

Превод на избрани писма

от

“Мектубат”

на

Имам Ахмед Раббани

Предисловие

Аллаху теалю проявява милост към всички хора по света. Създава полезните за тях неща и ги праща без да прави разлика между приятели и врагове. В ахирета ще прояви милост и към онези грешни мюсюлмани, които не са се разкаяли и заслужават да влязат в Ада, и ще ги сложи в Рая. Той е единственият, Който твори и поддържа цялото творение в състояние на битие и пази всички тях от страх и ужас. Започвам да пиша книгата, осланяйки се на честитото име на великия Аллах.

Хвала на Аллаху теалю! Селям и добри дуи за Най-високопоставения сред пророците и за неговия честит Есхаб и чист Ехл-и бейт!

През цялата човешка история вярващите и неверниците са водели постоянна борба. По-силните и работливи от тях побеждавали и разпространявали своите убеждения. Тази война се водела както с оръжия, така и със средства за пропаганда. Днес втората война тече ежедневно и с всички сили. Неверниците, от една страна, подло и долно клеветят исляма, а, от друга, се представят за мюсюлмани, за ислямски духовници (проникват сред тях) и работят за унищожаване на исляма отвътре. Неверниците с или без писание систематично публикуват фалшиви книги, радио и телевизионни предавания и филми за целта. Наред с тях невежи и лицемери, за пари и материални интереси, издават книги и изнасят проповеди за исляма с невярно съдържание. Всичко това се оказва пагубно за вярата и исляма. За да се спре тази разруха, няма друг изход, освен да се публикуват правилните знания, предадени от учените на ехли суннет. За целта години наред четях и проучвах книгите на тези велики учени. Помъчих се да събера и превода техните слова, лекуващи болестите на сърцето, които биха довели до вечна гибел. С помощта на Аллаху теалю стана насиб да се издадат няколко книги.

След смъртта на Расулюллах враговете подло нападнаха исляма. Аллаху теалю, създавайки имам Раббани Ахмед Фаруки Серхенди “куддисе сиррух” в Индия, възпря тази тенденция с неговите усилия. Писмата, книгите и словата на този велик имам събудиха хората от гафлет (нехание) и озариха света. Почина през 1034 [1624] г. в Индия. 516 от писмата му, пратени в различни страни, бяха събрани под общото заглавие – **“Мектубат”** (Писма). Книгата е съставена от три тома. Големият ислямски учен сеййид Абдулхаким ефенди казваше: **“След Книгата на Аллаху теалю и хадисите на Расулюллах най-ценната и полезна книга в исляма е “Мектубат” на имам Раббани. Днес никъде не са налице онези тасаввуф и истински муршиди, за които се говори в него. Ние не сме в състояние да разберем тънките знания и марифети в**

“Мектубат”.” Няколко от писмата са на арабски, а всички останали фарси.¹

Ако човек проучи историята, веднага ще види, че всички ислямски врагове – било то неверници с или без писание – и еретици, носещи мюсюлмански имена, винаги са се опитвали да петнят книгите на ехли суннитските учени и компрометират знанията на този правилен път. Освен това ще се види как невежи лицемери са се представяли за тасаввуфски учени с цел да печелят земно (тези фалшиви “шейхове” се наричат тарикатчи). Видях за необходимо да превода целия “Мектубат” от персийски на турски (на български ще преведем само част от писмата), за да опазим чистата младеж и синовете на шехидите от тези долни нападения спрямо исляма и от клопките на тарикатчиите. Написах ехли суннитските знания и много дълбоките и трудни за разбиране тасаввуфски ма’рифети с лесноразбираеми и достъпни думи. За да дообясня отделни части, направих добавки от други източници, отделяйки ги от основния текст със средни скоби []. След месеци на денонощен труд преводът на първия том (съдържа 313 писма) беше готов на първи зилхидже 1387 г. (първи март 1968 г., джума). Първото издание бе направено същата година и предоставено в услуга на чистата младеж. 48 от всички 99 писма във втория том и 38 от всички 129 писма в третия том са поместени в книгата “Се’адет-и Ебедийе”.

В тази книга е дадена тежест на знанията, отнасящи се до вяра и тасаввуф. Онзи щастливец, удостоен с честта да я чете внимателно и следва, ще се сдобие със зряла вяра и красив ахляк. Ще види истинския тасаввуф (тарикат – чете се тариикат) и никога не ще повярва в тарикатчиите (лъжетасаввуфа). Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Зрял му’мин е онзи човек, от чиито ръка и език не страдат създанията.”** Големият учен на исляма сеййид Абдулхаким ефенди “рахметуллахи алейх” в своята книга “Ер-Риядут-тасаввуфийе” казва: “Под тасаввуф, тарикат се има предвид спасение от всички лоши и придобиване на всички красиви нрави.” Както се вижда тази ни книга е подготвена с цел да превърне хората в притежатели на красив морал и безвредни за човечеството. Онзи, който успее да я разбере и последва нейния път, ще започне да съблюдава повелите на Аллаху теаля и законите

¹ Книгата е отпечатана много красиво и четливо в Пакистан, Караши, през 1392 [1972] г. от гулям Мустафа хан чрез “Ебед Мензил Саид Компани”. Трите тома са били поместени в два и са включени обяснения към шерха. През 1397 [1977] г. е направено фототипно издание в Истанбул. “Мектубат” бил преведен на арабски от Мухаммед Мурад Казани Мекки под името “Дурер-ул-мекнунат” през 1302 [1884] г. и отпечатан в свещена Мека от печатницата “Мирийе” през 1316 [1898] г. Отпечатан бе и в Истанбул през 1382 [1963] г. Мухаммед бин Абдуллах Казани е починал в Мека през 1352 [1933] г. Мектубатите на имам Раббани и неговия син Мухаммед Ма’сум са били преведени на турски от Мустекимзаде Сюлейман ефенди и отпечатани в Истанбул през 1277 г. по Хиджра.

на държавата. Ислямската религия остро забранява да се въстава срещу държавата, да не се спазват нейните закони и да се поражда фитне, и не признава никакви извинения за неподчиняващите се на тази ѝ заповед. Мюсюлманите не бива да се подвеждат от фалшиви фетви на хора като Сеййид Кутб и Мевдуди, които са излезли от празните им глави и насъскват към революция и сепаратизъм. Мюсюлманинът трябва да бъде полезен за своя народ и държава и да знае, че всички граждани притежават същите права и свободи. Никога не бива да се приема за по-високопоставен от другите. Зрелият мюсюлманин много обича своите държава, народ и знаме, благодарение на които живее в спокойствие; върши добро на всеки; не подклажда разединение; не се отнася лошо към немюсюлманите, друговерците, последователите на други мезхеби, чуждестранните туристи, търговци и гости; със засмяно лице, благи слова и почтени дела представя исляма и мюсюлманите добре пред целия свят; става причина и другите хора да приемат исляма на драго сърце; дава наставления на злосторниците; не изменя ничие доверие и постоянно работи; печели халял и не засяга ничие право; своевременно плаща всички данъци и задължения. Ето такъв раб го обича и Аллаху теаля, и народът. В 88-о писмо на **“Мекятиб-и шерифе”**, поместено във втората част на **“Сеадет-и ебедийе”**, е посочено, че да се работи и печели от халял е необходимо и носи голям севаб.

Нека Аллаху теаля стори всички хора да се възползват от писанията и духовността на хазрети имам Раббани и опазят от неверие и ерес! Нека ни напъти в единствения правилен път, който учените на ехли суннет са предали до днес! Амин.

Днес мюсюлманите са разделени в три групи. Първата е съставена от истинските мюсюлмани, следващи пътя на Есхаб-и кирам; наречени са ехли суннет или суннии (сунити). Втората група е наречена шиитска, а третата уахабитска; тяхното общо наименование е фърка-и мел’уне (прокълнатата, еретична група), защото обвиняват мюсюлманите в неверие. Подробностите по тази тема могат да бъдат намерени в книгата **“Наставление на мюсюлманина”**. Онези, които разединиха мюсюлманите по този начин, са евреите и англичаните. От която и група да е, онзи, който следва своя нефс и има лош ахляк, ще влезе в Джехеннема. Всеки мюсюлманин, за да пречисти своя нефс от неверието и греховете, към които е податлив по природа, трябва винаги да повтаря **“Ля иляхе илляллах”**. А за да пречисти сърцето си от неверието и греховете, към които го привличат шейтанът, нефсът, лошите приятели и вредни книги, трябва да чете **“Естагфируллах”**. Аллаху теаля приема дуите на изпълнителните мюсюлмани. Онези, които не кланят намаз, гледат незабулени жени и ядат харам, са в явно неподчинение. Дуите на такива не се приемат.

Година по Миляди (Григорианския календар) – 2001

Година по Хиджри шемси – 1380

Година по Хиджри камери – 1422

**Първи том, част от четвърто писмо
(1/4)**

Месец рамазан донесе голям берекет. Този месец има пълна връзка с Коран-и керим, който поради тази причина, бе низпослан тогава. В 185-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Коран-и керим бе низпослан през месец рамазан.”** Свещеният Коран е събрал в себе си всички съвършенства на зата и шууната² на Аллаху теаля, и се намира в рамките на кръга на същината. Никой зъл (сянка, образ) не се е доближил до него. Кабилийет-и уля е неговият зъл. Месец рамазан, поради тази си връзка с Коран-и керим, е събрал в себе си всички блага и берекети. Всички блага и берекети, които настигат хората в рамките на цяла една година, са като капки в океана на берекета на този много ценен месец. Ако човек успее да се свърже през него, цялата му година би била добра. Ако го прекара в недобри дела, цялата му година би била лоша. Блага вест за онзи, от когото е доволен месец рамазан! Тежко му на онзи, на когото се разсърди, т.е. не се сдобие с дял от неговите берекети!

**Първи том, част от осмо писмо
(1/8)**

Дори учените на ехли суннет да допускат понякога пропуски в делата, предаваните от тях знания за Аллаху теаля и Неговите качества са толкова правилни и светли, че в сравнение с тази красота въпросните недостатъци изобщо не се забелязват.

**Първи том, част от единадесето писмо
(1/11)**

Всички са повлечени от водовъртежа на заблудата и ереста и се давят. Онзи, който е разбрал, че има сила да ги избави от този въртоп, как би могъл да стои като ням зрител? Дори да има свои работи, трябва да се помъчи да ги спаси...

Шейх Нур остава на същата степен. Не може да се изкачи на по-високо място в степената джезбе. Има неправилни дела и състояния. Не осъзнава своята грешка и затова не може да напредне. Подобно на него, повечето от обичаните от нас хора – тъй като не съблюдают подобаващо едебите – тъпчат на място. Този факир не иска никой от тях да бъде в застой, иска

² Шуунат – Връзките на имената със Зат-и иляхи и техните степени.

всички да напреднат. Но без да зависи от мен, нещата при тях не се оправят...

Първи том, част от осемнадесето писмо (1/18)

Над степената **виляйет** (на евлия) се намира степената **шехадет** (на шехид). Разликата между тях е като тази между проявленията на образите (зъл) и проявленията на същината (асл, зат), а дори в пъти повече от нея. Над степената шехадет се намира степената на **съддъците**. Разликата между последните две не би могла да се опише със слова и знаци. Над тази степен се намира **пророческата** “аля ехлихессаляту весселям” и между тях двете друга степен няма и не може да има...

В 11-и аяет на сура Шура по смисъл се казва: **“Няма подобен Нему. Само Той чува и вижда.”** В първата част на аяета е видно, че се извършва тензих, който е подсилен с допълнението **“Само Той чува и вижда.”** Създанията също виждат и чуват (чрез създаване от Аллаху теаля) и по погрешка тези им качества могат да бъдат помислени като тези на Аллаху теаля. Аллаху теаля, съобщавайки, че създанията не виждат и чуват (от само себе си), е затворил пътя за тази неправилна мисъл. Този свещен аяет показва, че само Той вижда и чува (от само себе си, в пълния смисъл на думата, без средства и посредници). Очите и ушите, създадени у творенията, не играят никаква роля в процеса на виждане и чуване (те са само причини, посредници). Както Аллаху теаля създава окото и ухото, така създава и виждането и чуването в тях. Обичаят на Аллаху теаля е такъв, че създава тези два процеса, когато рецепторите в окото и ухото действат на мозъка. Качествата на хората не оказват влияние върху виждането и чуването. Ако се каже, че оказват, то тогава и това влияние го създава Аллаху теаля. Както самите създания нямат влияние, така и техните качества. Ако се направи така, че камъкът да издаде звук, за него не би могло да се каже, че говори или притежава качеството говор. Както камъкът няма влияние тук и е неживо същество, същото се отнася и за други негови качества. Той няма никакво влияние върху звуците, които се чуват от него. Другите качества са подобни на това.

Тъй като тези две качества (да се чува и вижда) са най-изявени, Аллаху теаля е съобщил, че създанията (реално, от само себе) не ги притежават. Оттук следва, че те не притежават и другите. (Привидните качества у хората играят роля на завеса, с която Аллаху теаля прикрива Своето създаване. “Завесата” няма влияние върху самото създаване. Аллаху теаля я сторва причина, защото Неговият обичай е да създава посредством причини. Например, той създава ситост чрез посредничеството на храна. Храната няма роля в нея, но Аллаху теаля не създава ситост без

посредничеството на храна. Чрез всичко това Аллаху теаля изпитва Своите раби.)

Първото качество, което Аллаху теаля създаде у хората, е илм (знание). За да се научи нещо, към него Аллаху теаля трябва да създаде насоченост от страна на качеството илм, а после връзката с него. После създава образа на онова нещо върху въпросното качество. Такъв е Неговият обичай. Какво влияние би могло да има качеството илм при създаване на този образ върху него?

По същия начин Аллаху теаля първо създаде у хората качеството слух. После създаде причини, като уши и други, които да доведат звуците до това качество. После създаде звуковите вълни. После създаде в ухото способността да ги приема, а после създаде самото чуване. По същия начин, първо създаде окото. После създаде в окото способността да вижда. После го създаде в мозъка, а най-сетне самото виждане. “Виждащ” и “чуващ” би могъл да се нарече само Онзи, Чиито виждане и чуване идват от тези Негови качества (а не от друг, т.е. да вижда от само себе си). Ако ли не, такова същество не би могло да бъде наречено виждащо и чуващо. Оттук следва, че качествата на създанията, подобни на тях, са без влияние. Казано иначе, създанията не притежават качества. Тях ги притежава само Аллаху теаля. В споменатия айет тензихът и тешбихът присъстват заедно. Може дори да се каже, че целият свещен айет се отнася до тесбих и съобщава, че Той няма подобен на себе Си...

Въпрос: Щом е така, не би било правилно да се подлагат рабите на наказание заради делата им. Това е все едно да дадеш заповед на камък и да го накажеш или възнаградиш заради него.

Отговор: Между движенията на рабите и тези на камъка има разлика. Хората са удостоени с религия, т.е. повели и забрани, защото притежават сила и воля (да ги изпълнят или не). Камъкът също притежава енергия, но няма воля. Но тъй като волята на хората също го създава Аллаху теаля и няма влияние върху правенето на самото дело, тя е като мъртва. Нейното влияние се изчерпва с това, че Аллаху теаля създава делото след като рабът използва (насочи) своята воля. Такъв е обичаят на Аллаху теаля... (Рабът е свободен да избира (насочва своята воля) или не, а Аллаху теаля е свободен дали да създава пожеланото от раба или не. Тъй като самото дело се създава от Него, след като рабът е насочил своята воля и тъй като именно тя определя неговия характер (дали ще е лошо или добро), рабът ще бъде приведен под отговорност в ахирета.)

Първи том, двадесет и първо писмо (1/21)

Това писмо е написано до шейх Мухаммед Мекки бин хаджи Муса Ляхори. Дава информация за степените на виляйета и виляйет-и

Мухаммедийе, и възхвалява накшибендския път (тарикат-ъ накшибендийе).

Ценното Ви писмо пристигна при този немощен роб. Нека Аллаху теаля – в името на Най-високопоставения човек “алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха” – увеличи Вашата награда, улесни Вашите дела и приеме Вашето извинение! Донасям до знанието на моите братя, че докато не се постигне степената, наречена от ехлюллах (евлиите) **фена**, която представлява смърт преди смъртта, не би могло да се достигне до Аллаху теаля. Не би могло да има спасение от почитане на идолите в **афак** (извън човека) и **енфус** (вътре в човека, т.е. желанията на нефса), и да се постигне същината на исляма. Не би било лесно човек да спечели пълен иман, камо ли да се включи в групата на абидите или постигне степената на евлия. Наред с това, трябва да се знае, че макамът фена е първата стъпка във виляйетските степени (т.е. оттук започват). Тази висока степен се постига още в началото. Оттук би трябвало да ни стане ясно какъв би бил краят му, при условие, че това е началото. Трябва да се помисли за висотата на края, виждайки началото. Колко хубаво е казано в този персийски стих. Превод:

Погледни моята розова градина и проумей каква би била пролетта ми!

Този стих също:

Плодородието на годината проличава от пролетта ѝ.

Виляйетът има степени. Всяка следваща е над предходната, защото под макама на всеки пророк има характерен за него виляйет. Най-високият виляйет е този, който се намира под краката на нашия Пейгамбер “алейхи ве аля джеми’и минессалевати етеммуха ве минеттехиййати ейменуха”, защото проявлението на същината (зат), без намесата на имена, качества, шуунат и итибарат, по отношение на съществуване в Аллаху теаля или не, се случва само тук. Изчезването в илм (знание) и айн на всички завеси, които съществуват или за чието съществуване би могло да се помисли, е възможно само в този макам и се появява близостта, наречена васл-ъ урйани, и пълен веджд. Онези, които следват неговия път “алейхиссаяту веттехиййе”, получават голям дял от тази степен. За достигане до тази висока степен и печелене на това голямо благо е нужно да последвате стриктно неговия път “салляллаху теаля алейхи ве алихи ве селлем”! Теджеллията (проявлението) на зат-и иляхи (същината на Аллаху теаля), според повечето големци на тасаввуфа, е като светкавичен проблясък. Т.е. вдигането на всички пердета от зат-и иляхи продължава мимолетно като светкавичен проблясък. После веднага идват имената и качества, които действат като завеси. Проблясъците на сиянията (нур) на зат-и иляхи също покриват (прикриват) като завеса. Проявлението продължава само за миг като светкавица, а състоянието на покритие – за много дълго време.

Друго е обаче при големците на накшибендийе “каддесаллаху теаля есрарехум”. При тях проявлението е постоянно. Тези големци не отдават

значение на временната теджеллия. Висотата на тези големци е над всички висоти и нисбетът им е над всички нисбети. Те са избрали името нисбет за постоянното проявление на зат-и иляхи. Казали са: “Нашият нисбет е над всички останали.” Още по-необикновен е фактът, че краят на техния път е поместен в началото му. Тук са се захванали за пътя на Есхаба на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, защото те още с първия му сохбет (компания) достигаха до неща, които са постижими в края. Ето това се има предвид под поместване на края в началото. Както виляйетът на Мухаммед “алейхисселям” е над този на всички пейгамбери “алейхимуссалевау веттеслимат”, така и виляйетът на тези големци е над този на всички останали “каддесаллаху теаля есрарехум”. Как да не е, при условие, че техният виляйет е свързан със Съддък-и екбер (хазрети Ебу Бекр)? Да, сред другите евлиите също има такива, които са се сдобили с този нисбет, но техният брой е много малък и са го взели (постигнали, получили) от Съддък-и екбер “радияллаху анх”. Това е предадено от Ебу Саид “рахимехумуллах”. В “Нефехат” е написано, че джуббето на Съддък-и екбер “радияллаху анх” е достигнало до него. Отгатнахме съвсем малко от висотите на тарикат-и алиййе-и накшибендиййе с цел да насърчим учениците. Иначе, къде съм аз, къде са неговите висоти? Мевляна Джелиледдин-и Руми е казал следното в “Месневи”:

**Би било жалко ако се разкрие,
Трябва като любовта да се прикрие,
Но разкрих, за да намерят пътя,
Та да се избавят от жарта на копнежа.**

Селям на Вас и на онези, които вървят по правия път!

Първи том, двадесет и второ писмо (1/22)

Това писмо е написано до шейх Абдулмеджид, сина на лахорския мюфтия шейх Мухаммед. Обяснява защо душата се е свързала с нефса, техните извисявания и връщания назад, степените фена, бека и давет (иршад).

Аллаху теаля, сторващ нура (сиянието, душата) да битува заедно със зулмета (тъмата, нефса), е пречист от всякакви недостатъци. Прославяме нашия Господ, Който сблизил душата, за която няма пространства и посоки, с тялото, направено от материя. Стори сияйната душа да заобича тъмното тяло. Светлината се влюби в тъмнината. Толкова я заобича, че влезе във връзка с нея и увеличи собствената си светлина. Това ѝ състояние е като онова на стъклото, от което се прави огледало. То, за да получи блясък и способност да показва отсрещните предмети, трябва да бъде помазано с глина. Сиянието на стъклото, помазано с пръст – която е

тъмна и твърда –, нараства още повече. Тя става още по-ценна, когато се намаже с неценен материал като калта.

Бляскавият нур (душата), влизайки във връзка с тъмното тяло, забрави за предишната си близост с Аллаху теаля. Той дори забрави за себе си. Дотолкова се потопи в любовта към тъмното тяло и привързаността към тази статуя, имаща само привиден образ, че забрави за собственото си битие. Оставайки заедно с него, загуби от ценността си, пропадна. Горко ѝ е на душата ако не се спаси от пропастта на тази разсеяност. Тя беше свързана с тялото, за да се извиси, но тежко ѝ ако не постигне това и поквари своята способност за извисяване, дадена ѝ по сътворение. Ако в изначалността Аллаху теаля е проявил милост към нея и я дарил с блага, светлината ще се съвземе, ще се сети за благословиите, които е изпуснала, и ще се върне към стария си вид.

Превод на арабски стих:

**Все за Тебе мисля, за Тебе хадж и умра изпълнявам,
Всички мечтаят за имена, а аз само за Тебе бленувам.**

Ако светлината обърне гръб на тъмата и се потопи в съзиране на свещения Любим, т.е. ако се свърже отново с Него, ще дръпне нагоре към тази висока степен и тъмното тяло. Ако любовта ѝ се засили дотолкова, че да забрави за връзката с тялото, ще освети и него със собственото си сияние. Съзирайки светлините, ще забрави за себе си.

Ще достигне до Целта (Аллаху теаля) без да има завеси между тях. Човек получава честта неговите тяло и душа да постигнат степента фена. Ако този шухуд го доведе до следващата степен, а именно бека, ще получи правото да го нарекат евлия (ще стане истински евлия). След тази степен ще стане едно от следните две неща: или ще потъне в шухуд и ще се самозабрави или ще се върне назад (в света на причините) да зове хората към Аллаху теаля. Ако се върне, душата му (батън) ще бъде с Аллаху теаля, а тялото (захир) – с хората. Ето тук нурът ще се изчисти от примесената към него тъма, ще се обърне към Аллаху теаля и ще стане от есхаб-и йемин. Макар за него да няма дясно и ляво, състоянието му е подходящо да бъде от дясно, защото е събрал всички добрини и е достигнал до зрялост. А тези две неща (тъй като са благословени) се намират от дясно. Дясното е свещено. За Аллаху теаля е казано, че: “Двете Му ръце са в дясната страна, която е свещена.” Под “две ръце” са визирани нещата, от които е доволен и харесва. А под “безпространствена светлина” и “батън” е визирана душата, а под “тъма” и “захир” – нефсът.

Въпрос: Евлията от първия вид, т.е. онзи, който не се връща назад, също знае света и живее сред хора (привидно е като другите). Какво означава, че е постоянно свързан с Аллаху теаля и се самозабравя?

Каква е неговата разлика с другия евлия, който се връща назад (в света на причините), за да стори хората да постигнат доволството на Аллаху теаля?

Отговор: Самозабравата и постоянната връзка с Аллаху теалю се изразява във факта, че когато нефсът влезе (попадне) под сиянията на душата, той, заедно с нея, се обръща към Аллаху теалю, както бяхме написали и по-горе. Хората познават и усещат света със своите сетива и органи. Тези органи са частите (външните придатъци) на нефса и работят под негова команда. Нефсът, силовия център, под сиянията на душата вижда Аллаху теалю, т.е. обръща се към Него, а неговите външни придатъци, т.е. органи, продължават да работят като преди. (Т.е. настъпва промяна в общото състояние на центъра, а не на придатъците към него.)

С настъпване на коренна промяна в силовия център, в органите на тялото не настъпва състояние на отпуснатост (т.е. външно разлика с другите хора не се наблюдава). Нещата са по-различни при втория евлия “рахметуллахи алейхим еджма’ин”, който се е върнал в света на причините. Неговият нефс, след като се укроти (намери покой и повярва в исляма, подобно на сърцето), излиза изпод сиянията на душата и се свързва със света на създанията (причините). Благодарение на това призовава хората към доволството на Аллаху теалю.

Обяснихме, че нефсът е самия силов център, а сетивата и органите – негови придатъци отвън. Това е така, защото нефсът има връзка с материалното сърце, а то с нематериалното, наречено **хакикат-и джамиа-и калбиййе**. Фейзовете, които човек получава, посредством тази верига на предаване, достигат чак до нефса, а от него (центъра) се разпространяват из всички органи и сетива. Ако това бъде разбрано, ще се осъзнае и същността на разликата между двете групи евлии. Първите са в състояние не секр (безсъзнание), а другите в сахв (съзнание). Първите имат по-висока чест, а другите са по-високопоставени (имат по-високи степени). Състоянията на първите отговаря на виляйета (на съвършенството на тази степен), а на другите на нубуввета (на съвършенството, характерно за пророческата степен).

Нека Аллаху теалю ни удостои с кераметите на евлиите и пълно следване на пътя на пейгамберите “салеваатуллахи теалю ве селямуху аля небиййна ве алейхим ве аля джеми’и меляикетил мукаррабин вел’ибадиссалихин аля йевмиддин”! Тъй като ценното Ви писмо беше написано на арабски, този факир, написал тези редове и правещ дуа за Вас, също реши да отговори на арабски, макар да не го владее толкова добре като персийския. Думите ни свършват тук. Селям за всички Вас!

Първи том, двадесет и трето писмо (1/23)

Това писмо на арабски език е написано до Абдуррахим “рахметуллахи теалю алейх”, известен като Хан-ъ Ханан. Забранява да

се учи знание от невежи духовници и се дава информация какви имена трябва да си избират мюсюлманите.

Нека Аллаху теаля ни спаси от приказките и удостои с дела. Нека в името на Най-добрия и Пейгамбера на всички “салляллаху алейхи ве селлем” ни опази от непраскувано знание и бесполезна информация! Превод на арабски стих:

**Нека прояви милост Аллах,
На казващия “Амин” на тази дуа!**

О, братко, дарен с голям потенциал по рождение. Нека Аллаху теаля ти отреди неговата изява! Тази земя е нивата на отвъдния живот. Тежко им на онези, които не сеят в нея, т.е. не обработват (развиват, доусвършенстват) капацитета си по рождение, който е плодороден като самата почва, и изпускат от ръце семената на ибадетите. Да не се развива потенциала, който казахме, че има същите качества като пръста, става като не се посява нищо в него или се се отровно семе. Вторият случай е по-опасен от първия. Под отровно семе се има предвид изучаване на религия от невежи духовници и четене на писания на врагове по религия. Това е така, защото невежият духовник е подвластен на своя нефс (его) и гони земни интереси. Преиначава исляма, за да пасва на интересите му. Нефсът на онзи, който се учи от него, полудява (побеснява, разярява), а сърцето му почернява, защото невежият духовник, преподавайки уроци [или пишейки за исляма] не може да разграничи истината от заблудата. Не знае кое и как да поднесе на младежта. Неговите ученици също израстват невежи. Човек не би могъл да стане учен в исляма [и да пише книги за него] само като наизусти определени неща [или стане специалист в различни клонове на науката и изкуството.]

Когато един истински ислямски учен се кани да учи младежите на религия, той, на първо място, диагностицира проблема, т.е. разбира какви пропаганди и клевети са инжектирани в тях от врагове на исляма [и невежи духовници]; разкрива им ги и прочиства свежите им съзнания. Лекува отровените души. После, съобразявайки се с техните възраст и индивидуални качества, им преподава исляма, разкрива им тънкостите в неговите заповеди и забрани и факта, че само той води до щастие. В духовните градини на младежта израстват прекрасни цветя, които церят страданията и хранят душите. Да се намери такъв учен (специалист в исляма) е най-голямото благо. Неговите погледи проникват в душите, словата му действат на сърцето. Да се погълне исляма като готов локум или изпие като студен шербет и усети цялата свежест в дробовете след състояние на силна жажда е възможно само ако го подаде един такъв аллахов човек. Нека Аллаху теаля не ни отделя от пътя на Мухаммед “алейхиссаяту весселям”, защото само той води до земно и ахиретско спокойствие! Амин. Колко хубаво е казано в този персийски стих (превод):

Мухаммед “алейхисселям”, роден в Арабия,

**Той е големецът на двата свята!
Нека остане под пръстта черна,
Неставащият пръст пред неговата врата.**

Селям от нас за най-високопоставения Пейгамбер “аля небиййна ве алейхимуссалевату веттеслимат”!

Колко странно е да се узнае, че един от поетите, удостоен с Вашите обич и внимание, си е избрал немюсюлманско име за фамилно. И то големец, към когото е нужно да се отнасяме с обич. Де да не бях научил за това! Не разбирам, защо ли е приел това долно име? От такива неща трябва да се бяга повече, отколкото от разярен лъв. Тези имена трябва да се приемат за по-грозни от всички грозотии, защото те и техните собственици са врагове на Аллаху теаля и Неговия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем”. За всички мюсюлмани е повелено да приемат за врагове (т.е. да не ги обичат, а не да се отнасят лошо към тях) всички неверници [било то християни, евреи или неверници без писание]. Всеки мюсюлманин е длъжен (ваджиб е) да не слага тези мръсни имена на децата си. Предайте му от мен: да смени това име и да си избере достойно за един мюсюлманин. На мюсюлманина му прилича да си сложи мюсюлманско име. Ето това му прилича на човек, обичан от Аллаху теаля и харесван от Неговия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем”, и постигнал честта да бъде в исляма.

[Ебу Давуд и Мухаммед ибни Хиббан предават, че Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“В Съдния ден ще бъдете призовани с вашите имена и тези на бащите ви. Ето защо избирайте си красиви имена.”** Тирмизи предава, че Аише “радияллаху анха” е казала: “Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” сменяше грозните имена.”]

Тирмизи и Ибни Мадже “рахметуллахи алейхима” съобщават, че Абдуллах бин Омер “радияллаху анхума” е казал: “Хазрети Омер имаше дъщеря на име Асийе, което в превод означава “непокорна жена”. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” го смени на Джемиле.” Ебу Давуд съобщава, че по същия начин е променял имената на още много други хора, местности и улици, и им избирал подходящи за мюсюлмани имена. В хадис-и шериф се казва: **“Отбягвайте места, които биха предизвикали лошо предположение (лоши асоциации).”** Всеки мюсюлманин е длъжен да отбягва имена[,слова, признаци, символи (като кръста) и дела (като покланяне пред идоли)], символизиращи неверие (принадлежност към друга религия) или предизвикващи подобни предположения. В 221-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Вярващ роб е по-ценен от мъж неверник!”**

Нека Аллаху теаля отреди спасение на вървящите по пътя на Мухаммед “алейхисселям”! Амин.

**Не се гордей със своя имот, не думай: “Има ли друг като мене!”,
Може да задуха противен вятър и като харман да го отвее.**

**Първи том, двадесет и четвърто писмо
(1/24)**

Това писмо е написано до Кълъч Хан. Дава информация, че суфията е каин и баин; че сърцето не може да се свърже с повече от едно нещо; че когато се появи мухаббет-и затиййе (любов към зата (същината, личността) на Аллаху теаля), между болките и благата, идващи от Него, престава да съществува разлика (по отношение на усещане от раба). Описани са разликите между ибадетите на мукарребите (преминали тасаввуфския път) и ебрар (недостигналите до края на пътя), и тези между двете групи евлии(, описани в 22. писмо).

Нека Аллаху теаля, в името на най-високопоставения Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат”, Ви дари със спасение и благополучие! В хадис-и шериф се казва: **“Човек е заедно със своя любим.”**

Блага вест за онези “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”, в чиито сърца не е останало нищо, освен любов към Аллаху теаля и желание за Него “теаля ве текадес”.

Съгласно горния хадис-и шериф един такъв човек е заедно с Аллаху теаля, дори привидно да е с други хора и да търгува с тях. Ето това е състоянието на онзи суфия, който е каин и баин. Той е каин (заедно) с Аллаху теаля и баин (далеч) от хората или казано иначе, привидно е каин с хората ала реално баин от тях. Човешкото сърце не може да заобича повече от едно нещо. Докато обичта към това нещо не изчезне, не може да се появи друга. Дори в сърцето привидно да има различни желаниа (влечения, обич) – като за имот, деца, позиция, одобрение –, те реално са проявления на една единствена обич и тя е към собствения нефс. Всички тези изброени неща се обичат заради него (в негово име), а не заради тях самите.

Ако тази обич към нефса изчезне, изчезва и обичта (влечението) към изброените неща. Ето защо завесата (пречката) между раба и неговия Господ е човешкият нефс. Различните проявления на тази обич не представляват същината на проблема, защото към тяхната същност не се усеща обич, тя е в името на нефса (т.е. само нефсът се обича, а всичко друго е проявление на тази обич; първата обич е причината на проблема, а другите са самите проявления (признаци)). Докато рабът не се изчисти напълно от мисълта за нефса, не би могъл да помисли (да осъществи връзка) със своя Господ. Обичта към Него не би могла да намери място в сърцето му. Това голямо благо е постижимо само след постигане на пълна фена (да се забрави обичта към всичко, освен към Аллах). Мутлак (същинска, зряла) фена се постига само с теджелли-и затиййе (показание на Неговия зат), защото тъмата изчезва само ако изгрее ярко слънце. След

появата на обичта мухаббет-и затиййе (към Неговия зат), благата и страданията, които идват от Него, започват да се приемат (усещат) по един и същ начин. Ето в това състояние се появява ихляс (състояние на искреност, отдаденост). Рабът започва да служи на своя Господ, само заради Него, а не заради своя нефс. Не го върши, за да постигне блага, защото за него разлика между благата и страданията не е останала. Ето това е степента на мукарребите (евлиите).

Това не се отнася за ебрар. Той служи на Аллаху теаля, за да постигне Неговите блага и да избяга от Неговите мъчения. Тези две желания са все продиктувани от нефса, защото ебрарът не е удостоен с благо то мухаббет-и затиййе. Ето защо големците са казали, че: “Добрините на ебрар са грехове за мукарребите.” Добрините на ебрар са добрини в един аспект, а в друг – грехове. Добрините на мукарребите са добрини във всяко отношение. Да, сред мукарребите има такива, които след като са достигнали до пълна бека и слезли до света на причините, правят ибадети със страх и възнамерение да постигнат благословиите Му, но тези чувства не са продиктувани от нефса. Те вършат ибадети, за да постигнат доволството Му и защото се боят от гнева Му. Искат Дженнета, защото е място, където се намира доволството на Аллаху теаля, а не заради удоволствията на нефса. Страхуват се от Джехеннема и молят Аллаху теаля да ги опази оттам, защото Адът е място, където се намира гневът на Аллаху теаля, а не защото се страхуват от Джехеннема, за да избегнат своя нефс. Тези големци са се избавили от състояние на робуване на нефса. Те са станали искрени раби в името на Аллах. Това е най-високата степен за мукарребите. Сдобилият се с тази степен и виляйет-и хасса, получава и някои неща, отнасящи се до пророческото съвършенство.

Този, който не слиза в света на причините, става от онези евлии, които са се самозабравили. Такъв евлия не познава (не притежава) съвършенствата на пророческата степен. Не може да помогне на другите да се усъвършенстват (достигнат до духовна зрялост). Той не е като евлията от първия вид.

Нека Аллаху теаля в името на Най-високопоставения сред хората “алейхи ве аля алихи ве етбаихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха” ни отреди честта да заобичае тези големци, защото “(В ахирета) **Човек (ще) е с онзи, когото обича.**”

Първи том, двадесет и пето писмо (1/25)

Това писмо е написано до хадже (хадже е персийската дума за ходжа) Джихан. Обяснява, че трябва да се следва пътя на Най-високопоставения сред пейгамберите “алейхи ве алейхим

минессалевати екмелюха ве минеттеслимати етеммуха” и Хулефа-и Рашидин (четиримата му халифи).

Нека Аллаху теаля удостои сърцето Ви със спасение; да разшири гърдите Ви и увеличи Вашата отдаденост! Всичко това, наред с извисяване на частите на алем-и емр, като душа, сър, хафи и ахфа, е възможно само и единствено чрез следване на Най-високопоставения сред пейгамберите “алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”. Ето защо трябва да положите много усилие, за да последвате и четиримата му халифи. Те са по правия път. Те, след него, са насочили всички хора към истината. Те са звездите, сочещи правия път. Те са слънцата на небето на вилайета. Онзи, на когото му е била отредена честта да ги следва, се спасява с пълно спасение. А тези, които се отделят от техния път, изпадат в заблуда и беда.

Двамата синове на покойния шейх Султан са в голямо затруднение. Препитанието им е затруднено. Умоляваме Вас да им се притечете в помощ, защото сте достоен за това дело. Аллаху теаля Ви е дарил със сила да задоволявате нуждите на всички хора. Нека увеличи Вашите успехи и Ви отреди да вършите добро постоянно. Нека Аллаху теаля удостои със спасение Вас и последователите на правия път!

Първи том, двадесет и девето писмо (1/29)

Това писмо е написано до шейх Низамеддин Теханисери. В него се насърчава да се изпълняват фарзовете и съблюдават суннетите и едебите. Съобщава се, че стойността на нафилетата в сравнение с тази на фарзовете е малка (нищожна); че нощният намаз (ятсия) не бива да се оставя за след полунощ; че не бива да се пие от вода, използвана за абдест; и че за муридите (учениците) не е джаиз да правят седжде на своите учители.

Нека Аллаху теаля ни опази от непонасяне на другите хора и отклонение от правия път, и, в името на чистия Пейгамбер “алейхи ве аля алихи минессалевати етеммуха ве минеттеслимати екмелюха”, ни опази от вършене на неща, за които бихме съжалили!

Делата, с които се печели доволството (т.е. обичта) на Аллаху теаля, се делят на две – фарзове и нафилета. Втората група по сравнение с първата няма никаква стойност. Много по-полезно е да се извърши навреме един фарз [и да се навакса ако е пропуснат] вместо да се изпълнява хиляда години нафиле. Това важи за всички нафилета, без значение с колко чисто възнамерение се изпълняват и дали става въпрос за намаз, орудж, зикр, съзерцание или някакъв друг нафиле ибадет. По същия начин, много е полезно, когато се изпълнява някой фарз, да се съблюдават и придружаващите го суннети и едеби. Предава се, че емир-ул-му’минин

(халифът на мюсюлманите) Омер Фарук “радияллаху анх” се е обърнал към джемаата след един сутрешен намаз и като видял, че един от тях липсва, запитал: “Къде е той?” Той не спи през по-голямата част от нощта [т.е. изпълнява нафиле]. Може да се е успал, отвърнали присъстващите. Халифът рекъл: “По-полезно би било да беше спал цяла нощ, но дошъл за джемаат.” Както се вижда да се съблюдава един мустехаб или отбягва някой мекрух, дори да е тензихен, е по-полезно, отколкото да се прави зикр, муракабе или теведжух. Оттук би трябвало да си направим извод колко полезно би било да се отбягва някой тахримен мекрух. Да, несъмнено най-хубаво е, когато наред с фарзовете, харамите и мекрухите, се съблюдават и нафиле ибадетите. Ако ли не, би било голяма загуба. Например, да се даде един данк зекят [четвърт динар, грам сребро] е много по-полезно и с по-голям севаб, отколкото да се дава садака, колкото планини от злато, помага или върши добро. Да се съблюдава един едеб от едебите на зекята – да се даде на беден роднина, например – е много по-полезно (и прието от Аллаху теаля), отколкото да се върши нафиле добрина. От всичко това следва, че да се оставя ятсия за след полунощ с цел да се получи два севаба – за ятсия и текеджд – е много грешно, защото имамите “радияллаху теаля анхум” в ханефитския мезхеб са казали, че да се оставя ятсия за след полунощ е мекрух и то тахримен, защото са обяснили, че да се кланя до полунощ е мубах. Мекрухът, стоящ на срещуположната страна на мубаха, е тахримения. Според шафитския мезхеб да се кланя след полунощ не е джаиз. Както се вижда да се оставя ятсия за тогава с цел да се постигне по-голямо удоволствие и джемийет (състояние на будност на сърцето) не е джаиз. След полунощ може да се кланя витр, мустехаб е. Ако се постъпи така хем намазът витр ще е изпълнен в неговото мустехаб време, хем ще се постигне благо то да се кланя намаз през нощта и да се стои буден до разсъмване. Следователно трябва да се откаже от споменатите грешни дела и да се наваксат предишните намази. Имам а’зам Ебу Ханифе Кюфи “радияллаху теаля анх” е наваксал четиридесет годишен намаз, защото е пропуснал един от мустехабите на абдеста.

Нека направим и още една добавка: водата, използвана за абдест, се нарича муста’мел. Не позволявайте на никого да пие от нея, защото тя, според имам а’зам, е груба мръсотия. Учените по ислямско право (фъкх) са забранили да се пие от нея, защото е мекрух. Може да се пие от остатъчната, неизползвана вода в стомната. Ако някой, който вярва, че да се пие от водата муста’мел е полезно, Ви поиска от нея, дайте му от неизползваната. Същото се случи и на този факир, когато бях за последно в Делхи. Някои обичани от нас хора са видели насън, че трябва да изпият от използваната от мен в абдест вода, и че ако не го направят, ще ги сполети беда. Много се възпротивих, че не е позволено да се прави това, но нямаше ефект. После се поразрових из книгите по фъкх и намерих следния изход:

след три измивания, водата, използвана при четвъртото – без да се прави възнамерение за печелене на севаб, не се превръща в муста'мел. След настоятелно искане от страна на обичани от нас хора, дадох им да изпият от вода, която използвах при четвъртото измиване, без да е правено възнамерение за севаб.

Още нещо: доверени хора ни съобщиха, че муридите на част от Вашите халифи са правели седжде срещу тях. Не само целували земя, а директно изпълнявали седжде. Че голямото зло в това е по-очевидно и от слънцето! Трябва рязко и категорично да се забрани! Всеки е длъжен да се пази от подобни неща, още повече водачите, защото ако ги правят те, ще ги последват и техните ученици, и ще изпаднат в беда.

[Седждето, което се прави за Аллах, се изпълнява в посока към Кяабе. Да се обръща към друга посока не е джаиз!]

Да засегнем и една друга тема: знанията на онези, които се движат по пътя на тасаввуфа, се печелят като се изпада в различни състояния. А тях, от друга страна, ги раждат делата. Въпросните състояния се появяват у хора, които са коректни и стриктни в своите дела (служения). Чрез тези състояния те се научават на много неща. За да бъдат делата правилни, трябва да се познава тяхното изпълнение (според ислямския фъкх). Т.е. трябва да се познават законите на исляма, отнасящи се до тях, например, знанията за намаз, орудж и други фарзове, за водене на търговия, никях, таляк и други. С две думи, това са знания за неща, които Аллаху теаля е заповядал на човечеството. Придобиват се по метода на изучаване, който е задължителен за всеки мюсюлманин. Тяхното изучаване и прилагане са два отделни вида джихад. Ето защо в ценните събрания, които се организират там, трябва да се четат и изучават книги по фъкх, както се прави с тасаввуфски такива. На персийски има много такива книги. “Меджмуа-и хани”, “Умде-тул-ислям” и “Кенз-и фариси”, например, са много ценни. Освен това нечетенето на книги по тасаввуф не носи никаква загуба, защото ма'рифетите в него се придобиват чрез изпадане в различни състояния, т.е. разбират се само ако се усетят. Само с четене и слушане не става. Нечетенето на книги по фъкх обаче е много опасно. Дългото писане по този въпрос би могло да Ви отегчи. Ако се изложи кратко и ясно, би донесло голяма полза. Превод на персийски стих:

Казах го кратко и точно, не желая да раня сърцето ти,

За казване има много ала знам, че ще раня сърцето ти.

Нека Аллаху теаля ни удостои с пълно следване на Неговия възлюбен Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссаляту vessелям”.

Първи том, част от тридесето писмо

(1/30)

Когато запитали Хадже Бехаеддин Накшибенд “каддесаллаху теаля сиррахул акдес”: “Защо се прави сулюк (т.е. защо се поема по пътя на тасаввуфа)?”, отвърнал: “За доизясняване (обстойно и задълбочено разбиране, усещане, възприемане, вътрешно усвояване) на знанията, които са съобщени сбито (обобщено, концентрирано), и за изнамиране чрез кешф, т.е. чрез сърце на знания, открити (научени, извлечени) чрез акъл и размисъл.” А не за научаване на неща, които ислямът не е съобщил. Макар че в процес на преминаване по пътя се срещат неща, които не се намират в исляма, всички те изчезват, когато се стигне до самия му край. Остават само знания, съобщени от исляма, които вече се разбират (усещат, проумяват) ясно и обстойно (детайлно, всестранно). Човек се спасява от тесните рамки на акъла и се озовава пред безбрежната широта на кешфа. Т.е. както Пейгамберът ни “алейхиссалату весселям” е получавал тези знания от меляике, така и тези (тасаввуфски) големци ги получават чрез илхам, идващ в сърцата им, от същия източник. Учените, от друга страна, ги научават и извличат от постановленията в исляма и ги знаят по сбит, концентриран начин. Както тези знания биват съобщавани подробно (обстойно и всестранно) на пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, така става и с евлиите. С тази разлика, че пейгамберите “алейхиссалату весселям” са предводители, а евлиите – техни последователи. Много малко евлии “рахметуллахи алейхим еджма’ин”, в разстояние на столетия един от друг, ги удостояват с тази висока степен...

- Грешката в кешфа на евлиите е като грешка в иджитихада на муджтехидите и затова не би могла да бъде приета за недостатък. Може би и за сгрешилия ще има един севаб. Налице е тази разлика, че онзи, който следва грешен иджитихад на своя мезхеб, също ще получи севаб. За онези, които следват грешен кешф на евлия, няма да има севаб, защото илхамът и кешфът са доказателства единствено за своя собственик; за друг не биха могли да бъдат. За разлика от тях, словата на муджтехидите са доказателства за всеки един от неговия мезхеб. Следователно не е позволено да се следват грешните кешфове на евлиите. Онези слова на муджтехидите “рахметуллахи алейхим еджма’ин”, в които има вероятност за грешка, също могат да бъдат последвани, и дори това е ваджиб. (1/31)

Първи том, тридесет и трето писмо (1/33)

Това писмо е написано до хаджи Мухаммед Ляхори. Осведомява за вредата от лошите учени, които обичат земно и превръщат своето знание в средство за печалба, и хвали праведните.

Да се обича и отдава на земно от страна на учени е като черно петно по красивите им лица. Те, дори да са полезни за хората, не са полезни за

самите себе си. Дори честта да се подсилва и разпространява исляма да е тяхна, факт е, че понякога го правят и безверници и фаджири (лоши хора). Господарят на пейгамберите “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимат” е казал: **“Несъмнено Аллаху теаля подсилва тази религия и с фаджири.”** Те наподобяват онези камъни, които се използват за палене на огън – съдържат енергия, от която хората извличат полза, но самите камъни не печелят нищо. Тези учени също не извличат никаква полза от своите знания. Те реално са им вредни, защото в Съдния ден не ще могат да се оправдаят с думи като: “Не знаех. Иначе не бих извършил тези грехове.” В хадис-и шериф се казва: **“В Съдния ден на най-тежко наказание ще бъде подложен онзи учен, който не се е възползвал от своите знания.”** Как знанието – най-скъпото и оценявано нещо от Аллаху теаля – да не е вредно за онези, които го превръщат в средство за печелене на позиция и власт? Страстта към земно е състояние, което Аллаху теаля никак не харесва. Много е грозно да се харчи знание, ценено от Аллаху теаля за нещо, което Той никак не обича. Все едно е да се омаловажава онова, което цени или оценява онова, които не обича. Казано другояче – да се въстане срещу Аллаху теаля. Да се преподава, изнася проповеди и пише книги за исляма е полезно само ако се прави в името на Аллаху теаля, без да се мисли за позиция, имот и слава. Тава чисто възнамерение е постижимо единствено при отсъствие на земна страст. Онези духовници, които са сполетени от тази беда, са реално земни хора и именно те са лошите учени, най-долни сред всички хора и крадци на вяра. Те се приемат и представят за духовници, ахиретски хора и за най-достойни сред всички. Свещеният айет в сура Муджаделе, където по смисъл се казва: **“Те се имат за мюсюлмани. Те са изключителни лъжци. Шейтанът им се е натрапил. Не се сещат за Аллаху теаля и не споменават името Му. Последвали са шейтана и са станали шейтани. Знайте, че последователите на шейтана загубиха. Оставиха безкрайното щастие и се хвърлиха във вечно мъчение”** е за тях. Един от големците видя, че шейтанът бездейства, т.е. не се мъчи да заблуждава хората. Попита го за причината. Шейтанът му отвърна: “Лошите учени на времето, които се имат за духовници, толкова ми помагат в това дело, че не ми остава никаква работа.” Хората са отпуснати по отношение на исляма и се отвръщат от него все заради онези слова, писания и лоши възнамерения, проявени от хора, които се крият зад маската на исляма, т.е. представят се за духовници. [Духовниците са три категории: притежатели на разум, притежатели на знание и притежатели на религиозна стриктност (отдаденост). Онзи духовник, който притежава и трите качества, се нарича истински учен в исляма. Ако липсва едно от тях, на словата му не може да се окаже доверие. Човек, за да се брой за притежател на знание, трябва да стане специалист в природните и ислямски науки.]

Онези учени, които не са пристрастени към земно и не гонят материални интереси, позиции и слава, са истински ахиретски хора. Те са наследници на пейгамберите “алейхимусселям” и най-добри сред хората. В Съдния ден тяхното мастило ще бъде претеглено с кръвта на шехидите, станали жертва по пътя на Аллаху теаля, и мастилото ще надделее. Ето това са учените, които са похвалени в хадис-и шерифа: **“Сънят на учените е ибадет.”** Те са онези, които са осъзнали красотата на ахирета и грозотата, нетрайността на земното. Ето защо не погледнали онези неща, които не са трайни, бързо се променят и изчезват, а са се вкопчили за красотите, които са вечни, неразвалящи се и несвършващи. Да се проумее величието на ахирета е възможно само ако се види безкрайното величие на Аллаху теаля. А онзи, който е проумял величието на ахирета, не би отдал никакво значение на земно, защото то и ахиретът са като две противоположности. Който зарадва едната, би разсърдил другата. Онзи, който възрадва земното, би разсърдил ахирета. А онзи, който не харесва земното, би оценил ахирета. Да се възрадва или омаловажа и двете едновременно е невъзможно. Две противоположности не могат да битуват на едно място. [Като водата и огъня.]

Някои от големците на тасаввуфа, след като напълно забравят за себе си и за земно, се показват – поради много причини и ползи – за земни хора. Отстрани изглежда сякаш искат и обичат земно, но реално в тях няма никакво земно желание. В сура Нур по смисъл се казва: **“Техните търговии изобщо не ги възпират от споменаване на Аллаху теаля.”** Те се показват за привързани към земно, без реално да имат никаква връзка с него. Хадже Бехаеддин-и Накшибенд Бухари “куддисе сиррух” е казал: “В свещена Мекка, на пазара в Мина, видях млад търговец, който търгуваше за около петдесет хиляди жълтици, но сърцето му и за секунда не забравяше за Аллаху теаля.”

Първи том, тридесет и четвърто писмо (1/34)

Това писмо е написано до молла хаджи Мухаммед Ляхори. Дава ясна и подробна информация за петте части (джевхер, лятифе) на алем-и емр.

Да се постигне щастие в земния и ахиретския живот е възможно само ако се следва Най-великия на двата свята “алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”. Философите, тъй като не следват Собственика на исляма “алейхиссаяту весселям” и не полират окото на сърцата си с това достойнство, си нямат и на понятие от алем-и емр, камо ли да познават същността и качествата на Аллаху теаля. Техният късоглед поглед едва достига до алем-и халк, а и него недвиждат.

[Всички създания на Аллаху теаля се наричат **алем**, защото всички те са признаци на Неговите битие и качества. Има два вида алем:

1 – **Алем-и халк** (материален свят). Свят, в който има материя и маса. Всичко, което се намира в Арша – всички живи същества, небеса, Дженнет, Джехеннем, ангели и природни сили –, е все алем-и халк. Този свят се нарича още **алем-и шехадет** или **алем-и мулк**. Думата халк означава и претегляне.

2 – **Алем-и емр**. Всички неща извън Арша, които са създадени със заповедта “Бъди!” за един миг. Те не са от материя, не заемат пространство и нямат маса. Този свят е наричан още **алем-и мелекут** или **алем-и ервах**.]

Всичко онова, което философите наричат пет същини (джевхер), е от алем-и халк.

[Думата **джевхер** в езика на философията означава същина. Т.е. онова, което може да съществува самостоятелно. Според днешните ни разбирания материята е джевхер.

Думата **араз** означава качество. Аразът се намира върху джевхера (съпътства го). Няма самостоятелно битие (нуждае се от същина).

Големият учен на исляма, написал много книги, сеййид шериф Али бин Мухаммед Джурджани “рахметуллахи алейх” в “**Та’рифат**” казва: “Според философите петте джевхера са: хеюла, сурет (образ), тяло, нефс и акъл, защото всичко, което съществува, е или материално, или нематериално (муджерред), т.е. не побира някоя материя или не се побира в нея. Нематериалният джевхер е акълът и нефсът. Ако материалният джевхер е муреккеб (сложен), се нарича джисм (тяло). Ако не е муреккеб, т.е. ако се е поместил в друг джевхер, се нарича сурет. Ако в него се е поместил друг джевхер, се нарича хеюла.”]

Те определят нефса и акъла за муджерред, защото не ги познават. Същината, която наричат нефс или нефс-и натъка, е всъщност нефс-и еммаре. Нефсът трябва да бъде прочистен, защото винаги желае да се извърши скверност. Каква работа има той в алем-и емр? Как би могъл да е муджерред (както твърдят философите)? Акълът, наред с него, проумява (претегля) само онова, което се усеща и приема чрез сетивата. Не би могъл да проумее онова, което не се усеща или не прилича на усещаните неща. Тези неща не се разбират с акъл и затова той не би могъл да разбере алем-и емр. Т.е. и той не е от алем-и емр, с други думи, не е муджерред.

Първата степен (същина) на алем-и емр е **сърцето** (калб). [Тук не е визиран самият мускул, а онази сила, която не е материя и не заема пространство, но с която мускулт сърце има връзка. Техният пример е като този на електрическата енергия, която се намира в ампулата. Тя се намира в нея, но не се вижда и усеща. Нейното битие се разбира от признаците, които проявява, например, като затопля тънката жица в ампулата и я кара да свети.] Втората степен е **рух** (душа). Над нея е **сър**, над нея **хафи**, а най-отгоре **ахфа**. Тези пет същини се наричат пет

джевхера. Философите, поради неспособността си да проникнат в същината на нещата, са помислили саксиените парчета за джевхер.

С благото да разберат тези пет същини на алем-и емр са удостоени само големците, следващи пътя на Мухаммед Расулюллах “салляллаху алейхи ве саллям”.

Човекът е наречен **алем-и сагир** (малък свят), а всички други същества, освен него, **алем-и кебир** (голям свят). Подобие то на всичко, което се намира в алем-и кебир, го има и в алем-и сагир. Петте джевхера на алем-и емр също са подобия на същините им в алем-и кебир. Първият джевхер на алем-и емр е сърцето. Неговата същина в алем-и кебир е Аршът (т.е. образецът на Арша е човешкото сърце). Ето защо другото име на сърцето е Аршуллах. Същините на другите джевхера, подобно на първия, са над Арша. Както сърцето служи като преход между алем-и халк и алем-и емр в алем-и сагир, така и Аршът служи като преход между алем-и халк и алем-и емр в алем-и кебир. Макар сърцето и Аршът да се намират в алем-и халк, те са от алем-и емр. Да се усвои същността на тези пет същини е нещо, което става насиб единствено на онези големци сред евлиите, които наподробно са преминали всички степени на тасавуфския път.

Всеки завалия не би станал юнак,

Както мухата не би могла да стане Сюлейман.

Ако благодатта на Аллаху теаля настигне един раб и отвори окото на сърцето му, като му покаже степените вуджуб, той би видял там свещените същини на петте джевхера в Алем-и кебир, и би разбрал, че същините в алем-и сагир и кебир са всъщност техни подобия (образи, примери). (Т.е. би видял същината на същините.)

Кого ли ще дарят с това голямо благо днес?

Това е толкова голямо благо, че Аллаху теаля дарява с него когото пожелае.

Да се говори относно знанията, касаещи алем-и емр, е забранено, защото са твърде фини. Слушателите биха ги разбрали погрешно. В 85-о знамение на сура Исра по смисъл се казва: **“На вас ви бе дарено твърде малко от знанието.”** Улема-и расихин, дарени с това знание, виждат зад завесата.

Нека му бъдат честити богатата.

Превод на персийски стих:

Не е добре да се разкриват тайни отвъд завесите,

На всяка тема говорят само безличните.

Първата свещена същина е от съфат-и изафиййе, филиийе (т.е. от отнасящите се до делата) на Аллаху теаля. Тези качества са като преход между вуджуб и имкян. [Вуджуб е степенята на Аллаху теаля и осемте Му качества – съфат-и субутиййе. Имкян е степенята на създанията.] Вторият джевхер са съфат-и субутиййе. Качествата от първата група извършват теджеллия на сърцето, а тези от втората на душата. Трите джевхера над съфат-и субутиййе са на степенята зат-и иляхи. Техните проявления се

наричат теджеллийат-и затиййе. Не би било полезно да се пише повече по този въпрос. Превод на персийски стих:

Тук върхът на молива се счупи.

Нека Аллаху теаля отреди спасение на Вас, на напътените и последователите на Мухаммед Мустафа “алейхисселям”!

**Първи том, тридесет и пето писмо
(1/35)**

Това писмо е написано до мян хаджи Мухаммед Ляхори. Говори се за обичане на зат-ъ иляхи и се обяснява, че когато се достигне до тази степен, между страданията и благата, пратени от Аллаху теаля, престава да има разлика (по отношение на усещане от раба).

Нека Аллаху теаля в името на Големеца на хората “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат” ни опази от грешки и попадане в заблуда! Сейр и сулюк се прави с цел да се изчисти нефс-и еммаре. [Сейр означава да се отива, а сулюк да се залови за път или професия.] Чрез тях човек се спасява от робуване – предизвикано от долните желаня на нефса – на други неща, освен Аллаху теаля. За него не остава друг ма’буд (такъв, на когото се служи) и цел. Такъв човек не иска нищо от земния живот, както не иска и от ахирета. Да, севаб е да се иска ахирета, но за ебрар [онези, които не се спасили от обич към нефса и служат на Аллаху теаля, за да опазят своя нефс от мъчения и да се сдобият с блага]. Мукарребите приемат за грях да искат и ахирета. Те не искат нищо, освен зат-ъ иляхи. Човек, за да достигне до тяхната степен, трябва да премине степената фена и да го завладее любовта към зат-ъ иляхи. Онзи, който е стигнал дотам, започва да усеща наслада и от страданията. За него благата и белите стават равни. Страданията, подобни на благата, започват да носят наслада. [Те са доволни от всяко дело на Аллаху теаля, защото е Негово, но от греховете не са доволни, поради наличие на кесб (придобиване) от страна на раба.] Те искат Дженнета, защото е мястото, от което Аллаху теаля е доволен и обича онези, които го искат. Бягат от Джехеннема, защото той е мястото, където Аллаху теаля проявява Своя гняв. Не искат Дженнета заради насладата на нефса и не бягат от Джехеннема заради тамошните страдания, защото тези големци виждат за красиво всяко дело на Любимия. Всяко дело на Любимия е любимо. Ето това е съвършеният ихляс. Ето това е степената, в която човек се спасява от всеки фалшив ма’буд. Пълното значение на Келиме-и тевхида се проявява само тук. Докато не се заобича само зат-ъ иляхи, отвъд Неговите имена и качества, не биха могли да се постигнат тези блага. Докато не се спечели тази обич, не се постига пълна фена. [Едно дете, колко и да му се кара майка му, накрая пак отива при нея. Ето това трябва да поведението на раба към неговия Господ.] Превод на персийски стихове:

**Любовта е такъв огън, че ако се разгори,
Изпепелява всичко, освен Желания.**

**За да убиеш другите, освен Аллах, изкарай сабята “ЛЯ”,
След като издумаш “ЛЯ”, виж дали е останало нещо.**

**Всичко, освен “ИЛЛЯЛЛАХ” си отиде, зарадвай се,
Не остана съдружник с Аллах, всичко си отиде.**

**Първи том, тридесет и шесто писмо
(1/36)**

Това писмо е написано до хаджи Мухаммед Ляхори. Съобщава, че законите на исляма са събрали в себе си всички земни и ахиретски щастия. Отвъд тях няма никакво щастие (благо). Допълва още, че тарикатът и хакикатът са помощници на ахкям-ъ ислямийе (ахкям-закони).

Нека Аллаху теаля ни опознае със същината на религията на Мухаммед Мустафа “салляллаху алейхи ве селлем”! Амин.

Ислямът е от три части: илм, амел и ихляс [т.е. да се изучат законите на исляма и изпълнят само в името на Аллаху теаля]. Онзи, който не е спечелил тези три части, реално не е постигнал исляма. Ако го направи, Аллаху теаля ще бъде доволен от него. А доволството (обичта) на Аллаху теаля, от друга страна, е над всички земни и ахиретски блага. Това е съобщено в 15-и аyet на сура Ал-и Имран и 73-и аyet на сура Тевбе. Следователно ислямът е капиталът на всички земни и ахиретски щастия. Извън исляма няма никакво добро, което би могло да бъде възжелано. Тарикатът и хакикатът, спечелени от големците на тасаввуфа, са прислужници (помощници) на ахкям-ъ ислямийе и служат за печелене на ихляс, третата част на исляма. Тяхната употреба е за постигане на трите му части, а не за нещо друго извън него. По пътя на тасаввуфа саликите (пътниците) виждат, усещат и научават някои неща, но нито едно от тях не представлява самата цел. Те са нетрайни и преходни, като самата илюзия. Не са нищо освен средства за напредъка на пътниците. Трябва да се премине през всяко едно от тях и да бъдат оставени назад, за да се стигне до степента ръза (доволство); тя е крайната точка на пътя на сулюк и джезбе, защото целта на това пътешествие е ихлясът, а той се появява ето тук. Само един на десет хиляди се сдобива с честта да достигне до нея след три вида теджеллии (проявления) и ма’рифети, базирани на мушахедета. Онези завалии, които не могат да прозрат истината, смятат, че състоянията по пътя на тасаввуфа са нещо ценно. Т.е. те се целят в теджеллии и мушахедета, заради които остават на средата на пътя, не могат да се спасят от илюзии и да достигнат до съвършенството на исляма. В тринадесети

свещен аят на сура Шура по смисъл се казва: **“Аллаху теаля избира за себе Си когото пожелае. Напътва онзи, който се отвърща от другите и се обръща само към Него.”** Човек, за да се сдобие със степента ръза и ихляс, трябва да премине през тасаввуфските състояния, да се сдобие с необходимите знания и ма’рифети (познания). Всички те са пътища, водещи до целта. Те са признаците (отделните проявления, отгатки) на заченките на целта (т.е. показват, че се напредва към нея). Този факт бе разкрит на този факир точно след десет години. Красавецът на исляма – за садака в името на Любимия Му Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем” – разкри своята прелест чак след това. По-рано също не бях пристрастен към състояния и не останах посред пътя. Нямах друго желание, освен да постигна истината на исляма (хакикат). Но чак след десет години слънцето на истината изгря. Винаги отправям големи благодарности на Аллаху теаля заради това Му благо. [Повелите и забраните на Аллаху теаля се наричат **ахкям-ъ ислямийе.**]

Смъртта на меян шейх Джемал “куддисе сиррух”, постигнал прошката на Аллаху теаля, причини мъка в сърцата на всички мюсюлмани. Моля да предадете на децата му нашите съболезнования и да изпълните Фатиха. Весселям.

Първи том, тридесет и седмо писмо (1/37)

Това писмо е пратено до Мухаммед Четри; в него имам Раббани хвали тасаввуфа и напомня, че трябва да се следва Сунната.

Постигнахме честта да изчетем красивото Ви писмо. Проявили сте обич и привързаност към големците. След като ги видях, отправих хамд на Аллаху теаля. Нека Аллаху теаля – в името на берекета на големците на пътя – Ви отреди безкрайно извисяване! Техният път е по-ценен от всички други. Той се изразява в следване на славния Суннет “аля сахибихессаляту весселям”. От доста време – благодарение на този път – спускат над този факир знания, марифети, състояния и степени като априлски дъжд. Каквото щяха да сторят, го сториха – с благодатта на Аллаху теаля – до края. Сега цялото ми желание е да съживя един от забравените суннети на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Нека тасаввуфските състояния, губене на съзнания, емоции и удоволствия бъдат на онези, които ги искат! Най-важното дело е да се държи сърцето будно с любов към големците и тялото да се украси с повелите на Сунната. Превод на персийски стих:

Това е всичко, всичко друго е нищо.

Петте намаза трябва да бъдат изпълнени веднага след като настане време. Изключение прави ятсията; в зимно време е мустехаб да се забавя до една трета част от нощта. Но в това отношение волята не е в мои ръце. Не желая

да забавя намазите колкото върха на косъм. Изключение правят времената, когато поради човешки нужди се проявява безсилие (т.е. когато няма друг изход).

- Всеки може да е притежател на знание, но марифетът се намира само в онези, които са постигнали честта да преминат степената фена. Мевляна Джами [Мевляна Нуреддин-и Абдуррахман Джами] е казал – превод на персийски стих:

Човек, докато не постигне степената фена,

Не би намерил път за там, дори да има много знания. (1/38)

- Не би могло да се спечели ихляс, докато не се постигне фена, а тя не се появява, докато не се заобича Зат-ъ теаля (самия Аллаху теаля). (1/38)

- Казано иначе: Докато не се постигне фена, не би могло да се спечели същината на ихляса (пълен ихляс), но би могло да се спечели една част от него. (1/38)

Първи том, тридесет и девето писмо (1/39)

Това писмо е написано до Мухаммед Четри. Обяснено е, че всичко зависи от сърцето и че ибадети, изпълнени като традиция или обичай, не биха вършили никаква работа.

Нека Аллаху теаля ни отреди да се отвърнем от всичко и обърнем към Него! В основата на нещата стои сърцето. Сърцето, влюбено в нещо друго, освен Аллаху теаля, се счита за рухнало и не става за нищо. Ако човек не коригира своето намерение, добрите дела, помощи и ибадети, изпълнени като обичай, няма да му донесат полза. Сърцето трябва да намери спасение и да не бъде пристрастено към нищо, освен Него. [Т.е. всичко, което се върши, трябва да бъде изпълнено по Негова заповед. От неща, от които не е доволен, трябва да се бяга. Всичко трябва да е в Негово име.] Хем сърцето трябва да намери спасение, хем тялото да е заето с праведни дела. Да се каже: “Сърцето ми е чисто [важно е сърцето, а не делата]”, без да се вършат праведни дела, е празна приказка и самозаблуда. Както няма душа без тяло, така няма и чисто сърце без да се вършат ибадети и отбягват харами. Днес много неверници и еретици твърдят, че сърцата им са чисти и дори притежават кешф, без да вършат никакви поклонения. Заблуждават наивните мюсюлмани. Нека Аллаху теаля – като садака в името на Своя Пророк “алейхиссалату весселяму веттехийе” – ни опази от подобни еретици! Амин.

[Онези неща, които ислямът е забранил, са като силни отрови. Аллаху теаля, когато създал хората, им е повелил полезните и забранил вредните неща. Онези неща, чиято полза е категорична, ги наложил като неотменни задължения. Те се наричат **фарзове**. Онези неща, които са полезни, но

чието изпълнение не е крайно наложително, се наричат **суннети**. Онези, чиято вреда е категорична и трябва непременно да се отбягват, се наричат **харам**. Онези, чието отбягване не е категорично наложително (т.е. трябва да се отбягват, но заповедта не е толкова категорична като на харамите), се наричат **мекрухи**. Има дела, които самият човек решава дали да ги извърши или не. Наричат се **мубахи**. Ако се извършат с добро намерение, носят севаб. Ако се извършат с лошо, носят грях.]

Първи том, четиридесето писмо (1/40)

Това писмо е пратено отново до Мухаммед Четри и дава информация за ихляса.

Хамд на Аллаху теаля и селям и дуи за Неговия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем”. Синко! След изминаване на стъпалата на сулюк и макамите на джезбе стана ясно, че целта на сейр и сулюк (от поемане по пътя на тасаввуфа) е да се достигне до степената ихляс. За да се стигне до нея, човек трябва да се избави от служене на идоли в енфус (вътре в него) и афак (извън него). Ихлясът е третата част на исляма. Т.е. той се състои от три части: илм, амел и ихляс. Както се вижда тарикатът и хакикатът служат за постигане на една от частите на исляма, т.е. те са негови помощници и именно това е правилното определение. За съжаление не всеки може да асимилира тази истина и затова невежите се задоволяват със сънища и илюзии. Като деца прекарват време в игра с орехи. Какво биха разбрали те от величието на исляма? Как биха могли да осъзнаят какво е тарикат и хакикат? Казват, че ислямът е като черупката на ореха, а тарикатът и хакикатът са като негова ядка. Не са успели да разберат същината на нещата и се задоволяват с повтаряне на няколко наизустени слова за любов и удоволствие. Копнеят да се сдобият със състояния (ахвал) и степени и ги смятат за нещо много ценно. Нека Аллаху теаля им отреди да видят истината и дари нас, Вас и всички праведни раби със спасение! Амин.

Първи том, четиридесет и първо писмо (1/41)

Това писмо е написано до шейх Дервиш; насърчава към стриктно подчинение на славния суннет и обяснява същностите на тарикат, хакикат и степената на съддъците.

Нека Аллаху теаля украси Вашите захир и батън [тяло и сърце] с подчинение към славния суннет на Мухаммед “аля сахиб-и хессаляту vessеляму веттехиййе”! Мухаммед Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е Махбуб-и Раббил’алемин, т.е. Любимия на Господа на световите.

По принцип най-красивите неща се дават на онзи, който е най-обичан (любим). Ето защо в 4-и аяет на сура Нун по смисъл се казва: **“Ти несъмнено бе създаден като най-велик.”** В 3-и аяет на сура Ясин по смисъл се казва: **“Ти несъмнено си един от пейгамберите и си по правия път.”** В 153-и аяет на сура Енам по смисъл се казва: **“Кажете им: Моят път е правилният път. Следвайте го, не следвайте други религии и вашия нефс.”** Неговата религия е названа “правилен път”. Другите пътища са наименувани пътища на гибелта и е повелено да се пази от тях.

Онзи Сервер “алейхиссалату весселям”, за да съобщи истината на хората и да ги учи как да благодарят на Аллаху теалю (шукр), им рекъл: **“Най-честитият път е този на Мухаммед “алейхисселям”.** В един хадис-и шериф се казва: **“Моят Господ ме научи на най-хубав едеб (благоприличие, морал).”**

Човешкият багън допълва неговия захир и не се отделя от него колкото косъм. Например, да не се лъже е **ислям**. Да се води борба срещу желанието за изричане на лъжа е **тарикат**, а да се достигне до състояние, в което това чувство престава да идва, се нарича **хакикат**. Както се вижда тарикатът и хакикатът, отнасящи се до багън, допълват исляма, отнасящ се до захир (довеждат до състояние, в което човек започва с лекота да се подчинява на исляма, не изпитва никакво вътрешно упорство и нежелание). Тасаввуфските пътници, напредвайки из пътя на тасаввуфа, могат да видят или да им се покажат неща, които не отговарят на исляма. Те се появяват в момент на нарастващо опиянение (секр), наречено хал. Ако ги прекарат през тази степен и доведат до отрезвяване (сахв), (в тях) не остава нищо, което да не съответства на исляма. Например, в момент на секр някои салики са помислили, че Аллаху теалю покрива света, макар учените на исляма да са казали, че това не е така. Разяснили са, че не самият Аллаху теалю, а Неговото знание е покрило всичко. Словата на учените са по-правилни (точни и прецизни). Софийе-и алийе, от една страна, казват, че Аллаху теалю не прилича на нищо и никое знание не би могло да намери път към Него, а, от друга страна, казват (поради силно опиянение и размътване на разума в упоменатия момент), че Той е покрил всичко. Словата им са противоречиви (защото първите са казани в момент на сахв, а другите в момент на секр). Истината тук е, че Аллаху теалю не прилича на нищо и не може да бъде разбран. Онзи, който достига до Него, изпада в изумление, почуда и безсилие (наречено джехл). За създанията това е светът на джехл (тук думата джехл се използва за обозначаване на състояние на безсилие на раба да Го разбере). Нима думи като ихата (Аллах покрива) и серейан (прониква) биха могли да имат място в този свещен макам? Ако вместо Зат-и иляхи (Зат-ъ иляхи) бяха казали те’аййун-и еввел, словата им не биха били толкова грозни. Тъй като не приемат те’аййун-и еввел за различен от Зат-и иляхи, наричат и него зат (същина). Те’аййун-и еввеля го наричат още вахдет и казват, че е прониквал във

всички създания. Ето защо казват, че Зат-ъ иляхи е покрил всичко. Учените на исляма обаче обясняват, че Зат-ъ иляхи е далеч от всяка човешка промисъл; нищо не прилича на Него; ако има нещо на име те'аййун-и еввел, то не е Зат-и иляхи, и неговото проникване не би могло да бъде наречено проникване на Зат-и иляхи.” Както се вижда думите на учените са по-прецизни от тези на софийе-и алийе.

Ма'рифетите (познанията) на батън (тарикат и хакикат) постигат пълен синхрон със захир (исляма) на степената на съддъците (настъпва пълен сахв). Това е най-високата степен на виляята. Ма'рифетите на тази степен не се отделят от исляма колкото косъм. Над тази степен е само пророческата (на пейгамберите). Онези знания, които идваха на Пейгамбера “алейхисселам” чрез меляике, идват на съддъците “ридвануллахи теаля алейхим еджма'ин” чрез илхам. Разликата между тези знания е колкото тази между илхам и вахий. Степените под тази на съддъците винаги съдържат секр [опиянение, разсеяност] – къде повече, къде по-малко. Пълният сахв се постига само тук. Втората разлика между знанията, идващи на пейгамберите и съддъците, е тази, че откровението (вахий) е несъмнено правдиво, а илхамът е съмнителен, защото откровението идва чрез меляике, а то е невинно. Т.е. ангелът е създаден такъв, че не би могъл да греши. Мястото, което получава илхам, т.е. сърцето, също е високопоставено, но тъй като е в дружба с акъла и нефса, може да греши. Да, нефсът на съддъците е повярвал (приел е исляма, подобно на сърцето), но, както е казано в един персийски стих:

**Дори да стане мутмаинне,
Пак не губи своите качества.**

А това крие много ползи. Ако и качествата му бяха изчезнали, човек не би могъл да се извиси нагоре. Душата му щеше да стане като меляике и да остане на едно и също ниво. Душата може да се извиси само ако действа против нефса. Ако нефсът беше загубил своя опозиционизъм, как душата би могла да се бори с него? Големецът на вселената “алейхи минессалевати етеммуха ве минеттеслимати екмелюха”, след като се върнал от джихад с неверниците, рекъл: **“Върнахме се от малкия към големия джихад.”** Той е описал борбата с нефса като голям джихад. Опозиционизмът на нефса на големците се изразява в слабо предразположение към терк-и азимет и мухалефет-и евля. [Азимет е да не се прибягва до позволените от исляма неща (леснини), а евля – най-доброто, най-добрия подход. Нефсът не обича да върши азимет и евля.]³ Нефсът (вече нефс-и мутмаинне) на големците

³ Казано с други думи, обикновените хора (авам) имат нефс, който винаги иска зло. Този нефс се нарича нефс-и емаре и е източникът на злото (той се храни с харами и мекрухи). Шейтанът намира път към хората чрез него. Мухаммед Ма'сум “рахметуллахи алейх” е казал: “Учителят на нефса е шейтанът, но нефсът – във вършене на зло – задмина своя “наставник”.” Когато човек приема исляма, той всъщност го приема със своето сърце. Такъв човек става мюсюлманин, но нефсът,

иска само това, но те не го слушат. Ето, те – само заради това нежелание на нефса – толкова плачат и се разкайват, че за миг печелят степени, колкото другите за една година.

Да се върнем към темата! Всичко, което съдържа качествата на любимия, също става любимо (т.е. онзи, който прилича на любимия, също става любим). В 31-и аяет на сура Ал-и Имран по смисъл се казва: **“Последвайте ме и Аллаху теая ще ви заобича!”** Казано иначе, чрез следване на Мухаммед “алейхисселям” се постига степената махбубийет (колкото повече човек заприличва на него, толкова по-любим става за Всевишния Аллах). Разумните и прозорливи хора трябва със захир и батън да следват пълно Хабибуллах “алейхисселяту весселям”.

Писмото стана дълго, простете! Тъй като слово, отнасящо се до съвършено Красивия, – като естествено следствие – ще се окичи с Неговата красота, то би станало толкова по-красиво, колкото по-дълго е. В 110-и аяет на сура Кехф по смисъл се казва: **“Дори морето да стане мастило, за да изпише словата на моя Господ, то би се изчерпило, преди да се изчерпят словата на моя Господ. Дори да добавим още едно море, пак би се изчерпило.”** Весселям.

Да сменим темата. Мевляна Мухаммед Хафъз, който Ви достави моето писмо с дуи за Вас, е притежател на знание. Има многодетно семейство. Отиде да служи като войник заради трудности в препитанието. Би било голяма щедрост ако протегнете Вашата ръка и кажете на Шейх Джийу⁴ “рахметуллахи алейх” да му помогне или назначи заплата. Нека да не Ви причинявам по-голямо главоболие.

Първи том, четиридесет и второ писмо (1/42)

Това писмо също е до шейх Дервиш. Изложено е, че ръждата в сърцето, която се получава при обичане на друг, освен Аллаху теая, се чисти най-добре чрез подчинение на славния суннет [т.е. исляма]:

Нека Аллаху теая Ви отреди спасение! Докато човек остане обвързан с много неща, не би могъл да се прочисти. Оставайки мръсен, не би могъл да

центъра на злото, продължава да упорства и насъсква срещу заповедите на исляма (сърцето приема исляма, но нефсът упорства в неверието). Онези хора, които го следват, не съблюдают фарзовете и вършат харами. Когато – след определи неща, наподробно описани в “Мектубат” – нефсът, подобно на сърцето, повярва в исляма, той от еммаре става мутмаинне. Нефс-и мутмаинне, подобно на едно вярващо сърце, започва винаги да подтиква към добро. Преди подтикваше към зло, а сега към добро. Въпреки това нефсът не губи едно от своите качества. Сега той, при наличие на две добри неща, започва да подтиква към вършене на по-малкото добро. Т.е. подтиква към добро, към севаб, но към по-малък севаб. Ето с това му качество душата продължава да се бори, благодарение на което напредва. В това писмо е описано точно това състояние.

⁴ Шейх Джийу: Водачът на тогавашния Диянет, Сеййид Фериреддин-и Бухари.

постигне щастие. Да се обича друг, освен Него, почерня сърцето (то се нарича още хакикат-ъ джамиа). Тази ръжда трябва да се изчисти. Най-добрият чистач е славният суннет на Мухаммед Мустафа “аля масдарихиссаляту весселяму ветехийе”. Той заличава лошите желаниа на нефса, които почернят сърцето.

Блага вест за онези, които бъдат удостоени с това благо! Горко им на онези, които остават лишени от него! Нека Аллаху теаля отреди спасение на Вас и на последователите на правия път!

[В нашата религия думата суннет има три значения. Когато се каже “Книга и Суннет”, под “Книга” е визиран Коран-и керим, а под “Суннет” – благословените хадиси. Когато се каже “фарз и суннет”, под “фарз” са визирани заповедите на Аллаху теаля, а под “суннет” заповедите на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. Когато думата суннет се спомене самостоятелно, се визира самата религия ислям (всички нейни повели и забрани). Това е написано в книгите по фъкх. Например, в мухтасара на “Кудури” пише: “Имам следва да стане най-добрия познавач на сунната.” В книгата “Джевхере”, обяснявайки това изречение, се казва: “Тук под “суннет” се разбира ислямът.”

Оттук се разбира, че за прочистване на сърцето е нужно да се последва исляма, т.е. да се изпълнят неговите забрани и отбягнат харамите и бид’атите.

Бид’ат означава ноновъведение (реформа в исляма). Това са неща, които ги е нямало във времето на нашия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем” и четиримата му халифи “радияллаху анхум”, а се появили покъсно и започнали да се изпълняват като ибадети. Например, след намаз първо се изпълнява Айет-ел-курси. Да се чете първо салятен тунджина или друга дуа е бид’ат. Те могат да бъдат изпълнени след Айет-ел-курси и тесбихите. Да се изпълни седжде, преди да се изправи на крака след изпълнен намаз или дуа, също е бид’ат. [Да се чете езан с високоговорител също.] Всички реформи и промени в религията са все бид’ати. Да се ползват лъжици и вилици или да се консумира кафе, чай и пуши не е бид’ат, защото нямат нищо общо с религията. Те са обичаи и попадат в категорията мубах. Те не са харам. Словата на ислямските учени относно пушенето са наподробно изложени в “Се’адет-и Ебедийе”. Бид’атът е три вида:

- 1- Онези неща, които представляват признаци на неверие (символизират принадлежност към други религии). Те са най-лошите бид’ати.
- 2- Вероубеждения, несъответстващи на предадените от ехли суннитските учени знания. Те също са лоши бид’ати.
- 3- Новости, засягащи ибадетите. Тяхното изпълнение е голям харам.]

Първи том, четиридесет и четвърто писмо (1/44)

Това писмо е написано до накиб (главен мюфтия) сеййид шейх Ферид. В него се хвали Най-добрия сред хората “алейхиссаяту весселям” и насърчава към подчинение спрямо него.

Вашето ценно писмо, израз на милост от Ваша страна, дари с чест този факир в най-добро време. Неговият прочит ни зарадва премного. Хамд на Аллаху теая, че Ви е удостоил с дял от наследството на Мухаммед “алейхисселям”, наречено факр. Вашите обич и внимание към факирите произхождат от него. Този факир, който си нямам нищо, се зачудих с какво да отговоря. Реших да напиша предания относно Вашия прадядо, Най-добрия сред арабите, разкриващи неговите достойнства. Ще ги сторя средство за избавление от мъките на ахирета. Не се залавям да го хваля, само увеличавам ценността на своите писания с него. Превод на арабски стих:

**Аз нямам сили да хваля Мухаммед “алейхисселям”,
А само разкрасявам своите писания с него.**

Съобщавам, искайки подкрепа и помощ от Аллаху теая, че Мухаммед “алейхисселям” е Пратеника на Аллаху теая (Расул). Той е най-възвишения сред синовете на Адем. Той е най-щедрият сред онези, чиито пътища спасяват от Ада.

[Сеййид Абдулхаким Ефенди “каддесаллаху теая сиррахул азиз” каза: “Всеки пейгамбер беше най-великия в свое време, превъзхождаше своя народ във всяко отношение. Мухаммед “алейхисселям”, от своя страна, е най-великия във всяко отношение от сътворението на света до Къямета. Никой в никое отношение не би могъл да е над него. Това не е нещо трудно. Онзи, Който твори каквото пожелае, го е сътворил такъв. Никой няма силата да го хвали. Никой няма властта да го критикува.”]

В Съдния ден пръв той ще стане от гроба. Пръв той ще се застъпи и първото прието застъпничество ще е неговото. Той пръв ще почука на дженнетската врата и веднага ще му се отвори. Той ще държи знамето лива-и хамд, под чиято сянка ще бъдат всички му’мини от Адем “алейхисселям” до края на света. В хадис-и шерифи по смисъл се казва:

“Аз съм големецът на всички от началото на света до края. Не се хваля с това, а само ви съобщавам истината.”

“Аз съм Любимия на Аллаху теая и водача на пейгамберите. Не го казвам, за да се хваля.”

“Аз съм последния сред пророците. Не го казвам, за да се хваля. Аз съм Мухаммед “алейхиссаяту весселям”, сина на Абдуллах. Аллаху теая създаде хората. Мен ме създаде в най-добрите сред тях. Аллаху теая раздели хората на групи [племена, народи]. Мен ме помести в най-добрата сред тях. После раздели тази група на племена. Мен ме помести в най-доброто сред тях. После раздели това племе на къщи. Мен ме създаде от най-добрата къща [т.е. семейство]. Аз съм най-

добрия сред хората. Аз съм от най-доброто семейство. В Къямета, когато всеки ще мълчи, ще говоря аз. В момент, когато никой няма да мърда, аз ще им се застъпя. В момент, когато в никого няма да остане надежда, аз ще им донеса блага вест. Ключовете на всякакви врати, добрини и помощи ще бъдат в мои ръце. Лива-и хамд ще е в мои ръце. Аз съм най-достойния, най-щедрия и най-добрия сред хората. В Деня под моя команда ще има хиляди прислужници. В Съдния ден аз ще съм имама, хатиба и застъпника на всички пейгамбери. Не го казвам, за да се хваля.” [Съобщавам истината. Това е мое задължение. Ако не съобща тези истини, няма да съм извършил своето задължение.]

Ако не беше той “алейхиссаяту весселям”, Аллаху теая нямаше да създаде нищо. Нямаше да се знае, че Той е ма’буд. Когато месеха глината на Адем “алейхисселям”, той (Расулюллах) беше пейгамбер. Превод на персийски стих:

**Дори да греша, не би бил подложен на равносметка,
Онзи, който е по-дирите на този сеййид.**

Несъмнено онзи, който повярва и последва един такъв Пейгамбер “алейхиссаяту веттехийе”, големеца на цялото човечество, ще стане от най-добрата общност. 110-и аyet на сура Ал-и Имран благовестява тях – (по смисъл) **“Вие сте най-добрата общност!”** Най-лошият човек е онзи, който не му вярва [представя си го като себе си]. Ето за такива е 98-и аyet на сура Тевбе, където по смисъл се казва: **“Невежи диваци (със сурови сърца) не биха повярвали в теб. Те са по-скоро мунафъци (лицемери).”** Ако един човек, в днешното състояние на света, бъде удостоен с благото да последва неговия славен суннет [т.е. исляма], колко велико нещо би било това. Онзи, който повярва в неговата религия и стане част от общността му, би получил умножен севаб за свое малко дело. Есхаб-и кехф [седмината му’мини в тарсуската пещера] “рахметуллахи алейхим еджма’ин”, извършвайки едно красиво дело, спечелиха високи степени. Това им дело бе да се изселят другаде, за да опазят вратата в сърцата си, в момент, когато враговете по религия доминираха света. Днес да се повярва в него и извърши малко дела е ценно като това на войници в момент на вражеско настъпление от всички страни. Малките им дела биха придобили голяма ценност, по-голяма отколкото многото им маневри във времена на мир.

Тъй като Мухаммед “алейхисселям” е Любимия на Аллаху теая, онзи, който го последва, също ще се извиси до степента Махбуб (Любим). Защото обичащия започва да обича и онзи, който проявява качествата (морала) на любимия. Оттук трябва да прозрем какво би било състоянието на онези, които не го следват! Превод на персийски стих:

**Мухаммед “алейхисселям” е големецът на света,
Нека остане под пръст онзи, който не става на пръст пред неговата
врата!**

Онзи, който не може да се изсели като Есхаб-и Кехф “рахметуллахи алейхим еджма’ин”, трябва да се изсели духом. Т.е., когато се намира сред врагове, трябва духом да се отдалечи от тях. Така Аллаху теаля също може да отвори вратите на щастieto. Наближава денят Навруз [20. март, празника на огнепоклонниците]. Знаете какви извращения се правят тогава. Надявам се, че след като преминат тези черни дни, с помощта на Аллаху теаля, ще бъде удостоен да се срещна с Вас. Привършвам писмото си, за да не Ви причиня главоболие. Нека Аллаху теаля не Ви отделя от пътя на щедрите Ви праотци! Селям на Вас и на тях до Съдния ден! Амин.

Първи том, четиридесет и пето писмо (1/45)

Това писмо е написано пак до сеййид шейх Ферид “рахметуллахи алейх”. Отправя се благодарност; обяснява се, че човек е сътворен такъв, че се нуждае от всичко; и се говори за свещения месец рамазан, орудж и намаз.

Нека Аллаху теаля не Ви отделя от пътя на изключително ценните Ви праотци! Нека не Ви замесва в дела, приключващи със съжаление! Амин. Онези, които обичат Аллаху теаля, са заедно с Него, защото в хадис-и шериф се казва: **“Човек е с онзи, когото обича.”** Същината на човека е неговата душа. Когато душата се свързва с тялото, връзката ѝ с Аллаху теаля намаля. Ако се отдели от това тъмно място, ще постигне близост с Него. Казано е, че: “Смъртта е мост, който събира любящите.” Пети айет на сура Анкебут, където по смисъл се казва: **“За онзи, който иска да се сближи с Аллаху теаля, времето непременно идва”**, утешава влюбените в Него. От друга страна, състоянията на онези завалии, които не са били удостоени със сохбета на големците, са окаяни, а за извличане на полза от техните души има ред условия. Не всеки може да ги изпълни.

Хвала на Аллаху теаля, Собственика на всички блага, че в помощ на факирите – потърпевши на ужасни събития и диви нападки – се притече Ехл-и бейта на Главатаря на земния и отвъдния живот “салляллаху алейхи ве селлем”. Само така пътят на големците остана неизопачен. Техния фейз бе опазен от прекъсване. Този благословен път беше останал скрит в тази страни и почти без последователи. Тъй като той е отворен от Ехл-и бейт, неговото прочистване също прилягаше да стане от тях. Беше редно да няма нужда от други. Както за тези факири е нужно да благодарят за тази им услуга, така и за тях е нужно да благодарят за това благо. Както човек е нужно да съсредоточи своя батън [т.е. да не свързва своето сърце с нищо, освен Аллаху теаля], така е нужно да има близост и по отношение на захир, т.е. мюсюлманите трябва да се събират и помагат един на друг. Втората част на нещата е дори по-важна, защото сред всички създания най-нуждаещ се е човекът, защото съдържа в себе си всичко. Ето защо всичко,

от което се нуждаят другите създания, е включено към нуждите на човека. Човек се свързва с онова, от което се нуждае. Следователно връзките на човека са повече от тези на всички други. Всяка връзка го отдалечава от Аллаху теаля. Ето защо най-лишеното от близост към Аллаху теаля създание също е човекът. Превод на двустигише от персийски език:

**Най-възвишеното създание е човекът,
Но е лишен от високата степен.
Ако не се съвземе и поеме назад,
Не би имал друг по-лишен от него.**

Въпреки това именно всеобразието в човека (т.е. факта, че притежава всичко) го прави по-велик от всичко. Всичко, което се показва в огледалата на всички създания, се показва накуп в неговото. Ето защо той, от една страна, е най-доброто сред всички създания, а, от друга страна, най-лошото и губещо такова. Пророк като Мухаммед “алейхисселям” е човек, наред с проклетник като Ебу Джехл, който също е човек.

Без съмнение Вие сте причина за тукашните събрания на нас, факирите. Състоянията на концентрация (джемиийет) в сърцата също е по Ваша причина. Несъмнено всички надежди са свързани с Вас, защото, както е казано: “Синът прилича на своя баща.”

Ценното Ви писмо, с което ни удостоихте, пристигна през благословения месец рамазан и реших да напиша няколко реда относно неговите достойнства.

Благословеният месец рамазан е много честит. Всички нафиле ибадети, изпълнени през този месец, били те намаз, зикр, садака или нещо друго, носят севаб като фарзове, изпълнени през останалите месеци на годината. Един фарз през този месец е като седемдесет фарза през останалите. Греховете на онзи, който даде ифтар на един орудлия, се опрощават и се освобождава от Джехеннема. Получава същия севаб като него, без неговия да намалее. Онези началници, които олекотяват работата и ибадетите на своите подчинени, също ще бъдат помилвани и освободени от Джехеннема. През рамазана Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” освобождаваше пленници и даваше всичко, което се поиска от него. Онези, които вършат ибадети и добрини през него, ще бъдат удостоени с благото да ги вършат цяла година. Онзи, който се отнесе неуважително към него и върши грехове, ще ги върши цяла година. [Трябва да се оцени този месец.] Трябва да се вършат толкова поклонения, колкото е възможно. Трябва да се вършат неща, от които Аллаху теаля е доволен. Този месец трябва да се приема като възможност за печелене на ахирета. Коран-и керим е низпослан през него. Нощта Кадр също е в него. През този месец е суннет да се прави ифтар рано, а сахур късно. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” отдаваше голямо значение на тези два суннета, които разкриват човешката нужда към храната и посредством нея към всичко останало. Ето това е в същността на ибадета. Да се разговява с фурма също е суннет,

както и да се казва дуата “Зехебез-зама’вебтеллет-ил урук ве себет-ел-еджр иншаллаху теаля” след ифтар, да се изпълнява теравих и хатм.

Хиляди мюсюлмани, заслужили да отидат в Ада, се опрощават през всяка от неговите нощи. Вратите на Рая се отварят, а тези на Ада се затварят. Шейтаните ги вържат във вериги. Отварят вратите на милостта. Нека Аллаху теаля ни удостои с достойни за Него ибадети през този свещен месец и следване на харесвания от Него път! Амин.

[Още повече севаби се дават на онези, които живеят на места с трудни за орудж условия или не се подвеждат от лъжите на ислямските врагове и не развалят своя орудж. Благословеният месец рамазан е честта на исляма. Онзи, който яде на открити места, ще е показал неблагоприятие към него. Онзи, който не уважава този месец, ще е разкъсал завесата на честта на исляма. Онези, които не кланят намаз, също трябва да държат орудж и да се пазят от харами. Техният орудж ще бъде приет и ще покаже, че имат вяра.]

Първи том, четиридесет и шесто писмо (1/46)

Това писмо пак е написано до сеййид шейх Ферид “рахметуллахи теаля алейх”. Обяснено е, че Аллаху теаля съществува и е един и Мухаммед “алейхисселям” е Негов пейгамбер. Това е толкова очевиден факт, че дори няма нужда от промисъл, за да се стигне до това заключение.

Нека Аллаху теаля не Ви отдели от пътя на великодушните Ви праотци. Нека дуи и селям от нас бъдат за първия от тях, най-високопоставения, и всички останали! Аллаху теаля съществува и е един, Мухаммед “алейхисселям” е Негов пейгамбер и всичко донесено от него е истина. Това е очевиден факт явен като слънце. Няма нужда да се доказва или разсъждава. Сърцето, за да повярва в тях, не бива да е болно. Ако то е болно и развалено, трябва да проучи с разум преди да повярва. Само така може да се избави от болестта. Ако завесата, покриваща окото на сърцето, наречено басирет, бъде повдигната, то би повярвало в тях с охота. Например, човек с болна жлъчка не усеща вкуса на захарта. За да повярва, че е сладка, трябва да му се докаже. Но когато жлъчката бъде излекувана, вече не би останала нужда да се доказва. Нуждата от доказване заради болестта на жлъчката не е по вина на захарта. Например, кривогледият вижда предметите раздвоени. От това не следва, че те реално са такива. Той дори да вижда два предмета, реално има само един. Такъв човек много трудно би се убедил, че той е един. [Човек, за да стане мюсюлманин, се изисква само вяра на сърцето му. Но в сърцето на всеки идват болести от вътрешни (нефса) и външни врагове (шейтана и лошите приятели). Нефсът по сътворение е враг на законите на исляма. Болестта на сърцето се

изразява в неговото нежелание да следва исляма, което се поражда от неговото подчинение към нефса. Т.е. сърцето не усеща наслада от повелите на исляма, а изпитва удоволствие от вършене на харам.] В 197-о писмо е написано, че тези забрани се наричат земно. Пристрастеността към земни неща отслабва вярата в сърцето. Ако човек се отдалечи от компанията, писанията, словата и медиите на нехайници и сърцето му се спаси от болестта да отрича, в него ще престане да идва болест от външни или вътрешни врагове. А настанилата се в него болест ще бъде излекувана чрез подчинение към исляма и правене на покаяние. Така то ще се сдобие с истинска вяра. Спасението на нефса от болестта му по природа и избавлението на сърцето от външни врагове е възможно чрез сохбета (компанията) на муршид-и кямил, четене на негови книги и следване на исляма. Вижте 42-о и 52-о писмо! Муршид-и кямил е ехли суннитски учен, чиито всички слова и дела съответстват на исляма. Той трябва да има дълбоки знания за исляма.]

Не е лесно да се убеди сърцето в знанията по религия чрез тяхното доказване по пътя на разума. Вместо това, трябва да се положи старание да се изчисти сърцето от болестта. Защото, вместо да се пробваме да обясним на болен от жлъчка човек, че захарта е сладка, трябва да го излекуваме. Иначе колкото и да го убеждаваме, той няма да постигне силна вяра (тя се нарича якин). Ще продължи да усеща захарта горчива, както и сърцето.

[Сеййид Абдулхаким “куддисе сиррух” казва: Има три вида сили, които служат за разбиране. И трите, за да усещат нещата правилно, трябва да се намират в здрави органи. Тези от първата група са сетива като виждане, чуване, усещане на мирис, вкус, температура и плътност. Тези сили ги има и в животните. Ако хората не притежаваха тези сетива, биха били като камъни и дървета.

Втората група включва сили, отнасящи се до разума, като хисс-и муштерек, памет, вахиме, мутасарръфа и хазанет-ул хаял. Те се намират в петте невидими органа и са съсредоточени в мозъка. Животните са лишени от тях. Тези органи научават за битието на дадено нещо чрез чуване от достоверен източник, опит или изчисление. Разграничават доброто от злото. Науката и математиката са плодове на тези сили.

Третата сила е характерна за избраните мюсюлмани и се намира в сърцето. Нарича се басирет. Знанията по религия, които се разбират с него, не могат да бъдат разбрани с разума и сетивата. Ако човек тръгне да обяснява на коня, най-развитото животно, знанията, които могат да бъдат разбрани с разума, не би успял дори да се мъчи години наред. По същия начин ако тези големци се опитат в продължение на години да обяснят на другите хора онези знания, които могат да бъдат разбрани със сърце (марифетуллах), пак не биха успели. Сред избранниците има други още повисокопоставени. Над тях има небии, а над тях пророци-расул. Над тях се намират степените на пейгамберите улюл азм, а над тях степените

Келимийет, Рухийет, Хуллет и Махбубийет, най-високата степен, и тя е характерна само за Мухаммед “алеихисселям”. Същинското сърце се намира в едноименния мускул, както електрическата енергия се появява в жиците на ампулата.

Нефс-и еммаре, който се намира в хората, не вярва в знанията по религия. Т.е. по сътворение е против исляма. [Ето защо нефсът изпитва горчивина от него и не иска да го следва. Сърцето, от друга страна, е чисто по сътворение, но болестта на нефса го заразява и то започва да не иска подчинение към исляма. Вярва в него, но не изпитва наслада, а горчивина от него.] Едно такова сърце, колкото и да бъде убеждавано в правотата на исляма, много трудно би спечелило якин. [За да постигне якин, то не бива да се заразява с болести от външни или вътрешни врагове, а вече съществуващите следва да бъдат излекувани. Ето защо няма друг изход, освен да се спаси нефса от сътворената в него болест да отрича исляма и да се опази сърцето от шейтана и лошите приятели. Изчистването на нефса става като се следва исляма, повтаря келиме-и тевхида, т.е. Ля иляхе илляллах, участва в сохбета на някой евлия, прави рабъта или се чете за неговия живот. А сърцето се изчиства чрез ибадети, и особено фарзови намази, и правене на много истигфар. Ако училището, колегите, учителите и медиите не са съгласувани с исляма, те попадат в категорията на лошите приятели. Когато сърцето се спаси от атаките на тези три врага по религия [нефс, шейтан и лоши приятели], то би се изчистило, т.е. би се излекувало от болестта да обича забранените от исляма неща (харами). В него би се настанила любов към Аллах, от само себе си, както бутилка, изпразнена от вода, се изпълва с въздух.] В 9-и аят на сура Вешшемси се казва: **“Онзи, който изчиства своя нефс, се спасява. А онзи, който го оставя в грях, невежие и заблуда, губи.”**

В тefsира “Мевакъб” се казва: “Когато нефсът се изчисти, сърцето също се изчиства. Т.е. когато нефсът се спаси от лоши желания, сърцето се спасява от връзка със създания и харами. Превод на персийски стих:

Докато нефсът не престане да иска харами,

Сърцето не би могло да стане огледало на божествените сияния.

Под “мръсотии на нефса” са визирани харамите.” Днес някои хора наименуват забранените от Аллаху теаля неща като модерност, напредничавост и съвременност. А харесваните от Аллаху теаля неща ги определят за прояви на изостаналост и невежество. Извършителите на харами ги наричат хора на изкуството, артисти, просветени и модерни, а мюсюлманите – изостанали и фанатици. Мюсюлманите не бива да се подвеждат от тях, а да изучат своята религия от учените на ехли суннет.]

Както се вижда сърцето на онзи, който не вярва в тази светла и ясна религия, е болно като жлъчката на онзи, който усеща сладкия вкус на захарта като горчив. Превод на персийски стих:

Ако човек е сляп, има ли вина слънцето?

Целта на сейр и сулюк [да се напредва по пътя на тасаввуфа] е да се изчисти нефса и сърцето, т.е. да бъдат спасени от болести. Докато не се изцери болестта, съобщена в 9-и аяет на сура Бакара, където по смисъл се казва: **“В сърцата им има болест”**, не би могла да се постигне истинска (зряла) вяра. При наличие на тези болести вярата, която се появява в сърцето по пътя на разума, би била образ (а не същина), защото нефсът иска точно обратното и упорства в неверието. Тази вяра е като случая на човека с болна жлъчка, който усеща сладостта на захарта като горчивина, но вярва, че тя е сладка. Той, колкото и да твърди, че вярва, съвестта му усеща захарта горчива. Когато жлъчката се излекува, тя постига истинска вяра в сладостта на захарта. По същия начин истинска вяра се появява в сърцето след като нефсът и сърцето се изчистят. Ето тази истинска вяра се намира само в евлиите и не се губи. Благата вест, оповестена в 62-о знамение на сура Юнус, където по смисъл се казва: **“Знайте, че за евлиите на Аллаху теаля няма опасение от мъчение и скръб от изпускане на блага”**, се отнася за хора с такава вяра. Нека Аллаху теаля удостои всички нас с тази зряла и истинска вяра! Амин.

Първи том, четиридесет и седмо писмо (1/47)

Това писмо отново е написано до сеййид шейх Ферид. Оплаква се от престъпните деяния на неверниците през миналите години и съобщава, че мюсюлманите трябва да отправят дуа за правителство, което им дава религиозна свобода.

Нека Аллаху теаля Ви поддържа по пътя на Най-добрия сред добрите Ви праотци и изпроводи дуа и селям от нас на първия, най-високопоставения “алеихиссаяту весселям”, и всички останали!

Ислямският учен е толкова важен за един народ, колкото е важно сърцето за едно тяло. Ако сърцето е добро и чисто, тялото също би извършило добри неща. Ако е лошо, органите винаги биха извършили неправилни неща. По същия начин, ако учените са добри, народът също би бил добър и би напреднал. Ако са лоши, народът би деградирал и изпаднал в беда. Всички знаем какви беди настигнаха мюсюлманите по време на Екбер шах. Преди хиляда години бе решено, както е съобщено и в сура Кяфирун, че мюсюлманите ще следват своя религия, а неверниците – своя. Допреди няколко години обаче враговете по религия бяха започнали ясно да разкриват своето неверие пред мюсюлманите, а мюсюлманите бяха изпаднали в състояние да не могат да изпълнят повелите на исляма в тази благословена страна, Индия. Какво безчестие бе да се гледа как унижават мюсюлманите, следващи сияйния път на Любимия на Аллаху теаля – Собственика на земята, небесата и всички сили –, и оценяват онези, които не вярват в него и проявяват вражда. Мюсюлманите, със свои ранени

сърца, проявиха търпение. Враговете на исляма ръсеха сол по раните им с подигравки и разярени нападения [чрез писания, слова и всякакви средства]. Слънцето на напътствието се беше покрило с облаци на вероотстъпничество, а сиянията на истината и достойнството се бяха отдръпнали зад завеси на лъжа и липса на морал.

След като враговете по религия умряха и на техни места дойдоха мюсюлмани, които върнаха свободите на своите единоверци, му'мините се видяха задължени да им окажат всякаква помощ. Този чист и благороден народ, постигайки свобода, прие за най-свещено дело да се вкопчи за исляма и да работи за укрепване на религия и вяра. И без това за всички мюсюлмани е ваджиб да помагат със слова, писания и дела на държавата и правителството. Най-голямата и ценна услуга в полза на исляма е да се разкрие вярата на ехли суннет и повелите на религията и загаси огъня на фитнето [като се отговори на комунисти, масони и безмезхебници, които чрез писания се опитват да развалят вярата на ехли суннет и насъскват хората срещу правителството. Само така би се попречило на враговете по религия, евреите, християните и муртедите да заблудят децата на мюсюлманите]. Тази помощ към религията, управата и народа би могла да бъде оказана само от учени по правия път. Те не се занимават с политика. Не сторват религията средство за печелене на имот, позиция и слава. Онези, които гонят имот и позиция, но се представят за духовници и пишат преводи на Корана и книги по религия, са реално събирачи на земно, а не аллахови хора. Техните писания и слова са отровни. Развалят вярата и сеят фитне сред народа. Превод на персийски стих:

**Онзи, който се представя за духовник, но служи на земното,
Как би посочил правия път на други, като самият се е отклонил от
него?**

Всички бели, които сполетяха мюсюлманите във време на Екбер шах, бяха причинени от такива безбожници, които се представяха за духовници. Все техните писания насъскваха народа. Все тези лоши духовници предвождаха еретиците, сложили си маски на мюсюлмани. Ако човек, който не е известен като духовник, се отклони, тази му ерес не би заразила другите или би могла, но това би било съвсем рядко явление. Днешните тарикатчии (фалшиви суфии) също заблуждават мюсюлманите. Те също, подобно на фалшивите духовници, [чрез книги, списания и вестници] развалят вярата на младежта. Ако днес – поради всички тези причини – всеки мюсюлманин не даде всичко от себе си и религията тръгне пак към изопачение и стане обект на подигравки, онези от тях, които не са оказали нужната подкрепа на правителството, ще бъдат приведени под отговорност в ахирета. Ето защо този факир [т.е. имам Раббани “рахметуллахи алейх”], макар да нямам сила, се старая да се притека в помощ. Търся начин как да преборя трудностите и да извърша малка услуга на исляма. Казано е, че онези, които искат броят на добрите хора да се увеличи, се броят за част от

тях. Този завалия се надява да постигне капка от големите севаби, които получават справедливите управници, които дават права на мюсюлманите и ги защитават. Оприличавам себе си на онази старица, която с няколко конци е излязла на пазара да купи Юсуф “алейхисселям”. Тези дни се надявам да бъда удостоен с Вашето присъствие. Аллаху теаля Ви е отредил възможност да говорите за исляма. От сърце искаме във всяка Ваша проповед да положите усилие да може мюсюлманите с лекота да изучат своята религия и да я изпълнят [и бъдат опазени от нападения на вероотстъпници]. Правя дуа да спечелите всички трайни и нетрайни блага.

[Ислямът е съвкупност от заповедите на Аллаху теаля. Аллах е Господарят, а заповедта Му е свещеният Коран. Ислямът изчезна от света (т.е. има го, но не се изпълнява никъде). Аллаху теаля не прати Корана, само за да го четем. Той го прати, за да следваме неговите заповеди, които учените по фъкх (ислямско право) са извлекли и записали. Само истинските учени по религия биха ги изпълнили подобаващо и съдействали за тяхното изпълнение. Тези учени се наричат ехли суннитски. Народът в Египет, Сирия и Ирак отдавна се развали. Французите и англичаните окупираха тези страни след Първата световна война и “внесоха” там състоянията на ислямска вражда, липса на морал и съчувствие. Казвайте, че носят свобода на мисълта, сформираха различни групи и партии и сетне пуснаха вражда между тях. Разединиха народа. Когато след Втората световна война се наложи да се оттеглят, сложиха на ръководни позиции невежи угнетители. Тези нерелигиозни правителства чрез затвори и убийства унищожиха истинските учени на исляма. Заедно с тях безмезхебници, реформисти и фалшиви духовници, като Мухаммед Абдух, Решид Ръза, Сеййид Кутб, Мевдуди и теблиг джемаат, унищожиха знанията на ехли суннет чрез свои книги, списания и вестници. Тъй като ислямът се гради върху знанието, в тези държави, след като не останаха истински знания и учени, ислямът започна да се изопачава. Да се иска дъжд без облак е като да се иска чудо. Аллаху теаля може да го направи, но не е такъв обичаят Му. За да израсне ислямски учен, трябва да се разкрият ислямските знания, да се разпространят и да изминат сто години.

Мюсюлманинът никога не въстава срещу правителството на държавата, в която живее; не предизвиква сепаратизъм и стои далеч от онези, които разпалват фитне и анархия; опитва се да коригира своите вяра, морал и дела; не чете книги и вестници на безмезхебници и лицемери; опитва се да изучи знанията на ехли суннет и да ги приложи; не върши зло никому; не напада ничий имот, живот, право и чест; живее съгласно исляма и законите. Всички гореизброени неща фигурират в книгите на ехли суннитските учени.]

**Първи том, четиридесет и осмо писмо
(1/48)**

Това писмо отново е написано до накиб сеййид шейх Ферид. Обяснено е, че трябва да се оказва уважение към учените на исляма.

Нека Аллаху теаля в името на най-високопоставения сред пейгамберите “алейхи ве алейхимуссалеват веттеслимат веттехиййат” Ви помага в борбата срещу ислямските врагове! Бяхме удостоени с честта да прочетем благословеното Ви писмо. Написали сте, че пращате известна сума пари, за да бъдат похарчени за младежи, които учат наука или полагат усилие по пътя на тасаввуфа. Много се зарадвахме, че сте написали на първо място онези, които учат наука. Както е казано: “Захир (делото) е проявление на батън (състояние на сърцето и душата).” Иншаллах и в благословеното Ви сърце тези ученици да са на първо място. Превод на арабски стих:

От всеки съд се излива онова що е вътре в него!

Да се дава предимство на учащите наука е средство за укрепване на исляма. Те са стражарите на исляма и именно те ще опазят религията на Мухаммед “алейхисселям” от нечестивци. В Съдния ден всеки ще бъде запитан за исляма, а не за тасаввуфа. Да се влезе в Дженнета и спаси от Джахеннема зависи само и единствено от това дали се следва исляма. Пейгамберите, най-добрите и избрани хора, “салеваатуллахи теаля ве теслиматуху алейхим” са призовали всеки към исляма. Той е пътят на спасението. Тези големци бяха възложени да предадат исляма. Т.е. най-ценен ибадет и най-голямо добро спрямо хората е да се работи за изучаване и прилагане на исляма, и за разкриване на заповедите му. Особено що се отнася до страна като тази (Индия), където враговете на исляма нападат с ярост, унищожават книгите на исляма и мамят младежта; да се положи усилие за прилагане на една заповед от повелите на исляма е по-голям севаб от даване на милиони лири садака, защото това (привидно) малко дело е проява на съучастничество в делото на пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”. Факт е, че най-големи севаби се дават на тях. Да се дава милиони лири садака или извърши някое друго добро са все неща, които биха могли да бъдат направени от всеки човек. Да се работи за изява на исляма е нещо, което нефсът не желае. Онзи, който полага старание за това, ще е извършил джихад с нефса. Да се върши добро обаче (като примера с милионите лири садака) може да се хареса и на нефса (да самодоволничи и да се хвали). Но да се харчи пари за изява и изучаване на исляма е несъмнено много по-ценно. Да се даде малко пари с това намерение е по-голям севаб от даване на милиони лири без него. [Всеки мюсюлманин трябва да помага на организации, които превеждат книги на ехли суннитски учени и ги разпространяват. Да се купи по няколко книги и подари на съсед и близки е хем помощ за тези организации, хем голям хизмет (услуга) на исляма.]

Въпрос: Как ученик на наука, който следва своя нефс, би могъл да е по-високопоставен от суфия, който се бори с него?

Отговор: От знанието на първия биха се възползвали всички, дори той да следва своя нефс и да си вреди. Дори да изгори себе си, би помогнал на други да се спасят. Суфията, за разлика от него, полага усилие да спаси само себе си. Няма полза за другите. Ислямът цени повече онези, които работят за щастието на хората в сравнение с онези, които се опитват да спасят себе си.

Ако саликът, поел по пътя на тасаввуфа, достигне до степените фена и бека и бъде удостоен със задължение да напътва хората (давет, иршад), ще получи дял от макама на пророчеството (т.е. подобно на пейгамберите ще зове хората към исляма). Ще стане от онези, които съобщават истината и водят хората към щастие. Такъв човек е ценен като самите ислямски учени. Това е толкова благо на Аллаху теалю, че дарява с него когото пожелае. Той е Прещедър.

[Да се работи за изучаване на исляма означава да се полага усилие за разпространение на знания за вяра съгласно книгите на сунитските учени и знания за повелите на исляма съгласно книгите по фъкх. Първо следва да се отговори на лъжите на британски шпиони и еретици. Онези, които помагат на подобни хора с тяло, имот и дуа, биха получили същия севаб. Но с едно правило: всичко трябва да се върши в името на Аллах и съгласно законите на държавата, без да се ражда фитне.]

Първи том, четиридесет и девето писмо (1/49)

Това писмо също е написано до накиб сеййид шейх Ферид. Съобщено е, че тялото (захир) трябва да бъде украсено с повелите на исляма, а душата (батън) спасена от всички връзки, освен тази с Аллаху теалю.

Нека Аллаху теалю Ви отреди всички видими и невидими блага! Видимите се състоят в украсяване на захир, т.е. тялото, с подчинение спрямо повелите на исляма “аля сахибихессалюту весселяму веттехийе”, а невидимите в спасение на батън (сърце и душа) от всички връзки, освен тази с Аллаху теалю. Кой ли избраник ще бъде удостоен с тях?

Раббигфир верхам енте ерхамуррахимин тевеффени муслимен велхъкни биссалихин.

Първи том, петдесето писмо (1/50)

Това писмо е написано до сеййид шейх Ферид “рахметуллахи теалю алейх”. Описва низостта на земното.

Нека Аллаху теаля – в името на възлюбения Си Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимат” ни избави от робуване на други! Нека ни позволи да се отдадем Нему с цялото си битие!

Погледната отстрани земята е много привлекателна и я мислят за красива ала тя е убийствена отрова и непотребна стока. За онези, които са влюбени в нея, няма спасение. Убитите от нея стават мърша, а влюбените се умопобъркват. Тя е като накичена мръсотия и покрита със захар отрова. Разумният човек не би се влюбил в тази развалена стока. Ислямските учени са казали: “Ако умиращ човек завеща целия си имот на най-разумния на времето, той следва да бъде даден на онзи, който е захид (откъснат от земното)”, защото захидът не отдава значение на земното и това е признак, че е много разумен.

Ако продължа, писмото ще стане много дълго. Да допълня и това, че въпреки своята възраст достойният шейх Зекерия е принуден да се занимава със счетоводство. Наред с това той много се бои от това дело, което е много леко в сравнение с ахиретската равносметска. В света на причините той приема Вашата честита помощ за голяма опора. Надяваме се, че в новия диван ще бъде споменат като Ваш служител.

Бейт:

Заобичай ме и наблюдавай смелостта,

Повикай лисицата и виж в каква лъвица би се превърнала.

Нека Аллаху теаля Ви дари с видими и невидими блага и щастия!

[Между разум (акъл) и интелект има разлика. Разумът разграничава доброто от злото. Онзи, който притежава висок интелект, може да има нисък акъл. Не е правилно да се приемат за разумни онези неверници и врагове на исляма, които имат висок интелект.]

**Само на Него служи, на нищо друго, освен Аллах,
За миг не се отвърнах от тевхида, един е Аллах.**

**Първи том, петдесет и първо писмо
(1/51)**

Това писмо е пратено отново до сеййид шейх Ферид “рахметуллахи алейх” и насърчава към разпространение на исляма:

Моля Аллаху теаля да стори – посредством онзи велик род – слънцето на исляма да засияе и красотата на ахкям-и ислямийе да се разпростре навред. Превод на персийски стих:

Това е всичко, всичко друго е нищо!

И днес надеждата на мюсюлманите, останали без закрила, за спасение от въртопа на заблудата е корабът на потомците на най-добрия сред хората. В хадис-и шериф се казва: “Моят ехл-и бейт (род) е като кораба на Нух “алейхисселям”. Който се качи в него, намира спасение; който откаже, застига го гибел.” Влагайте много старание за постигане на това велико

благо! Благодарим на Аллаху теаля, че Ви е дарил с блага като позиция, сила и влиятелна реч. Ако към тях добавим и ценността на Вашата личност, ще се види, че за Вас е много лесно да задминете всички Ваши връстници на мегдана на щастието. [Хазрети Али и хазрети Фатима “радияллаху анхума”, техните деца и всички им внуци се наричат ехл-и бейт.]

Този факир постигнах честта да бъда във Ваш хизмет с цел да се кажат неща, които биха станали причина за укрепване на правата религия и нейното разпространение. Луната на благословения месец рамазан се показва в Делхи. Научавайки, че ценната Ви майка желае да останем в Делхи, останахме, за да изслушаме хатм на свещения Коран. Повелителят е Аллаху теаля. Моля се за Вашето земно и ахиретско щастие.

Първи том, петдесет и второ писмо (1/52)

Това писмо отново е написано до сеййид шейх Ферид. Дава информация относно злото на нефс-и еммаре, свойствената му болест и метода на лечение.

Постигнахме честта да прочетем благословеното Ви писмо, с което сте дарили – в израз на милост от Ваша страна –, онези, които правят дуа за Вас. Нека Аллаху теаля, в името на великия Ви праотец “алейхисселям”, Ви отреди голям севаб, висока степен, леки дела и широко сърце, извор на знание! Нека Аллаху теаля стори нашите захир и батън покорни на неговия път и прости онези, които кажат “Амин!” на нашата дуа! Амин. Оплакват се, че сред Вашите служители има хора с развалени души, които желаят да породят фитне. Скъпо дете! Човешкият нефс (нефс-и еммаре) иска да властва и ръководи, и цялото му желание се изчерпва с това; той иска всички да му се покорят, но той да не влиза под ничия команда. Т.е. иска да бъде обожествен и да стане съдружник на Аллаху теаля. И още повече, нефсът е толкова низък, че дори не би желал да е съдружник, а да властва еднолично. Исква всичко да става с негова команда. В хадис-и кудси Аллаху теаля казва: **“Бъди враг на своя нефс, защото той е Мой враг.”** Казано иначе, да се подчини на желанието на нефса – от рода на желание за имот, позиция и всевластие – е равнозначно да се помага на враг на Аллаху теаля. Трябва да поразмислим и да разберем колко ужасно нещо е това! Аллаху теаля в един хадис-и кудси казва: **“Величието и високопоставеността са характерни за Мен. Онзи, който иска да ме съдружава в тези две неща, е Мой враг. Ще го хвърля в Джехенема без да му проявя милост.”** [Т.е. земните украси – като имот, позиция и власт – трябва да се искат не в името на нефса, а за служене на народа и мюсюлманите и разпространение на законите на исляма в името на Аллаху

теаля. Да се иска с това възнамерение и да се пристъпи към тяхното изпълнение е вид ибадет.]

Аллаху теаля проявява толкова голяма вражда към земното – т.е. то е толкова низко –, защото помага на нефса да постигне своите желания и набере сила. Онзи, който помага на нефса, врага на Аллаху теаля, несъмнено се превръща във враг на Аллаху теаля. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” се е похвалил с бедността, защото тя пречи на нефса в стремежа му да постигне своите желания и го обезсилва. Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” и законите на исляма са пратени с цел да се тъпчи нефса и предотврати престъпните му желания. Колкото се следва исляма, толкова желанията на нефса намаляват. Ето защо да се последва една от заповедите на исляма оказва по-силно влияние върху заличаване на желанията на нефса отколкото хиляди години, прекарани в риязет и муджахеде по собствено желание.

[Риязет е да не се изпълняват желания на нефса, а муджахеде – да се вършат нежелани от него неща.] Факт е, че риязети и муджахедета, изпълнени в несъгласие с исляма, увеличават страстите на нефса и го озверяват (дават точно обратния ефект). Свещениците-брамини и магьосниците-джукии са твърде усърдни в тях, но не извличат никаква полза, а единствено подсилват своя нефс.

[Индийските неверници наричат своите духовни водачи, които са най-високо в йерархията – брамини, т.е. предводители на мезхеба брахма. Джукии пък са дервишите сред тях.]

Например, да се даде една лира зекят на посочено от исляма място е по-унищожително за нефса от даване на хиляди жълтици като садака или извършване на друго благодеяние. Да се яде и пие през байрама, тъй като това е повеля на исляма, е по-ценно от държане на орудж години наред по собствено усмотрение. Да се кланя сутрешния двурекятов фарзов намаз с джемаат е суннет. Да се изпълни този суннет е по-ценно от извършване на нафиле до зори и изпълняване на сутрешния намаз без джемаат.

Казано иначе, докато нефсът не бъде изчистен и спасен от властолюбие, не би могло да се постигне спасение. Трябва да се потърси лек за тази болест преди да е сполетяла вечната смърт. Най-ефективното лекарство е да се повтаря благословеното слово “**Ля иляхе илляллах**”, защото гони всички лъжливи божества вътре и извън човека. Големците на тасаввуфа са избрали него за изчистване на нефса. Превод на персийски стих:

**Ако не изметеш пътя с метлата “Ля”,
Не би стигнал до палата “Илляллах”.**

Ако нефсът се заинати, трябва да се поднови вяра, повтаряйки това слово. Пейгамберът ни “алейхиссаяту весселям” е казал: “**Подновете вяра, казвайки “Ля иляхе илляллах”!**” Винаги трябва да се повтаря, защото нефс-и еммаре е винаги мръсен. Следният хадис-и шериф разкрива достойнствата на Келиме-и тевхида: “**Ако сложат земите и небесата на**

едното блюдо на везната, а Келиме-и тевхида на другото, това слово несъмнено би натежало повече.”

**Първи том, петдесет и трето писмо
(1/53)**

Това писмо отново е написано до сеййид шейх Ферид. Съобщава, че разединението между учените е причина за анархия.

Нека Аллаху теаля не Ви отделя от пътя на благословените Ви бащи! Дочуваме, че Вашето чисто сърце, тъй като е склонно към исляма, желае да има около себе си четирима праведни учени, които да разчут повелите на исляма и възпрат всичко, което не е съгласувано с него. Хамд на Аллаху теаля! Какво би зарадвало мюсюлманите повече от това? Каква по-приятна новина за жадуващите сърца? Този факир [т.е. имам Раббани “куддисе сиррух”] бях решил да дойда при Вас за организиране на тази работа и дори Ви бях написал това няколкократно. Ето защо не можах да се сдържа да не напиша още нещо. Моля, да ме извините. Казано е: “Идеалистите са като луди.” Най-важното нещо, което желая да Ви доложя е, че сред духовниците вече почти няма такъв, който да не гони позиция и заплата, а да иска само да работи за разпространение и укрепване на исляма. Когато духовниците възжелаят да грабнат някоя позиция, те се разединяват и всеки започва да изтъква своето превъзходство, и да не харесва словата на другите. Правейки това, те се опитват да Ви се харесат. За съжаление религиозните дела остават на втори план. Белите, които се стовариха върху главите на мюсюлманите през миналите години, бяха причинени от такива, които се имаха за духовници. [За да изтъкнат себе си, издадоха измислени преводи на Корана, фалшиви фетви и книги, несъответстващи на думите на учените на ехли суннет. А враговете на исляма се представиха за духовници и писаха каквото пожелаят. Показаха исляма като нещо, което не съответства на разума, науката и напредъка.] Мюсюлманите и днес се боим от подобна беля, камо ли да се надяваме на напредък в ислямски аспект! Боим се да не би да рухне пак. Нека Аллаху теаля опази мюсюлманите от злото на тези фалшиви духовници! Достатъчно е да изберете един праведен духовник. Ако успеете, той би бил голямо благо, защото словата и писанията на духовник, който мисли за ахирета, напътват всички разумни и съвестни хора, и оказват влияние върху сърцата им. Но къде е такъв учен днес? Ако не намерите такъв, опитайте се да изберете този с най-малка вреда. Казано е: “Ако нещо не бъде спечелено всецяло, поне не бива да се изпуска изцяло.” Не знам какво да напиша. Както щастието на хората е в ръцете на учените, така и гибелта на хората е в ръцете на враговете по религия, които се маскират като духовници. Те влачат хората към Джахеннема. Добрият духовник е най-добрият сред хората. А онзи, който сторва религията средство за печелене на земно и

разваля вярата на всеки, е най-лошият сред хората на света. Щастието и гибелта, напътствието и заблудата са в ръцете на духовниците. Един от големците е видял шейтана да бездейства и го запитал за причината. Шейтанът рекъл: “Съвременните духовници вършат всичката ни работа. Не ни остава работа по заблуждаване на хората.” Превод на персийски стих:

Събирачът на земно с маска на духовник,

Как би могъл да насочи другите като самият е изпаднал в заблуда?

Ето защо трябва да действате много внимателно! Ако възможността бъде изпусната, повече не би се завърнала. Трябваше да се засрамя да Ви дам идея, но написах това писмо с цел да бъде доказателство за моето спасение в Къямета. Весселям.

Първи том, петдесет и четвърто писмо (1/54)

Това писмо отново е написано до накиб сеййид шейх Ферид. Дава информация за еретиците (ехл-и бид’ат), за тяхната вреда и за величието на Есхаб-и кирам.

Нека Аллаху теаля увеличи Вашата отплата в името на най-високопоставения сред хората “алейхисселям”. Нека увеличи Вашата степен, улесни Вашите дела и разшири Вашето сърце! Онзи, който не благодари на хората, няма да е благодарил на Аллаху теаля. Ето защо за нас факирите е необходимо да благодарим за Вашите добрини. Как да не го направим при условие, че Вие станяхте причина моят възвишен муршид да пусне нур по целия свят. И на нас, подир Вас, беше отредено да търсим Хак теаля.

Както е казано “Сметнаха ме за големец след смъртта на големците.” Когато дойде редът на този факир, влюбените в Аллах се насъбраха около нас, прииждайки от Запад и Изток. Всичко това става с Ваша помощ. Нека Аллаху теаля Ви даде от наша страна безкрайна отплата! Превод на персийски стих:

Дори всеки косъм по тялото да проговори,

Пак не би могло да се отблагодари за доброто ти!

Нека Аллаху теаля, в името на благословения Ви праотец, Големеца на пейгамберите “алейхи ве аля алихи ве алейхим минессалевати веттеслимати етеммуха ве екмелюха”, Ви опази в земния и отвъдния живот от неща, неподходящи за Вашата слава! Амин. Останах далеч от благословената Ви компания. Не знам с какви хора се срещате и чии писания прочитате. Не мога да знам какви биха могли да бъдат хората, с които се срещате делово или лично. Превод на персийски стих:

Изгаряща сърцето мисъл гони съня ми всяка нощ,

В чий скут попадна, кого видя на сън?

Знайте, че да се говори с еретик (ехл-и бид'ат) е в пъти по-лошо отколкото да се дружи с неверник. Има седемдесет и два вида еретици. Най-лошите сред тях са онези, които са враждебни към Есхаба на нашия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем” (т.е. шиитите). В Коран-и керим Аллаху теая ги нарича неверници. В последния ајет на сура Фетх по смисъл се казва: **“За да бъдат неверниците врагове на твоя Есхаб.”** Онези, които ни съобщиха исляма, са Есхаб-и кирам. Ако един от тях бъде лош, не би останало доверие в свещения Коран и исляма. Онзи, който събра Корана, е Осман “радияллаху анх”. Ако той бъде оклеветен, това злодумие би засегнало и Корана. Нека Аллаху теая ни опази от подобни зъндъшки убеждения! Войните между тях не бяха продиктувани от желаниа на нефса. Техният благословен нефс, присъствайки в сохбета на най-добрия сред хората “салляллаху алейхи ве селлем” и чувайки неговите слова, полираши сърцата, се беше прочистил. В техния нефс не бе останало желание, несъответстващо на исляма. Само знаем, че хазрети Емир “радияллаху анх” беше прав, а другите бяха допуснали грешка в иджтихада. Грешката в иджтихада не е грях. Дори не може да се упрекне, защото за онзи, който греша в своя иджтихад, има един севаб. Негодникът Йезид не беше от Есхаб-и кирам. Какво бихме могли да кажем за нещастните му дела... този мизерник извърши нещо, което не би извършил никой кяфир. Някои от учените на ехли суннет не са позволили да се кълне Йезид, не защото харесват неговото дело, а заради предположението, че може да се е разкаял.

Ако във Вашия благословен меджлис ежедневно бъде изчетено по малко от книгите на кутб-и заман Бендеги Махдум Джиханиян, ще се види как той е похвалил Есхаб-и кирам и с какъв върховен едеб е написал техните имена. Порицателите биха изпитали срам. Тези зъндъци напоследък съвсем се озвериха. Разпръснаха се из всички страни и, предполагайки, че и сахабиите са били като тях, продължават да ги клеветят. Писах тези няколко реда, за да няма място за такива във Вашия благословен меджлис.

[В **“Ибда”**, стр. № 400, пише: “Да се кълне и ругае народ или мезхеб е много грозен бид'ат, произлязъл от евреите и намерил сетне разпространение и сред мюсюлманите. В хадис-и шериф, предаден от Тирмизи, се казва: **“Мюсюлманинът не кълне.”** Не е правилно да се кълне Йезид, сина на хазрети Муавийе, смятайки, че е заповядал да се убие хазрети Хюсеин.” В **“Ихйа”** пише: “Изобщо не е сигурно, че Йезид е убил или заповядал убийството на хазрети Хюсеин. Не е правилно да се говори за несигурни неща, камо ли да се кълне, защото не е джаиз да се приписва несигурен грях на един мюсюлманин. Не е правилно да се казва: “Проклет да е убиецът на хазрети Хюсеин.” Но ако не се е разкаял, може. Когато Вахши уби хазрети Хамза, беше неверник, но сетне прие исляма и извърши покаяние, ето защо не може да бъде прокълнат.”]

**Първи том, петдесет и пето писмо
(1/55)**

Това писмо е написано до сеййид шейх Абдулвеххаб Бухари “рахметуллахи теаля алейх”. Говори се за обичта към него.

Преди доста време в сърцето ми се беше появила обич към хората около Вас. Тя, наред с връзката ни и отпреди, ни занимава с делото по правене на дуа за Вас. Любимият ни Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимату веттехийят”, Първенеца на вселената и Възхвалявания от всяко творение, е казал: **“Ако някой обича свой брат по религия, нека му каже!”** Този факир “рахметуллахи теаля алейх” видя за добро и необходимо да Ви съобщя моята обич към Вас. Появата на тази обич към близките на Расулюллах “алейхиссаяту весселям” увеличи нашата надежда за спасение в Съдния ден. Нека Аллаху теаля ни отреди честта да Ви обичаме завинаги и в името на Най-ценния сред хората “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” приеме нашата дуа!

**Колко честит е онзи,
Чисто четиво е Коранът,
И сърцето му е пълно с вяра,
Когато чуе езана и икамета.**

**Първи том, петдесет и осмо писмо
(1/58)**

Това писмо е написано до сеййид Махмуд. Съобщава пътя на тасаввуфските големци и величието на Есхаб-и кирам.

Бяхме удостоени с честта да изчетем Вашите ценни комплименти. Когато разбрахме, че писанията на големците “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” Ви носят удоволствие, решихме да Ви напишем няколко реда, за да отговорим на въпросите и насърчим към желаното от нас дело.

Дете мое! Както човек се състои от седем същини (джевхер), така и тасаввуфският път, избран от нашите големци, е съставен от седем стъпки. Първите две представляват пътя на тялото и нефса, които са от алем-и халк. Другите пет са от алем-и емр и са пътищата на калб (сърце), рух (душа), сър, хафи и ахфа. Преминавайки всяка една от тях, се прекосява по десет хиляди завеси от нур или зулмет. Казано е, че: “Между раба и Аллаху теаля има седемдесет хиляди завеси от нур и зулмет.” В първата стъпка на алем-и емр се проявяват съфат-и еф’алиийе на Аллаху теаля (т.е. качества, отнасящи се до Неговите дела). На втората стъпка се проявяват съфат-и хакикийе, а на третата степен започват проявленията на Зат-и иляхи. Както и познавачите знаят, тези проявления прогресивно растат. С всяка стъпка саликът се отдалечава от себе си и се доближава до Аллаху

теаля. След приключване на седма стъпка, близостта става пълна и той постига състояния на фена и бека. Достига до степеня виляйет-и хасса (специален виляйет). Нашите големци започват това пътешествие от алем-и емр. Те, прекосявайки петте стъпки, прекосяват и алем-и халк. При другите тарики първо се преминава през алем-и халк, за което се мъчат години наред. Ето защо пътят на нашите големци е най-пряк. Онова, което другите печелят в края, те го печелят още в началото. Превод на персийски стих:

Виж моята розова градина и разбери каква би била пролетта ми!

Пътят на нашите големци е пътят на Есхаб-и кирам “алейхимуридван”. Всеки един от тях, намирайки се само веднъж в присъствие на Хайрулбешер “салляллаху алейхи ве селлем” [и попадайки под благословения му поглед], достигаше до толкова висока степен, че до нея успяха да достигнат най-големите евлии на общността едва в края. Ето защо Вахши “радияллаху анх”, станал причина за мъченичеството на хазрети Хамза “радияллаху анх” в битката при Ухуд, след като прие вярата и участва еднократно в сохбета на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, достигна до по-висока степен от Вейсел Карани (Увейс ел Карни), който бе най-високопоставен сред Табиин. [Ето защо не е позволено да се говори неприлично за хазрети Вахши. Не е вярно, че е бил пребит с пръчка за наказание (хад) заради консумация на вино.] Запитали големия ислямски учен Абдуллах бин Мубарек: “Кой е по-високопоставен – Муавийе или Омер бин Абдулазиз?” Отвърнал: “Прахът, който е влизал през ноздрите на коня, който бил възседнал Муавийе “радияллаху анх”, яздейки до Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, е стотици пъти по-ценен от Омер бин Абдулазиз.” [Есхаб-и кирам “алейхимуридван” са онези хора, които Аллаху теаля е създал достойни за меджлиса на Своя Любим “салляллаху алейхи ве селлем”.]

Тъй като нашите големци вървят по пътя на Есхаб-и кирам “алейхимуридван”, те още в началото достигат до онези степени, които другите достигат най-накрая. Оттук трябва да ни стане ясно какъв би бил краят на техния път. Кой би могъл да разбере степените, които тези големци са спечелили в края на пътя? Превод на персийски стихове:

**Ако някой невеж оклевети тези големци,
Аллах да пази, дори не бих повторил думите му,
Световните лъвове са вързани за тази верига,
Как хитра лисица би могла да я разкъса?**

Нека Аллаху теаля удостои нас и Вас с честта да обичаме тези големци!
Амин!

**Първи том, петдесет и девето писмо
(1/59)**

Това писмо отново е написано до сеййид Махмуд. Съобщено е, че онези, които не следват ехли суннет вел джемаат “рахметуллахи теалья алейхим еджма’ин”, не биха успели да се избавят от Ада.

Нека Аллаху теалья ни отреди да вървим по пътя на исляма и ни стори Свои пленници! Вашето ценно писмо и сладки писания зарадваха много тези факири. Испитахме удоволствие като прочетохме за Вашите обич и ихляс към големците. Нека Аллаху теалья увеличи още повече това Свое благо! Искате наставление от нас. Дете мое! За вечно спасение са непременно нужни три неща: илм, амел и ихляс. Знанието е два вида. Първият се отнася до задълженията. Науката, която учи за тях, се нарича фъкъх. Вторият се отнася до вярата и се нарича илм-и келям. Науката илм-и келям се състои от знания, които учените на ехли суннет вел джемаат са извлекли от Коран-и керим и хадис-и шерифите. Онези, които ще се спасят от Ада, са единствени тези улеми. Онзи, който не ги следва, не ще успее да се опази от влизане в Джехеннема. Да се отделя от вярата, съобщена от тези учени, колкото върха на косъм е много опасно. Това се вижда и чрез кешфа на евлиите и илхама, който идва в сърцата им. Вероятност за грешка няма. Да им е честито на онези, които следват пътя на учените на ехли суннет. Тежко и горко на онези, които не ги следват и не харесват техните знания! Отклониха се и повлякоха към заблуда и други. Сред тях има такива, които не повярваха, че обитателите на Дженнета ще видят Аллаху теалья. Други не повярваха, че в Съдния ден добрите мюсюлмани ще се застъпят за грешните. Трети не успяха да осъзнаят ценността на Есхаб-и кирам “алейхимуридван” и не заобичаха роднините на Расулюллах “радияллаху анхум”.

Учените на ехли суннет “рахметуллахи теалья алейхим еджма’ин” казват: “Есхаб-и кирам “алейхимуридван” единодушно са казали, че Ебу Бекр-и Съддък е най-високопоставен сред тях.” Имам Мухаммед бин Идрис Шафи “рахметуллахи алейх”, един от учените на ехли суннет с най-големи познания за Есхаб-и кирам, е казал: “Когато Фахр-и алем “салляллаху алейхи ве селлем” удостои с присъствие ахирета, Есхаб-и кирам не можаха да открият по-високопоставен човек на света от хазрети Ебу Бекр-и Съддък, приеха го за халиф и влязоха под негова команда.” Тези слова доказват, че в този аспект има единодушие, т.е. иджма-и уммет (единодушие на учените на общността). Единодушието е доказателство и няма място за съмнение.

За Ехл-и бейт е достатъчен следният хадис-и шериф: **“Моят Ехл-и бейт е като кораба на Нух “алейхисселам”. Който се качи в него, намира спасение, който откаже – издавя се.”** Някои от нашите големци са казали, че Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е оприличил Есхаб-и кирам на звезди. Който следва звездите, намира път. А Ехл-и бейта ги оприличил на кораб. Онзи, който се е качил на кораб, следва да намери своя път чрез звездите. Ако не ги следва, не би стигнал до брега. Както за

спасение от удавяне са нужни и звезди и кораб, така и (за спасение от духовна гибел) е нужно да се обича всичкият Есхаб и Ехл-и бейт. Да не се обича един е равносилно да не се обича нито един от тях, защото всеки е бил удостоен с честта да бъде в сохбета на Най-добрия сред хората. Това достойнство е над всички останали.

[Сохбет означава да се намираш в присъствие на някого, дори и еднократно. В “Хазанетурриваят” се казва: “В “Мудмерат” е написано, че едночасовият сохбет с учен в исляма е по-полезен от седемстотин години ибадет.” В един от своите завети емир-ул-му’минин Али “радияллаху анх” е казал: “Чух Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” да казва: “Сърцето на онзи, който не е присъствал в сохбета на учен в продължение на четиридесет дни, почернява и започва да върши големи грехове, защото знанието дава живот на сърцето. Няма ибадет без знание. Ибадет, изпълнен без знание, не носи полза.” В хадис-и шерифи, фигуриращи в “Кунуз-уд-дека’ък”, се казва:

“Да се присъства в компания на учен е ибадет.”

“Да се намира във фъкъхски меджлис е по-полезно от едногодишен ибадет.”

“Когато се види евлия, се сеца за Аллах.”

“Всичко си има източник. Източникът на богобоязънта (таква) са сърцата на арифите.”

“Да се гледа в лицето на учен е ибадет.”

“Онзи, който се намира с тях, не става лош.”

“Уважавайте учените на моята общност! Те са звездите на земята.”

Както се вижда и от тези хадис-и шерифи, истински пътеводители в този свят са ислямските учени.]

Ето защо Вейсел Карани, най-високопоставения сред Табиин, не успя да достигне до степената на сподвижника с най-ниска степен. [Онези, които са видели с вяра в сърце Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, дори само веднъж, се наричат Есхаб (сахабии, сподвижници). Онези, които не са успели да го видят, но видели един от Есхаб-и кирам, се наричат Табиин.] Никое достойнство не би могло да настигне това на сохбета. Защото онези, които са били удостоени с него [т.е. Есхаб-и кирам], с берекета на сохбета и откровението (вахий), са постигнали толкова силна вяра, като че ли са видели всичко, в което са повярвали, с око. Нито един от по-късно дошлите не е постигнал такава възвишена вяра. Делата зависят от вярата и тяхната висота се мери с тази на нея.

Войните между тях “алейхимуридван” са продиктувани от добри помисли, а не от страсти и невежества на нефса. Всичко в тях се опираше до знание и разлика в иджтихада. Да, част от тях направиха грешка в своя иджтихад (рей), но дори и на онзи, който греши в иджтихада, Аллаху теаля дава севаб.

Ето, това е средния път (без уклон към двете крайности), по който са поели учените на ехли суннет. Т.е. нито са престъпили границата, нито са проявили отпуснатост, а са казали истината за нещата. Това е най-безопасният и стабилен път.

[Шиитите престъпиха границата в любовта към Ехл-и бейт. Казаха, че за да се обича Ехл-и бейт, трябва са се прояви вражда към тримата халифи и всички сподвижници “радияллаху теаля алейхим еджма’ин”, които им се подчинили. Хариджиите, т.е. йезидиите, от своя страна, проявиха отпуснатост в тази любов и се превърнаха във врагове на Ехл-и бейт.]

Ислямът ни показва нещата, които трябва да знаем (илм) и делата, които трябва да извършим (амел). За да се постигне ихляс, който е като душата на знанието и делата, трябва да се поеме по тасаввуфски път. Докато не се пропътува сейр-и иляллах, т.е. пътя към Аллаху теаля, и не се появи сейр-и филлях, не може да се постигне пълен ихляс и да се спечели зрелостта на мухлисите (притежатели на ихляс). Да, всички мюсюлмани в част от своите дела и то с трудност биха могли да постигнат малко ихляс. Но ние говорим за онзи, който се проявява с лекота във всяко слово, дело, действие и бездействие и е постоянно. [Ихляс означава да се върши всичко само и единствено в името на Аллах.] За поява на този ихляс е необходимо да се изчисти от всякакви пристрастия към нещата в афак и енфус. Това благо се постига само след печелене на фена, бека и виляйет-и хасса. Онзи ихляс, който се появява трудно, е нетраен. А онзи, който се появява с лекота, е вечен и се появява на степената хакк-ул якин. Евлия “радияллаху теаля анхум еджма’ин”, достигнал до нея, върши всичко в името на Аллаху теаля. Не върши нищо заради своя нефс, защото неговият нефс се е отдал на Аллах.

Такива евлии нямат нужда от възнамерение, за да проявят ихляс. Техните възнамерения, достигайки до Фенафиллях и Бека-биллях, са се коригирали. Както онзи, който в дните, когато е следвал своя нефс, не е имал нужда да прави възнамерение за него, така и сега, когато се е спасил от нефса и се отдал на Аллаху теаля, не е нужно да прави възнамерение за Него. Възнамерението е нужно в съмнителните неща. Когато нещо е категорично, няма нужда и от възнамерение. Това е такова благо, че Аллаху теаля дарява с него, когато пожелае. Онези, които са постигнали несекващ ихляс, се наричат мухляс, а онези, чийто ихляс не е постоянен, т.е. мъчат се да го постигнат, се наричат мухлис. Между мухляс и мухлис има огромна разлика. Онези, които напредват в тасаввуфа, получават придобивки и в илм, и в амел. Знанията по келям, които другите придобиват чрез научаване и разбиране, идват в сърцето на салика чрез кешф. Ибадетите започват да се вършат с лекота и желание. Мързелът и отпуснатостта, продиктувани от нефса и шейтана, изчезват. Харамите започват да изглеждат грозни и отвратителни. Превод на персийски стих:

Да видим кого ще дарят с това голямо благо?

Безкраен селям.

**Хак теаля си отмъщава посредством Свой раб,
Непритежавашият духовно знание си мисли, че го върши този раб.
Всичко е на Аллах, с човешка ръка се обработва,
Не мисли, че би помръднала и една съчка без заповед от Изкусния.**

**Първи том, шестдесето писмо
(1/60)**

Това писмо отново е написано до сеййид Махмуд и съобщава, че не трябва да се мисли за нищо, освен Аллаху теаля.

Нека Аллаху теаля ни удостои с честта да му бъдем пленници всеки миг! Ето това е истинското спасение. Състоянието на немислене на нищо, освен Него, се постига много лесно в пътя на големците. Някои от тях се подложили на четиридесет дневни рязети и муджахедета, след които са престанали да им идват земни мисли. Хадже-и Ахрар “каддесаллаху теаля сиррех” е казал: “Онези мисли, които трябва да бъдат заличени, са тези, които пречат на раба да бъде с Аллаху теаля, а не всички.” Този дервиш, пълен с любов към големците [т.е. имам Раббани “куддисе сиррух”], следвайки заповедта: **“Изброй богатата на своя Господ!”**, би описал своето състояние така: Мислите в сърцето са изличени до такава степен, че дори да заживее колкото Нух “алейхисселям” [т.е. колкото периода на пророческата му мисия, 950 г.], в сърцето му не биха се появили никакви земни мисли, без да е нужно да полага усилие, за да поддържа това състояние, защото онова, което се постига насила, е нетрайно. Той, дори да се помъчи години наред, за да докара мисъл в сърцето си, не би успял. Да се полага усилие е нещо, което се прави в тариката. Когато се достигне до хакикат, вече нещата се случват без никакво усилие, от само себе си. **Йад-и гирд** е характерен за тарикат, а **йад-и дашт** за хакикат. Ако заличаването на мисли се постига с усилие, то не би могло да продължи за дълго. Да се затвори някъде за четиридесет дни и да се подложи на трудности е нещо, което не може да унищожи мислите завинаги и да доведе до състояние на постоянно близост с Аллаху теаля, защото да се полага усилие е характерно за тариката. А спечелените в тариката неща не са трайни. Тези на степен хакикат са трайни, защото там няма нужда от старание за поддържането им; те се появяват от само себе си. Ако на онази степен, в която има нужда от усилие, в сърцето на салика се появи земна мисъл, тя би развалила връзката му с Аллаху теаля (теведжух⁵). Теведжухът, който се появява в салика, който е в началото на пътя, е различен от този.

⁵ Речниковото значение на думата теведжух е да се обърне лице към нещо, да се заобича или помага на някого, или изразява духовна близост, насоченост.

Постоянният теvedжух, който описахме горе, се нарича йад-и дашт и е най-високата степен. Хадже Абдулхалък Гонждувани “куддесе сиррух” е казал: “След йад-и дашт няма степен. Отвѣд него е невежеството (т.е. безсилие, породено от невъзможността да се разбере Аллаху теалѣ; това състояние няма нищо общо с невежеството на обикновените хора и е много по-ценно от знанието).”

Писахме за тасаввуфските състояния с цел да насърчим възпитаниците. Да, знаем, че онези, които не вярват в този път, ще определят словата ни за празни приказки, но те биха напѣтили жѣлаещите, а други биха заблудили още повече. Превод на два персийски стиха:

**Биха били приказки за онзи, който ги приема за такива,
Но са безкрайни съкровища за ценителя.
За ромите река Нил изглежда като кръв,
Но за Муса “алейхисселям” си е чиста вода.**

**Я Аллах, я Рахман, я Рахим, я афувву я Керим. Фа’фу анни верхамни
ве енте ерхамуррахимин.**

**Първи том, шестдесет и първо писмо
(1/61)**

Това писмо е написано пак до сеййид Махмуд. Съобщено е, че трябва да се намери зрял муршид и да се бяга от невежи шейхове.

Нека Аллаху теалѣ увеличи нашето жѣлание да Го търсим. Нека ни отреди състояние на загърбване на всичко, което ни пречи да Го достигнем! Пристигна Вашето ценно писмо, с което сте ни удостоили. Хареса ни премного, тѣй като разкрива, че искате Аллаху теалѣ и горите от жѣлание за Него. Наличието на жѣлание за нещо е признак, че ще бѣде постигнато. Един от големците е казал: “Ако (Аллаху теалѣ) не искаше да даде, не би пратил и жѣлание.” Трябва да приемете това жѣлание за голямо благо и да бягате от неща, които биха го заличили. Трябва да положите старание да не заслабнат тези жѣлание и огън. Най-силното средство, което служи за опазване на това благо, е да се оказва благодарност за него. В 7-и аѣет на сура Ибрахим по смисъл се казва: **“Ако се отблагодарите за Моите блага, несъмнено ще ги увеличи.”** Хем трябва да се благодари, хем да се осланя на Аллаху теалѣ и да се плачи, за да не се заобича нещо друго, освен Него. Ако човек не може да се разплаче, трябва да се постараете да го направи. Казано е: “Ако не плачете, постарайте се да се разплачете!” Трябва да криете жарта на това жѣлание в своето сърце, докато намерите някой кямил и мукеммил [т.е. такъв, който е достигнал до зрялост и може да въведе хората към зрялост]. Ако се намери такъв муршид, трябва да се отдаде всяко жѣлание в негови ръце и да се действа като покойник в ръце на мѣяч. Първо трябва да се постигне степента **фена-фишшейх**, която след

време преминава във **фена-филлях**. [Т.е. човек трябва да намери муршид, който е достигнал до края на тасаввуфския път и се е върнал назад, за да напътва хората, и изглежда като един от тях. После трябва да му се отдаде (да загърби своите желания и да се подчини на неговите), това състояние се описва като “да се изчезне в шейха”. Ако изпълни това, постепенно ще започне да изчезва в Аллаху теалю, т.е. ще започне да действа само и единствено според желанието на Аллаху теалю.] Личността, която ще вземе от Аллах и ще предаде на хората, трябва да има връзка и с двете страни. Тъй като човекът (следвайки нефса, шейтана и лошите приятели) е станал изключително долен и мерзък, той е загубил връзка и с Аллаху теалю. Нужен му е посредник, който да има връзка и с двете страни (Аллаху теалю и хората). Такъв посредник би могъл да бъде само един муршид-и кямил.

Най-лошото нещо, което разхлабва желанието и загася огъня на талиба (такъв, който иска да достигне до Аллаху теалю), е да се отдаде на такъв, който не е завършил пътя (незрял пътеводител, нарича се накъс). Накъс означава човек, който не е завършил пътя на сулюк и джезбе, но се представя за муршид и шейх. Сохбетът на незрелия шейх е убийствена отрова. Да се подчинява на него е истинска катастрофа. Неговият сохбет разваля капацитета на талиба. Например, ако човек изпие лекарство на недипломиран лекар, не би оздравял, а би се разболял още повече и способността на тялото да се възстанови би намаляла. Лекарството би могло най-напред да му премахне болката, но това се получава от притъпяване и разваляне на нервите. Това състояние не е признак на благополучие; то показва, че нещата отиват на зло (болестта не се лекува, а се маскира, тя продължава да руши тялото). Ако този човек реши да отиде при истински лекар, вторият първо ще се опита да заличи вредата, която е нанесена от лекарството, а после ще се насочи към същинското лечение на болестта.

Основата на пътя на нашите големци “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин” е сохбетът. Нищо не се постига с наизустяване и повтаряне на част от техните слова (имитиране на големците); това дори разхлабва желанието на талиба. Шейх Тадж “куддисе сиррух” е притежател на ма’рифети и се намира близо до Вас. Неговото битие там е голямо благо за тамошните мюсюлмани. Връзката Ви с него е малка. Когато връзката е малка, ползата също не би могла да е голяма. Ако ни пишете от време на време, несъмнено ще Ви отговорим. Това ще задейства веригата на любовта.

Първи том, шестдесет и трето писмо (1/63)

Това писмо е написано до Мирза Хусамеддин Ахмед “рахметуллахи алейх” и дава информация за джезбе и сулюк.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните и обичани от Него раби! Тасаввуфският път се състои от две части: джезбе и сулюк, които се наричат още тасфийе и тезкийе. [Сулюк означава да се напредва с полагане на усилие, а джезбе – да се тегли (носи, притегля).] Няма ценност ако джезбето се случи преди сулюк, т.е. тасфийе преди тезкийе. Състоянието на джезбе трябва да се случи след свършване на сулюк; той се появява в сейр-и филлях. Състоянията на джезбе и тасфийе, които се случват преди, служат за улесняване на самия сулюк. Без сулюк не може да се постигне целта. Докато не се пропътува целия път, не би могло да се види джемал-и иляхи. Първото джезбе е като образа на второто, но реално са две различни неща. Като се каже “Онова, което се постига в края, е поместено в началото”, нашите големци са искали да кажат, че: “В началото е поместен образът (образецът) на онова, което се постига в края (а не самият край).” Как самият край би могъл да бъде поместен в началото? Несъмнено не може. Краят изобщо не прилича на началото. Следователно от образа трябва да се премине към същината. Да се остави същината и залъже с образ е признак за липса на напредък. Нека Аллаху теаля ни спаси от образа и доведе до същината. Амин.

Първи том, шестдесет и четвърто писмо (1/64)

Това писмо е написано до накиб сеййид шейх Ферид “куддесе сиррух”. Дава информация за разликата между насладите и болките на тялото и душата, и препоръчва търпение, когато тялото бъде застигнато от страдание.

Нека Аллаху теаля Ви опази от всички проблеми! Нека в името на Най-великия на двата свята “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат” Ви отреди добрини в земния и отвъдния живот!

Земните наслади и болки са два вида: първият засяга тялото (тук под “тяло” е визиран нефсът), а другият душата. Всичко, което дава наслада на тялото, причинява болка на душата. А всичко, което ранява тялото, дава наслада на душата. Както е видно душата и нефсът са две противоположности. Въпреки това тук, на този свят, душата е слязла до степента на тялото, свързала се е с него и е попаднала под негово влияние. Придобила е образа на тяло и е започнала да усеща наслада от неговите наслади и мъка от неговите мъки. Ето това е състоянието на авам (невежите хора). Смесът на сура Веттин, където се казва: **“После я сторихме [душата] да слезе на най-ниската степен”**, показва тяхното състояние. Ако душата не се избави от това робство и върне в своята родина, горко й! Хиляди пъти тежко и горко й!

Превод на персийски стих:

Човекът е най-съвършеното творение,

Но лишава себе си от това достойнство.

Ако не се отвърне от този път,

Би станал първенец по лишение.

Една от болестите на сърцето е да приема своите болки за наслади, а наслади за болки. Това негово състояние е подобно на човек с болна жлъчка, който усеща сладкия вкус като горчив. Както е нужно и разумно да се лекува такъв човек, така е нужно и разумно да се лекува подобна душа. Тя, лекувайки се, трябва да започне да усеща наслада от болките на нефса. Превод на персийски стих:

За да се сдобиеш с тази наслада,

Работи, ден и нощ, до края.

След обстойно разсъждение и изследване се установява, че ако на земята нямаше нещастия и беди, тя не би струвала абсолютно нищо. Горчивините заличават нейната тъма (зулмет). [Земните неприятности причиняват болка на душата. Търпението към тях е ибадет (и насърчава към него), с което степента ѝ нараства.] Те са подобни на горчивината на полезно лекарство, церящо определена болест. Този факир [т.е. имам Раббани “куддисе сиррух”] виждам, че когато на човек, устроил угощение с лошо намерение, му бъде причинена неприятност, като намиране на кусур в храната, например, тя заличава греха и зулмета, предизвиканите от лошите му помисли, и така Аллаху теаля му приема угощението. Ако той не беше обект на оплакване или обида и ако не беше ранено сърцето му, храната би останала тъмна (със зулмет) и неприета. Така обидата стана причина за нейното приемане.

Следователно хора като нас, които мислят единствено за спокойствието и насладите на нефса и тичат подир тях, са в много тежко състояние. В 56-о знамение на сура Веттин по смисъл се казва: **“Сътворих хората и джиновете единствено, за да Ми служат.”** Ибадетът се изразява в снизхождение на душата и сърцето. Човек е създаден, за да прояви снизхождение. Този живот – по сравнение с дженнетските блага на мюсюлманите – е като тъмница, от което следва, че трябва да свикне с мъченията и неприятностите тук. Няма друг изход, освен да понася болка. Нека Аллаху теаля в името на благословения Ви праотец “алейхи ве аля алихи минессалевати етеммуха ве минеттехиййати ейменуха” отреди на нас, слабите раби, да вървим по този път. Амин.

[В **“Решехат”** хазрети Убейдуллах Ахрар “рахметуллахи теаля алейх” казва: “Хората са създадени за ибадет. Ибадетът в своята същност е състояние на постоянна будност по отношение на Аллаху теаля.”]

Първи том, шестдесет и пето писмо

(1/65)

Това писмо е написано до Хан-ъ а'зам. Изразява огорчение от сегашното състояние на исляма и страданията на мюсюлманите.

Нека Аллаху теаля Ви надбавя сила и помага в борбата срещу враговете по религия, която сте подели за възвеличаване на исляма. Мухбир-и Садък “алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха” е казал: **“Ислямът започна слаб, без да е подкрепян от никого. В последните си времена пак ще изпадне в немощ. Благихи вести за онези слаби, беззащитни мюсюлмани.”** По време на предишното правителство [на Екбер Шах⁶] мюсюлманите бяха изпаднали в толкова голяма немощ, че неверниците бяха започнали открито да хулят исляма. Присмиваха се на мюсюлманите. Без срам и стеснение изявяваха своите неверие и липса на морал. На чаршии и пазари хвалеха неверниците и безбожието. На мюсюлманите им беше забранено да изпълняват [пишат и говорят] по-голямата част от заповедите на Аллаху теаля. Онези, които следваха исляма, бяха обект на присмех и унижение. Превод на персийски стих:

**Ангелът си е скрил бузите, шейтанът преструвничи,
Изпаднах в почуда, като че ли разсъдъкът ще ме напусне.**

Субханаллах! О, Господи! Елхамдулиллях! Казано е: **“Ислямът е под сабята.”** Сиянието на тази честита религия зависи от усилията на управниците. Но нещата се бяха обърнали наопаки: правителството се беше захванало да я руши. Колко жалко и скръбно състояние! Вашето битие го приемаме за велико благо от страна на Хак теаля. Не виждаме друг, освен Вас, който да подслони под свое крило съкрушените от вражески атаки мюсюлмани. Нека Аллаху теаля, в името на Своя любим Пейгамбер и неговия Ехл-и бейт “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат веттехийят велберекият”, увеличи Вашата сила и Ви помогне! В хадис-и шериф се казва: **“Докато не приемат някого за луд, вярата му няма да е пълна!”** Днес тази лудост, продиктувана от обич и усилие към исляма, се наблюдава във Вашата чиста душа. Хамд на Аллаху теаля, Който Ви е дарил с това благо! Днес е време, в което и най-малкото дело [слово, писание], незабавно се приема и носи голям севаб. Есхаб-и Кехф “рахметуллахи теаля алейхим” постигнаха толкова ценност и слава благодарение на само едно преселение. Когато врагът нападне, дори и малките дела на воините се оказват много ценни, колкото не биха били трудните им маневри във времена на мир. Джихадът, който Вие днес извършвате със слово, е джихад-ъ екбер (най-голям джихад). Оценете това благо, с което сте дарен. С всичка сила работете, за да изложите враговете на исляма[, станете причина за извършване повелите на исляма, осъзнаване грозотата на харамите] и разкриване на истината! Знайте, че този джихад със слово [и писание] е по-печеливш от този с топове (оръжия)! Завалили

⁶ Екбер Шах – Джемаледдин Мухаммед, починал през 1014 [1605] г. в Агра.

като нас, чиито ръце не пишат и езици не говорят, са лишени от това благо.
Превод на арабски стих:

**Нека им бъдат сладки придобитите блага,
А влюбеният сиромах нека се задоволи с една-две капки.**

Превод на персийски стих:

**Показах ти пътя на търсеното съкровище,
Дано го постигнеш ти, дори да не съм успял аз!**

Хадже-и Ахрар [Убейдуллах Ташкенди⁷ “куддесе сиррух”] е казал: “Ако бях се изявил като шейх, никой нямаше да си намери и един мурид, но на мен ми бе дадена друга задача и тя е да се разпространи и укрепне исляма.” Той отиваше при султани [държавници и народни представители] и ги наставляваше. С влиятелните си слова напътваше всички тях и ги сторваше посредници за разпространение на исляма. Аллаху теаля, в името на Вашите обич и уважение към големците, е дарил словата Ви с проникателност и е сторил Вашата отдаденост към исляма да изглежда величава в очите на другарите Ви. Ето защо Аз Ви умолявам да положите усилие поне за изчистване на онези невернически обичаи [религиозни празници, като Коледа, например, танци, балове и събрания на (чужди) мъже и жени], които са намерили разпространение сред мюсюлманите и станали техни привички, и да опазите децата на му’мините от тези грозотии, характерни за кяфири. Нека Аллаху теаля Ви дари с голяма отплата от наша страна и от тази на всички мюсюлмани! По време на предишното правителство имаше явна вражда към исляма. Сега не се забелязват подобни ненавист, омраза и инат. Кусури има, но те не са продиктувани от инат, а от незнание. Днес мюсюлманите, подобно на неверниците, могат да говорят свободно и да се възползват от всички други права. Нека се молим и прогледнем, за да не бъдем надвити от неверниците пак, да не ни сполетят предишните злоба и упорство и мюсюлманите да не се окажат обекти на гнет и изтезание. Не бива да даваме шанс на ислямските врагове. Превод на персийски стих:

**Треперя като върбови листа,
Когато нападат моята вяра!**

Нека Аллаху теаля не отделя нас и Вас от пътя на Големеца на пейгамберите “алейхи ве аля алихиссалеват”! Този факир дойдох тук с неочаквано пътуване. Не пожелах да си тръгна без да Ви напиша нещо в спомен и изразя моята обич към Вас. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: “Ако някой заобича свой брат по религия, да му го каже!” Селям на Вас и на всички по правия път!

**Ако си разумен, кланяй намаз,
Знай, че той е Ми’радж за мюсюлманина.**

⁷ Убейдуллах-и Ахрар е починал през 895 [1490] г. в Семерканд.

**Първи том, шестдесет и шесто писмо
(1/66)**

Това писмо е изпратено отново до Хан-ъ а'зам “рахметуллахи алейх”. Хвали пътя и разкрива величието на Есхаб-и кирам.

Хамд на Аллаху теаля! Селям за избраните и обичани от Него раби! В пътя на нашите големци краят е поместен в началото. Хадже Накшибенд [Бехаеддин Бухари] “рахметуллахи алейх” е казал: “Поместихме края в началото.” Този път е точно пътят на Есхаб-и кирам “алеихимурридван”, защото тези големци “алеихимурридван”, намирайки се в сохбета на Пейгамбера ни “алеихисселям”, още през първия ден печелеха такива неща, че най-големите евлии на общността успяха да се домогнат до част от тях едва в края. Ето защо Вахши – който стори хазрети Хамза “радияллаху анхума” шехид –, след като повярва и постигна еднократния сохбет на Сейид-ил-еввелин вел-ахирин “алеихи ве аля алихисселяту vessелям”, стана по-високопоставен от Вейсел Карани, най-великия сред Табиин. Още в началото на сохбета хазрети Вахши “радияллаху анх” спечели неща, които Вейсел Карани, въпреки цялото си величие, не успя да спечели в края. Както се вижда най-добрият век е този на Есхаб-и кирам “алеихимурридван”. Другите евлии останаха много назад по отношение на степени. Попитаха Абдуллах ибни Мубарек: “Кой е по-високопоставен – Муавийе или Омер бин Абдулазиз?” Отговори така: “Прахът, който влизаше през ноздрите на коня на хазрети Муавийе, яздейки до Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, е няколкократно по-високопоставен от Омер бин Абдулазиз.”

Ето, пътят на нашите големци е силсилетуззекеб (златната верига). Тази тарика е по-високопоставена от другите както времето на Есхаб-и кирам “алеихимурридван” е по-велико от това на другите. Големците на този път са хора, които Аллаху теаля със Своята щедрост е сторил да усетят вкуса на края още в началото. Другите не биха могли да разберат техните степени. Техните маками са много над тези на останалите. Превод на персийски стих:

Виж розовата ми градина и проумей каква би била пролетта ми.

Превод на друг персийски стих:

Берекетът на годината проличава от пролетта.

Това благо е много голямо. Аллаху теаля дарява с него само когото пожелае. Той е Прещедър на блага. Хадже Накшибенд “рахметуллахи алейх” е казал: “Ние бяхме обект на благословията на Аллаху теаля.” Нека Аллаху теаля удостои нас и Вас с честта да обичаме тези големци и следваме техния път! Амин.

Няма смисъл от безсъния, които не са за Теб,

Няма смисъл от сълзи по раздялата с друг.

**Първи том, шестдесет и седмо писмо
(1/67)**

**Това писмо е написано до Хан-ъ а'зам “рахметуллахи алейх”.
Съобщено е, че при него е изпратен човек в нужда.**

Нека Аллаху теаля поддържа нас и Вас в пътя на Големеца на пейгамберите “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат”. Нека не отделя нашия батън от този път и прояви милост към онзи, който каже “Амин!” на нашата дуа! Две важни неща ме принудиха да Ви причиня главоболие с тези редове. Първото е свързано с Вашето предположение, че Ви се сърдим. Това не е вярно, а напротив, нашите обич и ихляс към Вас растат. Второто нещо е свързано с човек в нужда, който е от достойните и праведни раби, и е украсен с благата ма'рифет и шухуд. Има благородно потекло.

Братко, да се каже истината е малко горчиво. За много хора тя е много горчива, а за малко хора е по-малко горчива. Нужен ни е такъв, който би усетил меден вкус от тази горчивина и би закопнял за още.

Промяната е качество на създанията. Дори и онези, които са достигнали до степента на устойчиви състояния, не биха могли да се спасят от малки промени. Горкото създание! Много пъти се гърчи под властта на качествата джелал, а друг път попада в плен на качествата джемал. Веднъж е на място, където има кабз, т.е. страдание, потиснатост, а друг път е на широкия мегдан, т.е. баст (състояние на радост). Различните състояния не си приличат. Вчера беше в едно състояние, а днес е в друго. В хадис-и шериф се казва: **“Сърцето на му'мина е между две пръсти от пръстите на Аллаху теаля [т.е. под Негова власт]. Променя го както си пожелае.”** Весселям.

- Нека Аллаху теаля увеличи броя на онези, които вярват в словата и служат съгласно предадените от ехли суннет вел джемаат знания, защото те са онези група, която е благовестена със спасение. Всички останали ще погинат. Без значение дали хората вярват в това или не, утре (когато умрат) всички ще видят, че това е истината, но тогава тази вяра с нищо няма да им помогне. О, Господи, събуди ни, преди да ни е събудила смъртта! (1/69)

-
**Надявам се да е приел Той моята сълза,
Защото е Онзи, Който превръща в перла капка вода. (1/70)**

Първи том, седемдесет и трето писмо

Това писмо е написано до сина на Кълъч Хан, Кълъчуллах. Дава информация за нещата, които трябва да се вършат и отбягват.

Нека Аллаху теаля ни дари с честта да вървим по сияйния път на Мухаммед Мустафа “алейхиссаляту весселям”!

Дете мое, земята е място за изпитание. Външността ѝ е накичена с фалшиви краски и прилича на лека жена. Пременили са лицето ѝ с коси, вежди и бенки. Изглежда привлекателна. Смятат я за девствена, свежа и млада, но реално е като труп, помазан с благоухания. Сякаш е мърша и сметище, загъмжало с бръмбари и скорпиони. Изглежда като вода ала е мираж. Тя е като захар, примесена с отрова. Същността ѝ е нетрайна. Не жали никак онези, които са я заобичали и бягат подир нея, и им причинява най-големите скверности. Онзи, който се е обвързал с нея, е умопобъркан и омагьосан. Влюбените в нея са луди и заслепени. Онзи, който се подвежда от външния ѝ вид, потъва във вечна гибел (в блато на неверие и грехове). Онзи, който е вкусил от нейните сладост и красота, се обрича на безкрайно съжаление. Султанът на вселената и Любимият на Аллаху теаля “алейхи ве аля алихиссалеват веттехийят” е казал: **“Земното и отвъдното са две противоположности. Ако едната бъде доволна от теб, другата би се разсърдила.”** Т.е. ако земното е доволно от някого, ахиретът би му се разсърдил. Казано с други думи, в ахирета би останал с празни ръце. Нека Аллаху теаля опази Вас и нас от бедата да обичаме земно и онези, които престъпват човешките си задължения, в стремежа си да се сдобият с него!

Дете мое, а знаеш ли какво представлява земното, което разбра, че е толкова лошо? Това са онези неща, които отдалечават раба от Аллаху теаля. Ако прекалената мисъл и обвързаност с жени, деца, богатство, власт и позиция те сторват да забравиш за Аллаху теаля, те стават земно. Прекарването на време с музика, игри, безполезни неща[, хазарт, лоши приятели, неподходящи предавания, списания, четива и романи] са все примери за земно. Към него спадат и ученията, които не носят полза за отвъдното. Ако знанията по математика, астрономия и логика не се използват на места, посочени от Аллаху теаля [за превъзхождане на неверниците и служене на цялото човечество], те също биха се превърнали в земно и средство за убиване на време. Ако дълбокото изучаване на тези науки – само по себе си – имаше някаква стойност, то древноелинските философи [и западни специалисти] биха изнамерили пътя на щастието и биха се спасили от извечните мъки на ахирета.

[Ако природните знания и чужди езици, преподавани в гимназии и университети, бъдат научени с цел да се служи на исляма и човечеството и се положи усилие за тяхното прилагане на практика, биха донесли голяма полза. Само тогава тяхното изучаване би било необходимо и би донесло голям севаб. Ето така нашите деди от Шам, Багдат, Семерканд и

Андалусия са напреднали във всяка наука и красиво изкуство и станали първенците на света. Учените в Европа дълги векове идвали да учат в мюсюлманските учебни заведения и се хвалели с това. Произведенията на тази сияйна цивилизация на мюсюлманите са видни и днес и изумяват образованите и културни хора.

Ако науките, изучавани в гимназии и университети и струващи всички младежки години на човека, бъдат приведени в употреба според законите на исляма, биха донесли голяма полза и станали средство за печелене на земен и ахиретски живот.

Притежанието на природни знания, само по себе си, не е достатъчно условие за изграждане на цивилизация. Те са само средство за нейното постигане. Голямо невежество е да се наричат цивилизовани онези народи, които са напреднали в науката и техниката, без да се гледа за какво ги използват. Наличието на фабрики, моторни превозни средства, кораби, самолети, инсталации за атомна енергия и заслепителни новооткрития не показва наличие на цивилизация. Да се разсъждава иначе е равносилно на това да се мисли, че всеки въоръжен човек се бори по пътя на Аллах. Да, човек, за да бъде муджахид, трябва да притежава най-съвременни военни средства, но техният притежател може да ги използва и за разбойничество.

Цивилизация е да се работи за благоустройство на населени места и довеждане нещата до състояние, в което всички биха могли да заживеят спокойно във всяко едно отношение, материално и нематериално. Постигането на тези две цели е възможно само ако се спазват законите на исляма. Колкото повече се отдалечава от исляма, толкова ще се отдалечи и от цивилизацията (т.е. от състоянието на цивилизованост). Ако всички тези науки, технологии, фабрики и тежки индустрии бъдат използвани за благоустройство и постигане на спокойствие, биха донесли голяма полза и севаб. Но ако се използват за рушене на държави, ограничаване на свободи и заробване, биха донесли вреда и грехове. За да донесат полза, т.е. за да работят за цивилизацията, трябва да бъдат използвани съгласно исляма. Друг начин няма. Европейците и американците векове наред са изследвали ислямското право и морал. Извлекли от тях повелите на исляма и си ги присвоили; приписали си ги. Очевиден факт е, че техният сегашен напредък се дължи на ислямските закони и ценности, които вмъкват в своите закони. Ако оприличим един народ на кораб, ислямският морал би бил неговият капитан и палубни матроси, а всички науки и технологии – неговото машинно отделение. И двата компонента са наложителни; без единия корабът не би станал за нищо.

Следователно, за да постигнем пак световно първенство като нашите деди “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”, трябва да изучим и приложим двете направления на ислямската наука. Т.е. трябва хем да се научим добре на ислям и да го следваме стриктно, хем да се научим на всички технически нововъведения и да ги използваме съгласно ислямския морал.

Ако успеем в това, ще постигнем морално и материално съвършенство, всички народи ще ни вземат за пример, ще ни заобичат и приемат за господари и закрилници.

В хадис-и шериф се казва: **“Ел Дженнету тахте зияляиссуюф.”** (Буквално: Дженнетът е под сенките на сабите.) Т.е. ислямът би останал силен само ако се направят всички оръдия, които са в ръцете на неверниците, и се използват за добро. Ето защо трябва да работим добре, да се учим на наука, да направим атомни бомби, ракети и радари. Ако ли не, ще разрушат исляма. Този хадис-и шериф отпреди повече от 14 века ни показва пътя на спасението днес. В друг хадис-и шериф, гласящ: **“Религията на народа става като тази на неговите управници!”**, ни повелява да работим и постигнем надмощие над неверниците. Трябва добре да разберем неговия смисъл и да се вкопчим за него.]

Пейгамберът ни “алейхиссаяту весселям” е казал: **“Ако един раб прекарва време в безполезни неща, това е признак, че Аллаху тея не го обича!”** Превод на персийски стих:

**Каквото и да е то, освен любовта към Аллах,
Все ще е отрова за духа, дори да е от захар.**

Казано е, че астрономията помага за установяване на времената за намаз. Тук се има предвид, че тя е от науките, които помагат за това, а не че ако не се знае космография, не би било възможно да се определят намазовите времена. Има много хора, които си нямат да понятие от нея, но определят времената за намаз много по-точно от нейните специалисти. Същото се отнася и за другите природни науки, като логика, математика и др. Ако те се използват съгласно исляма и илм-и келямът (наука, изучаваща въпроси, свързани с вярата) се използва за доказване, че ислямът е единствения път за постигане на щастлив и цивилизован живот, заниманието с тях би станало джаиз [и би донесло много севаб]. Ако мубахите започнат да стават причина за пропускане на ваджиби и фарзове, дали заниманието с тях би продължило да е мубах или не? Разбира се, че не! Трябва да се прояви разбиране. Изучаването на гимназиални науки преди да са изучени вярата, фарзовете и харамите също става пречка за овладяване на въпросните крайно наложителни знания.

[В **“Кимйа-и се’адет”**, в раздела за науката, пише: “Първият фарз за всеки мюсюлманин е да научи накратко ехли суннитската вяра. После следват други две неща. Едното е знанията, свързани със сърцето, а другото с тялото. Знанията за тялото също се делят на две; първите се отнасят до заповедите, а другите до забраните. Последователността е както следва: Например, ако един човек е станал мюсюлманин през сутринта, той незабавно – до обяд – трябва да научи фарзовете на абдеста и намаза. Да научи суннетите е суннет. Когато дойде време за вечерен намаз, фарз е да знае, че той се състои от три рекята. Когато настане месец рамазан, трябва да научи фарзовете на оруджа. След като забогатее и измине една

година, трябва да научи знанията за зекята. Да научи фарзовете на хаджа става фарз, когато възнамерява да замине. По същия начин, научаването на всичко останало става фарз-и айн, когато му дойде времето. Например, когато човек иска да се ожени, за него става фарз да научи знанията за никях, правата и задълженията между съпрузите, състоянията на извинение и др. Ако ще се залови за занаят или търговия, трябва да научи ислямските повели и забрани, отнасящи се до тях, и състоянията на лихва, и да премине през обучение в съответно училище. (Например, ако ще стане зъболекар, трябва да завърши гимназия и стоматология, да направи стаж и да се специализира. Същото се отнася и за всички професии, търговии и сектори на селското стопанство. Изучаването на други науки не става фарз. Във време на война за всеки мюсюлманин става фарз-и айн да изучи научните знания относно това как се правят и използват оръжия ала специализацията в тях би била фарз-и кифайе.)

Същата логика е валидна и за харамите. Например за онези, които се намират на места, където мъжете обличат коприна, е фарз да научат, че това е харам и да го кажат на незнаещите. (Носенето на изкуствена коприна не е харам и за мъжете.) За онези, които се намират на места, където се консумира свинско и алкохол, престъпва човешко право, взема и дава лихва или рушвет, или се играе на комар, е фарз да научат, че тези неща са харам. За онези, които се намират на места, където мъжете и жените дружат заедно, е фарз да научат с кои жени (респективно мъже) е харам да се срещат и с кои не. [За мюсюлманите, които се намират на места, където жените не се забулват и мъжете откриват своя аврет, е фарз да научат кои места е нужно да се покриват. Както е харам да се открива и гледа открития аврет на хората, така е харам и тяхното непознаване.]

Изучаването на духовни знания, т.е. за морала, също е фарз-и айн за всеки мъж и жена. Например, да се таи злоба, завижда [благородната завист е красиво качество; нарича се гъбта и е севаб], самодоволничи [нарича се още кибр; т.е. човек да приема себе си за нещо повече от останалите. Да се проявява привиден кибр пред горделиви хора (за да бъдат приучени на морал) е севаб като да се дава садака] и прави су-и зан [да се смята за някой добър човек, че е лош] са все харами и тяхното изучаване е фарз-и айн за всеки му'мин. Както се вижда да се изучи сунитската вяра, накратко, и добрите и лоши нрави е абсолютно задължително за всеки вярващ, както и да се научи на абдест, гусюл, намаз, орудж и разпознаване на харами. Да се изучат необходимите знания за погребален намаз, търговия и занаяти (и за изработка и експлоатация на съвременни оръжия) е фарз-и кифайе. Т.е. фарз е за онези, на които са им нужни. Но ако никой не ги научи, всички мюсюлмани, наред с правителството, ще попаднат в голям харам. Например, за желаещия да стане лекар е фарз да завърши гимназия и медицина, но за желаещия да стане инженер не е фарз да завърши медицина. В предисловието на “Дурр-

ул-мухтар” Ибни Абидин “рахметуллахи алейх” казва: “Изучаването на нужните знания по религия е фарз-и айн. Изучаването на повече от това, наред с полезни природни знания, е фарз-и кифайе.” В темата за къраата пише: “За всеки е фарз-и айн да наизусти един аyet. Ваджиб е да наизусти сура Фатиха и три аyета или една къса сура. Да се наизусти целия Коран-и керим е фарз-и кифайе. По-полезно е човек да се научи на знания по фъкъх, които не са му потребни, отколкото да стане хафъз.” В пети том пише: “Да се учи знание с цел да се изучи друг е по-голям севаб, отколкото да се учи за собствена нужда.”]

Дете мое! Аллаху теаля, дарявайки те с голямо благо, те беше удостоил с честта да направиш тевбе на млади години и да бъдеш в сохбета на човек, който е по пътя на ислямските учени. Не знам дали успя да останеш в онова чисто състояние в присъствие на нефса, шейтана и невежите приятели? Не е лесно да се устои на този поток, без да настъпят негативни промени, във време, когато враговете на исляма всячески се опитват да подведат младежта. Сега са младежките ви години. Парите са в обилие, желанията на нефса са леснопостижими, а и повечето приятели не са подходящи! Превод на персийски бейт:

**Скъпо дете, бих желал да ти кажа само това,
Нямаш опит, а пътят е много страшен.**

Скъпи синко! Трябва да бягаш от прекалените мубахи. Използвай само колкото е нужно и то с намерение да изразходваш силата от тях в служба на Аллаху теаля. Например, когато ядеш трябва да възнамериш с получената енергия да укрепнеш тялото за ибадет. Когато се обличаш, трябва да възнамериш за прикриване на аврета и опазване на тялото от студ и жегата. Така трябва да се постъпи и с всички останали мубахи [и в образователния процес]. Нашите големци са действали с азимет и отбягвали по възможност рухсата. Да се ползва мубаха само толкова, колкото е крайно необходимо е форма на азимет. Ако човек не успее да постигне това благо, то поне да не прекрачи границата на мубахите и попадне в харами и съмнителни неща. Аллаху теаля, проявявайки голяма милост и добро към Своите раби, им позволява да се наслаждават на мубахи. Те са многобройни. Що за голямо неблагоприличие спрямо Аллаху теаля е да се обърне гръб на тези безброй наслади и насочи към малобройните харами при условие, че насладите в мубахите са повече отколкото в харамите. Наред с тях, може ли да има по-голяма наслада от това да се знае, че Аллаху теаля е доволен от нечий дела? Нима е възможно да има по-голямо страдание от това Аллаху теаля да не харесва делата на някого? Доволството на Аллаху теаля в Рая е по-сладко от всички тамошни блага, а недоволството спрямо обитателите на Джехеннема е по-болезнено от тамошните мъчения.

Ние сме раби и сме под командата на нашия Господ. Не сме оставени на произвола. Не сме свободни да вършим всичко, което желаем. Нека

размислим и проявим прозорливост! Ако продължим така, в Съдния ден няма да постигнем нищо, освен съжаление и загуба. Младините са време за печалба. Разумният човек не би изпуснал възможността. Не всеки доживява до старини. А дори да доживее, не би намерил предишните благоприятни времена. Дори да намери, в тези времена на безсилие и немощ не би могъл да извърши ценно дело. Днес – при наличие на всякакви възможности; когато битието на родителите е голямо благо; трудностите с препитанието не са налице и тялото е здраво – с какви оправдания биха могли днешните дела да се отложат за утре? Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Онзи, който е отложил за утре, загуби.”** Ако земните дела ги отложиш за утре, а днес извършиш само ахиретски такива, би било много правилно. Но ако направиш иначе – би постъпил твърде грозно.

На младини три врага по религия – нефсът, шейтанът и лошите хора – се опитват да подведат младежите. Малко ибадети, извършени в това време, биха били много ценни. Далеч по-многобройни ибадети, извършени на старини, не биха били толкова ценни. Във време, когато врагът напада, малките дела на войниците стават много ценни толкова, колкото не биха могли големите им маневри във времена на мир.

Синко! Човек съдържа в себе си всичко, което съдържат другите създания. Той не е сътворен да се весели, играе, яде, пие, обикаля и наслаждава, а да изпълнява своите задължения като раб към своя Господ. Всички ибадети, посочени от Мухаммед “алейхисселям”, са все полезни за хората неща. Те са повелени именно защото са полезни за тях. От друга страна, нито един ибадет не е полезен за Аллаху теалю. Трябва да Му служим и благодарим от сърце. С пълна отдаденост трябва да се стараем да изпълним задълженията си и да избегнем забраните. Аллаху теалю, макар че не се нуждае от нищо, удостои Своите раби с повели и забрани. Ние рабите, които се нуждаем от всичко, трябва да благодарим много за тези Негови блага и за целта с всички сила трябва да им се подчиним.

Дете мое! Ако човек с позиция повели на един свой подчинен важно задължение, при условие, че от неговото изпълнение има своя полза, то помисли само с какво внимание вторият би го извършил. Дори би се похвалил, че му е възложено от високопоставен човек и би го направил на драго сърце, нали? Тежко и горко! Нима Аллаху теалю не е толкова велик, колкото този възложител, че не се полага същото старание при изпълнение на исляма? [Повелите на Аллаху теалю не се считат за задължения и се говорят неща от рода на: “Да се работи е свещено задължение! Първо работа, после намаз!” Въпреки това повелите на Аллаху теалю трябва да бъдат приети за първо и най-важно задължение.]

Трябва да се изпита срам и да се събуди от съня на нехание. Има две причини, заради които не се изпълняват повелите на Аллаху теалю:

- Не се вярва в тях. [Някои казват: Тези ибадети са за арабите с цел населението в пустините да бъде здраво. Днес спортът, физикотерапията и масажът вършат същата работа, а духовете и плажовете са по-модерни средства за хигиена отколкото абдеста.]
- Не се отдава значение на заповедите Му. Неговите повели се приемат за по-маловажни от тези на хора с власт.

Да се пропуска изпълнението на ибадети, поради каквато и причина да е, е много грозно. Трябва да поразмислим.

Ако изпитан лъжец каже, че през нощта врагът ще нападне от еднo кое си място, нима управниците и разумните хора не биха помислили как да му противостоят? Нима не биха казали, че е нужна предпазливост в подобни опасни ситуации, макар да знаят, че вестителят е измамник?

От друга страна, Пейгамберът ни “алейхиссаляту весселям”, който се е прочул със своята правдивост, многократно и съвсем ясно е съобщил за безкрайните мъки на Ада. Ала въпреки това не му вярват. Дори да вярват, не предприемат никакви мерки срещу тях. Расулюллах ни е съобщил и пътя на избавлението. Че що за вяра е тази, която не отдава толкова значение на думите на Расулюллах, колкото на един лъжец? Един такъв човек дори да твърди, че е мюсюлманин, не би могъл да се избави. Той следва да повярва от сърце и постигне сигурна, силна вяра. Че къде е тази вяра? В него няма дори и слабо предположение. Не е правилно дори да се каже предположение, защото в опасни времена е нужно да се вземат мерки и срещу предполагаеми опасности; това се изисква от разума.

В 18-о знамение на сура Худжурат по смисъл се казва: “**Аллаху теалья вижда вашите дела**”, но продължава да се върши харам. Тези хора не биха ги извършили ако знаеха, че има опасност или дори малка вероятност да ги види някой низък човек. Това им състояние може да бъде продиктувано от две неща: или не вярват в заповедта на Аллаху теалья или вярват, но не отдават значение на факта, че Той ги наблюдава. Но чии прояви са тези две състояния, на вяра или безверие?

Дете мое, трябва да подновиш своята вяра! Пейгамберът ни “алейхиссаляту весселям” е казал: “**Подновете вяра, казвайки Ля иляхе илляллах!**” После трябва да се покаеш за делата си, от които Аллаху теалья не е доволен. Трябва да отбягваш харамите и да кланяш петкратен намаз в джемаат. Ако успееш да станеш за техеджуд, би било голямо благо.

[Голям севаб е да се покланя в нощите джума, арефе, байрам, кадр, берат, ми’радж, ашуре, мевлид и регаиб. В 172-а стр. от своята книга “**Рияд-ун-насихин**” Мевляна Мухаммед Ребхами “рахметуллахи алейх” казва: “Великият ислямски учен имам Невеви “рахметуллахи алейх” в своята книга “**Езкар**” е написал така: “Който прекара час от нощта в четене, ибадет и дуи, ще се брой за прекарал цялата с тях. Същото се отнася и за зимни, и за летни нощи.” Същото е написано и в 461-а стр. на “**Ибни Абидин**”. В “**Хакайък-и манзуме**” пише: “В книгите по фъкх под “час” се

има предвид определено време. Невеви е муджтехид в шафитския мезхеб. За ханефии също е джаиз да действат така.” Тази книга е от два тома и е съставена от Махмуд-и Бухари. Тя представлява шерх към **“Манзуме-и Несефи”** и е ценна книга по фъкх. Махмуд Бухари е починал в Бухара през 671 [1272] г.]

Да се дава зекят е една от петте основи на исляма и несъмнено трябва да се съблюдава. [В много книги, например в **“Сурретул-фетава”**, фигурираща под номер 1113 в библиотеката Мурад Молла, на 14-а стр. се казва: “Онзи, който без да има оправдание отложи своя зекят, т.е. не го даде в годината, през която е длъжен, ще е извършил грях и свидетелството му няма да се приеме.”] За да бъде лесно самото изпълнение, трябва (т.е. може) да се постъпи така: веднъж на година [например, през месец рамазан (това е индивидуално за всеки)] една четиридесета част от парите в злато и сребро или търговските стоки – която е право на бедните – се заделя с възнамерение за зекят и се поставя на една страна. В рамките на годината, когато съответният човек пожелае, може да я даде (наведнъж или на части) на онези, на които е джаиз. Достатъчно е да възнамери само веднъж, когато заделя дължимата част. Да се възнамери, когато се дава, не е нужно. Всеки човек знае горе долу какво количество имот е длъжен да даде за зекят в рамките на една година. В зависимост от това заделя една част от имота и я пази (държи) на една страна. Ако при заделяне не извърши възнамерение за зекят, сумата, която ще даде на бедните, няма да е зекят[, а нафиле садака]. Ако се постъпи така (като в случая със заделянето), хем ще е изпълнена повелята за зекят, хем ще може винаги да се помага на хора в нужда. Ако общата сума на тази помощ за бедни е по-малка от една четиридесета част от имота, разликата се заделя и се дава заедно със зекята за другата година (т.е. доплаща се). Въпросната част на имота може ежегодно да се заделя по този метод и да се дава постепенно. Синко! Нефсът на хората е стиснат и ненаситен. Проявява упорство в неизпълнение на повелите на Аллаху теаля. Ето защо бях принуден да напиша в твърд тон. Той е Онзи, който ни е дал имот и живот. Кой би имал право да протегне ръка към даденото от Него? Следователно повелите за зекят и ушур трябва да бъдат изпълнени на драго сърце.

Всички ибадети трябва да бъдат изпълнени с охота и стриктно да се съблюдава куловия хак. Ако е престъпен, трябва да се изплати. Да се плати тук, в земния живот, е лесно, за разлика от ахирета. Там би било много трудно.

[Правата на неверниците също подлежат на съблюдение. Не бива да се посяга на техните имот, живот и чест. Не бива да се противи и на техните закони.] Ислямът трябва да бъде изучен от онези учени, които познават добре своята религия и мислят за ахирета. Словата и писанията на подобни благословени личности оказват въздействие върху хората. Да се изпълнят

техните слова – с берекета на дъха им – става лесно. [Трябва да се бяга от компании и книги на крадци на вяра, които пишат книги и изнасят проповеди за пари и политически гласове, или се усмихват пред мюсюлманите, за да ги подведат.] Тези хора могат да бъдат питани само за най-необходимите неща, ако не се намери истински учен или достоверна книга. Не бива да се слушат техни проповеди и лекции.

О, синко, какво общо бихме имали ние, факирите, с подобни хора, пристрастени към скверния земен живот, че да им се месим? Пейгамберът на Аллаху теаля “салляллаху алейхи ве селлем” съвсем ясно е направил всички наставления; не е оставил нищо недоизказано. Но тъй като това дете беше поискало помощ от нас и често се питахме какво ли е състоянието му сега, решихме да му напишем тези редове. Да, знам, че това дете е чуло много подобни слова, но само с чуване нищо не се печели – трябва и да се прилага. Болен човек може да научи своето лекарство, но докато не го изпие, не би се излекувал. Само със знание не се оздравява. Хилядите слова и книги на пейгамберите “алейхимусселям” и ислямските учени “рахимехумуллах” са все, за да бъдат изпълнени. Знанието, само по себе си, без да е подплатено с дела, няма да помогне в Съдния ден, а напротив, ще се превърне в доказателство и свидетел за подлагане на наказание. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“В Съдния ден на най-лошо наказание ще бъде подложен онзи учен, който не се е възползвал от своето знание (т.е. делата му не са съответствали на притежаваните от него знания).”**

Дете мое, и ти знаеш, че тогавашното тевбе не би дало резултат! Остана далеч от онези, които обичат и не забравят за Аллаху теаля. Това стана пречка смето на щастieto да покълне и да се разлисти. Но фактът, че не е изгнило, показва, че това дете е голяма драгоценност, имаща потенциал за развитие. Надяваме се, че в името на онова тевбе и обич към големците, Аллаху теаля рано или късно ще напъти това дете в избрания, обичания от Него път. Каквото и да стане, не губете обич към аллаховите хора! Дръжете в сърцето си желание за сохбет с тях! Искайте от Него, в името на обичта към големците, да помести в сърцето ви Своята любов и да я изчисти изцяло от обич към тези земни мръсотии!

**Любовта е такъв огън, че ако се разгори,
Изпепелява всичко, освен Желания.**

**За да убиеш другите, освен Аллах, изкарай сабята “ЛЯ”,
След като кажеш “ЛЯ”, виж дали е останало нещо.**

**Всичко, освен “ИЛЛЯЛЛАХ” си отиде, зарадвай се,
Не остана съдружник с Аллах, всичко си отиде.**

**Първи том, седемдесет и седмо писмо
(1/77)**

Това писмо е пратено до Джеббари хан. Описва как трябва да се служи на Аллаху теаля.

Всеки хамд е за Аллаху теаля. Селям за избраните от Него раби. Превод на персийски стих:

**Да се служи на друг, освен Аллах, е едно нищо,
Пълно безумие е да се прекарва време с едно нищо.**

Човек, за да може да служи на Създателя, ненаподобяващ нищо, трябва да изкара от сърце всичко, освен Него. Това състояние се постига, когато пратените от Него блага и страдания започнат да се усещат еднакво. В началото (на пътя) благата носят по-голяма радост от страданията, но когато се стигне до края, рабът започва да гледа не какво се праща, а Кой го праща. Всичко, което Той праща, се приема за уместно и приятно. Да се служи на Аллаху теаля – за постигане на блага и избягване на страдания – си е чисто самопоклонство, т.е. това е да се работи за собствено спасение и спокойствие. Превод на персийски стих:

**Да твърдиш, че си влюбен е лъжа,
Гонейки собствени желания.**

Това благо (на истинско поклонение) се постига едва след пълна фена. Сърцето би могло да се свърже с Него само ако заобича Неговия зат. Тази връзка, тази насоченост е началото на виляйет-и хасса-и Мухаммедийе “аля сахибихессаляту весселяму веттехийе”. Това велико благо се постига единствено и само чрез стриктно следване на религията му “алейхи минессалевати етеммуха ве минеттехиййати екмелюха”. Религията, която е пратена на пророците “алейхимуссалевату веттеслимат” по пътя на пророчеството, е съгласувана с техния виляйет. Във виляйета лицето на салика е изцяло обърнато към Аллаху теаля. Когато го смъкнат до макама на пророчеството, той се връща с онзи (спечелен) нур. Това великолепие (благо) се намира в него, бивайки сред хора. Само чрез този нур се постигат степените на пророческия макам (т.е. тази зрялост). Ето защо е казано (по погрешка, че): “Вияйетът на един пейгамбер е повисокопоставен от собствения му нубуввет.” Както се вижда пътят на всеки пейгамбер “салеватуллахи теаля алейхим еджма’ин” е според неговия виляйет. Да се следва неговия път е причина за постигане на виляйета му.

Въпрос: Много от онези, които следват Мухаммед “алейхисселям”, не постигат неговия виляйет, а този на някой друг пейгамбер. Защо се случва това?

Отговор: Пътят на Пейгамбера ни “алейхисселяту весселям” е събрал в себе си всички пътища, а низпосланата му Книга е включила в себе си всички небесни книги. Ето защо да се следва тази религия е равносилно на

това да се последва всички други (истински религии) наведнъж. Саликът постига виляйета на онзи пейгамбер “салевадуллахи теаля алейхим еджма’ин”, към който е годен по сътворение. Нека да допълним, че неговият виляйет “алейхиссаяту весселям” е събрал в себе си виляйетите на всички пейгамбери “алейхимуссалеваду веттеслимат”. Да се постигне виляйета на един пейгамбер е равносилно на това да се спечели част от виляйета на Мухаммед “алейхисселям” (другите виляйети са отделните части на общия виляйет – този на Мухаммед “алейхисселям”). Общият не се постига, докато подчинението към Расулюллах не стане пълно. Тази непълнота също има степени и оттук произхождат разликите между отделните видове виляйет. Когато се постигне пълно подчинение, се постига и общия, пълния виляйет (а не части от него). Горният въпрос би бил удачен ако в онзи, който следва религия на друг пейгамбер “салевадуллахи теаля алейхим еджма’ин”, се беше появил виляйет-и хасса-и Мухаммедийе “алейхи ве алейхимуссалеваду веттеслимату веттехийат”, а това не се е случвало.

Хвала на Аллаху теаля, Който ни дари с блага, напъти и показва правата религия! Правият път е този на Мухаммед “алейхисселям”, т.е. неговата религия. В началото на сура Ясин по смисъл се казва: **“Ти несъмнено си от пейгамберите и си точно по правия път!”** Нека Аллаху теаля ни удостои с честта да следваме религията на този велик Пейгамбер “алейхиссаяту весселям” и приеме тази наша дуа в името на онези, които го следват пълно и в този на големите евлии “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин”! Амин. Тъй като пътуването на тази личност, която ще Ви предаде нашата дуа, беше по посока към Вас, стана причина за раздвижване на веригата на обичта. Весселяму алейкум ве рахметуллахи субханеху ледейкум.

- Човек трябва да знае, че е в опасност, докато в него има нещо, което се отклонява от исляма, колкото върха на косъм. (1/78)

Първи том, седемдесет и девето писмо (1/79)

Това писмо е пратено отново до Джеббари хан. Съобщава се, че тази сияйна религия е събрала в себе си всички предишни и че подчинението към нея е равносилно на подчинение към всички тях.

Нека Аллаху теаля ни удостои с честта да следваме сияйната религия, донесена от Мухаммед “алейхисселям”, и постигнем Неговите обич и доволство! Аллаху теаля е събрал съвършенствата на всички Свой имена и качества в Своя любим раб и пейгамбер Мухаммед “алейхисселям”. Всички те се наблюдават в него по начин, подходящ за един раб. Книгата, низпослана нему, е обобщение на всички предишни. Всичко, което е

посочено в тях, го има и в него. Религията, която е дадена на този велик Пейгамбер “алейхиссаяту весселям” е като каймака на всички предишни. Всичко, което се намира в тази права религия, е избрано от предишните и от делата на ангелите. Например, част от меляикетата са възложени да правят руку, други седжде, а трети къям. По същия начин, на част от предишните общности им беше повелено да кланят сутрешен намаз, а на друга някакъв друг. Всичко онова, което е изцедено от ибадетите на предишни общности и големи меляикета, е превърнато в повеля за мюсюлманите. Ето защо да се вярва и следва тази религия е равносилно на това да се вярва и следва всяка предишна. Т.е. онези, които я потвърждават, са най-добрата общност, а онези, които не искат да ѝ повярват, няма да се считат за повярвали в нито една. По същия начин онзи, който не вярва в Мухаммед “алейхисселям”, най-високопоставения избраник, и го хули, няма да е повярвал в съвършенствата на имената и качествата на Аллаху теалю. Вярата в Расулюллах “алейхиссаяту весселям” е равносилна на вяра във всички съвършенства. Казано накратко, онзи, който не вярва в този велик Пейгамбер и не харесва религията му, е най-лошият сред хората. Ето защо в 98-о знамение на сура Тевбе по смисъл се казва: **“Неверието и лицемерието на арабите е по-силно от това на другите.”** Превод на два персийски стиха:

Мухаммед “алейхисселям”, роден в Арабия,

Той е Големецът и на двата свята!

Нека остане завинаги под пръста,

Нежелаещият да стане на пръст пред неговата врата.

Хамд на Аллаху теалю, Който ни праща всички блага! Вижда се, че обичате исляма и неговия собственик и съжालявате за неподходящите си дела. Нека Аллаху теалю увеличи тази будност! Амин.

Имам втора молба: шейх Мустафа, който Ви достави писмото на този факир, правещ дуа за Вас, е от рода на Кадъ Шурейх. Децата на този чист род са от онези големци, които си служеха с почит из цяла Индия. Материалното им положение бе добро. Споменатият шейх Мустафа няма доход и затова е на път да стане войник. Надяваме се, че той – посредством Вас – ще се спаси от този проблем и постигне джемиййет. Нека не пиша повече, за да не Ви причиня главоболие. Заръчайте нещата на везира по начин, който би разрешил проблема. Весселям вел икрам.

Първи том, осемдесето писмо

(1/80)

Това писмо е изпратено до мирза Фетхуллах Хаким. Обяснява, че сред всички седемдесет и три групи само ехли суннитската ще се спаси.

Нека Аллаху теаля ни дари с благого да следваме сияйния път на Мухаммед Мустафа “аля сахибихессаляту весселям”! Превод на персийски стих:

**Това е всичко,
Всичко друго е нищо.**

В хадис-и шериф е съобщено, че мюсюлманите ще се разделят на седемдесет и три групи. Всяка от тях твърди, че е по пътя на исляма и именно тя е похвалената. В 54-и аяет на сура Му’минун и 32-и на сура Рум по смисъл се казва: **“Всяка група се радва, мислейки че е по правия път.”** Въпреки това Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” ни е съобщил и признака на тази група, т.е. как ще я познаем, по следния начин: **“Последователите на тази група са онези, които следват моя път и този на Есхаба ми.”** Той е споменал Есхаб-и кирам “ридвануллахи алейхим еджма’ин”, наред със себе си, макар да е нямало нужда от това (но не и безцелно). С това е искал да ни каже, че: “Моят път е пътят на Есхаб-и кирам (той е един и същ). Този е единственият път за постигане на спасение.” В 79-и аяет на сура Ниса по смисъл се казва: **“Онзи, който се подчинява на Моя Пророк, без съмнение ще се е подчинил на Аллаху теаля.”** Подчинението към Пейгамбера е равносилно на подчинение към Аллаху теаля, а неподчинението към него “салляллаху алейхи ве селлем” е равносилно на неподчинение към Аллаху теаля. 149-и аяет на сура Ниса ни съобщава, че онези, които смятат подчинението към Аллаху теаля за различно от това към Расулюллах, са неверници. Там по смисъл се казва: **“Искат да отделят пътя на Аллаху теаля от този на Пейгамбера. Казват: “В една част от казаните от него неща вярваме, а в друга не.” Искат да поемат по среден път между тях. Те несъмнено са неверници.”** Онзи, който твърди, че следва Пейгамбера ни “алейхиссаляту весселям”, без да следва пътя на Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин”, е в заблуда. Това виждане е равносилно не на подчинение, а на неподчинение към него “салляллаху алейхи ве селлем”. Такъв човек няма да може да намери спасение в Съдния ден. В 18-и аяет на сура Муджаделе, където по смисъл се казва: **“Смятат, че вършат нещо правилно. Знайте, че те са лъжци, неверници”,** е посочено тяхното състояние.

Няма никакво съмнение в това, че групата по пътя на Есхаб-и кирам “алейхимурридван” е ехли суннитската. Нека Аллаху теаля въздаде много награди на големците ѝ, които работят без умора и отегчение! Тя е единствената група, която ще се спаси от Ада. Очевидно е, че онзи, който клевети и унижава Есхаба “алейхимурридван” на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” е лишен от благого да ги следва.

[Шиитите са двадесет групи, като всяка си има свои подгрупи. Част от тях не изпълняват абдест и гусюл. Само малка част кланят намаз. Вероубежденията на всички тях са различни от сунитското. Те реално не

са алевии (алиани), защото думата алевия означава човек, който обича и следва Ехл-и бейт. Ехл-и бейт са имам Али и неговите деца от хазрети Фатима. Честта да се обича Ехл-и бейт е спечелена единствено от ехли суннет. Мюсюлманите от тази група знаят, че да се обича и следва Ехл-и бейт е една от причините за умиране с вяра. Следователно истинските алевии са суннитите. Ето защо онзи, който иска да бъде алевия, трябва да се стане сунит. Днес зъндъци (врагове на исляма, които се представят за мюсюлмани) и хора, които нямат нищо общо с исляма, си присвояват думата алевия. Зад нейна маска се опитват да заблудят младежите и отделят от пътя на Расулюллах.]

Мутезилитската група се е появила по-късно. Нейният основател е Васъл бин Ата, един от учениците на Хасен Басри “рахметуллахи алейх”. Той, казвайки, че между вярата и неверието има още един трети път, се е отделил от пътя на своя учител, който е казал за него: “И’тезеле анна”, т.е. той се отдели от нас. Всички останали групи също се появили отпосле.

Да се оклевети Есхаб-и кирам е равносилно на това да се клевети Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. Учените на исляма са казали: “Онзи, който не уважава Есхаб-и кирам, всъщност не е повярвал в Пейгамбера на Аллаху теаля.” Защото да оклеветиш тях е все едно да оклеветиш техния учител “салляллаху алейхи ве селлем”. Нека Аллаху теаля ни опази от попадане в такава заблуда. Законите, извлечени от Коран-и керим и хадис-и шерифите, са ни предадени от тях. Ако Есхабът бъде унижен, биха били унижени и предадените от тях знания. Ислямът не ни е предаден от само една част от тях, всеки от тях си има дял в това. По отношение на правдивост между тях няма никаква разлика. Ако се унижи един от тях, ще се унижи ислямът. Нека Аллаху теаля ни опази от попадане в такова грозно състояние!

Ако един подобен (заблуден) човек ни каже: “Въпреки това ние пак следваме Есхаб-и кирам, защото не сме длъжни да следваме всеки един от тях поотделно. Това е невъзможно! Между техните думи и пътища има разминавания”, ние ще му отговорим така: Човек, за да се счита за последовател на Есхаб-и кирам, не бива да отрича нито един от тях. Онзи, който не харесва една част от тях, няма да се счита за последовател на друга, защото, например, Емир (Али) “радияллаху анх” е приемал тримата халифи [хазрети Ебу Бекр, Омер и Осман] за високопоставени, уважавал ги и ги приемал за хора, които са достойни да бъдат следвани. Той охотно ги е приел за халифи. Онзи, който твърди, че следва Емир “радияллаху анх”, без да харесва другите халифи, лъже. Той реално не харесва хазрети Али и неговите дела. Да се твърди, че той, Лъвът на Аллаху теаля, им се е преструвал, е голямо невежество и идиотщина. Чий мозък може да приеме за истина твърдението, че Лъвът на Аллаху теаля – с всичката си смелост и знание – е успял да прикрие своята вражда към тях и се е преструвал цели тридесет години? Че дори най-долният мюсюлманин не би проявил такова

двуличие! Ние сме длъжни да проумеем грозотата на подобни думи, които всъщност представят хазрети Али за долен, безпомощен, лъжовен и лицемерен. Ако само за миг приемем хазрети Али за такъв – Аллах да пази –, то какво биха казали тези хора (клеветящи хазрети Али) за факта, че Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е хвалел тримата халифи “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин” през целия си живот и дълбоко ги ценял? Нима ще нарекат и него лицемер? Хаша (Аллах да пази)! Това не може да бъде. За Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” е било ваджиб да каже истината. Онзи, който каже, че се е преструвал (не е казвал истината), напуска исляма. В 70-и аяет на сура Маиде по смисъл се казва: **“О, ценни Ми Пратенико! Оповести на хората всичко онова, което ти е низпослано от твоя Господ. Ако не го направиш, няма да си изпълнил пророческото си задължение! Аллаху теаля ще те опази от тези, които искат да ти навредят.”** Неверниците са казвали, че Мухаммед “алейхисселям” предава само онова, което му изнася. Това знамение е низпослано в отговор на тази клевета и е съобщено, че Расулюллах винаги казва истината. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” до момента, в който е удостоил с присъствието си ахирета, винаги е хвалел тримата халифи повече от всички останали. Т.е. това негово поведение не би могло да е неправилно. По отношение на вяра трябва да се следва всеки един от тях, защото в него отношение разлика между тях няма. В делата може да има (това е допустимо според исляма).

Който унижава един от Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин”, ще е унижил и всички останали, защото всеки от тях е имал една и съща вяра. Да оклеветиш един означава да напуснеш пътя на всички тях и да твърдиш, че са изповядвали друга вяра. Да се унижи един от тях е все едно да се унижат предадените от него знания. Да повторим пак, че ислямът ни е предадем от всички тях. Всички са били справедливи и правдиви. Всеки от тях ни е предал нещо за исляма. Всеки от тях е донесъл свещените айети и ги събрали на едно място. Да не се харесва Есхаб-и кирам означава да не се харесват предавачите на исляма. Т.е. както се вижда, такъв човек не би могъл да се счита за последовател на нито една част на исляма. А би ли могъл да се опази от Ада? В 85-и аяет на сура Бакара по смисъл се казва: **“Нима вярвате в една част от Коран-и керим, а друга отричате? Наказанието на онези, които вършат това, ще е позор в земния и най-тежко мъчение в отвъдния живот.”**

Коран-и керим е бил събран от Осман “радияллаху анх”, а дори от Ебу Бекр-и Съддък и Омер-ул Фарук “радияллаху анхума”. Както се вижда, да се хули тези големци води до хулене на Коран-и керим. Нека Аллаху теаля опази всички мюсюлмани от тази беда! Попитали един от най-големите шиитски учени: “Този, който е събрал Коран-и керим, е Осман “радияллаху анх”. Какво би казал за този Коран-и керим?” Отвърнал: “Не

виждам никаква полза в това да се намират недостатъци в него, защото ако се появи неуважение към него, религията би изчезнала.”

Далновиден човек несъмнено не би могъл да твърди, че в деня, когато починал Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, неговият Есхаб “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин” е постигнал съгласие върху грешно решение. Всички тридесет и три хиляди сподвижници единогласно и на драго сърце са приели Ебу Бекр-и Съддък “радияллаху анхум” за халиф. Няма как да са сгрешили всички накуп, защото Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Моята общност няма да постигне съгласие върху неправилно дело!”** Хазрети Али се е натъжил, защото не бил поканен на събранието. Самия той е казал: “Бях натъжен, защото ме извикаха късно. Аз знам, че Ебу Бекр “радияллаху анх” е повисокопоставен от всички нас.” А е имала и причина за късното му повикване, защото е бил сред Ехл-и бейт и ги утешавал.

Разделенията между Есхаба не били продиктувани от желания на нефса или лоши помисли, защото техният нефс напълно се бил пречистил от зло. Единственото им желание било да следват исляма. Разделение се получило в иджтихадите, т.е. с цел да разкрият истината (по какъв начин да постъпят, кой подход да изберат). Онзи, който не улучва правилен иджтихад, получава един севаб, а другия – най-малко два. Не бива да петним никого от тях. Винаги трябва да говорим добро. Имам Шафи “рахметуллахи алейх”, един от най-големите учени на ехли суннет, е казал: “Аллаху теаля не изцапа ръцете ни с тяхна кръв, нека и ние не зацапаме езиците си.” После е допълнил, че: “След Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” сахабиите са размишлявали много и на света не намерили повисокопоставен човек от Ебу Бекр-и Съддък, когато избрали за свой халиф и влезли под негова команда.” Тези слова на имам Шафи също доказват, че хазрети Али “радияллаху анх” не е бил двуличник и с желание го приел за халиф.

Меян Сеййид, синът на Меян шейх Абдулхайр, е потомък на велики личности. Бил е на Ваша служба в град Деккен. Надяваме се, че ще се сдобие с помощ от Ваша страна. Мевляна Мухаммед Ариф учи наука и също е син на големци. Баща му, неговият учител, почина. За да получи заплатата си, дойде при Вас. Очакваме от Вашата щедрост да му се притече в помощ. Весселям, вел икрам!

[Ислямските учени са написали много книги, за да покажат, че онези, които унизяват тримата халифи, са в заблуда и че най-разярените сред тях са напуснали напълно исляма и дори се мъчат да го разрушат. Имената и писанията на част от тези учени са посочени по-долу. Нека Аллаху теаля стори нашите братя по религия, които наричат себе си алевии, да прочетат тези книги старателно; да проучат разликите между ехли суннет и шиизма; да проявят разбиране и изберат правия път; да не се подвеждат от

клеветите на невежи сепаратисти и да постигнат земно и ахиретско щастие.

Част от книгите на ислямските учени, които са написали с цел наставление, са както следва:

1) Книгата **“Ибтал-ул Менхедж-ил-батъл”** (написана през 852 [1448] г. в Исфехан) на Фадл бин Рузбехан. Опровергава шиитската книга на Ибн-ул-Мутаххири **“Минхадж-ул-кераме”**.

2) Персийската книга **“Нузхет-ул-исна ашерийе”** на Мирза Ахмед бин Абдуррахим-и Хинди. Говори за шиитите. Починал е през 1255 [1839] г.

3) **“Невакълд”** на Мирза махдум и **“Ен-невакълд лил-Ревафид”** на сеййид Мухаммед бин Абдуррасул Берзенджи(, който през 1103 [1711] г. се удавил в морето).

4) **“Мухтасар-ъ Невакълд”** – съкратената форма на **“Невакълд”**. Личността, която я е съкратил, е Мухаммед бин Абдуррасул Берзенджи.

5) **“Сейф-улбатир ли-рикаб-иши’а-ти веррафида-тил-кевафир”** на шейх Али бин Ахмед Хити, написана през 1025 [1615] г.

6) **“Еджвibe-тул Ъракийе алел’ес-илетил-Иранийе”** на Шихабуддин сеййид Махмуд бин Абдуллах Алюси, който бил учен в шафитския мезхеб. Починал през 1270 [1854] г.

7) **“Еджвibe-тул-Ъракийе алел’ес-илетил-ляхурийе”** на Алюси. Подобна книга е написал и Хайдери.

8) **“Нефехат-ул-кудсийе фи мебахис-ил-имамийе фи-редд-иш-ши’а”** на Алюси.

9) **“Нехдж-ус-селяме”** на Шихабуддин Алюси.

10) **“Сарим-ул-хадид”** на Мухаммед Емин бин Али Багдади. Отговоря на клеветите на Ибни Еби-хадид.

11) **“Редд-алел-имамийе”** на шафитския учен Али бин Мухаммед Сювейди Багдади. Починал през 1237 [1822] г. в Шам.

12) **“Хадика-тус-сераир”** на Абдуллах бин Мухаммед Битуши Багдади. Той бил учен в шафитския мезхеб. Починал през 1211 [1797] г. в Басра.

13) Персийската книга **“Тухфе-и исна ашерийе фи редд-ир-ревафид”** на шах Абдулазиз Дехлеви, починал през 1239 [1824] г. Книгата е преведена на арабски в съкратен вид от Шукри Алюси под името **“Мухтасар-и тухфе”** и отпечатана в Багдат и през 1976 г. в Истанбул.

14) **“Минха-тул-иляхийе мухтасар-ъ Тухфе-и исна ашерийе”** на Махмуд Шукри Алюси. Книгата е била отпечатана в Кайро през 1373 [1953] г.

15) В **“Мектубат”** имам Раббани **“рахметуллахи теаля алейх”** разкрива величието на Есхаб-и кирам с много силни доказателства.

16) **“Худжедж-и кат’ъийе”** на Абдуллах Сювейди. Книгата е на арабски. През 1402 [1981] г. е отпечатана в Истанбул заедно с арабската книга **“Ен-Нахийе ан’та’н-и Емирил-муминин Муавийе”**.

17) В книгата **“Милел-Нихал”** на Шихристани “рахметуллахи теаля алейх” – и в нейните преводи на турски, английски, френски и латински език – е обяснен наподробно шиизмът и дадени необходими отговори.

18) Турската книга **“Тезкийе-и ехл-и бейт”** отговаря на шиитите. Написана е от шейха на мевлеви хането в Йеникапъ Осман ефенди. Отпечатана е през 1295 [1877] г. в Истанбул. По-късно е отпечатана отново в Истанбул на латиница, заедно с **“Худжедж-и кат’ъийе”**.

19) Персийската книга **“Ред-и ревафид”** на хазрети имам Раббани. Турския ѝ превод е отпечатан в Истанбул.

20) Големият учен на исляма Ибни Хаджер Хейтеми “рахметуллахи теаля алейх” в своята книга **“Сава’ък-ул-мухрика”** оборва шиитите със свещени айети и хадиси.

21) **“Татхир-ул-дженан вел-лисан ан Му’авийетибни Еби Суфян”** на Ибни Хаджер-и Мекки. Много добре е доказано, че не може да се хули хазрети Муавийе “радияллаху анх”.

22) Ибни Теймийе в своята книга **“Минхадж-уссунне-тиннебевийе фи накди келям-ъшши’а вел кадерийе”** със силни доводи оборва книгата **“Минхаджул-кераме”** на Ибнил мутаххирин.

23) Отново Ибни Теймийе в своята книга **“Федаил-и Еби Бекр ве Омер”** посочва достойнствата на Есхаб-и кирам със силни доводи.

24) В превода на **“Мевахиб-и ледуннийе”** и в турската книга **“Мир’ат-и кяинат”** са разкрити величията на Есхаб-и кирам.

25) Турската книга **“Сахабе-и кирам”** на сеййид Абдулхаким Ефенди “рахметуллахи теаля алейх” е много полезна. Отпечатана е в Истанбул.

26) **“Нур-ул-Худа”** на Каракашзаде Омер бин Мухаммед Бурсави Халвети, починал през 1047 [1638] г. в Одрин. Книгата отговаря на шиитите и хуруфиите. Отпечатана е през 1286 [1867] г. в Истанбул.

27) Турската книга **“Менакъб-и чихар йар-и гюзин”** на сеййид Еййуб бин Съдък Урмеви много хубаво разкрива величието на Есхаб-и кирам “радияллаху анхум еджма’ин”. Книгата е отпечатана много пъти. Много хубави са изданията, направени в Истанбул през 1264 [1847] и 1418 [1998] г.

28) Турските книги **“Хак Съозун Весикаларъ”** и **“Есхаб-и кирам”**, с направени многократни издания в Истанбул, много ясно и подробно разкриват шиизма и наставленията на ислямските учени към шиитите.

29) В книгите **“Берика”** и **“Хадика”** е написано, че онези, които вярват в реанкарнацията и казват, че Аллах е проникнал в човека, стават кяфири.

30) В заключителната част на **“Шевахид-ул-хак”** Юсуф Небхани дава достоверни отговори на шиитите.

31) В своята книга **“Ел-фетхул-мубин”** сеййид Ахмед Дахлан “рахметуллахи алейх” оборва шиизма. Тази книга е отпечатана, бивайки прибавена към **“Худжедж-и кат’ийе”** на Сювейди.

32) В “Изале-тул-хафа ан хиляфетил-хулефа” шах Велиюллах Дехлеви “рахметуллахи алейх” оборва шиизма със силни доказателства и хвали хазрети Муавийе. Книгата е на персийски. През 1392 [1972] г. е отпечатана в Пакистан на два тома, заедно с нейния превод на урду.]

- Да видим кой щастливец ще бъде благословен да помага на исляма? Да видим кой герой ще постигне тази чест? Това е толкова голямо благо на Аллаху теалю, че дарява с него, когото пожелае; Той е Прещедър на блага. (1/81)

- Да се окичи захир (тялото, делата) с повелите на сияния ислям и да се поддържа сърцето винаги в будност към Аллаху теалю е нещо много трудно. Кой ли щастливец ще бъде благословен с тези две блага? Да се постигнат тези две блага, а дори само да се последват повелите на исляма, се е превърнало в недостижимо съкровище, по-ценно от кибрит-и ахмер [вещество, за което се е смятало, че при допир ще превърне метала в злато]. (1/83)

Първи том, осемдесет и пето писмо (1/85)

Това писмо е написано до мирза Фетхуллах Хаким. Съобщено е, че трябва да се вършат праведни дела и да се кланя в джемаат.

Нека Аллаху теалю Ви отреди вършене на харесвани от Него дела! Най-първото нещо, което трябва да направи човек, е да коригира своята вяра. След това трябва да пристъпи към изпълнение на праведни дела. Намазът е онзи ибадет, който е събрал в себе си всички останали и доближава раба до неговия Господ най-много. Пейгамберът ни “алейхиссаяту весселям” е казал: **“Намазът е стълба на религията. Онзи, който кланя намаз, подсилва своята религия, а онзи, който не кланя, несъмнено я руши.”** Онзи, който бъде дарен с правилен намаз, ще бъде опазен от вършене на грозни дела. В 45-о знамение на сура Анкебут по смисъл се казва: **“Правилният намаз несъмнено пази от лоши дела.”** Ако един намаз не възпира своя собственик от зло, значи той не е правилен. Той е намаз само привидно. Но заедно с това, докато не се постигне истинския, не бива да се пропуска и привидния. Нашите големци са казали: “Ако нещо не може да бъде постигнато изцяло, не бива да се пропуска и всецяло.” Нашият Господ, Притежател на безкрайни блага, може да приеме образа за същина. [Не бива да се казва: “Ако ще се покланяш по този неправилен начин, по-добре изобщо недей!” Този израз е изфабрикуван от ислямските врагове. Трябва да се казва така: “Вместо да се кланяш така неправилно, научи се да изпълняваш коректно.” Вторият израз съдържа тънък подход към нещата, който следва да бъде проумян.]

Трябва да се кланя с джемаат и проявява отдаденост и концентрация, защото само намазът е онова нещо, което ще спаси човека в земния и отвъдния живот. В началото на сура Му'минун по смисъл се казва: **“Несъмнено вярващите ще се избавят. Те кланят намаз със смирение.”** [Когато човек е на открито място и му се налага да извърши намаз, би могъл да намери посоката на къбле по следния начин: забива пръчка на открито място или завързва ключ или камък на конец и го пуска да виси надолу. Във времето, отбелязано в таквима като “време за къбле”, сянката на пръчката или конца откъм страна на слънцето ще покаже посоката на къбле.] Ибадети, извършени във времена на страх, се оказват многократно по-ценни. Малките дела на воините във време на вражеска атака придобиват голяма ценност. Ибадетите на младежите са много ценни по същата логика: те пречупват лошите желания на своя нефс и нежеланието на нефса по отношение на ибадети. Есхаб-и кехф постигнаха чест, защото се изселиха от място, където имаше врагове по религия. Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихиссалева ту веттехийят” е казал: **“Да се върши ибадет във време, когато развалата се увеличава, е като да се извърши преселение при мен.”** Както се вижда трудностите, причинени от врагове по религия, увеличават ценността на ибадетите в пъти. Желанието им за нанасяне на вреда се оказва в полза на мюсюлманите. Какво друго да напиша? Нашият син шейх Бехаеддин изпитва скука от среща с алахови хора. Исква да дружи с богати и земни хора. Не разбира, че дружбата с тях повлича към гибел. Не се сеща, че техните мазни и вкусни ястия ще убият сърцето като отрова и деградират морала. Аман, аман! Бягайте от лоши приятели! Бъдете изключително будни, за да не Ви подмамят ужасни врагове с благи слова и засмени лица. В един сахих хадис-и шериф се казва: **“Онзи, който проявява снизхождение към притежатели на имот и позиция заради тези им неща, ще загуби две трети от своята религия.”** Тежко им на онези, които сервилничат пред враговете на исляма и се отказват от ибадетите си, само за да спечелят материални средства и позиции! Заради няколкодневни забавления изпускат безкрайни блага и щастия.

Първи том, осемдесет и девето писмо (1/89)

Това писмо е написано до мирза Али Джан и наставлява търпение спрямо смъртта на близък човек:

Нека Аллаху теаля ни поддържа в правия път на исляма “аля сахибихессаляту весселяму веттехиййе”! В 35-и аyet на сура Енбия и 57-и аyet на сура Анкебут по смисъл се казва: **“Всичко живо ще вкуси смъртта!”** Ето защо всеки човек ще умре, избавление няма. В хадис-и шериф се казва: **“Блага вест за онзи, който има дълъг живот и много**

изпълнени ибадети!” Събират приятелите чрез смъртта. Ето защо влюбените в Аллаху теаля се утешават с мисъл за нея. В 5-и аяет на сура Анкебут по смисъл се казва: **“За онези, които искат да се срещнат с Аллаху теаля, знайте, че това време непременно ще дойде.”** Ние, които сме останали назад и в плен на нефса, и лишени от сохбета на хора, които са постигнали доволството на Аллаху теаля и спасили от страст към земно, сме в загуба. Вашата покойна майка, която беше разпръснала своите блага върху Вас, беше най-ценното създание на времето ни. В замяна на всички нейни добрини и Вие трябва ѝ се отблагодарите. С дуа и садака трябва винаги да ѝ се притичвате в помощ! В хадис-и шериф се казва: **“Мъртвец в гроба е като онзи, който е на път да се удави в морето. Винаги чака дуа от своите баща, майка, братя и другари.”** Освен това трябва да се вземе поука от нейната смърт и да се поразмисли върху собствената. С всичка сила трябва да се положи усилие за вършене на харесвани от Аллаху теаля неща. Трябва да се има предвид, че земният живот не е нищо друго, освен една примамка. Ако земните печалби имаха някаква елементарна ценност при Аллаху теаля, Той не би дал от тях на неверниците, Своите врагове, колкото върха на косъм. Нека Аллаху теаля ни благослови с отвърщане на поглед от всичко, освен Него! Нека ни удостои с честта да се свържем единствено с Него! И нека приеме тази дуа в името на Големеца на пейгамберите **“алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”!** Весселям, вел икрам.

**Не се оплаквам на никого, а плача за своето състояние,
Треперя като престъпник, взирайки се в бъднините свои!**

**Първи том, деветдесето писмо
(1/90)**

Това писмо е написано до хадже Касъм. Обяснено е, че с цяло битие трябва да се обърнем към Аллаху теаля и, за постигане на това състояние, е нужно да се поеме по пътя на Ебу Бекр-и Съдък.

Нека Хак теаля Ви покаже низостта на тази долна земя и украси огледалото на сърцето Ви с красивия лик на ахирета! Нека приеме тази дуа в името на чистия Пейгамбер, който не отдели поглед от Него в нощта на Възнесението **“алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”!** Пристигнаха Вашите гальовно писмо и ценни подаръци, с които сте ни благоволили. Нека Аллаху теаля Ви дари с хубава отплата! Нашето наставление към онези, които ни обичат и имат добри помисли, е следното: Трябва с цяло битие да се обърнем към свещения зат на Аллаху теаля и да се отвърнем от всичко друго. Превод на персийски стих:

**Това е всичко,
Всичко друго е нищо!**

Днес за постигане на това голямо благо е нужно да се поеме по пътя на Ебу Бекр-и Съддък. С един единствен сохбет на неговите големци “рахметуллахи алейхим еджма’ин” се постигат неща, които не биха могли да се спечелят със силни рязети и тежки муджахедета.

[Рязет е да се отбягват неща, които нефсът иска, т.е. харами и мекрухи, а муджахеде е да се правят неща, които нефсът не желае, т.е. изпълняване на фарзове, суннети и мустехаби.]

В пътя на тези големци онези блага, които са постижими в края, са поставени в началото. Още с първия сохбет даряват неща, които се постигат в края. Пътят на тези големци е пътя на Есхаб-и кирам. Сахабетата “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин” още с първия сохбет на Най-великия сред хората “алейхи ве алейхимуссалевау веттеслимат” печелеха неща, които евлиите на общността можеха едва в края. Ето това представлява “да се помества края в началото”. Ето защо обичайте тези големци с цяло сърце, защото тази обич е в основата на всички блага. Нека Аллаху теаля дари Вас и следващите пътя на Мухаммед Мустафа със спасение “алейхи ве аля алихиссаяту весселям”!

**Първи том, деветдесет и първо писмо
(1/91)**

Това писмо е написано до шейх Кебир. Обяснено е, че коректните вяра и дела са като две криле, нужни за отлитане към свещения свят, и че подчинението към исляма и състоянията на хакикат са нужни за прочистване на нефса (тезкийе) и сърцето (тасфийе).

Нека Аллаху теаля ни удостои с честта да следваме славния суннет “аля сахибихессаяту весселяму веттехийе”! Първото задължение на всеки мюсюлманин е да коригира своята вяра, т.е. да повярва съгласно съобщеното от учените на ехли суннет, защото това е единствената група, за която е казано, че ще се избави от Ада. Второто му задължение е да научи фъкъх и нагласи всички дела към него. След като се постигнат тези вяра и дела, които са като две криле, може да се отлети към свещения свят. [Свещен означава чист от всички грозоти и нередности.] Превод на персийски стих:

**Това е всичко,
Всичко друго е нищо!**

Да се следват повелите на исляма и постигнат състоянията на тарикат и хакикат са нужни за тезкийе на нефса (прочистване от неверие) и тасфийе на сърцето (прочистване от грехове). Докато не се изчисти нефсът и избави сърцето, не може да се появи истинска вяра (т.е. нейната същина). За спасение от гибел и мъчение е нужна истинска вяра. За спасение на

сърцето е нужно в него да не идва нищо, освен Аллаху теаля. Дори да заживее хиляда години, пак не бива да идва, защото то вече ще е забравило за всичко, освен Него. Такъв човек дори да положи усилие за докарване на мисъл в сърцето си, не би успял. Това състояние се нарича фена филлях. Ето това е първата стъпка на този път и докато не се постигне, не се печели абсолютно нищо. Веселям.

- Ако по време на зикр усетите отпуснатост, потърсете нейната причина и се постарайте да концентрирате сърцето си! Молете Аллаху теаля – със свеждане на глава и плач – да заличи тъмата в него. (1/93)

Първи том, деветдесет и пето писмо (1/95)

Това писмо е написано до сеййид Ахмед Неджваре. Обяснено е, че човек съдържа всичко; че това свойство го има и сърцето; и че словата на някои тасаввуфски големци, изречени в период на секр и свързани с широтата на сърцето, следва да бъдат разтълкувани според исляма.

Човекът е смесица от всичко онова, което съществува. Той съдържа същините на самите създания и образите (подобията) на (нещата в) света вуджуб. В хадис-и шериф се казва: “Аллаху теаля създаде Адем по Свой образ.” Т.е. човекът съдържа образите (примерите) на онези неща, които се намират на макама вуджуб, т.е. в зата и качествата на Аллаху теаля. Същото се отнася и за човешкото сърце. Всичко, което съдържа човекът, се намира и в сърцето, наричано още хакикат-ъ джамия. Много от тасаввуфските големци, виждайки че всичко се намира в него, са казали – с цел да изразят широтата му –, че: “Ако Аршът и всичко под него бъде поставено в един от ъглите на сърцето на ариф (евлия), то изобщо няма да бъде усетено”, защото всички материи, включително Арш и Кюрси, се намират в него. Всичко материално и пространствено или нематериално и безпространствено се намира там. Щом в него се намират нематериални и безпространствени неща, какво място биха заели Аршът и всичко в него? Аршът може да е много голям, но е материя и създание. Колкото и голямо да е материалното, то би било нищожно в сравнение с безпространственото.

Тасаввуфските големци, достигнали до сахв (спасени от секр), “каддесаллаху теаля есрарехум” са казали, че подобни слова идват от секр. Притежателите на секр не биха могли да разграничат същината от образа – те приемат образа за самата същина. Т.е. не самият Арш, а неговият образ е поместен в сърцето (негово подобие), защото той несъмнено би следвало да е много по-малък от сърцето – място, в което има още безброй примери (образи). Нека обясним: Когато видим отражението на небето в огледало,

не бихме могли да кажем, че огледалото е по-широко от небето (и го побира). И още един пример: Човек е създаден от пръст, но това не го прави по-голям от земното кълбо. Той в сравнение с него почти няма никаква големина. Гореизказаната грешка се получава от бъркане на образ и същина.

Друго слово, изказано от големците “рахметуллахи алейхим еджма’ин” във времена на секр, е че: “Джем’и Мухаммеди е по-широк от джем’и иляхи.” Те, виждайки, че Мухаммед “алейхисселям” съдържа същините на имкян (създанията) и образите на вуджуб, смятат, че Мухаммед “алейхисселям” съдържа повече неща от Аллаху теалю. Тук също бъркат същината и образа. Мухаммед “алейхисселям” съдържа не същината, а образа на степента вуджуб. Аллаху теалю е Същинският ваджиб ул-вуджуд. Ако не бъркаха образа със същината, не биха казали подобни думи. Тук истината е друга, Мухаммед “алейхисселям” е просто един малък раб, а Аллаху теалю е безграничен и извечен.

Нещата, които се случват в състояние на секр, се намират в степените на виляйета, а онези, които са характерни за сахв – в степента на пророчеството. Големците, следващи стриктно пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, получават дял от техния сахв. Големците на бистамийе са казали, че състоянието на секр е по-ценно от това на сахв. Ето защо Баязид-и Бистами “куддесе сиррух” е рекъл: “Моето знаме е по-високо от това на Мухаммед “алейхисселям”.” Неговото знаме е виляйетът, а на Мухаммед “алейхисселям” – нубувветът. Тъй като първото съдържа секр, а второто сахв, хазретът е казал, че първото е над второто.

Много от тях са казали: “Вильяетът е над нубуввета”, защото са видели, че евлияте “рахиме-хумуллах” са обърнати към Аллаху теалю, а пейгамберите “алейхимуссалеват” – към хората. Други пък са извъртели нещата и казали: “Вильяетът на пейгамбера е над неговия нубуввет.” Според този факир всички тези слова са твърде далеч от истината, защото пейгамберите не са обърнати единствено към хората. Те са обърнати и към тях, и към Аллаху теалю. Техният батън е с Него, а захир – с хората. Единствено нехайните са винаги обърнати към хората (т.е. заети с тях). Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” са най-високопоставените създания. Те са дарени с най-големи блага. Вильяетът е част от нубуввета и ето защо нубувветът е винаги над всеки вильяет, без значение дали става въпрос за този на пейгамбер или евлия. Ето защо състоянието на сахв е по-ценно от секр. Както вильяетът се намира в нубуввета, така и секрът се намира в сахва и е част от него. Състоянието на сахв без секр, което се намира в невежите, дори не би заслужило коментар. Да се говори за величието на такъв сахв е пълен абсурд. Видно е, че сахв, включващ секр, е над самия секр.

Всички ислямски знания са от край до край сахв, тъй като са извлечени от нубувветската степен. Всички знания, които не съответстват на тях, без значение вида им, са прояви на секр. Притежателите на секр са опростени, т.е. за тези им слова няма да бъдат подложени на равносметка и наказание, но тези им слова не могат да бъдат последвани (от други хора). В ахирета ще се спасят само онези, които следват знанията сахв. Знанията секр не могат да бъдат последвани (т.е. човек не може да нагласи своите дела към тях). Онзи, който прави това, ще бъде подложен на наказание. Нека Аллаху теаля ни удостои с честта да последваме знанията на исляма “аля масдарихессаляту весселяму веттехийе”! И нека прояви милост към онези, които кажат “Амин!”, на нашата дуа!

В хадис-и кудси се казва: **“Земята и небето не могат да Ме поберат. Побира Ме сърцето на му’мина.”** Тук също не е визирана същината на степента вуджуб, а неговия образ (пример). Да се побира същината е немислимо.

Както се вижда сърцето е по-широко от образа на нематериалните и безпространствени неща, а не от техните същности. В сравнение с безпространствените неща Аршът и всичко в него не са дори, колкото миниатюрна частица. Това се отнася до техните същности, а не образи (примери, подобия, образци).

Първи том, деветдесет и шесто писмо (1/96)

Това писмо е написано до Мухаммед Шериф. Обяснява, че онези, които отлагат своите ибадети и добри дела, се самозаблуждават, и че трябва да се следва пътя на Мухаммед “алейхисселям”.

Скъпи синко! Днес си в състояние, годно за вършене на всичко. Младостта, здравето, силата, богатството и спокойствието са в твоя услуга. Защо отлагаш вършенето на дела за постигане на вечно щастие? В най-добрата част от живота, а именно младостта, трябва да се положи усилие за изпълняване на повелите и отбягване на забраните на Собственика. Трябва да се кланя петкратен намаз с джемаат. На мюсюлманите им е повелено да дават една четиридесета част от търговските стоки като зекят, една година след достигане до нисаб. Това е наложително и трябва да се дава на драго сърце, и дори умолявайки бедните да го приемат. Тъй като Аллаху теаля е изключително милостив към Своите раби, за ибадет е определил пет времена от едно двадесет и четири часово денонощие, а от търговските стоки или пасящи на ливада четирикраки животни е повелил да се дават точно или приблизително една четиридесета част. Забранил е само няколко неща, а е позволил многократно повече.

Какъв инат е да не се отделя един час от всички двадесет и четири за служене на Аллаху теаля и една четиридесета част от целия имот за даване

на бедни мюсюлмани, и да се протяга ръка към харами и съмнителни неща при наличие на толкова много мубахи?

Младостта е време, когато нефсът и страстите кипят и шейтани от хора и джинове нападат. Малко дела, извършено в нея, носят голям севаб. Ако тези години не бъдат оценени, на старини – когато земните наслади намалеят, силата напусне тялото и не остане възможност и надежда за постигане на желанието – не ще може да се направи нищо, освен да се съжالياва и ридает. Много хора не доживяват и тези години. Това съжаление също е вид тевбе и е голямо благо.

Безкрайните мъчения и различни болки, съобщени от нашия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем”, несъмнено ще се случат и всеки ще намери заслуженото. Днес шейтани от хора и джинове, изтъквайки милостта на Аллаху теаля, стават причина за пропускане на ибадети и вършене на грехове. Но трябва да се има предвид, че земният живот е място за изпитание и затова приятелите и враговете са смесени, и към всички тях е проявена милост. В 155-и аяет на сура А’раф по смисъл се казва: **“Моето милосърдие обхваща всичко.”** В Съдния ден обаче нещата ще бъдат по-различни. Там приятелите ще бъдат отделени от враговете. В сура Ясин по смисъл се казва: **“О, неверници, днес се отделете от Моите приятели!”** Тогава само приятелите ще бъдат помилвани. Враговете няма да бъдат третирани с никаква милост и несъмнено ще бъдат прокълнати. В сура А’раф по смисъл се казва: **“В онзи Ден Моята милост ще е само за онези, които се боят от Мен и отбягват неверието и греха, дават зекят и вярват в Коран-и керим и Моя Пейгамбер “алейхисселям”.** Следователно милостта на Аллаху теаля ще е само за ебрав, т.е. за онези мюсюлмани, които са имали красив нрав и извършили праведни дела. Всички мюсюлмани, които имат вяра, колкото частица, накрая пак ще бъдат спасени, дори след дълго пребиваване в Джехеннема, но за постигане на милост е наложително да се умре с вяра. Но ако сърцето почернее от вършене на грехове и престане да отдава значение на заповедите и забраните на Аллаху теаля, как би могло сиянието на вярата да бъде опазено от изгасване на сетен дъх? Големците са казали: “Малкият грях повлича към голям, а големият към неверие.” Аллаху теаля да пази! Превод на персийски стих:

Говорих кратко, постарях се да не рания сърцето ти,

Има още много за казване, но знам, че ще рани сърцето ти.

Нека Аллаху теаля – в името на Любимия му Пейгамбер Мухаммед “алейхисселям” и неговия скъп Ехл-и бейт и Есхаб – ни отреди вършене на харесвани дела! Весселям.

Първи том, деветдесет и седмо писмо

(1/97)

Това писмо е написано до шейх Дервиш и обяснява, че ибадетите служат за постигане на якин.

Нека Хак теаля – в името на най-високопоставения Пейгамбер “салевагуллахи алейхим” – ни дари нас, които не ставаме за нищо, със същинска вяра! Хората са създадени, за да изпълнят възложените им поклонения. А те, от своя страна, служат за постигане на същинска вяра, наречена якин (т.е. не образа на вярата, а самата ѝ същина). В сетния аyet на сура Хиджр по смисъл се казва: **“Служи на своя Господ, за да постигнеш якин.”** Думата “хатта/е” означава както “докато”, така и “за да (стане причина)”. Вярата, която се появява преди да се изпълни ибадет, е нейният образ, а не същина. Т.е. смисълът на свещения аyet е: **“За да постигнеш якин, т.е. самата същина на вярата.”** В 135-и аyet на сура Ниса по смисъл се казва: **“О, вярващи, повярвайте!”**, т.е.: “О, постигнали образа на вярата! Спечелете нейната същина, изпълнявайки поклонения!”

Човек става евлия, когато спечели двете блага, наречени фена и бека, и служещи за печелене на якин. От думи като фена-филлях и бека-биллях не бива да се разбират неща като “съединяване с Аллах” или “проникване”, всичко това е илхад, заблуда.

[В трети том Ибни Абидин казва: “Онези, които не са мюсюлмани, но казват, че са, се наричат мунафъци, зъндъци, дехрии и мулхиди. Сред тях има такива, които понякога кланят намаз, държат орудж и изпълняват хадж. **Мунафъкът** е от друга религия и не приема пророчеството на Мухаммед “алейхисселям”. **Дехрията** не вярва и в Аллаху теаля. **Мулхидът** твърди, че вярва и в Аллаху теаля, и в Мухаммед “алейхисселям”, но върши неща, които го изкарват от исляма. Т.е. вярата му е изопачена, но се приема за истински мюсюлманин. А онези, които не са като него, ги обвинява в неверие. **Зъндък** е онзи, който не вярва в Аллаху теаля и повелите на исляма, т.е. реално не почита никоя религия, но казва, че вярва в Мухаммед “алейхисселям”. Има зъндъци, които маскират заблудените си идеи като “ислямски знания” и ги разпространяват сред хората. Те са много опасни. **Муртед** се нарича онзи, който се отделя от исляма и не крие своето неверие.” Комунистите и масоните са дехрии.]

Да, напредвайки по пътя на тасаввуфа, се появяват състояния – наподобяващи опиянение –, продиктувани от силна обич към Аллаху теаля. В този момент част от знанията могат да бъдат разбрани неправилно. Тези състояния трябва да се преминат (прекратят) и да се изпълни тевбе. Тасаввуфският големец Ибрахим бин Шейбан Казвини⁸ “каддесаллаху теаля ервахакум” е казал: “Знанията на фена и бека се появяват в онези, които вярват и служат истински на Аллаху теаля. Ако някой друг заговори за тях, не му вярвайте – това е илхад, лъжа.” Това

⁸ Ибрахим бин Шейбан е починал през 337 [948] г.

изказване е много точно и разкрива, че неговият собственик е по правия път.

Фена-филлях означава да се постигне фена в онези неща, от които Аллаху теаля е доволен и харесва. Т.е. да се приема за любимо само онова, което е любимо за Него. Същото се отнася и за думи като сейр-и иляллах и сейр-и филлях.

Меян Шейхуллах-и Бахш е раб, накичен с богобоязън и достойнство. Семейството му е твърде многолюдно. Ако Ви помоли за работа, ще бъде щедро от Ваша страна да му помогнете. Селям за Вас и за онези по правия път!

Първи том, деветдесет и осмо писмо (1/98)

Това писмо е написано до Абдулкадир, син на шейх Зекерия. Наставлява – посредством различни хадис-и шерифи – да се оказва благо отношение към хората.

Нека Аллаху теаля ни поддържа по правия път (без уклон към двете крайности)! Ще напиша няколко хадис-и шерифа, които трябва да се съблюдават при даване на проповед и преподаване на исляма. Нека Аллаху теаля ни удостои с правилни дела, съгласувани с тях!

Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Аллаху теаля е Рефик. Обича благото поведение и дарява такива раби с неща, които не отрежда на онези, които са твърди...”** Този хадис-и шериф фигурира в **“Сахих”** на имам Муслим “рахметуллахи алейх”.

Пак в **“Муслим”** е предадено, че Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал на Аише “радияллаху анха”: **“Бъди блага! Отбягвай грубото поведение и грозните неща! Благодушното краси човека и заличава грозотата му.”**

“Онзи, който не се отнася благо, няма да се счита за извършител на добро.” [от “Муслим”]

“Сред вас най-обичам онзи с най-хубав нрав.” [“Бухари”]

“Онзи [мюсюлманин], който е дарен с благодушие, е дарен с всички земни и ахиретски добрини.” [имам Ахмед и Тирмизи “рахимехумуллах”]

“Да се изпитва свян е от вярата, а онзи, който има вяра, е в Дженнета. Безсрамието е зло, а злите са в Джехеннема.” [Имам Ахмед, Тирмизи, Хаким и Бухари “рахимехумуллах”]

“Ще ви съобщя онзи, за когото е харам е да влиза в Джехеннема и за Джехеннема е харам да го изгаря. Внимание! Това е онзи [мюсюлманин], който показва леснина (добродушие, меко поведение) на хората.” [Имам Ахмед и Тирмизи]

“Онези, които показват леснина на хората и имат благ характер, са като камила с окачен юлар. Ако тя бъде накарана да се движи, ще го направи. Ако бъде поискано да се сниши върху скала, ще го направи.” [Имам Ахмед, Тирмизи и Ебу Давуд]

“Ако онзи [мюсюлманин] – който в момент на изнервяне е способен да направи каквото пожелае – не се изнерви, Аллаху теалю в Съдния ден ще го повика сред всички хора и ще му каже: “Отиди в Дженнета, на което място поискаш.” [Бухари]

Когато един човек е поискал наставление, Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” му казал: **“Не се ядосвай!”** После на няколко пъти го помолил за още наставление, но винаги получил същия ответ. [Този хадис-и шериф е записан във всички книги.]

“Ще кажа онези, които ще отидат в Дженнета, внимание! Те са слаби, немощни, но ако се закълнат да направят нещо, Аллаху теалю несъмнено ще изпълни клетвата [на тези мюсюлмани]. Ще съобщя онези, които ще отидат в Ада, внимание! Те са твърди, прибързани и самодоволни.” [Тирмизи и Ебу Давуд “рахиме-хумаллах”]

“Ако човек се изнерви, когато е изправен, да седне. Ако не се успокои, да легне!” [Тирмизи и Ебу Давуд “рахиме-хумаллах”]

“Както алоето разваля меда, така и гневът разваля имана.” [Таберани, Бейхаки и Ибни Асакир “рахиме-хумуллах”]

“Аллаху теалю възвишава онзи, който проявява снизхождение в Негово име. В свои очи този човек ще е малък (незначителен), но в очите на други ще е голям (велик, важен). Ако някой се приеме за по-велик от друг, Аллаху теалю ще го принизи. В очите на всички ще е малък. Само той ще приема себе се за важен, но отстрани ще изглежда по-долен от куче и прасе.” [Бейхаки и Ебу Нуайм “рахиме-хумаллах”]

“Когато Муса бин Имран “аля небиййна ве алейхиссалюту весселям” рекъл: “О, Господи! Кой е най-ценният Ти раб?” Аллаху теалю му отвърнал: “Онзи [мюсюлманин], който прощава, имайки сила (да предприеме нещо).” [Бейхаки “рахиме-хуллах”]

“Ако човек опази своя език, Аллаху теалю ще прикрие срамните му дела. Ако опази своя гняв, Аллаху теалю ще отмени наказанието му в Съдния ден. Ако някой Му се помоли, ще откликне.” [Ебу Я’ля “рахиме-хуллах”]

“Ако някой мюсюлманин посегне на честта и имота на своя брат по религия, нека поиска прошка, докато дойде Деня, в който имотът и парите не минават! [Ако не го направи] Добрите му дела, ако ги има, ще бъдат отнети, докато изплати правото на потърпевшия. Ако няма добри дела, ще нарами греховете на онеправдания.”

Един ден Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е запитал:

- **Кой човек се нарича фалирал, знаете ли?**
- Онзи, който няма пари и имот. – Отвърнали Есхаб-и кирам.

- **Фалирал е онзи от моята общност, който в Съдния ден ще намери много севаби от намаз, орудж и зекят в своята книга с делата, но ще е напсувал, оклеветил, отнел имота, пролял кръвта или набил някого. Ето защо севабите му ще бъдат раздадени на потърпевшите. Ако севабите се изчерпат, преди да са били изплатени правата, тогава греховете на угнетените ще бъдат натоварени върху него и хвърлен в Джахеннема.**

[Тирмизи “рахиме-хуллах” предава:] Муавийе “радияллаху теаля анх” е пратил писмо до хазрети Аише “радияллаху теаля анха” и я помолил за наставление. В отговор хазрети Аише е написала това: “Нека селямът на Аллаху теаля бъде върху теб! Чух Расулюллах “салляллаху теаля алейхи ве аля алихи ве сахбихи ве селлеме” да казва: **“Ако някой в дело, което ще изнерви хората, потърси доволството на Аллаху теаля, Той ще го опази от злото им. Ако някой потърси доволството на хората в нещо, което ще разгневи Аллаху теаля, Той ще остави (повери) делото му в техни ръце.”**

Нека Аллаху теаля ни отреди подчинение спрямо хадис-и шерифите на онзи “салляллаху алейхи ве селлем”, който винаги е говорел истината! Макар тези хадис-и шерифи да не са преведени [на урду], може да им научите смисъла от шейх Джию [сеййид Ферид]. Трябва да положите усилие да се придържате към тях.

Земният живот е твърде кратък, а ахиретските наказания са твърде болезнени и безкрайни. Прозорливите хора трябва да се подготвят. Красотата и вкусът на земното не бива да ни подвеждат. Ако човешката ценност се мереше с материално богатство, богатите неверниците биха били по-ценни и високопоставени от всички. Да се подвежда от външността на земното е проява на безумие. Трябва да се вършат харесвани от Аллаху теаля дела, приемайки този няколкодневен живот за възможност. Трябва да се върши добро на рабите Му. Има две основи, които са нужни за спасение от ахиретски мъчения: Първата е да се уважават повелите на Аллаху теаля, а втората е да се проявява милост към създанията Му. Всичко, което е казал Говорещият само истината “алейхиссаяту весселям”, е самата истина. Не е лъжа, шега или фантазия. Докога ще продължи този заешки сън с отворени очи, който накрая ще донесе само срам, позор и лишение. В 115-и аяет на сура Му’минун по смисъл се казва: **“Нима смятате, че ви създадох напразно? Нима смятате, че няма да се върнете при Нас?”** Знаем, че не сте в състояние да се вслушате в подобни слова. Млад сте и кръвта Ви кипи. Живеете сред земни блага. Всеки Ви се подчинява и може да правите каквото искате. Но ние Ви писахме, защото изпитваме съжаление към Вас и искаме да Ви сторим добро. Все още не сте изпуснали нищо. Време е за тевбе и дуа към Аллаху теаля. Трябва да поддържаме връзка. Превод на персийски стих:

Ако вътре има някой,

Достатъчна е и една дума!

Първи том, деветдесет и девето писмо (1/99)

Това писмо е написано в отговор на молла Хасен Кишмири и съобщава, че е възможно да не се забрави за Аллаху теаля дори за миг и че това състояние е постижимо и по време на сън.

Постигнахме честта да прочетем драгоценното Ви писмо. Някои от големците ни “рахметуллахи алейхим еджма’ин” са казали, че са винаги в състояние на будност (агях⁹) по отношение на Аллаху теаля и се сещат за Него дори на сън. Питате как е възможно това. Скъпи братко, за да мога да обясня това, трябва първо да Ви опиша някои неща. Ще ги поясня съвсем накратко. Прочетете ги внимателно!

Човешката душа, преди да се свърже с това тяло, нямаше способност да напредва (да изкачва степени). Беше затворена в степента, характерна за нея. След като слезе в това тяло, дариха я с качество и сила да се развива. Именно те я направиха по-честита и ценна от меляике. Аллаху теаля, проявявайки милост към нея, я свърза с това безчувствено, неподвижно и непотребно за нищо тъмно тяло. Аллаху теаля, Който свърза сиянието на душата с тъмата на тялото и стори да съжителстват нематериалната, безвременна и безпространствена душа с материалното тяло, е Превелик. Всички величия са характерни само за Него и е пречист от всякакви недостатъци.

Тъй като душата и тялото са абсолютни противоположности, Аллаху теаля – с цел да създаде съжителство между тях – стори душата да се влюби в тялото. В сура Веттин по смисъл се казва: **“Създадохме човешката душа прекрасна и я смъкнахме на най-ниската степен.”** Слизането на душата в тялото и нейната любов към него са като похвали, които на пръв поглед изглеждат като унижения. Душата, посредством тази си любов към нефса, се прехвърли в неговия свят и влезе под негова команда. Самозабрави се и прие образа на нефс-и еммаре. Стана като същински нефс. Душата, тъй като е лека [по-лека и от най-леката материя – водорода; по-лека и от един електрон (тя реално няма никаква маса)] и нематериална, придобива образа на онова, с което се свързва.

Когато душата се самозабрави, тя забрави и за връзката си с Аллаху теаля, която имаше преди, в собствения си свят. Стана невежа и нехайна. Почерня с тъмата на невежието, подобно на нефса. Тъй като Аллаху теаля е изключително милосърден, прати пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат” и чрез тези големци призова душата към Себе си и ѝ повели да не се подчинява на своя любим – нефса. Ако душата бъде послушна и се

⁹ Чете се аагях.

отвърне от него, ще се опази от гибел. Но ако не повдигне глава и реши да остане с нефса, ще изпадне в заблуда и ще се отдалечи от истинското щастие.

От горните обяснения става ясно, че душата се е свързала с нефса, заради което се е самозабравила и е придобила образа на нефс. Ето, душата, оставайки в това състояние, гафлетът (неханието, мързелът) и невежието на нефса се превръщат в нейни гафлет и невежие. Но ако душата се отвърне от нефса, заобича Аллаху теалю и се избави от състояние на обичане на създания, като самата нея, и се самозабрави, потъвайки в любов към Извечния, гафлетът на нефса би престанал да я заразява, и дори за миг не би забравила за Аллаху теалю. Вече как би могла да забрави и да бъде заражена с неханието на нефса, при условие, че се е отделила от него напълно? Вече от захир към батън не тече (преминава) абсолютно нищо. Ето, в този момент душата е будна, докато тялото е в гафлет, и е със своя Господ ежесекундно. Например, докато маслото на бадема не бъде извлечено от самата ядка, двата компонента биха изглеждали като един. Но когато маслото бъде извлечено, би станало ясно, че те са два различни продукта с характерни тях свойства.

Понякога, ощастливените с тази степен (на постоянна будност по отношение на Аллаху теалю) ги връщат обратно на този свят (сред хора). Той, вече познавайки Аллаху теалю, се връща назад и чрез благословеното му битие спасяват света от тъмата и невежието на нефса. Този благословен човек се намира сред хора, изглежда като един от тях, но душата му не се свързва с абсолютно нищо. Тя е със своите знание и любов към Аллаху теалю. Върнали са я обратно не по нейно желание. Другите хора си мислят, че и той (такъв човек се нарича мунтехия, т.е. достигнал до края) е забравил за Аллаху теалю, като тях самите, и е потънал в обич към създания. Но реално изобщо не си прилича с тях. Между “да обичаш дадено нещо” и “да се отвърнеш от него” има коренна разлика. Трябва да допълним, че неговите връзка и обич към създанията не са по негова воля. Той не отдава никакво значение на земно. Но Аллаху теалю иска тази връзка и я харесва. За разлика от него, другите хора се свързват със създания по собствена воля и се пристрастяват към тях, и ето защо Аллаху теалю не е доволен от тези им състояния и не ги харесва.

Има още една разлика: Другите хора биха могли да се отвърнат от земно и да положат сили за опознаване и обичане на Аллаху теалю, но мунтехията не би могъл да се отвърне от хората, защото това е негово задължение. Едва когато мисията му приключи, ще го отведат от този нетраен свят в безкрайния ахирет, и ще се сдобие с истинския си макам.

Тасаввуфските големци са описали степента иршад (давет) с различни слова. Повечето от тях са казали: “Да бъдеш с Хак (Него) сред халк (хора, създания).” Различните определения са продиктувани от различните степени на техните собственици. Всеки я е описал според своето

състояние. Само Аллаху теаля знае истината за всичко. Сеййид-ут-таифе Джунейд-и Багдади “куддесе сиррух” е казал: “Да се достигне до края е да се върне в началото.” Това определение е подходящо за степента иршад, която описахме по-горе, защото в началото се виждат и обичат само създания.

Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Спят двете ми очи, но не и сърцето ми.”** Това показва неговата непрестанна връзка с Аллаху теаля и будност по отношение на своите състояния и тези на общността. Ето защо сънят на пейгамберите “салляллаху алейхи ве селлем” не разваля техния абдест. Те пазят общността, както овчар пази своето стадо. Секундното забравяне на състоянията на общността е неприемливо за величието на пророческата степен.

В друг хадис-и шериф се казва: **“Имам моменти с Аллаху теаля, когато между нас не би могъл да застане никой високопоставен ангел или пейгамбер.”** Тези състояния не са непрестанни, а временни и не предполагат отвърщане от състоянията на създанията. Аллаху теаля му се проявява по собствено желание, а не по негово “алейхисселам” и затова той не забравя за своята общност. Това е като преструвка на Обичания спрямо обичащия, а не искане от страна на втория.

Казано накратко, след като (достигналия до края) се върне към създанията, завесите (повдигнати за него) вече не се връщат (не ги спускат пак). Пускат мунтехията, без наличие на завеси, сред хора и го сторват причина за тяхно спасение и пробуждане. Той прилича на държавник, близък с падишаха, но възложен да се грижи за народните проблеми. Това е една от разликите (изложението със завесите) между мунтехия, който се е върнал назад, и онзи, който е още в началото на пътя. За първия завеси няма, а вторият е зад тях. Нека Аллаху теаля дари със спасение Вас и вървящите по правия път! Амин.

- Когато нефсът постигне итминан, няма смисъл да му се противопоставя, защото той е доволен от Хак теаля и Хак теаля е доволен от него. Той харесва и приема този нефс. Няма смисъл да се противи на онзи, който бива оценяван. Неговите желания са желанията на Аллаху теаля (т.е. единственото му желание вече е да последва исляма), защото нефсът, за да постигне итминан, трябва да се окичи с нрава на Аллаху теаля. Той вече е станал свещен, изчистил се е от всякакви недостатъци и в него не е останало нещо, които би заслужило възпротивяване. Той вече се е извисил до ненагледни висини. (1/101)

**Първи том, част от сто и второ писмо
(1/102)**

Това писмо е написано до молла Музаффер. Дава информация за лихвата при вземане и даване на заем.

Написали сте, че средствата в повече (горница), които заемотелът иска да получи при погасяване на дълга, представляват лихва. Например, ако бъдат дадени десет сребърни динара с условие да бъдат върнати 12, само допълнителните два се броят за лихва (харам). Но истината е друга, да се дава заем с условие за връщане в повече е лихва. Т.е. самият договор е харам, и целият имот, придобит чрез харам договор, става харам. Например, ако бъдат дадени 10 динара с договор за връщане на 12, всички 12 динара стават харам. Да се дава и взема заем с лихва е от харамите, които са ясно посочени в Коран-и керим. Без значение дали има нужда от него или не, да се взема лихвен заем е харам. Да се каже, че “За хората в нужда лихвата не е харам” е опит за промяна на повелите на свещения Коран. Мевляна Джемал, един от големите учени на Лахор, е казал, че много от писанията на “Кънийе” не съответстват на достоверните книги, и би могло да им се има доверие. [Същото е казал и Ибни Абидин “рахметуллахи алейх”.] Дори да приемем това писание на “Кънийе” за истинно, трябва да кажем, че под “нужда” се има предвид зарурет (крайна нужда, липса на друг изход) и смъртна опасност. В четвърти аyet на сура Маиде по смисъл се казва: **“Онзи, който е изпаднал в трудна ситуация, ставаща причина за смърт.”** Този свещен аyet разкрива кога харамите стават мубах (позволен). Ако всяка нужда беше оправдание за вземане на лихва, не би имала нужда от нейната забрана, защото само онзи, който е в нужда, би се съгласил да плати лихва. Онзи, който не е, не би желал да плати пари в повече и заповедта на Аллаху теаля би се оказала безсмислена. Хаша! Никой няма право да клевети Книгата на Аллаху теаля. В нея не би могло да има нещо, което да е излишно или ненужно. Дори за миг да приемем, че за всеки в нужда е джаиз да вземе лихвен кредит, то нуждата също е вид зарурет, а заруретът си има степени. Да се тегли кредит за устройване на угощение (за покойник) не е нужда. В книгите по фъкх е написано, че покойникът се нуждае само от средства за кефен и погребение, които се посрещат от неговия имот. Да се дава угощение за душата му не е от тези нужди. Макар покойникът да се нуждае от севаба на изпълнена садака повече от всеки друг, ислямът не е повелил да се устройва угощение [раздава халва] за душата му. Как бихме могли да ги причислим към онези нужди, които позволяват да се тегли кредит? Ако ги причислим, дали да се яде от храни, сготвени с пари от лихвен кредит, би било джаиз? На един мюсюлманин изобщо не му прилича да каже, че е джаиз да се тегли кредит ако семейството е многолюдно или мъжът е на казарма. На онези, които твърдят това, трябва да им се направи емр-и ма’руф и да бъдат напътени. Как един мюсюлманин би могъл да извърши такъв харам? Има много начини, чрез които могат да бъдат задоволени човешките нужди. Написали сте, че днес

няма чиста печалба. Да, така е, но винаги трябва да се бяга от съмнителни неща, колкото е възможно. Големците са казали, че да се оре и сее без абдест намаля берекета. Днес в Индия почти няма човек, който да спазва това, но Аллаху теаля иска от раба да прави това, което му е по силите. Да не се тегли кредит за даване на угощение е много лесноизпълнимо дело за всеки човек. Онзи, който нарича харама халял и халяла харам, става кяфир, но това се отнася за явните харамы и халялы. [Т.е. за онези неща, които са харам или халял в четирите мезхеба.] А не за предполагаемите. Например, в ханефитския мезхеб има позволени неща, които не са мубах в шафитския и обратното...

Първи том, сто и четвърто писмо (1/104)

Това писмо е написано до кадиите на град Перкене с цел да предаде съболезнования.

Смъртта на благословения хазрет е много горчива, но за раба няма друг изход, освен да бъде доволен от делото на своя Собственик. Човекът не е създаден, за да остане тук, а за да работи (за земно и ахиретско). Трябва да работим! За онзи, който е спечелил и умрял, няма никакъв страх и такава смърт е голямо благо. Смъртта е като мост, който свързва Обичания и обичащия. Смъртта не е трагедия. Трагедия е да не се знае какво ще ти се случи след нея. Мъртъвците трябва да бъдат подпомагани с дуа, истигфар и садака. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Мъртвецът в гроба прилича на онзи, който е паднал в море и вика за помощ. Както човек на път да се удави чака да бъде спасен, така и покойникът копнее за дуа от своите баща, майка, братя и другари. Когато получи една, се радвам сякаш му е дарен целият свят. Аллаху теаля, посредством дуите на живите, дарява мъртвите с милост като планини. Дуите и истигфарът на живите са подаръци за тях.”**

[Дуа означава да се иска; например, както огладнял човек иска храна. Да се прави хатм-и техлил, т.е. да се изчетат седемдесет хиляди келиме-и тевхида, и да се подари севаба им на покоен мюсюлманин е голям севаб. Но днес умиращите с вяра хора са твърде малко на брой.]

Първи том, сто и шесто писмо (1/106)

Това писмо е написано до Мухаммед Садък Кишмири и съобщава, че да се обичат големците на този път е едно от най-големите блага на Аллаху теаля.

Пристигна Вашето красиво писмо, написано със силна обич и привързаност, за което правим хамд на Аллаху теаля! Да се познават и

обичат големците на този път е от най-големите блага на Аллаху теаля. Кой щастливец ще бъде удостоен с тях? Шейх-ул-ислям Абдуллах Енсари Хиреви “каддесаллаху теаля есрарехум’азиз” е казал: “О, Господи! Ти пожела да стане така, че който опознае Твоите приятели, постига Теб, а онези, които няма да Те постигнат, не могат да ги опознаят!” Да се оказва вражда към тях е отрова за вечна смърт. Да се раняват сърцата им е причина за безкрайна гибел. Нека Аллаху теаля опази нас и Вас от тази беля! Шейх-ул-ислямът е казал още: “О, Господи! Когото искаш да хвърлиш в гибел, го пращаш срещу тези големци.” Превод на персийски стих:

**Без помощ от Аллах и аллаховите хора,
Дори ангел не би могъл да се опази от позора.**

Знайте, че това тевбе, с което Аллаху теаля Ви е дарил пак, и поемането по този път, са две големи блага! Молете Аллаху теаля да Ви отреди напредък! Нека Аллаху теаля дари със спасение онези, които вървят по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат”!

Първи том, сто и седмо писмо (1/107)

Това писмо е написано до Мухаммед Садък Кишмири. Дадена е информацията относно кераметите на евлиите.

Нека Аллаху теаля дари всички нас с честта да вярваме в евлиите и обичаме тези големци!

Пристигна Вашето писмо, където сте ни задали няколко въпроса. Макар че са отправени с цел да ни изпитат и огорчат, и да не заслужават отговор, ние, все пак, ще отговорим с надежда да бъдат полезни. Ако един не успее да ги разбере, прозорливите биха се научили на много неща.

Запитали сте:

Въпрос: Предишните евлии имаха множество керамети, за разлика от днешните големци, при които те са твърде редки явления. Каква е причината?

Отговор: Аллах да пази от заблудението на шейтана ако сте задали този въпрос с цел да унижите днешните големци. Контекстът показва, че имате такава замисъл. Нека Аллаху теаля ни опази от злото на шейтана!

Човек, за да може да стане евлия, не е нужно да показва керамет. С пейгамберите “алейхимусселлям” е по-различно. Те са длъжни да показват чудеса. Наред с това почти всички евлии са проявявали керамети. Твърде малко от тях не са проявили изобщо. Броят на кераметите на един евлия не показва неговата висота. Йерархията между тях зависи от близостта им към Аллаху теаля. По-близък евлия би могъл да се окаже с твърде малко керамети, отколкото някой, който е по-далеч, но има много повече

керамети. В евлиите, дошли на по-късен етап, са наблюдавани толкова много керемети, че в нито един сподвижник на Расулюллах “ридвануллахи алейхим” не са се проявявали и една стотна от тях при наличие на факта, че дори най-големият евлия не би могъл да настигне степента на сахабин “радияллаху анх” с най-ниска степен сред Есхаба. Т.е. да се вземат предвид кереметите на евлиите при разбиране на тяхната близост до Аллаху теалю е голямо невежество и късогледство. Това поведение е признак, че неговият собственик има твърде малък потенциал да поеме по пътя на големците. Фейзовете и берекетите на пророците и евлиите са постижими само за онзи, който притежава потенциала да ги следва. Ебу Бекр-и Съддък “радияллаху анх”, поради тази си способност, повярва в Мухаммед “алейхисселям” без да го пита за нищо. Ебу Джехл, поради отсъствието му, не постигна честта да повярва в него, макар че видя толкова признаци и чудеса. За подобни нещастници се говори в следния аят на сура Енам, където по смисъл се казва: **“И дори да видят всички знамения, които показват, че си пейгамбер, пак не биха повярвали. Когато дойдат при теб, вършат невъзпитани неща, огорчават благословеното ти сърце и казват: “Този Коран се състои само от истории и приказки, останали отпреди.”**

Евлиите, живели в близост до времето на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, са показвали твърде малко керемети. През целия им живот не са наблюдавани повече от три-четири такива. Никой не е предал, че са видени повече от десет керемета на Джунейд-и Багдади. Аллаху теалю съобщава, че е дал на Муса “алейхисселям” – с когото е говорил – девет чудеса. Всички тези необикновени неща са за враговете (т.е. тях могат да ги видят и те. Има и други, които могат да бъдат видени само от приятелите им). Пейгамберите и евлиите проявяват необикновени неща ежечасно. Дори враговете да ги знаят или не, те са видни като ясно слънце. Превод на персийски стих:

Виновно ли е слънцето ако слепец не може да го види?

Въпрос: Би ли могъл шейтанът да примеси нещо към знанията на чистите талиби (възпитаници на тасаввуфа), които те получават чрез кешф и мушахеде? Ако отговорът е да, как биха могли да бъдат разграничени? Ако отговорът е не, защо някои от знанията, получени с кешф и илхам, се оказват грешни?

Отговор: Само Аллаху теалю знае истината за всичко. Няма човек, към чието знание шейтанът да не е примесил нещо. Той може да примеси, и е примесвал, към знанията дори на пейгамберите. Какво остава за евлиите и особено за неопитните талиби? Налице е тази разлика, че когато шейтанът примеси нещо към знанието на пейгамберите “алейхимусселевату веттеслимат”, Аллаху теалю им ги съобщава и отсява истината от заблудата. В аят от сура Хадж по смисъл се казва: **“Аллаху теалю променя примесеното от шейтана и после здраво утвърждава Своите**

знамения.” На евлиите не е нужно да им се съобщава, защото те вървят по дирите на пейгамберите. Отхвърлят и не отдават никакво значение на кешфове, които не съответстват на знанията, предадени от пейгамберите. По отношение на знания, които не са оповестени в религията, е трудно да се разграничи кое е вярно и кое не е, защото илхамът (за разлика от откровението (вахий)) е съмнителен. Но за евлиите това не е някакъв недостатък, защото да се постигне земно и ахиретско щастие зависи от исляма. Онези неща, които не са съобщени от исляма, нямат значение. На хората не им бе повелено да вършат безполезни неща.

Грешките в кешфа и илхама не идват само от шейтана. Има много случаи, когато без никаква намеса на шейтана, в човешкото въображение се появяват неправилни неща. Например, някои хора сънуват Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” да ги учи на неща, които не отговарят на книгите. Видно е, че тук намеса от шейтана няма, защото учените на исляма са оповестили, че той не би могъл да се преобрази като Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” под каквато и форма да е. В подобни сънища въображението показва неправилните неща за истинни.

Въпрос: Кераметът на евлиите и истидраджът на неверниците си приличат. Как неопитен талиб би могъл да разграничи кераметите на един евлия от истидраджа на лъжец?

Отговор: Това ще го разграничи съвестта (сърцето, душата) на този талиб? Ако сохбетът (разговор, компания) с него намалява страстта към земно и става причина за близост с Аллаху теаля, ще разбере, че този човек е евлия и показва керамет. Ако сохбетът има точно обратен ефект, ще разбере, че става въпрос за лъжец, който показва истидрадж. Само хора, които наподобяват животни, не биха усетили никаква промяна в сърцата си. Онзи, който желае Аллаху теаля, много ясно я усеща. Тези избрани и сияйни хора не биха отдали значение на безчувствието на невежите, защото онези, които се характеризират с болни души и слепи сърца, са безчувствени. Те дори си нямат на понятие от много знания, които са по-важни от това да се усеща промяна в сърцето. Казано е, че: **“Човек, за да стане евлия, трябва да придобие характера на Аллаху теаля.”** Т.е. в евлиите се появяват качества, съвпадащи с тези на Аллаху теаля. Тази прилика обаче е в имената, а съвпадението е в общия смисъл. В особеностите прилика няма и не може да има. Разяснявайки значението на заповедта **“Придобийте характера на Аллаху теаля”**, Хадже Мухаммед Париса “куддисе сиррух” [един от халифите на Хадже Накшибенд] в своята персийска книга **“Тахкикат”** пише така: “Едно от имената на Аллаху теаля е **Мелик** – Властващ над всичко. Когато талибът, напредвайки в тасаввуфа, постигне контрол над своя нефс и започне да оказва влияние върху сърцата на другите, той ще се счита за придобил това качество. Друго име на Аллаху теаля е **Семи** – Чуващ. Ако талибът започне да приема истината от всеки, който я каже, и чува скритите неща с

ухото на сърцето, той ще се счита за придобил това качество. Друго Негово качество е **Басир** – Виждащ. Т.е. Той вижда всичко. Ако сърцето на талиба се отвори и с тази светлина започне да вижда своите недостатъци и добрините на другите, т.е. започне да ги приема за по-добри от себе си, и да върши само обичани от Аллаху теаля неща, знаейки че ежесекундно е под наблюдението Му, ще се счита за придобил това качество. Аллаху теаля притежава качеството **Мухйи** – Съживяващ. Ако талибът съживи забравените суннети, ще се счита за придобил това качество. Друго качество на Създателя е **Мумит** – Умъртвяващ. Когато талибът започне да унищожава бидатите, издигнати на мястото на суннетите, ще се счита за придобил това качество. С всички останали качества положението е едно и също.” Невежите са разбрали това другояче и напуснали правия път. Сметнали са, че евлиите съживяват мъртъвци и знаят неведоми неща. Потънали са в още какви ли не грешни убеждения. Наред с това обаче, факт е, че някои предположения са греховни.

Да се съживи мъртвец или убие желан човек не са единствените керамети. Знанията, които се получават чрез илхам, са най-големите керамети. Факт е, че най-голямото и продължително чудо, е Коран-и керим.

Трябва да се отворят очи и да се види, че знанията и марифетите, съобщени от учените на ехли суннет, ваят като априлски дъжд. Макар да са толкова многобройни, всички те съответстват на исляма и не се отделят от него, колкото върха на косъм. Това е явно доказателство за тяхната правдивост. Моят велик муршид, Мухаммед Баки-биллях “куддисе сиррух”, ми беше казал: “Всички знания, които получавате чрез илхам, са правилни.” За съжаление обаче думите на моя благословен муршид не представляват надежден довод за Вас, макар да се определяте за човек, който много обича своя муршид. Писмото Ви ухае на инат и несъгласие, но стана повод за написване на ценни неща. Превод на персийски стих:

**Във всяка грозотия несъмнено има и красота,
Като перли изглеждат зъбите в устата на негъра.**

Колко странно е да се види, че предишното Ви писмо проявяваше голяма обич и уважение към нас. Бяхте написал, че заради две последователни сънища сте изпълнили тевбе за предишните състояния, захванали сте се здраво за пътя и възобновили вяра. Вижда се, че това Ви състояние е претърпяло бърза промяна и сте се върнали назад. Това изоставане ни навежда на мисълта, че двете сънища са или от шейтана или представляват грешен кешф. Къде е другото Ви писмо, къде е това? Превод на персийски стих:

**Питай го защо върши зло,
То е вредно само за него.**

Нека Аллаху теаля отреди спасение (селямет) на онези, които вървят по дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алейхиссалева ту веттеслимат”.

(Кешф – Евлиите – посредством илхам, който идва в техните сърца – научават неща, които не биха могли да бъдат разбрани чрез сетивата и акъла, и това състояние се нарича кешф.

Мушахеде – Да се вижда с окото на сърцето.

Илхам – Значения, които съответстват на исляма и идват в сърцата на праведни раби.

Фейз – Духовни знания, които извираат от сърцето на Пейгамбера ни “алейхиссала ту весселям” и стигат до нас, предавайки се по сърцата на евлиите.)

Първи том, сто и осмо писмо (1/108)

Това писмо е написано до мян Сейид Ахмед и съобщава, че нубувветът е над виляйета.

Нека Аллаху теаля не отдели нас, Вас и всички мюсюлмани от пътя на Най-великия сред пейгамберите “алейхи ве аля алихи ве алейхим минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”! Част от големците, под влияние на секр, са казали: “Вильетът е над нубуввета”, а други, с цел да попречат на хората да си мислят, че евлиите са повисокопоставени от пейгамберите, са казали: “Тук е визиран вильетът на самите пророци.” Но истината е в точно противоположната страна, защото нубувветът на пейгамбера е над неговия вильет. Онези, които са на вильетската степен, изпитват страдания (потиснатост) в сърцата си и не могат да стоят с хората. В пророчеството, тъй като сърцата им са много широки, могат да бъдат с Хак (Аллах), докато са с халк (хора) и с халк, докато са с Хак. Пророците не са само с халк и ето защо вильетът, в който човек е обърнат само към Аллаху теаля, не е над нубуввета. Аллаху теаля да пази! Само невежите са единствено и само с халк. Пророческата слава е много над тези степени. Притежателите на секр трудно биха разбрали тези ни слова, но големците с правилни състояния съвсем ясно знаят, че това е така. Превод на ред от арабски стих:

Нека им бъде сладко на притежателите на блага!

Имаме едно желание: Отношенията ни с Шах Абдуллах, сина на мян шейх Абдурахим, са близки. Баща му дълги години беше на работа под команда на Бахадър хан и се издържаше оттам. Очите му вече заслабнаха. Прати своя син на служба при Бахадър хан. Ако дадете знак и Вие, ще му бъде от полза. Весселям.

Първи том, сто и дванадесето писмо

(1/112)

Това писмо е написано до шейх Абдулджелил Теханисери и съобщава, че най-първата ни задача е да постигнем вярата на ехли суннет вел джемаат.

Нека Аллаху теаля удостои нас, тънещи в загуба и неудачие, с вярата, съобщена от благовестените със спасение учени на ехли суннет вел джемаат, и харесвани от Него дела, и нека ни притегли към Своята свещена степен! Превод на ред от персийски стих:

Това е всичко, всичко друго е нищо.

Защото състояния и удоволствия (ахвал и веджд), които се появяват без наличие на тази вяра, характерна за спасената група, са нищо повече, освен истидраджд, и повличат към гибел. След като постигнем това благо, вече каквото и да ни дадат, бихме се зарадвали и изразили благодарност. Някои от големците на тасаввуфа “каддесаллаху теаля есрарехум”, във времена на хал и секр, са изказали ма’рифети, несъгласувани със знанията на учените на правия път, но са допълнили, че това го разбират чрез кешф и ето защо не са виновни, т.е. в ахирета няма да бъдат приведени под отговорност. Те са като муджтехиди, които правят грешка в своя иджтихад и получават един севаб. Сред такива противоречиви знания правилни са винаги и само съобщените от учените на ехли суннет “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”, защото са извлечени от пророческия източник “аля сахибихессаляту весселяму веттехиййе”. Тези знания са получени чрез сто процента достоверния вахий, а тези на тасаввуфските големци чрез кешф и илхам, а тяхната достоверност се мери по съответствието им със знанията, предадени от учените на ехли суннет. Когато има несъответствие, колкото върха на косъм, става ясно, че не са правилни. Това е истината. Когато човек знае истината за нещата, би разбрал, че кешфове, които не съответстват на посочените знания, са заблуди. Нека Аллаху теаля нагласи нашите захир и батън към пътя на Главатаря на пейгамберите “алейхи ве аля алихи минессалевати екмелюха ве минеттеслимати ефдалюха”! Нека дари Вас и напътените [т.е. последователите на четирите мезхеба на ехли суннет] със спасение! Амин.

- Онези неща, които се отнасят за Безподобния, не биха могли да бъдат изразени с познатите ни езици и думи. (1/113)

- Беден сметчия, който не се е пристрастил към земно, е в пъти по-ценен от богаташ на висок пост, който се е пристрастил. (1/116)

**Първи том, сто и седемнадесето писмо
(1/117)**

Това писмо е написано до молла Йар Мухаммед Кадим-и Бедахши. Съобщава, че в началото на пътя сърцето е свързано със сетивата и че това състояние изчезва в края на пътя.

Мевляна Йар Мухаммед не ни е забравил. В повечето случаи сърцето е свързано със сетивата. Онези, които са далеч от тях, попадат далеч и от сърцето. В хадис-и шериф се казва: **“Онова, което е далеч от окоето, е далеч и от сърцето.”** Този свещен хадис посочва степента, в която сърцето е подвластно на сетивата. Когато се стигне до края на тасаввуфския път, тази връзка изчезва. Далечината от сетивните органи не е повод за далечина и от сърцето. Ето защо тасаввуфските големци не са позволили на онези, които са в началото или поели по пътя, да се отделят от зрелия шейх. Но ако нещо не може да бъде постигнато изцяло, не бива да се пропуска и всецяло. Не променяйте пътя, по който се намирате! По възможност странете от дружба с неподходящи хора! Факта, че шейх Муземмил е дошъл до Вас, го приеете за наченка на възжеланото щастие! Приеете неговия сохбет за голямо благо! Прекарайте голяма част от своите времена там, защото той е от рядко постижимите блага. Весселям!

[От това писмо още веднъж ни става ясно, че да се получи феиз от починал евлия е много трудно.]

- Казано с две думи: Лекарството за духовната разсеяност е да се дружи с онези, които са се отдали на Аллаху теаля. (1/119)

Първи том, сто и двадесето писмо (1/120)

Това писмо отново е написано до Мухаммед Ну’ман и съобщава, че трябва да се присъства на сохбети на хора с джемийет (будни сърца).

Хазрети мир сигурно ни е забравил, защото не се сеца за нас дори с един селям. Земният живот е твърде кратък и трябва да се използва за най-необходимото нещо и то е да се дружи с онези, които имат будни сърца. Нищо не е така полезно като самия сохбет. Сподвижниците на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” станаха по-високопоставени от всички други благодарение на неговия сохбет. Те станаха по-велики от всички, освен пейгамберите “алейхимусселям”, и дори от Вейсел Карани и Омер бин Абдулазиз бин Мерван. Последните двама бяха много велики и се бяха сдобили с всички съвършенства, освен това на сохбета, и бяха достигнали до края. Ето защо грешката (в иджитхада) на хазрети Муавийе, с берекета на сохбета на Расулюллах, стана по-добър от техните правилни дела (на двамата). По същия начин едно грешно дело на Амр ибни Ас стана по-добро от техните правилни, защото Есхаб-и кирам видяха Расулюллах, бяха заедно с меляике и наблюдаваха откровението и чудесата. Вярата им стана като вяра в нещо, видяно с очи. Всички тези достойнства са в

основата на всякакви висоти. Никой, освен Есхаб-и керам, не е успял да се домогне до тях. Ако Вейсел Карани беше наясно с величието на сохбета, нищо нямаше да го възпре от него. Щеше да изостави всичко, за да постигне тази висота. Аллаху теаля разпръсква Своята милост върху онзи, когото пожелае. Той е Прещедър. Превод на персийски стих:

**Александър не намери животдарящата вода,
Тя не се намира насила.**

Я, Рабби! Не ни отделяй от тези големци на мегдана Махшер, макар че не ни създаде в техните времена, и приеми тази наша дуа в името на Водача на пейгамберите “алейхи ве алейхимуссалевату веттехийят”!

Първи том, сто двадесет и първо писмо (1/121)

Това писмо отново е написано до мир Мухаммед Ну’ман. Съобщава, че пътят е от седем стъпки и че част от обичаните хора са на шесто ниво.

От доста време не съобщихте Вашите състояния и не получихте никаква новина от тукашните факири. Хамд и шукр на Аллаху теаля, че състоянията на факирите е много добро. Ще напиша няколко неща за тях.

О, братко, изпитващ обич към нас, този път е от седем стъпки. Част от обичаните от нас хора достигнаха до шесто ниво. Има такива, които са на пето и четвърто. Тези на трето преподават уроци. Оттук разберете какви биха могли да бъдат по-напредналите! Човек трябва да закопнее за висотите и да не се насища с малки и низки неща. Не успяхме да намерим време, за да Ви напишем повече.

- Днес мнозинството хора гледат на нещата повърхностно и се мотаят с дреболии. Да се дружи с тях би убило сърцето. От тях трябва да се бяга като от лъвове. (1/122)

Първи том, сто двадесет и трето писмо (1/123)

Това писмо отново е написано до молла Тахир-и Бедахши. Съобщава се, че нафиле ибадет – дори да е хадж –, който става причина за пропускане на някой фарз, не струва нищо.

Разумни братко. Пристигна ценното писмо на молла Тахир, чист като името си. Братко, в хадис-и шериф се казва: “Заниманието на раба с безполезни дела показва, че Аллаху теаля не го обича.” Да се пропуска фарз и на негово място да се изпълни нафиле е пример за безполезно дело. Бъдете бдителни по отношение на Вашите дела. С какво прекарвате време: с нафиле или фарз? Днес за правене на един нафиле хадж се престъпват

какви ли не харами. Трябва да поразмислим! Онзи, който е разумен, му стига и един знак. Пращам селям на Вас и Вашите приятели.

[Оттук също проличава, че суннетите на четирите намаза, с изключение на сутрешния, трябва да се кланят с възнамерение за каза.]

Първи том, сто двадесет и четвърто писмо (1/124)

Това писмо отново е написано до молла Тахир-и Бедахши. Съобщава, че наличието на пътни пари е от условията вуджуб на хаджа, и че да се отива на хадж без да има средства – при наличие на други задължения – е пилеене на време.

Пристигна ценното писмо на нашия брат хадже Мухаммед Тахир-и Бедахши. Хамд на Аллаху теаля, че не се е проявила отпуснатост в обичта и привързаността към факирите; дните на раздяла не са довели нещата дотам. Това Ваше състояние е предвестие на голямо благо. Братко, изпитващ обич към нас! Решихте да си тръгнете и поискахте разрешение. Ние Ви бяхме казали, че: “Може и ние да Ви настигнем.” Това го желяехме много, но на истихаре бе разкрито, че няма позволение и затова се отказахме. По-рано Вашето заминаване също не бе видно за удачно, но тъй като го искахте много, не бе и ясно забранено. За отиване на хадж е задължително да се притежава пътни пари. Ако човек тръгне за хадж без да може да си го позволи, ще си губи времето напразно. [Наличието на пътни пари е условие, което трябва да бъде изпълнено, за да може хаджът да стане фарз. Ако ли не, става нафиле. Да се отива на умра не е също нито фарз, нито ваджиб, а нафиле. Ако един нафиле ибадет става причина за пропускане на фарз или извършване на харам, той престава да бъде ибадет – превръща се в грях, харам.] Да се остави по-ценно дело и да се насочи към нафиле е недопустимо. Това Ви го бях написал няколкократно, но не се знае дали тези писма са преминали във Ваши ръце. Това е всичко, което искахме да Ви кажем – другото си го знаете. Весселям.

Първи том, сто двадесет и пето писмо (1/125)

Това писмо е написано до мир Салих от Нишапур. Съобщава, че всичко в алем-и сагир и кебир е проявление на имената и качествата на Аллаху теаля; че Неговият зат няма нищо общо с тях, и че те (световете) са само Негови създания.

О, Господи! Оповести ни истината за материята, простите и сложни тела, и човека, наречен малък свят (алем-и сагир), и създанията извън него, наречени голям (алем-и кебир)! Малкият и големият алем са огледала на имената и качествата на Аллаху теаля и проявления на намиращите се в

Неговия зат шуун и кемалят (съвършенства). Тези светове бяха скрито съкровища и потулена тайна, и Той възжела да ги изкара наяве. Прекара ги от иджмал в тафсил, т.е. както семето съдържа (сбито) всички части на едно дърво, така и Аллаху теаля ги създаде поотделно (т.е. изкара ги наяве, докато бяха скрити, концентрирани като в семе). Създаде ги по начин да бъдат признаци на Него и Неговите качества (покажат тяхното битие и съвършенство). Т.е. никоя част на алем няма прилика с Него. Те са единствено и само Негови създания и показват Неговите имена и шуун. Да се смята, че светът се е слял с Аллаху теаля, че е самият Той, че е Негово подобие или че е покрил или прониквал в него, че се намира във всяка частица или е заедно с всичко е продиктувано от силна любов към Него и тасаввуфско опиянение (секр). Тасаввуфските големци с правилни състояния, тъй като вече се пробудили (съвзели, достигнали до сахв), казват, че Аллаху теаля по нищо не прилича на този свят, а е само негов Създател. Знаят, че (не Той самият, а) знанието Му е всепроникващо и е заедно с всичко, както са посочили и учените на ехли суннет. Нека Аллаху теаля дари техния труд с прещедра отплата!

Някои от софийе-и алийе (под влияние на тасаввуфско опиянение, секр) казват, че затът на Аллаху теаля е покрил света и е заедно с него, т.е. оприличават го (ако се вземат думите им в буквален смисъл) на създанията Му, макар да вярват, че Той не прилича на нищо и че в Неговия зат дори няма качества. Това е много учудващо, защото словата им (в прекия смисъл) си противоречат. Да се говори за степени в зат-и иляхи с цел да се обединят словата им е лишено от смисъл, като все едно старите философи да се опитат да докажат изопачените си мисли с грешни доводи. Големците “каддесаллаху теаля есрарехум’азиз” с правилен кешф знаят, че в Неговия зат не настъпват никакви промени. Превод на персийски стих:

**Раздялата с Любимия е болезнена, дори да е за кратко,
Окото изпитва болка ако в него влезе косъм, дори да е малко.**

За по-добро разбиране на горните изложения е подходящ следният пример: Един голям учен в природните науки, за да изрази знанията, които е придобил чрез опит, използва букви и звуци. Те нямат никаква прилика и близост с въпросните знания и значения, но служат единствено като техни огледала и ги изкарват наяве, без буквите и звуците да са самите значения. Те не ги покриват (а разкриват). В знанията не настъпват никакви промени. Единствената връзка между тях е, че едните показват, а другите са показвани. Някои хора преувеличават тази връзка и правят добавки към нея. Но реално между тях няма никаква прилика. Ето, това е начина, по който този факир разбирам нещата. Някои големци, за да изразят факта, че създанията служат като огледало, са изговорили (следствие на секр) неща от рода на “Аллаху теаля се е съединил с този свят, Той е заедно с него или Той е самият свят и т.н.” Всичко това е следствие на тасаввуфско опиянение (ето защо думите им не се разбират в прекия смисъл). Зат-ъ

иляхи няма никаква връзка и прилика с този свят. Дори да говорят за **вахдет-и вуджуд** – за да изразят, че светът е като огледало на Неговите качества – или не, съществата са два вида. Първият включва само Аллаху теалю, а вторият – създанията, които реално представляват зъл, сенки. Грешно е да се твърди, както са казали древногръцките философи-софисти, че има едно единствено същество, а всичко, освен него, е илюзия и въображение.

Първи том, сто двадесет и седмо писмо (1/127)

Това писмо е написано до молла Сафер Ахмед-и Руми и съобщава, че макар службата към майка и баща да носи севаб, тя – по сравнение с полагане на усилие за доволството на Аллаху теалю – е без никаква стойност и дори представлява грях.

Пристигна ценното Ви писмо, в което сте ни обяснили причините, възпрепятствали Вашето идване насам. Да, истина е. Отсега нататък трябва да положите още по-голямо старание и да мислите, че не сте извършили подобаващ хизмет. В 15-и адет на сура Ахкяф по смисъл се казва: **“И повелихме на човека да се отнася добре с родителите си”**, а в 14-и адет на сура Люкман: **“Бъди признателен на Мен и на родителите си!”** Въпреки това, всички тези добри дела – в сравнение с достигане до доволството на Аллаху теалю – са празни и безсмислени. Няма стойност в сравнение с преминаване на степените на сулюк. Чували сте да се казва: **“Добрините на ебрар са грехове за мукарребите.”** [Това е казано от Ебу Саид Харраз “каддесаллаху сиррахул’азиз”.] Превод на персийски стих:

**Каквото и да е красиво, освен аллаховата любов,
То е отрова за сърцето, дори да има вкус на захар!**

Правото на Аллаху теалю е над това на всички. Да се съблюдават правата на другите също е Негова повеля. Кой би могъл да остави службата към Него и да се насочи към тази на създанията? Ето защо хизметът към други е част от хизмета към Него, но от хизмет до хизмет има голяма разлика. Орачите и сеячите също служат на султана, но ценността на служителите в сарая е друга. При тях не би могло да се говори за оране и жътва, защото би се приело за неблагоприятие. Отплатата на всяко дело се мери с неговата ценност. Орачите работят с пот от зори до тъмно, но получават малка отплата. Мукарребите, т.е. близките до султана, за разлика от тях, получават стотици лири на час. Заедно с това те не обръщат никакво внимание на парите. Техните очи и сърца са насочени все към султана. Размислете върху тази разлика! Феррух Хюсеин постига бърз напредък, не мислете за него! Какво да напиша още? Весселям.

Първи том, сто двадесет и девето писмо

(1/129)

Това писмо е написано до сеййид Низам и съобщава, че човек съдържа всичко и именно то го принизява или възвеличава.

Пристигна ценното Ви писмо. Човекът съдържа примери (образци, подобия) от всяко същество, поради които има връзка с всички тях и като следствие се е отдалечил от Аллаху теаля. Тъй като съдържа всичко, неговата отдалеченост също е по-голяма от тази на всички. Неговото лишение е най-голямо. Ако с помощта на Аллаху теаля успее да се свърже само с Него, ще постигне голямо спасение, но ако не стане, ще сбърка пътя и остане много далеч. Човекът, тъй като съдържа всичко, е станал най-възвишеното творение, но същото това качество го е сторило и най-принизено. Поради тази си събирателност той е станал като съвършено огледало. Но ако се обърне към този свят (т.е. ако се пристрасти към земно), ще се изцапа много, но ако се обърне към Аллаху теаля, ще засияе и ще спечели свойството да показва по-добре от огледалото на всяко творение. Пълното спасение от всички тези връзки е постигнал само Пророка на Аллаху теаля Мухаммед Мустафа “салляллаху теаля алейхи ве аля алихи ве селлем”, а след него – в различна степен – другите пейгамберите и небии “салевадуллахи теаля ве теслиматуху аля небиййина ве алейхим ве аля етба’ихим еджма’ин иля йевмиддин”. Нека Аллаху теаля спаси нас и Вас от тези връзки в името на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля минессалевати етеммуха ве минеттеслимати екмелюха”, когото е похвали в Коран-и керим със словото: **“В нощта на Възнесението не отклони поглед от Него и не престъпи!”** По-дългото писане би могло да Ви отегчи. Весселям, вел-икрам.

**Първи том, сто тридесет и първо писмо
(1/131)**

Това писмо е написано до Хадже Мухаммед Ешреф-и Кабили. Разкрива славата на хаджегян (накшибендийе) и вредата на реформистите.

Хамд на Господа на световете! Салят и селям за Главатаря на миналите и бъдещите и за неговия чист Ехл-и бейт! О, разумни братко хадже Мухаммед Ешреф! Нека Аллаху теаля те удостои с благата, които е дарил на Своите евлии “рахметуллахи алейхим еджма’ин”! Пътят на нашите учители (хаджегян) “каддесаллаху теаля есрарехум” е най-прекият, по който се печели доволството на Аллаху теаля. Онези, които са в началото, биват ощастливени да вкусят онова, което другите печелят в края. Техният нисбет е над този на всички останали. Всички тези съвършенства са продиктувани от факта, че този път се състои от следване на суннета и отбягване на бид’ата. От рухсатите, т.е. от леснините, които ислямът

показва, се бяга колкото е възможно. Дори да изглеждат полезни за батън, за тях не се дава позволение. Те (големците) действат с азимет, т.е. винаги съблюдават състоянието на богобоязън (таква). Дори азиметът да изглежда в ущърб на батън, не го пропускат. Внимават техните състояния да са съгласувани с исляма. Удоволствията и ма'рифетите ги мерят с везната на исляма. Не пропускат красивите бижута на исляма, повличайки се като деца от ахвал и меваджид, които са като вид играчки. Не се подвеждат от словата на софийе, несъответстващи на исляма. Не се отделят от нас в името на **“Фусс”**. Имайки в ръка Футухат-и Меденийе, не поглеждат **“Футухат-и Меккийе”**. Състоянията им са постоянни. Във времената им не настъпват промени. Теджелли-и затийе, което проблясва и отминава за другите като светкавица, е постоянно за тях. Те не отдават значение на късовременна теджеллия. 24-о знамение на сура Нур, където по смисъл се казва: **“Техните търговии не ги отвличат от Аллаху теаля”**, разкрива състоянията им. Но не е работа за всеки да разбере онова, които тези големци изпитват. Дори и за късогледите (онези с неголям потенциал), които следват този път, има опасност да не повярват в част от техните съвършенства. Превод на персийски стих:

**Ако неукият се захване да хули тези големци,
Дори не си заслужава да му се отговори.**

Напоследък част от последователите на този славен път извършиха реформи и се отплеснаха от следите на големците, и голяма част от муридите им си помислиха, че с тези новости всъщност укрепват самата тарика. Хаша, не е вярно! Не чуват какво приказват устите им. Тези реформи служат не за друго, а за рушене на пътя. Тежко им, хиляди пъти тежко им! Проявиха бид'ати, които ги няма дори в другите тарика. Започнаха да кланят техеджуд с джемаат, да прииждат около полунощ на големи тълпи и да се събират. Правят джемаат и кланят с голямо старание, но това, което правят, е мекрух и то тахримен. Някои от учените по фъкх са казали, че за да бъде мекрух, трябва да се обяви, че ще се кланя с джемаат. Но и това са позволили, при условие, че се кланя в един от ъглите на джамията и най-много с трима души джемаат. Единодушно са казали, че ако има повече от трима, намазът би станал мекрух.

Освен това започнаха да го кланят по тринадесет рекята. Дванадесетте кланят изправени, а два седнали, защото последните се брояли за един и общият брой на рекятите ставал тринадесет. Не, не може! Да, Расулюллах **“алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат”** понякога е изпълнявал тринадесет рекята, а друг път единадесет, девет или седем, защото е кланял техеджуд и витр заедно и броят на рекятите ставал нечетен. Но истината не е такава, каквато твърдят тези реформатори, че два рекята в седнало положение да се броят за един. Говорят нелепости, защото не познават славния суннет на Расулюллах **“аля сахибихессаляту весселяму веттехийе”**.

Много е странно, че подобни бид'ати се разпространяват из градове, където има много муджтехиди и учени на исляма, защото тези факири придобихме ислямски си знания благодарение на щедростта им. Само Аллаху теаля учи хората на истината за всичко. Превод на персийски стих:

Казах го кратко и точно, не желая да раня сърцето ти,

За казване има много ала знам, че ще раня сърцето ти.

Весселям.

Първи том, сто тридесет и второ писмо (1/132)

Това писмо е написано до молла Мухаммед Съдък Бедахши. Наставлява да не се дружи с пристрастени към земно хора и да се тича към сохбета на онези, които са осъзнали същината му.

Братко, вижда се, че сохбетът на факирите ти е доскучал и си завързал приятелство с богаташи. Това е много лошо. Очите ти, дори да са затворени днес, утре ще ги отворят, но няма да спечелиш нищо, освен едно голямо съжаление. Трябва да поддържахме връзка! О, заблудено човече! В това състояние може да ти се случат две неща: Или сред тях ще успееш да насочиш сърцето си към Аллаху теаля, или не. Ако се случи първото, лошо. Ако се случи второто, още по-лошо. Първото е лошо, защото е проява на истидрадж. Той изглежда добър, но повлича към гибел. Нека Аллаху теаля ни опази. Второто положение е описано като по-лошо, защото ще станеш от онези, за които се говори в 11-и аyet на сура Хадж, където по смисъл се казва: **“Загубиха и в земния, и в отвъдния живот.”** Бедният боклукчия е много по-добър от богаташ с висока позиция. Вярваш или не, ще дойде ден, когато несъмнено ще повярваш ала онази вяра няма да ти е полза с нищо. Към тази беля те повлече твоята пристрастеност към вкусни храни и модерни дрехи. Все още имаш възможност. Помисли! Знай, че онези, които ти пречат да постигнеш любовта на Аллаху теаля, са твои врагове! Бягай от тях! Трябва да се събудиш от съня на неханиеето, прочитайки 14-и аyet на сура Тегабун, където по смисъл се казва: **“Сред вашите съпруги и деца имате врагове. Пазете се от тях!”** Вземайки под внимание онези времена, в които бяхме заедно, реших да ти пратя тези наставления. Твоя работа е дали ще ги послушаш или не. Още преди време в теб виждах неподходящи състояния и дела, и знаех, че не си годен за този път. Струва ми се, че се онова, от което се боях. **Инна лиллях ве инна илейхи раджи'ун.** Селям за онези, които са напътени и вървят по дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимату веттехиййату етеммуха ве екмелюха”! Виждайки твоята доброта по природа, очаквах друго. Хвърли своето съкровище (капацитет, потенциал) в сметище. **Инна лиллях ве инна илейхи раджи'ун.**

**Първи том, сто тридесет и трето писмо
(1/133)**

Това писмо отново е написано до Мухаммед Съдък. Съобщено е, че времето трябва да се приема и цени като голяма драгоценност.

Пристигна Вашето писмо. Трябва да приемете времето за голяма драгоценност и много скъпо благо. Нищо не се печели чрез следване на мода и традиции. Лъжите и извъртанията носят само загуба и вреда. Мухбир-и садък “алейхи ве аля алихи минессалевати етеммуха ве минеттеслимати екмелюха” е казал: “Хелекел-мусеввифун”. Т.е. онези, които са казвали: “Ще го направя после!”, са загубили. Много е грозно да се пилее ценно време с илюзии и да се губят реални блага за печелене на илюзорни. Времето трябва да се харчи за най-ценното нещо. Трябва да се загърби онова, което е грозно и безполезно. Нека Аллаху теаля, за да ни опази от състояние на изпитване на спокойствие с масива (всичко, освен Него), ни дари с малко безпокойство! С клюки не се печели нищо. Трябва да се иска спасение на сърцето, да се мисли за най-необходимото нещо и да се отвърне изцяло от безполезни неща. Превод на персийски стих:

Каквото и да е то, освен любовта към Аллах,

Все ще е отрова за духа, дори да е от захар.

Задължението на вестносеца е да съобщи.

**Първи том, сто тридесет и четвърто писмо
(1/134)**

Това писмо отново е написано до молла Мухаммед Съдък. Съобщава, че да се отлага задължение е вредно.

Нека Аллаху теаля Ви отреди безкрайно извисяване в степени, приближаващи към Него! О, братко, обичаш нас! Времето е като остър меч. Няма гаранция, че ще ни има утре. Днес трябва да извършим важните неща, а за утре да отложим другите. Така би постъпил разумният човек. Правилно разсъждаващият акъл се нарича акл-ъ му’ад, а другият – акл-ъ ме’аш. Какво да напиша още? Веселям.

**Първи том, сто тридесет и седмо писмо
(1/137)**

Това писмо е написано до хаджи Хъдър Афгани. Обяснява за величието на намаза и допълва, че него биха могли да го разберат само онези големци, които са стигнали до края (мунтехии).

Пристигна Вашето ценно писмо. Да се усеща наслада и лекота при изпълняване на ибадетите е от най-големите блага на Аллаху теаля. Да се усеща наслада от намаза е състояние, което се отрежда само на

мунтехииите. Това се отнася още в по-голяма сила за фарзовите намази, защото когато саликът доближи до края, го даряват с наслада от нафилета, но в самия край, го сторват да усеща наслада само от фарзовете. Насладата от нафилето изчезва и мунтехията започва да приема фарзовете за голяма печалба. Превод на персийски стих:

**Това дело е голямо благо,
Кого ли ще дарят с него?**

[Нафиле означава намаз, който не е фарз или ваджиб. Суннетите на петте намаза и всички други намази, които не попадат в категорията ваджиб, са все нафиле. Всички суннети, независимо дали става въпрос за муюккед или гайри муюккед, са все нафиле. “Дурр-ул-мухтар”, “Ибни Абидин”, “Халеби” и др.]

За нефса няма никакъв дял от насладата, на който и да е намаз. Докато човек я усеща, нефсът страда и стене. Я, Рабби! Каква велика степен е тази! Превод на ред от арабски стих:

Нека им е сладко на притежателите на блага!

За хора като нас с болни души е голямо благо и истинско щастие дори да чуят тези слова. Превод на персийски стих:

Поне да е утеха за сърцата ни.

Знайте, че степента на намаза в земното е като тази на да се види Аллаху теаля в ахирета. В земния живот човек е най-близо до своя Господ по време на намаз, а в ахирет – когато види Аллаху теаля (ру’йет). Целта на всички тези ибадети е да приведат човека в състояние годно да кланя намаз. Намазът е същинската цел. Нека Аллаху теаля Ви отреди безкрайно щастие.

Първи том, сто тридесет и осмо писмо (1/138)

Това писмо е написано до шейх Бехаеддин-и Серхенди. Разкрива същинското лице на земното и предупреждава, че трябва да се бяга от привързани към него хора.

О, разумни синко! Не бива да се тича след тази земя, която Аллаху теаля не обича! Не бива да се изпуска капитала, който се състои в постоянна връзка на сърцето с Него! Трябва да се поразмисли – какво се продава и какво се купува! Да се продава ахирет в замяна на земно и да се оставя Аллаху теаля в замяна на хорско доволство е проява на низост и слабоумие. Земното и ахиретът са като две противоположности. Обичта към двете не може да битува в едно сърце. Двете не могат да бъдат събрани на едно място. Превод на ред от арабски стих:

Не е красиво да се събира религия и земно!

Избери, по твое желание, една от тях и продай себе си в нейна замяна! Ахиретското мъчение е вечно, а земните страдания са изключително леки.

Аллаху теаля не обича земни неща (харами, мекрухи), а ахиретски. Превод на арабски стих:

Живей както си искаш, един ден несъмнено ще умреш!

Събери каквото си искаш, един ден несъмнено ще го напуснеш!

Накрая ще напуснеш своите жена и деца. Ето защо днес заръчай техните дела на Аллаху теаля! Приеми себе си за мъртъв и ги повери на Него. В 15-и аяет на сура Тегабун и 28-о знамение на сура Енфал по смисъл се казва: **“Имотите и децата ви са врагове. Пазете се от тях.”** Това трябва добре да се проумее! Докога ще продължи този заешки сън с отворени очи? Някой ден ще се събудиш! Да се дружи с хора пристрастени към земно е убийствена отрова. Онзи, който бъде умъртвен с нея, умира за вечно. Казано е: **“На разумния му е достатъчен и един знак.”** А ние говорим ясно и настоятелно. При условие, че вкусните храни на подобни хора увеличават болестта на сърцето, за какво лечение би могло да се говори изобщо? Внимавай! Внимавай! Много внимавай! Превод на персийски стих:

Казах всичко, което е нужно,

Или ще ти бъде от полза или ще ти излезе през другото ти ухо.

От срещи с тях трябва да се бяга повече, отколкото от лъвовете. Лъвът отнема само човешкия живот, а това – от друга страна – е нещо, което би било от полза в ахирета. Дружбата с пристрастени към земно хора обаче повлича към вечна гибел и загуба. Не бива да се говори с тях, не бива да се ядат техни зальци и не бива да се обичат и виждат. В сахих хадис-и шериф се казва: **“Две трети от религията на онзи, който проявява снизхождение към богаташ заради негово богатство, си отива.”** Дали тези самоунижения и подмазвания са заради техни богатства и позиции или заради нещо друго? Трябва добре да се поразмисли. Няма никакво съмнение, че е точно заради тях и като следствие от това две трети от религията си отива (изчезва). А какво става с надеждата за спасение? Знаем, че мазните зальци и дружбата с неподходящи хора не е оставило място в сърцето на това дете, което да служи за приемане на наставление, и ето защо писах толкова остро. Знаем, че с благи слова няма да се пробуди. Внимавай! Бягай от техния сохбет! Пази се от срещи с тях! Нека Аллаху теаля ти помага и приеме тази ни дуа в името на Главатаря на хората, удостоен с комплимента **“Очите му не се отделиха от Него”** в нощта на Възнесението (Ми’радж)! Амин.

**Първи том, сто тридесет и девето писмо
(1/139)**

Това писмо е написано до Джафер Техани. Съобщава, че е джаиз да се злепоставя с писания и слова онези, които очернят ехлюллах (аллаховите хора).

Постигнахме честта да прочетем гальовното Ви писмо. Нека Аллаху теаля Ви отреди спасение. Интересувате се от състоянията на факирите, без значение от пространството между нас. Скъпи братко, във времена, когато свирепостта и принижеността на курайшките неверници ескалираха, те измисляха клевети, с които да очернят мюсюлманите. Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихиссалеату весселям” беше повелил на няколко ислямски поети да злепоставят тези безбожници. Един от тях се качи на минбера в присъствие на Расулюллах “алейхи ве аля алихиссаяту весселяму веттехийе” и изрецитира стихове, опозоряващи неверниците. Пейгамберът ни “алейхиссаяту весселям” рече: **“Докато изкарва наяве злото на неверниците, Рухул-Кудс е с него.”**

Лошото поведение на хората спрямо някого е признак, че Аллаху теаля го обича. О, Господи, в името на Главатаря на пейгамберите “алейхи ве аля алихи ве алейхимуссалеату веттеслимат” ни стори от тях! Амин.

Първи том, сто и четиридесето писмо (1/140)

Това писмо е написано до Мухаммед Ма’сум Кабили. Съобщава, че влюбените (в Аллаху теаля) трябва да свикнат да търпят мъки и страдания.

Братко, обичащ тези факири! Онези, които имат любов в своите сърца, трябва да понесат мъки и страдания. Дервишите трябва да свикнат с тях. Превод на персийски стих:

**Обичта към Теб е за да страдам и тъгувам,
Иначе има много неща, които биха успокоили.**

Обичаният иска обичащия да страда много, за да се откъсне от всичко друго. Спокойствието на обичащия е в безпокойството. Най-сладкото нещо за влюбения е да гори за любимия. Той се успокоява, когато се гърчи и е в рани. В този път да се търси спокойствие означава да се впусне в страдания. Трябва изцяло да се отдаде на Любимия и всичко, което идва от него, без значение кисело или горчиво, да се приема без да се мръщи. Ето това означава да потънеш в любов. Опитайте се да бъдете такъв, колкото Ви е по силите, иначе би се появила отпуснатост. Вашият напредък беше добър, но в момент, когато очаквахме да проявите по-голямо усилие, то изведнъж намаля. Но не страдайте. Ако успеете да се избавите от това тъпчене на място, ще стане по-добре отпреди. Знайте, че онова, което Ви повлече към разсеяност, би Ви помогнало и в процеса на възстановяване. Увеличете Вашите усилия. Весселям.

Първи том, сто четиридесет и първо писмо (1/141)

Това писмо е написано до молла Мухаммед Кълъч. Съобщава, че в основата на всичко е любовта (мухаббет) и искреността (ихляс).

Нека Аллаху теаля – в името на Главатаря на пейгамберите “алейхи ве аля алихи ве алейхимуссалевату веттеслимат” – Ви удостои с напредък! Понякога ни пишете за състоянията на Вашето сърце, за да знаем как е то. Пишете, за да стане причина за въздействие от разстояние. В основата на нещата стои обичта и искреността. Ако не усещате напредък, не страдайте. Ако сърцето Ви е свързано (отдадено), само за миг биха могли да Ви дарят с многогодишни печалби. Весселям.

Първи том, сто четиридесет и трето писмо (1/143)

Това писмо е написано до молла Шемседдин. Съобщава, че трябва да се ценят младежките години и да не се пилеят напразно.

Мевляна Шемседдин, обичащ факирите, нека Аллаху теаля Ви възвиси! Ценете младежките си години! Не ги прекарвайте в игри и безполезни неща! Онези, които ги пилеят, гонейки орехи и шишарки, ще дойде време, когато ще съжалят и ще се вайкат ала това няма да им помогне с нищо. Оповестете ни Вашите състояния! Кланяйте петкратен намаз с джемаат! Научете добре онова, което е халял и харам! Не ги бъркайте! Спасението от мъчения в ахирета зависи от това дали се следва Собственика на исляма “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимат” или не. Не бива да се подвеждаме от временни неща. Нека Аллаху теаля Ви улесни във вършене на добри дела! Амин.

Първи том, сто четиридесет и четвърто писмо (1/144)

Това писмо е написано до хафъз Махмуд и съобщава за сейр и сулюк.

Нека Аллаху теаля Ви отреди постоянно извисяване във високите степени! Нека приеме тази ни дуа в името на Главатаря на хората и собственика на очите, които в нощта на Възнесението, не се отделили от Своя Господ “салляллаху теаля алейхи ве селлем”! Амин. Превод на ред от персийски стих:

Да се говори за Любимия е най-сладко, независимо какво!

Сейр означава движение, а **сулюк** – напредване. И двете понятия изразяват напредък в знанието, а не в материята. **Сейр-и иляллах** означава да се премине от ниски към високи знания, т.е. винаги да се напредва в знанието. От знания за създания се стига до знания за Аллаху теаля. Когато тези за Аллаху теаля започнат да се проявяват, предишните, т.е. тези за създания, изчезват (забравят се). Това състояние се нарича **фена**. **Сейр-и филлях** означава напредък на знанието в степените на имената на Аллаху

теаля, Неговите качества, шуун, итибарат, такдисат и тензихат. Така се стига до макам, който не може да бъде описан, показан, наименуван, оприличен или разбран. Този сейр се нарича **бека**. Третият сейр се нарича **сейр-и аниллях-и биллях** и пак се състои в напредък на знанието. От високи се слиза към ниски знания и се стига до степен на знание за създанията. Забравят се всички знания, отнасящи се до степените вуджуб. После започва четвъртият сейр, наречен **сейр-и ешйа**. Знанията, отнасящи се до създанията, забравени в първия сейр, започват плавно да се връщат. Четвъртият сейр е обратния на първия, а третият на втория.

Сейр-и иляллах и сейр-и филлях служат за печелене на **виляйет**, защото той се състои от фена и бека. Третият и четвъртият служат за печелене на степента иршад (да'вет). Тя е характерна за пейгамберите “салевадуллахи теаля ве теслиматуху аля джеми'ихим умумен ве аля ефдалихим хусусан.” Нека прошката и селямът на Аллаху теаля бъдат върху тях и върху най-високопоставения им представител! Най-изтъкнатите сред онези, които вървят по неговия път, също ги даряват с дял от този макам. В 108-о знамение на сура Юсуф се разкрива този факт. Там по смисъл се казва: **“О, любими Мой Пейгамбере! Кажим: “Това е моят път. Призовавам Ви към Аллах, пробуждайки от гафлет (нехание). Аз и онези по моя път сме призоваващи.”**

Ето това е началото и краят на тасаввуфския път и ги написах с цел да насърча талибите и покажа ценността на саликите. Нека Аллаху теаля дари с успех в тасаввуфския път онези, които вървят по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат”!

Първи том, сто четиридесет и пето писмо (1/145)

Това писмо е написано до молла Абдуррахман Мюфти. Съобщава се, че големците на тази тарика започват сейр от алем-и емр.

Нека Аллаху теаля поддържа нас и Вас по пътя на исляма “аля сахибихессаляту vessеляму веттехиййе” и прояви милост към онзи, който каже “Амин!” на тази дуа! Големците на тази тарика “каддесаллаху теаля есрарехум” са избрали да започнат сейр от алем-и емр. Напредвайки в него, се преминава и алем-и халк. Големците на другите тарики не постъпват така. Техният сейр започва от алем-и халк. След като се приключи, се пристъпва към алем-и емр и се стига до джезбе. Ето защо пътят на нашите големци е най-пряк. Краят на другите пътища е поместен в началото на този. Превод на ред от персийски стих:

Виж розовата ми градина и отгатни каква би могла да е пролетта ми!

Някои от учениците на този славен път започват сейр от алем-и емр, но не усещат бързо влияние. Не могат да усетят насладата, която се появява при започване на джезбе, защото техният алем-и емр е заслабнал повече от

техния алем-и халк. Слабостта на алем-и емр забавя усещането на тази наслада. Това безчувствие продължава, докато алем-и емр задмине по сила алем-и халк. В тази тарика това състояние се лекува чрез пълен тасарруф (оказване на духовно влияние) и внимание от страна на муршид, който е дарен с такава сила. В другите тарики се лекува чрез понасяне на тежки рязети и муджахедета по начин, съгласуван с исляма. [Риязет е да не се прави онова, което нефсът иска, а **муджахеде** – да се прави онова, което нефсът не желае и изпитва трудност. Нефсът не желае да следва исляма.]

Закъснението на тази наслада не показва наличие на нисък потенциал. Броят на онези с висок потенциал, които са сполетени от тази беда, е голям. Весселям.

**Ден и нощ в езика ми салят-у селям,
За твоята благословена душа, о, Фахр-ул-енам!**

**Първи том, сто четиридесет и шесто писмо
(1/146)**

Това писмо е написано до Шерефеддин Бедахши и наставлява да се прави много зикр.

Пристигна писмото на моя син Шерефеддин. Хамд на Аллаху теаля, Който Ви отрежда честта да се сещате за тези факири. Увеличете ценността на времето чрез многократно изпълняване на възложената Ви задача! Не изпускайте възможността. Нека не Ви подвежда късовременната слава. Нека земните наслади не Ви лишат от истински такива. Превод на персийски стих:

**Всичко, което искам да ти кажа е,
Че пътят е страшен, а ти си още дете.**

Какво голямо благо е ако Аллаху теаля отреди тевбе на един от младите Си раби и го опази от развалянето му. Мога да кажа, че в сравнение с него, всички земни блага и наслади са като капка в сравнение с голямо море, защото то отвежда до задоволството на Аллаху теаля. А то, от своя страна, е над всички земни и ахиретски блага. В 15-и аyet на сура Ал-и Имран и 73-и аyet на сура Тевбе по смисъл се казва: **“Доволството на Аллаху теаля, като благо, е още по-голямо.”** Селям за онези, които са по правия път и отредени с честта да следват Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

**Първи том, сто петдесет и второ писмо
(1/152)**

Това писмо е написано до накиб сеййид шейх Ферид и съобщава, че подчинението към Расулюллах е равносилно на подчинение към Аллаху теалю.

Аллаху теалю в 80-о знамение на сура Ниса посочва, че подчинението към Мухаммед “алейхисселям” е равносилно на подчинение към себе Си. Следователно, никой не би могъл да се подчини на Аллаху теалю без да се подчини на Неговия Пророк “салляллаху алейхи ве селлем”. За да изрази, че това е така, казва “Несъмнено” и не дава повод на някои нездравомислещи хора да помислят, че двата вида подчинения са различни един от друг. Аллаху теалю изразява Своето недоволство от тези, които си мислят, че тези две подчинения са различни неща, в 149-о знамение на сура Ниса, където по смисъл се казва: **“Неверниците искат да отделят повелите на Аллаху теалю от тези на пророците. Евреите казват: “Ние вярваме в Муса “алейхисселям”, но не бихме повярвали в Иса и Мухаммед “алейхимесселям.” А християните вярват само в Иса “алейхисселям” и го наричат, хаша: “Божий син.” Тези техни убеждения и религии са без никаква стойност. Всички те са неверници. За всички тях подготвихме много болезнени мъчения в Ада.”**

Част от мешайъх-и кирам (ценните шейхове на тасаввуфа) във време на любовно опиянение и самозабрава (секр) са изговорили неща, които привидно показват, че тези две подчинения са различни. Казали са, че обичат едното повече от другото. Научихме, че след като Махмуд-и Газневи е установил контрол над цяла Азия, е дошъл в близост до Харкан. Изпратил е част от своите хора при шейх Ебул Хасен Харкани и го повикал при себе си, като допълнил: “Ако хазрети шейхът възрази, прочетете му свещения аyet със смисъл: **“Подчинете се на Аллаху теалю и Неговия Пророк и на повелители (дарени с власт) сред вас мюсюлманите!”** Когато видели, че шейхът отказва, изчели заръчания аyet. Хазрети шейхът им отвърнал: “Дотолкова съм потънал в подчинение към Аллаху теалю, че ме е срам да се подчиня на Пророка Му, камо ли на дарените с власт!” Това показва, че (поради секр) приема двете подчинения за различни неща. Това слово (погледнато външно) е признак на отклонение от правия път. Големците с правилни състояния не биха казали подобни слова. Те – във всички степени на исляма, тариката и хакиката – знаят, че подчинението към Расулюллах е равносилно на подчинение към Аллаху теалю. Вярват, че онова подчинение към Аллаху теалю, в което няма подчинение към Мухаммед “алейхисселям”, е заблуда и ерес. Един ден шейхът на Мехене е седял заедно с Ебу Саид Ебул Хайр. С тях е бил и големецът на сеййидите в Хорасан сеййид Еджел. При тях е влязъл меджзуб в състояние на секр. Хазрети шейхът го положил да седне на по-високо от шейх Еджел. Това поведение не се е харесало на сеййида. Шейхът (също в състояние на секр) се обърнал към него и казал:

“Уважението към Вас е продиктувано от обичта ни към Расулюллах, но уважението към този меджзуб е продиктувано от обичта ни към Аллаху теаля.” Големците на правия път не харесват и тези слова, които правят разлика между обичта към Аллаху теаля и тази към Расулюллах. Знаят, че превъзходството на любовта към Аллаху теаля над тази на Расулюллах е продиктувано от тасаввуфско опиянение и не дават позволение да се говорят подобни неща. По тази тема може да се каже само това, че онези, които са се извисили във виляйетските степени, изпитват по силна обич към Аллаху теаля, а тези, които са постигнали нещо от пророческото съвършенство, към Расулюллах. Нека Аллаху теаля ни удостои с подчинение към Расулюллах, защото подчинението към него е равносилно на подчинение към Аллаху теаля.

Първи том, сто петдесет и трето писмо (1/153)

Това писмо е написано до мян шейх Муземмил и съобщава, че пълното спасение от робуване на масива се постига чрез мутлак фена.

Писмото Ви пристигна. Хамд и благодарност (шукр) на Аллаху теаля, че поддържа в състояние на страдание и мъка онези, които Го търсят, и така ги спасява от усещане на спокойствие с друг, освен с Него. Но за пълно спасение от робуване на масива е нужен мутлак фена, т.е. образите на масива следва да изчезнат напълно от огледалото на сърцето. [Масива е всичко друго, освен Аллаху теаля, т.е. всички Негови създания.] Не бива да се обича, знае и желае нищо, освен Хак теаля. Ако не се постигне тази фена, не се постига абсолютно нищо. Такъв човек може да си мисли, че няма връзка с нищо, освен с Него, но реално не е така. Предположенията не променят фактите. Превод на ред от персийски стих:

Да видим кого ще дарят с тази благословия?

Пристрастеността към състоянията и макамите на тасаввуфа също е масива. Отгук ще трябва да се досетим какво би следвало за другите влечения!

Нашата раздяла се проточи твърде дълго. Възможността е голямо благо. Ако приятелите Ви са зрели хора, защо се бавите да искате разрешение от тях? Ако не са, каква нужда има от искане на разрешение? Трябва да се мисли за доволството на Аллаху теаля. Ако той е доволен, другите нека да са ако искат, все тая. Какво значение има ако не са? Превод на ред от персийски стих:

Ако Любимият е доволен, значи всеки е доволен.

Хак теаля трябва да е единствената цел. Всичко, което е с Него, е красиво. Ако нещо ще бъде без Него, нека не бъде! Превод на ред от персийски стих:

Гледаш към роза, докато тук е моята буза.

Веселям.

**Първи том, сто петдесет и седмо писмо
(1/157)**

Това писмо е написано до хахим Абдулвеххаб и съобщава, че онзи, който отива при ехлюллах трябва да е празен (без претенции и високомерие), за да се върне пълен (със знание и фейз), и че най-първо задължение е корекция на вярата.

На два пъти си направихте труда да дойдете насам, но и двата пъти се върнахте много бързо. Нямахте време за съблюдене на някои от едебите на сохбета. Мюсюлманите се събират или за да бъдат полезни, или за да се възползват (духовно) един от друг. Събрания, чрез които не се постига едно от тези две неща, са лишени от всякаква стойност. При големците трябва да се отива празен, за да може да се върне пълен. За да проявят милост и окажат духовна помощ, трябва да им се помоли. Само така се отваря пътя на фейза. Да се отива пълен (с претенции, високомерие), за да се извлече още по-голяма полза е като да се преяжда, а това не е нищо, освен причина за болест. Липсата на усет за нужда (прекаленото спокойствие и комфорт) е повод за развала (духовна и материална). Хадже Накшибенд “каддесаллаху сиррех” е казал: “Болният трябва първо да се помоли, за да получи теведжух (помощ) от дервиш с ранено сърце (евлия).” Както се вижда за получаване на теведжух е нужно да се моли (да се прояви снизхождение).

Скъпи братко! Онова, което ни е най-необходимо, е да коригираме своята вяра съгласно Книгата и Сунната. Нека Аллаху теаля дари труда на учените по правия път с красива отплата! Трябва да се вярва така, както са разбрали те от Коран-и керим и хадис-и шерифите, защото онова, което разбираме ние и Вие, няма абсолютно никаква стойност, тъй като всички еретици [реформатори] твърдят, че са извлекли заблудените си мисли и убеждения от тези два източника. Тези им слова са твърде нередни и безпочвени.

Второто ни задължение е да научим повелите на исляма, т.е. кое е харам, халял, фарз и ваджиб.

На трето място е да съгласуваме всички наши дела съгласно придобитите знания.

На четвърто място е да прочистим нашите сърце и нефс, което става чрез тасавуфските големци “каддесаллаху теаля есрарехум”.

Да се научат повелите на исляма, преди да се коригира вярата, е без никаква стойност. Докато тези две неща не бъдат коригирани заедно, ибадетите няма да донесат никаква полза. Докато не се приложат на практика тези три неща накуп, не би могло да стане въпрос за прочистване на сърцето и нефса. Всички тези четири задължения трябва да се изпълнят

коректно, заедно с онези, които ги допълват. Например, фарзовете трябва да се изпълнят заедно със суннетите. Суннетите помагат на фарзовете и ги допълват. Ако едно от тези основни неща не бъде изпълнено, всичко, освен тях, ще се брои за ненужно дело. Подобни дела се наричат маляйа'ни. В хадис-и шериф се казва: **“Стриктността в исляма се мери с това доколко се бяга от безполезните неща.”** Селям за онези, които са по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалева ту веттехийат”!

**Първи том, сто петдесет и осмо писмо
(1/158)**

Това писмо е написано до шейх Хамид-и Бингали и съобщава степените, до които саликите се изкачват в зависимост от тяхната природа.

Степените на съвършенство, до които стигат саликите, се разминават в зависимост от тяхната природа по сътворение. Те се различават и количествено, и качествено. Съвършенството на много хора е с теджелли-и съфати, а на други с теджелли-и зати. Всяка една от тези два вида теджеллии има големи разновидности, които не си приличат помежду си. Онези, които стигат до тях, също са много разновидности. Някои достигат до кемал (съвършенство, зрялост), когато сърцето и душата им постигнат спасение, а на други им е нужно и съвършенство в степената сър, а на трети и хафи, а на четвърти и ахфа. Това са толкова големи блага на Аллаху теаля, че дарява с тях когото пожелае. Той е Прещедър. Когато се достигне до зрялост, в която и да е от тези степени, или се връща назад, или се остава на същия макам. Онези, които слизат, печелят степената текмил и иршад (степената да напътват хората). Те, за да призват хората към Аллаху теаля, се обръщат към халк (хората). Вторият тип (тези, които не слизат) се самозабравят (потъват в секр) и живеят далеч от хората. Нека Аллаху теаля дари със спасение Вашите минало и бъдеще!

**Погледът на ислямския учен е като непостижимо съкровище,
Неговият един единствен сохбет е като несвършваща книжарница.**

**Първи том, сто шестдесет и второ писмо
(1/162)**

Това писмо е написано до хадже Мухаммед Съдък Бедахши и съобщава величието на свещения месец рамазан; обяснява, че Коран-и керим е низпослан в него и че да се разговява с фурми е мустехаб.

Свещеният месец рамазан съдържа всички добрини и берекети. Всяко добро идва от зата на Аллаху теаля “теаля ве текадес” и се появява от

Неговия шуунат, а всяко зло идва от зата (същината) на създанията и се появява от техните качества. В 78-о знамение на сура Ниса по смисъл се казва: **“Каквото и добро да те споходи, то е от Аллаху теаля, а каквото и зло да те настигне, то е от теб.”** Ето защо всички добрини и берекети на този месец идват от съвършенствата на Зат-и иляхи. А всички тези съвършенства се намират в шана на келям. Коран-и керим се е появил от цялата същина на този шан и затова свещеният месец рамазан има пълна връзка с Коран-и керим, тъй като съдържа всички съвършенства. А този месец съдържа всички добрини, които се появяват от тези съвършенства. Заради тази връзка Коран-и керим е спуснат през този месец. В 185-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Коран-и керим беше низпослан през месец рамазан.”** Нощта Кадр е през този месец и представлява същината му. Нощта Кадр е като ядката на една семка, а месец рамазан е като нейна черупка. Ако човек прекара този месец с добро и спечели неговите берекети, така ще премине и цялата му година. Нека Аллаху теаля ни стори да постигнем берекета на този месец и ни дари с голям дял от него!

Расулюллах “алейхиссалату весселяму веттехиййе” е казал: **“Нека говеещият да разговее с фурма, защото в нея има берекет.”** Той “салляллаху алейхи ве селлем” разговяваше с фурми. Те имат берекет, защото палмата, която ги ражда, се нарича нахле. Тя по сътворение съдържа събирателност (концентрирала е в себе си всичко) и справедливост, както и самият човек. Ето защо Пейгамберът ни “салляллаху теаля алейхи ве селлем” я е нарекъл леля на синовете на Адем. В хадис-и шериф се казва: **“Уважете нахле, вашата леля!”**, защото това дърво е сътворено от остатъчната глина на Адем “алейхисселям”. В него има берекет, защото съдържа всичко. Когато се изконсумира плода му, той става част от човешката тъкан. Ето така онова, което се съдържа във фурмата, се предава и в човека. Безкрайните съвършенства в нея се предават и на онзи, които я консумира. Макар това да се отнася до всеки, най-голяма полза извлича говеещият, защото във време на ифтар се чувства далеч от всякакви страсти и временни удоволствия. Постига в най-пълна степен гореописаните ползи. Пейгамберът ни “алейхи минессалевати ефдалюха ве минеттехиййати екмелюха” е казал: **“Колко хубав е сахурът на му’мина, изпълнен с фурма!”** Това е може би, защото се смесва с човешките тъкани и допълва неговата същина. Да се яде фурма е полезно като да се ядат различни храни. Тъй като тя съдържа в себе си всичко, не напуска човешкото тяло до ифтар. Всички тези ползи на фурмата се постигат само когато се следва исляма без да има отклонение, колкото върха на косъм. За да се постигнат тези ползи, не бива да се яде като плод на обикновено дърво, а да се мисли за всички нейни берекети. Ако се яде като обикновен плод, би подхранила единствено тялото, но ако

се яде, мислейки за нейния берекет, би подхранила и батън. Да се яде без да се мисли за нейния берекет е недостатък. Превод на персийски стих:

Работи, увеличи ценността на залька,

А после яж, не се бой, до насита!

Тази тънкост се намира и във факта, че ифтарът трябва да се извърши рано, а сахурът късно. Весселям.

Първи том, сто шестдесет и трето писмо (1/163)

Това писмо е написано до есейид накиб шейх Ферид “рахметуллахи теаля алейх”. Съобщава, че ислямът и неверието са две противоположности и че не бива да се изпитва обич към враговете на исляма.

Хамд на Аллаху теаля, Който ни дари с различни блага, отреди ни честта да бъдем мюсюлмани и ни направи ценни, сторвайки част от общността на Мухаммед “алейхисселям”! Земните и ахиретски щастия се печелят единствено и само чрез следване на Главатаря на земния и отвъдния живот и най-възвишено творение Мухаммед “алейхисселям”. Нека най-добрите дуи и възвишени селями бъдат за този велик Пейгамбер и неговия чист Ехл-и бейт и Есхаб! Да се следва Мухаммед “алейхисселям” означава да се следва исляма и работи за унищожение на неверието, защото ислямът и неверието са две противоположности. Там, където се намира едната, другата изчезва. Те не могат да съжителстват на едно място. Да се оцени едната е равносилно на неоченяване на другата. В 73-о знамение на сура Тевбе по смисъл се казва: **“О, велики Мой пейгамбере! Бори се с неверниците и лицемерите, и бъди твърд с тях!”** Аллаху теаля повелява на Своя Пейгамбер, притежател на хулк-и азим (най-красив морал), да се бори с неверниците [които нападат исляма и мюсюлманите] и да бъде твърд с тях. Оттук се разбира, че твърдото (непоколебимо) поведение към онези, които нападат исляма, е част от хулк-и азим. Т.е. за възвеличаване на исляма е нужно да не се ценят неверието и неверниците, т.е. онези, които атакуват ислямската религия и мюсюлманите. Да се ценят подобни неверници е равносилно на неоченяване и унижаване на исляма и мюсюлманите. Да се дружи, говори и среща с тези неверници, както и да се прекланя пред тях, е проява на уважение. От враговете на исляма трябва да се бяга като от кучета и да се знае, че са мръсни и долни. Ако такъв враг на исляма разполага с власт и позиция и на един мюсюлманин му се наложи да иска помощ от него за някое дело, което друг не би могъл да извърши, може да отиде при него като все едно отива до тоалетна. Но никога не бива да извърши нещо, с което да му окаже почит. Зрелият мюсюлманин дори би се отказал от тази си работа само и само да не го види. Това ще го спаси от мъката да чуе неговите отровни думи и види

неговото лице, което ще отиде в Ада. Аллаху теая в Коран-и керим посочва, че тези неверници са врагове на Него и на любимия Му Пейгамбер. Да се дружи с враговете на Аллаху теая и Неговия Расул [и онези, които наричат мюсюлманите изостанали] е голямо злощастие. Това дело става причина за различни бели. Най-малката от тях се изразява в това, че сред такива хора човек не би могъл да изпълни повелите на Аллаху теая и да се избави от неща, които стават причина за неверие. Би се срамувал да изпълни повелите на исляма. Тази вреда, която изглежда като най-малка от всички други, е реално огромна. Дружбата с врагове на исляма въвлича човека до състояние на неверие и вражда спрямо Аллаху теая и Неговия Пейгамбер “алейхиссалату весселям”. Такъв човек може да продължи да мисли, че е мюсюлманин, да чете Келиме-и тевхид и да казва, че вярва, но дружейки с неверници и лицемери няма начин вярата му да е останала чиста и непокътната. Тя дори може да изчезне без изобщо да усети. Нека Аллаху теая опази всички нас от злото на шейтана и некоректността на делата ни!

Превод на персийски стих:

Горкият невежец се мисли за духовник,

И с това му се изчерпва цялата връзка с исляма.

Виждате колко са разярени ислямските врагове в Индия. Открито се подиграват и хулят мюсюлманите. Ако имаха сила, биха ги измъчвали постоянно, а дори биха ги избили до крак или биха ги отвърнали от исляма и унищожили ислямските възпитание, морал, свян и чест. Ето защо мюсюлманите не бива да дружат с тях, а да изпитват срам от Аллаху теая. В хадис-и шериф се казва: “**Да се изпитва свян е от вярата.**” Мюсюлманинът трябва да се пази от подобни грозотии и да приема за опасни онези, които се подиграват с повелите на Аллаху теая и не обръщат внимание на халял и харам. Не бива да ги цени. Трябва да избягва всичко, което би им помогнало. Ислямът повелява да се взема джизя от граждани немюсюлмани (зиммии). Днес в Индия от неверниците не се взема джизя. Тази заповед на Аллаху теая е позабравена. Причина за това е дружбата на мюсюлманите с онези неверници, които работят за унищожаване на исляма и мюсюлманите. Целта на тази повеля за джизя е да им се причини трудност. Те падат толкова низко, че за да не платят джизя, не обличат украсени дрехи. Страхуват се и треперят, за да не дадат много пари. Какво стана с мюсюлманите, че забравиха да вземат джизя. Аллаху теая иска да се взема джизя от неверниците, за да бъдат унижени и презрени. Така Той сторва тях низки, а мюсюлманите ценни и високопоставени. Превод на ред от персийски стих:

Намаляването на неверниците увеличава силата на исляма.

Мюсюлманинът се познава по това, че той не се подвежда от ислямските врагове, не слуша техните слова и може лесно да ги разпознае. Аллаху теая в двадесет и осмо знамение на сура Тевбе е нарекъл неверниците

“неджес”, т.е. мръсни, а в деветдесет и пето знамение “риджс”, което също означава мръсни. Ето защо мюсюлманите трябва да приемат неверниците, които се подиграват с тях, за мръсни и зловредни. Ако това стане, никога не биха дружили с тях и биха изпитвали омраза от компанията им. Да се допитва до тези неверници в различни дела и да се постъпва според техни виждания е форма на оказване на голяма почит към тях. Да се очаква полза от тях и особено да се прави дуа и ибадет чрез тяхно посредничество е разточителство на време. В 50-и аят на сура Му’мин и 14-и аят на сура Рад по смисъл се казва: **“Молитвите на неверниците са само заблуда.”** Т.е. молитвите на ислямските врагове не се приемат и не носят никаква полза. Аллаху теаля никога не би приел дуи, изпълнени посредством неверници и свещеници. Тези дуи не биха били от полза за мюсюлманите, а само биха били проява на уважение към тези безбожници. Те, когато правят дуа, искат чрез посредничеството на идолите – враговете на Аллах. Оттук трябва да се разбере докъде би стигнало злото на това да се иска дуа от тях и да се осъзнае, че това би унищожило исляма из основи и не би оставило дори и мирис от него. Един от големците е казал: “Докато не станете като луди, не бихте станали истински мюсюлмани.” Тук под “луд” е визирано онова състояние на всеотдайно усилие за разпространение на исляма и немислене за лични облаги или загуби. Нека не пострада ислямът, а с другото да става каквото ще. Под “ислям” са визирани онези неща, от които Аллаху теаля и Неговият Пейгамбер са доволни и харесват. Какво би било по-важно от това, което Аллаху теаля обича? Ние сме доволни от това, че Аллаху теаля е нашият Господ, ислямът е наша религия и Мухаммед “алеихисселям” е нашият пророк. Превод на ред от персийски стих:

Не ме отделяй от този път, я, Рабби!

Я, Рабби, в името на Мухаммед “алеихи ве аля алихи минессалевату ефдалюха”, най-високопоставения сред пейгамберите, ми отреди да живея и умра като мюсюлманин!

Тъй като времето беше ограничено, успях да напиша само най-необходимите неща, които следва да се знаят. Пращам ги. Ако по-късно Аллаху теаля отреди нова възможност, ще Ви напиша по-подробно.

Както ислямът и неверието са две противоположности, които не могат да битуват на едно място, така и ахиретът и земното. За печелене на ахирет е нужно да се обърне гръб на земно. Т.е. не бива да се пристрастява към него. [Същността на земното е описано в 73-о писмо. Това са онези неща, които Аллаху теаля не харесва и ги е забранил.] Да се отбягва земно е два вида: Първият се състои в отбягване на всички мубахи и използване на само онези, които са крайно необходими за опазване на здраве и религия. Да се бяга от земно по този начин е много ценно и полезно, но и много трудно.

Вторият се състои в отбягване на харами и съмнителни неща и използване единствено и само на мубахи. Да се отбягва земно по този начин също е много ценно, особено днес. Превод на персийски стих:

Небето е твърде ниско в сравнение с Арша,

Но е твърди високо в сравнение със земната повърхност.

Трябва да се отбягва поне по втория начин. Трябва да се страни от неща, които Аллаху теаля е определил за харам. Например, мъжете не бива да ползват златни или сребърни съдове или дрехи и платове от чиста коприна. Златните и сребърни съдове могат да бъдат използвани за съхранение. Харам е самото им използване. Например, да се пие нещо от тях, да се слага храна вътре или да се изработват кутии за аромати и сюрме [молив, часовник].

[За жените е джаиз да ползват украси от злато и сребро във вид на пръстен, гривна, обица и ланец, но когато излизат на открито или се намират сред чужди мъже, трябва да ги покриват. Да се яде свинско, пие алкохол, играе комар, да се дава и взема лихва и да се свири или слуша всякакви музикални инструменти е ясен и категоричен харам. За жените е харам да излизат на улицата с непокрити глави, ръце и крака, и да ги показват на чужди мъже. За мъжете е харам да излизат навън ако не са покрили телата си от пъпа до под коленете. За мъжете и жените е харам да гледат тези непокрити части. Всички жени и мъже трябва да ги покриват. Това е фарз и заповед на Аллаху теаля към мюсюлманите. Онези, които не се подчиняват, ще са извършили харам. В ахирета ще бъдат подложени на джихеннемско мъчение. Ако такъв човек каже: “Че какво от това! Моето сърце е чисто!”, т.е. ако не отдава значение на повелите и забраните на Аллаху теаля, напуска исляма. Дори да твърди, че е мюсюлманин, не е. Той е лъжец. Докато не се покае, нито един негов намаз, орудж, зекят или какъвто и да е друг ибадет или добрина, не биха му донесли полза и спасили от вечен Ад. Вярващите мъже и жени, след като извършат грях, трябва незабавно да се покаят. Ако някой не се отказва и продължава да върши без срам, това показва, че не се бои от Него, нещо, което изкарва от исляма. Такъв човек става муртед.]

Броят на онези неща, които Аллаху теаля е сторил мубах (позволил), е много голям. А на онези, които забранил, е твърде малък. Ползите и насладите, които се намират в мубахите, са в пъти повече от тези в харамите. Аллаху теаля обича онези, които вършат мубах, а не обича онези, които вършат харам. Един разумен човек никога не би искал да разсърди Аллаху теаля заради някоя мимолетна наслада. Той, сторвайки забранена някоя вредна наслада, е позволил в замяна на нея многобройни безвредни такива. Нека Аллаху теаля не ни отделя от пътя, показан от Собственика на великата ислямска религия! Човек не бива да се учи на харам, халял, ибадет и вяра от новопоявилите се реформатори и лъжци. Онези, които говорят, базирайки се на собствени мисли и разсъждения, не

са духовници, а крадци на вяра. Те са по-лоши и вредни от неверниците, които открито нападат исляма. Не бива да се слушат техните слова и четат техните книги и списания. Трябва да се търсят истински духовници, които четат и учат от книгите на ехли суннет и предават оттам. За харама, халяла и вярата трябва да се питат те и да се учи на ислям от техни писания. Това е пътят на избавлението. Всичко извън исляма е вредно и неценно. Онзи, който се отклони от исляма, попада в заблуда и гибел. Нека Аллаху теаля ни отреди правилни състояния и край! Амин.

**Първи том, сто шестдесет и четвърто писмо
(1/164)**

Това писмо е изпратено до хафъз Бехаеддин Серхенди и съобщава, че Аллаху теаля праща ежемоментно фейз и блага на всички, но не всеки може да ги получи.

Нека Аллаху теаля ни поддържа по пътя на исляма! Аллаху теаля ежемоментно праща фейз, блага и добрини на всички хора, без да разграничава добри и лоши. Праща им имот, потомство, препитание и напътствие.

[Не прекъсва препитанието на онези, които Го отричат или вършат грехове. Дава отплатата на онези, които работят за земно, без да прави разлика между тях.]

Разликата е в самите раби. Някои от тях ги приемат, а други не.

[Аллаху теаля не угнетява Своите раби, а те сами си угнетяват чрез грозни помисли и лоши дела. Стих:

**Хаша, Аллах не угнетява Своите раби,
Всеки тегли по своя вина!]**

Слънцето грее еднакво перача и изпраните дрехи, но лицето на перача почернява, а дрехите побеляват.

[По същия начин той еднакво огрява ябълката и пипера ала ябълката става сладка, а пиперът горчив. Разликата във вкусовете не произхожда от слънчевите лъчи, а от самите растения. Тъй като Аллаху теаля съжалева цялото човечество повече, отколкото майка жали своето дете, им е съобщил в Коран-и керим по какъв начин трябва да организират всички свои дела, на база индивид, семейство и народ, за да постигнат земно и ахиретско спасение. Учените на ехли суннет “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” с проникателния си поглед са ги извлекли от източниците в религията, записалите са ги и разпространили по цял свят. Казано с други думи, Аллаху теаля не е оставил Своите раби на произвола и из света не е останало място, където да не е научено за исляма. Нима опитът за разграничаване на исляма от светските дела не е равносилен на този за заличаване на исляма и мюсюлманите от света?]

Хората не могат да постигнат благата, които Аллаху теаля им праща, защото се отвръщат от тях. Онзи, който се отвръща, несъмнено остава лишен. Съд със затворен капак не би имал дял от априлския дъжд. Да, има много хора, които се отвръщат от Аллаху теаля и плуват сред земни блага, но реално всички те са семена на мъчение и гибел. Това са бели, които Аллаху теаля, подвеждайки хората, показва като благо. Тях ги праща, за да отклони тези раби още повече. В 56-о знамение на сура Му'минун по смисъл се казва: **“Нима неверниците смятат, че имотите и децата, които им надбавяме, са добрини и помощ за тях. Нима смятат, че ги награждаваме заедо не повярваха в Моя Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем” и не харесаха исляма? Не, не е така. Заблуждават се. Не осъзнават, че те не са блага, а бели.”** Следователно всички земни неща, които се дават на онези, които се отвръщат от Него, са причини за гибел. [Сладкишите, които се дават на болни от диабет, ускоряват единствено гибелта им.] Нека Аллаху теаля ни опази от това състояние! Весселям.

Първи том, сто шестдесет и пето писмо (1/165)

Това писмо е написано до накиб сеййид шейх Ферид “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”. В него се хвалят онези, които следват Мухаммед “алейхисселям”, и се съобщава, че не бива да се обичат онези, които не искат да последват неговия ислям.

Както Аллаху теаля Ви е отредил честта да бъдете потомък на неграмотния и честит Пейгамбер Мухаммед “алейхисселям”, който бе от племето Курайш и рода Хашим, така нека Ви отреди дял и от духовното му наследство! И нека третира с милост онези, които кажат “Амин!” на тази дуа! Амин!

Онзи, който е от рода на Расулюллах, е наследник на неговия алем-и халк (материална същина). Духовното наследство се състои в постигане на блага, отнасящи се до алем-и емр, като вяра, ма’рифет и рушд (зрялост). Това наследство се печели чрез пълно следване на този велик Пейгамбер “алейхисселяту весселям”. Ето защо, постарайте се да го последвате! Изпълнете повелите и се пазете от забраните!

За да може да се следва пълно, той “алейхисселяту весселям” трябва да бъде заобичан цялостно и съвършено. Признакът на тази съвършена любов е да се усеща ненавист към неговите врагове. Т.е. да не се обичат онези, които не харесват исляма. Любовта не понася да има отпуснатост (мудахене). Влюбеният става луд по любимия и не би могъл да направи нещо против него. Не би могъл да се сближи с онези, които не обичат любимия. Любовта на две противоположности не би могла да се помести в едно и също сърце. Да се обича едната е равносилно на вражда към

другата. Трябва добре да се поразмисли преди да е станало твърде късно, защото тогава в ръката няма да има нищо, освен съжаление. Превод на персийски стих:

**На разсъмване става явно,
Кой с кого е прекарал нощта.**

Земните блага и имоти са временни и измамни. Ако днес са в твои ръце, утре биха били в тези на някой друг. Онова, което ще се печели в ахирета, за разлика от тях, е вечно и се печели тук. Ако този няколкодневен живот бъде прекаран в подчинение спрямо най-ценния човек на двата свята Мухаммед “алейхисселям”, ще има голяма надежда за спасение. Ако ли не, всичко ще е едно голямо нищо. Всяко добро, което се прави без да се следва Мухаммед “алейхисселям”, остава тук и не носи нищо в ахирета. Превод на персийски стих:

**Мухаммед “алейхисселям” е Главатарят на света,
Нека остане под пръста, нежелаещият да стане пръст пред неговата
врата!**

За да може да се последва Расулюллах “салляллаху теаля алейхи ве аля алихи ве селлем”, не е нужно да се обърне гръб на всичко; това би било много трудно. Ако, например, бъде даден зекята, който е фарз, ще се счита, че е отвърнат поглед от целия земен имот. Ето така неговият собственик ще може да се опази от вредата на земното. Когато бъде даден зекят, човек ще е опазил своя имот от вреда. Т.е. зекятът е лекарството за опазване на имота. Несъмнено най-добре е да се похарчи целия имот по пътя на Аллаху теаля, но и зекятът върши подобна работа. Превод на персийски стих:

**Небето в сравнение с Арша е несъмнено ниско,
Но в сравнение със земната повърхност е твърде високо.**

Т.е. разумният човек трябва да положи голямо старание, за да нагласи всички свои дела към исляма. Трябва да се уважават и оценяват учените и праведниците. Трябва да се положи всички сила за разпространение на исляма. Не бива да се ценят реформаторите в исляма (еретиците) и онези, които тичат подир страсти на нефса. Онзи, който оказва уважение към еретик, ще е все едно помогнал за унищожаване на исляма. Враговете на Аллаху теаля и Неговия Пророк трябва да се възприемат като собствени врагове. Трябва да се положи старание за унижаване на ислямските врагове. Никога и никъде не бива да се оказва почит на тези подлеци. Не бива да се дружи и среща с тях. Винаги трябва да се отнася твърдо с тях и да не се поглеждат лицата им. Ако се появи нужда от тях в някое дело, което не може без тях, може да се отиде при тях с неохота и да се иска помощ до разрешаване на проблема. Ето това е пътят на спасението, чрез който се печели обичта на Вашия велик праотец “алейхи ве аля алихисселеват веттеслимат”. Ако не се върви по него, горко ни! Превод на арабски стих:

Дали ще може да постигнем любимия,

Че измежду нас има високи планини и големи опасности!

Не бих желал да Ви отегча с по-дълго писание. Превод на персийски стих:

**Казах го точно и ясно, постарах се да не те обидя,
Има още много за казване, но ми е неудобно вече.**

**Първи том, сто шестдесет и шесто писмо
(1/166)**

Това писмо е написано до молла Мухаммед Емин. Съобщава, че не бива да се подвеждаме от този няколкодневен живот, а да правим много зикр, за да спасим сърцето от присъщата му болест.

Синко, докога ще тръпнеш за себе си, както майка тръпне за своето дете? Докога ще търпиш страдания и трудности заради нефса? Скоро и ти несъмнено ще умреш! Ето защо още отсега приеми себе си и всички останали за мъртви! Представи си, че си като безчувствен и неподвижен камък! В 30-о знамение на сура Зумер по смисъл се казва: **“Ти несъмнено ще умреш и те несъмнено ще умрат!”** В този кратковременен живот най-голямо задължение е да се излекува сърцето от присъщата му болест с много зикр на Аллаху теаля. Нима може да се очаква добро от сърце, което е пристрастено към нещо друго, освен Него? Нефсът е по-добър от душа, която има склонност към земно. В ахирета искат избавено от болест сърце и спасена душа. А ние, непроницателните, мислим да постигнем само онова, което би ги свързало с тази земя. Тежко ни! Тежко ни! Какво да правим? В 117-и аят на сура Ал-и Имран по смисъл се казва: **“Аллаху теаля не ги е угнетил, а те сами се угнетяват.”** Не страдайте заради слабостта, иншаллах ще намерите изцеление. Този факир има надежда за Вас. Поискали сте наша дреха, пращаме една риза. Облечете я и очаквайте полза, защото има голям берекет. Превод на персийски стих:

За онзи, който мисли, че е приказка, си е приказка,

За онзи, който може да я цени, ще донесе голяма полза.

Селям за напътените и последователите на Мухаммед “алейхисселям”!

**Първи том, сто шестдесет и седмо писмо
(1/167)**

Това писмо е написано до Хердирам Хинд и му пожелава да служи на Аллаху теаля и да се пази от служба на саморъчно издялани божества.

Пристигнаха двете Ви писма, в които бе написано, че обичате тези факири и им се подслонявате. Колко голямо благо е това! Превод на персийски стих:

Оповестих ти онова, което трябва,

Или се възползвай, или ми се разсърди.

Слушай внимателно и проумей, че Онзи, Който е създал нас, Вас и всички творения, и ги поддържа в съществуване, е един; никой не е способен да разбере Неговата същина; Той няма подобен и съдружник; няма образ; не е баща или дете; няма нищо, което да прилича на Него; много е грозно да се мисли, че се е свързал с нещо или е проникнал някъде; не се намира някъде; не е обект на време, Той е Създателят на времето; не заема пространство, Той е Създателят на всички пространства; Той винаги е съществувал, за Неговото битие няма начало; винаги ще съществува, за Неговото битие няма край; Той притежава всички добрини и висоти, и не притежава никакъв недостатък. Ето поради всичко това, само Той заслужава да бъде почитан. Идолите, които индусите наричат Рам и Кершен, са две от жалките Му творения. Всеки от тях си имаше майка и баща. Рам беше син на Джерет, брат на Лекне и съпруг на Сита. Той не можа да опази собствените си деца, как би могъл да опази други? Трябва да се поразмисли и да не се следват невежите хора. Какъв голям позор е за онези, които са назовали Създателя на небесата и земята с имена като Рам и Кершен! Те приличат на онези, които назовават велик султан с името на един долен боклукчия. Що за голямо безумие е да се слага знак на равенство между Рам и Рахман? Как създание би могло да е равно със своя Създател? Онзи, Който не може да бъде разбран, не би могъл да бъде оприличен на знайните неща или да се свърже с тях. Преди да бъдат създадени Рам и Кершен Създателят на световите не се назоваваше Рам и Кершен. Какво стана след тяхното сътворение, че безподобният Аллаху теалю започна да се нарича Рам и Кершен? Не, не, не може! Всички към сто двадесет и четири хиляди пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат” бяха призовали хората към служба на един единствен Създател и забраниха да се служи на друг. Всички пейгамбери казаха, че те са само едни създания. Бояха се от величието и силата на Аллаху теалю, и трепереха. А онези, на които индусите се кланят, искаха всеки да ги почита. Изявяваха се като божества. Вярваха в битието на един създател, но приемаха, че той е проникнал в тях и затова всеки трябва да ги почита. Наричаха себе си божества и вършеха всяко зло. Казваха, че бог може да прави всичко и да използва своето творение както сметне за необходимо. Те говорят още куп други безумия. Потънаха в заблуда и завлякоха и други. Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” не бяха като тях. Те най-стриктно бягаха от онези злини, които възбраняваха на хората. Казваха, че и те са хора като всички останали. Превод на ред от персийски стих:

Виж къде се разделят пътищата! Откъде накъде?

**Първи том, сто шестдесет и осмо писмо
(1/168)**

Това писмо е написано до хадже Мухаммед Касъм, сина на хазрети хадже Емкенеги “каддесаллаху сиррахумел’азиз”. Съобщава величието на пътя на Ебу Бекр-и Съдък и горчиво се оплаква от онези, които го развалят.

Хамд на Аллаху теаля, Създателя на цялото творение! Салят и селям от нас за най-високопоставения Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем” и добри дуи за ехл-и бейта и есхаба на този велик пейгамбер! Правим много дуа за Вас – син от великия род на мешайъх-и кирам и спомен от големите евлии –, и Ви долагаме нашите безкрайна почит и желание за среща. Превод на арабски стих:

**Дали ни е отредено да се срещнем с любимия,
Високи планини и големи опасности има измежду нас.**

Донасям до знанието Ви, че величието на този драгоценен път и големците му произхожда от тяхното стриктно следване на сунната и прилежно отбягване на бид’ата. Те се пазели дори от звучен зикр и повелили да се прави от сърце. Забрали да се пее, да се чете иляхия и касида, да се играе и танцува и да се изпада във веджд и теваджуд – състояние на губене на съзнание, безволеви движения и думи –, нехарактерни за времето на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” и четиримата му халифи “ридвануллахи алейхим”. Те, вместо халвет (уединение) и ербаин (да се подлага на четиридесет дневни трудности), са избрали да бъдат с Хак сред халк (сърцето да е свързано с Аллаху теаля, докато тялото е сред хора). Чрез стриктно следване на сунната са постигнали много ценни неща и чрез отбягване на бид’ата са спечелили високи степени. Още в началото са били дарени с онова, което подражателите на други тарика са постигали в края. Ето защо техният път е над всички останали. Словата на тези големци са лекарство за болестите на сърцето. Милостивият им поглед е цял за духовните болести. С един поглед спасяват от пристрастеност към земно и ахиретско. Ценната им помощ избавя от злини и душевни трапове и става причина за постигане на божествени блага. Превод на персийски стих:

**Големците на накшибендийе са майстори водители,
Отвеждат пътника тайно до целта.
Като мощен магнит изтеглят и изхвърлят
Мисълта за халвет и ербаин.**

Но днес пътят се е превърнал в недостижимо благо, изпокрил се е и станал невидим. Онези, които твърдят, че са негови последователи, се отклонили от дирите на големците и изтървали големите блага. Правят какво ли не. Обръщат гръб на същинските драгоценности и се мотаят с няколко саксиени парчета. Като деца играят с камъни и пръст. От липса на ориентация са забравили за пътя на големците. Някои от тях правят зикр на висок глас, други пеят песни и четат иляхийи, а четвърти играят и скачат. Тъй като не могат да се сетят за Аллаху теаля сред хора, уединяват се и

правят халвет. Най-странното е, че когато вършат тези бид'ати, твърдят, че с тях усъвършенстват и подсилват този благословен път. Това разрушение го определят за поправка и възстановяване. Нека Аллаху теаля ги дари с акъл и съвест, и им отреди да усетят аромата на величието на тези големци! Нека Аллаху теаля – в името на свещените знамения от сура Нун и Сад, любимия Му Пейгамбер и неговия чист Ехл-и бейт “салляллаху теаля алейхи ве аля алихи еджма'ин” – ги събуди от съня на неханието! Тези безпочвени твърдения са намерили широко разпространение тук. Сигнало се е дотам, че пътят на големците е потънал в забрава. Всеки новодошъл е извършил реформа. Сърцето ме боли от тази трагична картина. Искан да доложат този духовен срив на прислужниците Ви (т.е. Вашите последователи) и да заличат болката в мен. Но не знам какви хора са в служба на този благословен син и какви хора се намират в ценния Ви меджлис! Превод на персийски стих:

**Сън не ме хвана заради болката в сърцето ми,
С кого ли е прекарал нощта моят любим?**

Нека Аллаху теаля опази благословената Ви личност “рахметуллахи алейх” от всички тези бели и нека възпре потока на разрушението от проникване през честитата Ви врата!

Скъпи братко! Реформите и заблудите са били дотолкова вкарани в този път, че ако нашите противници кажат, че този път е бид'ат от край до край, биха имали право. Днес кланят техеджуд с големи джемаати и се стараят да извършат този бид'ат в джамии, подобно на намаза теравих, който е суннет. Смятат, че това е голям ибадет и зоват всички към него ала не знаят, че да се кланя нафиле с джемаат е мекрух. Това са го казали учените по фъкх “рахметуллахи теаля алейхим еджма'ин”. Нека Аллаху теаля дари делото на тези учени с прещедра отплата! Според някои учени, за да стане мекрух е нужно да се оповестят всички и да се кани за него. Казали са, че не е мекрух да се кланя в един от ъглите на джамията с двама-трима души джемаат. Но единодушно са казали, че ако джемаатът е по-голям от трима, става мекрух. Освен това кланят тринадесет рекята техеджуд намаз. Дванадесет от тях кланят изправени, а два седнали и казват, че последните две се броят за един. Мислят, че севабът от два рекята намаз в седнало положение е равен на един в изправено. Тези техни дела и мисли не са съгласувани със сунната. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е кланял тринадесет рекята, но три от тях са били витр. Общият брой на рекятите е ставал нечетен заради него, а не заради това, което си мислят те. Превод на персийски стих:

**Постарах се да не бъда многословен, приятелю,
И да не раня сърцето ти, иначе за казване много.**

Колко е странно, че в Маверауннехр, място, където се намират най-много ехли суннитски учени, подобни бид'ати се ползват с голяма слава и се появяват нови, при условие, че ние се учим на ислям от делата на

тамошните големци. Аллаху теаля е Този, Който оповестява истината. Нека Аллаху теаля не отделя нас и Вас от пътя на исляма и третира с милост онзи, който каже “Амин!” на тази дуа!

**Първи том, сто шестдесет и девето писмо
(1/169)**

Това писмо е написано до шейх Абдуссамед Султанпури и обяснява кога и защо е нужен муршид-и кямил.

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световите! Селям и дуи от нас за най-високопоставения сред пейгамберите “алеихимусселам” и неговия чист Ехл-и бейт и Есхаб!

Пристигна ценното Ви писмо, с което сте ни удостоили, и много ни зарадва. Задали сте въпрос. Дете мое, най-ценното нещо, което трябва да се иска и търси, е пътя, водещ към Аллаху теаля. Но тъй като човекът се е вгълбил в земни дела и нужди, той се е изцапал и принизил, а Аллаху теаля, от Своя страна, е велик и пречист във всяко отношение. За да се предаде и получи феиз, трябва да има близост между Предаващия и получаващия, а тя в случая отсъства. Ето защо несъмнено има нужда от водач, който да знае и вижда пътя. Той трябва да има връзка и с Предаващия, и с получаващия. Само ако бъде такъв, би могъл да послужи за посредник. Когато получаващият се доближи до Предаващия, посредникът започва да се отдръпва между тях. Когато се доближат напълно, той се отдръпва изцяло и получаващият постига близост с Предаващия без посредник. Ето защо в началото и средата на пътя онова, което се търси, се вижда само в огледалото на муршида и никъде другаде. Когато се стигне до края, Търсеният се показва и без огледалото на водача и се появява васл-ъ урйани.

**Първи том, сто седемдесет и първо писмо
(1/171)**

Това писмо е написано до молла Тахир-и Бедахши. Съобщава, че онзи, който е поел по пътя на тасаввуфа, трябва да проявява снизхождение, да съблюдава своите задължения като раб, да следва исляма и да се бои от своите грехове.

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световите и саят на Главатаря на пейгамберите, и добри дуи за неговия чист Ехл-и бейт и Есхаб “салляллаху теаля алейхи ве аля алихи ве есхабихи еджма’ин”.

Ние факирите трябва да проявяваме низост към Аллаху теаля; да чакаме всичко от Него; да съблюдаваме своите задължения като раби; да не прекриваме границата на исляма и да се вкопчим за славния суннет; когато вършим праведни дела, трябва да коригираме своите възнамерения;

трябва да избавим сърцата си от пристрастеност към земно; всеки наш орган трябва да се отдаде на исляма; трябва да виждаме многото си грехове и да се страхуваме от отмъщението на Аллаху теаля; добрините си трябва да ги виждаме за малобройни, а греховете, дори да са малко на брой, за многобройни; трябва много да се боим от добра слава сред хората и да треперим. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“За човека е достатъчно голяма вреда да го сочат с пръст в ахиретските или земни дела (т.е. това е толкова опасно, че няма нужда от нищо друго, за да го довърши). Само онзи, когото Аллаху теаля пази, би могъл да се избави от нея.”** Колкото добри и чисти да са възнамеренията и делата, човек трябва да ги приема за пълни с недостатъци. Не бива да се разчита на онези блага, състояния и удоволствия – колкото правилни и съгласувани с исляма да са –, които се печелят в тасаввуфския път. Не бива да се разчита на делата за подсилване на исляма и напътване на хората, и да се хвали с тях. Тези добри дела биха могли да бъдат извършени и от страна на неверници и фаджири. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Има много случаи, когато Аллаху теаля подсилва тази религия с фаджири.”** Онези, които идват да учат религия и постигнат доволството на Аллаху теаля (т.е. учениците), трябва да се приемат за опасни като лъвовете и тигри, и да се бои да не би да доведат до лична гибел (за муршида; т.е. муршидът трябва да се бои да не би да направи нещо, което да го доведе до гибел; трябва да е много внимателен към желаещите). Ако се усеща радост от идване на нови ученици, това трябва да се приеме за куфр и ширк (т.е. проява на нечисто възнамерение). Незабавно трябва да се извърши тевбе и да се полага старание, докато настане състояние на страх и тъга. Много е опасно да се има око в техния имот или да се очаква нещо (материално) от тях. Ако е така, от една страна, ученикът не би могъл да извлече полза (да се възползва духовно), а, от друга страна, това би довело водача до гибел, защото в този път се иска само чисто възнамерение. Всяко страдание и тъма, което идва в сърцето, може с лекота да бъде изчистено посредством тевбе, истигфар, съжаление и дуа на Аллаху теаля. Но тъмата, която произтича от земна страст, за разлика от другата, покрива цялото сърце и го въвлича в гибел. Нейното прочистване е изключително трудно. Много е правилен хадис-и шерифът на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, където се казва: **“Страстта към земно е в основата на всички грехове.”** Нека Аллаху теаля спаси нас и Вас от страст към земно и ни опази от обичане и дружене с пристрастени към нея хора, защото тя е убийствена отрова, неизлечима болест, голяма беда и зараза!

- За момент помислете върху себе си: Ако имате религия без съдружник, да Ви е честито; ако ли не, търсене начин за избавление преди да Ви е настигнала беда. (1/174)

**Първи том, сто седемдесет и пето писмо
(1/175)**

Това писмо е написано до хафъз Махмуд и съобщава състоянията на телвин и темкин на сърцето.

Пристигна честитото писмо на моя ценен брат. Написали сте някои неща относно промените в сърцето (телвин). В началото и края на този път саликът не би могъл да се опази от телвин в състоянията. Ако те са в сърцето, саликът би станал от **ербаб-ъ кулюб**, наречен още **ибн-ул-вакт**. Ако сърцето се спаси от телвин и се освободи от робуване на състояния, и достигне до степента темкин, състоянията започват да идват в нефса, защото той вече се е настанил на място на сърцето и върши негова работа. Този телвин на нефса се получава след като сърцето постигне темкин. Собственикът на този телвин може да бъде наречен **ебул-вакт**. Ако само с помощта и щедростта на Аллаху теаля нефсът бъде спасен от този телвин и постигне темкин и итминан, телвинът започва да идва в тялото, съставено от различни вещества. Този телвин никога не изчезва, защото тялото не би могло да постигне темкин. Дори тялото да прилича на най-високото лятифе – ахфа, то не би могло да спечели темкин. Темкинът на ахфа може да окаже влияние върху тялото, но неговият същински телвин пак не би изчезнал. Във всяко нещо се гледа самата същина, а не нейните разклонения и ръкави. Онзи, който спечели тази степен, става от най-високопоставените сред високопоставените. Ето той е истинският ебул-вакт. Някои са казали, че времето, посочено в хадис-и шерифа **“Имам времена с Аллаху теаля, когато между нас не би могло да влезе меляике”**, е само миг, а други, че продължава за дълго. И едните, и другите са прави. Както е посочено и горе, за някои лятифета е кратко, а за други дълго. Казано накратко: човек трябва да използва своите органи по показания от светлия ислям път, а своя батън – т.е. сърцето и другите лятифета – за стриктно изпълняване на възложената му задача. Превод на персийски стих:

**Като паднала в безбрежен океан жаба,
Раздвижи ръце и крака, че е много дълбока.**

**Първи том, сто седемдесет и шесто писмо
(1/176)**

Това писмо е написано до молла Мухаммед Съддък и съобщава, че човек трябва да краси своите минути с праведни дела.

Хамд на Аллаху теаля и селям на избраните от Него раби! В хадис-и шериф се казва: **“Добрят мюсюлманин проличава по това, че отбягва безполезна дела и се занимава с полезни такива.”** Ето защо минутите на човешкия живот трябва да бъдат подплатени с красиви дела, а не да се

пилеят и прахосват. Оставете други да четат стихове и мевлид, а Вие се опитайте тихо да опазите нисбета в батън. Целта на приятелските събрания е да опазят от разсейване батън, а не да се говори отгук оттам. Ето защо големците (на накшибендийе) са харесали подхода не на усамотяване, а на водене на срещи с братя по религия и се опитали да възстановят батън чрез тях. Онзи меджлис, който разваля концентрацията на сърцето, е вреден и трябва да се отбягва. Всичко, което не прави това, е ценно, а всичко останало е неценно и без берекет. Човек трябва да води такъв живот, че да може дори сърцата на околните да се съвземат, а не да се разпилеят (да забравят за Аллаху теаля). Човек трябва да се концентрира върху себе си и да не говори. Не е време за речи и клюки. Превод на ред от персийски стих:

Не е време за уроци и четене на тефсира Кешшаф!

Веселям.

**Първи том, сто седемдесет и седмо писмо
(1/177)**

Това писмо е написано до Джемаледдин Хюсейн-и Бедахши и съобщава, че трябва да се коригира вярата съгласно ехли суннет:

Хадже Джемаледдин Хюсейн, приемоте младежките си години за голямо благо! Опитайте се да ги прекарате, колко е възможно, съгласно доволството на Аллаху теаля! За целта, преди всичко, трябва да се коригира вярата съгласно предадените от ехли суннитските учени знания. На второ място, трябва да се изучат знанията по фъкх и приложат на практика. Чак след тях идва ред на тасаввуфа. Онзи, който успее да направи това, би могъл да се опази от гибел ала другите не. Помагайте на децата на Хадже Мухаммед Салих! Помощта към тях е равносилна на помощ към баща им. Превод на ред от персийски стих:

Показах ти пътя на търсеното съкровище!

Веселям.

Ако си мъж, бъди баща за себе си! (1/179)

**Първи том, сто осемдесет и второ писмо
(1/182)**

Това писмо е написано до молла Салих Куляби и обяснява хадис-и шерифа, които е казан в отговор на един сахабин, оплакващ се от весвесета.

Седяхме няколко души и говорехме за весвесета. Междувременно беше изчетен един хадис-и шериф. Няколко сахабии се били оплакали от

наличие на весвесета, когато Расул “алейхисселям” им казал: **“Тези весвесета са признаци за наличие на зряла (силна) вяра.”**

Зряла вяра означава наличие на голям якин, а такъв якин се намира в онези, които са много близо до Аллаху теаля. Колкото сърцето и горестоящите лятифета са по-близо до Аллаху теаля, толкова по-силна вяра и якин се постига и толкова връзката с тялото става по-слаба. Ето в това време тялото става обект на много неподходящи весвесета. Както се вижда причината за тези весвесета е зрелостта на вярата. Това обаче се отнася само за онези, които са достигнали до края. Колкото повече весвесета получават, толкова по-зряла е вярата им, защото колкото по-зряла става тя, толкова повече най-фините лятифета се отделят от тялото. Колкото повече връзката отслабва, толкова по-празно става то и започва да се размътва и почернява, с което нарастват лошите весвесета. Това не се отнася до онези, които са в началото или по средата на пътя. Техните весвесета са като отрови и увеличават духовните болести. Това трябва добре да се проумее. Тези фини знания са от характерните за този факир. Нека Аллаху теаля дари със спасение онези, които са по правия път и дирите на Мухаммед “алейхисселям”!

- Трябва да се ценят онези неща, които служат за прочистване на сърцето; а онези, които са пречка за тяхното изпълнение, трябва да бъдат приети за врагове. (1/183)

Първи том, сто осемдесет и шесто писмо (1/186)

Това писмо е написано до мюфтията на Кабул, хадже Абдуррахман, и съобщава, че трябва да се следва славния суннет и да се отбягват всички бид’ати.

Нека Аллаху теаля – на Когото се моля плачейки, ридаетейки и доверявайки се – опази този факир и последователите му от вършене на бид’ат и приемането му за красив и полезен! И нека приеме тази наша дуа в името на Главатаря на избраниците! Бид’ат е онази новост, която не се е намирала в религията във времето на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” и четиримата му халифи. Учените са разделили бид’атите в две групи: хасене [красиви] и сеййие [лоши]. Хасене са нарекли онези неща, които ги е нямало в религията във времето на Расулюллах и четиримата му халифи, но не са причина за забравяне на някой суннет. А онзи, който заличава някой суннет, са го нарекли сеййие. Този факир не виждам в нито един от тези бид’ати красота и сияние, а само тъма и мътнина. Днес, заради почерняване на сърцата, делата на реформатора биха могли да изглеждат добри и красиви, но утре, в Съдния ден, когато се събудят, ще се

види, че те не раждат нищо, освен вреда и съжаление. Превод на персийски стих:

**Сън не ме лови заради мисълта сърцераздирателна,
С кого ли моят любим прекара нощта?**

Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Всяка реформа в нашата религия е лоша и трябва да се отхвърли.”** Каква красота може да има в онова, което заслужава да бъде отхвърлено? В други хадис-и шерифи се казва:

“Най-доброто слово е Книгата на Аллаху теаля. Най-добрият път е този на Мухаммед “алейхисселям”, а най-лошото дело е да се прави реформа в него. Всички бид’ати са проява на заблуда.”

“Бойте се от Аллаху теаля! Слушайте ме внимателно и се подчинете! Онези, които ще дойдат след моята смърт, ще видят големи разединения. В онези времена последвайте моя път и този на моите халифи! Отбягвайте бид’атите в религията, защото всяка една от тези реформи е бид’ат, а всеки бид’ат е заблуда.”

Щом всяка реформа в исляма е бид’ат и щом всеки бид’ат е заблуда, кой от тях би могъл да бъде наречен красив? Този хадис-и шериф показва, че всеки бид’ат заличава суннета. Да се твърди, че някои от тях заличават, а други не, е много грешно. Както се вижда всеки бид’ат е сеййие, т.е. лош. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Ако хората измислят един бид’ат, Аллаху теаля, в негова замяна, ще заличи един суннет. Да се следва суннета е по-добре отколкото да се измисля бид’ат.”** В хадис-и шериф, предаден от Хассан бин Сабит, се казва: **“Ако някой народ измисли бид’ат в своята религия, Аллаху теаля ще заличи подобен суннет и няма да го възвърне до Къямета.”**

Ако се обърне внимание на част от бид’атите, които нашите учени са нарекли хасене, те също унищожават суннета. Например, когато увиват покойник в кефен, на главата му слагат чалма и определят тази операция за бид’ат-и хасене. Ако се позамисли обаче, ще се види, че този бид’ат разваля суннета, защото кефенът трябва да е от три части. С този бид’ат той става четири, т.е. променя се суннетът. Да се промени означава да се унищожи. Учените са казали, че е хубаво да се пусне крайчеца на чалмата върху лявото рамо. Това не е правилно, защото според сунната трябва да се пуска между раменете. Този бид’ат също е в явно нарушение на суннета. Същото важи и по въпроса за възнамерението: казали са, че по време на намаз, освен възнамерение със сърце, може да се прави и с език, и това е мустехаб. Но факт е, че нито Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, нито Есхаб-и кирам или Табиин-и изам “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” не са правели това и по въпроса няма нито слабо, нито силно предание. Те, веднага след икамет, са изпълнявали текбир и започвали да кланят. Да се прави възнамерение с език е бид’ат, но са го нарекли хасене. Той обаче не заличава само суннета, но и фарза, защото много хора правят

възнамерение с език, без да включват своите сърца, с което пропускат един от фарзовете на намаза. Такъв намаз не се приема. Същото се отнася и за другите бид'ати. Те променят суннета и са допълнения към него, дори да е само в едно отношение. Допълнението е промяна, а промяната е унищожение.

Т.е. към суннета на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” не бива да се добавя нищо, а да се следва пътя на Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма'ин”, защото всеки от тях е като звездите на небето. Когато и да последваме от тях, ще постигнем щастие.

[Ибни Абидин казва: “Единодушно е съобщено, че е фарз да се прави възнамерение за намаз. То се прави само със сърце. Да се прави само с език е бид'ат. За онзи, който прави от сърце, е джаиз да прави и с език ако целта му е да се спаси от весесе.”]

Къясът и иджитихадът не са бид'ати, защото разкриват значенията на свещените айети, а не добавят нищо към тях. Свещеният аyet по смисъл “**О, разумни хора, проумейте добре!**” повелява да се прави къяс и иджитихад.

Първи том, сто деветдесет и първо писмо (1/191)

Това писмо е написано до Хан-ъ Ханан. Съобщава, че трябва да се следват пейгамберите и че повелите на исляма са много лесни за изпълнение.

Хамд на Аллаху теаля, Който ни показва правия път, пътя на спасението! Ако не го беше показал Той, не бихме могли да го намерим. Повярвахме в пейгамберите на Аллаху теаля. За вечно щастие и истинско спасение е нужно да се повярва в пейгамберите “салеваатуллахи теаля ве теслиматуху”. Ако човек извърши хиляда години ибадет и се подложи на тежки рязети и муджахедета, тези му дела не биха стрували колкото ечемичено зърно ако не е последвал някой пейгамбер “салляллаху теаля алейхи ве селлем”. Те не стават за нищо и са като мираж сред пустиня, който изглежда като вода. Ако сънят, който е гафлет от край до край, бъде нагласен към религията на тези големци – например, ако по тяхна заповед се поспи за определено време през деня – той би станал по-полезен от хиляда годишен ибадет и муджахеде, извършени без тяхна повеля.

[Сеййид Абдулхаким Ефенди, на 65-а стр. от “**Ерриядут-тасавуфиййе**”, отпечатано през 1341 г., казва: “Муджахеде означа да се правят онези неща, които нефсът, врагът на Аллаху теаля, не иска да извърши и му причиняват неприятности. Т.е. да се води борба с него. А рязет е да не се прави онова, което нефсът харесва.”]

Най-ценното благо на Аллаху теаля е леснината във всички Негови повели. Всички повели на исляма са лесни. Например, във времеви участък

от 24 часа е повелил да се извърши общо 17 рекята намаз, а по време на изпълнение е приел да се изпълнят (изчетат) най-лесните неща (сури и дуи). Който не може изправен, кланя седнал. Който не може седнал, кланя легнал. Който не може да извърши руку и седжде, прави иима. Онзи, който не може да използва вода за абдест, прави тейеммум с пръст. Като зекят се дава едва една четиридесета част от целия имот, и то само от търговските стоки и четирикраки животни, пасящи безплатно на ливада. Да се извърши хадж е фарз само веднъж през целия живот и то само за онзи, който има пътни пари и пътуването е безопасно. Позволил е безброй неща. Позволил е да се сключва брак с до четири жени и да се използват безброй наложници. Позволил е чрез таляк да се сменя и съпругата. Повечето от храните, питиетата и облеклата е сторил халял, а само няколко от тях харам. А ако е сторил нещо харам, то е за доброто на рабите. Например, забранил е горчивото и вредно вино и в замяна на него е позволил разнообразни сладки, ароматни и полезни питиета. Плодовите сокове, питиетата с канела и карамфил и различни растения са все халял. Всички те са полезни. Нима едно горчиво, изгарящо, размътващо ума и опасно нещо би могло да бъде оприличено на онези ароматни питиета? Друга разлика е, че Аллаху теаля е сторил виното харам и не го харесва, а другите е сторил халял и ги харесва. За мъжете е забранил копринения плат, но в замяна на него е сторил халял безброй цветни и украсени такива. Всички вълнени платове са халял. Те са в пъти по-полезни от копринените. Наред с това, Аллаху теаля е позволил коприната за жените. Ползата от това е също за мъжете. Същото се отнася и за украси от злато и сребро. Ако някой безсъвестен човек с каменно сърце все пак приема всички тези леснини за трудности и тегла, той реално показва с това си поведение, че има развалено сърце, че е тъпоумен и притежава болна душа. Има много неща, които са лесни за здравите, но трудни за болните. Болестта на сърцето се изразява в непълна вяра в донесените от пейгамберите “алейхимусселям” знания. Вярата на подобни сърца е привидна. Реално не са повярвали. Истинската вяра от сърце си има признак и тя е да се следват стриктно повелите на исляма. Не бива да се вярва на онези, които не харесват исляма и не искат да го следват ала твърдят, че са мюсюлмани. Такива хора се наричат мунафъци (лицемери). В 13-и аяет на сура Шура по смисъл се казва: **“За съдружаващите е тежко да ги зовеш към вяра и служба на Аллаху теаля, и ето защо се отнасят с вражда.”** Аллаху теаля избира за себе Си, когото пожелае и показва пътя на онези, които желаят доволството Му. Селям за онези, които са по правия път и дирите на Мухаммед “алейхисселям”.

**Първи том, сто деветдесет и трето писмо
(1/193)**

Това писмо е написано до хазрети сеййид Ферид “рахметуллахи теаля алейх”. Съобщава, че трябва да се вярва съгласно ехли суннет и да се учат знания по фъкх.

Нека Аллаху теаля Ви помага, улеснява и пази от срамни и грозни постъпки!

Първото задължение на всеки мюсюлманин, достигнал до умствена и полова зрялост (според исляма), е да изучи вярата, написана в книгите на учените на ехли суннет, и да повярва съгласно нея. Нека Аллаху теаля въздаде прещедра отплата за труда на тези големи учени! Амин. Да се спаси от мъчение в Ада зависи от наличието на тази вяра. Само онези, които вървят по техен път, биха се избавили оттам. [Мюсюлманите, които ги следват, се наричат **сунити**.] Те са единствените, които вървят по дирите на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” и Есхаб-и кирам “ридвануллахи алейхим еджма’ин”. Сред знанията, извлечени от Коран-и керим и хадис-и шерифите, ценни са единствено тези, които са разбрани от тези големи учени, защото всеки бидатчия, реформатор и еретик твърди, че е извлякъл изопачените си мисли от тези източници със своя къс акъл и се опитва да засенчи учените на ехли суннет “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”. Т.е. не бива да се смята, че всичко, за което се твърди, че е извлечено от Коран-и керим, е вярно и не бива да се подвежда от преувеличени пропаганди.

Големият учен Турпушти “рахметуллахи алейх” е написал книга на име “Ел-му’темед” за разясняване на правилната вяра, предадена от учените на ехли суннет. Тя е много ценна и ясно написана. Когато се събирате, четете от нея. В нея обаче всичко е доказано по пътя на логиката и обемът ѝ е ненужно уголемен. По-добре би било да се намери друга, в която основните неща за вяра са изложени сбито. Сетих се да напиша ехли суннитската вяра кратко и точно. Ако стане насиб, ще Ви пратя и на Вас.

[В книгите “Пълен Илмихал Се’адет-и Ебедийе” и “Вярата, нужна на всеки” ехли суннитската вяра е написана по лесноразбираем начин. Препоръчваме Ви да ги поискате от книгоиздателство Nakikat Kitabevi и да помогнете и на други да ги прочетат.]

След като се коригира вярата, трябва да се научи от книгите по фъкх кое е халял, харам, фарз, ваджиб, суннет, мендуб и мекрух, и да се нагласят всички дела към тях. Заповядайте на няколко Ваши учениците да четат на събрания някоя книга по фъкх на фарси. “Меджму’а-и Хани” и “Умдет-ул-ислям”, например, биха били много полезни.

Ако има пропуск във вярата, Аллах да пази, не би било възможно да се спаси от Ада. Пропускът в делата може да бъде опростен с или без тевбе. Ако не бъде, може временно да се влезе в Джехеннема, но накрая пак ще се излезе оттам. Както се вижда, в основата на всичко е корекцията на вяра. Хадже Убейдуллах Ахрар “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” е казал: “Ако ми дадат всички красиви състояния и кешфове, без да поместят

вярата на ехли суннет в сърцето, ще знам, че съм съсипан. Но ако ми дадат всички грозотии, при условие, че са украсили сърцето ми с вяра на ехли суннет, изобщо не бих страдал.” Нека Аллаху теаля не ни отдели нас и Вас от вярата на ехли суннет и приеме дуата ни в името на Главатаря на хората “алейхиссалюту весселям”! Амин.

Днес мюсюлманите останаха без закрила и ето защо да се даде един читейл [малка сребърна монета] в услуга на исляма е ценно като да се дадат хиляди жълтици. Благите вести за онзи щастливец, когото ще удостолят с това голямо благо! Да се подсилва и разпространява исляма е винаги добро дело и онзи, който работи за него, би получил джихадов севаб. Няма съмнение, че най-хубаво би било – във време, когато враговете на исляма нападат от всички посоки – помощта да дойде от герои като Вас от Ехл-и бейт-и небевии “рахметуллахи теаля алейхим еджмаи’ин”, защото Аллаху теаля е изпратил исляма, най-голямото благо, посредством Вашия велик праотец. Вашата помощ е като да се помага на собствено дело. Това не се отнася до помощта на другите. Същински наследник на Расулюллах “алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минетехиййати екмелюха” се става чрез извършване на това важно дело. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, в обръщение към своя Есхаб, е казал: **“Вие дойдохте в такова време, че ако не изпълните една девета от повелите и забраните на Аллаху теаля, ще погинете и отидете в Ада. След вас ще дойдат мюсюлмани, които ако могат да изпълнят една десета от тях, ще се избавят от Ада.”** Споменатото в този хадис-и шериф време е сегашното и благовестените мюсюлмани са днешните. Превод на персийски стих:

Топката на щастието е сложена на мегдана,

Къде се героите, защо никой не се пресяга към нея?

Наскорешното убийство на проклетия безбожник Гувендал е изключително радваща новина. Неговата смърт ще обезсърчи индусите. Принизяването на онези, които нападат исляма – с каквато и цел да бъдат убити –, е печалба за мюсюлманите. Преди да бъде убит сънувах как султанът ни обезглавява лидера на неверниците. Този безбожник беше техен главатар. Нека Аллаху теаля остави тези непристойници без помощ!

Възходът на исляма и мюсюлманите зависи от упадъка на неверниците и неверието. Аллаху теаля е повелил да се взема джизия от зиммиите. Този данък е възложен за тяхното принизяване. Колкото голям е възходът на неверниците, толкова голям е упадъкът на мюсюлманите. Тази тънкост трябва добре да се проумее. Много хора не успяват да схванат тази взаимовръзка и рушат своята религия. В 73-о знамение на сура Тевбе по смисъл се казва: **“О, любими Мой пейгамбере “салляллаху алейхи ве селлем”! Води джихад с неверниците и лицемерите, и бъди твърд с тях!”** Борбата с неверниците и твърдото отношение към тях е необходимост, т.е. условие на вярата. [Джихадът се извършва от

държавната армия. Джихадът на мюсюлманите се състои в служба на държавата като войници и изпълняване на нейните повели.] За мюсюлманите е много тежко да видят, че от признаците на неверие, получили всеобщо разпространение през предходните години, има остатъци тук там. Днес най-първо задължение на всеки мюсюлманин е да каже на своите приятели за злото на тези подлеци и да положи старание за изкореняване на въпросните остатъци. Наличието им е признак, че хората не са схванали тяхното зло. Ако може, пратете вест на онези духовници, на които имате доверие. Нека съобщят на народа за тях. Не е нужно човек да има керемети, за да може да разпространи исляма. Знаещите трябва да учат незнаещите. Оправдания от рода на “Нямах сила да съобщя за злото на забранените от исляма неща!” няма да спасят от наказание в Съдния ден. Пейгамберите “алеихимуссалевату веттеслимат”, най-високопоставените хора, са оповестили повелите и забраните на исляма. Когато някой от общността е възжелаел чудо, казвали: “Аллаху теаля е Този, Който твори чудесата. Нашето задължение е да оповестим Неговите повели.” Когато Аллаху теаля пожелаел, в израз на милост от Своя страна, създавал чудеса, за да повярват хората в пейгамберите и постигнат вечно щастие. Каквито и да са условията, ислямът несъмнено трябва да бъде оповестен, да се учи на младежта, да се изявят неговите ползи и да се разкрият лъжите и клеветите на ислямските врагове. Ако знаещите не учат незнаещите, няма да могат да се спасят от наказание. Когато се извършва това задължение, не бива да се поражда фитне. Ако въпреки внимателна работа се появят трудности, те трябва да бъдат приети за блага от страна на Аллаху теаля. Пейгамберите “алеихимуссалевату веттеслимат”, оповестявайки повелите на Аллаху теаля, изтърпяха големи трудности. Не останаха непонесени от тях мъки и изтезания. Най-великият от тях “алеихим минессалевати ефдалюха ве минеттехиййати екмелюха” е казал: “Никой пейгамбер не понесе толкова тегла, колкото мен.” Превод на персийски стих:

**Животът измина, не можах да си доизкажа мъката,
Нека приключи вече, че нощта към своя край отива.**

Весселям.

Първи том, сто деветдесет и пето писмо (1/195)

Това писмо е написано до мир Садр-ъ Джихан и съобщава, че трябва да се работи за разпространение на исляма.

Нека Аллаху теаля Ви дари със спасение! Амин. Доброто на учените се разпростира из всички слоеве на обществото и стават обект на всеобща обич. Това е така, защото хората по сътворение обичат онези, които им вършат добро. Тази обич (връзка) прави хората да заприличат на тях, по

отношение на нрав и поведение, в зависимост от потенциала им да възприемат добротата. Т.е. доброто и злото, възходът и падението на морала започват от върха и слизат към периферията. Както е казано: **“Религията на хората е като тази на техните началници.”** Бедите, които ни сполетяха през миналите години, доказват правотата на това слово. Днес начело застанаха добри хора. Нападенията спрямо исляма понамаляха. Днес всички мюсюлмани, които са на видни позиции и притежават знания, трябва с всеобщи усилия да заработят за разпространение на исляма. Първо трябва да изкарат наяве забранените фарзове и позабравени ибадети и да изкоренят разпространените се харамии и аморалности. Не е време за чакане и няма полза да се бави. Тази отпуснатост кара ранените сърца на мюсюлманите да страдат. Не са забравени терорът и изтезанията от миналите години. Вероятността, че ще възкръснат и зверовете наново ще нападнат беззащитните, гони съня на мюсюлманите. Ако началниците проявят отпуснатост в разпространението на славния суннет, подчинените съвсем ще карат нещата през пръсти. Оценете този няколкодневен живот! Ако изпуснете въжето от ръце, неверниците ще се нахвърлят върху мюсюлманите и Вие ще сте виновника за това. После – дори да се вайка и стене – няма да има никаква полза. Превод на персийски стих:

**Ако Сюлейман беше изпуснал това, което изпуснах аз,
Би плакал и той, и джинът, и Ехримен дори.**

Мюсюлманите трябва да превъзпитат имами и да ги назначат по джамиите. Това е от признаците на исляма. За съжаление в това отношение е налице отпуснатост. Например, в град Серхенд, един от големите мюсюлмански области, от години няма мюфтия. Кадъ Юсуф, който Ви достави това писмо на факир, който се моли за вас, е от рода на хора, които са били кадии тук още от времето, когато се полагали основите на града. Правителствените документи в тази връзка са при мен. Той самият е праведен и богобоязлив човек. Ако сметнете за добре, възложете му тази задача! Нека Аллаху теаля не отделя нас и Вас от правия път на исляма! Амин.

[Англичаните, най-големите врагове на исляма, с лъжи и клевети насаждат ислямска вражда в целия свят. Пораждат войни и от разстояние се наслаждават на предизвиканото зверство. От друга страна, рушат исляма отвътре. Правят реклама на женската голота, разврата и хазартните игри, и ги разпространяват навсякъде. Променят фарзовете (ислямските повели). Правят така, че да се чете преводът на езана или оригинала чрез високоговорители. Езан е онова, което излиза от устата на муеззина, който изпълнява арабския оригинал. Звукът на високоговорителя не е самият глас на муеззина, а негово подобие. Тези звуци са назовани “шейтански езан” в един хадис-и шериф, който фигурира в книгата **“Хилйетул-Евлия”** на големия ислямски учен Ебу Нуайм. В същата книга е написано, че не е

позволено да се изпълнява такъв езан. Мюсюлманите трябва да са будни и да не попадат в капаните на англичаните.]

**Първи том, сто деветдесет и шесто писмо
(1/196)**

Това писмо е написано до Менсур Араб. Описано е, че тасаввуфският път е от седем стъпки и на всяка саликът се отдалечава от себе си и се доближава до Хак теаля.

Ценното писмо, с което сте ни удостоили в израз на милост и щедрост от Ваша страна, пристигна в най-ценното време. Хамд на Аллаху теаля, че големите се сещат за малките. Нека Аллаху теаля дари Вас с хубава награда от наша страна в името на снизхождението Ви! Превод на ред от персийски стих:

Какво и да е, да се говори за Приятеля е най-сладко!

Тасаввуфският път, по който се движим, е от седем стъпки. Чрез първите две се преминава алем-и халк, а чрез другите пет – алем-и емр. С първата стъпка на алем-и емр се появява теджелли-и еф'ал, с втората теджелли-и съфат, а с третата теджелли-и затийе. След това се появяват теджеллии, които са известни на познавачите. За постигане на всичко това е нужно да се следва Главатаря на миналите и бъдещите, Нека добри дуи и селями да бъдат от нас за него, неговия Ехл-и бейт и Есхаб! Някои учени са обобщили нещата, за да ги покажат като по-лесни в очите на талиба, и са казали, че пътят е от две стъпки. Алем-и емр са приели за първа, а алем-и халк за втора стъпка.

С всяка от тези седем стъпки саликът се отдалечава от себе си и се доближава до Хак теаля. След като бъдат изминати всички те, се постига **фена-и етемм** (най-пълна фена) и **бека-и екмел** (най-зряла бека). С тези две блага се постига честта да се спечели **виляйет-и хасса-и Мухаммедийе**. Превод на персийски стих:

**Тази благословия рядко се постига,
Кого ли ще дарят с нея?**

Ние, завалиите, дори не сме достойни да говорим за тях. За нас остава да си мокрим устните с капки от богатата на тези големци. Превод на персийски стих:

**Дори самото споменаване на захарта
Е по-добро от слагане на отрова в устата.**

Превод на персийски стих:

**Небето е ниско в сравнение с Арша,
Но е много високо в сравнение със земята!**

Веселям еввелен ве ахирен.

[Добър е онзи човек, който не е вреден нито за себе си, нито за околните. Аллаху теаля иска всички хора да са добри и да водят спокоен живот. За да

успеят в това, Аллаху теая ги е дарил със сърце, акъл и нефс. Всички органи са подчинени на сърцето. Желанията на сърцето се наричат възнамерения. Нефсът иска да накара сърцето да върши онези неща, от които тялото се нуждае (но винаги в прекалена степен). Всички желания на нефса са вредни и за него, и за останалите хора. Акълът, от друга страна, отсява полезното от вредното и иска сърцето да върши полезните от тях. Аллаху теая, за да отсее доброто от злото, е изпратил религии. Здравият разум иска от сърцето да следва исляма. Ако всяко сърце беше действало съгласно исляма, на света не би имало никакви страдания. За да се изчисли и подсили сърцето, трябва многократно да се повтори името на Аллаху теая. Той не прати на хората религии, за да им причини трудност, а за да изчисти сърцата им. Ако сърцето не последва нефса, а послуша акъла и се подчини на исляма, целият свят би постигнал спокойствие. Задължението на ума е да изучи исляма и работи за неговото всемирно разпространение. Ако сърцето започне да се подчинява само на нефса, той би станал негов поклонник и би забравил за Аллаху теая. Подчинението спрямо исляма подсилва сърцето и тялото и отслабва нефса.]

**Първи том, сто деветдесет и седмо писмо
(1/197)**

Това писмо е написано до Махмуд пехливанина и съобщава, че щастливец е онзи, който не е пристрастен към земно и чието сърце бие с любов към Аллаху теая.

Нека Аллаху теая Ви поддържа по правия път на исляма! Най-добрият човек е онзи, чието сърце не е пристрастено към земно и бие с любов към Аллаху теая. Обичта към земно е в основата на всички грехове, а избавлението от нея е в основата на всички поклонения, защото Аллаху теая не обича рабите да са пристрастени към него. Той не заобича земното откакто го сътвори. Земното и влюбените в него са прокълнати и отпъдени от милостта на Аллаху теая. В хадис-и шериф се казва: **“Земното и всичко в него, което не се прави в името на Аллах, е прокълнато.”**

Всяка частица на онези, които се сецат за Аллаху теая [за Него и Неговите качества], прави зикр. Ето защо те не са прокълнати. Те не са земни хора, защото земно означава всичко онова, което кара сърцето да забрави за Него и мисли за други. Всички имоти, причини, позиции и похвали, които правят това, са земни. Този факт е ясно разкрит в 29-о знамение на сура Веннеджм, където по смисъл се казва: **“И се отдръпни от онези, които се отвръщат от Нашето напомняне. Не ги обичай!”** Ето тази земя е смъртният враг на човека. Пристрастените към нея никога не биха могли да се съвземат и в ахирета ще съжалят много и изтърпят големи болки.

Да се отвърне от земно означава да не се проявява пристрастеност към него. Да не се пристрастява означава да се приема за еднакво неговото присъствие и отсъствие. За да се постигне това, човек трябва да израсне при аллахови хора. Ако един такъв големец стане насиб, трябва да се оцени и да му се изпълнят повелите на драго сърце. Хазрети шейх Муземмил се намира сред Вас. Това е голямо и безценно благо, постижимо за малцина. Толкова голямо, че не би могло да бъде описано. Щедрите хора имат навика да дават онова, от което имат нужда самите те. Т.е. предпочитат другите пред самите себе си. Ако дадете няколкодневно позволение на хазрети шейха, би било много добре. След като приключим, ще се върне пак. Ако имате ихляс и обич, те биха Ви помогнали и от далеко като все едно да му служите в негово присъствие. Нека Аллаху теаля поддържа нас и Вас по пътя на най-добрия сред хората “алейхи ве аля алихи минессалевати етеммуха ве минеттехиййати екмелюха”! Амин.

Първи том, сто деветдесет и осмо писмо (1/198)

Това писмо е написано до Хан-ъ Ханан и съобщава, че днес за големците в исляма е трудно да се срещнат с големците в земните дела.

Нека “Футухат-ъ Меккийе” бъде ключ към футухат-ъ меденийе и нека Аллаху теаля приеме тази наша дуа в името на любимия Си Пейгамбер и неговия Ехл-и бейт “алейхи ве алейхимуссалеват веттеслимат”! Ценното писмо, с което сте ни удостоили, пристигна и увеличи обичта ни. Блага вест за Вас, блага вест за Вас!

Днес за големците в религията стана много трудно да се срещат с големците в земните дела. Ако по време на разговор и писане духовниците проявяват снизхождение, както повелява и нашата религия, онези, които имат лоши помисли, не биха разбрали това и биха си помислили, че го правят заради някаква земна облага. Тези им помисли биха били причина за пропускане на земно и ахиретско щастие, и не биха могли да се възползват от тези големци. Ако духовниците разчуют, че не отдават значение на земно и земни хора, непроницателните биха ги помислили за егоисти и себелюбци. За големците в исляма е необходимо да не отдават значение на нищо, освен Аллаху теаля. Те са хем снизходителни, хем величествени. Две противоположни неща се събират в тяхната личност. Ебу Саид-и Харраз “куддисе сиррух” е казал: “Опознах своя Господ като такъв, Който събира противоположности.” Учените в природните и математическите науки не биха повярвали в това наше слово, но това няма никаква стойност. Онова, което знаят евлиите, не се разбира с разума (недостижими са за него). Селям за напътените!

**Първи том, двеста и второ писмо
(1/202)**

Това писмо е написано до мирза Фетхуллах Хаким. Имам Раббани “рахметуллахи алейх” съобщава, че се чуди на онези, които се отделят от пътя, след като са опознали големците, и дава информация за величието на Есхаб-и кирам.

Нека Аллаху теаля поддържа нас и Вас по правия път на Своя любим Пейгамбер “аля сахибихессалату весселяму ветехиййе”!

Един ден беше станал въпрос за онова, което ранява тасаввуфските големци. Беше казано, че онези, които се отделят от тях, след като са били свързани, и зачат нещо от други, са обречени на жалко съществуване. Междувременно беше споменато Вашето име и това на кадъ (кадия) Сенам. Не помня дали разговорът се беше проточил дори и една минута. Всичко беше казано по предназначение. Не съм казал нищо с цел да причиня страдание на някой мюсюлманин или вследствие на омраза. Нека Аллаху теаля ни пази от тази промисъл! Нека благословеното Ви сърце да не страда в това отношение. Трябва да знаете, че нашия път не представлява да се работи върху имената на Аллаху теаля. Тези големци търсят (искат, желаят) да изчезнат в Него. Те, още с първи поглед, възжелават онова битие, което е отвъд качествата. Т.е. целта им е затъ иляхи, преминавайки през имена и качества. Ето защо краят на другите тасаввуфски пътища представлява начало за този. Превод на ред от персийски стих:

Виж розовата ми градина и проумей каква би могла да е пролетта ми!

Разбираме, че въпросният разговор, предавайки се от уста в уста, е придобил вид, който да Ви натъжи. За да утеша това страдание, пожелах да напиша няколко неща: Срещата с Вас не носи никаква полза за нас или обратно, ако не се срещнем, това не би било вредно за нас в нито един аспект. Целта е Вашето добро (да Ви помогнем). Но се знае, че “Не се проявява милост към онзи, който желае собствено зло!” Знайте, че този факир “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” не съм възжелал Вашето зло и иншааллах няма да го възжелая. Изреченото в този разговор беше израз на милост от наша страна. Тази постъпка е нормална за големците в исляма, техен обичай е да говорят подобни неща заради милостта им. Не тъжете изобщо!

Човек може да приеме себе си за по-високопоставен от хазрети Ебу Бекр-и Съддък “радияллаху анх” поради две причини: Или е закоравял зъндък или е изключително невеж. Това го бях написал и в онова писмо, отпреди няколко години, в което дадох информация за групата на ехли суннет, която ще се спаси от Ада. Странно е, че след като сте го прочели, може да повярвате в подобни неща (клюки). Онзи, който приема хазрети Али за по-високопоставен от хазрети Ебу Бекр “радияллаху анхума”, напуска ехли

суннет. А какво да кажем за онзи, който приема себе си такъв! Големците на този път са казали: “Салик, който се приема за по-велик от краставо куче, не би могъл да постигне нищо от съвършенството на тези големци.” Ислямските учени единодушно са казали, че след пейгамберите най-високопоставеният човек на света е хазрети Ебу Бекр. В своите книги и писма съм написал, че Вахши, убиецът на хазрети Хамза “радияллаху анхума”, тъй като е присъствал само веднъж в сохбета на Расулюллах, е станал по-велик от най-великия на Табиин, Вейсел Карани. Как би могло да се помисли, че онзи (визира себе си), който е написал такива неща, би могъл да каже нещо подобно (че е над хазрети Ебу Бекр). На разумен човек не му прилича да мисли така! Нима е правилно да не се обръща внимание на въпросните писания (книги и писма), а да се следват клюки на завистниците?

Наред с всичко това, големците – във време на тасавуфско опиянение – са изговаряли неподходящи неща. Например, Баязид-и Бистами е казал: “Моето знаме е над това на Мухаммед “алейхисселям”.” От това слово не се разбира, че то наистина е по-високо, защото да се каже това (в буквалния смисъл на думата), е проява на неверие. В писанията на този факир никога не са фигурирали подобни неща. Веселям.

Първи том, двеста и трето писмо (1/203)

Това писмо е написано до молла Хусейн и препоръчва да се дружи с онези, които са по пътя на Аллаху теаля.

Нека Аллаху теаля стори Вашите състояния красиви, дела полезни и цели коректни!

Пристигна Вашето честито писмо и ни зарадва премного, тъй като изразява обичта Ви към нас. Нека Аллаху теаля увеличи Вашата обич към големците на този път! Нека желанието Ви за връзка с тях го стори капитала на Вашия живот! В хадис-и шериф се казва: “Ел-мер’у ме’а мен ехаббе”, т.е. “Човек е с този, когото обича!” Онзи, който обича тези големци, е заедно с тях. Онзи, който е с тях, е опазен от попадане в неверие и вършене на грехове. В хадис-и шериф се казва: “Има меляикета, които са различни от меляикетата-писари на човешките дела. Те обикалят из пътища и улици и търсят раби, които споменават Аллаху теаля. Когато ги намерят, разгласяват един на друг с думите: “Елате тук, елате тук!” и ги покриват с криле. Тези ангели са толкова много, че стигат чак до небето. Аллаху теаля, Знаещ всички дела на Своите раби, ги пита:

- **В какво състояние намерихте Моите раби?**
- **О, Господи! Правят хамд, възхваляват те, изразяват Твоето величие и чистота от недостатъци и грешки.**

- Нима са Ме виждали?
- Не, не са.
- Какво би станало ако бяха видели?
- Щяха да кажат повече хамд, тесбих и текбир.
- Какво искат от Мен?
- О, Господи, искат Твоя Дженнет.
- Нима са виждали Дженнета?
- Не, не са.
- Какво би станало ако бяха видели?
- Щяха да се молят още по-силно. О, Господи! Те се боят от Джехеннема и се осланят на Теб.
- Нима са виждали Джехеннема?
- Не, не са.
- Какво би станало ако бяха видели?
- Щяха да се молят и да търсят още повече начин за спасение.
- Бъдете свидетели, че простих на всички тях.
- О, Господи, сред онези, които правеха зикр, има такъв, който беше дошъл заради земна облага.
- Те са Мои гости. Аз съм с онези, които Ме споменават. Онези, които се намират с тях, не биха били в загуба.”

Тези два хадис-и шерифа показват, че онези, които обичат тези големци, са заедно с тях. А онези, които са заедно с тях, излизат печеливши. Нека Аллаху теаля стори нас и Вас от онези, които ги обичат и нека приеме тази наша дуа в името на Любимия Си пейгамбер Мухаммед “алеихи ве аля алихи ве есхабихиссаяту веттеслимат веттехиййат”, който бе умми и хашими (т.е. неграмотен и от рода на Хашим)! Амин.

В писмото на шейх Иляхдад сте съобщили за Вашето състояние. Такива адеми (небитиета) са много чести в талибите. Работете много. Не се задоволявайте с това, което постигате! Превод на персийски стих:

Търсеният Любим има много преструвки,

Не мисли, че си достигнал до Него, ставайки обект на една от тях!

Дружбата с тези големци е най-полезното нещо на света. Нека Аллаху теаля ни удостои с техен сохбет! Превод на персийски стих:

**Бъди с влюбените в Аллах! Дори да не се опияниш, поне ще
замиришеш като тях,**

Ако и това да не стане, то поне ще си ги видял.

Отдайте се на пътя, който опознахте благодарение на онзи хазрет, с когото се намирате денонощно. Прекарайте през сърце благословеното име на Аллаху теаля, без да се мисли за нищо друго! Дори не мислете за факта, че Той знае, чува и вижда всичко! Не се сецайте за нито едно Негово качество. Поместете името Му във Вашето сърце и нека остане там завинаги!

Най-необходимите знания не биха могли да бъдат разбрани чрез писане. Трябва да се обяснят лице в лице. Докато се срещнем, пишете онова, което печелите (за духовните печалби и състояния). Това ще стане причина за теведжух (духовна помощ и внимание) от далечно разстояние. Весселям.

**Намазът изчиства сърцето и пази от зло,
Не би могъл да станеш просветен ако не кланяш намаз!**

**Първи том, двеста и четвърто писмо
(1/204)**

Това писмо е написано до хазрети мир Мухаммед Ну’ман Бедахши и го наставлява да не страда заради клюките на невежи хора.

Хазрети мир, не страдайте заради гнилите слова на принизени хора! В 84-о знамение на сура Исра по смисъл се казва: **“Всеки постъпва по начин, подходящ за него.”** Т.е. делата и словата на даден човек са огледало за неговата същина. Най-добрият подход е изобщо да не се отвръща – нито с добро, нито с лошо – на словата на долни хора. Лъжата няма край. Техните противоречиви думи са достатъчни да ги изложат. Никой не би могъл да даде светлина на онзи, когото Аллаху теаля не е просветлил. Вие се постарайте да извървите възложената Ви задача! Изобщо не обръщайте внимание на други неща, правете така сякаш изобщо не ги виждате! В 91-о знамение на сура Енам по смисъл се казва: **“Кажете “Аллах” и после ги остави в своята заблуда да се забавляват!”** Нашият брат Мухаммед Садък дойде точно на време. Изпълни итикаф (и’тикаф) през последните дни на свещения месец рамазан. Бяха му разкрити много неща и спечели нови. Хамд на Аллаху теаля, че и другите ни любимци също напредват. Сърцата им са будни. Това е голямо благо на Аллаху теаля, с което дарява, когото пожелае. Той е Прещедър на блага. Селям и дуа от нас за Главатаря на цялото творение Мухаммед “алейхисселям”, неговия Ехл-и бейт и Есхаб!

- Нека Аллаху теаля Ви дари с честта на пълно следване на Мухаммед Мустафа “аля сахибихессаляту весселяму веттехийе”, защото това е в основата на всички дела и е първото желание на съддъците (евлиите); всичко, освен това, е празна фантазия и несъстоятелна илюзия. **(1/205)**

**Първи том, двеста и седмо писмо
(1/207)**

Това писмо е написано до мирза Хусамеддин Ахмед “рахметуллахи алейх”. Съобщава, че телесната близост е причина за духовна и че онова, което не съответства на исляма, е неценно.

Хамд на Аллаху теаля и селям на избраните и обичани от Него раби! От дълго време не успях да получа добри новини за Вас, за скъпия Ви син, Джемаледдин Хюсеин, тамошните мюсюлмани и особено шейх Иляхдад и мяен Шейхулхедийе. Става ясно, че сте забравили за тези Ваши далечни братя. Да, близостта на телата има голямо влияние върху близостта на сърцата. Ето защо никой евлия не би могъл да достигне до степенята на никой сахабин. Вейсел Карани “рахметуллахи алейх”, въпреки своето величие и слава, не можа да достигне до степенята на сахабина с най-ниска степен, защото не видя Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. Запитали Абдуллах бин Мубарек “рахметуллахи алейх”: “Кой е по-високопоставен – хазрети Муавийе или Омер бин Абдулазиз?” Отвърнал им: “Прахът, който влизаше през ноздрите на коня на хазрети Муавийе “радияллаху анх”, докато яздеше до Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, е в пъти по-високопоставен от Омер бин Абдулазиз.”

Ние всички тукашни сме добре. Хамд на Аллаху теаля за това и за всички Негови блага. Колкото и да Го възхваляваме, че ни е сторил мюсюлмани – най-голямото благо – и последователи на Най-добрия сред създанията, ще е малко, защото неговият път е в основата на всички добрини, начин за спасение и врата за всички земни и ахиретски щастия. Нека Аллаху теаля в името на Най-великия сред пейгамберите “алейхи ве алейхим ве аля алихисселевату весселям” поддържа нас и Вас винаги по този път! Амин. Превод на персийски стих:

**Това е всичко,
Всичко останало е нищо!**

Чрез думите на пътниците на тасаввуфа не се печели нищо. Ако състоянията им не са съгласувани с исляма, не струват пет пари. Ако кешфовеите и илхамите им не съвпадат с Корана и Сунната, не струват колкото половин ечемик. Целта да се поеме по пътя на тасаввуфа е да се спечели якин по отношение на нещата, в които трябва да се вярва. Якин означава истинска вяра. Втората причина е да се постига лекота и удоволствие при изпълняване на повелите на фъкха. Тасаввуфът служи за печелене на тези две неща, а не за нещо друго, защото Аллаху теаля ще бъде видян в Дженнета. В земния живот не може. Всички мушахедета и теджеллии, които търсят пътниците на тасаввуфа, не са самият Той, а сенки (т.е. не става въпрос за същина, а за образ, сянка). С тях се утешават. Аллаху теаля не може да бъде разбран; това е отвъд човешките възможности. Колко странно е, че ако разкрием същността на мушахедетата и теджеллиите, с които се хвалят, усилията и желанията на новините пътници на тасаввуфа биха се охладели. Но ако не направя това, се страхувам да не бъда от тези, които затварят очи в момент, когато истината се смесва със заблудата. О, Господи мой, сочещ правия път на заблудените, покажи ми правия път в името на Мухаммед “алейхисселям”, когото си създал като милост за световите! От време на време ми съобщете

Вашето състояние, това би довело до увеличаване на взаимната обич. Селям за онези, които са по правия път!

Първи том, двеста и осмо писмо
(1/208)

Това писмо е написано до ценния му син меян Мухаммед Садък “каддесаллаху есрарухумел’азиз”. Обяснява причината, поради която саликът се вижда на степената на пейгамберите.

Скъпо дете, задал си следният въпрос:

“Саликът, напредвайки в пътя на тасаввуфа, се вижда на степената на пейгамберите “алеихимуссалевату веттеслимат”, а понякога разбира как се изкачва дори на по-високо от тях. Как е възможно това, при наличие на единодушния факт, че пейгамберите “алеихимуссалевату веттехиййат” са по-високопоставени от всички създания? Всички печалби на евлиите “рахметуллахи алейхим еджма’ин” идват от това, че следват пейгамберите. Т.е. те могат да станат евлии само ако вървят по дирите им.”

Отговор: Степените, които саликът вижда, не са тези, които пейгамберите са достигнали при урудж. Тези големци в процеса на урудж са се извисили в много високи степени, защото споменатите маками са имената на Аллаху теаля, които са мебде-и теаййуните им. Всички фейзове и блага от Аллаху теаля идват винаги от тези имена, наречени мебде-и теаййун, защото Аллаху теаля – без посредничеството на тези имена – няма никаква връзка с този свят. Аллаху теаля няма нужда и директна връзка със създанията. В 6-о знамение на сура Анкебут по смисъл се казва: **“Без съмнение Аллаху теаля няма никаква нужда от тези светове.”** Тези големци, когато слизат надолу от степените, до които са се извисили, слизат заедно със спечеления нур и отсядат в тези характерни за тях имена. Ето защо ако някой ги потърси, ги намира в тези маками. Салик, желаещ зат-ъ иляхи и дарен с голям потенциал по сътворение, в процеса на изкачване стига до тези имена и преминава нагоре. Стига до макама, пожелан от Аллаху теаля. Когато слиза обаче, той идва до името, което е неговият мебде-и теаййун и се намира по-надолу от имената, където са пейгамберите “алеихимусселям”, и вижда разликата между своя макам и този на тях. Ето, разликата във величието се мери с тези степени. Онзи, който е притежател на по-висок макам, е по-високопоставен. Докато саликът не слезе до името, което е неговият макам, и не разбере, че той е по-надолу, не би могъл да разбере със сърце и състояние, че онези големци са по-високопоставени (т.е. знае го, но не го усеща). Той ги приема за такива, защото е научил това и е повярвал в него, но съвестта му не го чувства. Ето в това време той трябва да се моли на Аллаху теаля и да изяви своето невежие и безпомощност, и да иска от Него да му съобщи истината (да я почувства със съвест). Това място е от опасните за пътниците на

тасаввуфа, т.е. могат да се подхлъзнат. Нека да дам нагледен пример, за да обясня тези писания: знаем, че димът съдържа течни и твърди частици с висока температура. Тези частици под въздействие на висока температура са се разширили и намалили маса, пресметната на единица обем, и издигнали във въздуха. Когато се види това, не е правилно да се каже, че тези течни и твърди частици са по-леки от въздуха, защото тях ги издига нагоре топлинната енергия. Когато изстинат, те отново слизат долу и падат върху земната повърхност. С това се разбира, че същинското им място е на по-ниско от това на въздуха. Същото става и със салика: енергията, породена от силната любов в сърцето му, го издига (тегли) над въпросните степени. Същинският му макам обаче е под тях. Дотукашните описания се отнасят за мунтехията. Мунтехия означава евлия, който е достигнал до края на степените, до които е можел в тасаввуфа. Нещата при мубтедията (онзи, който е в началото на пътя) са по-различни, т.е. ако намери себе си на степените на тези големци, причината е друга и тя е следната: всички степени, които се намират в края, имат образи (подобия) в началото и средата на пътя. Когато саликът стигне до тях, си мисли, че е стигнал до техните същини, защото не може да разграничи образа от същината. Когато намери и образите на тези големци в образите на техните маками, си мисли, че е достигнал до същата степен. Но не е така. Не е нищо освен да се бърка образа и същината. О, Господи! Съобщи ни истината за всичко и в името на любимия Ти пейгамбер ни пази от прекарване на време с безполезни неща! Амин.

Първи том, част от двеста и девето писмо (1/209)

В старите общности Аллаху теаля пращаше нови пейгамбери в рамките на хиляда години от смъртта на един улюл азм пейгамбер и подсилваше валидната тогава религия. Когато времето на неговата религия изтечеше, Аллаху теаля пращаше друг улюл азм пейгамбер с нова религия. Тъй като Мухаммед “алейхисселям” е последният пейгамбер и неговата религия няма да бъде променена, учените от неговата общност станаха като пейгамберите на другите общности (т.е. те ще я разпространят и подсилват). С делото по укрепване на исляма са възложени те. Наред с тях в неговата религия е включен и един улюл азм пейгамбер. Той също е натоварен със задачата да я укрепне. В 9-о знамение на сура Хиджр по смисъл се казва: **“Ние ти низпослахме Корана и несъмнено Ние ще го опазим.”**

Учените, които ще дойдат хиляда години след смъртта на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” [т.е. в началото на всяко хилядолетие] ще бъдат малко на брой, но много велики, за да могат да укрепнат исляма в пълния смисъл на думата. Расулюллах “алейхисселяту vessелям” ни е съобщил за идването на хазрети Мехди. Той ще дойде след хиляда години.

Тогава ще слезе от небето и Иса “алейхисселям”. Величието на евлиите, дошли след хиляда години (в началото на всяко хилядолетие), ще прилича на това на Есхаб-и кирам. Макар Есхабът да е най-високопоставен след пейгамберите, упоменатите учени дотолкова ще наподобяват сподвижниците, че тяхното разграничение ще стане почти невъзможно. Ето защо Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Няма да може да се знае кои са по-високопоставени, дошлите в началото или на по-късен етап?”** Забележете, не казва “Не знам!”, защото знае кои са по-велики и ето защо казва: **“Най-високопоставените мюсюлмани са тези от моето време.”** Но тъй като дошлите по-късно много ще приличат на тях, онзи, който погледне отстрани, ще изпадне в съмнение.

Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” ни съобщи, че след времето на Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин”, най-добро ще е това на Табиин “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”, а после на Тебе-и табиин. Оттук се разбира, че тяхното време ще е по-добро и от това след хилядолетие. Но ако ни запитат “Как би могло дошлите на по-късен етап да заприличат толкова много на Есхаб-и кирам?”, бихме отговорили така: “Упоменатите два века (на Есхаб-и кирам, Табиин и Тебе-и табиин) са по-добри от тези след хилядолетие, защото в тях има много евлии “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” и малко еретици. Не е грешно да се каже, че сред по-късните ще има няколко евлии, които ще са по-издигнати от всички евлии в Табиин и Тебе-и табиин. Такъв пример е хазрети Мехди. Но времето на Есхаб-и кирам е над другите във всяко отношение. Няма смисъл да говорим за това. Те са първенците. Те ще са най-близките до Расулюллах в Дженнета. Севабът от една тяхна садака под формата на шепа ечемик не би могъл да бъде настигнат от садака под формата злато колкото планини, дадени от другите. Аллаху теаля дарява със Своята милост когото пожелае.

Първи том, двеста и десето писмо (1/210)

Това писма е написано до мевляна Шекиб-и Исфехани. Обяснява едно писание от “Нефехат” и дава наставление.

Прочитът на честитото писмо, с което сте ни благоволили, ни възрадва. Бъдете под закрилата на Аллаху теаля! Заобичайте големците на този път. Нека обичта към тях бъде капиталът на Вашия живот. Когато станете от гроба в Съдния ден, нека обичта към тези факири бъде в сърцето Ви. Нека Аллаху теаля приеме тази ни дуа в името на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, който ценеше бедността (факр) повече от богатството. Благоволили сте да ни предадете случката на мурида на хазрети шейх Ибни Секине “куддисе сиррух” и тя е както следва: “Един ден се гмурна в река Тигър за гусюл абдест. Когато изкара глава от водата, се намери в

река Нил. Дойде в Египет и се ожени. Родиха му се синове. След седем години се гмурна в река Нил за гусюл абдест. Когато се показа над водата, се намери в река Тигър. Дори намери своите дрехи там, както ги бе сложил преди. Прибра се у дома и завари своята съпруга, която му каза: “Подготвих онези ястия, които искаше за гостите.”

Дете мое, онова, което е трудно за разбиране тук, не са онези дела, които се вършат за миг, при условие, че при нормални условия биха отнели години, защото такива събития са се случвали много често. Например, последният пейгамбер Мухаммед “алейхисселям” в нощта на Възнесението се издигна до небето, измина разстояния за хиляди години и се върна обратно, и видя, че мястото, където беше лежал, не е изстинало, а водата в стомната, с която е изпълнен абдест, не е спряла да се клатушка. В книгата “Нефехат” подир тази случка е обяснено, че Аллаху теаля е разширил времето за този човек. Трудният за разбиране момент е как миг в Багдат се равнява на седем години в Египет. Например, ако тогава в Багдат е била 360-а година по Хиджра, то в Египет е била 367-а. Това не е логично и не съвпада с исляма. Такова нещо е възможно за един двама, но не за различни градове и местности. Мисля, че това събитие се е случило насън, а не в будно състояние. Може би предавачът е разбрал думата ру’йа (сън) като ру’йет и това е породило цялото объркване. Тези грешки не са редки явления. Има вероятност този човек да е разказал съня на своя шейх, а после на своите деца.

След тази случка е предадена още една, която е съобщена от Мухйиддин-и Араби “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”. Само Аллаху теаля знае истината за всичко.

Искате наставление от нас. Дете мое, срамувам се да ти дам наставление, имайки предвид, че съм упаднал, потънал в земно, невеж и безуспешен. Но, от друга страна, ме е страх да не избягам от заповедта за емр-и ма’руф и да проява скъперничество и низост. Ето защо ще положа усилие, за да напиша няколко думи. Дете мое, времето за пребивание на този свят е твърде кратко и по-голямата част от това кратко време вече премина напразно, и остана съвсем малко от него. Ахиретът, от друга страна, е вечен. Всичко, което ще ни сполети там, зависи от тези наши няколкодневни дела. Т.е. чакат ни или безкрайни блага или нескончаеми мъчения и болки. Това го е съобщил Мухбир-и садък, т.е. Говорещият истината (Мухаммед “алейхисселям”). Те несъмнено ще се случат. Разумният човек би следвало непрекъснато да работи. Дете мое, най-ценното време от живота изтече напразно. То бе пропиляно, изпълнявайки желаниа на нефса, който е враг на Аллаху теаля. Остана най-неценното и безуспешно време от живота. Ако и с него не успеем да извършим харесано от Него дело и не постигнем в това безсилно време онова, което сме изпуснали във времена на сила, и ако с малко усилие и кратковременно страдание не успеем да спечелим безкрайни блага, и ако

не покрием безкрайните си грозни дела с малко добри такива, то утре, в Съдния ден, с какво лице ще излезем пред Аллаху теалю? Какво извинение и оправдание ще занесем там? Докога ще продължи този сън на нехание? Докога ушите ни ще бъдат затапени с памука на небрежността? Един ден ще вдигнат завесата от очите и ще изкарат памука на небрежността от ушите, но това няма да помогне с нищо. В ръце няма да остане нищо, освен съжаление и срам. Трябва да сме наясно какво следва да се прави преди смъртта. Трябва да умрем със сияйни лица, възжелавайки Аллаху теалю. Най-напред трябва да коригираме своята вяра. Несъмнено трябва да се повярва в онава, което е предадено по пътя на теватур (единодушие). После непременно трябва да се изучат знанията, изложени в книгите по фъкх и приложат на практика. След тях идва ред да се поеме по пътя на тасаввуфа, но то не се прави за научаване и виждане на онези неща, които другите не знаят и виждат, или за виждане на сияния и цветове. Всички тези неща са като игри и забавления. Нима не ни стигат онези неща и цветове, които всеки вижда, че да ги загърбим и потърсим, чрез изтърпяване на риязети, такива, които не всеки вижда? И тези (знайните) и онези (незнайните) са все създания на Аллаху теалю и признаци за Неговите битие и творчество. Лъчите на слънцето и луната в алем-и халк (видимия свят) са в пъти по-ценни от сиянията и цветовете в алем-и мисал. Но тъй като първите ги вижда всеки и всякога, било то учен или невеж, не им се отдава значение, а се търсят незнайни и непознати сияния. Превод на ред от персийски стих:

Водата, която тече пред прага на дома, изглежда мътна!

Целта на тасаввуфското пътешествие е да подсили вяра в онава, в което трябва да се вярва според исляма. Когато човек го измине, престава да прави опит да разбира знанията, отнасящи се до вяра, чрез логика и разум, а печели вяра (твърдо убеждение) като че ли всичко е видно с око, т.е. започва да вярва със своята съвест. От състояние на кратка и сбита вяра преминава към обстойна и дълбока. Например, преди да измине пътя, вярваше в битието и единството на Аллаху теалю, като научаваше за тях или чрез промисъл (съзерцание), или чрез някой друг (който да го научи на тях). Но когато бъде удостоен с напредък в тасаввуфа, вярата, постигната с промисъл и учение, се превръща във вяра с разбиране и усещане. Т.е. печели зряла вяра (преди вярата му беше образ, а сега е същина). Същото става и с всичко останало, в което трябва да се вярва (всички знания по акида).¹⁰

Втората полза от тасаввуфа е, че при изпълняване повелите на фъкха се появява леснина и изчезват трудностите, продиктувани от нефс-и еммаре.

¹⁰ Вярата на онзи, който е виждал дадено нещо (бил е свидетел) е различна от вярата на онзи, който не е виждал, а е научавал за него от друг (не е бил свидетел). Първата вяра е като самата същина, а другата е като образ (сянка, подобие). (Пояснение на преводача)

Този факир ясно разбрах, че тасаввувът е помощникът на исляма, а не нещо извън него. Това го бях обяснил в своите книги и писма. За постигане на тези две ползи най-добрият подход е да се поеме по пътя на Ебу Бекр-и Съддък, защото големците на този път са последвали славния суннет и обърнали гръб на бид'ата. Ето защо ако те, следвайки суннета, не спечелят нищо, не страдат, а се радват. Ако спечелят ахвал и меваджид, но се появи отпуснатост в суннета, изобщо не харесват тези състояния. Хазрети хадже Убейдуллах-и Ахрар е казал: “Ако ми дадат ахвал и меваджид, без да поместят в сърцето ми вярата на ехли суннет вел джемаат, ще знам, че съм погубен. Ако ме дарят с вяра на ехли суннет вел джемаат, но изобщо не ми дадат никакви ахвал и меваджид, изобщо не бих страдал.” Наред с всичко това, в началото на този път се дава да се вкусят онези неща, които се печелят в края. Ето защо с още първа крачка печелят онова, което другите постигат най-накрая. Между тях (тези два вида печалби) има разлика само по отношение на иджмал (общо, кратко, сбито) и тафсил (подробно, обстойно и задълбочено). Този път (накшибендийе) е пътят на Есхаб-и кирам “алейхимуридван”, защото те още с първия сохбет на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” са спечелили неща, които евлиите на общността не са успели в края. Ето защо Вейсел Карани “рахметуллахи алейх”, най-великия сред Табиин, не е успял да достигне до степенята на Вахши, убиеца на хазрети Хамза “радияллаху анхума”, който е присъствал в сохбета на Расулюллах само веднъж, защото достойнството на сохбета е над всички достойнства и съвършенства. Тяхната вяра е станала като вяра във видяното. Никой друг не е постигнал тази благословия. Превод на ред от персийски стих:

Нима да се види и чуе са еднакви неща?

Ето защо степените, които са спечелили те с даване на шепа ечемик като садака, са в пъти над тези на другите, които печелят чрез даване на злато колкото планини. Това величие е характерно за всеки един от Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма'ин”. Всеки един от тях следва да приемем за велик и да имаме добри помисли, да ги обичаме и хвалим, защото всички те са справедливи и по отношение на предаване на исляма са равни. Знанието, предадено от един, не е по-ценно от това на друг. Те събраха Коран-и керим като всеки от тях – бивайки разчитана на справедливостта им – донесе по няколко ајета. Ако някой охули един от Есхаб-и кирам, тези му слова ще опрат до Коран-и керим, защото има вероятност няколко от ајетите да са били донесени от него. Трябва да кажем и повярваме, че войните измежду тях са продиктувани от добри помисли, а не от страсти на нефса, омраза и инат. Имам Шафи “рахметуллахи алейх” познаваше Есхаб-и кирам много добре. Този велик имам е казал: “Аллаху теаля не изцапа нашите ръце с тяхна кръв, нека и ние не цапаме своя език!” Същите слова са предадени и от хазрети имам Джафер-и Садък. Весселям еввелен ве ахиран.

**Първи том, двеста и тринадесето писмо
(1/213)**

Това писмо е написано до хазрети накиб (главен мюфтия) сеййид шейх Ферид. Отправя наставления и възхвалява учените на ехли суннет.

Нека Аллаху теаля опази благословената Ви личност от всичко, което не Ви подхожда, и нека приеме тази дуа в името на великия Ви праотец “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат”! В 60-о знамение на сура Еррахман по смисъл се казва: **“Въздаянието за добрина е добрина.”** Не знам как бих могъл да отвърна на Вашите добрини, освен да се моля за Вашето земно и ахиретско щастие в ценни времена. Елхамдулиллях, че ми отрежда изпълнението на това задължение. Друго въздаяние би било да се даде наставление. Какво голямо благо би било за нас да ги приемете.

О, благородни и честити братко! Най-ценното наставление е да се среща и дружи с аллахови хора. Човек може да стане от тях и да последва исляма само ако се отдаде на правия път на ехли суннет вел джемаат, който е групата на спасените сред всички останали мюсюлмански групи. Докато не се поеме по пътя на тези големци, избавлението е немислимо. Не може да се постигне щастие без да се следва онова, което са разбрали те (от източниците в исляма). Разумните, учените и евлиите с кешфове знаят, че тези ни слова са правдиви и няма никаква вероятност за грешка. Дружбата с онзи, който се е отделил от правия път на тези големци, колкото синапено зърно, е убийствена отрова. Разговорът с него трябва да бъде приет за опасен като ухапване от змия. Учените, които не се страхуват от Аллаху теаля, независимо от групата, към която принадлежат, са зъндъци. [Нито една от всички двадесет и две еретични (заблудени) групи не е ехли суннет. Най-лошите сред тях са шиитите и вахабитите.] Не бива да се говори и дружи с тях, не бива да се четат книгите им, не бива да се ходи у тях или в техните села. Всички фитнета в исляма и разярената ислямска вражда са от злото, което ни оставят тези зъндъци. Те, в стремежа си да спечелят земно, помогнаха за разрушаване на исляма. В 16-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Купиха заблудата в замяна на напътствието. Ала не спечелиха нищо от тази търговия и не успяха да намерят правия път.”** Този свещен аyet съобщава за тях. Една личност е видяла как Иблис седи радостно и не се мъчи да заблуждава никого, и му зададе следния въпрос: “Защо не подвеждаш хората, а бездействаш?” Иблис отвърнал: “Лошите духовници на нашето време прекрасно изпълняват моята работа, за мен не остава работа по заблуждаване на хората.” Мевляна Омер, от тамошните ученици, има потенциал по сътворение, но трябва да бъде подкрепян в делото по съобщаване на истината. Имамът хафъз е отдал всичко свое на разпространението на

исляма. Такъв трябва да бъде всеки мюсюлманин. В хадис-и шериф се казва: **“Не е пълна вярата на онзи, който не бъде наречен луд.”** Знаете, че този факир полагам усилие със слова и писания, за да разчуя важноста на дружбата с добри хора. Отново и отново, без да се отегчавам, повтарям, че не бива да се дружи с лоши хора, не бива да се четат техните книги. Правя това, защото тези две неща са в основата на всичко останало. Съобщаването е от мен, а приемането е от Вас. И казано по-точно, всичко е от Аллаху теаля. Благии вести за онези, които Аллаху теаля използва в добри дела! [Днес британски шпиони, безмезхебници и зъндъци си сложиха маски на ислямски духовници. Стана невъзможно да се намери ислямски учен, който да знае и говори истината. За постигане на щастие не остана друг изход, освен да се четат книгите на ехли суннитските учени. Всички книги на издателство Nakikat Kitabevi са събрани от книгите на въпросните учени. Препоръчваме ги на всички мюсюлмани. Под “книги на ехли суннет” се има предвид книги на един от четирите мезхеба.]

Големият брой на благата от Ваша страна стана причина за тези писания и ни стори да забравим за мисълта да не би да Ви причиним главоболие и отегчим. Веселям.

Първи том, двеста и четиринадесето писмо (1/214)

Това писмо е написано до Хан-ъ Ханан. Съобщава, че земното е нивата на отвъдния живот и обяснява защо неверниците ще бъдат подложени на безкрайно мъчение.

Благии вести за онзи, когото Аллаху теаля ползва в добри дела! Аллаху теаля стори земята да е нива за отвъдния живот. Тежко им на онези, които изяждат всички семена и не развиват своя потенциал по рождение, който е плодороден като почва, и изпускат възможността да получат седемстотин семена от едно единствено! Загуби онзи, който не събира провизия за онзи Ден, когато брат ще бяга от своя брат, а майка ще бяга от своето дете. Остана с празни ръце и в земния, и в отвъдния живот. Ще съжалява и в двата свята и ще се вайка. Един разумен човек би следвало да приеме този няколкогодишен живот за възможност и благо. В това кратко време не би се подвел от временните наслади и удоволствия на земното, всички от които свършват със страдания и притеснения. Не би загубил време с тях, а в това късо време би посял своето семе и би получил безброй плодове в замяна на едно добро дело. В 261-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Аллах умножава комуто пожелае.”** Ето защо в замяна на няколкодневно добро ще даде безкрайни блага. Той е прещедър на блага.

Въпрос: Умножението на отплатата е по отношение на добрини. По отношение на злини е едно към едно. Защо, имайки предвид това,

неверниците – в отплата на късовременни злини – ще бъдат подложени на безкрайно мъчение?

Отговор: Никой, освен Аллаху теаля, не знае каква ще е отплатата за земните дела. Човешкото знание не би могло да я разбере. Например, Той е повелил да се ударят по 80 тояги на онзи, който клевети праведна жена. На крадеца му се отрязва дясната ръка. Ако някой неженен човек извърши зина, се наказва с 100 тояги и прокуждане от града за една година, а ако прелюбодеецът е женен, се наказва със смърт чрез хвърляне на камъни по него. Хората не биха могли да разберат техните причини. Подобно на тях, Той в замяна на късовременно неверие ще накаже неверниците с безкрайно мъчение. Наказанието на временно неверие е безкрайно мъчение. Онзи, който се опитва да докаже всички повели на исляма със своя разум (т.е. вярва в тях само ако може да ги разбере със своя разум), няма да се счита за повярвал в пророчеството. Да се говори с такъв човек е безразсъдно. Превод на персийски стих:

**Ако човек не вярва в Корана и хадисите,
Изобщо не бива да му се отговаря!**

**Първи том, двеста и петнадесето писмо
(1/215)**

Това писмо е написано до мирза Дараб и съобщава какво представлява земното.

Пристигна ценното Ви писмо, което разкрива изключително деликатните Ви помисли, изявяващи високия Ви потенциал по сътворение. Нека Аллаху теаля в името на Своя Любим “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат” дари Вашите писания, галещи този факир, който не става за нищо, с красива отплата!

Дете мое, онези, които са пристрастени към тази дуня и тичат след имоти и пари, са настигнати от голяма беда, защото приемат за красиви онези неща, които Аллаху теаля не харесва и са по-грозни и от най-долните мръсотии. Смятат ги за привлекателни. Това е като да се украси мръсотия или покрие отрова със захар. Аллаху теаля дари хората с акъл, на когото разкри злото на тази долна земя. Показа му грозотата на онова, което не харесва. Ето защо учените в исляма са казали: “Ако някой завеща да му дадат имота на най-разумния човек, той следва да бъде даден на захида, защото няма страст към земно и това разкрива факта, че има изключителен разум.” Тъй като Аллаху теаля е изключително милосърден, даде не само свидетеля, наречен разум, но прати и втори – пейгамберите “алейхимусселям”. Той ги прати като милост за световите и чрез тях показва същинското лице на тази развалена стока (дуня). Ясно нареди на хората да не се подвеждат от съблазнителите на тази лъжлива блудница. Ако някой, при наличие на тези два правдиви свидетеля, изяде отрова, смятайки я за захар,

или загребе мръсотия, мислейки я за злато, несъмнено ще е извършил твърде голяма низост, ще е показал, че е изключително мерзък и че не е повярвал в пейгамберите “алейхимуссалевату веттехийат”. Дори да твърди че е мюсюлманин, той е мунафък. Привидната му принадлежност към групата на мюсюлманите няма да го спаси в ахирета. Тя ще му опази само живота и имота в земния живот. Памукът на небрежността трябва да се изхвърли от ушите, защото в ахирета няма да може да се направи нищо, освен да се съжалява и вайка. Пиши ни често за своето състояние!

Превод на персийски стих:

**Скъпо дете, искам да ти кажа само това,
Че си още зелен, а пътят ти е много страшен.**

**Първи том, двеста и шестнадесето писмо
(1/216)**

Това писмо е написано до мирза Хусамеддин Ахмед “рахметуллахи алейх”. Описани са кераметите на евлиите.

Правя хамд на Аллаху теаля, Който е създал всичко от нищото, ежемоментно поддържа всичко в битие и препитава живите същества. Пращам салят и селям на Неговите пейгамбери и на най-високопоставения сред тях, Мухаммед “алейхисселям”, и на близките му роднини!

Тъй като планините се спуснаха между нас като завеси, телесната отдалеченост превърна нашата среща в нещо недостижимо като птицата Феникс. Реших да пращам от време на време нови знания на Вас, моите любимци. Да се надявам, че това не би Ви отегчило.

Скъпи ми приятелю! Днес всяка уста говори за кераметите на евлиите “рахметуллахи алейхим еджма’ин”. Невежите ги интересуват само те. Сметнах, че трябва да се напише нещо по този въпрос. Моля, прочетете внимателно! Виляйетът се състои от степените фена и бека. Хора, достигнали до тях, започват да проявяват необикновени неща и кешфове, но тяхната многобройност не е критерий за съвършенството на самия им виляйет. Има много евлии, които имат малко керамети, но по-зрял виляйет (по-висока степен). Многото керамети се дължат на две неща:

1. Голямо издигане в процеса на изкачване (урудж).
2. Малко слизане в процеса на нузул (слизане надолу).

Втората причина е главната, защото онзи евлия, който слиза на долна степен, всъщност слиза в света на причините и знае, че всяко събитие се случва с някаква причина. Вижда, че Създателят на причините “джелле джелялюху” задвижва материята чрез тях. Другият евлия, който не се връща на по-ниска степен или слиза, но не до света на причините, вижда само Собственика на причините и Онзи, който им дава силата да вършат работа. Не вижда самите причини. Тъй като Аллаху теаля третира всеки според неговите очаквания, Той се отнася различно към тези две групи

евлии. Делата на онзи, който вижда причините, ги създава чрез тях, а на другия – без тях. В хадис-и кудси се казва: **“Рабите ще Ме намерят такъв, за какъвто Ме предполагат.”** В тази общност е имало много евлии, но никой не е проявил толкова керамети, колкото Мухйиддин сеййид Абдулкадир Джейляни “куддисе сиррух”. Този въпрос дълго занимаваше създанието ми и не можех да намеря подходящ отговор. Сетне обаче Аллаху теаля ми разкри тази загадка. Стана ясно, че този голям евлия “куддисе сиррух” се е издигнал до по-високо ниво от всеки друг евлия, а на слизане е стигнал до степената рух, която е позиционирана над света на причините. Ще е полезно да споменем и за срещата на Хасен-и Басри с Хабиб-и Аджеми “куддисе сиррухума”. Хасен-и Басри е чакал кораб на брега на река Тигър. Дошъл Хабиб-и Аджеми и го запитал:

- Какво чакаш?
- Чакам кораб.
- Има ли нужда от кораб? Ти не си достигнал до степената якин!
- А ти не си достигнал до илм-ул-якин!

Хабиб не се качил на кораб и, ходейки по вода, преминал на отсрещния бряг, а Хасен останал да чака. Тъй като Хасен бил слязъл до света на причините, неговите дела били създавани чрез тях. Хабиб не е виждал причините и неговите дела се създавали без тях. Степената на Хасен е по-висока, защото е стигнал до илм, т.е. съединил айн-ул-якин с илм-ул-якин. Той правилно е виждал начина, по който Аллаху теаля твори, т.е. Неговия обичай, защото Аллаху теаля крие Своето създаване зад причини. Хабиб, от своя страна, е бил опиянен от любов към Аллаху теаля и не виждал причините, а гледал към същинския Извършител на нещата. Това не е правилно, защото наличието на причини е факт.

При иршад на талибите нещата са коренно противоположни. Там, колкото водачът слиза по-надолу (колкото по-ясно вижда и усеща причините), толкова по-силен става неговият иршад. За реализацията на самия процес е нужно ученикът и водачът да са близо един до друг. А това става, когато муршидът слезе на долна степен, т.е. на степената на талиба. Колкото по-нагоре се издига един евлия, толкова по-надолу слиза. Ето защо последният Пейгамбер “алеихи ве аля алихиссалева ту веттеслимат” при хурудж се е изкачил по-нагоре от всички, а при нузул е слязъл по-надолу от всички. Неговият иршад е станал по-силен от този на всички останали и се е превърнал в Пейгамбера на всички хора. Тъй като е слязъл много надолу, неговата близост до създанията е станала по-голяма и за тях било по-лесно да се възползват от него. Евлиите, които не са достигнали до края на тасаввуфския път, а са по средата, са по-полезни за учениците от тези, които са достигнали до края, но не са слезли. Това е така, защото състоянието на тези, които са по средата, е по-близко (сходно) до тези в началото. Ето защо шейх-ул-ислям Хиреви Абдуллах Енсари е казал: “Ако Ебул Хасен-и Харкани и Мухаммед Кассаб бяха в един и същ град, бих ви

пратил при Мухаммед Кассаба, защото неговата полза за учениците е по-голяма.” Харкани е достигнал до края (но не е слязъл) и учениците не можели да се възползват от него. Т.е. онзи евлия, който е стигнал края, но не се е върнал, не би могъл да възпитава ученици. Когато слезе обаче, ще се превърне в много силен възпитател, защото Мухаммед “салляллаху алейхи ве селлем”, при условие, че се е качил по-високо от всички, неговият иршад е станал най-силен. Както се вижда силата на иршада зависи от това колко се е слязло надолу, а не дали се е стигнало до края или не. Тук има една тънкость, която следва да се знае. Както евлията “рахметуллахи алейхим еджма’ин” не е длъжен да знае за своя виляйет, така не е длъжен и да знае, че от него се проявяват керамети. Има много случаи, когато хората виждат неговите керамети, но той си няма на понятие от тях. За евлиите, притежатели на знание и кешф, е допустимо да не знаят за част от кераметите си. Понякога техните образи в алем-и мисал могат да се покажат по едно и също време на хора из всички страни на света. Случва се да го виждат на далечни места да върши необикновени неща, но самият той изобщо да не знае за тях. Хазрети Махдуми Мевляна Нуреддин Джами “куддисе сиррух” е казал: “Веднъж при един от големците дойдоха различни негови познати. Едни казаха “Видяхме те в Мекка. Изпълнихме съвместен хадж”, а други “Видяхме те в Багдат. Изпълнихме заедно еди какво си.” Той обаче изобщо не беше излизал от своя дом и не беше срещал тези хора. Той единствено казваше: “Защо ли говорят така?” [Този човек е бил самият Мевляна Джами.] Само Аллаху теаля знае истината за всичко. Няма нужда да се пише повече. Ако искате, иншаллах ще Ви пиша пак, но по-скоро и по-наподробно. Весселям.

**Първи том, двеста и седемнадесето писмо
(1/217)**

Това писмо е написано до молла Тахир-и Бедахши. Съобщава, че колкото повече не се знае за състоянията на батън [сърце, душа], толкова по-добре; обяснява причините за грешки в кешфа; разкрива истината за каза-и муалляк и каза-и мубрем и пояснява, че в исляма единствените източници, на които може да се има доверие, са Книгата и Сунната.

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световите, и селям на Главатаря на пейгамберите “алейхимусселям”, неговите роднини и сподвижници! Отдавна не ни оповестихте за Вашите състояния. В каквото и състояние да сте, не бива да се отклонявате от правия път. Трябва много да внимавате да не се отделите от исляма, колкото косъм, във своите вяра, ибадети и дела. Много е важно да се опази нисбета [връзката] и да се работи за изчистване на сърцето по начин, показан от нашите големци. Колкото е по-скрито състоянието на сърцето, толкова по-добре, защото знанията, отнасящи се

до Аллаху теаля, и ма'рифетите, раждащи се в сърцето от Неговите имена, се появяват в средата на пътя и намаляват към края. Когато се стигне до самия край, изчезват напълно. Не остава никаква печалба, освен невъзможността да се опознае и достигне до Него. Какво бихме могли да кажем за кешфовеите [знанията], отнасящи се до създанията: те много пъти се оказват грешни. Тяхното битие и небитие са еднакви по важност (т.е. те нямат никакво значение).

Въпрос: Много пъти кешфовеите на евлиите “рахметуллахи алейхим еджма'ин” се оказват грешни и се случва точно обратното на онова, което се появява в сърцата им. Например, казват, че еди кой си човек след месец ще умре или ще се върне от път, но това не се случва. Каква е причината?

Въпрос: Много пъти събитието, което предстои да се случи, е условно, т.е. зависи от ред условия, но от знанията, които се появяват в сърцето на даден евлия, той не може да ги разбере (не вижда условията). Той си мисли, че това събитие не зависи от условия и ще се случва така, както му се показва. В други случаи на този евлия му се показват бъдещи събития, написани в Левх-и махфуз. Но те обаче биха могли да се окажат от онези, които могат да бъдат променени, т.е. пренаписани. Те са като каза-и муалляк. Самият ариф може да не разбере, че създаването на това дело е свързано с условия и може да бъде пренаписано. Той смята, че то ще се случи по начина, по който му се показва, и го разгласява на хората. Ето защо самото дело (описано от него) би могло да не се състои. Според наученото от нас един ден Джебраил “алейхисселям” е дошъл при нашия Пейгамбер “алейхи ве аля алихисселевату веттеслимат” и му съобщил, че един младеж ще умре рано сутринта на другия ден. Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихисселевату веттеслимат” е проявил съжаление към този младеж и го повикал при себе си. Запитал го какво желае. Искан да се ожена за едно момиче и да изям сладко, рекъл той. Пейгамберът ни повелил да му изпълнят желанията. През нощта, когато младежът е бил със своята съпруга и със сладкиша до тях, до вратата е дошъл беден човек и казал: “Гладен съм. Дайте ми нещо в името на Аллах!” Младежът е дал целия сладкиш като садака. Сутринта Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е чакал да чуе, че момчето е починало. Дълго време обаче не е получил вест и пратил човек да разучи положението. Доложили му, че младежът е жив и в много добро настроение. Зачудил се. Междувременно е дошъл Джебраил “алейхисселям”. Когато Пейгамберът ни го запитал както става, меляикето отвърнало: “Сладкишът, който даде за садака, предотврати прииждащата беля.” Под възглавницата на това момче намерили мъртва една голяма змия. Това предание в този му вид (погледнато външно) не се харесва на този факир, но има и следното обяснение: Джебраил “алейхисселям” е ма'сум и не греша в онези неща, които носи като вахий, т.е. няма вероятност за грешка в онези неща, които носи от Аллаху теаля. Новината, която се отнася за този младеж, не е

вахий. Той е видял написаното в Левх-и махфуз и го доложил на Пейгамбера ни. Тъй като написаното в него може да бъде изтрито и пренаписано, събитията, които се виждат там, биха могли да не се случат по показания начин. За разлика от тях, в онези неща, които меляикето предава от Аллаху теалю, няма вероятност за грешка. Между шехадет и ихбар има разлика. В исляма се приема първото, а не второто.

Нещата, които Аллаху теалю предстои да създаде (каза), са два вида: **каза-и муалляк** и **каза-и мубрем**. Първите зависят от условия. Т.е. начина, по който ще бъдат създадени, би могъл да бъде променен или изобщо да не бъдат създадени. Тези от втората група не зависят от условия, т.е. ще бъдат неотменно създадени. В 29-о знамение на сура Каф по смисъл се казва: **“Нашето слово не се променя.”** В този свещен аят се говори за каза-и мубрем, а в 39-о знамение на сура Рад, където по смисъл се казва: **“Изтрива Той каквото пожелае и написва каквото пожелае”**, става въпрос за каза-и муалляк. Моят учител Мухаммед Баки-биллях “куддисе сиррух” беше казал: “Сейид Абдулкадир Джейляни “куддисе сиррух” в някои от своите книги е казал: “Никой не може да промени каза-и мубрем, но ако пожелае, аз мога.” Той много се чудеше на това писание и казваше, че не е възможно. Тези слова на моя учител от доста време насам занимават моето съзнание. Сетне Аллаху теалю удостои този факир с отговора на този въпрос. Един ден получих илхам, че един от моите любимци ще бъде сполетян от беля. Отправих много дуа на Аллаху теалю да я върне обратно. Подслоних му се с цялото си битие. Положих много усилие със страх и ридание от сърце. Показаха в Левх-и махфуз, че тази беля не е каза-и муалляк, а каза-и мубрем, т.е. задължително ще се случи. Испитах голямо страдание и загубих надежда. Сетих се за думите на Абдулкадир Джейляни “куддисе сиррух”. Отново се насочих към Аллаху теалю и се помолих твърде дълго. Изявих своята безпомощност. Накрая, в израз на щедрост, ми показаха, че каза-и муалляк е два вида. Условието на първия вид е показано в Левх-и махфуз на меляикетата. Условието на втория го знае само Аллаху теалю и този каза-и муалляк изглежда като каза-и мубрем, и може да бъде променян, подобно на първия. Когато осъзнах това, разбрах, че Абдулкадир Джейляни “куддисе сиррух” под “каза-и мубрем” е визирал втория вид каза-и муалляк, изглеждащ като мубрем, и че не е искал да каже, че може да променя и същинския каза-и мубрем. При условие, че с втория вид каза-и муалляк са запознати твърде малко хора, кой би могъл да го промени? Разбрах, че белята, която идваше на въпросния обичан от мен човек, е от обяснената горе каза и стана ясно, че Аллаху теалю я е върнал обратно. Отправлям много благодарности на Аллаху теалю такива, каквито обича и харесва! Нека саят, селям и уважения бъдат за Мухаммед Мустафа “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат”, последния пейгамбер и най-високопоставен човек, и за всички негови приближени и сподвижници “ридвануллахи теалю алейхим

еджма'ин"! Аллаху теаля го прати като милост за световите. О, Господи! Напълни сърцата ни с любов към него. Насочи ни по неговия път! Нека Аллаху теаля прояви милост към онзи, който каже амин на тази дуа!

Друга причина за грешка в илхамата, идващ в сърцата на евлиите "каддесаллаху теаля есрарехумул'азиз", е тази, че в съзнанието се появяват грешни начала, които приличат на вдъхновените знания. Арифът ги смята за истинни и ги бърка с вдъхновените знания. Ето така илхамът губи своята правдивост. Понякога на кешф и сън му се показват тайни неща, който мисли, че ще се случат по показания начин. Не знае, че трябва да ги разтълкува. И ето защо оповестените от него неща не се случват. Поради всички тези причини кешфът и илхамът биха могли да се окажат неправилни.

Онова, което не съдържа никаква грешка и е на сто процента достоверно, са единствено Коран-и керим и хадис-и шерифите, защото са предадени посредством винаги правдивия вахий. Т.е. предадени са чрез меляике. Единодушието на учените (иджма) и къясът на муджтехидите произлизат от тези два достоверни източника. Всички знания, извън тези четири основи на исляма, независимо какви са те, биха могли да бъдат приети само ако съответстват на тези четири източника. Ако не са, дори това да са знания, ма'рифети и кешфове на евлии "каддесаллаху теаля есрарехумул'азиз" [или думи – които дори не са хипотези или теории – на псевдо учени, които се имат за учени в природните науки, и разбъркват гнилите си мисли сред доказани от науката факти], не биха могли да бъдат приети.

[На 94-а стр. от **"Берика"** се казва: "Източниците в исляма са четири, но това се отнася единствено за муджтехидите. За мукаллидите, т.е. последователите на четирите мезхеба, единствени доказателства са иджитхадите и думите на водача на мезхеба. Това е така, защото мукаллидите са неспособни да извличат закони от свещените айети и хадиси. Ето защо, дори когато постановките на мезхеб имама привидно да не са съгласувани с насс, т.е. айетите и хадисите, трябва да се последват словата на имама, защото айетите и хадисите, отнасящи се до тази тема, биха могли да изискват иджитхад или биха могли да имат нужда от обяснение с друг насс или би могло да става въпрос за несх. Това са неща, които само муджтехидите биха могли да разберат."]

Ведждовете, състоянията, кешфовете и илхамите, отнасящи се до пътниците на тасаввуфа, [и предположенията и теориите на псевдо учени] не струват пет пари, докато не бъдат претеглени с везната на исляма. Докато не бъдат изследвани с критериите на свещените айети и хадиси, не се приемат. [Голямо невежество е да не се приемат словата на евлиите, отнасящи се до исляма, след като бъде научено, че могат да получат грешен илхам или кешф. Всички техни слова, които се отнасят до свещените айети, хадиси и постановки на имамите в исляма, са много

стабилни и несъмнено коректни. Например, следните слова на Абдулкадир Джейляни “рахметуллахи алейх” “Вместо суннетите на петте намаза, трябва да се кланя каза, за да се приключи с тях час по скоро” не са кешф или илхам, а повеля на исляма и пътя на ехли суннитските учени “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”. Онзи, който приема ислямските знания за илхам и кешф, и не приема словата на ислямските учени, които служат за доказателство, се повлича в гибел.]

Да се поема и напредва по пътя на тасаввуфа служи за постигане на якин (истинска вяра) в законите на исляма и лекота (охота) при отслужване на законите му, а не за нещо друго, освен тях двете, защото Аллаху теаля ще бъде видян в ахирета и това е обещано за там. Тук не може да бъде видян. Онова, което саликите наричат мушахеде и теджеллия, и с които се хвалят, са сенки (зъл). Намират утеха в тях и се радват напразно, оприличавайки ги на търсените неща. Аллаху теаля е вера-ул-вера, т.е. отвъд всичко. Ако разкрия същността на онези неща, които наричат мушахеде и теджеллии, се боя, че онези, които са нови в пътя, ще престанат да полагат усилие и ще загубят хъс и желание. Но ако изобщо не си отворя устата, се страхувам да не бъда от онези, които знаят истината, но я премълчават и водят хората до състояние на приемане на грешните неща за истинни. Нека да кажем пак, че мушахедетата и теджеллиите на тасаввуфчиите не бива да се бъркат с онази теджеллия към планината Тур, на която е бил свидетел келимуллах хазрети Муса “аля небиййна ве алейхисселям”. Щом не приличат на нея, би следвало да се разбере, че саликите грешат като приемат сенките за същина. Няма съмнение, че не биха могли да заприличат на нея, защото Той и теджеллията Му са пречисти от качества, характерни за създания, а на този свят е невъзможно да се излезе извън тях. Дори да има теджеллия на сърцето или извън него, тези качества несъмнено се примесват. Изключение прави Последният пророк “алейхи ве алейхим ве аля алихисселевату веттеслимат”. Той видя в тази земя и не се промени, колкото косъм. Да, големците сред последователите му също постигат това благо, но зад една от безброй завеси и зъллове. За онзи, който постига теджеллия – дори да разбира това или не –, не би могъл да я постигне без завеса. Келимуллах “алейхи ве аля небиййна” видя теджеллията, отправена към планината Тур, а не самата нея, и припадна. Какво ли би станало с другите?

Когато на един от обичаните от нас хора дадем позволение да възпитава ученици, го правим с цел да покаже на мюсюлманските деца пътя на Аллах в бурно време като сегашното, когато вярата отслабва, многобройни хора се отклоняват от пътя и ислямските знания клонят към забрава, и да работи за собствен напредък, наред с учениците. Тази тънкост следва да се проумее добре и няколкодневният остатъкът от живота да се приеме като възможност за печелене на щастие, като се напредва заедно с другите ученици. Едно такова позволение не е признак за постигнато

съвършенство (не показва, че онзи, на когото е дадено позволение, е станал муршид-и кямил) и не бива да се губи целта (не бива да престава да работи, смятайки, че е стигнал до края на пътя). Нашето задължение е да кажем (оповестим, предадем) истината. Весселям.

**Първи том, двеста и деветнадесето писмо
(1/219)**

Това писмо е написано до мирза Ебредж. Съобщава, че хората, поради своето невежество, се опитват да излекуват болестта на тялото, но дори си нямат на понятие от болестта на сърцето, която се изразява в пристрастеност към земно.

Нека Аллаху теаля, в името на най-високопоставения сред всички хора, дошли в миналото и предстоящи да дойдат за в бъдеще “алейхи ве аля алихи ве сахбихи еджма’ин минессалевати етеммуха ве минеттеслимати екмелюха”, Ви опази от недостатъци и неща, които биха Ви опетнили! О, благословени и честити братко, хората, когато болест настигне телата им или се получи повреда в някой орган, се стараят с всичка сила да излекуват тази болест или повреда, но изобщо не мислят и не помръдват, за да излекуват страшната болест на сърцето, която би ги повлякла към вечна смърт и несвършващи мъчения. Болестта на сърцето се изразява в пристрастеност към други неща, освен Аллаху теаля. Онзи, който не приема това състояние на сърцето за болест, е много долен, а онзи, който го приема, но не отдава значение, е твърде скверен. За разбиране на тази болест е нужен **акл-и муад** (здрав разум). Притежателят на **акл-и меаш** е непроницателен, гледа само видимата част на нещата, интересува се от късовременни земни наслади, а лошите състояния на сърцето дори не ги приема за болест (изобщо не им обръща внимание). Акл-и муад, от друга страна, се интересува от севабите, които ще получи в ахирета, и дори не приема за болест проблемите в тялото (не им обръща внимание). Притежателят на акл-и меаш е плитък, а този на акл-и муад – прозорлив. Акл-и муад се намира в пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” и евлиите. Акл-и меаш е харесван от пристрастените към земно хора. Ето защо трябва да се поразмисли върху тази разлика. За подсилване на акл-и муад е нужно да се мисли за смъртта, да се учи за ахиретските състояния и да се дружи с онези, които са удостоени с ахиретска мъка. Превод на персийски стих:

**Описах ти признака на търсеното съкровище,
Дано го постигнеш ти, дори да не успеем ние.**

Както болестта на тялото затруднява да се изпълняват законите на исляма, така и болестта на сърцето затруднява подчинението към тях. В 13-о знамение на сура Шура по смисъл се казва: “**За съдружаващите е много тежко да ги зовеш към исляма.**”, а в 45-о знамение на сура Бакара:

“Намазът и ибадетите не са трудно само за мюсюлманите.” Както слабостта на органите, така и слабостта на вярата в сърцето затруднява ибадетите, при условие, че всички повели на исляма са лесни за изпълнение. В 185-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Аллаху теая иска да ви улесни, а не да ви затрудни.”**, а в 27-о знамение на сура Ниса: **“Аллаху теая пожела повелите му да са леки, защото човекът бе сътворен слаб.”** Тези два свещени айета са доказателство за нашите слова. Превод на ред от персийски стих:

Ако някой е спял, нима му е виновно слънцето?

Ето защо трябва да се полага голямо усилие за излекуване на тази болест. Фарз-и айн е човек да се отдаде на лечители-специалисти. Вестносецът е натоварен само с предаване на вестта.

Първи том, двеста и двадесето писмо

(1/220)

Това писмо е написано до шейх Хамид-и Бингали и съобщава някои неща, в които големците на тасавуфа са допуснали грешка.

Хамд на Аллаху теая, Господа на световете. Селям и дуа за най-високопоставения сред пейгамберите, неговия Ехл-и бейт и Есхаб “салевадуллахи теая ве аля алихи ве сахбихи еджма’ин”. Състоянията на факирите тук стават все по-добри. Всеки ден се появява нужда от още по-голяма благодарност. Желаяем и далечните ни любимци да споделят същите състояния.

Скъпи братко! В този незнаен път има много места, на които има опасност краката на пътниците да се подхлъзнат. По отношение на всяко убеждение и дело трябва да се захване за въжето на исляма. Това ми е единственото наставление за онези, които са тук или далече от нас. Не бъдете нехайни! Тук ще напиша за няколко грешки, които са допуснали тасавуфските пътници. Ще съобщя и причините за тях. Прочетете внимателно, проявете дълбока промисъл и винаги действайте в съгласие с тях!

Една от тези грешки е, че когато напредва по пътя, саликът се вижда на по-високо място от тези, чиято високопоставеност е съобщена с единодушието на учените. Няма съмнение, че макамът на този салик е под тези на онези големци, но той понякога се вижда на дори по-високо място от пейгамберите “алеихимуссалевау веттеслимат”, които са най-великите хора и това е явен факт. Нека Аллаху теая ни опази от подобни виждания. Това състояние е породено от факта, че всички пейгамбери и евлии се изкачват най-напред до имената, които са техни мебде-и теаййуни. Онези, които се изкачват по този начин, стават евлии и постигат вилайетска степен. После в и от тези имена се извисяват до макамите, които Аллаху теая е пожелал. Те, в процеса на тези извисявания, отсядат в имената,

които са техни мебде-и теаййуни. В процеса на извисяване онзи, който ги търси, ги намира най-често в тях, защото те са естествените им места при извисяване. Движението нагоре и надолу от тях се постига чрез сили, които започнат да действат по-късно. Онзи салик, който е с голям потенциал по сътворение, напредва нагоре от тях и смята, че е над тези пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат”, които са собствениците им (на тези имена). Забравя онова, в което беше повярвал преди. Изпада в съмнение относно високопоставеността на пейгамберите и евлиите. Този макам е място, където се подхлъзват краката на салика, защото не знае, че въпросните големците са се извисили към безкрая от тези степени (т.е. започнали са оттам). Не знае, че тези имена са естествените им места в процеса на извисяване. Не може да си и представи, че той самият също има естествено място и че то е много под онези имена, които са естествените места на тези големци. Величието в йерархията се мери с висотата на естественото място. Това място представлява името на Аллаху теалю, което служи за мебде-и теаййун. Ето поради тези изредени причини някои от големците са казали: “В процеса на извисяване арифът не намира големия посредник (не го вижда, не го усеща) и напредва без него.” Моят учител Мухаммед Баки-биллях “каддесаллаху теалю сиррахума” беше казал, че Рабиа-и Адвийе е една от тях. Те, когато отидат по-напред от името, което е мебде-и теаййунът на големия посредник (**Берзахийет-и кубра**), си мислят, че той се отдръпва. Под Берзахийет-и кубра визират хакикат-ъ Мухаммеди. Истината по този въпрос е такава, каквато я описахме по-горе в абзаца.

Тази грешка при някои от саликите се получава и поради следната причина: Когато той извършва сейр в името, което е неговият мебде-и теаййун, преминава в съкратен (общ вид) и имената, които са мебде-и теаййуните на големците, защото всяко име съдържа в съкратен вид всички останали. Човекът съдържа в себе си всичко поради факта, че името, което е неговият мебде-и теаййун, съдържа всички други имена. Саликът, напредвайки в своето име, преминава накратко (по сбит начин) и имената на големците, и така стига до края на името, с което смята, че самият той е над тях. Не разбира, че онова, което е преминал, не са същините, а образите на техните степени. Смята, че в този макам е събрал макамите на всички и че макамите на всички други са части от неговия. Смята себе си за по-високопоставен и ето защо Баязид-и Бистами “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз” е казал: “Моето знаме е над това на Мухаммед “алейхисселям”.” Тъй като бе в състояние на секр, не успя да разбере, че неговото знаме е по-високо от образа на знамето на Мухаммед “алейхисселям”, а не от самата му същина. В същността на своето име бе видял образа на онова. Ето поради тази причина каза, че сърцето му е много широко. Каза: “Ако Аршът и всичко в него бъдат поставени в един от ъглите на сърцето на ариф, той дори не би ги усетил.” Тук също бърка

същината и образа. Аллаху теаля е нарекъл Арша “голям”. Как неговата големина би могла да бъде сравнена с тази на сърцето на някой евлия? Каква големина би имало то в сравнение с Арша? Дори и една стотна от проявленията, насочени към Арша, не се виждат в сърцето, дори то да е на един ариф. Виждането в Дженнета ще се прояви в Арша. Дори тези ни обяснения да се виждат за тежки за някои от тасаввуфчиите, утре (след като починат) ще разберат, че са истинни. Нека да дадем един нагледен пример:

Хората съдържат в себе си и елементи (вещества), и подобия (образи) на онези неща, които ги има в небесата. Човек вижда, че всички тези неща ги има в него. Ако приеме всички тези елементи и небеса за свои части и ако това му убеждение го покрие (изпадне в състояние на секр), би могъл да каже, че самият той е по-голям от земното кълбо и по-широк от небесата. Когато разумен човек (в състояние на сахв) го чуе обаче, би проумял, че говорещият е по-голям от частите (частиците и образите) в него, и че реално земното кълбо и небесата не са негови части. Не самите те, а техните образи са съставните му части. Той е по-голям от отделни свои части, а не от земното кълбо и небесата. Тъй като Мухйиддин-и Араби “куддисе сиррух” (във време на опиянение) е смятал образа на дадено нещо за същина, във “Футухат-ъ Меккийе” е казал: “Джем-и Мухаммеди е по-широк от джем-и иляхи, защото джем-и Мухаммеди съдържа и божествени същини, и същини на създанията.” Но там не се намират същините на степената вуджуб, а само един зъл от образите им. Споменатата свещена степен (вуджуб) притежава качествата Великолепие и Внушителност. Джем-и Мухаммед, в сравнение с тях, е едно нищо. Къде е шепата пръст (човекът), къде е Собственикът на всичко?

Има още един момент, който заслужава да бъде обяснен: когато саликът извършва сейр в името, което е неговият рабб (възпитател), той си мисли, че изкарва (дърпа) към по-високи степени такива големци, чиято високопоставеност е съобщена с единомушие. И това място е от онези, на които краката на салика се подхлъзват. Осланяме се на Аллаху теаля от мисъл за величие над тяхното и от попадане в гибел заради нея. Ако един велик падишах отиде при един от своите подчинени валии и с негова помощ обиколи красивите места на една област, нима това би следвало да ни учудва и нима би могло да се твърди, че валията е по-велик от султана? В най-добрия случай би могло да стане въпрос за по-голяма високопоставеност в един аспект и тя няма никакво значение, защото всички боклукчии и общи работници владеят тънкостите на своя занаят по-добре от големи улеми или успешни учени в природните науки, но това отличие не предполага никаква ценност. Ценно е онова, което е отличие във всеки аспект и ето защо ислямските улеми и учените в природните науки са по-ценни.

Този факир също бях обект на много подобни грешки и тези ми състояния се проточиха за дълго време, но Аллаху теая ме опази. Първоначалната ми вяра не пострада изобщо. Никога не се появи отпуснатост във вярата, посочена от учените на ехли суннет. Хамд и шукр (благодарност) на Аллаху теая за това и за всички други Негови блага. Разтълкувах всички тези състояния, така че да бъдат в съгласие с тази вяра. Например, повярвах, че ако това виждане е коректно, то би следвало да става въпрос за високопоставеност в нещо незначително. Същинското величие се мери с близостта към Аллаху теая. Когато се каже, че някой е над друг в нещо незначително, това не би означавало, че се подценява тази (всеобща, същинска) близост. Дори да е така, тези виждания (илюзии) не намериха почва в мен, поради наличието на спомената силна вяра, и изчезнаха. Извърших тевбе и се подслоних на Аллаху теая от кешфове (виждания), които не съответстват на вярата на ехли суннет. Един ден ме обзе страх пред вида на вероятността да ме накажат в Съдия ден заради тези ми неправилни кешфове. Страхът ме изпокри. Нямах никакъв покой. Непрестанно се молех на Аллаху теая. Това ми страдание продължи за много дълго. В едно такова време преминавах край гроба на един евлия. Помолих го за помощ за избава от това страдание. Тогава ме настигна милостта на Аллаху теая и разкри същността на нещата такава, каквата е. Прояви се душата на последния и велик Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат”, изпратен като милост за световите. Утеши измъченото ми сърце. Стана ясно, че макар близостта към Аллаху теая да е величие във всеки аспект, моята близост е към един зъл от зълловете на името, което е моят рабб. А тази близост, от своя страна, не разкрива близост във всяко отношение. Разкриха образа на този макам в алем-и мисал и в мен не остана никакво съмнение. Всички илюзии изчезнаха. В част от своите книги и писма бях написал за някои от тези знания, които биха могли да станат причина за съмнение и които трябва да бъдат разтълкувани за добро. Когато Аллаху теая със Своята милост ни съобщи истината за нещата и показа каква е причината за тези грешки, остана да ги напишем и разгласим, защото **ТРЯБВА ДА СЕ РАЗГЛАСИ ТЕВБЕТО НА РАЗГЛАСЕНИЯ ГРЯХ**, за да може никой да не извлича от тях значения, несъгласувани с исляма, и да не затъне в тях, с което да напусне правия път. Или да не тръгнат да определят този факир за еретик и невежец, в израз на инат и показност. В този незнаен път подобни рози разцъфват много често. Те са привлекли много хора към правия път, а много други са отклонили към заблуда. Чух великият ми баща “куддисе сиррух” да казва: “Повечето от поддръжниците на еретичните седемдесет и две течения, които са паднали в ямата на заблудата, са се отклонили от правия път, след като са поели по пътя на тасаввуфа, но в средата му били подведени от грешни виждания.” Весселям.

**Око, което не извлича поука от видяното,
Е враг, разположил се в твоята глава.
Ако ухото не извлича наставление от всичко, което чува,
Би било по-добре да се излее в него разтопено олово.**

**Първи том, двеста двадесет и първо писмо
(1/221)**

Това писмо е написано до сеййид Хюсейн Манкпури и разкрива величието на тасаввуфския път:

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световите! Салят и селям за най-високопоставения пейгамбер, неговия Ехл-и бейт и Есхаб! Скъпи братко, сеййид мир Хюсеин, не сте забравили за тези факири. Не сте забравили да съблюдавате едебите на този велик път – който се различава от другите в много отношения – при условие, че с Вас се бяхме виждали за много кратко време. Имайки предвид това, ще Ви напиша за някои от величията и фините знания на тази велика тарика. Да, знам, че не могат да бъдат разбрани само с четене, но ги разкривам поради две причини: Първата е тази, че онзи, към когото е адресирано писмото, макар все още далеч от тези неща, има потенциал по рождение; а втората – макар привидно писмото да е насочено към даден човек, то е общо, предназначено е за всички, които имат близост до тези неща. Както е казано в една известна поговорка: “Сабята е за онзи, който я използва.”

Братко, този велик път води начало от хазрети Ебу Бекр-и Съдък “радияллаху анх”. Той е най-високопоставения човек след пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”. Ето защо големците на този път в своите книги са посочили, че: “Нашият нисбет е над този на всички останали.” Този нисбет, т.е. тази връзка, се изразява в немислене на нищо, освен Аллаху теаля (това състояние се нарича хузур и агяхи). Нисбетът и хузурът на този път са тези на хазрети Ебу Бекр. Неговият хузур е над хузурата на всички останали.

В този път краят е поместен в началото. Хадже Бехауддин-и Бухари “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” е казал: “Ние поместихме края в началото.” Превод на ред от персийски стих:

Виж розовата ми градина и проумей каква би била пролетта ми!

Въпрос: Щом началото на техния път се явява край за другите, какъв би могъл да е краят на тази тарика? Щом в края на всеки път се достига до Аллаху теаля, докъде се стига в този? В една известна поговорката се казва “Няма град след Абадан.”

Отговор: Ако стане насиб (ако Аллаху теаля отреди да се стигне до него), краят на този път е васл-ъ урийани. Онзи, който стигне до него, изпада в йе’с. Изпада в безнадеждие от достигане до Целта. Това изречение трябва да бъде проумяно добре, защото разкрива един таен знак.

То може да бъде разбрано само от малцина сред избраниците и дори от избраници сред най-видните големци. Изказах признака, който демонстрира (отгатва), че това благо е спечелено, защото някои пътници (поради неразбиране на същността на нещата) говорят за васл-ъ урйани (смятат, че са достигнали дотам). Има такива, които са изпаднали в йе'с. Но ако кажем, че двете неща се случват заедно, биха възразили, защото според онези, които говорят за васл-ъ урйани, йе'с изразява неспособност за достигане до Целта, а според онези, които са изпаднали в йе'с, васлът е раздяла. Всички тези техни слова показват, че реално не са достигнали до тази висока степен. В най-добрия случай може да се каже, че в сърцата им е проблеснало някакво сияние от нея. Много подобни пътници са го помислили за васл, а други са изпаднали в йе'с. Тези разлики в разбиранията са породени от потенциалите им по рождение. За капацитета на едни е подходящ васлът, а за други йе'сът. Според този факир втората група е по-добрата, при условие, че в онзи макам състоянието на васл и йе'с не се разделят едно от друго. Отговорът на вторият въпрос би могъл да бъде разбран от този. Несвързаният с нищо васл е друг, т.е. той е по-различен от васл-ъ урйани, който се изразява в премахване на всички завеси и изчезване на всички пречки. Тъй като различните теджеллии и мушахедета се явяват като най-голяма завеса и най-силна пречка, те изчезват. Те служат като завеси независимо дали се проявяват в създания или в огледалата на вуджуб. Разликата между тях е по-отношение на величие и степен, но саликът не я вижда.

Въпрос: От горните писания би следвало да се разбере, че теджеллиите имат край ала тасаввуфските големци са казали, че те са безкрайни.

Отговор: Те нямат край, когато се извършва (подробен) сейр в имената и качествата, едно по едно. При такъв сейр не може да се стигне до Зат-ъ теаля и да стане васл-ъ урйани. За да се стигне до Зат-ъ теаля, имената и качествата трябва да бъдат преминати общо (съвместно, накратко). При такъв сейр теджеллиите имат край.

Въпрос: Казано е, че теджеллиите на Зат-ъ теаля са безкрайни. Това го е казал хазрети Молла Джамии, разяснявайки своята книга “Леме’ат”. Как – при наличие на този факт – е възможно да се каже, че теджеллиите имат край?

Отговор: Въпросните теджеллии на Зат-ъ иляхи не са разграничени от шуун и итибарат. Немислимо е да има теджеллии, които да са разграничени от тях. Тук ние говорим за нещо, в което няма никакви теджеллии, били те съфати или зати. Защото за онзи макам не е джаиз да се използва думата теджеллия, защото теджеллия означава “дадено нещо да се вижда във втора, трета... или безкрайна степен”. Ала тук няма никаква степен. Тук не съществуват неща като далечина и дължина.

Въпрос: Защо тези теджеллии са наречени зати?

Отговор: Ако в теджеллите би могло да се мисли за друго значение, се наричат теджелли-и съфат. Ако би могло се мисли за значения, които не са различни, се наричат теджелли-и зат. Ето защо проявлението на Вахдета, който е теййун-и еввел и не е различен от зата, са наречени теджелли-и зат. А ние, от друга страна, говорим за Зат-ъ теаля. В тази степен не е възможно да се помисли за никакво значение, различно или не. Защото всички тези значения са преминали накратко (сбито) и е достигнато до Зат-ъ теаля. На тази степен думата “постигане” е неразбираема като самия Постигнат. За онова “постигане”, което се разбира с ум и мисъл, няма място тук. Това значение не е подходящо за онзи свещен Хазрет, защото човек, който се опира на своите разум и мисъл, не би могъл да разбере онези неща, които са отвъд капацитета на ума. Вещите на султана могат да бъдат носени само от неговите товарни животни. Превод на персийски стих:

**Несъмнено между Аллах и раба,
Има връзка непрестанна!**

Никой от големците на този път не е говорил за неговия край. Те са съобщили за неговото начало, защото краят му е поместен там. Щом началото му е примесено с края, то краят би следвало да съответства на началото. Това е край, който единствено този факир постигна честта да оповести, за което отправям безкраен хамд и шукр на Аллаху теаля! Превод на персийски стих:

**Ако падишах дойде до вратата на една старица,
О, момко, не се чуди!**

Братко! Било то от този път, било от други, онези, които достигат до това последно ниво, са твърде малобройни. Ако съобщим техния брой, може би онези, които са близо до нас, ще започнат да се разотиват. Нима е странно, че далечните не биха искали да ни повярват? Всички тези извисявания и тази последна степен биват дарявани с цел да бъдат садака от страна на Любимия на Аллаху теаля “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат етеммуха ве екмелюха”.

Едно от нещата, характерни за този велик път, е:

1 – **СЕФЕР ДЕР ВАТАН:** Т.е. да се извършва сейр в родината. Нарича се още сейр-и енфуси. Този сейр го има и във всички други тарики, но се извършва в края на пътя. Започват този сейр след като преминат степените на сейр-и афаки. В нашия път сейр-и енфуси се предприема в началото, защото неговият край е поместен в началото.

2 – **ХАЛВЕТ ДЕР ЕНДЖУМЕН:** Т.е. сред хора да се чувстваш така сякаш си сам. Това състояние се появява от сефер дер ватан. Когато се премине сефер дер ватан, състоянието на разсейване на мисълта, което се появява в компанията на други хора, отива в самотата, която е като родина. Т.е. разсейването на мисълта престава да прониква в сърцето (и да разсейва него). В другите тарики тази самота се появява в тези, които са

достигнали до края, но в тази тарика се случва в началото и затова е приета за нейна характеристика. Халвет дер енджумен означава да се затворят вратите и прозорците на самотата (т.е. да се опази състоянието на самота), която е като родина. Т.е. дори човек да е сред хора, сърцето му не бива да се занимава и говори с никого от тях, а не да си затваря очите и да не мърда. Последните две неща ги няма в тази тарика. Братко, в началото и средата на пътя човек полага усилие, за да дойде до това състояние. Но когато стигне до края, вече престават да се стараят, то се появява от само себе си. Той има будно сърце дори да се намира сред гафили (външният гафлет не влияе на будността на сърцето). Но това не бива да бъде разбрано погрешно. Не бива да се смята, че за тях е все едно дали се намират сред хора или сами. То не би било важно по отношение будността на сърцето, но несъмнено най-добър вариант е и тялото, подобно на сърцето, да бъде опазено от разсейване. В 8-о знамение на сура Муземмил Аллаху теаля казва на Своя любим Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат” (по смисъл): **“Споменавай името на своя Господ и се отдели от хората, бъди с Него! Не помествавай в сърцето си нищо, освен Него!”** Има много случаи, когато човек е длъжен да бъде сред хора, защото има права и задължения спрямо тях, и трябва да ги съблюдава. За да може да ги изпълни, трябва да влезе сред тях. Но за сърцето никога не става джаиз да мисли за други неща, освен Него, защото то е създадено единствено и само за Аллаху теаля. Ако разделим човешките батън и захир на по две части, трите от общо четирите части са за Аллах. Т.е. и двете части на сърцето и едната част на захир са за Него. Втората част на захир е предназначена за съблюдаване на човешките задължения. Но тъй като, съблюдавайки тези права, трябва да се спазват и повелите на Аллаху теаля, тази половинка също става за Него. Т.е. всички части са за Него. Следователно, трябва да се служи само на Него и да Му се моли. Той знае всичко, което хората правят.

3 – В тази тарика състоянието на джезбе е преди сулюк. Сейрът започва от алем-и емр, а не от алем-и халк. При повечето други тарики не е така. В този път, напредвайки в макамите на джезбе, се преминават и макамите на сулюк. Преминавайки през алем-и емр, се преминава и през алем-и халк. Ето защо и в това отношение е правилно да се каже, че краят на пътя е поместен в началото му. Напредъците в началото се извършват заедно с тези в края, а не се връща от края, за да се извърши първия. Не бива да се смята, че се свършва и се връща в началото. Т.е., не е правилно да се смята, че краят на този път се явява начало за останалите.

Въпрос: Сред големците на този път има такива, които казват: “Започваме сейр в имената и качествата след като постигнем пълен нисбет.” Оттук става ясно, че краят на тази тарика се явява начало за другите, защото те извършват сейр в имената и качествата преди да настане теджелли-и затиййе.

Отговор: В тази тарика сейрът в имената и качествата не е след сейра в теджеллият-и затийе. Те се извършват заедно, но първият, поради известни причини, е явен, а другият прикрит, поради което неправилно се смята, че сейрът в имената и качествата се състои след привършване на втория. Да, след приключване на сейра във виляйетските степени, се започва да се слиза към степени, служещи за призоваване на хората към Хак теаля. Ето защо се мисли, че това връщане се явява край за другите тарики и начало за привържениците на тази. Но в края и муршидите на тази тарика се връщат по същия начин. Освен това, тук под “начало” и “край” е визирано началото и края на виляйета. Визираното тук “връщане назад” не е виляйетски сейр, а такъв в степенята да’вет и теблиг (прави се за тяхното постигане).

Този път е най-прекият и несъмнено довежда до целта. Хазрети хадже Бехаеддин-и Бухари “куддесе сиррух” е казал: “Нашият път е най-прекият от всички тарики. Бях поискал от Аллаху теаля тарика, която несъмнено да довежда до целта.” Както се предава и в “Решехат”, хадже Убейдуллах-и Ахрар “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” е казал, че Аллаху теаля е приел тази дуа. Че защо да не е най-прекия и да не довежда до целта при наличие на факта, че краят на пътя е поместен в началото му. Тежко му на онзи, който поема по този път, но не може да напредне и спечели нищо! Превод на ред от персийски стих:

Ако човекът е сляп, нима му е виновно слънцето?

Ако някой попадне в ръцете на незрял пътеводител, каква е вината на тази тарика и нима вината е на този завалия? Тук иска да се каже, че не самият път, а неговият водач “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” довежда до целта.

4 – В началото на тази тарика се появяват удоволствия и кешфове (открития), а в самия му край се появява неудоволствие и безнадеждие (продиктувано от това, че рабът е неспособен да разбере своя Господ). При другите тарики е точно обратното: в началото има неудоволствие и безуспешност, а в края – удоволствие и успех. По същия начин, в началото на този път има близост (курб) и шухуд, а в края отдалеченост и лишение. При другите тарики нещата са наопаки. Оттук трябва да се прозре разликата и величието на този път в сравнение с другите, защото състоянието на курб, шухуд, удоволствие и печалба са признаци на отдалеченост и раздяла, а състоянията на отдалеченост и лишение са признаци на голяма близост. Който разбира, разбира! Това фино знание може да бъде разкрито само дотолкова, че за никого няма нищо по-близо от самия него, но тази близост не го сторва да печели неща като курб, шухуд и удоволствие. Той усеща тези неща към други (тези, които са по-далечни). Този знак би бил достатъчен за разумния.

5 – Големците на този път са нагласили ахвал и меваджид спрямо исляма. Удоволствията и ма’рифетите (познанията) са ги сторили да са

прислужници на ислямските познания. Те не държат на едно ниво – както правят децата – драгоценностите на исляма и ахвал и меваджид, които са като орехи и стъклени парчета, в сравнение с първите. Не се подвеждат от безпочвените слова на тасаввуфчиите. Не харесват и не желаят необикновените неща, които се проявяват в онези, които не следват исляма и не се вкопчват за славния суннет. Ето защо не дават позволение за песни, музика и танци. Те дори не позволяват да се прави зикр на висок глас. Техните състояния и печалби са постоянни. Времената им не се променят. Теджеллиите на Зат-ъ иляхи проблясват за другите като светкавица и отминават, а за тях са ежемоментни. Не отдават никакво значение на онези, които изчезват. Техните маками и печалби са много над теджеллиите. Това го бяхме написали по-горе. Хадже Убейдуллах-и Ахрар “куддисе сиррух” е казал: “Големците на силсиле-и алийе “каддесаллаху теаля есрарехум” не приличат на онези, които извършват показност, скачат и играят. Техните печалби са големи.”

6 – Пътеводител в тази тарика се става след преминаване на необходимото обучение, а не чрез обличане на определени дрехи или по метода на наследството – от баща на син. При другите тарики става точно така и особено напоследък. Казват, че не може да има повече от един пътеводител и определят за муршид онзи, който им учи пътя. Не го приемат за шейх и не му отдават полагащото уважение. Това им поведение показва, че са твърде незрели и невежи. Не знаят, че техните големци са приели за учители и тези, които са ги учили на пътя, и тези, които са ги превъзпитавали чрез метода на сохбета; и са казали, че може да има повече от един пътеводител. Факт е, че онзи, който има жив учител, би могъл да отиде при друг ако разбере, че ще получи по-голяма полза, но при условие да не проявява неуважение към първия. Бехауддин-и Бухари “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”, за да покаже, че това е позволено, е взел правилна фетва от учените на Бухара.

Какво означава пир, т.е. шейх? Шейх означава такъв, който сочи пътя на Аллаху теаля на онези, които желаят. Тази работа започва с обучение. Той е учител и в пътя, и в исляма. Към такъв учител трябва да се прояви голямо уважение и единствено той заслужава да бъде наречен такъв.

7 – В тази тарика риязетите и джихадът с нефс-и еммаре се извършва чрез стриктно следване на исляма и славния суннет, защото пейгамберите и книгите са изпратени за заличаване на страстите на нефса, защото нефсът (нефс-и еммаре) проявява вражда спрямо Аллаху теаля. Неговите страсти изчезват само и единствено чрез следване на исляма. Колкото повече един човек следва исляма, толкова повече намаляват желанията (страстите) на нефса му. Ето защо най-трудното нещо и най-голямата тежест за нефса е да се подчинява на повелите и забраните на исляма. За смазване на нефса няма друг начин, освен да се следва исляма. Онези риязети и муджахедета, които се правят без да се следва славния суннет, нямат никаква стойност.

Такъв пример за индийските духовници, наречени джукии и брамини, и древноелинските философи. Извършените от тях рязети ги отклониха от правдата още повече и увеличиха тяхната загуба.

8 – Да се напредва по този път става чрез тасарруфа (силата) на муршида. Без неговите надзор и контрол не е възможно. Да се помести края в началото е възможно само чрез неговия честит теведжух (с милост, помощ от негова страна). Необяснимите и незнайни състояния се постигат единствено чрез успешния му контрол. Състоянието на губене на самоконтрол, наречено потаен път, не е в ръцете на талиба. Той не би могъл да разбере какво представлява безвременната и безпосочна тежеллия. Превод на персийски стих:

Такива майстори-пътеводители са накшибендийе,

Че отвеждат пътниците у дома по потаен път.

9 – Тези големци “рахметуллахи алейхим еджма’ин” както имат силата да поемат някого в този път и за кратко да го извисят до най-високите степени (хузур и агяхи), така и имат силата да ги отнемат. Само едно огорчение на сърцето им би могло да сведе до нула всички печалби на талиба. Да, онзи, който може да даде, може и да отнеме. Осланяме се на Аллаху теалю от дела, които биха разсърдили Него и Неговите евлии.

10 – В този път да се дава и извлича полза става тихо. Големците са казали: “Онзи, който не извлича полза от нашето мълчание, не би могъл да извлече и от нашето слово!” Те не се насилват да мълчат. Мълчанието идва от само себе си, защото тези големци “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин” още в началото закопняват за зат-ъ иляхийе. Оставят имената и качествата и се прицелват в зата Му. Такива хора несъмнено биха мълчали. Словото “Езикът на онзи, който познава Аллаху теалю, се схваща” показва това.

Привършвам това мое писание, правейки хамд на Аллаху теалю и пращайки салю и селям на любимия Му Пейгамбер “салляллаху теалю алейхи ве селлем”: Елхамду лилляхи раббил алемин вессалюу весселяму аля сейидил мурселин ве алихиттахирин ве алейхим еджма’ин. Весселям.

Първи том, двеста двадесет и второ писмо (1/222)

Това писмо е написано до хадже Мухаммед Ешреф-и Кабили и пояснява, че във виляята човек трябва да вижда своите недостатъци (трябва да приема себе си за незрял).

Я, Рабби, отреди ни да вършим онези дела, които харесваш. В името на най-високопоставения от началото на сътворението до края на света “алейхи ве аля алихиссалеату веттеслимат” ни стори от онези, които са винаги покорни към Теб! Един от големците е казал: “Истинският мурид е този, чието меляике от лявата страна не може да намери нищо за писане

дори за период от двадесет години.” Този факир [хазрети имам Раббани], който съм с много недостатъци и в твърде голяма нужда, разбирам, че от двадесет години насам дясното ми меляике не е успяло да намери добрина, която да запише. Аллаху теаля знае, че не го казвам за показност. Говоря онова, което чувствам. Отново знам, че неверниците-франки (европейци) са в пъти по-добри от мен. Ако запитат защо, готов съм да отговоря. Знаем, че съм заобиколен от недостатъци и смазан от грехове. Ако всички моите ибадети и добрини бъдат написани от меляикето от лявата ми страна, би било удачно. Лявото меляике непрестанно пише, а дясното бездейства. Дясната книга с делата е свършено празна, а лявата – препълнена и тъмно черна. Надеждата ни е само в милостта на Аллаху теаля. Виждам, че дуата “Аллахумме магфиретуке евсау мин зунуби ве рахметуке ерджа инди мин амели” е напълно подходяща за моето състояние. Тя гласи: “О, Господи! Твоята прошка е по-широка от моите грехове. Според мен Твоята милост е по-обнадеждаваща от моите дела.” Колко е странно, че фейзовете, които непрестанно идват във високите степени, помагат за виждане на тези недостатъци. Увеличават способността за тяхното прозиране. На високи места вместо уджб (самодоволство) отварят път за снизхождение. Хем даряват с най-високата степен на виляйета, хем те сторват да виждаш себе си за пълен с недостатъци. Такъв човек, колкото повече се изкачва нагоре, толкова по-ниско вижда себе си. Голямото извисяване в степените става причина за голямо снизхождение. Дали онези, които не са запознати с тези неща, ни вярват или не, все тая. Ако бяха вникнали в същината на нещата, биха ни повярвали.

Въпрос: Как биха могли две противоположности да битуват на едно място? Как наличието на едната би могла да стане причина за наличие на втората?

Отговор: Две противоположности не могат да битуват заедно, когато става въпрос за едно и също време и място. А онези противоположности, за които става дума горе, се намират в две различни места. Когато лятифетата на алем-и емр се извисяват нагоре, алем-и халк слиза надолу. Колкото нагоре отиват лятифетата на един инсан-и кямил (зрял човек), толкова повече се отделят от неговия алем-и халк. Това отдалечаване прави алем-и халк да слезе много ниско. Колкото повече слиза, толкова саликът губи наслада. Започва все повече да вижда своите недостатъци. Ето защо големците, които се върнали обратно (след като се извисили), желаят пак да постигнат онези наслади, които са изпитвали в началото и изгубили в края. Пак поради същата причина арифът, т.е. такъв, който е достигнал края на пътя, приема себе си за по-лош от франките, защото при неверника алем-и халкът и алем-и емрът са смесени и изглеждат сияйни (сиянието на душата придава сияние и на материалната му същина). Тъй като при арифа тези две същини са отделени една от друга, той вижда себе си само като алем-и халк (сиянието на душата не придава сияние на

неговия алем-и халк), а той е мътнина и тъма от край до край. Когато лятифетата на алем-и емр се върнат обратно (след слизане в пътя), те вече не се примесват с алем-и халк, както бе в началото.

Пристигна писмото, което сте изпратили посредством нашия брат хадже Мухаммед Тахир. Появата на състоянието на рабъта е голямо благо. Показва, че дори да сте далече, връзката Ви е постоянна. Правете така, че докато се срещнем, сърцата да бъдат заедно (да не губят връзка)! Наред с това, полагайте усилие и за среща (и за близост на телата), защото цялото благо (а не само част от него) се постига само, когато са близки и телата. Увейс ел Карни (Вейсел Карани) “рахметуллахи алейх” беше заедно (с Расулюллах) със сърце, а не с тяло и затова не успя да достигне до най-ниската степен на онези, което бяха с него тялом. Ето защо неговата садака, колкото планини, не успя да достигне до степенята на едната шепса садака, дадена от другите (Есхаб-и кирам). Никое достойнство не би могло да бъде като това на сохбета (единството на телата, компанията)! Весселям.

Първи том, двеста двадесет и трето писмо (1/223)

Това писмо е адресирано до хадже Джемаледдин Хюсеин-и Куляби и се иска от него да съобщи своите състояния и сънища.

Нашият брат хадже Джемаледдин-и Хюсеин не ни съобщава своите състояние от дълго време насам. Не сте ли чували как големците на кубревийе “рахметуллахи алейхим еджма’ин” са наказвали онези муриди, които не са съобщавали своите състояния на шейха в продължение на три денонощия и ги възпирали от повтаряне на тази грешка. Станалото станало, би било добре ако не се повтори. Пишете ни всичко, което се появява! Приемете за голямо благо идването на скъпия ми брат! Работете много, за да му служите и спечелите сърцето му! Оценете благословения му сохбет! Превод на ред от персийски стих:

Показах ти пътя на търсеното съкровище!

Весселям.

Първи том, двеста двадесет и четвърто писмо (1/224)

Това писмо е написано до мир Мухаммед Ну’ман-и Бедахши. Наставлява да се спазват едебите, да се търпи бедността (факр) и онези пречки, които възпират желаните неща.

Пристигна благословеното писмо на моя скъп брат сеййид мир Мухаммед Ну’ман. Разбрахме онова, което сте искали да ни кажете в началото му и онези места, на които сте изявили Вашето страдание, което

обаче е безпочвено. Много хора са Ви наричали “най-разумния човек на времето”. Не бихте могли да предотвратите подобни комплименти от страна на хора, с които не бихте могли да прекъснете връзка! Изобщо не мислете, че тези слова биха размътили сърцето ни спрямо Вас! Камо ли да Ви се сърдим. Вие винаги ни изглаждате добър; не виждаме Вашите недостатъци. Не страдайте! В сърцето ни няма никаква мътнина към Вас. Че защо да Ви се сърдим? Няма нищо, което би могло да рани сърцето ни. Онези неща, които човек допуска по природа или забравя, не се забиват на очи. Забравете за тези неща и работете, за да учите хората на тасаввуфа и да бъдете полезни за учениците! Истихаре се прави, за да се увеличи усърдието в дадено дело, а не да се намали. Двама врагове по религия, като прокълнатият Сатана и лошият нефс, чакат в засада. Ето защо трябва да бъдем предпазливи и да сме будни, за да не бъдем подведени и отклонени от правия път! Не бива да се подвеждаме ако ни украсят лошите неща и ги покажат за красиви! Големците са казали, че когато прокълнатият Иблис подведе някого, като го кара да върши ибадети и дава проповеди, такъв човек много трудно би се отървал от този капан. Ето защо трябва ежесекундно да се осланяме на Аллаху теалю! Трябва да сведем поглед пред Него! Трябва да Му се молим с ранено сърце и насълзени очи, за да не ни повали врагът чрез този метод! Да се насочват хора по пътя на вечното щастие е най-ценното дело, никога не бива да се спира в това. Хем трябва да се работи, хем да се бои, за да не се получи истидрадж.

Състоянието на фагр, т.е. невъзможност за постигане на нужди и желания, е от украсите на този път и черта на Султана на двата свята “алейхи ве аля алихиссаяту весселям”. Тъй като Аллаху теалю е много милосърден и прещедър, Той е гарантирал препитанието на рабите Си. Т.е. поел го е и ни е спасил нас и Вас от тази мисъл. Ако членовете на едно семейство са големи, праща повече препитание. Ние рабите трябва да насочим всички сили и мисли за вършене на неща, от които е доволен Той. Трябва да заръчаме семейството на щедростта на Аллаху теалю. Когато се срещнем, ще поговорим още по тази тема.

Чуваме от онези, които идват оттам, че все още си мислите, че Ви се сърдим и че много страдате за това. Отново и настоятелно казвам, че трябва да се откажете от това.

Молла Йар Мухаммед Кадим сигурно не е намерил за подходящи наставленията, които му бяхме написали, че не ни отговори. Дори не изпрати и една дуа. Може би писанията са го ранили. Когато един от онези, които са свързани с този факир, извърши някаква грешка, това трябва да му се каже. Ако истината не бъде казана и отсята от заблудата, няма да е извършено възложеното (от Аллаху теалю) задължение и когато бъде запитано за него в ахирета (когато се потърси равносметка), не би могло да се отговори. Кажете му:

Казах ти онова, което трябваше да се каже,

Или ще се възползваш, или ще излезе през другото ти ухо.

Степента да'вет се изразява в призоваване на хората към Хак теаля. Това е много висок макам. В един хадис-и шериф се казва: **“Шейхът сред хората е като пейгамбер сред общността му.”** Какво биха могли да търсят там невежите хора? Превод на персийски стих:

**Нима всеки просяк би могъл да стане герой,
Къде е мухата, къде е Сюлейман?**

За да се сочи правия път, трябва да се познават подробно всички състояния и маками на талибите. Муршидът трябва да е разбрал същността на теджеллиите, постигнал кешфове, илхами и да знае да тълкува сънища. Онези, които не са достигнали до такава зрялост, не са подходящи за този висок макам. Наред с това, големците на този път “каддесаллаху теаля есрарехум”, очаквайки определена полза, са позволили на част от своите ученици, които все още не са достигнали до зрялост, да учат хората на пътя. Такъв ученик следи техните състояния и сънища. Шейхът трябва да каже на един такъв свой ученик, че трябва да бъде много предпазлив, да му покаже опасните места и да му каже, че още не се е доближил до степента иршад. Много настойчиво трябва да му каже, че още не е зрял. Ако не му каже тези истини, няма да е извършил своето задължение. Ако ученикът приеме тези слова за тежки и не иска да ги приеме, това би го довело до гибел, защото доволството на Аллаху теаля е в доволството на водача, а недоволството на Аллаху теаля е в недоволството на водача. Колко голяма беда е раздялата и до какво довежда тя! Ако се отдели, къде ли ще намери заслон? Ако се е подвел от подобна мисъл, Аллах да пази, кажете му да изпълни незабавно тевбе и истигфар! Да се моли на Аллаху теаля, за да не попада в такива големи бели и опасности! Правя много хамд и шукр на Аллаху теаля, че неуважителното поведение на нашите любимци и неприятностите, които ни причиняват, изобщо не оказват никакво влияние върху нашето сърце и изобщо не страдаме заради тях. Скъпият ми брат мевляна Мухаммед Салих “рахметуллахи алейх” надълго и нашироко ще Ви говори за нашите състояния. Ако има нещо, което не сте разбрали в това писмо, обърнете се към него. Селям за онези, които са по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

**Първи том, двеста двадесет и пето писмо
(1/225)**

Това писмо е написано до молла Тахир-и Ляхори. Обяснено е, че онези, които са в началото на пътя, биват дарявани със състоянията на онези, които са в края, ала това не е признак на зрялост и съвършенство.

Правим хамд на Аллаху теаля и пращаме салят и селям на Пейгамбера ни, неговия Ехл-и бейт и Есхаб! Ценните Ви писма пристигнаха едно след друго. Много се зарадвахме, че учениците напредват. Тъй като краят на този път е поместен в началото му, в онези, които са в началото, се наблюдават състояния, които наподобяват тези на достигналите до края. Трудно е да бъдат разграничени едно от друго. Това може да бъде направено само от страна на един прозорлив ариф. Виждайки подобни състояния, не бива да се прибързва в даване на позволение за иршад. Ако му бъде позволено, би загубил повече от онези, които биха му станали ученици. Може би ще помисли себе си за зрял и напредъкът му ще спре окончателно. Може да попадне в голяма беля, прицелвайки се в позициите и славата на големците, защото неговият нефс не е повярвал още и не се е прочистил. Станало каквото е станало! На онези, които сте дали иджаза, им кажете с благ тон, че това позволение не е признак на постигната зрялост. Има още много неща за вършене. Онези неща, които се печелят в началото, се проявяват, защото краят на този път е поместен в неговото начало. Наставлявайте ги с каквото сметнете за необходимо. Съобщете им, че не са зрели. На онези, на които сте дали иджаза, не им пречете да показват пътя на хората. Иншаллах с берекета на Вашия дъх да станат истински водачи. Вече сте започнали това велико дело. Да Ви е честито. Работете много! Вашите усилия биха увеличили и усилията на талибите. Весселям.

**Първи том, двеста двадесет и шесто писмо
(1/226)**

Това писмо е написано до брат му меян шейх Мевдуд. Обяснено е, че земният живот е кратковременен, а наказанията в замяна на него – вечни.

Пристигна ценното писмо на моя брат и ни зарадва. Братко! Нека Аллаху теаля дари нас и Вас с успех! Земният живот е много кратък, а наказанията в замяна на него – вечни. Тежко му на онзи, който прекарва земния си живот в печелене на безползни неща и повлича себе си в безкрайни болки!

Братко, хората оставят земните си печалби и прииждат при нас от всички посоки като ята скакалци и мравки. А Вие, от друга страна, не оценявате благото, че сме в една къща и на драго сърце тичате подир низките печалби на земното. Полагате усилие за тях. В хадис-и шериф се казва: **“Свянът е от имана.”**

Братко, събранията на аллахови хора в името на задоволството Му, които се състоят днес в Серхенд, не биха могли да бъдат намерени никъде – дори и една стотна от това благо –, дори да се обиколи целия свят. Не биха могли да бъдат постигнати тукашните печалби. Вие изпуснахте това благо

за едно нищо. Като дете заменихте скъпите драгоценности с парчета стъкло и орехи. Превод на ред от персийски стих:

Трябва да се засрами хиляди пъти!

Братко, тази възможност няма да я имате друг път. Дори да я имате, няма да ги има тези събрания. А как тогава мислите да постигнете това благо? Къде ще намерите изпуснатото? С какво ще компенсирате загубата? Грешите! Не разбирате правилно нещата! Не отдавайте сърце на вкусни храни! Не се подвеждайте от красиви и цветни дрехи! Пристрастеността към тях би довела само до земно и ахиретско съжаление и страдание. Един разумен човек никога не би се подложил на опасност и хвърлил в безкрайните мъки на ахирета, за да угоди на близки и приятели. Нека Аллаху теаля дари акъл и събуди от нехание!

Братко, нечестието на земния живот е легендарно. Всеки знае за низостта и стиснатостта на онези, които са пристрастени към него. Тежко му на онзи, който пилее драгоценния си живот поради един такъв лъжец! Задачата на вестоносеца е само да съобщи. Весселям.

**Първи том, двеста двадесет и седмо писмо
(1/227)**

Това писмо е пратено до молла Тахир-и Ляхори. Дадени са необходими наставления, които трябва да бъдат спазени от онзи, който е на степената иршад (да напътва хората).

Хамд на Аллаху теаля! Селям за избраните от Него раби! Пристигна ценното Ви писмо и ни зарадва. Написали сте, че тамошните ни братя изпитват удоволствията на тасаввуфа; това много ни зарадва. Братко, правете много шукр на Аллаху теаля за този макам (иршад и да'вет), с който Ви е дарил! Трябва да внимавате много, за да не направите нещо, което да намали обичта на народа към Вас. Ако ли не, ще е извършен голям грях. Да се правят неща за изпъждане на хора се нарича мелямиййе и няма нищо общо с правене на емр-и ма'руф (т.е. този, който е на степената да наставлява и напътва, не бива да прави неща, които биха го обезценили в очите на останалите). Мелямиййе е точно срещуположният макам на степената да'вет (негова противоположност). Изобщо не ги бъркайте! Бивайки на тази степен (да'вет), не възжелявайте неща, характерни за мелямиййе, иначе ще е извършен гнет (ще допуснете голяма грешка). Пред учениците трябва да обличате хубави и чисти дрехи. Не се доближавайте много и не дружете с тях, защото ще омаловажите себе си в техни очи и после няма да могат да извлекат полза от Вас. Внимавайте всички Ваши слова и дела да са съгласувани с исляма! Отбягвайте рухсатите, колкото е възможно! Вършенето на рухсати, освен това, не подхожда с методите на нашия път и ще бъде в противоречие с наставлението "Да се вкопчим за славния суннет!" Един от големците е казал: "Показността на арифите е

по-добра от искреността (ихляс) на авам.” Това е така, защото арифите показват своите дела, за да привлекат учениците към Аллаху теалю и да ги научат. Ето защо тяхната показност е по-полезна и носи по-голям севаб от искреността на авам. Талибите се учат от делата на арифите. Ако арифите не им покажат своите дела, талибите не биха могли да ги научат. Тъй като показността на арифите е с цел да научат талибите, те я правят в името на Аллах, т.е. това им дело е проява на ихляс и дори е по-добро от самия ихляс, защото ползата от ихляса е само за неговия притежател. Тези ни слова не бива да се разбират погрешно. Не бива да се мисли, че те правят всичко, за да го покажат на учениците и че самите те не са длъжни да служат! Аллах да пази! Тази мисъл е проява на неверие и отклонение от правия път. Арифите, подобно на талибите, също са длъжни да се покланят. Никой не би могъл да се спаси от това задължение. Искаме да кажем, че ибадетите на арифите не са полезни само за тях, а и за техните ученици. Ето защо и Вие трябва да внимавате много какво говорите и вършите, защото днес много хора искат да поемат по пътя на тасаввуфа. Трябва много да се пазите от неща, които не подхождат на този макам! Не давайте коз в ръцете на невежите хора, чрез който биха оклеветили големците! Молете Аллаху теалю да Ви отреди следване на исляма във всяко дело!

Написали сте, че се появили нисбети, характерни за големците на други тарики; преди Ви бях казал защо се случва това, не мислете, че е заради нещо друго – ще сгрешите! Няма нужда от повече писане. Весселям.

Първи том, двеста двадесет и осмо писмо (1/228)

Това писмо е изпратено до мир Мухаммед Ну’ман. Написани са неща, които трябва да бъдат съблюдавани при обучение на хора.

Пристигна благословеното писмо на нашия ценен брат-сейид и ни зарадва. Братко, многократно съм Ви казвал, че този път е изграден върху две основи. Първият е да се следва исляма, дотолкова, че сърце не бива да дава да се пропуска и един едеб (мустехаб) от едебите на исляма. Вторият е да се следва водача и да се харесва всичко, което той върши – всяко негово дело и слово. Нека Аллаху теалю ни опази от отпуснатост в едно от тези две неща! Ако Аллаху теалю дари някого с тези две стабилни основи, значи всички земни и ахиретски щастия са постигнати. Другите неща, които са нужни, сте ги чували от нас многократно. Трябва да съблюдавате и тях! Молете се много на Аллаху теалю за опрощение на досегашните недостатъци! Правете итикаф през първите десетина дни от зилхидже с цел да наваксате (каза) пропуснатия през последните десетина дни от рамазана итикаф. Ако изпълните това възнамерение, ще спечелите суннетски севаб. По време на изпълнение се молете много на Аллаху теалю със сведен

поглед, сълзи на очи и стонове, за да опрости недостатъците Ви! Този факир ще се опитам да Ви бъда от полза през тези десетина дни, с позволенията на Аллаху теаля. Настоятелно искате от нас да Ви пратя писмено позволение. На Вас ви беше дадено позволение. Ако то не Ви стига, с какво би помогнало писменото! Човек не е длъжен да прави онова, което му хрумва, защото има моменти, когато на човек му хрумват неща, които би било по-добре да не се извършат. Нефсът е упорит и не се отказва от своето желание. Иска да го постигне на всяка цена, без изобщо да мисли дали е добро или лошо. Написах някои неща, които изразяват позволение, за да не Ви разсърдим. Нека Хак теаля го стори полезно! Мислете за последния дъх, за спасението на имана, защото в онзи момент дипломата и муридите няма да вършат никаква работа. Ако работейки върху себе си, дойде човек, който от сърце иска да го научите, може да го въведете в пътя. Не мислете, че да учите е Ваше първо задължение, а не да работите върху себе си; ако мислите така, това би Ви повлякло в голяма беда.

**Първи том, част от двеста двадесет и девето писмо
(1/229)**

Това писмо е изпратено до мирза Хусамеддин Ахмед “куддисе сиррух”. Съобщава, че този път е пътят на нашия големец.

Ако погледнете писмата и книгите на този факир “куддисе сиррух”, би станало ясно, че този път е пътят на Есхаб-и кирам “алейхимурридван”. Показано е, че този нисбет е над всеки друг. Този път и неговите големци са похвалени толкова много, че нито един от техните възпитаници не е написал и една стотна от това. Наред с това, този факир денонощно съблюдавам по стриктен начин във всяко дело и слово едебите и повелите на пътя. Не се допуска отклонение и новост, колкото косъм. Колко е странно, че не се виждат всички тези добри неща, а се забиват на очи онези строги слова, които са изказани на един от любимците във времена на страдание. Още по-странно е, че и Вие вярвате на подобни празнословия. Още щом като чуете за тях, Ви се разваля спокойствието. Да, трябва да се гледа с добро око, но нима това се отнася само за онези, които говорят подобни неща? Нима не трябва да се гледа с добро око на нас? Казано накратко: ако ще се вярва на клюки и приятелството ще се гради на тях, човек не би могъл да се опази от доносници и да изгради стабилно приятелство. За опазване на приятелството и заличаване на предишните страдания е нужно да се забрави за миналите събития и да не се обръща внимание на клюки!

**Първи том, двеста и тридесето писмо
(1/230)**

Това писмо е написано до шейх Юсуф-и Берки. Казано му е да не се задоволява с онова, което печели, а да търси още по-високи (духовни) печалби.

Хамд на Аллаху теаля; селям за избраните от Него раби! Меян Бабу ни съобщи за част от благословените Ви състояния и пожела да съобщим какво означават те. Ще напиша няколко думи.

Дете мое, такива състояния се появяват много често в неопитните салики, когато са още в началото на пътя; те нямат никаква стойност. Трябва да бъдат заличени. Не са признаци на завършека. Къде е краят, къде е целта! Превод на арабски стих:

Дали ще се съберем с любимия,

Високи планини и големи опасности има измежду нас.

Аллаху теаля не може да бъде разбран; всичко, което се вижда, разбира и става видно чрез пътя на шухуд и мукашефе, не е Той. Аллаху теаля е отвъд всичко това. Не се подвеждайте като деца от онези неща, които изглеждат сияйни в този път, но са реално като стъклени парчета и орехи (играчки); не мислете, че е достигнат края на пътя! Не казвайте Вашите състояния и сънища на невежи шейхове! Те, тъй като не разбират същината на нещата, биха приели малките неща за много големи. Ще си помислят, че онези салики, които са в началото, са достигнали до края. С това биха навредили на саликите с потенциал, които биха разхлабили усилия, мислейки че са стигнали до завършека на пътя. Трябва да се търси зрял муршид. Лекарствата на душевните болести трябва бъдат научени от него. Докато се намери един такъв муршид, проявилите се състояния трябва да бъдат унищожени, казвайки “Ля”. Ля означава няма. След това трябва да се мисли за битието на Хак теаля, Който не прилича на нищо и не може да бъде представен. Хазрети хадже Накшибенд-и Бухари е казал: “Всичко, което се вижда, знае и чува, не е Той. Всички те, изричайки “Ля”, трябва да бъдат унищожени!” Заличете всичко, което се е появило! Аллаху теаля е отвъд всички тези неща. Когато се казва “Илляллах”, не бива да се мисли за нищо. Така постъпваха големците на този път. Селям за напътените и последователите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат”!

- Човек трябва да бъде нахъсан във всяко дело; нека отпуснатостта бъде за враговете. (1/231)

**Първи том, двеста тридесет и второ писмо
(1/232)**

Това писмо е написано до Хан-ъ Ханан “рахметуллахи теаля алейх” и разкрива същината на земния живот.

Нека Аллаху теаля покаже на сърцето Ви същината и грозотата на краските на тази долна земя, и красотата на ахирета, свежестта на Дженнета и неговите реки и насладата от Лика на Аллаху теаля! И нека приеме тази моя дуа в името на Главатаря на пейгамберите “алейхи ве аля алихи ве алейхим минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”, за да може да се отвратите от тази нетрайна грозница и закопнеете за безкрайния свят, от който Аллаху теаля е доволен! Докато не се прозре грозотата на тази мизерница, не би могло да се избави от пристрастеност към нея. И докато не се спаси от пристрастеност към нея, не би могло да се избави от ахиретски катастрофи и постигне вечно щастие. Хадис-и шерифът **“Земната обич е в основата на всички грехове”** е безгрешна формула. Тъй като заличаването на това зло е възможно чрез правене на неговата противоположност, следва да се извършат онези неща, които ислямът посочва за добри и стават причина за ахиретска печалба, за да може да се спаси от обич към тази негодница. Хак субханеху ве теаля съобщи, че земното се състои от пет неща, а дори от четири. В 20-о знамение на сура Хадид по смисъл се казва: **“Знайте, че земният живот е само игра и забава, и украса, и хвалба между вас, и увеличаване на имотите и децата.”** Когато човек извърши праведните дела, похвалени от исляма, не би му останало време за игри и забава, които заемат голям дял от земните неща. Тези две неща биха намалели. Ако мъжете престанат да обличат коприна и да ползват за украшение злато и сребро, третата част на земното, а именно украсата, също би намалела. Онзи, който знае, че достойнството не е в имота, а в богобоязънта, никога не би се хвалил. Онзи, който знае, че увеличаването на имотите и децата, ще доведе до забрава на Аллаху теаля и по-малко зикр, изобщо не би помислил да ги увеличи; би приел тяхното увеличение за срамно. Казано накратко, за спасение от беди е нужно да се живее съгласно седми аyet на сура Хашр, където по смисъл се казва: **“Изпълнете повелите на Расулюллах и отбягвайте неговите забрани!”** Превод на персийски стих:

Дадох ти ключа на търсеното съкровище,

Иншаллах да го постигнеш ти, дори да не сме успели ние!

Меян шейх Абдулму’мин е от чист род. Изучи наука и пое по пътя на тасаввуфа. Постигна изумителни състояния. Има многодетно семейство и съвсем човешко се притеснява за тях. Казах му за разрешение на този проблем да го отнесе до Вас. Когато се почука на вратата на щедрия, тя се отваря. Весселям.

**Първи том, двеста тридесет и пето писмо
(1/235)**

Това писмо е написано до молла Абдулгафур Семерканди, хадже Фиркети и хадже Мухаммед Ешреф Кабили. Съобщено е, че да се

обичат големците на този път е капиталът за постигане на земно и ахиретско щастие.

Хамд на Аллаху теалю. Салют и селям за Пейгамбера ни, неговия Ехл-и бейт и Есхаб! О, онези, които ни обичат, знайте, че ценните ви писма, които пристигнаха едно след друго, ни зарадваха премного, тъй като изразиха големината на вашата обич към нас и силното ви желание за среща час по скоро. Нека Аллаху теалю увеличи обичта ви към големците на този път. Знайте, че тази любов е капиталът за земно и ахиретско щастие! Молете Аллаху теалю да я увеличи! Тази обич улеснява подчинението към исляма. Будността на сърцето спрямо Аллаху теалю се постига чрез нея. Дори да напълнят сърцето с всички земни страдания и петна, изобщо не бива да се страда ако в него има въпросната любов. Ако залееят сърцето с тасаввуфски състояния и сияния като планини, но любовта намалее, колкото косъм, трябва да се осъзнае, че всички те са признаци на гибел и истидрадж. Обърнете голямо внимание на тези неща и работете! Не прахосвайте драгоценния си живот за ненужни неща! Превод на персийски стих:

**Искам да ти кажа единствено това,
Че още си дете, а пътят е много страшен!**

Селям за Вас, за напътените и за вървящите по дирите на Мухаммед “алеихисселям”!

Първи том, двеста тридесет и шесто писмо (1/236)

Това писмо е написано до ценния му син Мухаммед Садък “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз” и му съобщава някои тайни.

Хамд на Аллаху теалю и салют-у селям за любимия Му Пейгамбер! Скъпи синко, от писмото, в което сте описали Вашето състояние, се разбира, че сте на макама на Виляйет-и хасса-и Мухаммедийе “алю сахибихессалюту весселяму веттехийе”. Правете много шукр на Аллаху теалю! От дълго време насам искахте да се сдобите с това благо. Сега, очаквайки помощ от Аллаху теалю, обърнах сърце към Вас и се опитах да Ви привлека към това благо (към тази степен). Първо Ви намерих във Виляйет-и Мусеви. Стана насип да Ви издърпам оттам и доведа до Виляйет-и хасса-и Мухаммедийе. Безкраен хамд и шукр на Аллаху теалю! Тъй като достигнахте до тази степен чрез издърпване, от над двадесет дни насам сте в моя скют и се усъвършенствате. Тъй като връзката Ви не беше силна, може би дори не сте я усетили. Но понеже сега успя да заякне, смятам, че и Вие я усещате. Аллаху теалю праща на този грешен факир блага като несекващ дъжд. Кой от тях да напиша? Превод на два персийски стиха:

**Аз съм онази пръст, над която пролетният облак
Благоволява и изсипва дъжд обилен.**

**Дори всеки косъм по моето тяло да проговори,
Не може да се отблагодари на нито едно от богатата ти.**

Състоянията, които моят син Мухаммед Саид е съобщил в своето писмо, са много правилни и ценни. С подобни състояния бяха дарени много малка част от нашите познати. Надявам се Аллаху теалю да благоволи и него с Виляйет-и хасса-и Мухаммедийе. Синът ми Мухаммед Ма'сум е предразположен към това благо още от малък. Нека Аллаху теалю изкара наяве тази сила, която е в него, и стори това благо да е садака в името на Своя Пейгамбер! Амин.

**Първи том, двеста тридесет и седмо писмо
(1/237)**

Това писмо е написано за молла Мухаммед Талиб-и Беянеги; наставлява го да следва славния суннет и възхвалява пътя на големците.

Нека Аллаху теалю поддържа нас и Вас в правия път на исляма! Скъпи братко, големците на накшибендийе са последвали славния суннет и са поели по пътя на азимета. Те приемат за големи блага онези ахвал и меваджид, които се появяват само след стриктно съблюдаване на тези две неща, ако ли не, изобщо не ги харесват и искат. Знаят, че отпуснатостта по отношение на сунната и избиране на азимета е начало на гибелта, защото индийските духовници джукии и брамини, наред с древногръцките философи, също са постигнали теджеллии, кешфове и знания, отнасящи се до вахдет-и вуджуд, но те не им помогнали с нищо, освен да ги орезият и въвлекат в пропаст. Не са спечелили нищо, освен лишение от щастие. Братко, тъй като поехте по пътя на тези големци, с благоволението на Аллаху теалю, трябва да станете като тях. Не бива да се отделяте от техния път, колкото косъм! Само така ще може да постигнете неща от тяхната висота. Първо трябва да коригирате своята вяра съгласно написаното в книгите на учените на мезхеба на ехли суннет вел джемаат. После трябва да научите фарзовете, ваджибите, суннетите, мустехабите, халялите, харамите, мекрухите и съмнителните неща от книгите по фъкх на учените на ехли суннет и да нагласите всички свои дела към тях. След като се изпълнят тези две неща, идва ред на тасаввуфските знания. Ехли суннитската вяра и делата, съгласувани с книгите по фъкх, са като двете криле на летателния апарат. Ако тези две криле не бъдат здрави, не би могло да се отлети към нематериалния и безвременен свят. Ако се появят ахвал и меваджид преди спечелването на тези две криле, следва да се знае, че е поет по пътя на гибелната пропаст. Трябва да се осланя на Аллаху теалю, за да може да се спаси от подобни ахвал и меваджид.

Превод на ред от персийски стих:

Това е всичко, всичко друго е нищо!

Превод на ред от арабски стих:

Задачата на вестносеца е само да предаде вестта!

Скъпият ми брат меян шейх Давуд е отишъл там. Приемете неговия сохбет за голямо благо. Оценете наставленията му. Последвайте пътя, показан от него! Той е присъствал за дълго в компанията на учениците на големците на този път. Подобаващо е научил техния път. Онези наши братя, които се намират там и са поели по този велик път с помощта на хазрети мир Ну'ман, нека приемат сохбета на хазрети шейха за голямо благо и си намерят място в неговата халка. Нека изчезнат един в друг (фена фил ихван), за да постигнат джемийет, т.е. сърцата им ще се свържат с Аллаху теалю и ще се извисят по този път. Четете **“Мектубат”**! Много е полезен. Превод на ред от персийски стих:

Научих те на признака, по който да познаеш търсеното съкровище!

Селям за Вас, за напътените и онези, които са по дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

Първи том, двеста тридесет и осмо писмо (1/238)

Това писмо е написано до мир Мухаммед Ну'ман “каддесаллаху теалю сиррахул'азиз”. Съобщено е, че нарастването на броя на братята по религия носи надежда и че напредъкът на мурида не бива да води шейха до отпуснатост и уджб.

Хамд на Аллаху теалю, Господа на световите! Салют-у селям на Главатаря на пейгамберите, чистия му Ехл-и бейт и красив Есхаб! Ценното Ви писмо, което сте изпратили по човека на Рахми, пристигна и ни зарадва премного. Виждайки, че състоянията на талибите са написани подробно, тази ни радост се увеличи в пъти. Както се казва и в хадис-и шерифа **“Увеличете броя на братята си по религия!”**, увеличението на техния брой носи надежда. 35-о знамение на сура Касас, където по смисъл се казва: **“Ще те подкрепим с брат ти”**, подсилва тази надежда, но най-напред трябва да се обърне внимание на собствените състояния. Трябва да се коригират те. Напредъкът на талиба не бива да води шейха до отпуснатост. Разгорещената работа на талиба не бива да охлажда усилието на водача. Трябва да се изпитва голям страх и да се трепери от попадане в това състояние. Шейхът трябва да приеме състоянията и макамите на талибите за опасни като лъвове и тигри, камо ли да се хвали с тях. Трябва да се внимава много да не се отвори вратата на уджба в това отношение. Имайки предвид хадис-и шерифа **“Свянът е част от имана”**, шейхът трябва да се срамува и да се изчервява пред техния напредък. Трябва да извлече поука от техните усилия и да увеличи своите. Трябва да вижда своите дела за

дефектни и да се опита да коригира своите възнамерения. С думи и състояния винаги трябва да търси още и още недостатъци в себе си. Вашите красиви състояния ясно показват, че правите това, но имайки предвид битието на врагове по религия, като нефс-и еммара и иблис-и ла'ин, Ви написахме в строг тон. Преувеличихме отговора, за да не разхлабите помощта по отношение на талибите. И двете блага трябва да вървят ръка за ръка. Ако човек изпълни само едното възложение, би останал назад. Нашият брат хадже Рахми и сеййид Ахмед трябва винаги да са до Вас. Вие също им помагайте много. Ако мир Абдуллятиф е успял да направи тевбе, помогнете и на него. Нека напредне по правия път. Написали сте, че някои от талибите желаят кадиритския път. Не учете никога на друг път, освен този на Ебу Бекр-и Съдък (накшибендийе)! Двата пътя не бива да се бъркат. Но ако искат само кулях и шеджере, и се получи позволение по пътя на истихаре, може да се приеме и да се даде наставление. Нека Аллаху теаля дари със спасение Вас, приятелите Ви, обичаните от Вас хора, учениците Ви и онези, които са по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

Първи том, двеста тридесет и девето писмо (1/239)

Това писмо е написано до молла Ахмед-и Берки. Съобщено е, че трябва да се прощават недостатъците на приятелите и да се прави истихаре.

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световите. Салят и селям на Най-великия пейгамбер, неговото семейство и чист Есхаб, и всички пейгамбери!

Бяхме ощастливени с ценното Ви писмо, което сте ни изпратили. Написали сте “Когато се появят състояния, следва да бъдат доложени...” Дете мое, състоянията се искат, само защото Онзи, Който ги праща, е любим. Когато у даден човек има любов към Него, все едно е дали ще се появят в него състояния или не. Написано е, че сме казали, че тук у Вас са били посети много семена. Дете мое, да, вярно е, но има нужда от дълго време, за да се наберат плодовете им. Ползата от тях понякога се вижда след смъртта. Радвай се, но не бързай!

Написали сте словата на Мевляна Мухаммед Салих. Но тъй като сега не е при нас, не успяхме да разберем защо ги е казал и затова не можем с нищо да Ви отговорим на този въпрос. Сигурно е за хаир. Нека не мислите за друго. Написали сте, че е направено нещо, което противоречи на благоприличието. Факт е, че пропуските на хора с чисти сърца трябва да бъдат простени. Не мислете лошо! Питате ни за Вашите състояния. Хамд и

шукр на Аллаху теаля, че сте от приетите. Приетите биват приемани без причина.

Написали сте, че са дошли двама шейхови синове, които искат да ги учите на зикр. Дете мое, да се прави истихаре преди всяко дело е суннет и носи берекет. Но не е нужно задължително да се види нещо на сън или наяве, което да покаже дали дадено нещо трябва да бъде изпълнено или не. След извършено истихаре е нужно да се погледне в сърцето. Ако желанието за вършене е нараснало, значи да се извърши е за добро. Ако не е нараснало или дори намаляло, това пак не показва, че непременно не бива да се извърши. Докато желанието нарасне, трябва да се прави многократно истихаре. Повтаря се до седем пъти. Ако желанието намалее, това показва, че това дело не бива да се извърши. Дори в тези случаи истихарето може да се повтори. Какъвто и да е ефектът върху желанието в сърцето, най-добре е винаги да се повтаря. Това е най-предпазливият подход.

Искате от нас да Ви обясним какво означава писанието “Душата приема образа на тяло”, което фигурира в книжката “**Мебде’ ве ме’ад**”. Душата може да върши онези неща, които върши тялото, като приеме неговия образ. Това е начинът, по който душите на големците “каддесаллаху теаля есрарехум” са помагали. Унищожавали са врагове и помагали на свои любимци.

Искате два за спасение от злото на угнетителите. Може би Аллаху теаля вече е опазил Вас, онези във Вашия дом и дори във Вашата улица от тяхното зло. Обърнете се към Аллаху теаля със спокойно сърце! Смятам, че тази защита не се отнася само за определено време. Без съмнение милостта и прошката на Аллаху теаля е много широка. Наставлявайте нашите братя там да не развалят добрите си състояния и да не престанат да оказват помощ на мюсюлманите. В 12-и аyet на сура Рад по смисъл се казва: “**Аллаху теаля несъмнено не променя хората, докато те не променят себе си.**” Весселям.

Първи том, двеста и четиридесето писмо (1/240)

Това писмо е написано до шейх Юсуф-и Берки. Съобщава, че пътят е безкраен и разкрива някои от ползите на Келиме-и тевхида.

Хамд на Аллаху теаля и селям на избраните от Него добродетелни раби! Постигнахме честта да прочетем Вашето писмо, което разкрива добрите Ви състояния. Превод на ред от персийски стих:

В любовта се случват такива странни неща!

Трябва да се премине отвъд състоянията и да се достигне до Онзи, Който ги дава. Там има само джехл (т.е. състояние на невъзможност да се разбере Аллаху теаля). Ако след него дарят с ма’рифет, това би било много голямо

благо. Всичко, което се вижда и разбира, се оставя, т.е. заличава се, дори това да е състояние на виждане на Вахдет в кесрет, защото онзи вахдет изобщо не би могъл да бъде поместен в никой кесрет, защото онова, което се вижда, не е самият вахдет, а негов образ. В такива времена би било подходящо да се казва красивото слово “**Ля иляхе илляллах**”. Повтаряйте дотолкова, че да престанете да виждате и знаете нищо. Извисете се до степента хайрет (незнание) и състояние на фена. Докато не се стигне до хайрет, не би могло да се появи фена. Онова, което Вие наричате фена, не е фена, а адем. Когато стигнете до хайрет и се появи фена, ще е направена първата крачка в този път. Че къде е още васлът (краят)? С кого е извършен той? Превод на арабски стих:

**Дали изобщо ще успеем да се съберем с любимия,
Високи планини и големи опасности има измежду нас.**

Състоянията Ви са правилни, но трябва да ги оставите и поемете напред. Нека Аллах дари със спасение онези, които са по Неговия път!

Второто ми наставление е изобщо да не се отделяте от исляма! Претеглете състоянията си с исляма. Ако се появи слово и дело, несъответстващо на исляма, Аллах да пази, знайте, че това е началото на гибелта! Веселям.

Първи том, двеста четиридесет и второ писмо (1/242)

Това писмо е написано до молла Бедиуддин. Дава информация за зикр-и зат и зикр-и нефй-у исбат.

Хамд на Аллаху теаля, саят-у селям на Неговия Расул и добри дуи за Вас и всички наши братя по религия!

Скъпи братко, Дервиш Мухаммед донесе честитото Ви писмо и ни зарадва. Написали сте, че приемате себе си за пълен с недостатъци и не харесвате своите възнамерения и дела. Нека Аллаху теаля подсили това Ваше състояние! Тези две блага са в основата на всички неща.

Въпрос: Питате ни: Докога трябва да се работи с исм-и зат? Колко завеси се издигат с него? Докога се прави нефй-у исбат, какво се постига с това благословено слово и колко завеси се повдигат?

Отговор: Зикр означава да се заличи гафлета (т.е. заличаване на състоянието на забравяне на Аллаху теаля). И в началото, и в края човешкият захир (тяло) не би могъл да се спаси от гафлет. Ето защо тялото винаги се нуждае от зикр. Понякога е по-полезно да се прави зикр с исм-и зат (Аллах), а друг път с нефй-у исбат, т.е. келиме-и тевхид. А що се отнася до батън, т.е. сърцето, и тук е несъмнено нужно да се прави зикр, докато гафлетът изчезне всецяло. В началото всеки трябва да продължава с тези два вида зикр. Когато се стигне до средата и края, те вече престават да са задължителни. Ако гафлетът може да бъде заличен с четене на Коран-и

керим и изпълняване на намаз, би могло да се продължи и с тях. За онези, които напредват по пътя, е най-подходящо да четат Коран-и керим, а за онези, които са в края, да кланят нафиле намаз. За онези, които искат Зат-ъ теаля, е гафлет дори да мислят за Неговите имена и качества (да се цели в тях). Този гафлет също трябва да бъде заличен. Неговият зат е отвъд всичко това. Превод на персийски стих:

**Раздялата с Приятеля не е малка, дори да изглежда такава,
Ако в окото попадне парче косъм, то изглежда твърде голямо.**

Написали сте Вашите сънища. Преди Ви бях казал, че те са предвестители. Времето за тяхната поява не е настанало. Работете и чакайте! Превод на арабски стих:

**Дали изобщо ще успеем да се съберем с любимия,
Високи планини и големи опасности има измежду нас!**
Веселям.

**О, същество, наречено “човек”,
Вече се събуди от съня на гафлет!
О, невежецо, ако не можеш да прозреш на щастието пътя,
Защо те е дарил с разум Аллаху теаля?**

**Първи том, двеста четиридесет и трето писмо
(1/243)**

Това писмо е написано до молла Еййуб и насърчава към тарикат-и алиййе-и (великата тарика) накшибендийе.

Хамд на Аллаху теаля, саят-у селям на Пейгамбера Му и добри дуи за Вас и всички му’мини.

Скъпи братко, чрез различни писма поискахте от нас наставление ала имайки предвид своята низост и разруха, не посмях да Ви отговоря. Но тъй като искате пак, ще се насилия да Ви отговоря с няколко неща.

Най-първото задължение на всеки човек е да последва повелите и отбягва забраните. В 7-о знамение на сура Хашр по смисъл се казва: **“Вземете онова, което Моят Пророк ви донесе, и отбягвайте онова, което ви възбрани.”** Този свещен ајет сочи, че да се следва исляма е задължително. В 3-то знамение на сура Зумер по смисъл се казва: **“Знайте, че Аллаху теаля иска чиста (искрена) религия.”** И така повели на всеки да постигне ихляс. Докато не се появи фена, не би могло да се постигне ихляс. А докато не се заобича Зат-и иляхи, не би могло да се говори за наличие на ихляс. Онова, което става причина за ихляс и довежда човека до състояние на любов към Зат-и иляхи, е да се напредва по пътя на тасаввуфа. Както се вижда да се напредне по този път е нещо, което е нужно за всеки, защото всеки е натоварен със задачата да спечели ихляс. По отношение на степени и методи на тяхното постигане, пътищата в тасаввуфа са различни. Сред

тях най-подходящи са онези, които повеляват да се следва славния суннет и исляма. Въпросният път е този на Ебу Бекр-и Съддък “каддесаллаху теаля есрарехумул алиййе”, защото неговите големци са последвали славния суннет и отбягвали бидатите. По възможност не дават позволение да се върши работа с рухсат. Дори рухсатите да изглеждат полезни за сърцето, не ги позволяват. Дори азиметът да изглежда вреден за сърцето, не го пропускат. Теглят ахвал и меваджид с везната на исляма. Приемат тасаввуфските състояния и марифети за прислужници на знанията по религия. Не заменят по детински начин знанията по фъкх, които са като скъпоценности, срещу ахвал и меваджид, които са неценни като парчета стъкла и орехи. Не отдават значение на безсмислените думи на тасаввуфчиите. Не оставят насс, за да се обвържат с “Фусс”. [Не оставят знанията по фъкх, за да се обвържат с книгата “Фусус”.] Не оставят футухата в Медина, за да се вкопчат във “Футухат-и Меккиййе”. [Т.е. не оставят знанията по фъкх, чиято голяма част бе низпослана в Медина, за да последват онези ма’рифети във “Футухат-и Меккиййе” на хазрети Мухйиддин-и Араби, които не съответстват на знанията по фъкх.] Ето защо състоянията, които се случват на тези големци, не са временни. Времената им, преминаващи без гафлет, продължават за много дълго. [Всичко, освен Аллаху теаля, се нарича ма-сива.] Любовта към ма-сива е дотолкова изтрита от техните сърца, че дори да се помъчат да помислят за нея в продължение на хиляда години, не биха успели. Теджелли-и зати, което на другите проблясва като светкавица и отминава, за тези големци е постоянно; те не отдават никакво значение на късовременното. В 37-о знамение на сура Нур по смисъл се казва: **“Търговията не отвлича тези големци от мисълта за Аллах.”** Онези, за които се споменава в това свещено знамение, са тези големци. Заедно с това техният път е най-късият и несъмнено довежда до целта. Онова, което другите печелят в края, се дава на тези големци още в началото. Техните сърца са свързани с благословеното сърце на хазрети Ебу Бекр “радияллаху анх”. Тази верига, която свързва техните сърца, е над връзката на всички други шейхове, но не всеки акъл би могъл да разбере удоволствието, което изпитват тези големци. Дори и онези непрозорливци, които се намират по този път, не биха могли да повярват в тяхната висота. Превод на персийски стих:

**Ако неразбиращият висотата на тези големци ги очерни,
Хаша, това е клевета, дори не заслужава да се отговори.**

Хадже Убейдуллах-и Ахрар “куддисе сиррух” е казал: “Големците, които представляват халките на тази славна верига, не биха могли да бъдат оприличени на онези, които извършват показност и играят. Техните печалби са много големи.” Превод на персийски стих:

**Не заслужава да се разкрие,
Трябва като любов да се прикрие,
Ала разкрих, за да намерят пътя,**

Та момците да се избавят от мъка.

Ако с благата и висотите, с които са дарени тези големци “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”, бъдат напълнени книги, те биха били като капка в сравнение с безкраен океан. Превод на ред от персийски стих:

Показах ти признака на търсеното съкровище.

Селям за напътените и онези, които вървят по дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха”!

Първи том, част от двеста четиридесет и пето писмо (1/245)

Това писмо е написано до сеййид Енбия и дава информация за зикр, фена, бека и Ебу Али Сина.

Хамд на Аллаху теаля и саят-у селям на великия Му Пейгамбер “салляллаху теаля алейхи ве селлем”! Правя дуа за Вас и всички мюсюлмани. Пристигна ценното Ви писмо и ни зарадва. Написали сте, че зикирът нефй-у исбат е достигнал до 21, но не се е появило трайност и че от време на време се появява безсъзнание.

Скъпо дете, сигурно пропускате едно от условията на зикира, че макар да е достигнат този брой, не се забелязва никакъв ефект. Когато се срещнем, подсетете ме, за да Ви обясня по наподробно, Иншааллаху теаля.

Въпрос: Ебу Бекр-и Съдък “радияллаху анх”, след като е достигнал до края, е казал: “Да се прави зикр с език е безполезно, със сърце – весесе, с душа – ширк, а със сър – куфр.” Какво означава това?

Отговор: В процеса на зикр има две страни: този, който споменава и Онзи, Който е споменаван. Който и зикр да е, той се прави, за да може правещият да изчезне в Правения. Т.е. зикирът и неговият изпълнител трябва да изчезнат и да остане само Този, Който е споменаван. Ето защо зикирът е описан като безполезно дело, весесе, ширк и куфр. Превод на два персийски стиха:

**Нека не те отделя от Приятеля нищо,
Независимо куфр или иман,
Нека не те бави по този път нищо,
Дори да е Луната на този свят!**

Назоваването на зикира с тези грозни имена е преди да настане фена и бека, защо след тях битието на правещия зикр и самия зикр изобщо не е грозно. Ако тук има нещо неразбрано, подсетете ме, когато се срещнем, защото в едно писмо не би могло да се обясни повече от това. Нека да кажем още, че изобщо не е правилно да се мисли, че това слово е изказано от Ебу Бекр-и Съдък “радияллаху анх” и то след като е достигнал до края.

...

Имам Мухаммед Газали “рахметуллахи алейх” е казал, че Ибни Сина е неверник. Неговите знания, които се базират на философията, са в несъгласие с основните знания на исляма...

**Първи том, двеста четиридесет и шесто писмо
(1/246)**

Това писмо е написано до мир Мухаммед Ну’ман “куддесе сиррух”. Съобщено му е, че е достигнал до възжелания макам; дадена е информация за степените кемал и текмил и причината за отпуснатостта, която се появява в него от време на време.

Бисмилляхиррахманиррахим. Хамд на Аллаху теаля, Господа на световете. Салят и селям за Главатаря на пейгамберите, неговия чист Ехл-и бейт и Есхаб! Ценните Ви писма, пристигнали едно след друго, ни зарадваха премного. Тъй като нямаше хора, които да пътуват за там, не успяхме да отговорим на всяко едно от тях поотделно. Моля за прошка! След един сутрешен намаз, в дните, когато беше пристигнало писмото Ви, изпратено по Мир Давуд, бях седнал сред братята мюсюлмани. Волно или неволно се сетих за Вас. Опитах се да залича онези (духовни) неща, които бяха останали отпреди и можеха да бъдат видени, и онези тъмнини и мътнини, които можеха да бъдат почувствани. Вашата зрялост, която изглеждаше като лунен сърп, прие формата на пълна луна. Всичко онова, което се намира в слънцето на напътствието, се показва върху нея. Стана така, че от търсените и очаквани съвършенства, не остана нещо, което да не бъде дадено. Твоят съд се беше напълнил до горе и оттук насетне постепенно ще приеме още. Образът на това състояние в алем-и мисал остана пред мен за дълго и така достоверността ѝ беше потвърдена, за което правя хамд на Аллаху теаля! Един сън, който бяхте видял преди, предвещаваше факта, че ще спечелите това благо. С нетърпение очаквахте този момент. Хамд и шукр на Аллаху теаля, че ми отреди да изпълня задължението си към Вас. Изпълнихме обещанието си изцяло. Надявам се, че тази Ваша зрелост ще бъде в голяма полза за талибите и Вашето битие там ще озари дори и онези, които се намират в пустините.

Написали сте, че във Вашите усилия понякога се появява отпуснатост. Вижда се, че причина за това е прекалено силният Ви кабз. Тъй като е силен и продължава за много дълго, мудността, която е следствие от него, също продължава за дълго време. Наред с това следва да насилите себе си, за да извършите ибадетите и изпълните задълженията!

Тази година бяхме дарени с високи знания и ценни ма’рифети. Двете чернови, които ги разкриваха, ги отнесе със себе си нашият брат мевляна Мухаммед Емин. Там имаше и разяснение на някои от рубаите на нашия хазрети Хадже “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”. Наред с тях бяха записани и знания, отнасящи се до вахдет-и вуджуд. Словата на учените и

софийе относно вахдет-и вуджуб бяха обединени и сведени до разлика в израза. Втората чернова представлява писмо, написано до ценния ми син Мухаммед Садък. Твърде дълго е. Висотата на тези знания би могла да бъде разбрана единствено при прочит. Ако някъде изпаднете в съмнение, питайте!

**Първи том, двеста четиридесет и осмо писмо
(1/248)**

Това писмо е написано до хазрети мирза Хусамеддин-и Ахмед “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”. Съобщено е, че онези, които следват пейгамберите по съвършен начин, ще постигнат всички техни съвършенства и, че никой евлия не може да се изкачи до степената на нито един небия.

Хамд на Аллаху теаля, Който ни доведе до това състояние! Ако Той не ни беше показал правия път, ние не бихме могли да го намерим. Пейгамберите на Аллаху теаля бяха проводени, за да покажат правия път “салевадуллахи теаля ве теслимату субханеху алейхи ве аля етба’ихим ве енсарихим ве а’ванихим ве хазенети есрарихим”.

Най-великите сред онези, които следват пейгамберите “алейхимуссалеваду веттеслимат”, тъй като ги следват стриктно и обичат много, – но най-правилно е да се каже “само като дар от страна на Аллаху теаля” – привличат към себе си висотите на онзи пейгамбер, когото следват. Стават изцяло като тях. До такава степен заприличват на тях, че разликата между тях се свежда до това, че едните (евлияте) следват, а другите биват последвани (пейгамберите); едните са първи, а другите втори. Заедно с това никой евлия, дори да е такъв, който следва пейгамбера с най-велик макам, не би могъл да достигне до степената на нито един пейгамбер, било то такъв с най-нисък макам. Ето защо хазрети Ебу Бекр-и Съдък “радияллаху анх”, макар да е най-великият човек в света, е много под макама на пейгамбера с най-ниска степен. Имената (на Аллаху теаля), които се явяват мебде-и те’айюн [т.е. тези, които ги възпитават] за пейгамберите “алейхимусселям”, са същини, а тези, които възпитават техните общности, без значение тяхната степен, са различните сенки, образи (зъл) на тези същини. Как биха могли да са равни същината и сянката? В 171-о знамение на сура Саффати по смисъл се казва: **“На пейгамберите несъмнено ще им бъде помогнато [това им е обещано]. Онези, които са по техния път, ще надделят (ще победят).”** Теджеллията на Зат-ъ иляхи се осъществява само на последния сред пейгамберите “алейхи ве алейхимуссалеваду веттеслимат веттехийят”. Големците, които се движат по неговия път, също имат дял от това благо. Но това не означава, че другите пейгамбери не получават тази теджеллия, а само големците на тази общност. Нека Аллаху теаля ни опази от подобна

промисъл! Това ни писание не показва, че евлиите са над пейгамберите. Изразът “той получава тази теджеллия” означава “другите пейгамбери я получават посредством него, поради факта, че го следват “алеихи ве аля алихиссалеваду веттеслимат”.” Всички пейгамбери “алеихимуссалеваду веттехиййат” получават тази теджеллия посредством този велик Пейгамбер “алеихи ве аля алихиссаяту весселям”. А евлиите на общността, тъй като го следват “алеихиссаяту весселям”, получават насиб от зълловете на тази теджеллия. Другите пейгамбери седят на трапезата на това голямо благо заедно с него “алеихи ве алейхимуссалеваду веттехиййат”. А евлиите, от своя страна, са като прислужници, които ядат от остатъците в нея. Между онзи, който седи на нея, и онзи, който яде остатъци, има огромна разлика. Този макам е едно от местата, където краката на тасаввуфските пътници биха могли да се подхлъзнат. За да разкрия истината по тази тема и залича съмненията, този факир [т.е. хазрети имам Раббани] съм разгледал различните ѝ аспекти в своите книги и писма. Истината по въпроса е онова, което е написано – с благоволение на Аллаху теаля – в това писмо. Нека бъде Ваше достойние, че макар тази теджеллия да се е състояла и на другите пейгамбери “алеихиссалеваду веттеслимат” посредством онзи велик Пейгамбер “алеихи ве аля алихиссалеваду веттеслимат”, евлиите на другите общности не са постигнали този висок виляйет. Т.е. не са постигнали тази теджеллия. При условие, че техните същини постигат теджеллия чрез посредник и под формата на зъл, какво би могло да е останало за зълловете, т.е. за остатъците? Тези неща ги разбираме чрез ясен кешф, а не по пътя на разума.

Казахме, че онези големци, които следват пейгамберите, привличат към себе си всички техни висоти. Но тези висоти са на последвания пейгамбер, а не на всички накуп. Т.е. постигат дял от виляйета на следвания пейгамбер. Теджеллията на Зат-и иляхи става насиб само на тази общност сред всички останали. Ето защо тя е най-добрата. Нейните учени са станали като пейгамберите на Бени Исраил. Това е толкова голямо благо на Аллаху теаля, че дарява с него когото пожелае. Той е Прещедър на блага.

Исках да напиша някои неща относно висотите на този виляйет, но поради липса на място върху листа и време, не успях. Като следствие от щедростта на Аллаху теаля, знанията и ма’рифетите валят като порой. Разкриват тънкостите на изумителни неща. Обяснявам ги само на ценните ми синове, но само дотолкова, доколкото биха могли да разберат. Обичаните от нас хора са няколко дни в състояния на хузур и няколко в гайбет. Ето защо е казано, че никой евлия не би могъл да се изкачи до степената на никой сахабин. Имаме голямо желание за среща с Вас. Постигнахме честта да прочетем благословените Ви писма, които сте изпратили на този долен човек (визира себе си). Да се виждат

недостатъците в делата и ибадетите е едно от най-големите блага на Аллаху теаля, но средното положение е винаги най-добро в каквото и да било. Да се прави нещо в повече (т.е. да се прекали) – по отношение на далечина от справедливостта – е като да се прави в по-малко от нужното. Селям за Вас, за напътените и за онези, които се движат по дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихисселеват веттеслимат”!

Първи том, двеста четиридесет и девето писмо (1/249)

Това писмо е написано до мирза Дараб и разкрива достойнството да се следва най-великото творение на всички времена.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Да се спаси от ахиретски мъки и постигне вечно щастие е постижимо само чрез следване на най-великото творение на всички времена “алейхи ве аля алихисселевату веттеслимату етеммуха ве екмелюха”. Ето защо чрез това следване достигат до степента **махбубийет**. Бивайки по неговия път, постигат теджеллиите на зат-и иляхи. Чрез напредък по неговия път постигат степента **абдийет**, която е най-високата степен сред всички съществуващи и се появява след макама махбубийет. Големците сред онези, които вървят по дирите му, са оприличени на пейгамберите на Бени Израил. Дори и пейгамберите улюл’азм “селеватуллахи алейхим еджма’ин” са пожелали да го последват. Ако Муса “алейхисселям” беше живял в негово време, не би направил нищо друго, освен да поеме по пътя на Мухаммед “алейхисселям”. Общеизвестен факт е, че Иса “алейхисселям” ще слезе от небето и ще стане част от общността на Любимия на Аллаху теаля. Неговата общност стана най-добрата, защото е по неговия път; голяма част от обитателите на Дженнета ще бъдат от нея и първи ще влязат там, и ще се сдобият с тамошните блага. Те имат още много подобни достойнства. Ето защо последвайте славния суннет на този велик Пейгамбер и се дръжете здраво за повелите на исляма! Нека най-възвишени дуи и селями бъдат за него и всички негови братя пейгамбери!

Освен това заръчваме шейх Исмаил на Вас, той е син на притежателя на ма’рифети хаджи Абдулхак. Веселям.

Първи том, двеста и петдесето писмо (1/250)

Това писмо е написано до молла Ахмед-и Берки “рахметуллахи алейх”; дава информация за състоянията в тасаввуфа и съобщава, че едно от условията на хаджа е наличието на безопасни пътища.

Бисмилляхиррахманиррахим. Хамд на Аллаху теаля, саят и селям на великият Му Пейгамбер, на Ехл-и бейт и Есхаб-и кирам! Правя дуа за

Вашето земно и ахиретско благополучие. Тези факири сме много добре. Хамд на Аллаху теая! Искам от Аллаху теая да дари и Вас с афийет (състояние на невършене на грехове). Пристигна ценното Ви писмо. Написали сте, че: “Не мога да открия в себе си предишните удоволствия и бодрост и разбирам, че съм загубил предишните си степени.” Братко, предишните Ви състояния бяха като тези на притежателите на веджд и сима’. Тяхното място беше тялото. Сегашните Ви състояния нямат почти нищо общо с тялото. Те са свързани най-вече със сърцето и душата. Искан подробно да разясня това състояние, но за краткост ще кажа само, че сегашните Ви състояния са в пъти по-добри от предишните. Липсата на удоволствие в тях е в пъти по-ценна от удоволствията в другите. Колкото повече връзката с тези големци “рахметуллахи теая алейхим еджма’ин” повлича към джехл (невежество), т.е. изумление, толкова по-добре. Невежеството на тази степен се нарича **ма’рифет** (същинско познание); тук състоянието на неспособност да се разбира се нарича разбиране (проумяване). Казвате, че сладостта от нисбета, която се чувстваше преди, е отминала. Да, сега той влияе повече на душата, но не всеки би могъл да разбере това. Но какво да се прави като Вие останяхте при този факир за кратко време. Научихте малка част от ма’рифетите, отредени на нас. Ако Аллаху теая благоволи и се срещнем за втори път, ще останем заедно за няколко дни.

Въпрос: Фарз ли е в наши дни за онези, които имат пари за път и храна, да отидат на хадж в свещена Мекка?

Отговор: Дете мое, на този въпрос в книгите по фъкх е отговорено по много различни начини. Сред тях е избрана фетвата на фъкхския учен Ебуллейс Семерканди “рахметуллахи алейх”. Според нея: ако има силно предположение, че по пътя няма опасност от смърт, заболяване и вражеско нападение, да се отиде на хадж би станало фарз. Ако това предположение не е силно, не би. Но това условие е в категорията “еда”, а не “вуджуб”. Това е най-правилната фетва. Онзи, който не може да отиде поради една такава причина, трябва да остави пари за хадж и да завещае да пратят друг, вместо него. Тъй като времето е кратко, не успях да отговаря на останалите Ви въпроси. Ще Ви напиша друг път. Веселям.

Първи том, двеста петдесет и първо писмо (1/251)

Това писмо е написано до мевляна Мухаммед Ешреф. Съобщава за величието на четиримата халифи и Есхаб-и кирам:

Хамд на Аллаху теая, салят и селям на любимия Му Пейгамбер, на Ехл-и бейт-и Расул и Есхаб-и кирам “салеваатуллахи алейхи ве аля Алихи ве Есхабих”! Отправлям дуа за Вашето земно и ахиретско щастие.

Скъпи братко! Ще Ви оповестя някои изумителни и нечувани досега знания, с които Аллаху теаля ни благоволи. Голяма част от тях разкриват висотата и достойнствата на Шейхайн [хазрети Ебу Бекр и хазрети Омер], хазрети Осман-ъ Зиннурейн и хазрети Али, лъва на Аллах. Ще ги напиша според моите къси разбирания. Прочетете ги внимателно! Хазрети Ебу Бекр-и Съддък и Омер-ул Фарук “радияллаху анхума”, наред с това, че са спечелили висотите на Мухаммед “алейхисселям” и степените на виляйет-и Мустафави, по отношение на виляйет са свързани с хазрети Ибрахим “алейхисселям”, а по отношение на призоваване на хората към правата религия – с Муса “алейхисселям”. Хазрети Али и в двата аспекта е свързан с хазрети Иса “алейхисселям”. Хазрети Иса е рухуллах и келиметуллах. Ето защо неговото виляйетско лице е по-силно от нубувветското. Тъй като хазрети Али е свързан с него, виляйетското му лице е по-силно. Мебде-и те’аййунът [онова, което ги възпитава; техният рабб] е качеството илм. Те имат общи или специфични разлики. Това качество е възпитателят на Мухаммед “алейхисселям” в цялостен аспект, а на Ибрахим “алейхисселям” – по отношение на широта. А и в двата аспекта – на Нух “алейхисселям”. Възпитателят на Муса “алейхисселям” е качеството келям, на Иса “алейхисселям” – кудрет, а на Адем “алейхисселям” – теквин.

Хазрети Ебу Бекр и хазрети Омер носят пророческия товар на Расулюллах, но и тук степените им са различни. Тъй като хазрети Али е свързан с Иса “алейхисселям” и виляйетското му лице е по-силно застъпено, той носи виляйетския товар на Мухаммед “алейхисселям”. Тъй като хазрети Осман-ъ Зиннурейн е по средата, той носи и двата товара. Неговата връзка с Муса “алейхисселям” е по-голяма, защото да се зоват всички хора към правата религия е дело, подходящо за пророческия макам. Това дело, след нашия пейгамбер, е най-силно и широко застъпено при него. Неговата книга е най-добрата небесна книга след Коран-и керим и ето защо неговата общност, сред всички предишни, ще влезе в Дженнета първа. Религията и народът на Ибрахим “алейхисселям” са най-добрите сред всички религии и народи. Ето защо на най-великия Пейгамбер му беше повелено да последва неговия народ. В 123-о знамение на сура Нахл по смисъл се казва: **“После ти съобщихме да последваш религията на Ибрахим “алейхисселям”!**” Възпитателят на хазрети Мехди, чието идване е предвестено, е качеството илм. Той, подобно на хазрети Али, е свързан с Иса “алейхисселям”. Сякаш единият крак на Иса “алейхисселям” е върху главата на хазрети Али, а другият върху хазрети Мехди.

Вильайетът на Муса “алейхисселям” е от дясната страна на виляйета на Мухаммед “алейхисселям”, а на Иса “алейхисселям” – отляво. Хазрети Али, тъй като носи виляйетския товар на Мухаммед “алейхисселям”, повечето от виляйетските пътища (в тасаввуфа) са свързани с него. Повечето евлии, достигнало до високите степени на виляйета, но неслезли

сред хора, са говорили повече за достойнствата на хазрети Али, отколкото на хазрети Ебу Бекр и хазрети Омер “радияллаху теаля анхум еджма’ин”. Ако ехли суннитските учени не биха казали единодушно, че двамата са повисокопоставени от хазрети Али, те биха казали противното, защото висотите на хазрети Ебу Бекр и хазрети Омер са като тези на пейгамберите “алеихимуссалевау веттеслимат”. Ръцете на онези, които следват виляйетския път, не биха могли да достигнат до полите на въпросните висоти. Тези двамата имат толкова високи степени в нубувветското съвършенство, че кешфът на притежателите на кешф дори не би могъл да намери пътя на тези маками. Високите степени на виляйета са като стълб за изкачване до високите степени на пророчеството. Че какво би могъл да разбере посредникът от същинската цел? Какво биха могли да разберат онези, които са в началото, от тези, които са в края? Тъй като времето на пророчеството е останало много назад, днес за мнозина хора тези ни слова биха им се сторили много тежки и не биха пожелали да ги приемат. Но какво да се прави? Превод на персийски стих:

**Аз съм като папагал зад едно огледало,
Каквото каже извечният Учител, това повтарям.**

Много хамд и шукр на Аллаху теаля, че тези ни слова са съгласувани с предадените от ехли суннитските учени знания и единодушие. Онова, което те са намерили чрез знание, ми се съобщава чрез кешф. Онова, което те са разбрали сбито и общо, се показва на този факир подробно и обстойно. Преди да ме дарят със задоволителен дял от съвършенствата на високите степени на пророчеството, чрез следване на Расулюллах, не бях известен чрез кешф за висотите на двамата халифи. Нямаше друг път за избавление, освен да се последва онова, което са предали учените на ехли суннет. Хамд на Аллаху теаля, Който ни показва правия път! Ако Той не ни беше показал, ние не бихме могли да го намерим. Пейгамберите на нашия Господ винаги са говорели само истината.

Когато научих, че името на хазрети Емир [Али] “радияллаху анх” е написано върху дженнетската врата, пожелах да узная какво ли е мястото на Шейхайн върху нея и положих много усилие, за да узная. Сетне разбрах, че членовете на тази общност ще влязат в Дженнета чрез тяхна повеля и позволение. Сякаш хазрети Ебу Бекр ще стои на вратата и ще даде позволение, а Омер “радияллаху анх” ще хваща съответния му’мин за ръка и ще го отведе в Рая. Чувствам, че сякаш целият Дженнет е пълен със сиянието на Ебу Бекр “радияллаху анх”. Според този факир Шейхайн имат специални слава и величие сред всички сподвижници на Расулюллах “алеихимурридван”. Никой друг не е техен съдружник в това достойнство. Хазрети Съддък “радияллаху анх” и Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” са като съсобственици на една и съща къща. Разликата между тях е като тази между два етажа. Фарук “радияллаху анх”, като последовател на Ебу Бекр “радияллаху анх”, също се намира в нея.

Другите сподвижници на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, в зависимост от стриктността в славния суннет, са като негови съседи или съграждани. Щом това е положението с другите сподвижници, къде биха останали евлиите от следващите векове? Нека се замислим! Превод на ред от персийски стих:

Голямо благо е да чуеш техните гласове, дори отдалеко.

Следователно какво биха могли да разберат те от висотите на Шейхайн? Те са толкова велики, че са в реда на пейгамберите “алейхимусселлям”. Те притежават всички висоти с изключение на пророческия макам. Ето защо Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Ако пророчеството не беше свършило с мен, Омер би станал пейгамбер.”** Имам Газали “рахметуллахи алейх” е казал: “Когато халифът Омер “радияллаху анх” е паднал шехид, Абдуллах ибни Омер се е обърнал към Есхаб-и кирам и рекъл: “Девет десети от знанието умря заедно с Омер “радияллаху анх”.” Когато видял, че част от присъстващите не успели да го разберат, допълнил: “Под “знание” имам предвид “да се познава Аллаху теала”. Не визирам знанията за абдест и гусюл.” Щом това се отнася за Омер, как би могла да бъде описана висотата на Ебу Бекр, при условие, че всички добрини на Омер са като една от добрините на Ебу Бекр. Това е посочено в хадис-и шериф. Разликата между Омер и Съддък “радияллаху анхума” е по-голяма от тази между Съддък и Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. Оттук трябва да се разбере колко по-надолу от Съддък “радияллаху анх” са всички останали. Шейхайн “радияллаху анхума” не останаха далеч от Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” дори след смъртта. Съобщено е, че в Съдния ден ще се изправят от гроба заедно и ще бъдат до него. Следователно висотата в йерархията зависи от близостта до Расулюллах и тя е характерна само за тях двамата. С тази моя низост какво бих могъл да разбера и разкрия от тяхната висота? Нима прахът би имал силата да опише Слънцето? Нима една капка би могла да ни разкаже за големите морета?

Благодарение на своя кешф, евлиите – които се върнали назад да наставляват и напътват всички хора, тъй като носят виляйетския кемалят, наред с достойнствата на степента да’вет (иршад) –, наред с муджтехидите на Табиин и Тебе-и табиин, които са вникнали в дълбокия промисъл на хадис-и шерифите, успели да разберат и постигнат по нещичко от висотата на Шейхайн “радияллаху анхума”, и единодушно обявили тяхната висота над всички останали. Не са отдали никакво значение на онези кешфове, които са в противоречие с тази иджма’, и посочили, че не са верни. Висотата на тези двамата и без това се е била прочула из Есхаб-и кирам. Например, в **“Бухари-и шериф”** е предадено, че Абдуллах ибни Омер “радияллаху анхума” е казал: “Във времето на Пейгамбера “салляллаху алейхи ве селлем” знаехме, че няма втори като Ебу Бекр. Знаехме, че след него е Омер, а след него Осман “радияллаху анхум”. След него не

държахме никого на по-високо ниво от другите.” Ебу Давуд предава, че Абдуллах ибни Омер “радияллаху анхума” е казал: “Във времето на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” казвахме, че най-високопоставен е Ебу Бекр, после Омер и после Осман “радияллаху анхум”.”

Словото “Вилияетът е над нубуввета” е изказано от **ербаб-ъ секр**, т.е. от онези евлии, които не се връщат назад и си нямат на понятие от висотите на пророческия макам. Този факир в много от своите писма надълго и нашироко съм съобщил, че нубувветът е над вилияета; това е истината. Онези, които говорят иначе, не познават кемалята на пророческата степен. Пътят силсиле-туз-зехеб, сред всички пътища в тасаввуфа, е пътят на Съддък-и екбер “радияллаху анх”. Неговите пътници са будни (в тях няма секр) и ето защо този път е най-великият. Как биха могли евлиите от другите пътища да достигнат по кемалята на тези? Как биха успели да разберат тяхната същина? Но с тези редове не бихме желали да кажем, че всички пътници на тази тарика имат една и съща печалба. Не! Но голямо благо би било ако само един на милион успее да постигне това, за което стана дума! Тъй като хазрети Мехди, за чието идване ни съобщи Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем”, ще е на най-високия макам на вилияета, той също ще израсне по този път, ще го довърши и поправи. Това е така, защото всички вилияетски пътища са под тази тарика и вилияетът, който се постига чрез тях, съдържа съвсем малко от висотата на пророческия макам. Но тъй като този път е пътят на Съддък-и екбер “радияллаху анх”, той съдържа голям дял от този кемалят.

Превод на ред от персийски стих:

Ела и виж колко е голяма разликата между отделните пътища.

Евлиите, които не се връщат назад – като кутб, ебдал и евтад, например – се намират под възпитанието и помощта на хазрети Емир “радияллаху анх”, поради факта, че той носи вилияета на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. Кутб-ул-актабът, т.е. кутб-и медарът, се намира под негова команда и възпитание [т.е. извършва своята задача чрез негова помощ]. В този макам Фатиме-туз-зехра, Хасен и Хюсеин са съдружници на хазрети Емир “радияллаху анхум”.

Всеки един от Есхаба “радияллаху анхум” на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” е велик. Трябва да почитаме всеки един от тях. Енес бин Малик “радияллаху анх” е казал: “Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” каза: **“Сред всички хора Аллаху теая избра мен. Най-добрите хора ги избра да бъдат мой Есхаб. За мои роднини и помощници избра най-добрите сред тях. Ако някой им окаже уважение заради обичта си към мен, Аллаху теая би го опазил от всяка трудност. А онези, които ме карат да страдам заради лошо отношение към моя Есхаб, би ги сторил да страдат и те.”** Абдуллах ибни Аббас е казал: “Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” каза: “Нека Аллах прокълне онези, които

хулят моя Есхаб. Нека проклятието на всички ангели и хора бъде върху тях!” Аише-и Съддика “радияллаху анха” е казала: “Расул “салляллаху алейхи ве селлем” каза: “Най-лошите сред общността са онези, които се осмеляват да охулят моя Есхаб.”

Трябва да се знае, че войните между тях “алейхимуридван” са били продиктувани от добри помисли, а не от желание за власт и земна облага, защото различията между тях са били породени от разлика в иджитхада, а не от страсти и желаниа на нефса. Ехли суннитските учени винаги са казвали това. Може да се каже само, че в тази борба хазрети Емир бе прав, а онези, които се бореха с него, бяха допуснали грешка, но тъй като тя бе в иджитхада, не би могло да се каже нищо. В книгата “**Шерх-и мевакъх**” пише: “Събитията Джемел и Съффин бяха продиктувани от разлика в иджитхада.” В “**Темхид**” Ебу Шекур-и Сулеми казва: “Според ехли суннет вел-джема’ат хазрети Муавийе и неговите поддръжници “радияллаху анхум” бяха допуснали грешка, но тя бе грешка в иджитхада.” В “**Сава’ък**” Ибни Хаджер-и Мекки казва: “Войната на хазрети Муавийе с хазрети Емир “радияллаху анхума” беше продиктувана от разлика в иджитхада. Така са казали учените на ехли суннет.” Собственикът на шерха към “**Мевакъф**” е написал: “Според по-голямата част от нашия есхаб онези войни не бяха продиктувани от разлика в иджитхадите.” Но кого е визирал под “нашия есхаб”? Писанието му не съвпада с тези на ехли суннитските учени. Във всички книги на големците е написано, че е било налице грешка в иджитхада. Част от тези големци са имам Газали, кадъ Ебу Бекр и другите имами “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”. Следователно онези, които са водели война с хазрети Емир “радияллаху анх” не могат да бъдат определени за грешни и разпътни. Да се говорят подобни неща не е джаиз.

В “**Шифа**” на кадъ Ияд пише: “Имам Малик “радияллаху анх” е казал: “Ако онзи, който хули и очерня един от сподвижниците на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, като Ебу Бекр, Омер, Осман, Муавийе и Амр ибни Ас “радияллаху анхум”, казва, че са станали неверниците, той трябва да бъде убит. Но ако им приписва друг недостатък, трябва да му бъде нанесен силен побой.” Онези, които са водели война с хазрети Али “радияллаху анх”, не са били неверници, както твърдят разярените шиитски групи. Нито пък са били грешници, защото много сподвижници, като Аише-и Съддка “радияллаху анха”, Талха и Зубейр “ридвануллахи алейхим еджма’ин”, са били сред тях. Талха и Зубейр “радияллаху анхума” са били сред онези 13 000 жертви на битката Джемел. Тогава хазрети Муавийе “радияллаху анх” все още не се беше намесил. Никой мюсюлманин не би могъл да ги нарече разпътни и грешни. Би могъл само онзи с мръсна душа и развалено сърце. Някои от учените по фъкх са казали, че хазрети Муавийе “радияллаху анх” е угнетил, но са имали предвид, че “Не беше прав да се обяви за халиф във времето на хазрети

Емир.” А не, че е извършил онзи гнет, който е голям грях и проява на безпътие. Ето чрез едно подобно тълкувани словата им биха били в съгласие с единодушието на големците на ехли суннет (т.е. биха могли да се обединят). Заедно с това истинските учени на исляма никога не биха използвали подобни думи, от които би могло да се извлече неправилно значение. Как хазрети Муавийе “радияллаху анх” би могъл да бъде наречен угнетител? Алляме Ибни Хаджер-и Мекки в **“Сава’ък-ул-мухрика”** е написал, че той е бил справедлив халиф в съблюдаване повелите на Аллаху теаля и правата на мюсюлманите. В случая дори не бива да се използва израза “груба грешка”. Всичко, което се добавя към думата грешка, е неправилно, камо ли да се прибъгва до клетви, дори да се прави с някакво грешно предположение или съмнение. Тези думи могат да бъдат приписани на Йезид, но не и на Муавийе “радияллаху анх”, защото ще е извършено изключително грешно и гнусно дело. Всички учени по хадис са казали, че Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е отправял добри дуи за хазрети Муавийе “радияллаху анх”. Например: **“О, Господи, научи го на книга, изчисление и го пази от наказание!”** и **“О, Господи, напъти го по правия път и го стори от напътстващите!”** Няма съмнение, че дуата на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” ще бъде приета. [Оттук става ясно, че онези “нови духовни водачи”, които казват, че го е проквел, изобщо си нямат на понятие от ислямските книги, нали?] Изобщо не е хубаво за един от Есхаб-и кирам да се използва дума от този род. О, Господи, не ни подлагай на равносметка за онези неща, които сме сторили поради забравяне или объркване! Изобщо не е вярно, че хазрети имам Ша’би е хулел хазрети Муавийе “радияллаху анх”. Ако беше истина, неговият ученик имам а’зам Ебу Ханифе би направил същото. Имам Малик “радияллаху анх” е бил от Тебе-и табиин и живял във века на хазрети Муавийе “радияллаху анх”. Няма съмнение, че е бил най-големият учен в сияйната Медина. Ако горните слова бяха истина, нима този голям учен би могъл да каже: “Убийте онези, които хулят Муавийе и Амр бин Ас “радияллаху теаля анхум”?” Т.е. приел е това дело за голям грях и е повелил да се убият извършителите му. Приел това провинение за равно на това да се хули Ебу Бекр, Омер и Осман “радияллаху анхум”. Никак не е джаиз да се хули хазрети Муавийе “радияллаху анх”. Трябва да се поразмисли и види, че той не е бил сам в тези неща. Почти половината от Есхаба са били с него. Ако приемем за неверници и разпътници онези, които са водели война с хазрети Емир “радияллаху анх”, половината от исляма би рухнала, защото именно те са онези, които разпространиха исляма из света и го съобщиха на нас. Следователно само един зъндък, т.е. такъв, който се стареа да заличи исляма, би могъл да ги одумва. Въпросните войни и бъркотии настанаха след шехадета (мъченическата смърт) на хазрети Осман “радияллаху анх” и след като беше пожелано да се извърши късас на убийците. Тъй като късасът закъсна, Талха и Зубейр

“радияллаху анхума” напуснаха сияйната Медина. Хазрети Аише “радияллаху анха” беше заедно с тях в това дело. Войната Джемел избухна поради това закъснение. В нея бяха убити 13 000 души, наред с Галха и Зубейр “радияллаху анхума”. Хазрети Муавийе “радияллаху анх” се намеси по-късно от Шам и премина на тяхна страна. Така се състоя битката Съффин. Имам Газали е казал, че войните не са били за заемане на поста халиф, а за да може да се изпълни късас на убийците в началото на управлението на хазрети Емир “радияллаху анх”. Хазрети алляме Ибни Хаджер-и Мекки е казал: “Така казва ехли суннет.” Ебу Шекур-и Сулеми “рахметуллахи теалья алейх”, един от големците на ханефитския мезхеб, е казал: “Хазрети Муавийе воюва с хазрети Емир, за да стане халиф “радияллаху анхума”, защото Пейгамберът ни “алейхиссаляту vessелям” му беше казал: **“Когато застанеш начело на хората, прояви благо отношение към тях!”** В деня, в който беше чул за това, в него се беше породило желание да стане халиф, но беше извършил грешка в иджитихада. Правилен бе иджитихадът на хазрети Емир “радияллаху анхума”, защото редът на хазрети Муавийе беше след неговия. Оттук става ясно, че причина за размириците бе закъснението на късаса. Идеята за ставане на халиф се бе появила по-късно. Но каквото и да е било, иджитихадът бе на място. За онзи, който греша в иджитихада, се дава един, а за другия два севаба. Най-добрият подход за нас е изобщо да не се месим в темите за войните между Есхаба на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Не бива да говорим за тях. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал:

“Не се месете в неща, които са между моя Есхаб “ридвануллахи алейхим еджма’ин”!”

“Когато се говори за моя Есхаб “алейхимурридван”, задръжете своя език!”

“Бойте се от Аллаху теалья по отношение на моя Есхаб; не говорете неприлично за тях!”

Имам Мухаммед Шафи “радияллаху анх” е казал: “Аллаху теалья не изцапа нашите ръце с тяхна кръв; нека и ние не се намесим в делата им с език.” Както се разбира, не е позволено дори да се каже, че са допуснали грешка. За всеки един от тях трябва винаги да се говори само добро.

Да, подлецът Йезид беше твърдоглав и фасък, но мюсюлманите не кълнат и него, защото ехли суннет не позволява да се кълнат хора, дори да са неверници. Казали са, че е джаиз да се кълне само онзи, за когото се знае, че е умрял като неверник, като Ебу Лехеб и жена му, например. Но оттук не трябва да се разбира, че не бива да се кълне Йезид. Нека Аллаху теалья прокълне и в земния, и в отвъдния живот онези, които раняват Него и Неговия Расул “салляллаху алейхи ве селлем”!

В наши дни много хора са оплели на език въпроса за хилифета. Когато отворят разговор, независимо какъв, довеждат нещата до войните между

Есхаб-и кирам. Хулят голяма част от тях “алейхимуридван”. Подвеждат се от историите и лъжите на невежи и еретични хора. Очернят ги с непристойни за тях неща. Ето защо сметнах за необходимо да напиша онези истини, които знам по темата, и да ги изпратя на приятели. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Когато се появи анархия и се разпространят лъжи, и се появят неща, които не са от исляма, и когато традициите се примесят към ибадетите и се охули моят Есхаб “алейхимуридван” онези, които знаят истината, нека я разгласят на всички! Нека проклятието на Аллаху теалю, мелякетата и всички хора бъде над онези, които знаят истината, имат силата да я съобщят, но не го правят! Аллаху теалю не приема нито фарзовете, нито другите ибадети на подобни учени.”**

Колкото и хамд да правим на Аллаху теалю, че днешните учени “рахметуллахи алейхим” са от ханефитския мезхеб и ехли суннет, ще е малко. Ако не беше така, делата на му’мините биха изпаднали в голямо затруднение. Всеки мюсюлманин трябва да благодари за това голямо благо.

[Всеки мюсюлманин трябва да изучи вярата на ехли суннет; да коригира вярата си съгласно нея; да не слуша и чете книгите на този и онзи; и да се старае да не се подхлъзне от правия път. Да оставиш книгите на ехли суннет и да тръгнеш да учиш религия и иман от книги и списания на врагове по религия (с етикет на мюсюлмани), пълни с лъжи, клопки и излъскани слова, е равносилно на това да се хвърлиш в Джехеннема.] Няма друг начин за избавление, освен да се четат книгите, предаващи словата на учените на ехли суннет вел-джема’ат. [Ето защо препоръчваме на Вас да четете книгите “Се’адет-и Ебедийе”, “Ислямски морал”, “Есхаб-и кирам”, “Хак Съюзюн Весикаларь” и “Фаидели Билгилер”.]

Първи том, двеста петдесет и трето писмо (1/253)

Това писмо е изпратено до шейх Идрис-и Самани и дава кратка информация за тасаввуфския път и петте лятифета.

Хамд на Аллаху теалю. Салют и селям за любимия Пейгамбер на Аллаху теалю, неговия чист Ехл-и бейт и Есхаб! Правя дуа за Вашето земно и ахиретско щастие. Състоянието на тукашните факири е много добро, елхамдулиллях. Нека Аллаху теалю дари и Вас със спасение и афийет. Нека Ви поддържа по пътя на Мухаммед “алейхисселям”! Мевляна Абдулму’мин ни предаде Вашите състояния и меваджид, и каза, че очаквате отговор. Казали сте: “Дори да погледна земната повърхност, не я виждам. Гледам към небето, но не го намирам. По същия начин не мога да намеря Арша, Кюрсията, Дженнета и Джехеннема. Когато отида пред някого, не усещам неговото битие. Не мога да намеря и своето. Битието на

Аллаху теалю е безкрайно и никою не е успял да намери края му. Тасаввувфските големци също са съобщили за нещата дотук. Напреднали са дотук и не успели да преминат по-напред. Не са казали нищо повече. Ако и Вие смятате, че извисяването е дотук и сте на посочения макам, нека да не дойда при Вас и да не Ви безпокоя. Но ако има по-висок макам от този, кажете и този факир, заедно с един мой приятел, изпитващ голяма любов към пътя, ще дойдем при Вас. Причината, поради която не дойдохме при Вас от няколко година, е именно тази.”

Дете мое, тези състояния и много други подобни са все от състоянията на сърцето. Те показват, че не е измината и една четвърт от макамите му. Трябва да се преминат и останалите три, за да се приключи с него. След него идва ред на душата, после на сър, после на хафи и после на ахфа. Всяко едно лятифе има характерни състояния и меваджид. Всяко едно от тях трябва да бъде преминато поотделно и да се достигне до високите му степени. След като се премине през тези пет лятифета на алем-и емр, започва да се преминава една по една и през степените на техните същности. После се преминава към зълловете на имената и качествата на Аллаху теалю и се преминава през тях едно по едно. Тези зъллове представляват същностите на упоменатите пет същности. После започват да се проявяват имена и качества. После се показват шуун и итибарат. След тях се проявява теджеллията на Зат-и иляхи. На това ниво се появява итминан-и нефс (нефсът, подобно на сърцето, приема исляма и се успокоява) и се постига задоволството на Аллаху теалю. По сравнение с тези високи степени, предишните са като едно нищо. Те са като капка вода в сравнение с безкраен океан. На този макам се постига шерх-и садр и ислям-ъ хакики (от образа се преминава към същността на исляма). Превод на ред от персийски стих:

Това е всичко, всичко друго е нищо.

Онези неща, които се приемат за проявления на имена и качества, преди да се преминат степените на петте лятифета на алем-и емр, техните същности и същностите на техните същности, не са нищо, освен няколко проявления на някои от качествата на алем-и емр. Алем-и емр (светът на душите), подобно на Аллаху теалю, не би могъл да бъде разбран. Той е нематериален и безпространствен. Саликът се подвежда, смятайки тези прояви за тежделии на имена и качества. Ето защо един от тях е казал: “Тридесет години почитах своята душа, смятайки я за Аллаху теалю.” От изложеното трябва да се разбере докъде е достигнато! Превод на арабски стих:

**Дали изобщо ще успеем да се съберем с любимия,
Високи планини и големи опасности има измежду нас!**

Проявявайки благоволение сте поискали да Ви разкрия пътя и ето затова Ви написах някои неща. Всичко е подчинено на повелята на Аллаху теалю. Селям за Вас и онези до Вас.

**Първи том, двеста петдесет и пето писмо
(1/255)**

Това писмо е написано до молла Мухаммед Тахир-и Ляхори и съобщава, че суннетите трябва да бъдат разпространени навсякъде, а бидатите – унищожени.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него добри раби! Пристигна ценното писмо, изпратено по Хафъз Бехаеддин, и ни зарадва премного. Колко голямо благо е, че онези, които са до Вас и обичате, впрягат всички усилия, за да съживят един суннет от суннетите на Расулюллах и унищожат един бидат от бидатите. Суннетът и бидатът са две противоположности. Там, където се намира едната, другата си отива. Да се съживи единия е равносилно да се умъртви другия. Съживяването на суннета унищожавя бидата, а съживяването на бидата унищожавя суннета. Без значение дали ги наричат сеййие (лоши) или хасене (красиви), всеки бидат унищожавя суннета. Може би искали да кажат, че е в красив в един аспект, защото никой бидат, в своята същност, не би могъл да е красив, защото Аллаху теаля харесва всички суннети, а противоположните им неща ги харесва Шейтанът. Тъй като днес бидатите са навсякъде, мнозинството хора биха приели тези ни слова за прекалено тежки, но в ахирета ще видят кой е бил прав. Доколкото знаем, във времето на хазрети Мехди, когато той ще разпространява исляма и съживява суннета, мединският учен ще се зачуди пред неговите повели и – защото ще бъде свикнал с бидатите, ще ги приема за красиви и изпълнява като ибадети – ще каже: “Този човек унищожил нашата религия и избил нашия народ.” Хазрети Мехди “рахметуллахи алейх” ще убие този учен и ще разкрие на хората, че онези бидати, които този човек е харесвал, са всъщност лоши. Това е благо на Аллаху теаля и дарява с него, когото пожелае. Той е щедър на блага. Селям за Вас и онези, които са до Вас. Започнах да забравям много. Не мога да се сетя на кого съм дал писмото Ви. Не можах да отговоря на въпросите Ви, за което Ви моля за прошка. Меян шейх Ахмед-и Гармели е от онези хора, които обичаме. Близо е до Вас. Обърнете се към него!

**Първи том, двеста петдесет и шесто писмо
(1/256)**

Това писмо е написано до меян шейх Бедиуддин и обяснява какво е кутб, кутб-ул-актаб и гавс.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните и обичани от Него раби. Пристигна ценното Ви писмо, което сте изпроводили по един дервиш, и ни зарадва много.

Въпрос: Какво означава кутб, кутб-ул-актаб, гавс и халиф? Какви са им задълженията? Знаят ли за тях или не? Казано е, че когато някой станел кутб-ул-актаб, го благовестявали от неведомото. Истина ли е това или не?

Отговор: Когато големците, вървящи по дирите на Расулюллах “алейхиссаяту весселям”, преминат степените на нубувветския макам, част от тях ги даряват с макама **имамет**. Останалите ги прекарват през споменатите маками, без да ги дарят с този. И двете групи големци са преминали през тези нива, но едните, тъй като не са получили макама имамет, се различават от другите и остават лишени от нещата, характерни за него. Когато големците, следващи пътя на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, довършат вилийетските степени на пророчеството, част от тях ги даряват в макама **хияфет** (степеня на халиф). Останалите не го получават, а само ги сторват да преминат през упоменатите места. Макамите имамет и хияфет се постигат чрез преминаване на същините на тези висоти. В образите (зъл) на тези маками срещу степеня имамет стои макамът **кутб-и иршад**, а срещу хияфет – **кутб-и медар**. Тези два макама, които се намират долу, са като сенките на първите два. Според хазрети Мухйиддин-и Араби **гавс** означава кутб-и медар. Казва, че няма друг макам на гавс, освен този на кутб-и медар. Според този факир гавсът е различен от кутб-и медара. Гавсът [е с по-висока степен и] е помощникът на кутб-и медара. Кутб-и медарът в много от своите дела чака помощ от него. Той играе роля в избиране на евлии за макамите, наречени **ебдал**. Тъй като помощниците на кутба са много, той е назован още **кутб-ул-актаб**, защото те са като негови пълномощници.

Онзи, който е притежател на макам, знае, че е на него, но ако е дарен не с макама, а с неговата степен, не е непременно нужно да знае за нея. Може да знае за извършената служба, може и да не знае. Благата вест, която се получава от неведомото, показва, че се е извисил до степеня на макама, а не че е постигнал самия макам.

Въпрос: В хадис-и шериф се казва: “Ако вярата на Ебу Бекр “радияллаху анх” бъде претеглена с тази на цялата общност, неговата би натежала повече.” Коя вяра е визирана тук? Защо неговата е по-висока като степен?

Отговор: Висотата на вярата се измерва с висотата на нещата, в които се вярва. Тъй като нещата, в които хазрети Ебу Бекр вярва, са над тези на общността, нейната е по-тежка от всички останали накуп.

Дете мое! При изкачване в тасаввувския път се достига до място, откъдето ако се напредне, дори колкото една точка, се постигат степени, които са повече от сбора на досега постигнатите, защото тази точка е по-голяма от всички под нея, взети заедно. Същото се отнася и за онази точка, която е над тази, защото долната точка, заедно с всички, които са под нея, е много малко в сравнение с горната. Същото се отнася и за всички по-горни. Ако степеня на онези неща, в които се вярва, се окаже висока, тя –

като следствие от това – се оказва по-тежка от всички степени под нея. Ето защо в процеса на извисяване арифметиката достига до едно място, след което за миг започва да печели толкова, колкото е спечелил преди. Според мярката на този факир “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз”, за един миг преминава повече степени, отколкото всички тези, които е преминал преди. Това е голям дар от Аллаху теалю, с който дарява, когато пожелае. Той е много щедър на блага.

Въпрос: Хазрети шейх Мухйиддин-и Араби “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз” и неговите последователи са казали: “Всички капацитети на убитите (от египетския фараон) деца бяха дадени на Муса “алейхисселям”.” Какво означава това?

Отговор: Това е истина, защото както за извисяване на мнозина сторват причина един, така и за извисяване на един сторват причина мнозина. Както водачът е причина за извисяване на муридите, така и те са причина за неговото извисяване. Този факир усещам, че това се отнася и за храните, защото те стават част от тялото. Те даряват различни способности. Понякога, когато не искам да ям вкусна храна, ми повеляват да го правя за увеличение на определени способности. Не дават позволение да не се яде. Много пъти е наблюдавано как способността на един преминава в друг. Единият остава празен, а другият печели джемийет (състояния на забравяне на Аллаху теалю).

Въпрос: Шейх Неджмеддин-и Кубра “рахметуллахи алейх” изпрати един от своите муриди при един евлия, за да разбере кой Пейгамбер “салеатуллахи теалю алейхим еджма’ин” го възпитава. Онзи евлия запита мурида: “Какво прави твоят джухуд?” Шейх Неджмеддин-и Кубра разбира, че муридът се намира под възпитанието на Муса “алейхисселям”. Как успя да разбере това от онзи въпрос?

Отговор: Думата джухуд означава еврейин. Това е името, което се дава на общността на Муса “алейхисселям”. Оттук разбира.

Въпрос: В книгата “Нефехат” пише: “Когато евлиите умрат, губят виляйет, с изключение на четирима.” Какво означава това?

Отговор: Тук под виляйет са визирани неговите керамети, а не самата степен. Виляйет означава близост до Аллаху теалю. “Отнемат му се кераметите” означава “вече не показва толкова много керамети”, а не че не може изобщо. Нека добавим, че това слово разкрива нещо, което е разбрано чрез кешф, а в кешфа се случат много грешки. Какво е видял, какво е разбрал? Искате проявление на няколко керамета. Изчакайте! В края на всяка трудност Аллаху теалю дарява с леснина.

Въпрос: Няколко жени искат да поемат тасаввуфско задължение. Как да постъпим?

Отговор: Ако са махрем, няма проблем. Ако са чужди, трябва да седнат зад една завеса и така да получат своите задължения.

Въпрос: Мухаддисите казват, че във всеки месец има забранени дни. Дори посочват и свещени хадиси. Как да постъпим?

Отговор: Бащата на този факир, Абдул-ехад “рахметуллахи алейх”, беше казал: “Шейх Абдуллах и шейх Рахметуллах бяха учени по хадис. В Харамейн [Мека и Медина] ги наричаха шейхайн. За да извършат нещо, бяха дошли в Индия. Казаха ми: “Този хадис беше записан от Кермани “рахметуллахи алейх”, един от шарихите (тези, които разясняват) на Бухари, но е заиф (слаб). Правилният хадис в тази връзка е: **“Дните са дните на Аллах и рабите са раби на Аллах.”** Злополучието на дните отпадна с идването на Мухаммед “алейхисселям”, пратен като милост за световите. Фатални дни имаше в предишните общности.” Този факир разбирам нещата по същия начин. Никой ден не държа на по-високо от друг, с изключение на дни, като джума и рамазана, които ислямът цени.

Написали сте: “Онези знания, които дават информация за носене на пророческия товар, не ги намерих в писмата при хадже Мухаммед Ешреф.” Как бихте могли да ги намерите там? Това писмо е написано тези дни, още не е пристигнало при Вас. То е много дълго, по-дълго е от един джуз. Бях заръчал да изпратят едно копие и на Вас.

Първи том, двеста петдесет и седмо писмо (1/257)

Това писмо е изпратено до хазрети мир Мухаммед Ну’ман “рахметуллахи алейх” и дава кратка информация за тасаввуфа.

Хамд на Аллаху теаля и дуа и селям за Неговия любим пейгамбер Мухаммед “алейхисселям”, най-възвишеният човек във всяко едно отношение! Пристигна ценното Ви писмо. Неговият прочит ни зарадва много. Искате да Ви дадем знание за тасаввуфския път. На тази тема бях написал някои неща и ако стане насип, ще ги напиша на белова и ще Ви ги изпратя. Засега ще напиша накратко. Четете внимателно! Скъпи братко сеййид, в пътя, който сме избрали, сейрът започва от **сърцето**. То не е материя; то е част от алем-и емер, в който няма материя и мярка. След като се премине сърцето, се започва сейр в степените на **душата**. После идва ред на степените на **сър**. Местата, назовани сър, са над степените на рух (душа). После се пристъпва към степените на **хафи**, а после на **ахфа**. След като се преминат тези пет лятифета и се постигнат знанията и ма’рифетите, характерни за всяко едно от тях, и настанат различни състояния и веджд, се започва сейр в същините (източниците) им. Тези пет същини са в алем-и кебир. Същините на всичко в алем-и сагир е в алем-и кебир. Алем-и сагир означава всичко, което се намира в човека, а алем-и кебир – всичко извън него. Напредъкът в тези пет същини се започва от **Арша**. Той е същината на човешкото сърце. След Арша се пристъпва към сейр в онези степени, които са същините на душата. Тези степени са по-възвишени от Арша. Над

тази същина се намират макамите на същината на сър. Над тях са тези на хафи и после на ахфа. След като се преминат тези пет същини в алем-и кебир до последната им точка, се привършва със сейра във всички създания (имкян). Така се пристъпва към първата степен на макама **фена**. Ако стане насип да се извърши още сейр, се пристъпва към сейр в зълловете, сенките на имената и качествата на Аллаху теаля. Тези сенки са като мостове между вуджуб и имкян, т.е. между качествата на Аллаху теаля и създанията Му, и са като източниците, корените на петте същини в алем-и кебир. В тези основи се напредва по реда на петте същини, които се появяват от тях, и петте лятифета, които са като сенки на петте същини. Ако Аллаху теаля благоволи и се достигне до края на всички степени на петте сенки, се започва сейр в имената и качествата на Аллаху теаля. Те започват да извършват теджеллии. Проявява се шуунатът и итибаратът на Аллаху теаля. С това се преминава всичко и в алем-и емр. Ако Аллаху теаля благоволи с още напредък, нефсът постига итминан и се достига до степената **ръза** (доволство), която е последният макам, който се постига чрез напредване. Появява се **шерх-и садр** и човек постига **същината на исляма** (досега беше неговият образ). В сравнение с този кемалат, тези на петте лятифета на алем-и емр остават много на ниско. Не са дори като капка вода в сравнение с цял океан. Всички тези висоти са от кемалата на **исм-и захир**. Кемалатът на **исм-и батън** е друг. Той не може да бъде обяснен и написан. Ако се появят всички съвършенства на тези две имена, саликът постига две криле. С тях може да лети безкрайно в **алем-и кудс**, божествения свят. Тези неща ги бях написал и в няколко други писма. Скъпият ми син ги събира на едно място. Ако има как, елате тук, но не оставяйте нещата там без надзор. Нека тамошният порядък да не пострада. Оставете на свое място избран от Вас човек и елате сам! Само Аллаху теаля знае дали ще успеем да се видим пак. Веселям.

Първи том, двеста петдесет и осмо писмо (1/258)

Това писмо е изпратено до Шериф хан и дава информация за близостта на Аллаху теаля.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него чисти хора! Ценното Ви писмо, което сте благоволили да ни изпратите, зарадва премного тези факири. Нека Аллаху теаля зарадва и Вас! Дете мое, в Коран-и керим е съобщено, че Аллаху теаля е по-близък до нас от самите нас. Но какво да сторим като Той е отвъд нашите разум, мисъл, знание и разбиране. Той е отвъд всичко. Но знаем, че това “отвъд” не е по отношение на далечина, а близост. Той е по-близък от най-близкото нещо. Неговият Зат е дори по-близък до нас от качествата Му, при условие, че ние се появихме благодарение на тях и биваме поддържани в състояние на битие.

Човешкият разум е неспособен да разбере това, защото не може да осъзнае как нещо би могло да е по-близо до второ нещо от самото него. Потърсих пример, за да доизясня това, но не успях да открия. Това знание категорично се опира до Коран-и керим. Правилните кешфове също разкриват, че това е така. Мутасаввѳите са говорели за тевхид и съединяване. Надълго и нашироко са акцентирали върху неща като близост, но никога не са казали, че Аллаху теаля е много близък. Не са направили разяснение, което да спаси хората от почуда. Колко е странно, че голямата близост на Аллаху теаля към нас е довела до нашата голяма отдалеченост от Него. Проумейте го добре! В нашите слова има знаци и знамения. Селям за Вас, за напътените и за онези, които следват дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

Първи том, двеста петдесет и девето писмо (1/259)

Това писмо е изпратено до сина му хазрети хадже Мухаммед Саид “рахметуллахи алейх”, който е постигнал голяма висота в религиозните и светски науки.

- **Обяснява каква е ползата от пейгамберите “алейхимуссалева ту веттеслимат”;**
- **Доказва, че разумът, сам по себе си, не би могъл да опознае Аллаху теаля;**
- **Отговаря какво ще стане с починалите деца на неверниците, родени и израснали в управлявани от немюсюлмани държави, и с неверниците, живели във времена на джахилия (когато не е имало изпратен пейгамбер) или в изолирани от света места;**
- **Обяснява, че пейгамбери са били изпратени на всички части на света, дори и на древните индийци.**

Безкраен хамд на Аллаху теаля, че ни удостои с честта да станем мюсюлмани. Ако Той не беше показал правия път, кой би могъл да го открие? Ние вярваме в Неговите пейгамбери “алейхимуссалева ту весселям”. Всички те са били правдиви.

Най-голямото благо на Аллаху теаля спрямо хората са изпратените пейгамбери “алейхимуссалева ту весселям”. Коя уста би могла да изкаже благодарността към това добро? Кое сърце би могло да разбере голямата полза от него? Кое тяло и кой орган биха могли да извършат дело в израз на шукр? Кой би могъл да покаже на тъпоумни хора като нас битието на Създателя на световете ако не бяха онези велики хора? Първите философи на древна Елада [и псевдо учените, които се намираха през вековете из всички части на света], макар да бяха толкова интелигентни и хитри, не успяха да разберат битието на Създателя. Казаха: “Така е било и така ще си

бъде. Живите същества са се появили едно от друго (еволюирали са). Така ще продължи и за в бъдеще.” След като преминаха вековете на джахилия и светът бе озарен с призива на нови пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат”, последвалите ги философи, под влияние на това сияние, се събудиха и отрекоха словата на предишните си учители. Започнаха да пишат в своите книги за битието на един единствен Създател и доказаха съществуването Му. Следователно, докато човешкият мозък не бъде озарен от сиянието на тези големци (пророците), не би могъл да изнамери този факт. Докато не бъдат изпроведени пейгамбери “алейхимуссалевату веттехийат”, нашите мисли не биха могли да се доближат до правия път. Защо ли Ебу Мансур-и Ма-туриди “рахметуллахи алейх” и големците, превъзпитани от него, са казали, че разумът би могъл да изнамери битието и единството на Аллаху теаля и че идолопоклонниците, живели в планински и пустинни места (т.е. места, изолирани от света), ще отидат в Ада, дори да си нямат на понятие от пейгамбери? Казали са, че трябва да достигнат до тези истини чрез разума. Ние не разбираме нещата така. Казваме, че докато не им бъде съобщена истината, не биха могли да бъдат неверници. Тази истина бива съобщавана чрез проваждане на пейгамбери “алейхимуссалевату веттехийат”. Да, разумът е създаден, за да намери правия път, но не може да го извърши самостоятелно. Ако на този разум не му бъде показан пътят, няма да бъде подложен на силно изтезание.

Въпрос: Ако идолопоклонниците, израснали в планински местности и нечули за никоя религия, не отидат в Джехеннема, би следвало да отидат в Дженнета, а това е невъзможно, защото Дженнетът е харам за идолопоклонниците. Оттук следва, че трябва да отидат в Джехеннема. Аллаху теаля в 75-о знамение на сура Маиде предава, че Иса “алейхисселям” е казал: **“Онези, които служат на друг, освен Аллаху теаля, и приемат словата на други за по-важни от Неговите заповеди, не могат да влязат в Рая. Тяхното място е Джехеннемът.”** В ахирета няма друго място, освен Дженнета и Джехеннема. Онези, които са останали в а’раф, след време ще отидат в Рая. Безкрайното обиталище е или Дженнетът, или Джехеннемът! Къде ще отидат въпросните идолопоклонници?

Отговор: Много е трудно да се отговори на това? Скъпо дете, този въпрос го беше задал многократно. Не беше открит отговор, който би могъл да задоволи сърцето. Отговорът на хазрети Мухйиддин-и Араби, който фигурира във **“Футухат-и меккийе”** и гласи “В Съдния ден Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” ще ги призове към религията. Онези, които я приемат, ще отидат в Рая, а онези, които отрекат, в Ада” не се харесва на този факир, защото ахиретът е място за отплата и равносметка, а не за дела, че да бъде изпратен пейгамбер и там! След дълго време Аллаху теаля отреди развързката на този въпрос. Съобща, че тези мушрици няма да останат нито в Дженнета, нито в

Джехеннема. След като бъдат съживени в ахирета, ще бъдат подложени на равносметка и наказание в зависимост от провиненията им. След като на всеки от тях им бъде въздадено правото, ще бъдат унищожени, като животните. Никъде няма да останат за вечно. Ако този ни отговор беше изказан пред пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, всеки от тях би го приел и харесал. Само Аллаху теалю знае истината за всичко. Много е тежко да се каже, че Аллаху теалю, нашият безкрайно милостив Собственик, ще гори своите раби за вечно в Ада, защото не са успели да намерят правия път, без той да бъде съобщен от пейгамбер, с помощта на своя ум, който греши многократно дори в земните дела. Както е изключително неправилно да се твърди, че ще останат в Рая за вечно, така е твърде неправилно да се каже, че ще бъдат подложени на безкрайно мъчение. В тази връзка Ебул-Хасен-и Али Еш’ари, вторият ни имам в мезхевите по акида, е казал, че тези хора няма да влязат в Джехеннема, но от контекста се разбира, че следва да влязат в Рая, защото друго място няма. Следователно правилният отговор е този, който ни е съобщен на нас. Т.е. в Съдния ден, след като бъдат подложени на равносметка, ще бъдат унищожени. Според този факир същото се отнася и за децата на неверниците, защото в Дженнета се влиза с вяра. Или самото то трябва да е повярвало или трябва да е дете на вярващи родители, или ако двамата му родители са се отрекли от исляма, то трябва да е останало в дар-ул-ислям. Така и то ще се брои за му’мин. Децата на мушриците в дар-ул-ислям и зиммиите са като децата на неверниците в дал-ул-харб, защото нямат вяра. Те не могат да отидат в Рая. Да се отиде в Ада е наказание, което се въздава след като човек бъде призван към правата религия. А детето не е мукеллеф (отговорно за това). Те, подобно на животните, ще бъдат съживени, подложени на равносметка и унищожени. Това се отнася и за онези хора, които са дошли много след времето на даден пейгамбер, чиято религия впоследствие е била подложена на изопачение от угнетители и забравена. Т.е. тези хора изобщо не са чували за пейгамберите.

Дете мое, след много дълбока и просторна мисъл разбирам, че днес на света не е останало и едно място, до което да е достигнала вестта за Пейгамбера ни “алейхи ве аля алихиссалевату весселям”. Виждам, че целият свят е озарен със сиянието на неговия призив като слънце. Неговият призив е достигнал дори до Йеджудж и Меджудж зад стената.

В старите времена също не е останало почти никое място на света, където да не е изпратен пейгамбер. Дори в Индия, място, за което се предполага, че е най-лишено от пейгамбери, е бил проведен един пейгамбер от индийците, чрез който са били разчути повелите на Аллаху теалю. В някои части на Индия се вижда, че сиянията на пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” са проблеснали като звезди сред тъмната на неверието. Ако искаш да узнаеш, бих могъл да ги посоча и тези градове. В някои от тези пейгамбери не е повярвал и един единствен човек. Има

такива, на които е повярвал само един, на други двама или трима. В Индия не може да се види пейгамбер, на когото да са повярвали повече от трима. Т.е. тук не е имало пейгамбер с общност от четирима души. В писанията на онези, на които индийците се покланят, се забелязват знания относно битието и качествата на Аллаху теалю. Тези знания са все отраженията на светлините на онзи пейгамбер, защото във всяко столетие Аллаху теалю е пращал пейгамбер “алеихимуссалевату весселям”, който да съобщи за Неговите битие и качества. Ако не беше тяхното благословено битие, мозъкът, изцапан с нечистотиите на неверието и греховете, не би могъл да постигне благото иман. Тези ахмаци са подвели всички хора – със своя гнил мозък – и ги принудили да им се кланят [рекли им: “Ние Ви спасихме. Живи сте благодарение на нас.”] Помислили, че няма друга сила, освен тях. Египетските фараони са казали: “Ако служиш на друг, освен мен, ще те затворя в тъмница!” Някои от тях са научили за битието на Създателя на вселената и, разбирайки, че не биха могли да накарат хората да ги приемат за божества, решили да приемат Неговото битие, но казали, че Той е проникнал в тях и се помъчили с тази заблуда да накарат хората да им служат.

[Днес в книгите на браманизма и будизма, които са широко разпространени в Индия, се намират ценни знания, извлечени от книгите и словата на предишните пейгамбери там. Тези две религии, подобни на християнството, са изопачени форми на предишни правилни религии, донесени от пейгамбери “алеихимусселям”. Всички те са неверници, тъй като не вярват в пророчеството на Мухаммед “алеихисселям”. Сеййид шериф Джурджани “рахметуллахи алейх” в заключителната част на “**Шерх-и мевакъф**” казва: “Онзи, който не вярва в пророчеството на Мухаммед “алеихисселям”, става кяфир. Евреите и християните вярват в други пейгамбери. [Онези, които вярват в небесните религии (т.е. в изопачените им форми), се наричат **хора на Писанието** или **неверници с писание**.] Брамините, например, не вярват в пейгамберите, но вярват в Аллаху теалю. Атеистите не вярват и в Него. Казват: “Всичко се случва под влияние на природните закони. Няма някой, който да твори. С времето всичко се променя.” Огнепоклонниците вярват в две божества, а идолопоклонниците в много. Брамините, меджусиите и идолопоклонниците са **неверници без писание**, защото не вярват в никой пейгамбер и не четат небесна книга. Комунистите са неверници без писание и попадат в категорията на атеистите. Днес на света има една единствена неизопачена и истинска религия и тя е ислямът, донесен от Мухаммед “алеихисселям”. Аллаху теалю е обещал, че тази религия няма да бъде изопачена до края на света.]

Въпрос: Ако в Индия беше изпратен пейгамбер “алеихимуссалевату весселям”, щяхме да чуем за него. Вестта за него щеше да се предаде от уста на уста, нали?

Отговор: Те не бяха изпратени на цяла Индия. Някои бяха изпратени на един град, а дори на едно село. Аллаху теая избираше най-добрия човек сред населението на един народ или град, даряваше го с пророчество и той учеше хората на битието и единственото на Аллаху теая, на Неговите заповеди и факта, че никой, освен Него, не може да сътвори нищо. А те, от своя страна, не го приемаха. Отричаха го. Наричаха го невеж, лъжец или луд и му се подиграваха. Когато престъпваха границата и започваха да го изтезават прекалено много, Аллаху теая ги погубваше. След дълго време Аллаху теая прашаше нов пейгамбер и същата история се повтаряше пак. В Индия има много такива руини на погубени градове. Хората научаваха за тези разрушени градове, призивите на пейгамберите ставаха известни и вестта за тях дълги години се носеше от уста на уста. Ако в пейгамберите “алеихимуссалевату весселям” бяха повярвали много хора и му’мините бяха на власт, и ние щяхме да чуем за тях. Ако на човек, наставлявал хората за кратко време, не повярва никой и той почине, или на друг такъв повярва само един или двама, как бихме могли да чуем за тях, при условие, че неверниците се опитваха да изгасят религиите и не харесваха онова, което не подходеше на пътя на дедите им. Че кой би могъл да ни каже за тях? Освен това думите расул, небия и пейгамбер имат персийски и арабски произход. За речника в Индия тези думи са непознати, че да могат да ги назоват по същия начин. Ако кажем, че в Индия е имало и места, където не са идвали пейгамбери и на които не им бил съобщен правия път, то тогава тамошните хора трябва да ги причислим към категорията на онези мушрици, които са живели в планински и пустинни местности. Дори тези хора да са карали другите да им се кланят и да са били упорити, няма да влязат в Ада и да бъдат подложени на безкрайно изтезание. Те не биха влезли в Джехеннема, това не подхожда на здравия разум и правилния кешф. Въпреки това виждаме, че част от упоритите сред тях отиват в Джехеннема. Само Аллаху теая знае истината за всичко.

- На онзи, който познава Аллаху теая, му се схваща езика. **(1/260)**
- Можем да кажем, че в сравнение с нубувветския макам, виляйетският е като нещо незначително. **(1/260)**
- Да, и във виляйета, и в нубуввета има хем изкачване (урудж), хем слизване (нузул). И при двете изкачвания човек е срещу Хакк (Аллаху теая), а при слизване – срещу създанията. Заедно с това, при нубувветския нузул човек е всецяло срещу създанията. Във виляйетския не е всецяло срещу тях. Батън е с Хакк, а захир – с халк (създания), защото притежателят на виляйет, т.е. велията “каддесаллаху теая сиррахул’азиз”, е започнал да слиза преди да е довършил макамите на урудж. Ето защо окото му гледа все нагоре. С цяло битие не може да се обърне към халк. Притежателят на нубуввет, тъй като е започнал да слиза след като привършил всички маками на урудж, с цяло битие е обърнат към хората и

ги зове към Хак теаля. Това го проумей добре! Тези честити знания не са изказани от никой друг преди.

При урудж земните елементи се изкачват до най-високо, а при нузул слизат най-ниско, защото мястото, на което са създадени, е най-ниско. Тъй като слизат най-ниско, техният собственик печели силен да'вет (иршад); той започва да дава повече полза от всеки друг. (1/260)

- О, синко, кемалятът на алем-и емр е началото и е като стълб за постигане на кемалята на алем-и халк. В кемалята на алем-и емр винаги се намира зъл и се постига в макамите на виляйета. В кемалята на алем-и халк няма зъл и се постига в макамите на нубуввета. Зъл се намира в онези неща, които се виждат на този свят. Следователно, тарикатът и хакикатът са във виляйета и са помощници на исляма. Ислямът е на нубувветския макам. Виляйетът е като мост за постигане на нубуввет.

От горните описания става ясно, че в пътя, избран от големците на накшибендийе, се започва сейр от алем-и емр. От алем-и емр, който е долу, се отива към алем-и халк, който е горе. Ето защо този път е най-добрият и подходящ такъв. Какво би могло да се спечели в други сейрове в посока от горе на долу? Тази тънкоост не бе показана на всеки. Другите видяха нещата привидно и помислиха алем-и халк за по-нисък като степен. Помислиха, че да се отива нагоре от това ниско място е вид извисяване. Не разбраха, че истината е друга. Онова, което приеха за низост, е всъщност висота. А онова, което видяха за висота, е всъщност низост. Тъй като алем-и халк представлява края на кръга, той се намира край първата точка, която е същината на същините. Превод на персийски стих:

Онези, които са обект на помилване, са грешниците.

Тези знания се виждат само на нубувветското огледало. Много малка част от притежателите на виляйет са постигнали този марифет. (1/260)

- О, синко, слушай внимателно! Пейгамберите са поискали само ибадета на алем-и халк. Хадис-и шерифът: **“Ислямът е изграден върху пет неща”**, сочи това. Тъй като сърцето е много близо до алем-и халк, поискали и неговото потвърждение. Не са споменали за другите четири лятифета (части) на алем-и емр и не ги взели предвид. Това е истината по въпроса. Защото благата в Рая и наказанията в Ада, да се види Аллаху теаля и бедата да не се види са все за алем-и халк. Алем-и емр няма връзка с тях. Освен това ибадетите фарз, ваджиб и суннет и всички останали се вършат с тяло. Онези ибадети, които имат връзка с алем-и емр, са нафилетата. Севабът, който се печели от даден ибадет, е в зависимост от важността му. Ето защо близостта, която се печели чрез фарзовете, е за алем-и халк, а нафилетата служат за сближаване на алем-и емр. Без съмнение стойността на нафилетата в сравнение с тази на фарзовете е като едно нищо. Не струват колкото капка вода в сравнение с цял океан. Стойността на нафилетата е такава дори в сравнение със суннетите. А суннетът, от своя страна, в сравнение с фарза, е също като капка вода в

сравнение с океан. Оттук би трябвало да се прозре близостта, до която водят двете групи поотделно. Оттук трябва да се види превъзходството на алем-и халк над алем-и емр. Много хора, тъй като не знаят тази тънкость, оставят фарзовете и се мъчат да разпространят нафилетата. Невежите суфии се вкопчват за зикр и фикр и проявяват отпуснатост във фарзовете и нафилетата. Харесва им да се подлагат на трудности в продължение на четиридесет дни и да търпят рязет, но не отиват на джума и джемаат. Не знаят, че един фарз намаз, изпълнен с джемаат, е по-ценен от хиляди четиридесет дневни рязети. Да, да се прави зикр и фикр (съзерцание), съблюдавайки едебите на исляма, е много полезно и ценно. Невежите ходжи също се стараят да разпространят нафилетата, но не обръщат внимание на фарзовете и стават причина за тяхното пропускане... Ако това е състоянието на духовниците, то оттук би трябвало да стане ясно какво би било състоянието на другите. Поради тези лоши състояния ислямът взе да губи сила. Зулметът на тези дела доведе до увеличение на греховете и бидатите... Нафиле ибадетите водят до печелене на зъл, а фарзовете – до същина. (1/260)

- Според този факир най-ценните времена на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” са били по време на намаз. (1/260)

- Намазът е онова нещо, което разграничава исляма от неверието. (1/260)

- О, синко, този нефс-и мутмаинне (този повярвал нефс) не би могъл да се възпротиви на исляма. То с цяло битие се е обърнало към своя Господ и било запленило от Него. Няма друга цел, освен доволството Му. Нефс-и еммаре, което преди бе най-лошото сред всички създания, сега е спечелило итминан (вяра, спокойствие) и е постигнало доволството на своя Господ, с което е станало по-високопоставено от лятифетата на алем-и емр. Станало е водачът на своите приятели. Да, Мухбир-и садък [т.е. онзи, който винаги е говорел истината] “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” е казал: **“Онзи, който е бил пръв сред вас в невежеството, също би станал пръв, когато стане ислямски учен.”** Ако след тази степен у човека бъдат забелязани неща, които биха означавали неподчинение спрямо исляма, следва да се знае, че те произлизат от веществата, които изграждат тялото. Низки състояния като гняв, страст и амбиция произлизат от тези вещества. Пристрастяването към нещо, стиснатостта и долнопробните неща се раждат все от тях. Животните нямат нефс-и еммаре, но тези лоши неща се наблюдават у тях в по-голям размер. Когато Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал **“Върнахме се от малкия джихад към големия”** е визирал може би джихада с тяло (с елементите в него), а не с нефса, както твърдят мнозина, защото техният нефс (на Расулюллах и Есхаб-и кирам) е постигнал доволство спрямо своя Господ, а и Той вече е бил доволен от този благословен нефс. Такъв нефс не би могъл да се отдели от исляма и да въстане срещу Него. Желанията и състоянията на телесните елементи, изглеждащи като несъгласувани с исляма, се

изразяват в нежелание за изпълнение на възложените неща по най-добър начин. Т.е. желание за вършене на рухсати, а не азимети. Тези желания не се изразяват в уклон към изпълняване на харами или пропускане на фарзове и ваджиби.

О, синко “рахметуллахи алейх”, макар че земните елементи отиват по-високо от нефса-и мутмаинне, то – понеже е свързано с виляйетския макам – става от алем-и емр и притежател на секр [самозабравя]. Той е на макама на забравяне на всичко. Ето защо в него не е останала сила за отклонение от исляма. От друга страна, земните елементи са свързани с пророческия макам и в тях преобладава състоянието на сахв (будност). Ето защо в тях се наблюдават повече неща от рода на несъответствие на исляма, а в това има ред ползи.

Пророческият макам привърши с последния Пророк “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат”, но степените на този макам са постижими за онези от общността, които го следват стриктно. Тези съвършенства и високи степени се наблюдаваха в изобилие в Есхаб-и кирам, те бяха спечелени и от много малка част от Табиин и Тебе-и табиин. След тях обаче останаха прикрити. В последвалите ги поколения се наблюдаваха в обилие виляйетските степени на зъл. Надяваме се, че хиляда години след смъртта на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” степените на нубувветския макам ще се проявят пак. Ще се разпространят маками и степени, свързани с асл, а тези със зъл ще се прикрият. Хазрети Мехди “алейхирридван” ще разпространи този велик път, свързан с асл, със захир и батън. (1/260)

- Религиите на пейгамберите са различни (по отношение на дела) поради разлика в макамите им. (1/260)

- В този път да се достига до зрялост и въвежда другите в нея се случва по метода на акс, отдалече. Талибът, с помощта на любовта си към своя Пътеводител “каддесаллаху теаля сиррахул азиз”, която служи като връзка между тях, заприличва на него ежесекундно. Със сияния, идващи от него, се прочиства, но не е нужно (не е длъжен) да знае за това си състояние. Не го знае нито онзи, който предава, нито онзи, който получава. Че нима има нужда динята, която ежесекундно зрее под слънчевите лъчи, да знае за този промяна в себе си? Слънцето също не знае, че е причина за зреене на динята. Да, в другите пътища онези, които напредват, полагайки усилие, трябва да го знаят. В нашия път, който е пътят на Есхаб-и кирам, изобщо не е нужно да се знае за напредъка и привличането. Заедно с това водачът му, който е като негов пътеводител, е голям учен и притежател на много марифети. Ето защо в този велик път – по отношение на достигане до целта (задоволството и обичта на Аллаху теаля) – няма разлика между живи и мъртви, големи и малки, млади и стари. Всички те – с връзката на любовта или чрез привличане със сърце от страна на онзи притежател на

блага (водача) – достигат до края на целта. Това е такова благо на Аллаху теалю, че дарява в него, когото пожелае; Той е прещедър на блага. (1/260)

- Прикриха сиянията на сунната с тъмата на бидатите. Загасиха светлината на религията на Расулюллах “алю масдарихессалюту весселяму веттехийе” с мръсотиите на нововъведения. Още по-странно е, че мнозина виждат тези реформи за красиви. Наименуват бидатите като хасене (красиви). Казват, че с тези бидати възвеличават религията и допълват нейните недостатъци. Насърчават всички към тяхното изпълнение. Нека Аллаху теалю ги въведе по правия път! Не знаят, че тази религия беше достигнала до съвършенство преди тези бидати. Аллаху теалю беше довел до край Своето благо. Той беше доволен от тази религия. В 3-и адет на сура Маиде по смисъл се казва: “Днес завърших религията ви за вас, и доведох докрай Своята благодат към вас, и одобрих исляма за ваша религия.” Да се очаква, че религията ще постигне зрялост чрез тези бидати и реформи е равносилно на неверие в този свещен адет.

Големите учени на степента иджитихад са изкарали наяве постановките на исляма, а не измислили неща, които ги е нямало в него. Както се вижда постановките, базирани на иджитихад, не са неща, изфабрикувани отпосле. Те са основите на исляма, защото в основата на религиозните знания стоят четири неща и четвъртото от тях е къясът, т.е. иджитихадът. (1/260)

- Ако онзи, който познава и обича онази велика личност, помисли за него или ако този евлия го заобича, в сърцето му сякаш се отваря прозорец и започва да получава феюз от това море в зависимост от своите ихляс и любов към него. (1/260)

Първи том, двеста шестдесет и първо писмо (1/261)

Това писмо е написано до хазрети мир Мухаммед Ну’ман “куддисе сиррух” и дава информация за ценността на намаза и присъщия му кемалю.

Хамд на Аллаху теалю, салю-у селям за Неговия любим пейгамбер Мухаммед “алейхисселям” и дуа за Вас. Любими братко, нека Аллаху теалю те извиси в истинските маками! Трябва да знаеш, че намазът е второто от петте условия на исляма. Той е събрал в себе си всички поклонения. Макар да е една пета част от исляма, той, поради тази своя събирателност, – сам по себе си – се е превърнал в ислям. Станал е първото (най-важно) дело за постигане обичта на Аллаху теалю. Султанът на световите и най-високопоставен пейгамбер “алейхи ве алейхимуссалевату весселям” е влязъл в Рая в нощта Ми’радж и се е сдобил с руйет (видял Аллаху теалю). След като се върнал обратно на земята, бил удостоен с руйет само в намаза и то по начин, нагласен към състоянията на земния живот. Именно затова е казал:

“Намазът е възнесението (Ми’радж) на му’мина.”

“Човек е най-близо до Аллаху теаля, когато кланя намаз.”

Големците, вървящи стриктно по неговия път, получават голям дял от благо руйет само в намаза. Да, на този свят не е възможно да се види Аллаху теаля, защото е неподходящ за целта, но наред с това, големците по неговия път получават дял от руйет в намаза. Ако не беше повелен намазът, кой би могъл да повдигне завесата от красивото лице на целта? Как влюбените биха могли да намерят Възлюбения? Намазът дарява с наслада ранените души. Намазът дава спокойствие на болните. Намазът е храна за душата. Цярът на сърцето е в намаза. Хадис-и шерифът **“О, Билял, успокой ме!”**, повеляващ да се чете езан, показва това. Благословеният хадис **“Намазът е радостта на сърцето и зеницата на окото ми”** разкрива това желание. Ако някое удоволствие, душевно опиянение, знание, марифет, степен, сияние, цвят, промяна и застой в сърцето, разбираемо и неразбираемо проявление, имащо или не отношение с качества, се появи извън намаза и ако с него не се разбере нещо от неговата същина, то следва да се знае, че е произлязло от зъл, акс (отражение) и образ (а не същина). Може би те не са нищо друго, освен самовнушения. Зрелият му’мин, който е проумял истината за намаза, когато започне да го изпълнява, сякаш напуска този свят и влиза в отвъдното, и се сдобива с неща, характерни за тамошните блага. Получава удоволствие и дял от същината без примеси на отражения и самовнушения, защото всички съвършенства и блага на земното произлизат от отражения и образи. Директната поява от самата същина, без посредничество на отражения и образи, е характерно само за отвъдното. В земния живот, за да се получи от същината, е нужен Ми’радж и той е намазът на мюсюлманина. Тази благословия е присъща само за тази общност. Тя се постига единствено чрез следване на нейния Пророк, защото той **“салляллаху алейхи ве селлем”** – в нощта Ми’радж [двадесет и седмата нощ на свещения месец реджеб] – напусна земния и отиде в отвъдния живот. Влезе в Рая и получи честта да се сдобие с благо руйет. О, Господи, дари този велик Пейгамбер **“салляллаху алейхи ве селлем”** – от наша страна – с толкова добрини, колкото да са достойни за неговото величие! Дари с добрини и всички останали пейгамбери **“аля небиййна ве алейхимуссалевату веттеслимат”**, защото те призоваха хората да Те опознаят и да постигнат Твоето доволство, и показаха харесания от Тебе път. Голяма част от последователите на тасаввуфа потърсиха лек за своите страдания на други места, защото не им бе разкрита същината на намаза и присъщите му съвършенства. Захванаха се за други неща, за да постигнат целта. Някои от тях дори счетоха намаза за нещо, което няма връзка с пътя и целта. Сметнаха оруджа за по-висш ибадет от намаза. Авторът на **“Футухат”** [Мухйиддин-и Араби **“куддисе сиррух”**] каза: **“Тъй като оруджът се състои в отказ от ядене и пиене, той е форма на приближаване**

към качествата на Аллаху теалю. Намазът, от своя страна, е форма на отдалечаване, защото поставя разлика между служещия и Служения.” Както се вижда, този въпрос засяга темата за вахдет-и вуджуд, която е проява на опиянение от божествена любов. Голяма част от тези, които не проумяха същината на намаза, потърсиха облекчение на болките и успокоение на душите в музиката и безволевите движения. Потърсиха Любимия зад музикалните ноти и се захванаха да танцуват, макар да бяха чули за свещения хадис, че **“Аллаху теалю не е създал лек в харам.”** Да, когато неопитен плувец е на път да се издави, той би се захванал дори за плуващите около него треви, за да се избави. Любовта към дадено нещо може да заглуши и заслепи. Ако на тези хора им бе вкусено нещо от съвършенството на намаза, дори не биха помислили за музика и танци до несвяст.

Превод на персийски стих:

**Като не успяха да видят пътя на истината,
Те се отклониха към пустинята.**

Братко! Колкото е голяма далечината между намаза и музиката, толкова са далеч един от друг висотата на намаза и влиянието на музиката върху човека. Разумният човек би извлякъл много поука от малко неща. Това е толкова голяма висота, че (започва отново да) се появява хиляда години след Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Това е край, наподобяващ началото. Може би затова Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат” е казал **“Началото ли е по-добро или краят?”**, а не “Началото ли е по-добро или средата?” Рекъл е това, виждайки, че онези, които ще дойдат в края, ще приличат повече на онези в началото. В друг хадис-и шериф се казва: **“Най-полезните членове на тази общност ще дойдат в началото и края ѝ. Времето между тях ще е мътно.”** Да, в края на тази общност ще има такива, които ще наподобяват много първите мюсюлмани (Есхаб-и кирам), но техният брой ще е малък и то твърде малък. Тези по средата няма да наподобяват много първите мюсюлмани, но броят им ще бъде голям и то твърде голям. Но малкият брой на последните увеличава тяхната ценност и още повече ги доближава до първите. Пейгамберът ни “салляллаху ве аля алихиссалевау веттеслимат” е казал: **“Ислямската религия започна слаба и немощна. Такъв ще е и нейният край. Благите вести за онези слаби и немощни мюсюлмани!”** Краят на тази общност започна хилядната година след смъртта на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, т.е. с второто хилядолетие по Хиджра, защото с изминаване на хилядолетие в човешкия живот настъпва голяма промяна. Тъй като Аллаху теалю ще опази тази религия от изопачение до края на света [въпреки усилията на ислямските врагове], свежестта и силата на първите (започна да) се наблюдава и в последните, и така в началото на второто хилядолетие ислямът започна да набира сила. Силно доказателство за тези ни слова са

Иса “аля небиййна ве алейхиссаляту весселям” и хазрети Мехди “рахметуллахи теаля алейх”. Превод на персийски стих:

**Ако постигнеш фейза на Рухул кудс,
Делата на Месията биха се появили и в теб.**

О, братко! Днес много хора биха приели словата ни за прекалено тежки. Не биха могли да ги разберат, но ако съвестно претеглят тези знания и марифети с исляма, биха видели и приели чии разбирания са проява на по-голямо уважение и почит към исляма. Този факир “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” във всички свои книги и писма написах, че тарикатът и хакикатът са прислужници на исляма, че нубувветът е над виляйета и дори самият виляйет на един пейгамбер е под неговия нубуввет; че виляйетските степени са нищо в сравнение с пророческия кемалат и не могат да бъдат дори една капка в сравнение с голямо море, и още много подобни неща. И особено ако видят как съм описал тасаввуфа в онова писмо, което изпратих на моя син [Мухаммед Садък, т.е. 260-о писмо], биха проявили разбиране. Разкривам тези неща, за да изявя благата на Аллаху теаля и насърча младежта, а не – хаша – за да изразя своята висота над другите хора. За онзи, който се приема за по-добър от франките-неверници, е харам да опознае Аллаху теаля. А какво ли би станало с онзи, който се приема за по-велик от големците в исляма? Превод на персийски стихове:

**Ако султанът ме хване за ръката и повдигне от земята,
Би било на място да приема себе си за над небесата.**

**Аз съм онази пръст, над която априлският дъждец
Се сипе обилно в проява на милост.**

**Дори по тялото ми да има стотици езици,
Как бих могъл да изкажа своите благодарности?**

Ако след прочита на това писмо във Вас се появи желание за изучаване на същината на намаза и постигане на нещо от присъщия му кемалат, и ако това желание нарасте дотолкова, че да почне да Ви безпокои, елате насам, след като извършите истихаре, и прекарайте част от своя живот в изучаване на намаза! Само Аллаху теаля е Този, Който показва на хората правия път и улицата на безкрайното щастие. Нека Аллаху теаля дари със спасение онези щастливци, които вървят по правия път и постигат честта да следват Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимат”!

**Първи том, двеста шестдесет и второ писмо
(1/262)**

Това писмо е написано до мевляна Мухиб Али и обяснява, че връзката в тази тарика се осъществява посредством любовта.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Пристигна писмото, което сте ни благоволили, и ни зарадва много. Тъй като разкриваше Вашата силна обич и искреност, ни дари със спокойствие. Говорите за предишните дни. Дете мое, в каквото и състояние да сте, не страдайте ако то е съгласувано с исляма, но връзката на любовта не бива да прекъсва, а ежедневно да расте и избуява като огън. Огънят не бива да изстива, защото онова, което ни свързва, е любовта. В тази тарика фейзът се предава от сърце на сърце (по метода на **ин'икяс**). По отношение на предаване телесната близост или отдалеченост няма значение (т.е. фейзът винаги тече), но влияе върху неговите количество и бързина, и върху времето, необходимо за научаване тънкостите на пътя. Това го бях обяснил в края на писмото, което написах на скъпия ми син [260-о писмо] и обясних тасаввуфа наподобно. Поискайте го оттам. Едно негово копие беше отнесено и от приятелите на Мухаммед Ну'ман. Поискайте и от тях! Няма нужда от повече писане. Весселям. [Сърцата на евлиите са като огледало. То показва онези светлини, тела и образи, които се намират срещу него. Те биха се показали и във второ и трето огледало, позиционирани срещу него. По същия начин онези сърца, които са свързани с онези, които имат връзка с благословеното сърце на Расулюллах, чието сърце е изворът на фейз и духовни сияния, също получават от тях (т.е. онези, които обичат евлиите, получават дял от фейза, който те получават от сърцето на Расулюллах). Онова, което свързва сърцата, е любовта. Есхаб-и кирам, тъй като много обичаха Расулюллах, получиха тези сияния. Колкото е по-силна любовта, толкова е по-голямо количеството на идващия фейз. Да се обича означава да се вярва в същите неща, да се вършат същите дела и да се печели същия нрав. Фейзовете, които Есхаб-и кирам бяха постигнали, достигаха и до сърцата на онези от последвалите поколения, които ги обичаха и това улесни тяхното следване на исляма. Всеки от тях стана евлия. Фейз идва и от онези евлии, които са в далечни страни или в гроба, и отива в сърцата на онези, които са влюбени в тях, и ги озарява. Фейзовете, извиращи от благословеното сърце на Расулюллах, предавайки се по сърцата на влюбените в него във всяко столетие, идват и до евлиите в наши дни, а чрез тях до онези, които ги обичат и до нас.]

**Първи том, двеста шестдесет и трето писмо
(1/263)**

Това писмо е написано до мяян шейх Тадж. Дава информация за Кяабе-и раббани и за някои от величията на намаза.

Хвала и хамд на Аллаху теаля и селям за избраните и харесани от Него хора! Вестта за Вашето идване много възрадва тези влюбени във Вас хора, за което правя хамд и шукр на Аллаху теаля! Превод на две персийски двустишия:

О, небе синьо, прояви честност и кажи:

Коя гледка е по-красива, отговори:

Издигането на твоето сияйно Слънце от Изток

Или изгряването на моята обикаляща света Луна от Шам?

Щом сте пожелали да си направите труда да дойдете дотук, поне го направете бързо, защото очите на онези, които Ви обичат, са на пътя. Искаме да чуем новини от Бейтуллах. Според този факир както образите (телата) на хората и ангелите изпълняват седжде на образа на Кяабе, така и същините на тези образи изпълняват седжде на неговата същина. Неговият хакикат (същина) е над всички останали и кемалятът, свързан с него, е над тези на всички останали. Сякаш този хакикат е преход между същините на създанията и тези на Аллаху теаля. Под божествени същини се има предвид степените на Неговото величие. Там няма качества, т.е. не могат да бъдат обяснени, там няма никакъв зъл и сурет (образ, сянка). Извисяванията в този свят и проявленията са (т.е. продължават) до края на същините на създанията. Постигането на дял от божествените същини “джелле султануху” е отредено за ахирета. Дял от тях в земния живот има само в намаза, защото той е Мираджът на мюсюлманина. Т.е. той е като стълба за извисяване от земното в ахирета. По време на изпълнение сякаш се напуска земния живот, влиза се в ахирета и се печели насладата на онова, което ще се постигне в ахирета. Смятам, че това благо се постига по време на намаз поради факта, че се изпълнява в посока към Кяабе, защото то е място на проявление на божествените същини “теаля ве текаддесет”. Както се вижда Кяабе е изумително място. На вид е като земните къщи, но реално е от ахирета. Същото – поради връзката му с Кяабе – се отнася и за намаза, той е събрал в себе си и образи, и същини, и земно, и ахирет. Недвусмислено разбрах, че всички състояния, които се случват в намаза, са над тези извън него. Това е така, защото състоянията от втората група не са успели да се спасят от сенки и образи. Колкото ценни и велики да са те, нямат дял от същината, за разлика от тези в намаза. Каквато е разликата между зъл и асл и между дадено нещо и неговата сянка, толкова голяма е и разликата между тези две състояния. С благо от Аллаху теаля онези състояния, които се проявяват при мюсюлманите по време на смъртта, са по-високи като степен от тези в намаза, защото смъртта е първото състояние от ахиретските. Всичко, което е близо до ахирета, е по-пълно и високо като ниво, защото в земното се виждат образи, а ахиретът е място на проява на същини. Оттук би трябвало да се прозре величината на разликата между тях. По същия начин, с благоволенieto на Аллаху теаля, състоянията в гроба са по-високи от тези на смъртта, а състоянията на

Съдния ден са над всички останали, защото онова, което се вижда там, е по-пълно и свършено. Онова, което се вижда в Рая, пък е над това, което се вижда в Деня на равносметката. Най-великото състояние е онова, което се описва в следния хадис-и шериф на нашия Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссалева ту веттеслимат”: “Аллаху теаля е създал специален Дженнет, където няма девици и палати. Там Аллаху теаля се проявява, като че ли се усмихва (т.е. ще се види).” Ахиретските състояния са над земните, а най-великото сред всички тях е онова, което ще се случи в онзи Дженнет, който е описан в хадис-и шерифа. Земята не е място, където може да се прояви същината. Проявленията на зълловете, образите, характерни за земния живот, според този факир, са все земни дела и реално се отнасят до създанията. Дори някои от тях да са били наименувани като проявления на качествата и същината на Аллаху теаля, всички те са земни неща, зъл и образ. Според този факир всичко на този свят е образ и илюзия. Тук (в земния живот) не усещам дори и уханието на Целта. Земният живот е нивата на откъдното и време за сеитба. Да се търси Целта (Търсения) тук е равносилно на полагане на безсмислени усилия. Нищо не може да се постигне. Човек може да помисли други неща за Възжелания и да се мотае с илюзии. Много хора са именно в това състояние. Онова, което дава вест от същината, е само намазът. Ароматът на Целта се долавя само в него. Нищо извън намаза не съдържа това благовоние.

**Неподатливият към добро човек,
Не би имал полза, дори да види пейгамбер.**

**Първи том, двеста шестдесет и четвърто писмо
(1/264)**

Това писмо е написано до мир сеййид Бакър Саренпури. Написано е, че най-накрая трябва да се стигне до степента хайрет (изумление) и джехл (безсилие да се разбере Аллаху теаля) и че не бива да се разчита на кешфове и керамети.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Писмото, което разкрива изключителната Ви любов и желание за достигане до края, ни зарадва много. Работете! Споменавайте много името на Зат-и теаля, без да мислите за имената и качествата Му! Повтаряйте това благословено име, докато стигнете до степента на джехл и изумление. Ако по време на зикр се мисли за имената и качествата на Аллаху теаля, много често се появяват (тасаввуфски) състояния и меваджид, а факт е, че в тях често се наблюдават грешки. Истината много често се разбърква със заблудата. Тези дни един шейх, който живее другаде, написа писмо до този факир и ми съобщи своето състояние. Написал е: “Състоянието на фена дотолкова

ме изпокри, че към каквото и да погледна, не го виждам. Дори да погледна земята и небето, не ги виждам. Не мога да намеря Арша и Курси. Дори да помисля за себе си, изобщо не мога да се намеря. Когато отида при някого, не мога да намеря и него. Аллаху теаля е безкраен, никой не е успял да намери края Му. Тасаввуфските големци “рахметуллахи алейхим” са съобшили, че това мое състояние е признак на зрялост (кемал). Ако и ти го приемаш за кемал, няма нужда да дойда при теб, за да достигна до Аллаху теаля. Ако приемаш други неща за кемал, напиши ги!”

Този факир му бях отговорил така: “Тези състояния произтичат от промените в сърцето. То е първата стъпка в този път. Онзи, който е в това състояние, е преминал една четвърт част от сърцето. Трябва да премине и останалите три. После идва ред на рух, втората стъпка.” В дните след този отговор един от нашите любимци, който беше получил тасаввуфски урок и занимал за своята родина, дойде при този факир и ни описа своите състояния. Състоянието му наподобяваше онова на въпросния шейх, а дори в онзи макам беше с няколко крачки по-напред от него. При теведжух на състоянието му се видя, че неговата фена е във въздушния елемент. Тъй като въздухът запълва всяка празнина, онова, което виждаше той, беше въздухът. Помислил го е за безкрайния Аллаху теаля – Той е пречист от такива неща. Когато го повиках за втори път и проучих състоянията му, ясно разбрах, че е “грабнат” от въздуха. Това го казах и на него. Той, след като се допита до своята съвест, разбра, че няма никаква друга печалба, освен въздуха. Изпълни теббе и истигфар за състоянията си и положи усилие за напредък.

Сърцето е преход между алем-и халк и алем-и ервах. В него има неща, които приличат и на единия, и на другия свят. Сякаш едната му половина е от алем-и халк, а другата от алем-и ервах. А половината от половинката на алем-и халк е въздухът. Т.е. една четвърт част от сърцето е въздух. Това знание е съвместимо и с първия ни отговор. Не успях да намеря време за по-дълъг отговор. Селям за Вас, за напътените и онези, които следват дирите на Мухаммед Мустафа! [Алем-и халк е материалният свят. Думата халк означава още претегляне.]

Първи том, двеста шестдесет и пето писмо (1/265)

Това писмо е написано до шейх Абдулхади Бедевани. Обяснено му е, че дори човек да се уедини (узлет), не бива да пренебрегва правата на мюсюлманите.

Хамд на Аллаху теаля, саят-у селям за Пейгамбера Му, Ехл-и бейт и Есхаб-и кирам и дуа за онези, които следват правия път!

Пристигна красивото писмо на моя ценен брат по религия и ни зарадва много. Хамд и шукр на Аллаху теаля, че макар дните на раздяла се

проточиха много, не са разклатили обичта и искреността между нас. Наред с това, ако бяхте дошли тук, би било по-добре. (Ел хайру фи ма сана' Аллаху теаля!) Т.е. има хаир в онова, което Аллаху теаля прави. Желаете да се изолирате от хората. Да, уединението е желание на съддъците. Да Ви е честито! Искайте го! Оттеглете се на една страна, но не пренебрегвайте правата на мюсюлманите! Расулюллах "салляллаху алейхи ве селлем" е казал: **"Мюсюлманинът има пет права върху мюсюлманина: да му отвърне на поздрава; да го посещава, когато е болен; да се намира на погребението му; да откликва на поканата му и да му отвърща с "йерхамук(е)аллах", когато кихне и каже "елхамдулиллях".**" [Този хадис-и шериф е предаден от Ебу Хурайра "радияллаху анх" и е поместен в "Бухари" и "Муслим".] Но когато бъде поканен, трябва да има ред условия, за да може да откликне. В "Ихйа'ул-улюм" пише: "За да може да се откликне на една покана, трябва да се знае, че там няма съмнителна храна или нещо, което ислямът забранява, като покривка от коприна и сребърни съдове на трапезата, или изображения на живи същества на тавана или стените, или се свири на музикални инструменти и играе на комар. Ако има едно от тези неща, не може да се отиде." [Тези забрани са написани и в книгата "Кимйа-и се'адет".] Да се отива на гощавка, където има такива неща, е харам или мекрух. Не е позволено да се отива и при случай, когато канещият е угнетител, еретик (не е ехли суннет), грешник, злосторник или прави всичко това за показност и себехвалство. В "Шир'атул-ислям" пише: "Не бива да се отива на гощавка, устроена за показност!" В "Мухит" пише: "Не се сядат на трапеза, където се играе, пее, злослови и пие алкохол." Същото е написано и в "Металиб-ул-му'минин". Трябва да се откликне на онази покана, която няма да доведе до нито един от тези харамии. Това днес е много трудно. Освен това:

Изолирай се от чужденци, а не от приятели.

Сохбетът с братя-съученици (привърженици) е суннет-и муюккеле в тази тарика. Хазрети хадже Бехаеддин Бухари "каддесаллаху теаля сиррахул'азиз" е казал: "Сохбетът е в основата на пътя ни." Уединението е повод за слава, а славата носи гибел. Под "сохбет" се разбира "компания с братя-съученици". С други хора не може да се осъществява сохбет, защото условието на сохбета е да се постигне фена, т.е. да се забрави за всички останали. Това състояние е постижимо само с подходящи за целта приятели.

Да се посещават болни е суннет, но ако болният няма кой да се грижи за него, става ваджиб. Така е написано и в шерха към "Мишкат".

Трябва да се присъства на погребения. Поне трябва да се извървят няколко крачки заедно, за да се изплати задължението на меййита (покойника).

Да се отива на джемаат за петъчен, петкратен и байрам намаз е от неотложните повели на исляма. Каквото и да стане, трябва да се отиде.

Времената извън тях може да се прекарат в уединение, но преди всичко трябва да се осъществи правилно възнамерение. Не бива да се “цапа” уединението с възнамерение за земна облага. Не бива да се мисли за друго, освен зикр на Аллаху теаля, съвземане на сърцето и спасение от несвършващите дела на земния живот. Трябва много да се внимава какво се цели с това уединение, в него не бива да има нито едно притаено желание на нефса. Трябва да се моли Аллаху теаля за чисто възнамерение; само така може да бъде отредено то. Трябва да се извърши седемкратно истихаре и да се уедини с чиста промисъл. Ако стане така, би могло да се очаква голяма полза. Когато се срещнем, ще Ви обясня по-наподробно. Весселям.

**Първи том, двеста шестдесет и шесто писмо
(1/266)**

Това писмо е написано до хадже Убейдуллах и хадже Абдуллах, двамата синове на неговия учител хазрети Мухаммед Баки-биллях “куддисе сиррух”. Обяснява част от знанията, които се отнасят до вярата и се появили в благословеното му сърце по пътя на илхам и фирасет. Макар да не ги е написал, предавайки от книги и достигайки до тях по пътя на разума, всички те са съгласувани със словата на учените на ехли суннет вел-джема’ат. Нека Аллаху теаля въздаде най-големи добрини на онези учени, които са работели безспир, жертвайки своите почивки и покой!

В дните, когато имам Раббани муджедид-и елф-и сани шейх Ахмед Фаруки Серхенди “куддисе сиррух” е започнал да се потапя в океана на знанието, сънувал хазрети Пейгамбера “салляллаху алейхи ве селлем”, който му казал: “Ти ще станеш муджтехид в науката келям.” Доложил съня и на своя муршид. От този ден насам започнал да извършва отделен и специфичен иджитхад по въпроси, които се отнасят до тази наука, но в повечето от тях е бил в единодушие с имам Матуриди; оборил словата на древногръцките философи, несъгласувани с исляма; разкрил срамотите на онези неуки и невежи хора, които не успели да разберат величието на тасаввуфските големци и техните слова, и напуснали правия път, и се представили за духовници, с което подвели всички останали. В това писмо е обяснил и някои от фъкъхските въпроси за намаза, ценността и величието на тасаввуфа; разкрил несъстоятелността на клеветите на онези завалии, които не успели да опознаят големците на тази тарика и видят тяхната стриктност в исляма [обяснил е неща, отнасящи се за музика, танци и места за игри], и още някои други неща.

Хамд на Аллаху теаля. Нека всички дуи и добрини бъдат за Неговия Пейгамбер и Любим Мухаммед Мустафа “салляллаху алейхи ве селлем”,

най-велик и красив във всяко отношение човек, и за онези, които го обичат и вървят по дирите му! Нека Аллаху теаля отреди и на Вас, скъпите и многообичани синове на великия ми муршид, безкрайно щастие!

Скъпи деца на моя велик и ценен муршид, който ме стори да постигна земни и ахиретски блага! Знайте, че този Ваш брат-завалия, който е в голяма нужда от всичко, плувам от глава до пети в благата и милостините на славния Ви баща. Аз научих азбуката на човешината от него. От него прочетох словата, даващи вест за високите степени. Онези степени, които другите биха могли да постигнат с години труд, ги постигнах за кратко време благодарение на възпитанието му. Всички достойнства, които биха придали ценност на хората, се спуснаха над мен в отплата на службата към него. Този завалия, който не става за нищо и си няма на понятие от човешина, постигна зрялост за два месеца и половина под неговия сияен поглед и се присъедини към пътя на големците. Постигна техните степени на близост до Аллаху теаля. За това кратко време онези скрити печалби, за които говорят хората, вкусили тасаввуфа, с думи като теджеллии, проявления, сияния, състояния и качества, се разпръснаха пред мен като капки от морето в сияйното сърце на баща Ви. За коя от тях да говоря? Насочвайки благословеното си сърце към този факир, в израз на милост от негова страна, почти не остана нещо, което да не е постигнато от фините знания, които мутасаввъфите са имали предвид с думи като тевхид, курб [близост], маийет [заедност], ихата [покриване на всичко] и сереян [битуване във всяка частица]. Не остана нещо от техните същини, което да не са разкрили. Знанията, наречени вахдет-и вуджуд – да се вижда съвършенството на Аллаху теаля във всичко – и да се вижда кесрет във вахдета, са началото на тези фини познания. Да се прави опит за изразяване на познанията, до които са достигнали ислямските големци, с думи е проява на невежество и глуповатост. Степените, до които са стигнали те, са много високи. Знанията и удоволствията, които са изпитали, са много деликатни. Те не са на места, до които биха могли да се доближат онези, които се имат за големи учени и водачи. Ако в израз на благодарност към благата на великия Ви баща към този завалия положи до сетен дъх лице по краката на прислужниците на вратата Ви, няма да съм извършил нищо. За кой от своите недостатъци да Ви кажа? Коя от своите срамоти да Ви разкрия? Нека Аллаху теаля бъде доволен от Хусамеддин Ахмед, който пое на свой гръб нашето задължение към Вас, постигна честта да служи пред Вашата врата и ни позволи да поемем спокоен дъх. Превод на персийски стих:

**Дори всяка частица по моето тяло да проговори,
Не бих могъл да изкажа и една хилядна част от полагащата се
благодарност!**

Три пъти бях постигнал честта да целуна прага на онова съкровище от ценности [което вековете не биха могли да доведат и човешката сила не би

могла да оцени]. Последния път ми рече: “Изпаднах в немощ. Надеждата за живот намалю. След мен се грижи за моите деца!” После докараха Вас. Тогава бяхте малки. Носеха Ви на ръце. Повелиха да извърша теведжух към Вас. Следвайки тази заповед в благословеното му присъствие, към Вас се извърши толкова много теведжух, че ефектът от него веднага се показало. После рече: “Извърши отдалеко теведжух и към техните майки!” Изпълнихме и това. Те не бяха при нас, но тъй като теведжухът беше по негова повеля и в негово присъствие, се надяваме да е донесъл голяма полза.

Не мислете, че ще забравя за повелите и заветите на Вашия баща, които трябва да бъдат изпълнени на всяка цена! Нима е възможно? Дочаквам известие от Вас. Засега ще Ви напиша няколко реда наставления. Слушайте от сърце! Нека Аллаху теалю отреди и на двама Ви безкрайно щастие!

Всеки мюсюлманин трябва най-напред да коригира своята вяра съгласно предадените от учените на ехли суннет вел джемаат “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин” знания. Нека Аллаху теалю въздаде прещедра награда на онези учени, работили безспир и без умора! Само те и онези, които ги следват, ще се спасят от безкрайното мъчение на Ада. Ще поговоря за онези от тях, които вече клонят към забраво:

[Условията на вярата са шест; първото от тях е да се вярва в Аллаху теалю.] Съществуването на Аллаху теалю е от само себе си, а всичко, освен Него, се е появило чрез Неговото сътворение. По отношение на същина, качества и дела Той е безподобен. Няма съдружник и подобен в нито едно отношение. Приликата е само в имената и думите. Както самият Той, така и Неговите качества и дела не могат да бъдат разбрани с разум и описани, и по нищо не приличат на човешките качества и дела. [Той притежава осем качества. Назовани са Съфат-ъ субутийе.] Едно от тях е илм, т.е. Аллаху теалю знае. Това качество, подобно на Него, е изначално, т.е. не се е появило отпосле. Винаги е съществувало и е в просто състояние [т.е. не се променя, не се дели или увеличава]. Променят се онези неща, които са обект на знанието Му. Той знае всяка промяна, но в Неговото знание и връзката на това знание с тях не настъпва промяна. [Той само с едно знание знае всичко и всички промени от изначалността до безкрая. Т.е. знае всичко в тези вечни времена], заедно с техните общи и различни състояния, в характерните за тях времена, без значение дали става въпрос за големи създания или частици. Например, в един миг и в едно състояние знае хем битието, хем небитието на даден човек, хем състоянието му преди раждане, хем тези по време на детство, младини, старост, живот и смърт, по време на сядане, ставане, опиране до нещо, лягане, смях, плач, радост, удоволствие, мъка, слава, величие, низост, в гроба, в Съдния ден и, например, сред блага в Рая. Нито Неговото знание, нито връзките на това знание със знайните неща не се променя. Ако се променяше, това би Го

направило обект на време. Там – от изначалността до безкрая – има един момент, който не се дели. Т.е. Аллаху теаля не е обект на време. Там няма “преди” и “след”. Той знае всичко с едно знание и с една връзка на знанието с тях. Това едно знание и една връзка не са неща, които човешкият ум би могъл да разбере. За да обясним това на разума, сметнах за подходящ следния пример: Човекът е способен едновременно да мисли за различните състояния на една дума. В един и същ момент знае за нейните форми на съществително, прилагателно и глагол, минало и бъдеще време, форми на заповед и забрана, членувана и нечленува, положителна и отрицателна форма. Може да каже, че вижда различните ѝ форми в един и същ миг. Щом човек може да помести в своето знание и виждане разнообразни и противоположни форми, какво би могло да се каже за знанието на Аллаху теаля? Съвместното битуване на две противоположности в Неговото знание е само привидно, защото там противоположности няма. Например, Той в един и същ момент знае даден човек и като съществуващ, и като несъществуващ. И в същия момент знае неговото битие, например, хиляда години след Хиджра, и първо небитие преди битието му, и второ небитие, например, сто години след битието му. Следователно, няма никакво несъответствие, защото времето на битие и небитие са различни. Аллаху теаля знае в един миг различните частици, но това не довежда до промяна на знанието Му. В качеството илм не се появява нещо ново, както предполагат философите, защото знанието на нещо не се появява след знанието на нещо друго, че да настъпи промяна в знанието Му. Тъй като знае всичко в един миг, в знанието Му не настъпва промяна или новост. Следователно, безсмислено е – с цел да се покаже, че в знанието Му не настъпва промяна – да се каже, че то се е свързало със създанията с различни връзки и именно в тях настъпва промяна. Това го казвам, защото някои от големците ни, за да оборят философите, са направили това обяснение. Правилно е да се каже, че във връзката на тези връзки със създанията настъпва промяна.

Едно от качествата (съфат-ъ субутийе) на Аллаху теаля е келям (слово). Неговото качество келям представлява проста (неделима) дума, с която говори от изначалността до безкрая. Всички повели, забрани, съобщения, въпроси и желания са все това едно слово. Всички книги и сухуфи са все от онази неделима дума. Тевратът се е появил от нея, Коран-и керим е бил низпослан от нея.

[Едно от тези осем качества е теквин, създаване.] Всички дела на Аллаху теаля са едно дело. Всички Негови създавания от първото сътворение до безкрая се появяват все с онова едно дело. Свещеният аyet със смисъл **“Направихме всичко за миг, колкото мигване на око”** показва това. Неговите умъртвяване и съживяване са все с онова дело. Неговите сътворяване и унищожаване са все от онова дело. В Неговото дело също няма различни връзки. С едно свързване създава всичко от първото

творение до безкрая в съответното му време. Човешкият ум е неспособен да разбере както делото Му, така и Неговото свързване. Умът няма път за там. Ебул Хасен-и Еш'ари, един от учените на ехли суннет, неразбирайки делото на Аллаху теаля, е казал, че качеството Му теквин е хадис, т.е. появило се е отпосле. Т.е. делата му се появяват, когато направи дадено нещо. Въпреки това, всички Негови дела, които извършва винаги, са проявления на онова изначално дело, а не самото дело. В същата грешка изпадат онези тасаввуфски големци, които казват, че виждат делата Му, т.е. че са постигнали теджелли-и еф'ал. Смятат, че във всичко виждат делото на Аллаху теаля. Въпреки това онова, което се вижда, не е самото дело, а негово проявление, защото както не може да се види Аллаху теаля, така и Неговото дело не може да бъде видяно, почувствано или разбрано с промисъл. Неговото дело и всички Негови качества са кадим, изначални. Съществуват винаги с Него. Неговото дело се нарича теквин и не може да се помести или види на огледалото на творенията. Превод на персийски стих:

**Как значение би могло да се помести в тесния съд на образ,
Каква работа би имал султанът в просешка колиба?**

Според този факир “каддесаллаху теаля сиррахул'азиз” немислимо е да има проявления на дела и качества на Аллаху теаля без да има проявление на същината Му. Качествата и делата не могат да се отделят от Него, че да могат да осъществят самостоятелна теджеллия. Онова, което се отделя от същината Му, са отраженията и зълловите на Неговите качества и дела, но не всеки би могъл да разбере това. Аллаху теаля го съобщава на онези раби, които е пожелал. Той е Прещедър на блага.

Да се върнем обратно към темата: Аллаху теаля не прониква в нищо нито нещо може да проникне в Него. Но Аллаху теаля е покрил всичко, близо е до всичко и е заедно с всичко, но тези покриване, близост и заедност не са онези, които разбираме ние. Онези, които разбираме ние, не са подходящи за Него. Онези, които разбират евлиите с кешф, също не са подходящи за Него, защото нито едно от жалките Му творения не би могло да разбере Него, Неговите качества и дела. Трябва да се повярва без да бъдат разбрани. Превод на персийски стих:

**Фениксът не се лови, прибери си капана!
В този в капана би влязъл само въздухът!**

Много подходящ за случая е следното двустишия от месневията на великия ми учител. Превод на персийско двустишие:

**Нарочения път е много дълъг,
Не е правилно да се каже, че е извървян до край.**

Ние вярваме, че Аллаху теаля е покрил всичко, близо е до всичко и е заедно с всичко, но не може да знаем същността на тези “покриване”, “близост” и “заедност.” Да се каже “Знанието му е покрило и е близо” е

вид промяна на едно от ясните значения на Коран-и керим. Ние не приемаме за подходящо да се дават подобни значения.

Аллаху теаля не се свързва (иттихад) с нищо и нищо не се свързва с Него. Тасаввуфските големци са изговорили неща, от които биха могли да се извлекат подобни значения, но те са визирали съвсем други неща. Например със словото “Когато факрът бъде готов (довършен), това е Аллаху теаля” искали да кажат “Всичко, освен Аллаху теаля, е едно нищо”, а не, че самият факир се съединява с Аллаху теаля; да се визира това е чисто безбожие. Аллаху теаля не е такъв, какъвто Го смятат неверниците. Моят учител беше казал, че “Думите на Халладж-и Менсур “Аз съм Хак” се разбират като “Мен ме няма. Има Го само Аллаху теаля.” [На словата на онези хора, които следват исляма, трябва да се дават правилни значения (т.е. трябва да се знае, че в тях е вложен правилен смисъл). Това се нарича те’вил.]

В същината, качествата и делата на Аллаху теаля не настъпва промяна. Промяната в творенията не предполага промяна в Неговите същина, качества и дела. Да се говори за вахдет-и вуджуд и тенеzzулят-и хамс, т.е. дори да говорят, че Аллаху теаля е създал творението на пет нива, не предполага промяна в Него. Онзи, който говори иначе, напуска исляма. Тези големци казват, че при проявление на качествата на Аллаху теаля петте нива слизат надолу, т.е. в Неговите същина, качества и дела не настъпва промяна.

Аллаху теаля е **Ганийй-и мутлак**, т.е. Той за нищо – нито за Своите зат, качества и дела – не се нуждае от нищо. Те не се нуждаят от нищо хем, за да могат да битуват, хем за изява. Някои от словата на тасаввуфските големци, от които се извлича смисълът “Аллаху теаля се нуждае от нас за изява на Своите имена и качества”, се виждат много тежки за този факир. Бивайки сътворени, постигнахме чест ние – Той не спечели нищо. Да се приказват такива неща е много ненужно и грозно. В 56-о знамение на сура Ез-зарият, където по смисъл се казва: **“Създадох джиновете и хората, само за да ми служат”**, показва, че хората и джиновете са създадени, за да Го опознаят, което е за тях чест и благословия. А не, за да спечели нещо Той. В хадис-и кудси [чрез благословената уста на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”] Аллаху теаля казва: **“Създадох всичко, за да бъде опознат.”** Това означава: “Създадох ги, за да постигнат честта да Ме опознаят”, а не: “За да бъде опознат и постигна висота!” Това второ значение е неподходящо за Аллаху теаля.

Аллаху теаля не притежава качества на несъвършенство и неща, характерни за създанията. Той не е материя и тяло. Не е обект на пространство [не покрива пространство] и време. Качествата на съвършенство са характерни само за Него. Бяхме казали, че Той има осем качества на съвършенство. Това са: **хаят** (жив е); **илм** (притежава знание); **кудрет** (сила); **ираде** (воля); **сем’** (чува); **басар** (вижда); **келям** (притежава

слово); **теквин** (твори). Тези качества съществуват наред с Неговия зат (същина). Тяхното битие е реално, а не предполагаемо. Както съществува самият Той, така съществуват и Неговите качества. Онези мутасаввъфи, които вярват във вахдет-и вуджуд, смятат, че между Неговите същина и качества има знак на равенство. Това обаче е форма на (индиректно) отричане на качествата Му. Мутезилиите, които отричат качествата, и древните философи-неверници са казали, че качествата са различни от Него теоретически ала реално съществува само Той (т.е. няма никакви качества). Не казват, че теоретически качествата, например, илм, са едно към едно Неговия зат, нито пък казват, че качеството кудрет е равно на ирадет, но казват, че тяхното реално битие (а не теоретическо) се припокрива с това на Неговия зат. Следователно човек, за да се опази от отричане на качествата, трябва да каже, че те съществуват реално, едно по едно. Не би помогнало да се приемат за такива само теоретически.

Аллаху теаля е кадим [т.е. Неговото битие няма начало, изначален е] и езели [т.е. никога не е бил в състояние на небитие]. Никое същество, освен Него, не е кадим и езели. Големците и учените винаги са вярвали по този начин и са казали, че онзи, който приписва тези качества на друг, освен Него, е кяфир. Ето защо худжет-ул-ислям имам Мухаммед Газали “рахметуллахи алейх” е казал, че Ибни Сина (Авицена) и Фараби и още други са неверници, защото са казали, че разумът, душата, хеюлата [онова нещо, което наричат изходна форма на материята], небесата и всичко в тях са изначални.

[В книгата “Ахляк-ъ аля’и” пише: “В своята книга “Муад” Ибни Сина отрича повторното съживяване в деня на Къямета. Говори се, че преди да почине е извършил гусюл абдест и е извършил тевбе за своите провинения, които е извършил, бивайки везир, но факт е, че гусюлът, намазът и дуата на онзи, който има грешно убеждение, не се приема.”]

Моят муршид “рахметуллахи теаля алейхима” беше казал: “Шейх-и екбер хазрети Мухйиддин-и Араби е казал: “Душите на големците са извечни.” Не бива да се следва явния смисъл на това изявление, а да се нагласи към общите вяра и слова на големците в исляма.”

Аллаху теаля е **Кадир-и мухтар**. [Т.е. може да прави каквото пожелае.] Нищо не може да Го задължи да направи нещо. Древногръцките философи, тъй като не им стига акълът, са помислили, че “да бъдеш задължен да правиш нещо” е проява на величие и отрекли избора на Аллаху теаля. Казали, че Той е задължен. Тези ахмаци са казали, че Аллаху теаля е бил задължен да сътвори нещо и после нищо друго. Това измислено “творение” са го кръстили акл-и фе’ал и казали, че всичко (по-нататъшно) е негово дело.

Онова, което наричат акл-и фе’ал, битува само в техните илюзии. Според грешните им вярвания Аллаху теаля не върши нищо. Когато човек изпадне в трудна ситуация, трябва да се моли на акл-и фе’ал, а не Аллаху теаля,

защото Той си няма на понятие от онова, което става на света; всичко е дело и творение на акл-и фе'ал. Но те дори не се молят и на акл-и фе'ал, защото не го приемат за притежател на воля и избор, за да ги спаси от бели. Тези нещастници – по отношение на слабоумие и глуповатост – са по-низки от всички еретички секти. Неверниците, във всяко свое дело, се осланят на Аллаху теаля и искат от Него да им разреши проблемите ала тези серсеми не са като тях. В тях има две неща, по отношение на които са по-долни от всички еретични и глупави секти. Едно от тях е, че не вярват в изпратените от Аллаху теаля неща. Проявяват инат и вражда спрямо знанията, съобщени от пейгамберите. Второто се изразява в това, че твърдят гнили неща и се опитват да ги докажат пак с безпочвени и гнили доказателства. Изпадат в такива крайности, в каквито никой ахмак в историята не би могъл. Казват, че земните дела са продиктувани от движенията и позициите на небесата и звездите. Не виждат Онзи, който ги твори, задвижва и въдворява ред между тях. Мислят, че Той не се меси в нищо. Колко са глупави! Колко са долни! Онзи, който ги приема за разумни и ги слуша, е по-долен и от тях. Една от техните правилни науки, която се опира на ума, е геометрията, но и тя няма полза нито за земно, нито за ахиретско щастие. Сборът от трите вътрешни ъгъла на един триъгълник е равен на два прави ъгъла; какво би могло да донесе това знание на човечеството и неговото доказателство? [Природните науки, модерните машини, електрониката и всички новооткрития трябва да бъдат изработени и използвани от вярващи хора, чиито сърца и нрав се прочистили чрез следване на Пейгамбера на Аллаху теаля. Ако ли не, те не биха могли да донесат човешки права, спокойствие и щастие. Не биха послужили за заличаване на мизерии и войни. Биха били средство единствено и само за изтезание и насилие.]

[Имам Газали “рахметуллахи алейх” е разделил безбожниците, които се приемат за разумни, учени и безпогрешни, в две групи. Първите са дехриййун (атеистите) и материалистите. Подобни хора имаше дори и във вековете преди древногръцките философи. Част от ахмаците, които се имат за учени в природните науки, влизат в тази категория. Те не вярват в битието на Аллаху теаля и казват: “Вселената се е появила от само себе си и ще продължи своето битие по същия начин и за в бъдеще. Живите същества се появяват едно от друго и ще продължат да го правят до безкрая.” Онези от втората група са видели удивителния ред в живите и неживи същества, останали принудени да признаят битието на Аллаху теаля, но отрекли повторното съживяване, ахирета, Дженнета и Джехеннема. В третата група са късните древногръцки философи и Сократ, неговият ученик Платон и Аристотел, ученикът на Платон. Те са отрекли първите две групи и толкова ясно и точно са ги оборили и разкрили тяхната низост, че за други не е останало нищо за казване. Но и те не успели да се опазят от неверие. Всички тези три групи и техните

последователи са неверници. С изумление научаваме, че някои простовати хора ги мислят за духовници и дори ги възвисяват до нивото на пейгамбери, та дори измислят хадиси, за да докажат твърденията си. Неверниците биха могли да кажат всичко, но колко е жалко да се види, че онези, които се имат за мюсюлмани, са неспособни да отсеят вярата от неверието.]

Тези три групи неверници [заедно с ренесансови лидери и революционери, като Мартин Лутер, Калвин, Волтер, Огюст Конт, Карл Маркс и Дюркхайм – наименувани и възхвалявани като учени и откриватели на модерната философия и социология, но които нямат друг интелектуален капитал, освен християнството (което се е появило като следствие от изопаченото от евреи и духовници Евангелие) и няколко други неверни книги, написани от враговете на исляма] по отношение на слабоумие и глупост са задминали и изпреварили всички други групи неверници. Те хем не вярват в религиите и проявяват инат и вражда към пейгамберите “алейхимуссалевау весселям”, хем си измислят гнили доводи и аргументи, за да докажат еретичните си идеи по отношение на семейство, общност и религия, и за да заблудят един друг и всички останали. Изпадат в такива грешки и изговарят толкова смешни неща, че никой ахмак досега не е успял да слезе до тяхно ниво. Какви жалки и безумни хора! Онези, които ги смятат за учени и разумни, са още поголеми завалии и нещастници от тях. Голяма част от своите знания са откраднали от книги на пророци, а сред тях разпръснали и други неща.

Имам Газали “рахметуллахи алейх” е наподробно разгледал тези неща в своята книга “Ел мункизу анидалял”. Когато имамите в религията, следващи пейгамберите “алейхимуссалевау весселям”, допуснат грешка, опитвайки се да аргументират правдивостта на дадено нещо, това не би довело да загуба и вреда, защото те във всички свои дела и слова следват тях и се опитват да докажат истинността на нещата. Самият факт, че следват пейгамберите “алейхимуссалевау весселям”, е достатъчен аргумент, за да докаже тяхната правдивост. Въпросните завалии обаче твърдят, че да се следват пейгамберите “алейхимуссалевау весселям” е проява на изостаналост и се опитват да пригледат словата си към логиката. В онези неща, до които умът няма път, несъмнено грешат. Когато Платон, смятан от тях за най-велик философ, научи за словата на Иса “алейхисселям”, рече: “Ние сме чисти, зрели и напредничави личности, нямаме нужда от хора (водачи), които да ни сочат правия път.” Когато му казаха, че съживява мъртъвци, лекува слепци и болни от проказа – т.е. прави неща, които те с всички свои технически и научни средства не умеят –, дори не изпроводи човек, който да го види и проучи състоянието му. Тези му слова показват, че е голям ахмак.

[В европейските книги и преводи е написано, че Платон е починал 347 години преди рождението на Иса “алейхисселям”. Тъй като е бил много

известен, неговата година на смърт би могла да бъде приета за достоверна. Но с Иса “алейхисселям” нещата стоят по-различно: в него са повярвали само 12 апостоли, назаряните са били малобройни и слаби и за дълги векове са били принудени да се крият. Ето така не могли да установят с точност рождената дата на Иса “алейхисселям”. Някои са казали, че рождената му дата е 25. декември, други 6. януари, а трети някаква друга дата. Четвърти са казали, че Григорианският календар има дефицит от една или четири години. Други са казали още по-различни неща. Тези неща фигурират в книги на различни езици. Следователно Григорианският календар не е точен като мюсюлманския, който се смята по Хиджра. И дните и годините му са съмнителни. Имам Раббани “куддисе сиррух” е казал, че този календар има дефицит от над 300 години и че времето между Мухаммед “алейхисселям” и Иса “алейхисселям” е не по-малко от едно хилядолетие. В трета част от втория том на **“Мевахиб-и ледуннийе”** пише: “Според преданието на Ибни Асакир от Шаби времето между Мухаммед “алейхисселям” и Иса “алейхисселям” е 963 години.”]

Тези дни моят син Мухаммед Ма’сум “куддисе сиррух” привърши книгата **“Шерх-и мевакъф”**. По време на уроци ясно видях грешките и провиненията на тези (безбожници), приети за разумни, и научи много неща. Шукр на Аллаху теаля, че не ни остави заклещени сред тесните рамки на ума и ни въведе по правия път. Ако не беше показал правия път посредством пейгамберите Си “алейхимуссалевату весселям”, и ние, като онези завалии, щяхме да повярваме на своите предположения в онези неща, които разумът е неспособен да разбере, и щяхме да бъдем погубени.

[Имам Газали, имам Раббани и още много други големци в исляма са проучили изтънко древногръцката философия и посочили колко големи ахмаци и невежи безбожници са те. В много от своите книги са написали, че мюсюлманите не бива да харесват тези неверници и да не се подвеждат от техните слова.

Следователно, словата на неверниците от рода на “Ислямските учени и мутасаввъфи са останали под влияние на древногръцките философи и птолемеевата школа” са изцяло безпочвени. Това са клевети, които целят да покажат ислямските големци като техни ученици и подражатели, т.е. искат да ги омаловажат. Истината е тази, че ислямските учени са проучили древногръцките и древноримските философи, повалили на земята тяхната философия и допълнили, че правилните им знания, отнасящи се до право, морал и медицина, са плагиатствани от книги на предишни пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат”. Знанията на тасаввуфските големци – за разлика от предположенията на невежи хора – не са придобити чрез изучаване от книги, чуване от други или копиране. Това са марифети, които са текли в благословените им сърца и чисти души.

Древногръцките философи са хора, които искат да разберат всичко по пътя на разума и вярват само в онова, което разумът харесва. В

достижимите за ума неща има вероятност да открият истината, но в много от другите грешат. Късните философи не харесват ранните, разкриват техните грешки и ги отричат. Не харесват един друг. Ислямските учени, за разлика от тях, изучавайки научните знания до своите времена и прочиствайки своите сърце и нефс по пътя на исляма, са намерили истината и в нещата, до които разумът не би могъл да достигне. Да се определят учените на исляма за философи е вид принизяване. Древните елински философи са пленници на ума, който греша. Те грешат, когато говорят без да са изпитали нещата научно или са ги изпитали, но разкривайки изводите, добавят към тях и свои илюзии. Ето поради тези причини и поради факта, че не могат да надскочат степента на разума, нито един от тях не би могъл да бъде велик като ислямски учен.

Онзи, който няма акъл, е луд. Онзи, който не го използва, е безразсъден. Да се извършват неща, които не съответстват на ума, е неблагоприятно. Онзи, който има малко ум, се нарича глупав. А онзи, който се надява само на своя ум и греша в онези неща, до които разумът няма път, се нарича дървен философ. А онези велики хора, които се доверяват на акъла в онези неща, които той може да разбере, а в други показват на ума правия път чрез сиянието на Коран-и керим, се наричат ислямски учени. Следователно в исляма няма философия, ислямска философия или ислямски философ. Но има ислямски науки, които са над философията, и ислямски учени, които са над философите.]

От книгите на Мухйиддин-и Араби “куддесе сиррух” се разбира, че Аллаху теаля, подобно на природните сили, върши всичко без да влага воля. Когато говори за силата на Аллаху теаля, се усеща, че следва древногръцките философи. Не казва “Ако пожелае, не би го направил”, а “Трябва да го направи.” Колко странно е, че много от словата на Мухйиддин-и Араби, когато нашите големци харесват и приемат за велик, не съответстват на правилните слова на ехли суннет. Но тъй като грешките му са в неговия кешф, т.е. в знанията, които текат (се вливат) в сърцето, не се приемат за недостатъци. За тях не може да се каже нищо, подобно на знанията, извлечени чрез иджитхад. Само този факир казвам, че той е велик и грешките му не могат да бъдат приети за недостатъци. Приемам го за такъв и го обичам, но знам, че писанията му, които са в несъгласие със словата на ехли суннитските учени, са грешни и вредни. Част от софийун не го харесва и наговаря грозни неща, отричат всички негови знания, а друга част го следва и приема всичко дословно. Приемат всички негови знания за правилни и се опитват да ги докажат. И двете групи грешат и се отделят от справедливостта. Едни престъпват границата, а други остават в пълно лишение. Как би могло да се отрече големия евлия Мухйиддин-и Араби “куддесе сиррух” заради грешка в кешфа? И нима би могло да се последват грешните му знания, които са в несъответствие с ехли суннет, и да се приеме всичко негово? Правилният път тук е този, с който ни дари

Аллаху теаля и не се отклонява към двете крайности. [Хазрети имам Суюти в своята книга “Тенбих-ул-габи” доказва величието на хазрети Мухйиддин-и Араби. Във фетвите на Ебуссууд ефенди е написано, че не би могло да се хули Мухйиддин-и Араби “рахметуллахи теаля алейхим”.] В знанията за вахдет-и вуджуд повечето от софийе са заедно с Мухйиддин-и Араби и това е видно. В това отношение той е поел по характерен за себе си път, но в своята основа е общ с другите. И тези негови знания привидно не съответстват на вярата на ехли суннет, но е лесно и възможно да бъдат нагласени към нея. Този факир, с помощта на Аллаху теаля, обяснявайки рубаийята на моя учител, ги нагласих към ехли суннитските знания. Показах, че разминаването е само в израза и думите и дотолкова осветлих местата, за които и двете страни изпадаха в съмнение, че в читателите не би останало никакво съмнение. Може да се види само ако се прочете.

О, мюсюлманино! Всичко, което виждаш и чуваш, всичко, което се появява, материи и тела, качества, свойства, разум, мисъл, небеса, звезди, елементи и съединения бяха в състояние на небитие. Всички те се появиха с желание и сътворение от страна на Аллаху теаля. Както се появиха от небитието с Негово сътворение, така и ежесекундно са в нужда от Неговите желание и сила, за да останат в битие. Промяната на причините и условията [трудът на хората, които съединяват определени елементи] довеждат [до проява на нови тела] и служат като завеса, която прикрива за Нас делото на Аллаху теаля. Той е поставил средства и причини, за да сътвори нещо. Разумните и будни хора, които са полирали окото на сърцето чрез следване на пейгамберите “алейхимуссалевату весселям”, виждат, че тези средства и причини също са сътворени от Аллаху теаля и ежесекундно са в нужда от Неговата сила, появяват се и поддържат битие благодарение на Него, и че всички те нямат никаква реална сила и влияние и не могат да породят други неща като самите себе си. Разбират, че има Притежател на сила, Който твори тези причини и им дава сила да въздействат. Разумният човек, когато види движение на неодушевено същество, би разбрал, че има сила, която го задвижва. Би разбрал, че неподвижно тяло не би могло да се движи от само себе си и че само някаква външна сила би могла да го задвижи. Т.е. движението на неживите същества не крие от разумните хора битието на онази Сила, Която ги задвижва. Неодушевеността на тялото оповестява на разумните хора битието на Притежателя на сила. Това се отнася за всички причини и средства, но ахмаците виждат движението на някои тела и мислят, че те стават от само себе си и не виждат Онзи, Който ги задвижва. Тъй като нямат акъл, си мислят, че движещото се тяло е самият собственик на сила. Отричат Онзи, Който ги задвижва и стават неверници. Фактът, че Аллаху теаля твори всичко посредством причини, довежда до неверие глупавите хора, а на собствениците на разум и съвест им показва пътя на спасението.

Да се проумее битието, единството и силата на Аллаху теаля е възможно само чрез пробуждане (иршад) от страна на пейгамберите “алеихимуссалеваду весселям”. Човешкият ум е неспособен да разбере това от само себе си. Някои хора си мислят, че да се създава без причини е по-подходящо за величието на Аллаху теаля. Казват, че причините нямат никакво влияние и Аллаху теаля създава директно без тяхно посредничество. Не разбират, че тяхното отстраняване е против мъдростта на Аллаху теаля [т.е. начина, който Той е приел за подходящ]. А тази мъдрост крие какви ли не ползи. О, Господи! Ти не създаде нищо безсмислено и безполезно! Всички пейгамбери “алеихимуссалеваду веттеслимат” във всички свои дела прибъгваха до причини, но тяхното сътворяване го искаха от Аллаху теаля. Например, когато Якуб “алеихисселям” прати своите деца от Сирия в Египет, – с цел да ги опази от уроки – рече: **“Не влизайте от една и съща врата, а от различни”**, но заедно с това искаше именно Аллаху теаля да ги опази от уроки: **“Правейки това наставление към вас, не мога да изменя онова, което Аллаху теаля е пожелал, защото предпазните мерки не биха могли да изменят съдбата. Винаги става онова, което Той пожелает. Заръчвам ви на Него. Доверявам се на Него. Всеки във всяко свое дело трябва да разчита само на Него. Той несъмнено се притичва в помощ на онези, които приемат всички за едни жалки причини и разчитат само на Него.”** Аллаху теаля в 68-о знамение на сура Юсуф, където по смисъл се казва: **“Той беше притежател на знание. Той познаваше съдбата, бях му я съобщил, но повечето хора не я знаят”**, съобщава неговото състояние и го харесва.

[Човекът прибъгва до предпазни мерки, но не знае предопределението, Мерките на раба не изменят на Аллах предопределението.]

Аллаху теаля повелява и на пейгамбера ни Мухаммед “алеихиссаяту весселям” да прибъгва до причини. В 64-о знамение на сура Енфал по смисъл се казва: **“О, любими мой Пейгамбере “салляллаху алейхи ве селлем”! Достатъчни са ти Аллаху теаля и мюсюлманите, които те следват!”**

Що се отнася до влиянието на причините: В тях понякога Той създава сила, с която да окажат влияние. Т.е. стават средство за извършване на дела. Но понякога в същите причини не създава това влияние и те не стават средство за извършване на същото дело. Това състояние се наблюдава винаги. Всеки от нас вижда как понякога същата причина върши работа, а друг път – не. Да се каже, че причините не оказват влияние е сляпо отричане на очевидни неща. Трябва да се вярва в тяхното влияние, но да се знае, че то, като самата причина, се появява чрез творение от Аллаху теаля. Ето това е убеждението на този факир “рахметуллахи теаля алейх” по този въпрос. Т.е. да се прибъгва до причини не противоречи на състоянието на тевеккюл [упование към Аллаху теаля]. Противните неща ги казват онези

суфии, които все още не са напреднали достатъчно. Да се прибъгва до причини е най-високата степен на тебеккюла. Якуб “алейхисселям” хем прибъгна до причини, хем се довери на Аллаху теалю. [Когато дробовете се разширят, в тях влиза свеж въздух; когато се свият, мръсният въздух излиза навън. Това състояние продължава ежемоментно и благодарение на него оставаме живи. Когато разумен човек види силата, която задвижва белите дробове, и съотношението на газовете във въздуха – 78% азот и 21% кислород –, които не се променят, незабавно би осъзнал битието на Аллаху теалю. Освен това, този Творец ни съобщава за Своето битие и оповестява, че ще гори за вечни времена онези, които не Му вярват.]

[Едно от шестте условия на вярата е да се повярва, че доброто и злото (по отношение на сътворение) са от Аллаху теалю.] Аллаху теалю пожелава доброто и злото и ги създава. Той е Създателят и на добрите, и на лошите, но е доволен само от добрините, т.е. харесва само тях. Едно е да проявиш воля, друго е да бъдеш доволен. Разликата между тях е била видяна (доловена) единствено от учените на ехли суннет. Всички други седемдесет и две групи не успяха да видят тази разлика и останаха в заблуда. Например, мутезилиите казаха, че всеки твори своите дела и така приеха хората за създатели на своите вяра и неверие. [Тъй като са извлекли това грешно значение от Коран-и керим и хадис-и шерифите, не стават неверници, но тъй като не приемат истината, за известно време ще останат в Ада. Не стоят така нещата с онези, които си нямат на понятия от айети, хадиси, религия и вяра, но само, за да се подмажат на властимащи хора, ги наричат създатели; това е куфр. Много е опасно на друг, освен Аллаху теалю, да се припише качеството създаване. Шиитите извън нашата страна (Турция), които са назовани алиани, също твърдят, че греховете са създания на хората. Казват, че Аллах твори само добро. На тези шиитски твърдения е отговорено много добре в книгите “Есхаб-и Кирам” и “Хак Съюзун Весикаларъ”, отпечатани в Истанбул.]

От книгите на шейх-и екбер Мухйиддин-и Араби “куддесе сиррух” и неговите последователи се разбира, че: “Както името на Аллаху теалю Хади харесва вярата и ибадетите, така и името Мудъл харесва неверието и греховете.” Тези им писания също не съответстват на правилната вяра, съобщена от учените на ехли суннет “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин”, и се доближават до състояние на отричане на качеството ираде (воля). Все едно е да се каже, че Слънцето е доволно да осветява околността.

Аллаху теалю е дал на Своите раби сила и воля и те правят това, което си искат. Хората правят своите дела, а Аллаху теалю ги създава. Обичаят на Аллаху теалю е такъв, че когато някой раб пожелае да извърши нещо, Той го създава ако пожелае. Тъй като това дело се появява с волята на раба, отговорността, наградата или наказанието са за него. Ако онези, които твърдят, че волята на раба е слаба, искат да кажат, че е слаба в сравнението

с тази на Аллаху теаля, биха имали право. Но ако искат да кажат, че е недостатъчна, за да изпълни повелените неща, биха сгрешили. Аллаху теаля не е повелил на Своите раби нещо, което те са неспособни да изпълнят. Винаги е повелявал лесни неща. Той е отредил да накаже късовременно неверие с безкрайно изтезание, а късовременна вяра да възнагради с безкрайни блага. Ние сме неспособни да разберем причината за това. С помощта на Аллаху теаля знаем само това, че неверието в Аллаху теаля – Твореца на земята, небесата и частиците, Който дарява хората с всички видими и невидими блага, и пречист от всякакви недостатъци – изисква много голямо наказание и то се изразява в безкрайно горене в Ада. А вярата в този Собственик на блага, без да бъде видян и без да се повярва на заблужденията на нефса, шейтана и ислямските врагове, и да се разчита на Неговото слово, изисква много голяма награда и тя се изразява в безкрайно оставане сред блага и удоволствия в Рая. Повечето от мешайъх-и кирам казаха: “В Рая се влиза само с благо и щедрост от Аллаху теаля. Да се изтъква вярата като причина за влизане в Рая е защото насладата от спечеленото благо е по-голяма.” Според този факир “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз” да се влезе в Рая зависи от вярата, но тя е благо от Аллаху теаля. Да се влиза в Ада е поради липса на вяра, а неверието се ражда от желанието на нефса. В 79-о знамение на сура Ниса по смисъл се казва: **“Всичко красиво, полезно идва на теб от Аллаху теаля, а за всяко зло причина е твоят нефс.”** Иманът е сторен причина за влизане в Дженнета, за да се разкрие ценността му, т.е. ценността и важността на онези неща, в които трябва да се повярва. По същия начин, неверието е сторено причина за влизане в Ада, за да се покаже низостта му, което от своя страна разкрива ценността на онова, в което се отказва да се повярва; нещо, което изисква безкрайно мъчение. В изказванията на другите от мешайъх този фин момент отсъства.

Онези, които се преселят в ахирета с вяра, ще видят Аллаху теаля по неподобен и неописуем начин. Това е нещо, в което повярва само ехли суннет сред всички 73 мюсюлмански групи. Всички други го отрекоха. Дори Мухйиддин-и Араби “куддесе сиррух” е казал: “Да се види Аллаху теаля ще е под формата на теджелли-и сури.” [Т.е. не е да се види самия Него, а образа Му (тук думата образ има съвсем различен смисъл от онзи, който се използва днес; тук се използва за обозначаване на онова, което не е същина).] Да се каже, че виждането ще е под формата на теджелли-и сури е вид отричане на това виждане. Дори тази теджеллия да не е като теджеллиите на образите на земни неща, тя също не е виждане на самия Него. Превод на арабски стих:

Му’мините ще видят Аллаху теаля по неподобен начин в Рая,

Същината на това виждане е невъзможно да бъде описана.

[Четвъртото условие е да се повярва в пейгамберите.] Аллаху теаля изпрати пейгамберите “алеихимуссалева ту веттеслимат” поради милостта

Си към рабите. Ако не бяха изпроводени те, кой би могъл да разкрие на разпътните хора Него и Неговите качества? Кой би могъл да отсее нещата, от които е доволен, от тези, от които не е? Тъй като човешкият разум е недостатъчен, той, докато не бъде осветен със сиянието на техния призив, не би могъл да узнае и отсее тези неща. Тъй като нашето разбиране е непълно, ние, докато не се нагласим към пътя на тези големци, бихме изпаднали в заблуда ако се опитахме да ги разберем. Да, разумът е уред за отсяване на истината от заблудата, но не е безпогрешен. Той се превръща в безгрешна мярка само ако бъде допълнен с призива на тези големци. Ахиретските мъки и севаби идват след като човек стане обект на този призив.

[Разумът е като око, а ислямът е като светлина. Т.е. човешкият разум е слаб като окото, защото то е неспособно да вижда в тъмнината. Аллаху теаля – за да се възползваме от благото око – ни е създал слънцето. Ако липсваше то, наред с другите източници на светлина, нашето око не би вършило никаква работа, не бихме могли да избягаме от опасни предмети и места и да намерим полезни такива. Да, онзи, който не си отваря очите или е сляп, не би могъл да се възползва от слънцето, но и не би имал право да припише този недостатък на него.

По същия начин, нашият разум не би могъл сам да разбере духовността и да отсее полезните и вредни неща. Аллаху теаля, за да може да се възползваме от нашия разум, е създал пейгамберите и сиянието на исляма. Ако пророците “алейхимуссалевату весселям” не ни бяха показали пътя за земно и ахиретско спокойствие, разумът не би могъл да го намери и не би струвал нищо. Не бихме могли да се опазим от опасности и вреди. Факт е, че онези хора и народи, които не следват исляма и нямат достатъчно разум, не биха могли да извлекат полза от пейгамберите и да се опазят от земни и ахиретски беди. Никой човек не би могъл да е щастлив, с колкото техника, власт и пари да разполага, докато не извърви по пътя, показан от пейгамберите. Колкото щастливи и усмихнати да изглеждат, сърцата на подобни хора леят кървави сълзи. Онези, които живеят спокойно в земния и ахиретския живот, са само тези, които следват пейгамберите. Нека да допълним и това, че за да се постигне щастие, не е необходимо да се каже само “Мюсюлманин съм!” Ислямът трябва добре да се изучи и да се приложи на практика.]

Въпрос: Щом безкрайното мъчение в ахирета зависи от това дали е приет призивът на пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” или не, как би могло да се каже, че тяхното изпращане от страна на Аллаху теаля е проява на милост за световите?

Отговор: Аллаху теаля ги е изпратил, за да оповести за себе Си и за Своите качества. Това знание е причина за вечно щастие. Нещата, които са подходящи за Аллаху теаля, от онези, които не са, са разграничени чрез техните знания, защото нашият сляп и сакат разум е създаден от небитието

и пак изчезва, не може да поддържа своето битие. Кой би могъл да узнае и изнамери онези неща, които са характерни за онова безкрайно Битие, Коего не съдържа небитие и Чиито имена, качества и дела са безкрайни? Нима би могъл да отсее неподходящите за Него неща и да се опази от тяхното произнасяне? Тъй като самият той е несъвършен, много пъти приема съвършенството за несъвършенство и несъвършенството за съвършенство. Фактът, че пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат” са ги разграничили и оповестили, според този факир, е над всички блага и добрини. Кой би могъл да е по-долен от онзи, който приписва на Аллаху теаля онова, което е неподходящо за Него [например, състоянието на небитие]! Онова, което разграничава правдата от заблудата и онези, които нямат право да бъдат служени, от истинското Битие, което заслужава да бъде почитано, са словата на тези големци. Аллаху теаля зове хората към правия път чрез техните слова. Отрежда близост на Своите раби към себе Си чрез тяхно посредничество. Изучаването на онова, което Той харесва, се улеснява чрез тях. Чрез знание от тях става ясно кое творение и каква част от него ни е позволил или не Аллаху теаля, Създателят и Собственикът му. Пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат” имат още много други ползи. Следователно, тяхното изпращане от Аллаху теаля е несъмнено милост и добро. Но каква вина имат пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат” и защо тяхното изпращане да не е милост ако някой, бивайки подведен от своя нефс и прокълнатия шейтан [и писанията на безбожници], не повярва в тях и техните слова, не прочете книгите на ислямските учени, специалисти по религия, и не изпълни повелите им?

Въпрос: Дори по сътворение разумът да е неспособен да разбира нещата, които се отнасят до Аллаху теаля, дали не би могъл да напредне, да се прочисти и да постигне неразбираема връзка с Него? Дали хората – без да бъдат пратени знания на пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат” чрез меляике – не биха могли да получат знания, характерни за истинското и реално Битие, чрез своя разум, непосредствено от Него?

Отговор: Разумът може да установи подобна връзка, но докато е на този свят, би останал свързан с тялото. Не би могъл да се отърве от тази връзка; не би могъл да прекъсне връзка с това временно битие. Илюзията непрестанно битува около разума, а въображението стои редом с него. Гневът и страстите на нефса не го напускат. Амбициите и интересите не го оставят насаме. Състоянията на забравяне и грешене, неразделни качества на човека, не се отделят от него. Земното качество да се греша и да се бърка доброто и злото не биха могли да се съблекат от него. Имайки предвид всичко това, как би могло да се разчита на разума във всяко отношение? Решенията и повелите на разума не биха могли да се опазят от намеса на илюзията и влияние на въображението; не биха могли да се опазят от опасността да се забравя и греша. Меляикетата, от друга страна,

не притежават нито едно от тези недостатъци. Тези мръсотии и злини не биха могли да ги изцапат. Ето защо меляикетата несъмнено не грешат и на тях би могло да им се има доверие. Вероятността за намеса на илюзия, забрава или допускане на грешка не би могла да намери път към вестите, донесени от тях. Понякога, когато възжелая да оповестя част от знанията, които пристигат по пътя на душата, усещам, че се появяват неправилни начала, по пътя на илюзията и въображението, и по неволя ги бъркам с останалите. Понякога сочат начина на тяхното разграничение. Ето поради тези причини в духовните знания се примесва грешка, която заличава доверието във всички тях.

На въпроса може да се отговори и така: Разумът напредва и се изчиства само чрез извършване на неща, които Аллаху теаля харесва, т.е. чрез изучаване и изпълняване на ислямските закони. За целта трябва да се научат знанията, донесени от пейгамберите “алейхимуссалевату весселям”. Т.е. без знание от тях разумът не би могъл да се прочисти и напредне. Признаците на сияние, които са наблюдавани в някои неверници и грешници, не произлизат от чистотата на сърцето, а от блясъка на нефса, а той, от своя страна, не става за нищо, освен за отклонение от правия път, загуба и вреда. При тях, във времена на блясъка на нефса, се наблюдава състояние, в което започват да говорят за някои незнани неща. То се нарича истидрадж и им се дава, за да ги повлече бавно и постепенно към гибел и наказание. Нека Аллаху теаля опази всички ни от подобни бели в името на Най-великия пейгамбер “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат ве аля алихи ве аля куллин”!

Т.е. божествените закони, предадени от пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, са все милост и добрина от Негова страна, а не затруднение, мъчение и притеснение (за рабите), както твърдят мулхидите, зъндъците [муртедите и масоните], и не противоречат на здравия разум. Тези безбожници често казват: “Нима би било възможно да се приеме за милост, че е съобщил трудни и изморителни неща на Своите раби и им казал, че ако ги извършат, ще отидат в Ада! Не биваше да им повелява нищо! Всеки трябваше да яде и върши каквото си иска. Ето това би било проява на милост!” Какви долни и глупави твърдения! Нима изобщо не мислят, че разумът повелява да се благодари на онзи, който върши добро. Законите на исляма показват начина на оказване на благодарност към Аллаху теаля, Който изпраща всички добрини и блага. Следователно законите на исляма са нещо, което разумът иска (и харесва). Освен това световният ред зависи от тях (т.е. само те могат да осигурят ред на този свят). Ако Аллаху теаля беше оставил всеки човек на своя произвол, на света не би имало нищо друго, освен зло и анархия. Ако ги нямаше харамите на Аллаху теаля, онези, които тичат зад удоволствия на нефса, биха нападали имота, живота и честта на другите хора, което би довело до зло, бъркотия, вреда и гибел. [Нямаше да има благоустроени

държави, спокойствие и цивилизация. Хората щяха да се превърнат в зверове. Дори и днес се набива на око, че в законите на народи, които отричат Аллаху теалю, не харесват исляма и се хвалят със своята разюзданост, продиктувани от смелостта на невежеството, фигурират голяма част от повелите на Аллаху теалю. Виждаме как всички хора, отдалечавайки се от основите на религията, се гърчат в проблеми като затруднено препитание, мизерия, изтезания и мъки. Набива се на око, че въпреки изумителния напредък в техниката и науката, човешките страдания и нещастия не намаляват, а напротив, растат. Аллаху теалю е повелил онези неща, които довеждат хората до щастие, а възбрания онези, които довеждат до гибел. Дори да изповядва някоя религия или не, без значение дали го прави съзнателно или не, човек ще бъде толкова спокоен и щастлив на този свят, колкото следва тези повели и забрани. Те са като полезно лекарство – всеки, който изпие от него, ще се излекува. Днес виждаме как безбожни народи постигат успех в много от своите дела. Това е продиктувано от факта, че работят по начин, съгласуван с Коран-и керим. Но за да се постигне и ахиретско щастие, трябва да се последва свещения Коран с вяра в него.] 179-о знамение на сура Бакара, където по смисъл се казва: **“О, разумни хора, помислете! Ако го направите, ще разберете, че в Моята заповед “Убийте убицеца!” има живот, а не смърт.”** Двустиише:

Ако съдията нямаше сопа,

Пияният неверник би повърнал в Кяабе!

Нека да допълним, че Аллаху теалю е безусловният Собственик на всичко. Всички хора са Негови създания и раби. Всички Негови повели и дела са уместни и полезни. В тях няма проява на гнет и развала. Подчинените нямат право да питат своите господари за причината на повелите им. Кой би имал право да Го пита ако беше сложил всички в Ада и ги беше подложил на безкрайно мъчение? Защото Той използва онова, което е създал (Своята собственост). Няма ничия друга собственост, че да става въпрос за посегателство и гнет. Реално погледнато имотите, които хората използват и с които се хвалят, не са техни, а на Аллаху теалю. Не Неговото, а нашето посегателство към тях е гнет. Аллаху теалю – поради изискванията на земния живот и ред други ползи – ни е позволил да ги използваме ала те в своята същност остават Негови. Следователно ние трябва да ги използваме само толкова, колкото ни е позволил (сторил мубах) техния Собственик.

Всички неща и повели, които пейгамберите “алеихимуссалевату веттеслимат” са ни предали от Аллаху теалю, са истини.

Мухбир-и садък “алеихи ве аля алихиссалюту весселям” ни е съобщил, че неверниците и грешните мюсюлмани ще бъдат подложени на гробно наказание. Когато неверниците и мюсюлманите бъдат положени в гроба, два ангела на име Мункер и Некир ще им зададат въпроси. Тъй като гробът е преход между земния и ахиретски живот, гробното наказание, от една

страна, прилича на земните, защото не е вечно, а, от друга страна, прилича на ахиретските и е от техен тип. 36-о знамение на сура Му'мин, където по смисъл се казва: **“Сутрин и вечер ще бъдат измъчвани с огън”**, разкрива гробното наказание. Благата в гроба приличат и на земните, и на отвъдните.

Честит е онзи, чиито грехове и недостатъци се опрощават с благо от страна на Аллаху теаля и не става обект на порицание заради тях. Блажен е и онзи, който става обект на упрек и земни притеснения, които довеждат до опрощение на греховете му. Колко блажен е и онзи, който не се изчиства с това, а го подлагат на стесняване и мъчение в гроба, с което му заличават греховете и го завеждат на сборището чист. Пак би било проява на справедливост ако той не се изчисти и с тях, а бъде подложен на ахиретско мъчение. Ала в какво трудно състояние ще са в онзи Ден онези, които са греховни, засрамени и с черни лица. Мюсюлманите сред тях накрая пак ще постигнат милост и ще бъдат опазени от вечно пребивание в огъня на Ада. Колко голямо благо е това! О, Господи, не загасвай сиянието на вярата, с което си ни дарил, и прикрий нашите недостатъци! Ти си Всемогъщ!

[Петото условие на имана е да се вярва в Ахиретския ден.] Съдният ден несъмнено е истина. В онзи Ден небесата, звездите, земята [върху която живеем], планините, моретата, животните, растенията и металите, т.е. всичко [материята и енергията] ще изчезне. Небесата ще се раздробят, звездите ще се разпръснат, земята и планините ще се превърнат в прах и ще се разсипят. Това унищожение ще настане с първото протръбяване на Рога (Сур). След второто всичко отново ще бъде съживено, хората ще станат от гробовете си и ще се съберат на сборището махшер. Старогръцките философи [и онези, които се имат за учени в природните науки], т.е. онези, които се опитват да разрешат всичко с акъл, казаха, че небесата и звездите няма да изчезнат. [Твърдят, че науката не приема тяхното унищожение и че всичко ще продължи както си е било досега. С това си поведение клеветят природните знания, които се базират на проучвания и опит.] Тъй като разумът на част от тях изобщо не работи, твърдят, че са мюсюлмани и изпълняват голяма част от ахкям-ъ ислямийе. Още по-странно е да се види, че някои мюсюлмани им вярват, четат техните книги и дори ги мислят за ислямски учени. Ядосват се на онези, които разкриват тяхното неверие. Хвалят и защитават тези неверници. Факт обаче е, че тези неверници не вярват в Коран-и керим и хадис-и шерифите. Отричат онова, което всички пейгамбери са съобщили с единодушие. В тази връзка в Коран-и керим има много свещени айети, като например:

“Когато слънцето почернее и звездите избледнеят.” (сура Теквир)

“Когато небесата се разцепят и чуят повелите на своя Господ, и се подчинят.” (сура Иншикак)

“Онзи ден небесата несъмнено ще се разцепят.” (сура Небе)

Тези хора не знаят, че за ставане на мюсюлманин не е достатъчно да се каже само Келиме-и шехадет. Трябва да се повярва във всичко, което е задължително, да се отдалечи от слова и дела, които стават причина за неверие, и да не се обичат неверниците. Тези неща са задължителни за ставане на мюсюлманин. Само така човек би могъл да стане мюсюлманин. Ако ли не, не може.

В ахирета ще бъдем подложени на равносметка относно земните дела. Там има характерна за ахирета везна и преход (мост), наречен Сърат. Това ни е съобщено от Мухбир-и садък “алейхи ве аля алихиссаяту весселям”. Това, че невежи хора, които не знаят какво е пророчество, не вярват в тези неща, не доказва, че наистина ги няма. Да се твърди, че ги няма онези реално съществуващи неща е празнословие. Пророческият макам е над капацитета на ума. Да се прави опит за нагласа на словата на пророците към ума е равносилно на липса на вяра и доверие в пророчеството. В ахиретските дела трябва да се следват пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат” без да допитва до ума. Пророческият макам е отвъд границите на ума. Разумът си мисли, че онова, което не разбира, не е съгласувано с него. Докато умът не последва пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат”, не би могъл да достигне до високи степени. Едно е нещо да противоречи на друго нещо, съвсем друго е нещо да не може да достигне до второ нещо, защото дали противоречи или не се разбира само след като бъде разбрано (проумяно).

Дженнетът и Джехеннемът съществуват. В Съдния ден, след равносметката, много хора ще отидат в Рая и много хора в Ада. Наградите на Рая и мъченията на Ада са безкрайни. Това са неща, ясно посочени в Коран-и керим и хадис-и шерифите. Мухйиддин-и Араби “куддисе сиррух” в своята книга “Фусус” казва: “Накрая всички ще постигнат милостта Му.” Съобщава свещения айет със смисъл **“Моята милост изпокри всичко”** и казва: “След като неверниците останат в Ада за три хиляди години, Адът ще стане прохладен и приятен за тях, както земният огън стана прохладен за Ибрахим “алейхисселям”. Аллаху теая може да се отметне от Своето слово, където бе обещал мъчение.” Казва още: “Никой евлия не е казал, че неверниците ще останат в Ада за вечно.” Тук също се отделя от правия път. Не можа да разбере, че 155-о знамение на сура Араф, където по смисъл се казва: **“Моята милост обхвана всичко”**, означава “В земния живот Моята милост е и за мюсюлманите, и за неверниците.” В ахирета за неверниците няма да има и частица милост. В Коран-и керим – след като се каже **“Моята милост обхвана всичко”** – пише още **“Моята милост е за онези, които се боят от Мен, отбягват харамите, дават своя зекят и вярват в Коран-и керим.”** Мухйиддин-и Араби “куддисе сиррух” чете първата част на свещения айет, а оставя последната. По-нататък в свещения айет се казва, че милостта на Аллаху

теаля е за притежателите на вяра и щедрост. 47-о знамение на сура Ибрахим, където по смисъл се казва: **“Не мислете, че Аллаху теаля би се отвърнал от Своята дума, която е дал на пейгамберите Си”**, не показва, че би се отметнал от обещанията, които е дал на другите. Може би тук под думата, която е дал на пейгамберите, се има предвид обещанието, че пейгамберите ще бъдат по-силни от неверниците и ще надделеят над тях, което от своя страна – посредством пророците – се отнася и за неверниците. Следователно този свещен аят показва, че Той няма да се отметне от думата, която е дал хем на пейгамберите, хем на техните врагове. Свещеният аят, който е изтъкнал като довод за думите си, всъщност разкрива грешката му. Нека да допълним, че да не се спази обещание, дадено на врагове, е проява на лъжа, както да не се спази дума, дадена на приятели. Да се каже това относно Аллаху теаля е много безпочвено, защото Му се приписва лъжа. Много е грозно да се каже, че: **“Аллаху теаля нямаше да накаже неверниците, но за да ги въведе по правия път, им каза, че ще ги подложи на вечно мъчение.”** Частта от твърденията му, че евлиите са казали, че неверниците няма да останат в Ада, са неща, които е разбрал чрез кешф. В онези знания, които идват в сърцето, се случват много грешки. Подобни кешфове, които противоречат на писанията на ислямските големци, които са базирани на знания от Пейгамбера ни **“салляллаху алейхи ве селлем”** и Есхаб-и кирам **“ридвануллахи алейхим еджма’ин”**, нямат никаква стойност. [Ибни Теймийе (Ибн Теймия) също отрича вечното пребивание на неверниците в Ада.]

[Второто условие на вярата от шестте е да се вярва в битието на ангелите.] Меляикетата са раби на Аллаху теаля. Не вършат грехове, не грешат и не забравят. В 6-о знамение на сура Тахрим по смисъл се казва: **“Ангелите не се противят на Аллаху теаля в Неговата повеля към тях и вършат, каквото им се повели.”** Не ядат и не пият. [Т.е. нямат нужда да ядат и да пият.] Нямат пол. В Коран-и керим за тях се споменава с думи, характерни за мъже, защото мъжете по отношение на жените имат по-висока чест и степен. Ето поради тази причина Аллаху теаля споменава за себе Си с подобни думи и букви.

Аллаху теаля е избрал пейгамбери, както сред хората, така и сред ангелите. Повечето от учените на ехли суннет са казали: **“Великите хора имат по-висока степен от великите ангели.”** Имам Газали, имам Малик и шейх Мухйиддин-и Араби са казали, че меляикетата имат по-висока степен. Според разбирането на този факир виляйетското крило на ангелите е над виляйетското крило на пейгамберите, но пейгамберите имат степен, до която ангелите не биха могли да достигнат. Тази честита степен произлиза от земните елементи в телата им **“алейхимуссалевату веттеслимат”**. Това е нещо, което е характерно само за хората. На този факир бе показано, че виляйетската висока в сравнение с пророческата е

едно нищо, тя не струва дори колкото една капка в сравнение с голямо море. Следователно висотите, които идват по пътя на пророчеството са в пъти над тези, които идват по пътя на вилията. Т.е. висотата от всички гледни точки принадлежи на пейгамберите, а от една на меляикетата. Истината по въпроса е онова, което са казали мнозинството учени на ехли суннет. Нека Аллаху теаля дари техния труд с прещедра отплата! Казано иначе, никой евлия не може да достигне до степената на никой пейгамбер. Главата на велията е винаги под крака на някой пейгамбер.

Трябва добре да се знае, че без значение за какво иде реч, ако между словата на софийе и учените се появи някакво несъответствие, след задълбочена промисъл се вижда, че са прави учените, защото те следват пророците “алейхимуссалевау веттеслимат” и гледат техните степени и тамошни знания. Суфиите, от своя страна, гледат вилияетските степени на пророците и тамошните познания (марифети). Няма съмнение, че знанията, придобити от пророческия макам, са по-правилни от тези, придобити от вилияетския. Тези знания ги бях написал по-просторно и задълбочено в онова писмо [260.], което написах до моя син скъп Мухаммед Садък, притежател на дълбоки знания и истини и постигнал милостта и фейза на Аллаху теаля. Който желае, би могъл да прочете оттам! [Тъй като муршид-и кямитите са големи учени на степената иджтихад, те хем притежават знания (илм), хем марифети. Т.е. те са зул-дженахайн. Онези неща, които се разбират чрез разум, се наричат илм, а онези, които се разбират със сърце, ма’рифет или ирфан.]

ИМАН означава да се вярва от сърце в онези неща, които учените на ехли суннет “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” са казали, че са от религията. Казано е, че езикът трябва да потвърди вярата в сърцето. [Изявата с думи не е самата вяра, а е нейно разкриване. Онзи, който не разкрива своята вяра без извинение, става кяфир. Ако има икрах, т.е. опасност от смърт или отрязване на крайник или нанасяне на силна болка, разкриването на вяра отпада и онзи, който не я разкрива или казва противното, не става кяфир. Това допълнение е взето от книгата “Милел-нихал”.]

Признакът на вярата в сърцето е да се бяга от неверието и признаците на неверие, като пояса, който свещениците запасват, например. Да се бяга от неверие означава да не се обичат враговете на Аллаху теаля. Когато неверниците са силни и има опасност да нанесат вреда, не бива да се обичат само от сърце, но когато няма опасност, трябва да им се противопоставя хем със сърце, хем с всички други средства. В Коран-и керим Аллаху теаля повелява на любимия Си Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем” да не обича неверниците и мунафъците, и да работи, за да ги превъзхожда, защото докато не се стои далеч от враговете на Аллаху теаля и Пейгамбера Му “салляллаху алейхи ве селлем”, обичта към Тях ни би била истинска. Да се твърди, че се вярва, без да се отбягва неверието, е

като да се вярва в две религии; такъв човек се нарича муртед. Такива хора трябва да бъдат приети за лицемери. За да има вяра в сърцето, то трябва да се изчисти от неверие; това е задължително. Най-ниската степен на това отдалечаване се изразява в отбягване със сърце, а най-високата – да се отбягва хем със сърце, хем с дела. Превод на персийски стих:

Не би могло да се установи приятелство, докато не се прояви вражда!

Някои хора са интерпретирали това условие на обичта грешно и помислили, че за да се обича Ехл-и бейт “радияллаху теалю анхум”, трябва да се прояви вражда към тримата халифи на Пейгамбера ни “радияллаху теалю анхум” и повечето мюсюлмани. Тези им слова са твърде грешни, защото признакът на любовта е да не се обичат враговете на любимия, а не всички, освен него. Всеки разумен човек знае, че сподвижниците на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” не бяха враждебно настроени спрямо Ехл-и бейт. А що се отнася до най-великите сред тях – тримата халифи, те пожертваха имот и живот в името на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Загърбиха позиция и слава за него. Да се обича Ехл-и бейт е явна повеля на Коран-и керим спрямо всички мюсюлмани. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” призова и упъти хората към безкрайно щастие; в замяна на това благо се иска да се обича неговият Ехл-и бейт “ридвануллахи теалю алейхим еджма’ин”. Следователно, как би могло да се помисли и каже, че тези големци са били враждебни към Ехл-и бейт?

Качеството на Ибрахим “алейхисселям” да се дистанцира от враговете на Аллаху теалю го стори толкова велик и му отреди второто място сред цялото творение, и го дари с чест да стане баща на пейгамбери. В сура Мумтехине Аллаху теалю по смисъл казва: **“О, вярващи, вървете по красивия път, показан ви от Ибрахим “алейхисселям”! Т.е. и вие бъдете като него и му’мините, които бяха заедно с него! Те рекоха на неверниците: “Не очаквайте обич от нас, защото вие не се подчинявате на Аллаху теалю, а служите на друг. Не обичаме и онези неща, на които се кланяте. Не вярваме във вашата измислена религия. Тази раздяла стана причина за вражда между нас. Докато не повярвате в единството на Аллаху теалю и приемете повелите Му, тази раздяла няма да се изкорени от сърцата ни и ще се прояви всячески.”**

Според този факир “рахметуллахи теалю алейх” няма друго дело и ибадет – по отношение на печелене доволството и обичта на Аллаху теалю – като да се отвърща от неверието. Към неверниците и неверието вражда проявява самият Аллаху теалю (Неговият зат). Всички божества и техните поклонници са врагове на Зат-ъ иляхийе. Безкрайното горене в Ада е наказанието за това скверно дело. Това не се отнася за страстите на нефса и всякакви други грехове. Враждата на Аллаху теалю към тях не е с Неговия зат, а с Неговите качества. Гневът на Аллаху теалю спрямо грешниците не е на Неговия зат, а на качеството Му гняв. Наказанието към

тях е все с Неговите качества и дела. Ето защо грешниците няма да останат в Ада за вечно, а повечето от тях – ако пожелае – ще опрости [без да ги хвърли в Ада]. Тъй като враждата на Аллаху теаля към неверието и неверниците произлиза от Неговия зат, качествата Му рахмет и реф’ет (милост) няма да настигнат неверниците в ахирета и да заличат враждата на Неговия зат. Враждата на Неговия зат е по-силна от милостта на качеството Му. Онова, което се прави с качество, не заменя онова, което се прави със зат. В хадис-и кудси се казва: **“Моята милост надделя над Моя гняв.”** Т.е.: **“Моето качество милост надделя над Моето качество гняв.”** С други думи, Моето качество милост надделя по отношение на грешните мюсюлмани, а не **“Качеството милост надделя над гнева на същината на Аллаху теаля по отношение на неверниците.”**

Въпрос: В земния живот Аллаху теаля проявява милост и към неверниците. Следователно, може ли да се каже, че в земния живот качеството милост надделява над гнева на същината Му (зат)?

Отговор: Милостта към неверниците в земния живот е привидна. Т.е. тя реално е истидрадж, който изглежда като милост. В сура Му’минун по смисъл се казва: **“Нима многото имот и деца, които даваме на неверниците, са помощ и добрина от Наша страна към тях? Нима смятат, че в отплата на тяхното неверие им пращаме незабавно добрини в изобилие и по най-бърз начин? Не, не е така. Тази помощ не е проява на добро към тях, а истидрадж. Тя е, за да се озверят и отидат в Ада.”** Свещеният аят в сура Араф и Нун, където по смисъл се казва: **“Бавно и постепенно ги доближавам към наказанието, но не го осъзнават. Колкото повече престъпват, толкова увеличавам за тях земните блага и им давам възможност. Заблуждават се. Мъчението, което подготвих за тях, е много силно (много болезнено).”**

ПОЛЕЗНА ДОБАВКА: Безкрайното горене в Ада е в отплата на неверието. Тук се казва: **“Учените са съобщили, че онзи, който, имайки вяра, извърши нещо, което да е от символите на неверие или тяхна традиция, т.е. ако отдаде значение на техни ибадети, традиции и празници, напуска исляма.”** [Защото тези състояния произлизат от неотбягване на неверието.] Повечето днешни мюсюлмани са въввлечени в тази бяла. Според това слово на нашите учени повечето хора в Индия, които днес наричане мюсюлмани, ще изтърпят вечно наказание в Ада. Въпреки това Пейгамберът ни **“салляллаху алейхи ве селлем”** е казал: **“Онзи, който в своето сърце има вяра, колкото частица, няма да остане в Ада за вечно.”** Какво ще кажете Вие?

Отговор: Ако човек не повярва, не хареса или се усъмни в нещо, в което е задължително да се повярва, вярата го напуска и става кяфир. Ще гори в Ада за вечно. Ако човек повярва, че всяко слово на Расулүллах е правилно и полезно и всичко, което не съответства на тях, е грешно и вредно, и умре с тази вяра, но през живота си се е присъединявал към традициите и

празниците на неверниците, и е правел като тях в техните свещени дни и нощи, ще отиде в Ада, но заради частицата вяра в сърцето си [поради това, че е повярвал във въпросните неща по сбит начин] няма да остане там за вечно. [Човек, за да се приеме за повярвал по сбит начин, трябва да повярва в онези неща, в които е задължително да се повярва, без да прояви съмнение.] Този факир бях отишъл да посетя един болен човек. Беше в предсмъртно състояние. Насочих се към сърцето му. Видях, че е почерняло. Положих голямо старание, за да изчистя този зулмет, но не успях да помогна с нищо. След дълги усилия стана ясно, че онази чернота е мътнината на неверието и характерните му качества, които произхождат от връзката му с неверниците и неверието. Колкото и да се помъчих, не успях да изчистя зулмета. Стана ясно, че те биха могли да се изчистят само с джехеннемски огън, с който се наказва неверието. Но тъй като в сърцето му се виждаше и сияние на вяра, колкото частица, сетне ще бъде изведен от Ада. Когато видях, че болният почина по този начин, потънах в размисли дали да откланям неговия погребален намаз или не. След дълго търсене на отговора със сърце, разбрах, че трябва да го изпълня. Т.е. трябва да се изпълни погребалния намаз на онези хора, които имат вяра в сърцата си, но дружат с неверниците и имитират техните празници [дори без да има зарурет]. Не бива да ги приемаме за неверници. Ето това трябва да бъде отношението ни към подобни хора днес [в Индия]. Трябва да се повярва, че те ще излязат от Ада благодарение на своята вяра. Но онези, които нямат никаква вяра [т.е. онези, които не харесват дори едно слово или практика на Мухаммед “алейхисселям”], няма да постигнат милост и прошка и в замяна на своите неверие ще останат в мъчението на Ада за вечно. [Моля, прочетете 481-а стр. от петия том на “Ибни Абидин” “рахметуллахи теаля алейх”! Враговете по религия, за да подведат мюсюлманите, се опитват да покажат празниците и традициите на неверниците за свещени дни и традиции на мюсюлманите. Опитват се да прикрият факта, че те са признаци на неверие. Младите и чисти мюсюлмани не бива да се подвеждат от тях. Трябва да попитат истинските мюсюлмани, които кланят намаз, или своите информирани роднини и семейни приятели, и да се опазят, защото днес по отношение на разграничаване на вяра и неверие и правилно изпълняване на ибадети невежеството не би могло да се приема за оправдание никъде по света. Онзи, който се подвежда и попада в капан поради непознаване на своята религия, не би могъл да се избави от Ада. Днес Аллаху теаля е разчул Своята религия из всички части на света и изучаването на вяра, халял, харам и фарз е много улеснено. За всеки е фарз да ги изучи толкова, колкото е нужно.]

Казано иначе онзи, който има частица вяра [т.е. повярвал е от сърце в значението на Келиме-и тевхида по сбит начин и не е направил нещо или изговорил слово, което да заличи вярата], но е участвал в празниците и

традициите на неверниците, ще бъде подложен на мъчение в Ада, но няма да остане там за вечно. Що се отнася до онези му'мини, които са извършили големи грехове [и починали без да извършат тевбе]: Ако Аллаху теаля пожелае, би ги простил, но ако пожелае, би ги подложил на мъчение в Ада, докато се прочистят. Според разбирането на този факир “каддесаллаху теаля сиррахул'азиз”, джихеннемското мъчение, вечно или временно, е заради неверието, следите на неверие или петна (примеси) от неверие. Големите грехове на онези мюсюлмани, които се дистанцират от неверието, ще бъдат опростени от Аллаху теаля или в името на вярата или заради техните покаяние с език и сърце и извършване на праведни дела с тяло, или чрез застъпничество. Ако грехът съдържа кулов хак, трябва да се иска прошка и от неговия собственик. Онези, които не постигнат прошка по този начин, ще бъдат подложени на земни страдания или мъки по време на смъртта, които ще ги изчистят. Ако не стане и с тях, ще бъдат подложени на мъчение в гроба, а други, освен него, ще бъдат подложени на мъки и в Съдния ден, с което греховете им ще свършат и няма да има нужда от огъня на Ада. В 82-о знамение на сура Енам по смисъл се казва: **“Онези, които не смесват вярата с ширк, са опазени от вечно пребивание в Ада. За тях не съществува подобен страх.”** Този свещен аят доказва правотата на нашето слово, защото тук под “гнет” се разбира ширк. Само Аллаху теаля знае истината за всичко.

Въпрос: Аллаху теаля съобщава, че вършителите и на други грехове, освен куфр, ще влязат в Ада. Например, казано е, че наказанието на онзи, който несправедливо убива един мюсюлманин, ще е вечно пребивание в Ада. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Онзи, който съзнателно не изпълнява един намаз и не го навакса, ще бъде подложен на наказание в Ада в продължение на едно хукбе.”** [Едно хукбе е равно на осемдесет ахиретски години.]

Ако се каже, че наказанието в Ада не е само за неверниците, бихме отговорили така: Убиецът на мюсюлмани ще остане за вечно в Ада ако приеме това свое дело за халял или не му отдава значение (подценява харамата). Това е значението, което са дали учените на ехли суннет “рахметуллахи теаля алейхим еджма'ин” в своите тefсири. Преданията, в които се споменава за безкрайните мъчения, на които ще бъдат подложени извършителите на други грехове, визират примесите на неверие в тези грехове. Например, да се извърши грях с чувство на омаловажаване или подценяване на някоя повеля на исляма, като намаза. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Ще се застъпя за онези от моята общност, които са извършили големи грехове.”** В друг хадис-и шериф се казва: **“Милостта на Аллаху теаля е за моята общност. За нея няма мъчение в ахирета.”** Предаденият смисъл на гореспоменатия аят подсилва нашето слово. [Самоубийството е по-голям грях от убийство на човек.]

В писмото, което написах на моя син Мухаммед Саид “рахметуллахи алейх” [259. писмо] бях подробно написал какво ще е състоянието на онези деца на неверниците, които са починали преди да станат пълнолетни според исляма, и с онези хора, които са израснали в изолирани райони и умрели без да чуят за някоя религия, и с онези безбожници, които са умрели след като религиите са били изопачени от угнетители и не видели появата на нов пейгамбер. Моля, прочетете оттам!

Дали вярата расте и намалява? Във връзка с това ислямските учени са казали различни неща. Имам а’зам Ебу Ханифе “радияллаху анх” е казал, че тя не расте и не намалява. Имам Шафи “рахметуллахи алейх” е казал, че расте и намалява. Вярата е убедеността на сърцето, в нея не би могло да има количествено изменение, защото вяра, която расте и намалява, не би могла да бъде наречена иман, а предположение (защото предположението расте и намалява, а убедеността не – или си убеден или не). Чрез извършване на ибадети, т.е. на неща, които Аллаху теаля харесва, иманът се полира, засиява. Когато се извърши харам, се размътва. Т.е. нараства и намалява неговото сияние – във връзка с извършените дела –, а не същината му (т.е. настъпва качествено, а не количествено изменение). Някои учени са нарекли сияйната вяра “голяма”, т.е., че е по-голяма от мътната вяра. С други думи, някои от тях сякаш не са приели вярата, която няма сияние, за вяра, а други са приели сияйната вяра за вяра, но казали, че е “по-малка” от тази с по-голямо сияние. Различните сияния на две вери са като срещуположни огледала. Все едно е да се каже, че по-чистото огледало, което показва срещуположните предмети по-добре, е повече огледало от другото. Други са казали, че огледалата са равни в своята същност, но различни в своите свойства. Собственикът на втория изказ е по-проницателен, първият изказ е по-повърхностен. Този пример, който бе отреден да бъде изказан от този факир “рахметуллахи теаля алейх”, заличи възраженията на онези, които не вярват във факта, че иманът не се променя като количество, но и не постави знак на равенство между вярата на мюсюлманите и тази на пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, защото тяхната вяра е много сияйна и дава в пъти повече плодове от тъмната и мътна вяра на общностите им. В един хадис-и шериф се казва: **“Вярата на Ебу Бекр-и Съдък “радияллаху анх” е по-тежка от сбора на вярата на цялата общност.”** Тази тежест е по отношение на сияния и светлина, а не в същината на вярата. Т.е. тежестта се изразяване в качество, а не в количество. Пейгамберите също са хора като всички останали. В тази връзка нямат разлика от другите хора. Разликата произтича от качествата им на зрялост и съвършенство. Онези, които не притежават тези качества, са като че ли различни от тях. Заедно с това по отношение на материална същност между тях няма разлика. Едните не са повече хора от другите. Не би могло да се каже, че тяхната човештина расте или намалява. Някои, говорейки за вяра, казаха, че тя се изразява в

“Потвърждение с език!”, но според това определение излиза, че предположението, наред с убедеността, също се приема за иман и може да расте и намалява, но истината е, че вярата се изразява в “Потвърждение със сърце.” Предположението и съмнението не биха могли да бъдат наречени вяра.

Имам а’зам Ебу Ханифе “рахметуллахи алейх” е казал: “Аз несъмнено съм му’мин”, а имам Шафи “рахметуллахи алейх”: “Аз съм му’мин иншаллах.” Разликата между тях е само в думите, защото когато се визира сегашния иман, трябва да се каже “Аз несъмнено съм му’мин”, а когато се визира имана по време на смъртта – “Иншаллах и тогава ще бъда му’мин (т.е. ще умра с вяра).” Но вместо да се каже иншаллах и придаде условност, най-добре е да се каже: “Несъмнено съм му’мин!”

Трябва да се повярва в кераметите на евлиите “каддесаллаху теаля есрарехум”. На този свят Аллаху теаля твори всичко посредством причини. Такъв е Неговият обичай [т.е. твори посредством реда и хармонията, които се изучават в уроците по природни науки]. Понякога чрез Своите евлии [любими раби] твори неща без посредничеството на причини и това състояние се нарича керамет. Онзи, който не повярва в тях, няма да е повярвал в онези събития, които се наблюдават винаги, често и из всички страни на света и чиято слава се предава от уста на уста. Аллаху теаля заради своите пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат” разваля Своя обичай и създава чрез тях неща, които никой не би могъл да направи. Тези неща се наричат чудеса, а онзи, който ги показва, съобщава на всички, че е пейгамбер. За разлика от тях, онзи, който показва керамет, казва, че не е пейгамбер, а следва един от тях “алейхисселям”. [Чудесата са характерни за пейгамберите “алейхимусселям”. Не е позволено да се използва тази дума за друг, освен за тях.]

Йерархията във величието на Хулефа-и рашидин [четиримата халифи на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”] е по реда на тяхното управление “ридвануллахи алейхим еджма’ин”. Ебу Бекр и Омер “радияллаху анхума” са по-високи като степен от всички мюсюлмани. Това е казано с единодушието на Есхаб-и кирам и Табиин. Повечето от имамите в исляма са го записали в своите книги. Един от тях е имам Шафи “рахметуллахи алейх”. Големият ислямски учен Ебул Хасен Ешари, събрал и записал вярата на ехли суннет, казва: “Фактът, че първо Ебу Бекр, а след него Омер са по-високопоставени над всички мюсюлмани, е очевиден и недвусмислен.” Имам Зехеби, един от големите учени, казва: “Когато хазрети Али “радияллаху анх” е бил халиф, сред голямо множество от хора е казал: “Ебу Бекр и Омер са най-великите в тази общност.” Ние чухме това от повече от осемдесетима души, които са били там.” Изредил е имената на повечето от тях и допълнил: “Онези, които не вярват в този факт, са много грозни и лоши хора. В Съдния ден ще намерят Аллаху теаля разгневен.” Имам Бухари, авторът на “**Бухари-и шериф**”, най-ценната и

достоверна книга в исляма след Коран-и керим, е казал: “Али “радияллаху анх” е рекъл: “Най-великият сред тази общност, след Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, е Ебу Бекр, а после Омер “радияллаху анхума”, а после някой друг.” Междувременно синът му Мухаммед ибни Ханефийе отвърнал: “А после си ти!” Хазрети Али рекъл: “Аз съм мюсюлманин от тази общност, като всеки друг.” Имам Зехеби и другите учени са казали: Имам Али “радияллаху анх” е рекъл: “Внимавайте, слушайте ме внимателно! Дочух, че някои хора са ме приемали за по-високопоставен от Ебу Бекр и Омер “радияллаху анхума”. Ако хвана един от тях, ще му приложи наказанието, което се полага на клеветниците, защото той е точно такъв.” Дара Кутни е казал: “Имам Али “радияллаху анх” е казал: “Ако хвана един от онези, които са ме приемали за по-велик от Ебу Бекр и Омер “радияллаху анхума”, ще го накажа с бой, както се наказват клеветниците.” Подобни предания са толкова много от повечето от Есхаб-и кирам “радияллаху анхум”, че никой не би могъл да ги отрече. Дори Абдурраззак, един от големите шиитски учени, е казал: “Аз приемам Ебу Бекр и Омер за по-велики от Али “радияллаху анхум”, защото той ги приемаше за такива. Ако не постъпя така, няма да съм го последвал, въпреки че го обичам много. А това ще е голям грях за мен.”

[Един евреин на име Муртеза е написал книгата “Хуснийе”, измислил е множество истории и казал, че тримата халифи са неверници. В книгите “Есхаб-и кирам” и “Хак Съюзун Весикаларъ” са дадени хубави отговори на тях. Истинските алевии, които се движат по пътя на хазрети Али, никога не са изговаряли толкова грозни и долни слова.] Онова, което написахме за Ебу Бекр и Омер “радияллаху анхума”, го взехме от книгата “Сава’ък-ул-мухрика” на големия ислямски учен Ибни Хаджер-и Хейтеми “рахметуллахи алейх”. [Тази книга е отпечатана през 1404 [1984] г. и 1419 [1998] г. в Истанбул.]

Що се отнася до превъзходството на имам Осман над имам Али “радияллаху анхума”: Повечето учени на ехли суннет са казали: “Най-възвишеният сред мюсюлманите след Шейхайн [Ебу Бекр и Омер] е Осман и после Али “радияллаху анхум”. Това са казали и имамите на четирите мезхеба. Дори да се говори, че имам Малик се е усъмнил в превъзходството на Осман “радияллаху анх”, в “Шифа” на Кадъ Ияд пише: “По-късно каза, че имам Осман превъзхожда имам Али”, а имам Куртуби е допълнил: “Иншаллах това е истината.” Имам а’зам Ебу Ханифе е казал: “Признакът на ехли суннет е да се приема превъзходството на Шейхайн и да се обичат двамата зетьове.” Някой може да каже, че това слово на имама разкрива, че не приема един от тях за по-велик от другия, но според разбирането на този факир тук се крие друга причина: Във време на двамата зетьове “радияллаху анхума” сред мюсюлманите се появи безредици и фитнета, в сърцата се появи студенина и огорчение; ето заради тези причини имамът е приел за подходящ израз “да се обича двамата

зетьове” и казал, че обичта към тях е признакът на ехли суннет. Нима би могло да се каже, че имам а’зам Ебу Ханифе е бил в съмнение относно превъзходството на Осман “радияллаху анх”, при условие, че книгите на ханефитския мезхеп са пълни с изявлението, че: “Превъзходството е по реда на тяхното управление.” Казано сбито, превъзходството на Шейхайн е категорично, но превъзходството на Осман над Али “радияллаху анхум” не е толкова категорично, но заедно с това, не бива да бъдат наречени неверници онези, които отричат превъзходството на Осман, та дори на Шейхайн. Подобни мюсюлмани трябва да бъдат приети за ехл-и бидат и еретици, защото част от учените не са ги нарекли неверници. Тяхното състояние е като това на мерзавца Йезид, когото ислямските учени не позволили да се къдне, защото не се знае като какъв е умрял.

Да се ранява Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” чрез необичане на Хулефа-и рашидин е като да се ранява чрез необичане на имам Хасен и имам Хюсеин “радияллаху анхума”. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Бойте се пред Аллаху теаля от огорчаване на моя Есхаб! След мен, не ги приемайте за лоши. Онзи, който ги обича, ги обича заради мен. Който проявява вражда към тях, ще е проявил към мен. Който огорчава тях, ще е огорчил мен, а който огорчава мен, ще е огорчил Аллаху теаля и Той ще го накаже.”** В 57-о знамение на сура Ахзаб по смисъл се казва: **“Проклети да са онези, които огорчават Аллаху теаля и Неговия Пейгамбер “салляллаху алейхи ве селлем”!**” Големият ислямски учен Са’дедин-и Тефтазани в шерха към **“Акаид-и Несефи”** е написал: “По отношение реда на превъзходство трябва да се прояви съвестно отношение”, но тези му слова и съмнения са реално безпочвени, защото големците ни са казали, че превъзходството тук се определя от повечето севаби, а не от многото достойнства и ползи спрямо всички други. Сахабе-и кирам и Табиин-и изам ни предадоха толкова много събития, разкриващи добродетелите и състоянията на имам Али “радияллаху анх”, колкото за никой друг от Есхаб-и кирам. Същите хора ни предадоха и факта, че другите трима халифи го превъзхождат по степен. Както се вижда, превъзходството не се определя от броя на добродетелите и менкъбетата. Причината е друга. Разбраха я само онези щастливци, които бяха дарени с честта да бъдат свидетели на идването на меляике и откровение (вахий). Те ясно или чрез определени знаци видяха истинската причина за превъзходство. Тези честити раби са сподвижниците на Пейгамбера ни “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат”. Следователно, писанието “Ако превъзходството се определя от севабите, тази йерархия в превъзходството би била съмнителна!” на автора на шерха към **“Акаид-и Несефи”** е безпочвено. Ако тази йерархия не беше ясно посочена от Расулюллах, едва тогава би могло да се прояви съмнение, но след като е съобщил, защо би следвало да се съмняваме? Ако Есхаб-и кирам не бяха видели това превъзходство по ясен начин или чрез

признаци, няма изобщо щяха да споменат за него? Словата на онези, които твърдят, че “И четиримата трябва да се приемат за еднакви, безсмислено е да се търси превъзходство между тях”, са безсмислени. Нима би могло да има по-безсмислено слово от това, което обвинява единомушието на големците в липса на смисъл? Или нима думата “превъзходство” ги дразни и подтиква към подобни празнословия. Писанието на Мухйиддин-и Араби “Редата на управлението им беше в съответствие с възрастта им” също не показва, че са еднакви по отношение на степен, защото управлението като халиф и превъзходството са две различни неща. Ако се каже, че е казал това, за да разкрие висотата в йерархията, пак не бихме могли да приемем това за стабилно доказателство, а за едно от неправилните му слова. Неговите кешфове, които противоречат на учените на ехли суннет, не са правилни. Тях биха могли да ги приемат само онези, които имат болни души и развалени сърца или следват всичко на сляпо.

Трябва да повярваме, че войните и разделенията между Есхаб-и кирам “алейхимурридван” са били продиктувани от добри помисли, а не от земни интереси и страсти на нефса. Са’деддин-и Тефтазани, макар да е обичал хазрети Али “радияллаху анх” твърде много, казал: “Разделенията и войните между тях не бяха продиктувани от желание за заемане на поста халиф, а поради грешка в иджитихада.” [Хазрети Ахмед-и Хаяли, един от учените от времето на султан Фатих Мухаммед хан, е написал много ценно хашийе към шерха на Са’деддин-и Тефтазани към “Акаид-и Несефи” на Омер Несефи.] В това хашийе Хаяли казва: “Хазрети Муавийе “радияллаху анх” и онези, които бяха с него, не последваха хазрети Али “радияллаху анх”, но наред с това знаеха и казваха, че хазрети Али е най-великият на времето и най-достоеен да управлява като халиф. Бяха се надигнали срещу него, заради това, че не беше заловил и наказал убийците на хазрети Осман “радияллаху анх.” В шерха на Карамани [т.е. в обясненията, което е поместил в периферията на страниците] пише: “Имам Али “керремаллаху веджхех” е казал: “Нашите братя не ни послушаха. Те не са неверници нито грешници, защото правят онова, което са разбрали от исляма.” Несъмнен факт е, че грешката в иджитихада не е повод за порицание; нищо не би могло да се каже. Трябва да знаем, че всеки един от тях е добър и трябва да ги уважаваме, имайки предвид, че са постигнали съвършенство в компанията на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Трябва да обичаме всеки един от тях поради обичта ни към Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, защото е казано: **“Който ги обича, ги обича заради мен; който проявява вражда към тях, го прави, защото е враждебно настроен към мен.”** Т.е. любовта към тях е любов към мен, а враждата към тях е вражда към мен. Нямаме никаква роднинска връзка или запознанство с Есхаба, който е водил война с Али “радияллаху анх”. Тези им войни ни карат дори да страдаме, но тъй като са Есхаба на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”, на нас ни е повелено да ги обичаме;

забранено е да ги огорчаваме. Следователно, длъжни сме да ги обичаме. Обичаме ги поради обичта ни към Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”; отбягваме състояния, които биха ги огорчили, защото тяхното огорчение би опряло до Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Само казваме кой е бил прав и кой е допуснал грешка. Хазрети Емир “радияллаху анх” бе прав. Онези, които му се бяха противопоставили, допуснаха грешка. По този въпрос не е подходящо да се каже нещо повече. Тези неща ги бях написал подробно в писмото, което бях изпратил до Мухаммед Ешреф. Ако има нещо неразбрано, моля, прочетете оттам!

ИБАДЕТИ: След като се коригира вярата, задължително трябва да се изучат законите на науката фъкх [т.е. повелите и забраните на исляма]. Фарзовете, ваджибите, халялите, харамите, суннетите, мекрухите и съмнителните неща трябва да се изучат, колкото е нужно, и да се постъпва съгласно това знание. Изучаването на книги по фъкх е фарз за всеки мюсюлманин. [Никой не може да изживее исляма, без да познава тяхното съдържание.] Трябва да се полага усилие за извършване повелите на Аллаху теалю и за живеене съгласно харесвания от Него начин. Най-любимото дело на Аллаху теалю, което е и Негова повеля, е да се кланя ежедневно петкратен намаз. Намазът е стълба на религията. Тук ще спомена някои неща относно важността на намаза и начина, по който трябва да се изпълнява. Слушайте от сърце! Първо, трябва да се изпълни абдест в пълно съгласие със Сунната [т.е. съгласно онова, което е написано в книгите по фъкх]. Местата, които се полага да бъдат измити, трябва да се измият трикратно и с голяма грижливост. Ето така ще е възможно да се извърши абдест, съгласуван със Сунната. Когато се извършва месх, трябва да се избърше цялата глава. Трябва да се избършат подобаващо ушите и вратът. Когато се мият пръстите на краката, кутрето на лявата ръка – както са казали учените на исляма – трябва да се промъкна измежду пръстите отдолу. Това също трябва да е обект на внимание, без да се казва (пренебрежително): “Ех, това е мустехаб!”. Мустехабите са неща, които Аллаху теалю харесва и обича. Ако се знаеше, че в замяна на целия свят ще може да се изпълни дело, което Той харесва, то това би било голяма печалба, като да дадеш няколко саксиени парчета в замяна на скъпоценен диамант или да дадеш няколко камъчета в замяна, на които да върнат към живот любим човек.

Намазът е ми’радж за му’мините, т.е. от благата, които били дарени на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем” в нощта на Възнесението, общността би могла да вкуси само по време на намаз. Мъжете трябва да са много старателни да кланят в джемаат, дори не бива да пропускат първия текбир с имама. [За жените е грях да ходят в джамии за джемаат, за слушане на хафъзи и мевлид сред мъже, и още повече да ходят на джума, за да спечелят севаб.]

Задължително е да се кланя на време [и да се знае, че се кланя на време]. [Когато човек е сам, трябва да се кланя в началото на времето, а следобедния и нощния – според иджитхада на имам а'зам. Колкото по-късно се кланя един намаз, толкова по-малко севаб се получава за него. Времената, наречени мустехаб, се отнасят за тези, които ходят на джамия и се кланят групово. Ако времето изчете без да се извърши намаз, ще се придобие грях, голям колкото убийство на човек. Този грях не се изчиства с наваксване; то изплаща само дълга. Опрощението изисква да се направи тевбе-и насух (истинско покаяние) или хадж-и мебрур (хадж, без да се допуска никакъв грях). (Ибни Абин).]

По време на изпълнение се чете от свещения Коран толкова, колкото е сунна. На руку и седжде се остава в неподвижно състояние, защото е фарз или ваджиб. Когато се изправи от руку, трябва да се застане така, че всички кости да заемат естествена позиция; в това положение се остава за кратко време и не се мърда. Учените са казали, че това е фарз, ваджиб или суннет. Същото се отнася и за сядането между две седждета. Всичко това непременно трябва да се изпълни. Тесбихът на руку и седжде се повтаря най-малко три, а най-много по седем или единадесет пъти. Що се отнася до имама, той, в това отношение, трябва да се съобразява със състоянието на джемаата. Срамота е за здрав човек, без никакви притеснения, да повтаря тесбихите в техния минимален брой, когато кланя сам; трябва да ги повтори най-малко пет пъти. Когато се отива за седжде, първо се слагат крайниците, които са по-близо до земята. Т.е., първо се слагат коленете, после ръцете, после носа и на последно място челото. От коленете и ръцете най-първо се поставят онези, които са в дясно. Когато се става от седжде, се вдигат първо крайниците, които са разположени в горните части на тялото. Т.е. първо се повдига челото. По време на къям се гледа в мястото за седжде, на руку – краката, на седжде – върха на носа, а в седнало положение – двете ръце или скута. Ако човек поглежда към посочените места и не отклонява очи от тях, сърцето ще успее да се опази от земни мисли и постигне смирение. Това е повеля на Пейгамбера ни “салляллаху алейхи ве селлем”. Да се отворят пръстите в руку и да се доближават, едно до друго, в седжде е суннет. На това също трябва да се обърне внимание. Положението на пръстите не е безцелно. Собственикът на исляма [т.е. Пророкът ни “салляллаху алейхи ве селлем”] е изпълнявал тези неща, като е мислил за ползите от тях. За нас няма по-голяма печалба от следване на собственика на исляма “алейхиссаяту весселям”. Това, което написах, цели да насърчи към прилагане на писанията в книгите по фикх. Нека Аллаху теаля отреди на Вас и нас да вършим праведните дела, повелени от исляма! И нека в името на най-високопоставения и добрия сред пейгамберите “алейхи ве алейхим ве аля куллин минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха” приеме молитвата ни! Амин. Ако след коригиране на вярата Ви се прииска да научите ползата от намаза и

характерните му съвършенства, прочетете трите писма! Първото от тях е написано до моя син Мухаммед Садък, второто до мир Мухаммед Ну'ман, а третото до хазрети Таджеддин. [260-о, 261-о и 263-о писмо.]

Ако извисяването на човека и постигането на вечно щастие ги оприличим на самолет, вярата и ибадетите са като неговият корпус и двигател, а тасаввуфът е като неговото гориво. За да се постигне целта, трябва да се набави самолет, т.е. да се повярва и да се извършат дела. За да се раздвижи обаче е нужна енергия, т.е. да се напредва по пътя на тасаввуфа.]

Тасаввуфът не е нещо, което служи за постигане на други неща, освен ехли суннитската вяра и повелите на исляма. Той служи за заздравяване на вярата и привеждане до състояние на непоклатимост пред всякакви влияния, възнамеряващи да всеят съмнение. Онази вяра, която е подсилена с разум и доказателства, не би могла да постигне здравината на тази. В 30-о знамение на сура Рад по смисъл се казва: **“Вярата се настанява здраво в сърцата само със зикр.”** Втората цел на тасаввуфа е да приведе човека до състояние на усещане на леснина и удоволствие от ибадетите, и да го спаси от мързела и притесненията, породени от нефса. Целта на тасаввуфа не е да се видят неща, които не всеки вижда, да се знаят неведоми неща, да се виждат сияния, души и ценни сънища. Всички те са празни и безполезни неща. Какви недостатъци имат светлините, цветовете и природните красоти, които наблюдаваме винаги, че да ги оставим и да се подложим на големи мъки, за да видим други? И тези светлини, и онези сияния, и тези красоти, и онези, са все създания на Аллаху теаля и са признаци на безкрайността на Неговите битие и сила.

Пътищата в тасаввуфа са много, но най-полезният и уместен сред тях е този на нашите големци, който се изразява в стриктно следване на сунната и отбягване на бидатите. Ако тези големци във всяко свое дело и слово успеят да последват сунната, но не постигнат никакви кешф, състояния и знания, изобщо не страдат. Но ако се появят, без наличие на състояния на стриктно следване на сунната, изобщо не ги харесват. Ето защо в техния път е забранено да се прави сима' и ракс [музика и танци]. Те не са отдали никакво значение на състояния и удоволствия, които биха донесли те. Дори са казали, че е бидат да се прави зикр на висок глас. Не са обърнали никакво внимание на онова, което се появява от него. Един ден, когато бяхме насядали около трапезата, служех на моя велик муршид. Шейх Кемал, един от онези, които го обичаха, преди да пристъпи към ядене, каза бесмеле на висок глас. Това състояние се видя много неуместно на моя муршид и рязко му възбрани да прави това и каза: “Кажете му оттук насетне да не сядат с нас на трапезата!” От моят учител бях научил, че хадже Мухаммед Бехаеддин-и Бухари “куддисе сиррух” е събрал учените на Бухара и ги е завел в къщата на своя учител хазрети сеййид Емир Гилял. Казал му, че да се прави зикр на висок глас е бид'ат и трябва да се откаже

от него. Тъй като хазрети сеййидът на драго сърце приемаше истинното слово, там където го чуеше, рече: “Повече няма да го правим!” [В “Месневи” Джеляледдин-и Руми “куддесе сиррух” е написал, че зикр се прави със сърце, безгласно.] Щом големците на пътя са забранили дори да се прави зикр на висок глас, какво ли не биха казали за музиката, танците, възторжените викове и подскачания?

Според този факир всички състояния и удоволствия, които произлизат от забранени от исляма неща, са все истидрадж. Защото подобни състояния се проявяват и в неверниците и фасъците, които в огледалото на Вселената научават неща като тевхид и кешф. Тези състояния се наблюдават и в старогръцките философи, джукиите [дервиши-брамини] и свещениците в браманската религия в Индия. Мярката, която откроява правилните от неправилни състояния, е тяхната съвместимост с исляма и поява от неща, които ислямът не е сторил харам. Музиката и танците са лехв и ляб, т.е. игри. Изразът “**лехв-ел-хадис**”, който фигурира в шесто знамение на сура Локман, беше низпослан, за да забрани четенето с теганния. Имам Муджахид, ученикът на Абдуллах ибни Аббас “радияллаху анхума”, бе от големците на Табиин. Той съобщи, че този свещен аyet забранява да се прави теганния. В тефсира “Медарик” [и в “Тефсир-и Мазхери”, който е от десет тома и е подготвен от големия ислямски учен Сенауллах Пани Пути] пише, че “**лехв-ел-хадис**” означава музика. Абдуллах ибни Аббас и Абдуллах ибни Месуд “радияллаху анхум” са се заклели, че този свещен аyet забранява теганнията. Имам Муджахид каза, че 72-о знамение на сура Фуркан има следния смисъл: **“Едни от онези, които ще бъдат помилвани, са тези, които не се намират на места, където има музика и песни.”** В книгите е написано, че имамът на нашия мезхеб по акида Ебу Менсур Матуриди е казал: “Онзи, който стане свидетел на четене на Коран-и керим с теганния и каже: “Колко добре изпълни!”, напуска исляма и бракът му се разтрогва. Севабите от онези ибадети, които е направил до онзи момент, изчезват.” Ебу Наср-ъ Деббуси е казал: “Кадъ Захируддин-и Харезми каза: “Ако онзи, който чуе теганния от певец или някой друг, или види някакъв друг харам, каже: “Колко е хубаво!”, без значение дали вярва, че е харам или не, напуска исляма, защото не отдава значение на повелите на Аллаху теаля. Всички муджтехиди с единомушие са казали, че онзи, който не отдава значение на исляма, става кяфир. Ибадетите на подобни хора не се приемат. Всички техни предишни севаби изчезват. Осланяме се на Аллаху теаля от изпадане в подобна беля!”

Свещените аyeti и хадиси, и писанията на учените по фъкх относно факта, че музиката е харам, са толкова много, че трудно биха могли да бъдат преброени. Ако се види менсух хадис или фетва, който до показва, че теганнията е джаиз, не бива да им се обръща внимание, защото никой учен досега не е давал фетва, че теганнията е мубах и не е позволявал да се

танцува. Това е посочено в “Мултекът” на имам Зияеддин-и Шами “рахметуллахи алейх”.

Дали тасаввуфчиите правят дадено нещо или не, не е доказателство, че то е харам или халял. Не бива да се гледа тях. Не казваме нищо на онова, което вършат те, защото имат оправдание (тасаввуфско опиянение или грешен кешф). Тяхното състояние го знае Аллаху теаля и се отнася както Той си знае. За да се разбере дали дадено нещо е халял или харам се гледат словата на имам а’зам Ебу Ханифе, имам Ебу Юсуф Енсари и имам Мухаммед Шейбани, а не състоянията на тасаввуфски големци като Ебу Бекр-и Шибли, Ебул Хюсейн Нури и Джунейд-и Багдади “рахметуллахи алейхим”. [Но знанията, които те предават и се отнасят за исляма, са много правилни. Трябва да повярваме и следваме всички тях.] Неопитните суфии, които си нямат на понятие от ислям и тарика, са превърнали в ибадет да се подскача, свири, пее, танцува и вдига врява, казвайки че: “Това го правеше нашият водач!” Смятат, че с тези неща се печели севаб. В 70-о знамение на сура Енам и 50-о знамение на сура Араф по смисъл се казва: **“О, любими Мой пейгамбере “салляллаху алейхи ве селлем”! Остави онези, които превърнаха [чрез песни и музика] своята религия в игра и забавление! Те ще отидат в Ада.”**

Както се вижда от изложението горе, онзи, който харесва едно от нещата, което е категоричен харам, става кяфир. Т.е. той престава да бъде мюсюлманин, става муртед (вероотстъпник). [Но онзи, който ги приема за харам и ги върши, страдайки за това, макар неговият нефс да усеща наслада, не напуска вратата.] Следователно трябва да се помисли какво би било състоянията на онези, които оценяват харамите и ги приемат за ибадети! Безкраен хамд и шукр на Аллаху теаля, че големците, които ни възпитаха, не се изцапаха с подобни мръсотии. Опазиха ни от тяхното вършене по пътя на подражание. Дочух, че ценните синове на моя велик муршид се пристрастили към теганията. Превърнали са в обичай да се събират през петъчните нощи и да четат иляхии и кадисета. Голяма част от нашите познати им подражавали и идвали при тях. Когато научих това, много ама много се зачудих! Учениците на другите изпълняват тези неща като се оправдават със своите учители (кроят се зад тях) и се опитват да прикрият харамите на исляма. Дори да нямат право, кроят се зад своите учители. Какво ли оправдание биха намерили нашите приятели за тази тяхна вина? Хем това е забрана на исляма и хем е нещо, от което нашите големци са бягали. Това дело не го харесва нито ислямът, нито тасаввуфът. Дори да не беше забранено от исляма, колко грозно и долно би било да се извърши нещо, което няма място в пътя на нашите големци? От друга страна, това е от забраните на исляма и би следвало да се помисли за неговото величие. Селям за всички Вас.

[В 72-о писмо от третия том на “Мектубат”, написано до хадже Хусамеддин Ахмед, хазрети имам Раббани “куддисе сиррух” казва:

“Позволено е да се чете Коран-и керим, касида и мевлид с красив глас. Харам е гласът да се нагажда към музикалните ноти, защото променя буквите и значенията. Изброените неща могат да бъдат изпълнени с красив глас, но без теганния и в името на Аллаху теаля. Но тъй като онези, които не са стриктни в своята религия, не биха могли да ги съблюдават, на този факир му се вижда за най-подходящо да не им се дава и това позволение.” Освен това, жените и мъжете не бива да се събират на едно място.]

**Първи том, двеста шестдесет и седмо писмо
(1/267)**

Това писмо е написано до мирза Хусамеддин Ахмед “рахметуллахи алейх”. Обяснява фини знания.

Хамд на Аллаху теаля, салят и селям за Неговия любим Пророк и Ехл-и бейт! Правя дуа за Вас и за всички мюсюлмани! Постигнахме честта да прочетем писмото Ви, с което сте ни благоволили. Нека Аллаху теаля Ви дари с добрини в негова отплата! Кое от богатата, с които Аллаху теаля ни е дарил, да оповестя? Как бих могъл да изразя благодарност към тях? По-голямата част от знанията и марифетите, които се сипят върху нас с помощта на Аллаху теаля, се записват. Всеки, без значение дали ги разбира или не, ги чете. Но освен тях, има ред други фини и потайни неща, които не могат да бъдат разкрити. За тях не би могло да се каже нищо, дори с букви и намеци. Кое от тези блага да запиша? Как да изразя своята благодарност към тях? Макар скъпият ми син, събрал марифетите на този факир, да е преминал макамите на сулюк и джезбе, на него също не може да му се спомене нищо от тях. Полага се голямо старание за тяхното прикриване. Да, моят син ги е постигнал и е опазен от заблуда, но тъй като тези познания са твърде изтънчени, езикът се схваща. Тяхната деликатност възпира устата да се отвори. Моето състояние е съгласувано със смисъла на 13-и айет от сура Шуара, където по смисъл се казва: **“Гърдите ми се свиват, езикът ми се схваща.”** Тези знания не са необясними, а просто обяснението не би могло да ги побере.

**Воплите на хафъза не са напразни,
В него има много неща изумителни.**

Всички тези блага, които се опитваме да прикрием, идват от пророческите източници на Пейгамбера ни “алейхимуссалевату веттеслимат”. Най-възвишените меляикета са съдружници в това благо. Даряват с тази чест и избраните сред онези, които се движат по дирите на пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”! Хазрети Ебу Хурайра “радияллаху анх” е казал: “Изучих две науки от Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. Едната от тях ви ги разкрих. Ако бях разкрил и втората, бихте ме убили.” Тази втора наука е потайна. Не всеки би могъл да я разбере. Тя е голямо благо на Аллаху теаля и дарява с него, когато

пожелае. Той е Прещедър на блага. Моля, прегледайте писмото, написано до синовете на скъпия ми муршид!

Според този факир да се измисли бидат в тасаввуфа не е по-малко зло от това да се измисли бидат в религията. Берекетът на тасаввуфа тече, докато не се появи бидат в него. Когато се направи една промяна, фейзът и берекетът прекъсват. Ето защо внимавайте много да не стане някоя промяна в тази тарика. Не бива да се среща с хора, които не са от нея. Където и да се види, независимо кой го прави, насила и задължително трябва да бъде възпрян. Трябва да се подсили истинския тасаввувф и да се разпространи. Весселям, вел-икрам.

Първи том, част от двеста шестдесет и осмо писмо (1/268)

Това писмо е написано до Хан-ъ Ханан. Обяснява кои учени са наследници на пейгамберите и разкрива кои са потайните знания.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Състоянията на тукашните факири заслужават хамд. Правя дуа, за да бъдете по правия път. Тъй като стана въпрос за илм (знание), ще напиша още няколко думи, в зависимост от времето, с което разполагам. В хадис-и шериф се казва: **“Учените са наследници на пейгамберите.”** Знанията, които са останали от пейгамберите, са две категории:

1. Знания по ахкям;
2. Знания по есрар (илм-и есрар).

Един учен, за да стане наследник, трябва да има дял и от двете групи. Онзи, който е придобил само едната, не би могъл да стане наследник, защото наследникът получава дял от целия останал имот. Онзи, който има дял от само една част, не се нарича наследник, а ищец, защото ищецът взема само от онази част от имота, върху която има права. В друг хадис-и шериф Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” казва: **“Учените на моята общност са като пейгамберите на синовете на Израил.”** Учените, визирани тук, са онези, които са техни наследници, а не онези, които са като ищци. Ищецът получава само една част от останалия имот. Тъй като наследникът е много близък със завещателя и е негов свидетел, той е като самия завещател; това не се отнася за ищеца. Ето защо онзи, който не е наследник, не се счита за (истински) учен. Той би могъл да бъде наречен учен в дадена наука, например, учен по фъкх. Учен се нарича онзи, който е наследник и има дял от двете групи. Когато се каже “илм-и есрар”, много хора разбират знанията за тевхид-и вуджуди [като да се вижда Единствения във всичко и всичко в Единствения, например]. Казват: “Това е да се знаят неща като ихата, сереян, курб и маййет, т.е. неща, които знаят саликите, притежатели на състояния.” Хаша! Не е така. Тези знания не са от илм-и есрар. Не са знания,

подходящи за пророческия макам, защото се появяват в моменти на превес на тасаввуфско опиянение и състояние. Това не са знания на будни хора. Знанията на пейгамберите – хем знанията по ахкям, хем по есрар – са все знания на сахв (продиктувани от състояния на будност (сахв), липса на секр). В нито едно от тях няма примес на разсеяност. Знанията, които имат отношение към разсеяността, са подходящи за виляйетските маками, защото евлиите са в състояние на секр (разсеяност). Тези знания биха могли да бъдат приети за виляйетски есрар, а не нубувветски. Макар че пейгамберите също имат виляйет, нещата, свързани с него, изглеждат твърде нищожни в тях по сравнение с нубувветските. Толкова нищожни, като че ли изобщо ги няма. Превод на персийски стих:

**Слънцето изгрява, озарява цялата страна,
Вече несъмнено не се вижда утринната звезда!**

В своите книги и писма го обясних, но отново ще кажа, че висотата на пророческите степени е като голямо море, а виляйетските степени – в сравнение с тях – са като капка вода. Но какво да се стори, че много хора, неуспели да стигнат до степените на пророчеството, казват: “Вильайетът е над нубуввета.” Други увъртат нещата и казват: “Вильайетът на пророците е над техния нубуввет.” Нито един от тях не е успял да разбере какво е пророчество; говорят без да разбират. Това се отнася и за онези, които приемат състоянието на секр [разсеяност] за по-ценно от сахв, т.е. будност. Ако бяха узнали същината на сахва, изобщо не биха споменали думата секр. Превод на персийски стих:

Къде е пръстта, къде е възвишеният свят?

Сигурно са приели сахва на възвишените хора за подобен на сахва на невежите, че са казали, че състоянието на секр е над това на сахв. Де да бяха приели секра на невежите за подобен на секра на големците и да не бяха продумали такива неща, защото всеки разумен човек несъмнено знае, че състоянието на сахв е по-ценно от секр. Това се отнася и за сахва на невежите и за сахва на големците. Да се държи виляйета над пророчеството и състоянието на секр над състоянието на сахв е като да се държи неверието над исляма и невежието над знанието, защото състоянието на куфр и джехл прилича на виляйета, а ислямът и марифетите са в нубуввета.

**Първи том, двеста шестдесет и девето писмо
(1/269)**

Това писмо е написано до Муртеза хан. Съобщава, че трябва да се унизяват враговете по религия и да се рушат техните измислени идоли.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Всеки има желание; желанието на този факир е да покаже твърдост спрямо враговете

на Аллаху теаля и Неговия любим Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссаляту весселям” и да разкрие тяхната низост, да унизи тях и нещата, на които се покланят. Знам добре, че това е най-любимото дело на Аллаху теаля и ето защо Ви зова – отново и отново – към неговото изпълнение. Искам да обясня, че това дело е едно от най-първите задължения на мюсюлманите. Когато се появихте там, ислямските врагове претърпяха унижение. [Езиците им се схванаха, писалките им спряха да пишат.] Първо, трябва да се изплати благодарността към това благо. Преди Вас, там отиваха на тълпи да се покланят и извършат показност пред мюсюлманите. Шукр на Аллаху теаля, че ни опази от попадане в тази беля. След като се отблагодари за това голямо благо, трябва да се работи за разчуване на тяхната заблуда. Работете – и явно, и тайно – за тяхното заличаване! Унижете тези глупави идолопоклонници, колкото Ви стигат силите! Може би само така ще е възможно да се намали вредата от досегашната отпуснатост и да се компенсира. Изпаднах в немощ; времето продължава да е много студено, ако ли не, веднага бих дошъл при Вас и насърчил към това дело, и бих изплюл по идола на онези мерзавци. Бих сторил това дело капитала на щастието. Какво да напиша още? Весселям.

**Първи том, двеста и седемдесето писмо
(1/270)**

Това писмо е написано до шейх Нур Мухаммед. Съобщено е, че да се присъства на някои сохбети е по-добре, отколкото да се уединява (узлет).

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Нашият брат шейх Нур Мухаммед дотолкова забрави за тези факири, че не се сеща за тях дори със селям или някоя вест. Искяхте да се оттеглите на една страна и да се усамотите. Вече го постигнахте, но има сохбети, които са по-ценни от уединението. Помислете за Увейс-и Карни “рахметуллахи алейх”! Той пожела да извърши узлет и затова не успя да постигне сохбета на Най-добрия сред хората “алейхи ве аля алихиссаляту весселям” и не успя да постигне макамите, до които довежда сохбетът. Стана един от Табиин. От първо място слезе на второ. С благо от Аллаху теаля, всеки ден се провежда нов сохбет. В хадис-и шериф се казва: **“Подлъгва се онзи, чиито два дни са еднакви (т.е. не напредва с всеки изминал ден).”** Селям за Вас, за напътените и онези, които се движат по дирите на Мухаммед Мустафа “салляллаху теаля алейхи ве селлем”!

**Първи том, двеста седемдесет и първо писмо
(1/271)**

Това писмо е написано до шейх Хасен-и Берки. Съобщава тълкуванието на един сън.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Пристигна писмото на ценния ми брат шейх Хасен. Нека Аллаху теаля го дари с красиви състояния и възвиси във високи степени! Написали сте видян от Вас сън. Разбрахме го добре. Бъдете обнадеждени и с всички сила продължете да вършите възложеното Ви задължение. Не проявявайте отпуснатост в повелите на исляма, колкото косъм. Украсете своето сърце с правилната вяра, съобщена от учените на ехли суннет вел-джемаат “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”. Превод на персийски стих:

Това е всичко, всичко друго е нищо!

Приемете за голяма благо да дойдете в Индия ако Вашите родители позволят и братята Ви проявят доволство! Весселям.

Първи том, двеста седемдесет и второ писмо (1/272)

Това писмо е написано до мир сеййид Мухиббуллах Манкпури. Обяснява, че иман-ъ гайби е по-ценен от иман-ъ шухуди и разкрива разликата между тевхид-и шухуди и тевхид-и вуджуди.

Хамд на Аллаху теаля и саят за Неговия Расул! Скъпи братко сеййид мир Мухиббуллах, знайте, че онези, които вярват в битието на Аллаху теаля и Неговите качества, без да са ги видели, са пейгамберите и техните сподвижници “алейхимуссалевату веттеслимат”. Евлиите, които се върнали обратно, са твърде малко като брой и са като Есхаб-и кирам. Вярата на учените и всички мюсюлмани също е в неведомото (тази вяра се нарича иман-ъ гайби). Вярата на евлиите, независимо дали живеят в уединение (узлет) или ишрет, т.е. сред хора, е иман-ъ шухуди. Тасаввуфчиите в ишрет също са се върнали обратно, но не изцяло. Техният багън продължава да гледа нагоре. Техният захир (тяло) е с хората, а багън – с Хак теаля. Ето защо тяхната вяра е все иман-ъ шухуди. Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” са се върнали напълно. И с захир, и с багън зоват хората към Аллаху теаля. Ето защо тяхната вяра е гайби, т.е. вярват без да са видели. Както е написано и в част от моите книги, да останеш обвързан с горе, след като си се върнал обратно, е недостатък и признак на недостигане до края на пътя (непълн завършек). Пълното връщане назад, от друга страна, показва, че е стигнат до окончателен край. Тасаввуфчиите обаче, от своя страна, приемат обвързаността с двете страни за достойнство. Приемат за високи онези, които събират в себе си тешбих и тензих. Превод на персийски стих:

Те са такива, а аз съм такъв, я, Рабб!

Когато пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” напуснат макама иршад и се преселят във вечния свят на ахирета, и довършат своето

задължение, след като се били върнали назад, казват: “Рефик-ул-а’ля” и се обръщат напълно към Аллаху теалю (преселват се в ахирета). Напредват в степените на близост към Него. Превод на арабски стих:

Нека придобитите блага им бъдат сладки,

И нека влюбеният сиромас се развлича с по няколко капки!

Висотата на степеня, според този факир “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз”, се изразява:

- При изкачване – в забравя на цялото множество [всички създания]; дори забравя на имената и качествата на Аллаху теалю и виждане с багън единствено и само на Зат-г иляхийе – и после става каквото става –;
- При слизание – да се вижда само множеството; да се виждат само създанията, както стоят нещата с всички други мюсюлмани; да не се занимава с нищо, освен правене на поклонение и призоваване на хората към вяра и подчинение на Аллаху теалю; и когато приключи задължението по призив и се напусне временния свят, да се обгърне изцяло към Аллаху теалю; да се отгърве от иман-г гайби и постигне иман-г шухуди, и да се види онова, за което преди е чувано (т.е. да се види онова, в което преди е било повярвано без да се види).

Това е таква благо на Аллаху теалю, че дарява с него, когото пожелае; Той е Прещедгър на блага. Онези, които са останали по средата, приемат за недостатък пълното връщане назад. Приемат за по-ценно състоянието на обгърчане на багън към Аллаху теалю, отколкото към хора и тяхното призоваване и възвисяване. Въпреки това онзи, който се е обгърнал към хората, не го е направил по свое желание, а по желание на Аллаху теалю и е слязъл от горе надолу. Бивайки достигнал Любимия, сега е обхванат от мъката на раздялата. Ето защо онзи, който се е върнал назад, ежесекундно е с волята на Аллаху теалю; неговата собствена е изчезнала. За разлика от него, онзи, който е обгърнат към Аллаху теалю, е в удоволствието да бгде с Него и да Го вижда с багън; състоянието на близост го радва. Превод на персийски стих:

Ако Любимият пожелае раздялата,

За мен тя е хиляди пъти по-сладка от заедността.

Превод на арабски стих:

Заедността е желание на нефса,

Раздялата е повеля на Господа.

Да си ежесекундно с Приятеля,

Е по-любимо, отколкото да следваш нефса!

Много от онези, които събират тензих и тешбих, казват: “Всички му’мини вярват с тензих, т.е. без да видят. Заедно с него, онези, които се сдобият и с тешбих иман, стават ариффи (опознават Аллаху теалю). Този арифф вижда създанията като проявления на Аллаху теалю. Приема създанията за състояния на вахдета, които са придобили различни образи.

Вижда Създателя вътре в съданията. Според тях вярата, базирана изцяло на тензих, т.е. да се вярва в Него като Същество, което не прилича на нищо и не може да бъде разбрано, е недостатък. Приемат за кусур да се приема Единствения за отделен от множеството. Смятат, че онези, които вярват в онова Същество, което няма връзка с нищо и не прилича на нищо, притежават ниски маками. Предполагат, че да се мисли за Единствения, без да се мисли за множеството, е проява на оставане в тесни рамки.”

Субханаллах! Хамд на Аллаху теаля! Всички пейгамбери положиха усилие да унищожат идолите в афак (извън човека) и енфус (вътре в човека). Това унищожение го поискаха от всички. Съобщиха, че Онзи Творец, Който не прилича на нищо и Чието битие е необходимо, е един. Никога не е чувано за пейгамбер, който да е искал да се вярва в Творец, Който прилича на Своите съдания, и да е казал, че съданията са проявления на Създателя. Всички те с единогодушие са казали, че Създателят, Чието битие е необходимо, е един. Казали са, че никой, освен Него, не заслужава поклонение. Аллаху теаля в 64-о знамение на сура Ал-и Имран по смисъл казва: **“Кажете: “О, хора на Писанието, кажете общото слово между нас и вас! Т.е. не служете на друг, освен Аллаху теаля! Не Го съдружайте с нищо. Нека едни от нас да не приемат други за създател-бог.”** Словата на тези тасавуфчии сочат обратното. Казват, че всичко е проявление на единствения Рабб и за доказателство сочат трето знамение на сура Хадид, където по смисъл се казва: **“Той е началото и края на всичко; всичко видимо и скрито е все Той”**, 17-о знамение на сура Енфал, където по смисъл се казва: **“Не ти хвърли онази стрела, а Аллаху теаля”** и 10-о знамение на сура Фетх, където по смисъл се казва: **“Онези, които заявяват вяроност към тях, протягайки ръка, те заявяват вяроност към Аллаху теаля”**, и четат следния хадис-и шериф: **“О, Господи! Ти си началото на всичко. Преди Теб нямаше нищо. Ти си края на всичко. Няма нищо след Теб. Ти си явен. Няма нищо по-явно от Теб. Ти си скрит; няма нищо по-скрито от Теб.”** Тези свещени айети и хадиси не показват тяхната правдивост. В свещения аyet Аллаху теаля е споменал само за Себе си и много хубаво е показал, че съданията не са пълно (съвършено) битие, а не че изобщо ги няма. Например, в хадис-и шериф се казва: **“Намазът се кланя само с четене на Фатиха”** и **“Онзи, който изменя на доверието, няма вяра.”** Има още много други свещени айети и хадиси. Безпочвено е да твърдят, че тези им тълкувания ги определяме за те’вил. Фактът, че даваме тези значения на свещените айети и хадиси, показва тяхната изключителна изразителност. Дори в светските дела се използват много подобни изрази. Например, човек, за да изрази доверието си към своя пълномощник, би могъл да каже: **“Неговата ръка е моята ръка”** или **“Неговото слово е моето слово.”** Видно е, че тези изрази не биха могли да се разтълкуват буквално; те съвсем явно разкриват големината на доверието. Ако някое дело на прислужника е отвъд неговите

възможности, господарят, за да покаже голямото значение, което придава на това дело, би могъл да каже: “Аз извърших това дело, а не ти.” Това слово не показва, че прислужникът и господарят са един и същ човек; видно е, че делото на прислужника не е делото на господаря. Тези тасаввуфчии не са успели да разберат пророческия макам. Онези големци (пророци) са оповестили за съществуването на две бития. Казаха са, че те са различни едно от друго. Да се извличат значения, като тевхид и иттихад, от словата на пейгамберите е безсмислена работа. Ако – както твърдят те – битието беше само едно и ако всичко беше Негово видение, то да се служи на тях би означавало да се служи на Него. А не отсъстват и такива, които говорят подобни неща. Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” много ясно и категорично са забранили подобни неща. Съобщили са, че онези, които служат на друг, освен Него, ще бъдат подложени на вечни мъки, защото са врагове на Аллаху теалю.

Тъй като на тези тасаввуфчии не им бе съобщено, че не разбират нещата правилно, и че поради невежие не са успели да се спасят от бедата да оприличават Създателя на Неговите творения, и тъй като не се отказали да приемат службата на творенията за служба на Аллаху теалю, голяма част от тях продължават да говорят, че: “Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, за да опазят дебелоглавите от грешно разбиране, са прикрили знанията за тевхид-и вуджуд и казали, че има много бития.” Тези им слова са като на онези, които (косвено) изкарват хазрети Али “радияллаху анх” за двуличник; не бива да им се обръща никакво внимание. Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” са били длъжни да кажат цялата истина. Ако битието беше едно и нямаше нищо, освен Него, никога не биха прикрили това. Не биха прикрили истината и изявили заблудата. Видно е, че те проявиха голямо старание да съобщят знанията, които се отнасят до Неговите зат, качества и дела. Не се стесняваха да кажат истината, дори дебелоглавите да не бяха в състояние да я разберат. Нима не виждат, че в Коран-и керим и хадис-и шерифите има фини знания, наречени мутешабихат. Не само дебелоглавите, но и прозорливите големци не ги разбират. Заедно с това нищо не възпря пейгамберите от тяхното съобщаване. Оправдавайки се с неразбирането на невежите, не се отказаха да ги изявят. Тези тасаввуфчии наричат мушрици онези, които казват, че битието е два вида и отбягват да служат на друг, освен Аллаху теалю. Определят за муваххид онзи, който приема битието за едно, макар да служи на хиляди идоли. Според тях тези идоли са проявления на Аллаху теалю. Казват, че да се служи на тях е равносилно на това да се служи на Аллаху теалю. Нека да проявим съвест и кажем: Кой от тези хора е мушрик и кой е муваххид?

Пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” не са говорили за вахдет-и вуджуд. Не са определили за мушрици онези, които са казали, че има две бития. Казаха са, че Онзи, Който заслужава поклонение, е един.

Посочили, че да се служи на друг, освен Него, е ширк. Ако тези тасаввуфчии бяха приели създанията за различни от Аллаху теалю, не биха казали, че онези, които служат на друг, не стават мушрици. Независимо дали знаят или не, създанията са различни от Него.

Част от по-късните им последователи казаха: “Този свят не е проявление на Аллаху теалю.” Възпряха се да кажат, че всичко е Той и не харесаха онези, които го твърдяха. Ето защо отрекоха шейх Мухйиддин и онези, които са по неговия път, и ги порицаха. Но не казаха, че този свят е нещо различно от Аллаху теалю. Казват, че нито е самият Той, нито е нещо различно от Него. Техните слова също не са правилни. Две неща несъмнено следва да са различни едно от друго. Да не се вярва в това е алогично. Да, ехли суннитските учени в науката келям са казали, че: “Качествата на Аллаху теалю не са самият Той, но не са нещо различно от Него”, но думата “друг” не е използвана в речниковото ѝ значение. Тук означава “Разделянето на две различни неща е джаиз”, защото качествата на Аллаху теалю не се отделят от Неговия зат и не е джаиз да се отделят. Ето защо изразът “Качествата на Аллаху теалю не са самият Него, но не са и нещо различно от Него” е правилен. Това не се отнася за света. Аллаху теалю съществуваше, докато нямаше нищо друго. Ето защо да се каже, че светът не е различен от Него е грешка и по отношение на речниково значение, и във второ отношение. Те, тъй като не успели да напреднат, са помислили, че светът, т.е. създанията наподобяват качествата на Аллаху теалю. Казаха за света онова, което бе джаиз да се каже за Неговите качества. Щом не казват, че светът е Той, би следвало да кажат, че светът е различен от Него и да се спасят от пътя на тевхид-и вуджуди. Трябваше да разберат, че битието е много (т.е. няма само едно Битие). Притежателите на тевхид-и вуджуди, например шейх Мухйиддин-и Араби “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз” и неговите последователи, казват, че всичко е Той. Това не означава, че светът се е слял с Аллаху теалю. Хаша ве келля! Искат да кажат: “Светът го няма, има Го само Аллаху теалю.” Това го бях обяснил наподробно в своите писма.

Въпрос: Тасаввуфчиите, които вярват в тевхид-и вуджуди, наричат мушрици онези, които вярват в две бития, защото те виждат две бития. Да се виждат две бития е ширк в тасаввуфа.

Отговор: Тевхид-и шухуди е достатъчно, за да се възпре да се вижда две бития, което е ширк в тасаввуфа. Тевхид-и вуджуди изобщо не е нужно. Саликът, за да достигне до фена, е нужно да не вижда и мисли за нищо, освен Онзи свещен зат. Така ще бъде опазен от ширк в тасаввуфа. Когато човек види слънцето през деня, но не види хилядите звезди, макар да ги има, ще се спаси от виждане на две бития. Без значение дали ги има звездите или не, целта е да се вижда само Слънцето. Истината е тази, че саликът трябва дотолкова да се обвърже с възжеланото истинско Битие, че въпреки наличието на всичко, той не бива да поглежда към нито едно от

тях, а може би изобщо да не ги вижда, окото на сърцето му не бива да засича нищо. Това е най-съвършената форма на фена. Ако няма нищо, освен Него, спрямо кого ще постигне фена саликът? Кого ще забрави? Шейх Мухйиддин-и Араби “рахметуллахи алейх” е първият, който е обяснил тевхид-и вуджуди. Макар словата на големците преди него също да са визирали тевхид и съединяване, от тях би могло да се разбере и тевхид-и шухуди, защото, когато започнеха да не виждат нищо, освен Аллаху теалю, едни от тях казаха: “Под моето джуббе няма нищо, освен Аллаху теалю”, други казаха: “Субхани”, т.е. че са онова безподобно Битие, а трети извикаха: “У дома няма никой, освен Него.” Всичко това са цветя, разцъфнали по клона на виждане на едно битие. Нито едно от тях не показва тевхид-и вуджуди. Първият, който е възвестил за тевхид-и вуджуди и го обяснил наподобно, като в книга по граматика, е шейх Мухйиддин-и Араби. Казал е, че много от неговите фини и изтънки части е открил самият той и дори е допълнил: “Последният пейгамбер получава част от фините знания от последния евлия.” Приема себе си за последния притежател на Виляйет-и Мухаммеди. Онези, които са извършили шерх на неговите книги, са обяснили това му слово така: “Ако един богаташ вземе нещо от пазача на своето съкровище, това не би било низост за него.”

Казано накратко: За постигане на фена и бека и за извисяване до виляйет-и сугра и кубра изобщо не е нужно състоянието на тевхид-и вуджуди. Нужно е тевхид-и шухуди, т.е. не да се приеме битието за едно, а да се вижда само едно. Това състояние поражда фена и се забравя за ма-сива, т.е. всичко, освен Него. Саликът би могъл да премине целия път без изобщо да му бъдат показани знанията по тевхид-и вуджуди. Би могъл дори да не повярва в тях. Според този факир пътят, който довежда до целта без да показва тези знания е по-резултатен от другия, в който ги показват. Повечето от саликите на първия път достигат до целта, а другите остават по средата му. Търсейки морето, се задоволяват с една капка. Смятайки, че тя се е съединила със същината, остават заплениени от сянката, и не могат да достигнат до асл (същината). Това го разбрах от опит. Само Аллаху теалю знае истината за всичко. Макар че напреднах по втория път и в изобилие ми бяха показани марифетите и знанията на тевхид-и вуджуди, Аллаху теалю – поради Своята щедрост и поради факта, че бях прекарван по метода на обичаните (мурад) – ми отреди да бъда прекаран през неговите ливади и пустини. С голямо благо от Негова страна бях сторен да прескоча от сенките към същината. Когато дойде ред да възпитавам ученици, ми бе показано, че другият път довежда до целта по-бързо. Хамд на Аллаху теалю, Който ни сочи правия път! Ако не ни беше показал Той, ние не бихме могли да го открием. Пророците “алейхимуссалевату веттеслимат” на нашия Господ са правдиви.

ДОПЪЛНЕНИЕ: Както стана ясно и от горното обяснение, би могло да се появи фена, бека, виляйет-и сугра и виляйет-и кубра, дори да има повече

от едно битие, т.е. освен Аллаху теаля. Защото фена се изразява в забравата на ма-сива. Ма-сива няма да изчезне (а ще бъде забравена). Това ни слово разкрива нещо очевидно, но повечето големци не са успели да го разберат, камо ли останалите. Смятат, че тевхид-и шухуди е равно на тевхид-и вуджуди. Казват, че знанията за вахдет-и вуджуд са несъмнено нужни по този път. Наричат заблудени и заблуждаващи онези, които вярват в две бития. Повечето от тях дори смятат, че опознаването на Аллаху теаля става със знанията за тевхид-и вуджуд. Казват, че да се вижда единственото Битие в огледалото на създанията е края на пътя. Според тях Пейгамберът ни “алейхи ве аля джеми’иихванихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха” е достигнал до макама да вижда Единствения в множеството, след като е привършил пророческите степени. Казват, че айетът “**Инна а’тайна-кел-Кевсер**” показва, че е достигнал до този макам. Тълкуват го така: “Несъмнено те дарихме с макама да виждаш вахдет в множеството.” Смятам, че позицията на буквата “в” между три букви, визиращи кесрет, т.е. множество, ги е подтикнала към това тълкуване. Хаша ве келля! В пророческия макам няма такива знания, защото пейгамберите “алейхимуссалевату веттехиййат” са повелили да се вярва в онова Битие, Коего не прилича на нищо. Нищо, което се вижда на огледалото на творенията, не би могло да има нещо общо с Него. Всички те са разбираеми и описуеми неща. Нека Аллаху теаля дари тези тасаввуфчи с разбиране! Осмеляват се да претеглят пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” с везните на своите степени. Смятат, че степените на онези големци са като техните. Изговарят много тежки неща. Превод на персийски стих:

Буболечка, заклешена в скална пролука,

Си мисли, че земята и небесата се изчерпат с нея.

На този факир също му се бяха появили подобни знания в началото на пътя, но после бях отреден със съжаление, тевбе и истигфар. Осъзнах, че онова, което бях видял, е далече от Аллаху теаля като християнските идоли. Хазрети Бехауддин-и Бухари “куддисе сиррух” е казал: “Всичко, което се вижда, чува и разбира, не е Аллаху теаля. Всички те, повтаряйки частта “**Ля**” на келиме-и тевхида, трябва да бъдат заличени!” Ето защо да се вижда вахдет в кесрета е нещо, което също трябва да бъде заличено (нефй). Онова, което трябва да бъде заличено, не би могло да се намира в онова свещено Битие. Това слово на хазрети Хадже ме спаси от споменатия шухуд и унищожи пристрастеността към неговите удоволствия. Изведе ме от илм към джехл. Въведе ме от ма’рифет към хайрет (изумление). Нека Аллаху теаля въздаде на този голям евлия много награди от наша страна! С това си слово изявявам, че съм постигнал честта да бъде мурид и роб на този велик водач (муршид). Факт е, че много малко евлии са казали като него. Много малка част от тях са заличили мушахедетата като него. Хазрети Шах-ъ Накшибенд е казал: “Ако

началото на Бехауддин не се окаже края на Баязид-и Бистами, нека ма'рифетът на Аллаху теаля бъде харам за мен (т.е. никога да не опозная Аллаху теаля)!" Вече е ясно какво е искал да каже с това, защото Баязид, макар да се е извисил до много високи степени, не е успял да се спаси от шухуд и мушахеде. Не смогнал да излезе отвъд тесния обръч на "Субхани!" А хазрети Бехауддин-и Бухари само с думата "Ля" е унищожил всичко, което е видял и намерил (всички мушахедета). Разбрал, че те са различни от Аллаху теаля и че онова, което Баязид е помислил за тензих, е реално тешбих. Определил за "разбираемо" онова, което Баязид е сметнал за "неразбираемо и неподобно". Приел за недостатък онова, което той сметнал за съвършенство и така края на Баязид, неуспял да преодолее зоната на тешбиха, се превърнал в начало на този велик наш учител, защото е започнал от тешбих и напреднал към тензих. Сигурно на хазрети Баязид-и Бистами му е било съобщено за този недостатък, защото към края на своя живот е казал: "Моят зикр е бил все проява на гафлет, а моите служения и ибадети са били извършени все с невежество." Казал е, че онова, което е наричал хузур и шухуд е било гафлет. Онова, което е наричал хузур и мушахеде, не е било хузур на Аллаху теаля, а на видение от сенките. Било е едно от безкрайните проявления. Обвързвайки се с едно от тях, е останал в нехание относно Аллаху теаля, защото Аллаху теаля е вера-ул-вера (Той е отвъд всичко, което може да бъде разбрано, видяно и почувствано.) Зъллове и видения се случват в началото на пътя и служат за постигане на напредък. Хазрети Бехауддин-и Бухари е казал: "Поместихме края на този път в неговото начало." Това негово изказване е много правилно, защото още в началото се започва да се търси само едно Битие. Не се поглежда към имената и качества, а се цели в Неговия зат. Това благо достига до будния талиб, постъпил в този славен път, от неговия муршид, достигнал до зрялост. Дали талибът го разбира или не, няма значение. Ето защо благата, които се постигат в края, са поместени в началото на тези големци. Ако благото – което се появява в началото на пътя – да се желае единственото Битие, се засили и повлияе върху неговия захир, той се спасява от долните мушахедета, видими на огледалото на създанията, и знанията по тешбих. Ако желанието не набере сила и остане характерно само за неговия батън, много пъти се случва да се отдаде на удоволствието да вижда вахдет в кесрет. Потъва в удоволствията по тевхид и иттихад, но в този път мушахедето на тевхид остава само в захир; не достига до батън. Неговите сърце и душа (общо казано батън) продължават да копнеят за единственото Битие. Неговият захир вижда вахдет в кесрета. Много пъти мушахедето в захир набира сила и насочеността (теведжух) на батън не се вижда. Усеща се единствено шухудът на захир. Тази факир, авторът на тези редове, също бях в това състояние в началото. Тъй като този в захир беше силен, теведжухът на батън, насочен само към онова единствено Битие, не беше станал забележим. Приемах себе си за напълно

отдаден на шухуда да се вижда вахдет в кесрета. След време Аллаху теаля ме запозна и с теведжуха на батън. Помогна и на батън и ме доведе до сегашните степени, за което Му правя безкраен хамд. Същото се отнася и за марифетите по тевхид и долни мушахедета (т.е. ниски като степен), които се наблюдават при някои големци от пътя. Нито техният захир, нито батън не е обвързан с тези мушахедета. Не са пристрастени към тях. Това не се отнася за онези от другите пътища; и техният захир, и батън е грабнат от тях. Сметнали са, че този шухуд събира в себе си състоянието на тензих и тешбих, и го приели за проява на съвършенство. Техният батън, макар да вярва в тензих, е пристрастен към нещо друго. Онези, които не вярват в тензих и в друго битие, освен долните мушахедета, са извън обсега на нашите слова; те са мулхиди и еретици. Тасаввуфчиите смятат за кемал да се вижда Хак теаля в огледалото на творението и описват това като смесване на тензих и тешбих. Според този факир това мушахеде не е мушахеде на Аллаху теаля. Това са все илюзии и фантазии. Онова, което виждат в мумкин (създанията), не е Ваджиб (Онзи, Чието битие е необходимо). Онова, което намират в творението, не е Кадим (Извечния). Онова, което се вижда в тешбих, не е тензих. Бъдете будни, за да не Ви подведат празните слова на тасаввуфчиите. Не приемайте за истина онова, което не е! Тези тасаввуфчии имат оправдание, защото са в състояние на безсъзнание (силен секр). Те, подобно на муджтехидите, допуснали грешка в своя иджтихад, няма да бъдат подложени на равнометска, но какво ли би станало с онези, които ги следват, не знам. Де да ги бяха простили и тях, подобно на онези, които следват грешен иджтихад! Но ако не ги простят, ще изпаднат в много трудно състояние.

Къясът и иджтихадът са една от четирите основи на исляма. Ние сме повелени да я последваме, но не и илхама и кешфа на евлиите. Илхамът е доказателство само за онзи, който го получава, а не за другите. Иджтихадът, от своя страна, е доказателство за всеки мюсюлманин. Ето защо трябва да се следват учените-муджтехиди. Основите на исляма трябва да бъдат изучени по начин, показан от тях. Не бива да се следват словата и делата на тасаввуфчиите, които не са в съгласие със съобщените от тези учени знания. Заедно с това на тях трябва да се гледа с добро око и да не се хулят. Неправилните им слова трябва да бъдат приети за такива, които са изказани в състояние на несвяст (секр). Трябва да се оставят техните явни и неправилни значения, а да се (потърсят и) извлекат правилни (съгласувани с исляма). Много е странно, че повечето тасаввуфчии насилват хората да вярват в знания, като вахдет-и вуджуд, които се разбират чрез кешф и илхам. Искат и те да говорят по същия начин. Казват, че онези, които не им вярват, ще бъдат подложени на ахиретско наказание. Де да бяха ги насилили, за да не ги отричат и да бяха казали, че за такива ще има наказание. Едно е да повярваш, друго е да не ги отричаш. Да се вярва в тези знания не е задължително, но не бива и да

се отричат, защото това би могло да доведе до отричане на техните собственици. Би могло да доведе до вражда към евлиите по правия път. Казано накратко: Трябва да се действа и вярва съгласно казаното от учените на правия път, т.е. ехли суннет, и да се гледа с добро око на кешфовеите на тасаввуфчиите. Трябва да се бяга от тяхното отричане или потвърждение. Ето това е средният път, опазен от двете крайности. Само Аллаху теалю е Този, Който разкрива истината за всичко. Колко странно е, че сред онези, които се наричат тасаввуфчии, са излезли такива, които не се задоволили с тези мушахедета, приели ги за ниски като степен и казали, че виждат Аллаху теалю в земния живот. Твърдят, че виждат Ваджиб-ул-вуджуд, Който не прилича на нищо. Казват, че винаги постигат онова благо, което Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” е постигнал само веднъж в нощта на Възнесението. Оприличават сиянието, което виждат на състоянието на развиделяване преди изгрев. Смятат, че това сияние е неразбираема степен, и че тасаввуфският път приключва там, където се покаже този нур. Аллаху теалю е пречист от онова, което твърдят угнетителите. Той е Превелик. Но не се спират и с това; дори твърдят, че виждат Аллаху теалю и предават неща, за които казват, че са ги научили от Аллаху теалю. Заплашват своите врагове, като твърдят, че Аллаху теалю е казал, че ще ги накаже така и така. А на онези, които ги обичат, предават благи вести. Други пък казват: “След като измина една трета или три четвърт част от нощта, поговорих с Аллаху теалю, зададох Му много въпроси и получих съответните отговори.” От техните слова се разбира, че смятат видяната светлина за Аллаху теалю. Не я приемат за проявление от Неговите проявления и зъл от Неговите зъллове, а за Негов зат (т.е. самия Аллаху теалю). Факт обаче е, че да се твърди това относно Аллаху теалю е голяма клевета и проява на тотална заблуда, ерес и неверие. Колко търпелив е Аллаху теалю, че не бърза да накаже тези клеветници с различни наказания и да ги унищожи. Знанието на Аллаху теалю е голямо, както и Неговата мекота. Силата му е голяма, както и Неговата прошка. Племето на Муса “алейхисселям” беше заличено, защото пожела да види Аллаху теалю. Когато хазрети Муса “алю небиййна ве алейхиссаяту весселям” пожела да види Аллаху теалю, му бе отговорено: **“Ти без съмнение не може да Ме видиш”**, както е посочено в 142-о знамение на сура А’раф, и той поиска прошка заради това си желание.

Мухаммед “салляллаху алейхи ве селлем” е Любимия на Господа на световите. Той е най-възвишеното творение във всяко едно отношение. Макар че беше възнесен с благословеното си тяло, премина Арш и Курси, и излезе извън времето и пространството, и макар че в Коран-и керим има признаци, че е видял Аллаху теалю, между нашите учени има такива, които са казали, че не е видял. Повечето от тях са казали, че не е видял. Имам Газали също е казал, че вероятността да не е видял е по-голяма. А тези невежи хора, от своя страна, със свои сакати фантазии твърдят, че Го

виждат ежедневно, при условие, че учените на исляма не са достигнали до консенсус дали Мухаммед Расулюллах “салляллаху теалю алейхи ве аля алихи ве селлем” Го е видял дори веднъж. Ако се обърне внимание на словата на тези неуки хора, се вижда, че те смятат, че са говорили с Аллаху теалю, както говорят двама, един срещу друг. Това е тотална ерес! Хаша ве келля! Да се говори с подреждане на думи една до друга и спазване на ред и структура между тях е качество, характерно за създанията. Това не се отнася за Словото на Аллаху теалю. Словата на тасаввуфските големци сигурно са ги подвели; те също са казали, че може да се говори с Аллаху теалю, но не казват, че Той говори с думи, а че това Слово е създадено от Аллаху теалю; тези им обяснения изобщо не са грешни. Словото, което Муса “алейхисселям” дочу от онова благословено дърво, също беше Слово на Аллаху теалю. Словото е създание, а Аллаху теалю е Неговият създател. Нещата не бяха такива, каквито се случват между двама, които говорят лице в лице. Същото се отнася и до Словото, което Джебраил “алейхисселям” е чувал от Аллаху теалю. То също е Слово на Аллаху теалю. Онзи, който не вярва в това, става кяфир и зъндък. Словото на Аллаху теалю е общо между келям-и нефси и келям-и ляфзи. Аллаху теалю го създава без посредничеството на нищо. Оттук се разбира, че келям-и ляфзи също е Слово на Аллаху теалю. Който не вярва в това, напуска исляма. Това обяснение трябва внимателно да се прочете; ще върши работа на много места. Аллаху теалю е Онзи, Който сторва човека да постигне всичко.

Битието на създанията (мумкин), подобно на техните качества и сили, е твърде слабо. Какво би струвало знанието на мумкин в сравнение с това на Ваджиб-и теалю? Каква ценност би имала силата на създанията в сравнение с изначалната Сила? По същия начин битието на мумкин в сравнение с това на Ваджиб-и теалю е едно нищо. Когато човек погледне тези две бития и види големината на разликата между тях, би се зачудил и би си задал въпроса дали и двете биха могли да бъдат определени за бития или първото е битие, а второто е наречено битие, тъй като прилича на такова. Не виждаш ли? Повечето от тасаввуфчиите са повярвали на втората част на този въпрос и казали, че създанията са псевдо-бития.

Онези, които приемат битието на създанията, са или невежите мюсюлмани или най-високите по степен хора, т.е. пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” или част от евлиите от тяхната общност, които са преминали всички сфери на зъл. Невежите хора, които не проникват в същината на нещата, а гледат повърхностно, смятат, че и Ваджиб-и теалю, и мумкините са пълни бития. Най-великите по степен хора, за разлика от тях, са прозорливи. Те приемат двете бития за пълни. Казват, че разликата между степените на частите на техните бития произхожда от качеството и итибарата на битието, а не от техните същности. С това определение предотвратяват класифицирането на битията на реално

и псевдо-битие. За онези на средно ниво, тъй като са над невежите и под най-видните, е много трудно да повярват в битието на създанията и да го приемат за пълно. Ето защо казват, че: “Тъй като битието на мумкина наподобява пълно битие, за него е казано, че съществува.” Някои от тези тасаввуфчии не са говорили за битието на създанията. Не са казали дали тяхното битие е реално или не. Някои от тях пък са казали, че мумкините нямат битие, че няма нищо, освен битието на Ваджиб-и теаля. Други пък не приемат битието на създанията за различно от това на Ваджиб-и теаля, но не казват, че двете бития са всъщност едно и също. Други пък казаха, че създанията битуват с битието на Аллаху теаля, което означава, че мумкините нямат отделни бития.

За да може да се каже, че създанията притежават битие, е нужна прозорливост. Само такива хора могат да видят тяхното битие, редом с това на Аллаху теаля. Прозорливите хора дори и на дневна светлина знаят, че звездите битуват наред със Слънцето (макар да не се виждат). Непрозорливите не могат. Битията на създанията са като битията на звездите на дневна светлина. Само прозорливите могат да ги видят, а другите остават лишени да проумеят този факт.

Въпрос: Макар че нямат прозорливост и очите на сърцата им са слепи, как невежите виждат битието на създанията? Защо сиянията на битието на Ваджиб-и теаля не възпрепятства тяхното виждане?

Отговор: Невежите разбират чрез научаване, а не виждане (усещане). Ние визираме не онези, които разбират чрез научаване, а виждане. За първите не казваме нищо. За невежите сиянията на битието на Ваджиб-и теаля като че ли ги няма и ето защо не възпрепятстват да се вижда битието на създанията. Може да се отговори и така: Сиянията пречат да се вижда битието на създанията, а не да се знае. Защото човек се научава и чрез чуване или следване на някой друг. Би могъл да се научи и чрез размишляване или оприличаване. Непрозорливите също знаят за битието на звездите на дневна светлина. Слънчевите лъчи не заличават това знание. Невежите знаят за битието на създанията, но не го виждат, защото то се извършва с шухуд, т.е. със сърце, а окоето на техните сърца е сляпо. Те не биха могли да видят дори да става въпрос за меляике, мелекут, джеберут или ляхут.

Казахме, че невежите, подобно на най-високите учени, също казват, че създанията съществуват. В много други неща също си приличат. Ето защо пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат” в много от своите дела действат като невежите. Живеят с всички и със своите семейства подобно на тях. Всеки знае за доброто поведение на Най-добрия сред човечеството “алейхи ве аля алихиссалевату весселям” към своите деца. Например, един ден беше разцелувал хазрети Хасен и хазрети Хюсеин. Прекара с тях весело и засмяно време. Един от присъстващите там рече: “О, Расуляллах! Имам единадесетима синове. Досега не съм целувал ни един от тях.”

Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихиссалеваду весселям” отвърна: **“Това е проява на милост. Аллаху теаля дарява с него когото пожелае.”** Най-великите в много от своите дела приличат на невежите. Макар тази прилика да е само привидна, – тъй като невежите не прозират същината на нещата – те не могат да извлекат полза от онези големци. Приемат ги като себе си и се взират в онези, с които не си приличат, т.е. приемат тях за наистина велики. Тъй като нравът и делата на евлиите не приличат на техните, невежите ги смятат за по-високи от онези, чиито нрав, дела и слова наподобяват своите. Дори нравите и делата на пейгамберите да наподобяват своите, те приемат другите (онези, които не приличат на тях) за по-велики. Научихме, че когато хазрети шейх Феридеддин-и Шекергенч “рахметуллахи алейх” е дочул вестта за смъртта на своя син, рекъл: “Умря едно пале; изхвърлете го навън!” и изобщо не се натъжил. Но когато е починал Ибрахим, синът на най-великия човек Мухаммед “алейхисселям”, Пейгамберът ни е дошъл до него, плакал и скърбял много, рекъл: **“О, Ибрахим! Страдаме много заради раздялата с теб!”** Многократно е изявил своята мъка. Нека се замислим кой е по-велик – шейх Феридеддин или Сеййид-ул-бешер (Мухаммед “алейхисселям”)? Тъй като невежите хора са като животни, виждат постъпката на шейха за по-ценна. Смятат, че това е признак на неотдаденост към земно, а делата и словата на Расулюллах “алейхи ве аля алихиссалеваду весселям” за проява на привързаност към земно. Осланяме се на Аллаху теаля от техните зловредни убеждения! Тази земя е място за изпитание. Невежите са оприличени на най-великите поради многобройни причини и ползи. “Аллахумме еринел хакка хаккан верзукна иттиба’аху ве еринел батъла батълан верзукна иттиба’аху би-хурмети Сеййидил-бешер “алейхи ве аля алихи ве есхабихи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха.” Т.е. “О, Господи! Покажи ни истината като истина и ни отреди да я последваме, и ни покажи заблудата като заблуда, и ни отреди да я отбягваме! Приеми тази ни дуа в името на Най-великия сред хората!”

Нека се върнем към темата: Вярата на пейгамберите “алейхимуссалеваду веттеслимат”, на техния Есхаб и на евлиите, които се движат по пътя на Есхаба “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин”, първоначално, бивайки шухуди, се превръща в гайби, когато се върнат назад да зоват хората към Аллаху теаля. Например, през деня слънцето се вижда и вярата към него е шухуди, а нощем се превръща в гайби. Макар вярата на учените да е гайби, тя, благодарение на факта, че следват пейгамберите “алейхимуссалеваду веттехийят”, заяква и се превръща във вяра със съвест. Когато се каже учен, се разбира такъв, който е учен в знанията, отнасящи се до ахирета, а не до земното, защото земните учени са като всички останали му’мини. Иман-ъ гайби, който се намира в тях, има много степени. Най-високата степен е тази, която се появява чрез следване на пейгамберите “алейхимуссалеваду веттеслимат”, т.е. онази, която се научава чрез казване

на “Аллаху теаля каза еди какво си” или “Расулюллах “салляллаху алейхи ве аля алихи ве селлем” повели еди какво си...”

Въпрос: Ехли суннитските учени казват: “Вярата, която се появява по пътя на истидлял, т.е. на разума, е по-ценна от тази, която се появява чрез таклид, т.е. следване на друг.” Много от тях дори са казали, че истидлял е условие на вярата и иман чрез таклид не се приема. А Вие казвате, че иман-ъ таклиди е по-ценно?

Отговор: Вярата, която се появява чрез таклид на пейгамберите “алеихимуссалевату веттехийят” е иман-ъ истидляли, защото онзи, който следва тези големци, е разбрал чрез своя разум, че всичко, което казват те, е истина. Защото Аллаху теаля, за да докаже правдивостта на някого, го дарява с чудеса. Тъй като всички пейгамбери “алеихимуссалевату веттеслимат” имат чудеса, всички те са правдиви. Вярата на другите (за които стана въпрос), която те постигат чрез таклид, няма стойност, защото те копират своите бащи, т.е. те вярват в онова, което са видели от своите родители и обкръжение, без да мислят, че пейгамберите “алеихимуссалевату веттехийят” са правдиви и всичко, което казват, е истина. Според повечето учени тази вяра (иман-ъ таклиди) е несъстоятелна.

[Вярата на християните и евреите, и неверието и религиозната вражда на комунистите, масоните и днешните “модерни и напредничави” хора са все иман-ъ таклиди (сляпо подражание и фанатизъм). Няма никаква стойност и работа. Тя е фалшиво и безпочвено убеждение, което са унаследили от своите родители или постигнали, оставайки под влияние на “излъскана” пропагандна.]

Що се отнася до вярата, която се постига по пътя на разума и логиката: Да, такава вяра може да се постигне, но малцина са успели да я спечелят. По отношение доказване на битието на Аллаху теаля по въпросния начин няма втори като мевляна Джелиледдин-и Девани “рахметуллахи теаля алейх”. Той хем е изследовател, хем е от учените от по-късните векове. Положил е голямо старание за доказване битието на това велико Същество. Заедно с това онези по-късни учени, които са разяснили неговите мисли и примери, не са намерили безгрешни сред тях. В процеса на разяснение са били принудени да променят голяма част от тях. Т.е. тежко им на онези, които са постигнали иман само по пътя на истидлял, без да извършат таклид на пейгамберите “алеихимуссалевату веттеслимат”! Аллаху теаля ни показва начина на постигане на вяра – в 53-о знамение на сура Ал-и Имран по смисъл се казва: **“О, Господи! Повярвахме в онова, което низпосла. Последвахме Пророка Ти. Впиши ни редом със свидетелите!”**

**Първи том, двеста седемдесет и трето писмо
(1/273)**

Това писмо е написано до мирза Хусамеддин Ахмед “рахметуллахи теаля алейх”. Дава информация, че саликът трябва да е подчинен на своя муршид (пътеводител), да не гледа другите и да не обръща никакво внимание на своите сънища.

Хамд на Аллаху теаля, Който ни показва правия път! Нямахме да го открием ако Той не ни беше насочил. Всяко слово на Неговия Пейгамбер е правдиво.

Пристигна Вашето ценно писмо и ни зарадва премного. Нека в замяна на това Аллаху теаля Ви дари с добра отплата! Попитали сте:

Въпрос: Забранявате да се прави и слуша теганния. Ще забраните ли да се чете и мевлид? Мевлидът е съвкупност от стихове, които хвалят Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” и дават информация за него; учат на религия и морал. Нашият скъп брат Мухаммед Ну’ман “рахметуллахи теаля алейх” и някои от нашите любимци са видели насън, че Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е много доволен от тези техни събрания за изпълняване на мевлид. За тях би било много трудно да се откажат.

Отговор: Скъпи братко! Ако сънищата бяха ценни и правдиви, муридите нямаше да имат никаква нужда от муршид и тарикат, за да спечелят ма’рифет (опознаят Аллаху теаля). Всеки щеше да последва своя сън и да се адаптира към него, без значение дали съвпада с пътя на муршида или не. Това би нарушило връзката муршид – мурид и всеки невеж и глупав човек би последвал свое собствено виждане.

Верният мурид не дава пет пари за него. Будният мурид, постигнал благото да има муршид, приема своя сън за илюзия и дори не се сеща за него. Прокълнатият Сатана е силен враг. Дори онези, които са стигнали до края, не се чувстват сигурни и трепетно се боят от неговите лъжи, при условие, че Аллаху теаля ги пази и шейтанът не може да ги отклони. Какво да кажем за онези, които са в началото или средата? Техните сънища не са надеждни, а самите те не са опазени от клопката на врага.

Въпрос: Сънят, в който е видян Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”, е правдив и опазен от заблудата на шейтана, тъй като той не може да се преобрази като него. Това са го казали учените на исляма. Би следвало сънищата на нашите братя да се окажат правдиви. Не биха могли да са заблуда на шейтана, нали?

Отговор: Във “Футухат-и Меккийе” [на шейх Мухйиддин-и Араби] се казва, че шейтанът не може да се преобрази като починалия в Медина Мухаммед “алейхисселям”. Шейхът не приема словата на онези, които казват, че не може да приеме и друг образ. Ясно е, че да се познае истинския образ на Расулюллах “алейхи ве аля алихисселевату vessелям”, и то насън, е много трудно. Казано иначе, как ще се доверим на това? Ако кажем – следвайки мнозинството учени и съблюдавайки великата слава на

Расулюллах “алейхи ве аля алихиссалеваду весселям” –, че шейтанът не може да се покаже в никаква форма под него име, то пак няма да е лесно да се получи заповед от него и да се разбере дали е доволен от дадено дело или не. Прокълнатият шейтан може да прояви своята вражда и тук. Може да се включи в съня и да ни подведе, че сме видели нещо, което изобщо не се е случило. Може да вмъкне свои думи и дела, и да ги покаже като дела на видения образ “аля сахибихессаляту весселлям”. Както повечето от нас знаят, един ден Сеййид-ул-бешер “алейхи ве аля алихи ве есхабиссаляту весселям” е беседвал със своя Есхаб. Наоколо били големците на Курайш и главатарите на неверието. Сеййид-ул-бешер “алейхи ве аля алихиссалеваду весселям” е изчел сура Веннеджми. Когато стигнал до свещен аят, отнасящ се за техните идоли, прокълнатият Сатана е вмъкнал думи, възхваляващи идолите, към тези на Расулюллах “алейхи ве аля алихиссалеваду весселям”. Слушателите са помислили, че и те са негови. Не успели да отсеят словата на шейтана от свещения аят. Неверниците веднага се развикали от радост и рекли: “Мухаммед “алейхиссаляту весселям” се сдобри с нас. Прослави нашите идоли.” Мюсюлманите били изумени. Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” не разбрал за думите на шейтана и запитал: **“Какво става?”** Есхабът му доложил всичко. Расулюллах “алейхиссаляту весселям” потънал в размисъл и дълбоко се натъжил. Джебраил-и емин “аля небиййна ве алейхиссаляту весселям” незабавно донесъл вахий. Съобщил е, че онези слова са примесени от шейтана, който е изиграл същия номер на всички пейгамбери. Аллаху теаля е отсял словата на шейтана от Своето и го утвърдил. Както се вижда прокълнатият шейтан е могъл да забърка свои порочни слова към тези на Расулюллах, когато Расулюллах “алейхи ве аля алихиссаляту весселям” е бил жив, буден и сред своя Есхаб, и никой не е успял да ги разграничи. Как тогава сам, унесен в сън и с неработещи сетива човек, който сънува Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” след смъртта му, би могъл да се увери, че ще бъде избавен от намесата на шейтана? Нека кажем и това, че в съзнанията на онези, които четат мевлид, е поместена вяра, че Расулюллах е доволен от това им дело, защото – по принцип – хваленият обича онзи, който го хвали. Тази им мисъл (вяра) се помества в тяхното съзнание и придобива образ, който може да бъде видян насън. Този сън не е правилен, но и не е дело на шейтана.

Сънищата, дори да са правдиви, рядко се сбъдват едно към едно. Т.е. сънят трябва да се разтълкува. Например, когато се види определен човек, разбираме, че става въпрос за него, но много често се случва и нещо друго. Например, вижда се Ахмед, но тъй като е в близки отношения с Мехмед, сънят реално се отнася за Мехмед.

От всичко това следва, че дори в сънищата на нашите тамошни любимци да няма намеса от шейтана, как ще бъдат сигурни, че те не се нуждаят от тълкуване? Как ще бъдат сигурни, че в тях не се разкрива нещо друго?

Следователно на сънища не бива да се обръща внимание. Видените в съня неща са ценни само ако бъдат постигнати в будно състояние, защото няма да изискват тълкуване. Всичко онова, което се вижда в съня и съзнанието е блян (т.е. не представлява никаква ценност). Нашите тамошни любимци от доста време живеят без надзор. Правят каквото си желаят. Мир Мухаммед Ну'ман е длъжен да спазва пътя на големците. Нека Аллаху теаля ни опази от моментно колебание при получаване на заповед (от муршид-и кямил). Ако се поколебае, кой би загубил? Строго забранявам тези неща, защото не са съвместими с нашия път. Ако нещо го няма в пътя, без значение дали става въпрос за песни и танци или мевлид, касида и красиво четене, трябва да се отбягва. Всеки път (в тасаввуфа) си има определи методи за постигане на целта. В нашия път (накшибендийе) постигането на целта зависи от изпълнение на изброените горе неща. Онзи, който иска да напредне, следва да отбягва неща, които са забранени. Не бива да гледаме, че в други пътища ги изпълняват (мевлид, касида и иляхия). Бехауддин-и Бухари (Хадже Накшибенд) “куддисе сиррух” е казал: “Ние нито правим тези неща, нито ги приемаме за лоши.” Т.е. ние не ги вършим, защото ги няма в нашия път, но не ги отричаме, защото се изпълняват от последователите на други пътища. Фирузабад (Делхи) е като подслон за нас, факирите “рахметуллахи теаля алейхим еджма'ин”. Най-ценните от онези, които са свързани с нас, са там. Колкото и да страдаме за това, което става там, ще е малко.

Там са благословените синове на хазрети Баки-биллях “куддисе сиррух”. На тях повече им приличаше да пазят пътя на техния баща. Когато почина Хадже Убейдуллах-и Ахрар “куддисе сиррух” и неговият път започна да деградира навсякъде, неговите синове здраво се захвана за него и го опазиха. Възпротивиха се на онези, които правеха промени. Това го знаете и Вие.

Написали сте, че нашият учител Баки-биллях “куддисе сиррух” е имал благ характер. Да, отначало – в някои неща – беше възприел пътя (подхода на) мелямет и избираше да действа с рухсат(, а не с азимет). [Азимет е да се полага усилие за вършене на всичко по най-добър начин, без да се прибегва до леснина (рухсат).] В последните си времена обаче не правеше нищо подобно. Дори не споменаваше за думата мелямет. Проявете разбиране и кажете! Ако той беше жив, нима щеше да хареса Вашите събрания? Този факир много добре знам, че изобщо нямаше да Ви позволи. Моята цел е да разкрия истината. Слушате или не, не ни засяга и няма да Ви кажа нищо повече. Ако скъпите синове и Вие, нашите любимци там, не се откажете от тези неща, ще престанем да се виждаме.

Нека не Ви причиня по-голямо главоболие и нека Аллаху теаля Ви отреди спасение на сетен дъх.

Първи том, двеста седемдесет и пето писмо

Това писмо е написано до молла Ахмед-и Берки. Отговаря му дали е приет или не и му съобщава, че трябва да работи за разпространение на ислямските знания.

Хамд на Аллаху теаля, саят и селям за Расулюллах и добри дуи за Вас. Пристигна Вашето писмо, което сте изпроводили по шейх Хасен и неговите приятели. Много ни зарадва. В една от страниците ни описвате състоянието на Хадже Увейс, а в друга питате дали сте приет или не. Когато изчетох въпроса, проучих Вашето състояние. Показа се (т.е. видях с окото на сърцето), че тамошните хора тичат към Вас и търсят подслон. Стана ясно, че са Ви превърнали в средство за постигане на щастие от страна на тамошните хора и Ви подчинили онези места в духовен аспект, за което правя хамд и шукр на Аллаху теаля! Не мислете, че това, което казвам е сън или блян! Сънищата и бляновете са съмнителни, не би могло да им се има доверие. Онова, което написахме, е факт като онези неща, които могат да бъдат видени с око и докоснати с ръка!

Вие постигнахте това благо поради изучаване на исляма и разпространение на законите на фъкха. По онези места невежеството се беше вкоренило и бидатите бяха получили широко разпространение. Аллаху теаля Ви отреди обичта на Своите обичани раби. Превърна Ви в средство за разпространение на исляма. Следователно, правете всичко възможно, за да изучите другите на ислямско знание и разпространите повелите на фъкха. Тези две неща са в основа на всички щастия, средство за извисяване и причина за спасение. Работете много! Изявете се като духовник! Покажете на хората там правия път, като им извършите емр-и ма'руф и нехй-и мункер! В 19-и айет на сура Муземмил по смисъл се казва: “Това несъмнено е наставление за онзи, които иска да постигне доволството на своя Господ.” Беше Ви дадено позволение за зикр със сърце. То ще Ви помогне да се вкопчите в повелите на исляма и заличите престъпността на нефса. Не изоставяйте и това си задължение. Не страдайте заради това, че не знаете своето състояние и това на Вашите любимци. Не мислете, че това е признак, че не сте постигнали нищо! Състоянията на Вашите любимци са огледала за Вашата висота. Вашите състояния пускат светлина върху тях и се виждат. [В нощната тъмнина камъните се огряват само при наличие на източник на светлина. Ако ли не, нищо не би могло да се види.] Шейх Хасен е една от Вашите опори и ценен помощник. Ако искате да заминете за Мавера-ун-нехр (Трансоксиана) или Индия, само той ще може да застане на Ваше място. Помогнете му, колкото можете! Грижете се за него! Работете много, за да изучи час по скоро необходимите ислямски знания! Неговото идване в Индия би било много полезно и за него, и за Вас. Нека Аллаху теаля поддържа нас и Вас по правия път на ислямския народ “аля

сахибихессаляту весселям”! Написали сте, че онзи брат напредва от шест месеца насам. Казвате, че възвисените души, които е виждал в състояние на гайбет и безсъзнание, ги вижда сега в будно състояние. Синко, да се виждат души не е признак на висота, без значение дали ги вижда в състояние на съзнание или не. Това няма никаква ценност. Първата стъпка в този път е да не се вижда нищо, освен Него; да не се мисли за нищо от ма-сива. Това състояние се нарича фена. Степента фена е първата стъпка в този път. Докато не се направи, не се печели абсолютно нищо. Превод на персийски стих:

**Докато човек не постигне състояние на фена,
Никога не би могъл да намери път към Кибрия.**

**Първи том, двеста седемдесет и шесто писмо
(1/276)**

Това писмо е написано до мян шейх Бедиуддин. Дава информация за мухкем и мутешабих айетите в Коран-и керим.

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световете! Салят и селям за Мухаммед “алейхисселям”, най-високопоставения сред пейгамберите “алейхи ве алейхим ве аля алихи ве есхабихиттаййибинеттаххирин еджма’ин”! Нека Аллаху теаля стори нас и Вас от улема-и расихин!

Братко! Аллаху теаля раздели Своята книга на две части: **мухкемат** и **мутешабихат**. Първата от тях е в основата на ислямските знания и закони (ахкям), а втората е съкровище на същини и тайни. Думи, като “ръка”, “лице”, “крак”, “пръст” и “върха на пръстите”, които са споменати в Коран-и керим и хадис-и шерифите, са все от мутешабихат. Буквите, които са поместени в началото на сурите от Коран-и керим, също са от мутешабихат. Тяхното значение е съобщено само на големците, наречени улема-и расихин. Не мислете, че думата “ръка” означава сила, а “лице” – зат (същина)! Това са много дълбоки и потайни знания, които са съобщени само на избраници. Как би могло да се опише какво е визирано с буквите “хуруф-и муката’ат”, поместени в началото на сурите? Всяка една от тях е море от тайни между влюбения и Обичания. Те са един потаен знак от фините знаци между влюбения и Обичания. Мухкематът е основата на Коран-и керим, а мутешабихат са неговите плодове и резултати; те са целта. Основата служи само да придържа сградата и не е нищо, освен средство за постигане на целта и плодовете. Ето защо мутешабихатът е сърцевината на Коран-и керим, а мухкематът е черупката на това ядро. Мутешабихатът осведомява за тази сърцевина с шифри и знаци. Информира за тънкостите на божествената степен. Това не се отнася за мухкемат. Мутешабихатът е същината, а мухкематът е като нейн образ. Онзи учен, който е успял да постигне сърцевината и черупката и същината и образа на знанията в Коран-и керим, се нарича алим-и расих. Учените на

захир научават само черупката на тези знания. Те знаят само мухкемат. Улема-и расих, от своя страна, след като придобият знанията на мухкемат, разбират какво е визирано с мутешабихат. Те съединяват образа и същината, т.е. мухкемат и мутешабихат. Но онези, които, без да научат знанията на мухкемат и без да приложат на практика неговите повели и забрани, се впускат да дават значение на мутешабихат и търсят същината, загърбвайки образа, са невежите и то свръх невежите, които не познават собственото си безхаберие. Такъв човек е напуснал правия път, но си няма на понятие от собствената заблуда. Не знае, че на този свят образът и същината вървят заедно. Докато продължи да битува, никоя същина не би могла да се отдели от образа. В 99-о знамение на сура Хиджр по смисъл се казва: **“Служи на своя Господ, докато дойде при теб якин.”** Учените по тefsир са казали, че тук под “якин” е визирана смъртта. Аллаху теаля чрез този свещен айет повелява да се прави ибадет, докато дойде смъртта, а тя е краят на земния живот, защото в хадис-и шериф се казва: **“Когато някой почине, настава неговият Къямет.”** Същините ще излязат наяве в ахиретския живот. Там образите ще се отделят от същините. Земният живот е различен от ахиретския. Онзи, който ги бърка, е или невеж, или зъндък. Вторият под маската на религията (т.е. представяйки се за духовник) се опитва да разруши исляма, защото всички повели на исляма се отнасят и до невежите, и до учените, и до онези, които са достигнали до края на тасаввуфския път. В това отношение между обикновените мюсюлмани и най-големите евлии няма никаква разлика. Невежите тасаввуфчий и зъндъците се опитват да се отменят от повелите и забраните на исляма. Казват, че те са единствено за невежите хора и че за тасаввуфчийте и тарикатчийте е повелено единствено да изучат марифет и същината на Корана. Толкова са невежи, че твърдят: “На управниците и държавниците им е повелено да проявяват справедливост, друг ибадет не им е повелен. Ислямът служи за постигане на марифет. За онези, които са го постигнали, няма нужда да следват исляма. Думата якин в горния айет означава марифетуллах. Това го е казал и Сехл бин Абдуллах Тустери. Свещеният айет носи следния смисъл: **“Служете на своя Господ, докато постигнете марифет.”** Някои от учените на ехли суннет са казали, че под якин се има предвид марифет, но са добавили и следното обяснение: “Човек, докато постигне марифет, усеща трудност в ибадетите. После тя изчезва.” А не, че вече няма нужда от ибадет. Това е проява на ерес и безбожие. Според тях арифите не са повелени да вършат поклонения. Те правят ибадет за показност, т.е. за да изучат своите ученици и последователи ала реално нямат нужда от вършенето им. За да убедят хората в правотата на тези слова, изтъкват думите на учените на ехли суннет, че: “Докато водачът не стане мунафък и мураи, ученикът не би могъл да научи нищо от него.” Нека Аллаху теаля унищожи тези зъндъци! Не знаят, че арифите имат толкова голяма нужда от ибадет, че невежите

нямат нужда и от една десета от нея, защото арифите могат да се извисят само чрез поклонения. Техният напредък зависи от следване на исляма. Още в земното на тях им се дава като отплата онова, което на невежите ще им бъде дадено в Съдния ден. Ето защо арифите имат по-голяма нужда от ибадети и подчинение на исляма.

Ислямът има образ и същина. Тези две неща накуп се наричат религия. Онова, което наричаме образ, са познатите повели и забрани на исляма, а същината е сърцевината на исляма. Черупката и сърцевината, мухкем и мутешабих са структурните части на исляма. Улема-и захир са изучили само черупката на исляма, а улема-и расихин са постигнали черупката и сърцевината заедно. Събрали са на едно място образа и същината. Ислямът може да бъде оприличен на човек, той също има образ и същина. Много хора са останали заплени от неговия образ и не повярвали в същината му. Приели своите водачи само за такива, които сочат правия път и прочистват сърцата. Това са учените по захир.

Много други хора пък останаха заплени от същината на исляма, но не я приеха за същина на исляма. Казаха, че: “Ислямът е само един образ и черупка. Има друга същина, различна от исляма”, но заедно с това се подчиниха на исляма стриктно. Не изпуснаха исляма от ръце. Не загубиха образа. Казаха, че онзи, който не изпълнява и една повеля на исляма, е рушител и еретик. Това е състоянието на евлиите на Аллаху теалю. Те са потънали в Неговата любов и са забравили за ма-сива.

Много други казаха, че ислямът е сбор от същината и образа. Повярваха, че те са отделните му съставни части. Не отдадоха значение на състоянието да се следва само образа, обръщайки гръб на същината, а казаха, че да се постигне същина без образ е недостатък. Но приеха за мюсюлмани онези, които се подчиниха на образа без да са постигнали същината, и казаха, че и те ще се спасят в Съдния ден. Съобщиха, че това се отнася за улема-и захир и всички мюсюлмани. Казаха, че не може да се постигне същината на исляма, без да се следва неговия образ, и определиха за зъндъци и еретици онези, които твърдят противното. Според тези прозорливи големци всички видими и невидими достойнства са все вътре в исляма. Знанието и марифетите са това, което са съобщили учените на ехли суннет. Хиляди кешфове и мушахедета не струват колкото следното знание по акида: “Аллаху теалю не прилича на нищо и не може да бъде разбран от никого.” Те не отдават никакво значение на състояния, ведждове, теджеллии и проявления, които се появяват у хора, които не следват една заповед от заповедите на исляма. Боят се, че те са проява на истидрадж. Тези неща ги казват улема-и расихин, достигнали до напътствието на Аллаху теалю. На тях им е съобщена същината на Коран-и керим (Хакаи-къ Кур’анийе). Те са постигнали същината на исляма, съблюдавайки едебите му. Това не се отнася до онези от втората категория, която споменахме в горния параграф. Те също търсят същината, също са

запленени от нея и съблюдават повелите на исляма, колкото е възможно, но приемат тази същина за нещо извън исляма. Смятат, че ислямът е черупката на тази същина. Ето защо те са останали запленени от един зъл от зълловете ѝ и не са успели да проникнат в същината на нещата, и ето защо техният виляйет е останал в един зъл и са успели да достигнат само до образите на качествата на Аллаху теалю.

Вилляйетът на улема-и расихин е в асл. Те са намерили пътя, довеждащ до същината. Те са прекосили всички завеси на зъл. Техният виляйет е вилляйетът на пейгамберите “алеихимуссалевату веттеслимат”, а вилляйетът на другите евлии е образът на вилляета на пейгамберите “алеихимуссалевату веттехийат”.

Дълго време този факир си мислех, че само Аллаху теалю знае какво показва мутешабихатът, а улема-и расихин само вярва в тях. Не приемах за подходящи значенията, които учените и тасаввуфчиите са дали на тях. Не смятах, че това биха могли да са онези значения, които биха могли да бъдат прикрити. Например, хазрети Айн-ул-Куддат-и Хемедани “рахметуллахи алейх” е казал, че “елиф лям мим” означава страдание, защото обичта и любовта изискват страдание. След дълго време Аллаху теалю ми отреди нещичко от значенията, които мутешабихатът сочи. От това голямо море върху пръстта на този мискин, благодатна по сътворение, разпръснаха по няколко капки. Разбрах, че улема-и расихин са били дарени с много неща от значенията, които мутешабихатът сочи. Хамд на Аллаху теалю, Който ни насочва по правия път! Ако Той не ни го беше показал, ние не бихме могли да го намерим. Всички пейгамбери на нашия Господ са казали истината. Тълкуванието на сънищата, които сте записали, ще ги съобщя, когато се срещнем. Вместо тях написах фини марифети. Да ме извините! Селям за Вас и за онези, които вървят по дирите на Мухаммед Мустафа “алеихи ве аля ихванихиссалевату веттеслиматул уля”!

**Прави зикр, прави зикр, докато сърцето ти още тупти,
Само зикирът на Рахман би прочистил сърцето ти!**

**Първи том, двеста седемдесет и осмо писмо
(1/278)**

Това писмо е написано до молла Абдулкерим Сеннами. Съобщено е, че всеки трябва да положи усилие за пречистване на сърцето, след като коригира своята вяра и нагласи всички свои дела към исляма.

Хамд на Аллаху теалю и селям за избраните от Него раби! Пристигна ценното писмо на моя брат и ни зарадва. Нашето наставление към приятелите ни е както следва: Вярата трябва да бъде коригирана съгласно знанията, предадени в книгите на учените на ехли суннет вел джемаат. Нека Аллаху теалю им въздаде прещедра награда! После трябва да се

изучат повелите на фъкха, отнасящи се до фарз, ваджиб, суннет, мездуб, халял, харам, мекрух и муштебех, и да се нагласят всички дела към тях. След като се коригират вярата и делата, сърцето трябва да бъде спасено от състояние на привързаност към други неща, освен Аллаху теалю. За да се спаси е нужно сърцето да не мисли за абсолютно нищо друго. Дори човек да заживее хиляда години, в сърцето му никога не бива да идва никаква мисъл, освен за Него. Това ни писание не бива да се разбира погрешно. Не искаме да кажем, че онова, което идва в сърцето като мисъл, не е различно от Аллаху теалю, защото това състояние се появява в началото и при онези, които правят муракабе на тевхида. Онова, което искаме да кажем, е че никога в сърцето не бива да идва никаква мисъл. Това се постига, когато се забрави за всичко, освен Аллаху теалю. Дотолкова трябва да се забрави, че дори човек да се насили да помисли за нещо друго, да не може. Това много ценно благо се нарича **фена-и калб**. Постига се в началото на този път. Всички степени на виляйета се постигат след него. Превод на персийски стих:

**Докато у един човек не се появи фена,
Никога не би намерил път към Хак теалю.**

Най-прекият път към това велико благо е пътят, който идва от Ебу Бекр-и Съддък “радияллаху теалю анх”, защото пътят на тези големци започва от алем-и емр. Те са потърсили път от сърцето към неговия Собственик. Вместо риязетите и муджахедета в другите пътища, те се вкопчили за сунната и се опазили от бидати. [Риязет е да не се прави онова, което нефсът иска, а муджахеде е да се прави онова, което нефсът не иска.] Хазрети Бехауддин-и Бухари “куддисе сиррух” е казал: “Нашият път е най-прекият.” Въпреки това да се следва сунната е нещо много трудно. Да му е честито на онези, които следват тези големци и се присъединяват към техния път! В един персийски стих хазрети Мевляна Нуреддин-и Джамии е казал:

**Колко умели водачи са бехаййе!
Тайно отвеждат пътниците до целта.
Сладостта на словата им измита
Мисълта за подлагане на трудности в халвет.
Ако невеж човек се закани да охули тези големци,
Би било уместно да се каже, че не бива да му се отговори.
Все лъвове са вързани на тази верига,
Хитра лисица как би могла да я разкъса?**

Пристигна писмото на Кадъ Мухаммед Шериф. Стана ясна изключителната му любов към този факир и ни се хареса. Предайте му нашата дуа. Пристигна ценното писмо и на нашия брат шейх Хабибуллах. Написал е за смъртта на своя баща. Всички сме създадени за Аллаху теалю и накрая ще се върнем при Него. Предайте му нашите дуи и съболезнования! Кажете му да се притича в помощ на покойния си баща с

дуа, Фатиха и истигфар, защото покойникът в гроба чака помощ като онзи, който е паднал във вода и е на път да се издави. Чака два от своя син, майка, баща, брат или приятел.

Написали сте, че шейх Ахмед се е присъединил към пътя на тези големци и извлича полза от това. Нека Аллаху теаля му отреди напредък по този прав път! Тъй като е мюсюлманин отскоро, научете го на знания по иман и амел от една от персийските книги! Нека научи какво е фарз, ваджиб, суннет, мендуб, халял, харам, мекрух и муштебех, и коригира своите дела съгласно тях! Да се учат и преподават книги като “Гюлистан” и “Бостан”, в сравнение със знанията по вяра и фъкх, е губене на време. Весселям.

Първи том, двеста и осемдесето писмо (1/280)

Това писмо е написано до хафъз Махмуд. Съобщено е, че обичта към тези големци е капиталът на всички видове щастия.

Хамд на Аллаху теаля! Салят и селям за Неговия любим Пейгамбер! Първо Ви долагам добрите ми дуи. Пристигна ценното писмо, изпратено по Мевляна Мехди Али, и ни зарадва. Хамд на Аллаху теаля, че обичта Ви към тези факири е голяма. Тя е средството, чрез което се постигна земно и ахиретско щастие. Проточването на дните на раздяла не са я подложили на сътресение. Човек не бива да изпуска две неща: Първото е да се следва собственика на исляма “алейхи ве аля алихиссаляту весселям”, а второто е да се обича водача “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” само в името на Аллах. Ако не ни дадат нищо при наличие на тези две неща, изобщо не бива да страдаме. Ще дойде ден, когато несъмнено ще дадат. Но – Аллах да пази – ако има сътресение в едно от тях, всички последвали състояния и удоволствия ще са все истидрадж, разруха и гибел. Ето това е правият път. Само Аллаху теаля е Онзи, Който сторва човека да постигне каквото и да било. Весселям.

Първи том, двеста осемдесет и първо писмо (1/281)

Това писмо е написано до сеййид мир Мухаммед Ну’ман “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”. Имам Раббани “куддисе сиррух” прави шукр, че му е било отредено да се свърже със Силсиле-и алиййе-и Съддъкиййе и хвали самата тарика.

Хамд на Аллаху теаля! Селям за избраните от Него раби! С чий език би могла да се окаже благодарността към това велико благо? Аллаху теаля – след корекция на вярата съгласно знанията на учените на ехли суннет вел джемаат “шеккераллаху теаля са’йехум” – ни отреди да поемем (сулюк) по пътя, водещ начало от Съддък (хазрети Ебу Бекр “радияллаху анх”). Стори

ни от последователите на онези големци. Според този факир една крачка по този път е по-полезна от седем по другите. Само тази велика тарика довежда до пророческия кемалят и превръща в наследник на пейгамберите. Другите пътища отвеждат до края на виляйетския кемалят. От тях не е отворен път към пророческия. Ето защо този факир в своите книги и писма написах, че пътят на тези големци е пътят на Есхаб-и кирам “алейхимурридван”. Есхаб-и кирам – по пътя на наследството – постигнаха много неща от пророческия кемалят. По същия начин онези, които са достигнали до края на пътя, тъй като следват тях, се сдобиват с много неща от това съвършенство. Тъй като онези, които са в началото и средата, обичат твърде много онези, които са в края, стават обект на благата вест, изказана в следния хадис-и шериф: **“Човек е с онзи, когото обича.”** [Бухари и Муслим предават този хадис-и шериф от Абдуллах ибни Месуд “радияллаху теаля анх”. Записан е и в “Кунуз-уд-декаък”.] Онези, които поемат по този път, но не постигат нищо или понасят вреда, са тези, които не съблюдают едебите на тази тарика, правят реформи в нея или следват своите сънища и илюзии. Каква е вината на пътя ако такъв човек се отклони от пътя и поеме към гибел? Той следва своите илюзии и сънища. Поел е по пътя на Туркестан, отклонил се е от пътя на Кяабе и несъмнено не би могъл да стане хаджия. Превод на персийски стих:

Боя се, о, невежо човече, че не би успял да стигнеш до Кяабе!

Поел си към Туркестан, не бълнувай за Кяабе!

Не приемам за хубаво Вашето решение да се отделите от там във време, когато тамошните ни любимци и последователите на тази тарика са се събрали и полагат взаимни усилия. Макар че преди Ви бях направил знак да дойдете насам, това Ви идване зависеше от ред условия. Сега също трябва да ги съблюдаете! Ако след изпълнени няколко истихарета ясно усетите спокойствие и широта в сърцето и намерите някой, който да продължи Вашето дело, за да не се разхлабят нещата там, може да дойдете насам. Ако не изпълните тези условия, не разваляйте тамошния порядък! Не разваляйте концентрацията в сърцата на талибите! Няма нужда от повече писане. Весселям.

**Първи том, двеста осемдесет и второ писмо
(1/282)**

Това писмо е изпратено до Беди-уз-заман и предава срещата с Хъзър “алейхисселям” и Иляс “алейхисселям”.

Хамд на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! От доста време насам нашите любимци ни питат за Хъзър “аля небиййна ве алейхисселяту весселям”, но тъй като този факир не беше дарен с необходимото знание, не успях да отговоря. Тази сутрин се бяхме събрали. Иляс “алейхисселям” и Хъзър “аля небиййна ве алейхимусселевату

веттеслимат” дойдоха в духовни образи. По духовен път Хъзър “алейхисселям” ми рече: “Ние сме в света на душите. Аллаху теаля дари нашите души със сила да се преобразяваме като хора. Онова, което правят хората, го правят и нашите души. Вървим и се спираме като тях, служим като тях.” Запитах го: “Според мезхеба шафи ли кланяте своя намаз?” Той ми отвърна: “На нас не ни е повелено да следваме исляма. Ние помагаме на кутб-и медара в неговите дела. Тъй като сегашният кутб-и медар е в шафитския мезхеб, ние също се кланяме зад него според шафи.” Оттук стана ясно, че за техния ибадет няма севаб. Те се покланят като онези, които са до тях. Изпълняват ибадетите само привидно. От този разговор разбрах, че кемалятът на шафитския мезхеб подхожда на виляйетския кемалят, а пророческият кемалят има връзка с ханефитския. До Къямета няма да дойде нито един пейгамбер. Ако на тази общност ѝ беше изпроводен пейгамбер, той би се кланял съгласно ханефитския мезхеб. Хадже Мухаммед Париса “куддисе сиррух” в своята книга “**Фусул-и ситте**” е казал: “Когато хазрети Иса “аля небиййна ве алейхисселяту весселям” слезе от небето, ще действа съгласно ханефитския мезхеб.” Сега стана ясно какво е искал да каже. Пожелаях да поискам помощ и дуа от тези двама големци ала те ми отвърнаха: “С какво бихме помогнали на онзи, който се е сдобил с благата на Аллаху теаля?” Като че ли се отдръпнаха. Хазрети Иляс “аля небиййна ве алейхисселяту весселям” изобщо не се намеси в този разговор. Весселям.

Първи том, двеста осемдесет и трето писмо (1/283)

Това писмо е написано до софи Курбан. Съобщено е, че Расулюллах в нощта на Възнесението е видял Аллаху теаля не на земята, а в ахирета.

Въпрос: Учените на ехли суннет единодушно заявяват, че никой не може да види Аллаху теаля в земния живот. Повечето от тях дори са казали, че: “Расулюллах “алейхи ве аля алихисселевату веттеслимат” не видя Аллаху теаля в нощта на Възнесението (Мирадж).” Худжет-ул-ислям имам Газали е казал: “По-правилно е да се каже, че не е видял.” А ти, от своя страна, казваш, че Го е видял. Как би обяснил това?

Отговор: Онзи Сервер “алейхисселяту весселям” не видя своя Господ в нощта на Възнесението на земята, а в ахирета, защото той “алейхисселяту весселям” през онази нощ напусна времето и пространството. Намери изначална и извечна точка. Видя началото и края като една точка. Видя как отиват в Дженнета и пребивават там онези, които ще отидат в Рая след хиляди години. Абдуррахман бин Авф, най-заможният сред Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин”, ще отиде в Рая 500 години след бедните. Видя неговото влизане в Дженнета след 500 години и го попита

защо е закъснял. Ето, да се вижда на онзи макам не е като да се види на земята. Той видя по начин, характерен за ахирета. Ехли суннитските учени са казали, че не може да се види тук, а ние казваме, че е видял в ахирета. В преносен смисъл е казано, че е видял на земята, защото е заминал за Мирадж от земята и пак се е върнал тук. Само Аллаху теаля знае истината за всичко.

Първи том, двеста осемдесет и четвърто писмо (1/284)

Това писмо е написано до молла Абдулкадир Енбали. Състоянията и ведждовете са неща, свързани с алем-и емр, но тяхното разбиране става чрез алем-и халк. Знанията, поместени в това писмо, са от старите марифети. Новите са записани в писмото, изпратено до големия му син.

Човек има видим захир и невидим батън. Видимата част е направена от алем-и халк, а невидимата – от алем-и емр. В началото и средата на тасаввуфския път се появяват състояния, ведждове, мушахедета и теджеллии. Това са неща, които са свързани с алем-и емр, невидимата част на човека. Неща като изумление, джехл, аджз (безпомощност) и безнадеждие, които се случват в края на пътя, също са свързани с алем-и емр. Когато видимата част на хората набере сила, тя също постига дял от тези неща. И в нея се появяват някои неща, дори да не са постоянни. Както е казано: “Дори и пръстта получава дял от трапезата на щедрите.” Нещичко от онова, което е в алем-и емр, се разпръсва и върху алем-и халк. Същинското задължение на захир е да знае за всичко това, защото те се появяват в батън, но той не ги знае. Ако не беше захир, нищо нямаше да се знае и появилите се неща щяха да останат разбъркани. Напредъкът по пътя на тасаввуфа и показването на макамите в алем-и мисал чрез знаци е с цел да бъдат разбрани от захир. Както се вижда, състоянията са за батън, а тяхното познаване е за захир. Отгук се разбира, че по отношение на битуване на тези състояния между евлията, който знае своите състояния, и този, който не знае, няма разлика. Има разлика по отношение на тяхното познаване. Например, един човек е огладнял до краен предел и се гърчи от болка. Знае, че това състояние се нарича глад. Друг също се гърчи от същите болки, но не знае, че това притеснение се нарича глад. В случая състоянието на глад битува и у двама им. В това отношение разлика между тях няма. Разликата е само в това, че единият знае как се нарича това състояние, а другият не.

Онези, които не знаят, също се разделят на две части: Тези от първата не знаят за появата на състояния. Не разбират за различните състояния. Тези от втората част разбират за тези промени, но не знаят какво представлява всяка една от тях. Тези от втората също са притежатели на знание и са

подходящи за делото иршад. Да разграничава състоянията не е работа за всеки водач. Такъв се появява може би през много столетия. Останалите научават за своите състояния чрез неговите. Пророци улюл'азм "салевагуллахи теаля ве теслиматуху алейхим" бяха пращани през много столетия. Чрез тях се пращаха различни закони и религии, а останалите пейгамбери "алейхимуссалевагу ветехийят" бяха повелени да следват техните религии и предадат само техните повели. Превод на персийски стих:

Той създава един раб за делата на всички хора.

Веселям.

- Очите на сърцата им са укрепнали чрез следване на сунната и станали прозорливи. Виждат отдалеко онова, които другите не биха могли отблизо. (1/285)

- Повечето от днешните тарикатчии не отговорят на тези условия. Днешните събрания за сима и ракс (танци, подскачания) са вредни; това е очевиден факт. Как биха могли да напреднат? Изобщо не биха могли. Тези неща са твърде далеч от състоянието да им окажат помощ. Вместо полза, причиняват вреда. (1/285)

-

**Господинът си мисли, че се е извисил и достигнал до целта,
Горкият самохвалец, тъпчи на място. (1/285)**

**Първи том, двеста осемдесет и шесто писмо
(1/286)**

Това писмо е написано до мевляна Емануллах. Съобщено е, че правилната вяра, извлечена от Коран-и керим и хадис-и шерифите, е ехли суннитската.

Бисмилляхиррахманиррахим. Нека Аллаху теаля ти покаже правия път! Добре го знай, че ако искаш да поемеш по пътя на Аллах, първо трябва да коригираш своята вяра. Правилната вяра е тази, която учените на ехли суннет са научили от Коран-и керим, хадис-и шерифите и Есхаб-и кирам. Онези, които са разбрали правилния смисъл на Коран-и керим и хадис-и шерифите, са учените на правия път, а това са улемите на ехли суннет вел джемаат. Не бива да се отдава никакво значение на нищо, което не съответства на него, дори да изглежда правилно за разума и мисълта и дори да се разбира чрез кешф и илхам по пътя на тасаввуфа. От знания, които не съответстват на разбраните от тези големци, трябва да се осланяме на Аллаху теаля. Например, от някои айети и хадиси се разбира тевхид-и вуджуди, а от други ихата, сереян, курб и маиййет, но учените на ехли суннет не са разбрали от тях такива неща. Т.е. не са извлекли смисъла, че Аллаху теаля е вътре в този свят, покрива Своите създания,

свързва се с тях, близо е до тях или е заедно с тях. Те са казали, че нещата стоят другояче. Следователно ако на човек, напредващ по пътя на тасаввуфа, му се появяват такива знания, например, ако види всички бития като едно Битие, или ако разбере, че едно Битие покрива всичко, или че същината на Аллаху теалю е близо до създанията, трябва да се знае, че тези знания са грешни и зловредни. Този пътник в това състояние е като опиянен и това му състояние ще бъде прието за извинение, но той трябва да се моли, да плаче и риде, за да го спаси Аллаху теалю от подобни опасни знания. Трябва да иска от Него благоволение да достигне до правилните състояния и знания, съобщени от учените на ехли суннет. Трябва да се осланя на Него, за да не му бъде показано нещо, което не съответства на правилната вяра, съобщена от тези големци. Казано с други думи: Дали кешфове на тасаввуфските пътници са правилни или не се разбира от това дали са съгласувани с правилните значения, съобщени от учените на ехли суннет “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин”, или не. Правдивостта на тези вдъхновени знания се установява само чрез тяхното съответствие към онези правилни значения. Защото всяко значение, всеки кешф, което не съответства на предадените от тях правилни значения, е лишено от стойност и е грешно. Защото всеки еретик смята и твърди, че следва Коран-и керим и хадис-и шерифите. Със своя половин акъл и дебелоглавие извлича грешни значения от тези източници, подхлъзва се от правия път и поема към гибел. В 26-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Примерите в Коран-и керим заблуждават мнозина, а (други) мнозина напътват в правия път.”**

Правилни и ценни са знанията, разбрани от учените на ехли суннет “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин”, а неценни са онези, които не съответстват, защото тези значения са научени от Есхаб-и кирам и книгите на Селеф-и салихин. Те са засияли със светлините на онези звезди на напътствието и ето защо безкрайното спасение е станало характерно само за тях. Те постигнаха безкрайното щастие. Те се превърнаха с групата, която върви по пътя на Аллах. Спасението е само за онези, които са по пътя на Аллах.

Ако се види грешка в делата на някой духовник – с вяра като на учените в исляма –, тя не бива да се приписва на всички учени, защото си е чиста проява на упорство и инат и очерняне на правилните им знания, защото те са онези, които ни ги предадоха. Те разграничиха пътя на спасението от изопачени такива. Ако не бяха техните светлини на напътствието, ние не бихме могли да намерим правия път. Ако те не бяха разграничили истината от заблудата, ние бихме паднали в пропастта на покварата и развалата. Техните усилия опазиха исляма от изопачение и го разпространиха навсякъде по света. Те са онези, които доведоха хората до пътя на спасението. Онзи, който ги следва, намира спасение, а онзи, който се отклонява от него, започва да заблуждава и останалите.

Знайте го добре, че вярата, която се появява в онези, които достигат до края на тасаввуфския път, т.е. преминават всички маками на пътя и достигнат до края на виляйетските маками, е напълно съгласувана с тази, съобщена от учените на ехли суннет. Ехли суннитските учени са я постигнали, научавайки от Коран-и керим, хадис-и шерифите и Есхаб-и кирам, а големците на тасаввуфа – чрез кешф и илхам в сърцата. Да, в някои пътници на тасаввуфа – докато още напредват по пътя и са под влияние на тасаввуфско опиянение и състояние – се появяват някои неща, които не съответстват на тази вяра, но когато преминат тези състояния и достигнат до края, всички тези неподходящи неща изчезват. Ако не успеят да преминат и останат посред пътя, не изчезват. Остават заплени от тези неправилни мисли, но за такива хора в ахирета няма да има наказание. Те са като муджтехидите, допуснали грешка в своя иджитихад. Муджтехидът е сгрешил в своя иджитихад, а този в своя кешф.

Една от грешките на пътниците в тасаввуфа е, че виждат вахдет-и вуджуд. Както е казано и по-горе, смятат, че Аллаху теаля е покрил Своите творения, заедно е с тях и същината Му е близо до тях. Случва се някои от тях да не повярват в отделното битие на осемте Му качества, въпреки че учените на ехли суннет “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” знаят, че те битуват отделно. Те ги отричат, защото качествата се превръщат в огледало, в което виждат Зат-ъ иляхи. Когато някой погледне огледалото, той вижда отражението на срещуположното тяло, а не самото огледало. По същия начин, тъй като не виждат качествата, те не приемат тяхното отделно битие. Казват: “Ако битуваха, щяха да ги видим.” Смятат, че онова, което не се вижда, всъщност не съществува. Хулят онези учени, които говорят за отделното битие на качествата. Дори има такива, които ги наричат неверници и мушрици. Осланяме се на Аллаху теаля от такова безпочвено злепоставяне на ислямските учени! Ако тези хора ги прекарат през тези маками и повдигнат завесите, които разбъркват техния шухуд, ще се спасят от мислене на качествата за огледала и ще разберат, че те съществуват. Ще се откажат да отричат тяхното битие и да посягат на учените с език.

Едно от техните неща, които не съответстват на ехли суннитската вяра, са словата им, които показват, че Аллаху теаля е длъжен да твори. Макар да не го казват директно, а да твърдят “Създава ако пожелае!” от контекста се разбира, че не вярват в качеството воля. Тези им слова не съответстват на никоя религия.

Част от неправилните им слова са тези, че макар да твърдят, че Аллаху теаля е Притежател на сила и прави онова, което поиска, казват, че Той винаги пожелава. Това е равносилно на приемане на Аллаху теаля за задължен да твори и дори отричане на силата Му, защото според всички учени “силата на Аллаху теаля” означава “Твори, ако пожелае; не твори, ако не пожелае.” А от техните слова се разбира за наличие на сила, според

която Той е принуден да твори и няма начин да не твори. Тези им слова приличат на тези на философите. Тълкуването на качеството воля с думи като “Несъмнено пожелава, не може да не пожелае” не им помагат да се разграничат от философите, защото да се прояви воля означава да се прави избор между две равни неща. Ако ги няма тях, значи няма и проява на воля. Ако се обърне внимание на думите им, при тях двете страни (вероятности) не са еднакви.

Едно от неправилните им неща са обясненията, отнасящи се до каза и кадер (съдбата). Тук също се отплесват към джебрийе (вид секта). Казват: “Онзи, който е хаким (налага воля), може да стане и махкум (да бъде подчинен на воля), и обратното.” Да се каже, че Той е подвластен на нечия воля е много грозно слово.

Едно от другите им слова, несъгласувани с ехли суннет, е както следва: “В Дженнета Аллаху теалю може да бъде видян само чрез Теджелли-и сури.” Това е равносилно на неверие, че Аллаху теалю ще бъде видян в Рая. Да се каже, че ще бъде видян образът, означава, че не може да бъде видяна същината Му (самия Него), а подобие. Аллаху теалю ще бъде видян по неразбираем за нас начин и без да бъде оприличен на нещо.

Казват, че душите на великите хора са извечни. Това твърдение също противоречи на учените на ехли суннет “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин”, защото всички светове, заедно с всички техни частици, бяха в състояние на небитие. Всички те бяха създадени отпосле. Душите също са част от света (алем). Всичко, освен Него, се нарича **алем**.

Както се вижда тасавуфският пътник – преди да е достигнал до същината на нещата – трябва да следва учените на ехли суннет “рахметуллахи теалю алейхим еджма’ин”, дори изказаните от тях неща да не съответстват на неговия кешф. Трябва да знае, че учените са прави, а той е в грешка, защото учените на ехли суннет са взели своите знания от пейгамберите “алейхимуссалеату веттеслимат”. Те са дошли с вахий и са достоверни, опазени от грешки и заблуди. А собствените кешфове и илхам, несъгласувани с тях, са грешни. Да се приема собствения кешф за по-ценен от словата на учените на ехли суннет е равносилно на това да се приема за по-ценен от знанията, дошли по пътя на вахий, а това си е чиста заблуда и загуба.

Както е нужно да се вярва съгласно Книгата и Сунната, т.е. Коран-и керим и хадис-и шерифите, така трябва да се действа и съгласно законите, които муджтехидите са извлекли от тях. Тези постановки се делят на халял, харам, фарз, ваджиб, суннет, мустехаб, мекрух и съмнителни неща. Тези повели трябва да бъдат изучени. [Мюсюлманите се делят в две групи: Те са или **муджтехиди**, или **мукаллиди**. Всеки мюсюлманин, който не е муджтехид, е мукаллид.] За мукаллидите не е джаиз да извличат постановки, несъгласувани с тези на муджтехидите. Техните дела, които вършат съгласно лични отсъждения, не се приемат. Всеки мукаллид трябва

да поеме по пътя на един мезхеб и да последва постановките, които са били последвани от мнозинството учени в него. По възможност трябва да отбягва рухсатите, т.е. позволените неща (леснините), а да действа съгласно азимета. Заедно със своя мезхеб, трябва да положи старание да последва и другите. С това ще е последвал единодушието на всички муджтехиди. Например, имам Шафи “рахимехуллах” е казал, че по време на абдест да се извърши нийет (възнамерение) е фарз. Ето защо и ханефиите трябва да го извършат. По същия начин при измиване на крайниците трябва да се съблюдава зададения ред и самото измиване да се извърши бързо. Имам Малик е казал, че да се търкат крайниците по време на абдест е фарз и ето защо несъмнено трябва да се търкат (т.е. ханефиите също трябва да съблюдават това). В шафитския мезхеб ако се докосне чужда жена или собствения полов орган, абдестът се разваля. Ако ханефия докосне с ръка своя полов орган или жена, която не е от осемнадесетте близки жени, трябва да поднови своя абдест. [В ханбелитския мезхеб авретът на мъжете е съставен само от двете срамни места, назовани като сев’етейн. Последователите на другите три мезхеба, при наличие на затруднение, трябва да последват ханбелитския.] Всяко дело трябва да се изпълнява и според четирите мезхеба. [В началото на 40-а стр. на “**Мизан-ул-кубра**” пише: “Единодушно е казано, че най-добрият подход е да се вършат ибадети съгласно четирите мезхеба.”]

След корекция на вярата и делата, т.е. след като се постигнат тези две криле, идва ред да се напредне по пътя, който сближава с Аллаху теаля [т.е. води до обичта Му]. Пристъпва се към преминаване на макамите от зулмет (тъма) и нур (сияние), но това е възможно само с водачеството и контрола на пътеводител, който знае и вижда пътя, израснал е (спечелил кемал) и достигнал до степената да води другите към съвършенство (мукеммил). Неговите погледи са цял за болестите на сърцето. Неговият теведжух, т.е. насочване на сърцето към някого, заличава всички лоши нрави. Ето защо първо се търси водач (муршид, пир). Ако Аллаху теаля отреди на един човек да опознае такъв водач, това трябва да се приеме за Негов най-голям дар. Талибът не бива да се отделя от този муршид. Трябва да се подчини на всички негови повели. Абдуллах Енсари е казал: “О, Господи! Ти направи така, че онзи, който опознае Твоите приятели, достига до Теб, а онези, които никога няма да достигнат до Теб (Твоето доволство), не могат да ги опознаят.” Трябва да заличи всички свои желания и с всички сила да се подчини на неговите. Трябва да знае, че неговото щастие (успехът) зависи от това подчинение. Водачът му повелява онези неща, които са съгласувани с неговия потенциал и капацитет. Изпълнява към него теведжух или му повелява да прави тефекюр (съзерцава) или муракабе (да контролира своите състояния). Ако сметне, че сохбетът е достатъчен, повелява му да присъства само на него. Ако Аллаху теаля отдери сохбета на един кямил и мукеммил водач, не би

останала нужда от онези условия, които служат за напредък по пътя на тасаввуфа. Той заповядва на талиба онова, което е подходящо за неговото състояние. Ако талибът има пропуск при изпълнението на някои неща, сохбетът го заличава и компенсира. Теведжухът премахва недостатъците. Ако човекът, на когото не му е била отредена честта да постигне такъв сохбет, е мурад, т.е. ако е от избраниците, придърпват го. С безкрайни благословии го довеждат до края на пътя. Съобщават му всички условия и едеби, които са му необходими. За да напредне по пътя на тасаввуфа, сторват негов водач някои от душите на предишните големци. Обичаят на Аллаху теаля е такъв, че е сторил душите на големците средства за преминаване на макамите на този път. Ако талибът е от муридите, неговата работа е опасна без водач. Той, докато намери такъв, трябва да се моли на Аллаху теаля да му отреди водач. Трябва да изучи условията, които трябва да бъдат съблюдавани по пътя на тасаввуфа и да ги прилага. Най-първото условие е да не се следва нефса, а това е възможно чрез вера' и таква, т.е. чрез отбягване на харамите. Човек, за да може да се пази от харамите, трябва да отбягва повечето мубахи, защото онзи, които използва на воля мубахите, започва да върши съмнителни неща, а те са близо до харамите, т.е. такъв човек има голяма вероятност да извърши харам. Онзи, който ходи край пропастта, може да падне в нея. Т.е. за да може човек да се опази от харамите, трябва да отбягва прекалените мубахи. Както казахме и преди: Човек, за да може да напредне по този път, задължително трябва да притежава вера', защото делата на хората попадат в две категории, те или са от повелените, или от забранените неща. Меляикетата също изпълняват повелени неща. Ако да се вършат повелени неща довеждаше до напредък, меляикетата също биха напреднали. На меляикетата не им е повелено да отбягват забранените неща, защото те по сътворение не са създадени да могат да престъпват забрани. Ето защо на тях не им е забранено нищо. Оттук следва, че напредъкът е възможен чрез отбягване на забраните. А това отбягване, от своя страна, е проява на неподчинение към нефса. Аллаху теаля изпрати религиите, за да спаси нефса от неговите страсти и унищожи тъмните и вредни обичаи, защото цялото желание на нефса е да върши харамите или чрез прекаляване в мубахите да достигне до харамите. Т.е. отбягването на харамите и състоянието на прекаляване в мубахите е проява на неподчинение към нефса.

Въпрос: Нефсът не иска да изпълнява ибадети. Тяхното изпълнение също е неподчинение към нефса. Следователно нима изпълняването на ибадетите не довежда до възвисяване? Меляикетата не постигат напредък, защото при тях ибадетите не са проява на неподчинение към нефса.

Отговор: Нефсът не иска да изпълнява ибадети, защото не желае да влиза под ничия команда. Т.е. не иска да се подчинява на никого. Това състояние на нефса [т.е. това му желание да своеволничи] намира изражение в харамите или прекалените мубахи. Следователно чрез

изпълняване на повелите ще са избегнати тези харами и прекалени мубахи. Т.е. няма да е последван нефсът, а не че непослушанието към нефса се изразява само в изпълняване на повелите.

Пътищата, които водят до кемал (зрялост) са много, най-полезният и ефективен сред тях е онзи, в който борбата с нефса е най-голяма. Това е пътят на онези, които отбягват рухсата и действат съгласно азимета. Азимет означава да се отбягват харамите и прекалените мубахи, а рухсат е да се отбягват само харамите. Много от тасавуфчиите правят сима (четат иляхии, касидета) и ракс (играят и се въртят). Тези неща – с много условия и извъртания – могат да бъдат наречени едва рухсат, но нито едно от тях няма нищо общо със състоянието на азимет. Същото се отнася и за звучния зикр. Много водачи с добри помисли са извършили реформи в своите пътища. Те – с прекалено добра промисъл – могат да бъдат определени за рухсат. За разлика от тях, големците, чиито действия са базирани на азимет, не са се отделили от славния суннет колкото косъм “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”. Не са примесили към своите пътища никакъв бидат. В техния път неподчинението към нефса и борбата с него е пълна. Ето защо техният път е най-добрият и полезен такъв. Той бързо довежда до целта и до голяма висота. Но напоследък се появиха такива, които развалиха и него. Увеличиха се хората, които се отделиха от пътя на тези големци. Въведоха бидати. Започнаха сима, танци и звучен зикр. Тези неща ги направиха, защото не успяха да разберат възнамеренията на големците. Сметнаха, че посредством тези бидати нагласяват пътя към времето, увеличават неговата ценност и пълнота. Не успяха да разберат, че така унищожават пътя и го изпускат от ръце. Само Аллаху теаля е Този, Който отсява истината и довежда човека до напътствие. [От горните писания става ясно, че за постигане на земно и ахиретско щастие е нужно да се четат книгите на ехли суннитските учени. Онзи, който ни ги съобщи и ни стори да ги опознаем, е имам Раббани, а онзи, който ни запозна с имам Раббани, е хазрети сеййид Абдулхаким-и Арваси, а онзи, който ни запозна с хазрети сеййид Абдулхаким-и Арваси, са книгите на издателство Nakikat Kitabevi.]

- Тъй като талибите (желаещите) са отпуснати и с нисък потенциал, и тъй като не могли да намерят водач, който да е кямил и мукеммил, виждаме как оставят висотите и тичат зад низки неща. Дори и най-неценните неща, които печелят по пътя, ги смятат за нещо велико, обвързват се с тях, спират да се развиват, и казват, че са достигнали до зрялост. Тези хора, низки по сътворение, – тъй като имат богато въображение и се подчиняват на нефса – когато чуят словата на достигналите до края и за техните степени, ги оприличават на собствените. Превод на персийски стих:

Мишката е станала камила на сън. (1/287)

- Част от онези, които не могат да намерят правия път, са помислили, че са достигнали до целта и си го въобразили, дават си вид на шейхове и се гласят да сочат на всички правия път. Тъй като самите те са развалени, развалят и мнозина, които имат природен потенциал. Понеже сохбетите им почернят сърцата, усилията на талибите изчезват. Както самите те са се отклонили от правия път, така отклоняват и другите. Както самите те са рухнали, така рушат и другите. (1/287)

- Всичко, в което се е примесило желание на нефса, е развалено. (1/287)

**Огънят гори онзи, който е паднал в него,
Но как би могъл да изгори онзи, който се е превърнал в огън. (1/187)**

**Първи том, двеста осемдесет и осмо писмо
(1/288)**

Това писмо е написано до сеййид Енбия-и Манкпури и съобщава, че да се кланя нафиле в джемаат не е джаиз.

Хамд на Аллаху теаля, Който ни дари с честта да последваме най-високопоставения сред пророците и ни опази от измисляне на бидати в религията! Салят и селям за онзи Расул, който разруши гнездата на заблудата и развя знамето на напътствието, на неговия чист Ехл-и бейт и на всеки един от избрания му Есхаб! Днес всички мюсюлмани, било то учени или невежи, отдават голямо значение на нафиле ибадетите и проявяват отпуснатост във фарзовете. Не съблюдават суннетите и мустехабите, които са вътре във фарзовете, а отдават значение на нафилетата. Омаловажават фарзовете. Почти няма хора, които да кланят фарзови намази в техните мустехаб времена. Не обръщат внимание да увеличат джемаата, който е суннет, и на груповото кланяне. Кланят фарзовете с мързел и отпуснатост и смятат, че са изпълнили своето задължение. Отдават голямо значение на деня Ашуре, нощта Бераат, двадесет и седмата нощ на месец реджеб и първата петъчна нощ на същия месец, наречена Регаиб. Организируют големи джемаати и кланят групово нафиле намаз. Смятат, че това са добри и красиви дела, но не разбират, че това са измами на шейтана, който им показва греха като севаб. Шейх-ул-ислям Усамеддин Исфераини Хиреви “рахметуллахи теаля алейх” в шерха към “Шерх-и Викайе” е написал: “Да се кланя нафиле намаз с джемаат или да се кланя фарзов намаз без джемаат е от измамите на шейтана.”

Да се кланя нафиле с джемаат е мекрух и е от лошите бидати. От онези, които последният Пейгамбер “алейхи минессалевати ефдалюха ве минеттеслимати екмелюха” е съобщил в следния хадис-и шериф: “Ако някой изкара (измисли) нещо ново в нашата религия, то е лошо.” В повечето книги по фъкх е написано, че да се кланя нафиле с джемаат е мекрух. Има такива, които казват, че става мекрух ако се канят хора и

организира голям джемаат. Според тях ако не се канят всички хора и джемаатът е съставен от един-двама, и се кланя в един от ъглите на джамията, не става мекрух. Някои се казали, че ако джемаатът е от трима, става, а други – не става. Но всички те единодушно са казали, че ако са четирима, става мекрух. Има такива, които са казали, че това е истината по въпроса. В книгата с фетви “Сираджийе” е написано, че освен теравих и намазът по време на слънчево затъмнение, другите нафилета е мекрух да бъдат изпълнени в джемаат. В сборника с фетви “Гъясийе” шейх-улима Серахси “рахиме-хуллах” е казал: “Да се кланя нафиле с джемаат – извън месец рамазан – е мекрух ако се канят хора. Ако джемаатът е от един-двама, не става. Ако са трима, работата е съмнителна, а ако са четирима, с единодушието на учените става мекрух.” В “Хуляса” пише: “Да се кланя нафиле с джемаат е мекрух ако се канят всички хора. Не става ако не се чете езан и икамет и се изпълнява в един от ъглите на джамията.” Шемс-ул еимме-и Хулвани е казал: “Ако джемаатът е от трима, единодушно не става мекрух, а ако са четирима, според някои става, а според други не, но най-правилно е да се каже, че става. Според шафитските фетви нафиле може да се кланя с джемаат само през рамазана. Но ако се разчуе, т.е. ако се прочете езан и икамет, става мекрух. Не става ако не се разчуе и се изпълни в джемаат от един-двама. Ако са трима е съмнително, но ако са четирима – става мекрух с единодушието на учените.” Има още много такива предания. Книгите по фъкх са препълнени с тях. Ако се чуе предание, в което не се съобщава за броя на джемаата, то трябва да бъде приобщено към горните, т.е. да се разбере съгласно тях. Общите неща трябва да бъдат разбрани условно и да се каже, че е джаиз ако джемаатът е от двама-трима, защото според книгите усул в ханефитския мезхеб безусловно съобщените неща се разбират безусловно, но безусловните предания е джаиз да бъдат разбрани условни, а дори е необходимо. Ако приемем, че се разбира по безусловен начин, то тази безусловност ще изпадне в противоречие с горните условни предания. Т.е. две стабилни предания ще опровергават едно друго, но тяхната стабилност в случая не е еднаква. Онези предания, които сочат, че това дело е мекрух, са хем повече като количество, хем са били харесани и превърнати във фетви. Това не се отнася за другите предания. Ако приемем и двете за еднакво стабилни, то при наличие на предания, които сочат дадено нещо за мекрух, и на други, които сочат, че е мубах, се избират първите, защото това е по-предпазливият подход. Това са го казали учените по **усул-и фъкх**.

От горните обяснения става ясно, че стотиците хора, които се събират в джамиите пред нощите на Ашуре, Берат и Регаиб, и изпълняват намаз с големи джемаати, очаквайки севаб от това, всъщност вършат дело, което според единодушието на учените по фъкх е мекрух. Да се приема мекруха за добро дело е едно от големите провинения, защото да се приеме харама

за мубах е куфр, а да се приеме мекруха за мубах е само едно стъпало по-надолу. Трябва да се проумее грозотата на това дело. Твърдят, че за да не стане това дело мекрух, не четат езан и икамет. Да, има няколко предания, които сочат, че ако не се чете езан, не става мекрух, но са казали, че това се отнася само ако джемаатът е от един-двама и се кланя в един от ъглите на джамията. Ако не бъдат изпълнение тези условия, и според въпросните учени делото става мекрух. Да се разчуе не става само с четене на езан и икамет, би могло да стане и ако хората съобщят устно един на друг. Ето така хиляди хора разчуват вестта, че ще се кланя нафиле с джемаат. В деня на Ашуре и в свещените нощи обикалят улица по улица и съобщават един на друг. Казват: “Нека да отидем в джамията на еди кой си шейх или имам, щели да кланят намаз в джемаат.” Този начин на оповестяване е по-ефективен дори и от езана и икамета и тотално изпълнява делото по оповестяване. Ако се подчиним на някои предания, според които оповестяването е възможно само чрез езан и икамет, то както казахме и по-горе, има условие да се кланя от един-двама и на тихо място в джамията.

Нека да кажем и това, че нафиле ибадетите трябва да бъдат изпълнени скришом. Само така човек ще бъде опазен от опасността да изпадне в състояние на показност. Това не се отнася за джемаата на фарзовите намази. Те трябва да се изпълняват явно, тях трябва да ги видят всички, защото в тях не може да има петно на показност. Ето защо тяхното кланяне в джемаат е подходящо. Освен това големият джемаат може да породи фитне. Ето защо по време на джума трябва да присъства султанът или негов пълномощник, с което се заличава опасността от фитне. В тези мекрух джемаати възможността от фитне е още по-голяма. И в това отношение те не са съгласувани с исляма. Забранени са. В хадис-и шериф “аля сахибихессаляту весселям” е казано: **“Фитнето спи. Нека Аллах прокълне онзи, който го пробуди!”** От всичко това се разбира, че ислямските валии, съдии и пазители на реда трябва да забранят тези събрания и да действат твърдо и безотказно. Само така ще бъде заличен един бидат, отварящ път към фитне. Аллаху теаля знае истината за всичко. Само Той е Онзи, Който показва правия път.

Първи том, двеста осемдесет и девето писмо (1/289)

Това писмо е написано на арабски език за мевляна Бедреддин. Разкрива тънките познания за каза и кадер.

Започвам да пиша своето писмо, осланяйки се на името на Аллаху теаля. Хамд на Аллаху теаля, Който събщи знанията за каза и кадер на избрани раби и ги скри от невежите, за да ги опази от попадане в заблуда! Невежите по отношение на исляма не са в състояние да разберат тънкостите в тези знания и биха се подхлъзнали от правия път. Биха

изпаднали в опасност да помислят хората за безволеви създания и роби (това е едната крайност) или създатели (притежатели на неограничена воля; това е другата крайност). Аллаху теалю показва правия път на Своите раби чрез най-високопоставения сред пейгамберите. Не остави повод за оправдание на невежите и непокорниците, които разсъждават грешно. Нека добри дуи и селям да бъдат от нас за онзи велик Пейгамбер, неговите роднини и сподвижници “салляллаху теалю алейхи ве аля Алихи ве Есхабих”! Всеки един от неговите сподвижници беше най-добрия сред онези, които се подчиняват на Аллаху теалю, вярват в съдбата Му и проявяват доволство спрямо нея.

Много хора не са успели да разберат знанията за каза и кадер и се отклонили от правия път. Онези, които се доверили на разума в това дело, били подведени от своите илюзии и въображение. Част от тях са казали, че волните дела на хората не са по тяхно желание (т.е. те са принудени да ги вършат), а други са казали, че хората сами творят всички свои дела и че Аллаху теалю не се меси в техните волни дела. Третият начин на разбиране е характерен за онези, които вярват по правия път и добре разбират исляма. Те са ехли суннет вел джемаат “радияллаху теалю анхум”, благовестени с името “фърка-и наджийе”. Нека Аллаху теалю бъде доволен от тези велики учени и техните последователи! Те не се наклонили към двете крайности, а избрали средния път. Водачът на ехли суннет имам а’зам Ебу Ханифе “рахметуллахи алейх” е запитал имам Джафер-и Садък “радияллаху анх”:

- Нима Аллаху теалю е подчинил всецяло волните желания на хората на тяхното желание?

- Аллаху теалю не би оставил Своя рубубийет [т.е. качеството да твори и върши каквото пожелае] на Своите жалки раби.

- Нима кара рабите да вършат нещата насила?

- Аллаху теалю е справедлив. Не подхожда на Неговата справедливост да кара рабите да вършат грехове насила и после да ги въвежда заради тях в Джахеннема.

- А с чия воля тогава се случват волните дела на хората?

- Той нито ги е подчинил единствено на тяхната воля, нито пък ги е принудил. Делата им са по средата на тези две неща. Не е предоставил на рабите качеството да творят, но и не ги е накарал да вършат делата насила.

Ето, учените на ехли суннет “рахметуллахи алейхим” са казали, че: “Волните дела на рабите по отношение на сътворение са от Аллаху теалю. Т.е. те се появяват чрез Неговата сила, но върху делото влияние има и човешката сила. Нашите волни дела се творят със силата на Аллаху теалю ала чрез нашата се печелят (придобиват; това желание, това насочване на воля и сила се нарича кесб). (Т.е. делата по отношение на творене са от Него, а по отношение на желаване от нас. Рабът е свободен да избира, а Аллах е свободен дали да сътвори избраното от раба дело или не.)”

Според Ебул Хасен Али Ешари “рахметуллахи теаля алейх” от ехли суннет волята на рабите [т.е. правото да избират и насочват своята сила] не оказва никакво влияние върху техните волни дела. Става така, че когато рабът пожелае да направи нещо, Аллаху теаля веднага го създава. Такъв е Неговият обичай. Силата на раба няма влияние върху сътворението на делото. Това слово на имам Ешари е близо до становището на мезхеба джебриййе (секта, която отрича битието на човешката воля). Ето защо мезхебът ешари е наречен джеб-и мутевассът.

Големият ислямски учен Ебу Исхак Исфераини е казал: “Във волните дела на рабите влияние имат и техните сили. Делата се случват при съвпадението на двете сили. Първата е силата на раба, а втората на Аллаху теаля. Делото се случва с влиянието на две различни сили.” Кадъ Ебу Бекр-и Бакилляни от ешари е казал: “Човешката сила има влияние не върху появата на самото дело, а върху неговото качество, т.е. дали ще бъде добро или лошо. Това е така и според мезхеба матуриди.” Според разбирането на този немощен раб [т.е. имам Раббани “куддисе сиррух”] силата на раба оказва съвместно влияние и върху направата на самото дело, и върху неговото качество, защото да се каже, че няма влияние върху неговата поява, а само върху качеството му, е безсмислено, тъй като качеството става видно с появата на делото. Но за целта същата сила трябва да окаже допълнително въздействие. Направата на делото е различна от неговото качество. Т.е. не е грешно да се каже, че силата оказва допълнително въздействие за определяне на качеството, т.е. дали ще бъде добро или лошо. Ебул Хасен Ешари не говори така. Както Аллаху теаля твори силата на рабите, така твори и влиянието на тази сила. Ето защо най-близо до истината е да се каже, че силата на раба оказва влияние върху делата му. Излиза така, че мезхебът ешари със своето обяснение (косвено) изкарва, че Аллаху теаля принуждава Своите раби, защото казва, че рабът няма воля (избор) и сила. Разликата на ешари от джебриййе е тази, че в джебриййе приемат израза “човек направи еди какво си” в преносен смисъл. Т.е. казват, че реално го е направил само Аллаху теаля, но с ръката на съответния човек. Рабът няма никаква сила. Според ешари реалният извършител е рабът, но не го прави със своя воля, а с тази на Аллаху теаля. Казват, че рабът няма право на избор. Всички други в ехли суннет, освен ешари, казват, че силата на раба влияе върху волните му дела, а според ешари силата на раба става средство за сътворението му, но не оказва влияние върху самото сътворение. И според двата мезхеба на ехли суннет (по отношение на вяра – матуриди и ешари) да се каже, че извършителят на делото е рабът е истина. Ето това разделя ехли суннет от джебриййе. Поведението на джебриййе на неприемане на факта, че рабът е реалният извършител на делата и че да се каже “Човек направи” е в преносен смисъл, е куфр и отричане на Коран-и керим. Авторът на “Темхид” [Ебу Шекур Сулеми “рахметуллахи алейх”] е казал: “Онези от джебриййе,

които казват: “Да се каже, че хората вършат своите дела е в преносен смисъл. Те реално нямат никаква сила. Те са като листа, които ги развява вятърът. Всяко дело на хората е принудително като това на дървото”, напускат исляма. Техните слова “Всички дела на рабите, добри или лоши, реално не са техни. Волните им дела са единствено дело на Аллах” също са куфр (неверие).”

Въпрос: Нима са правилни думите на имам Ешари “рахметуллахи алейх”, който казва: “Върху делата рабите не оказва влияние със своята сила. Те реално нямат и воля, но вършителят на делото е самият раб”?

Отговор: Силата на човека няма влияние върху неговото дело, но Аллаху теаля я сторва средство за неговото сътворение. Обичаят на Аллаху теаля е такъв, че когато рабът насочи своята сила и воля към извършване на дадено дело, Той го сътворява. Ето така силата на раба става причина за сътворяване на делото и така оказва влияние върху самото дело, защото без рабът да насочи своята сила, Аллаху теаля – според Своя обичай – не създава това дело. Ето защо да се каже, че истинският извършител на делото е рабът е правилно. Мезхебът ешари може да бъде нагласен към правия път само така. Онези, които обясняват нещата другояче, трябва да бъдат слушани със съмнение.

Ехли суннитските учени “рахметуллахи алейхим” са повярвали в съдбата (кадер) и казали, че тя, добра или лоша, сладка или горчива, е все от Аллаху теаля. Защото кадер означава сътворение и само Той е Онзи, Който твори всичко. Мутезилиите, т.е. кадериите не повярваха в каза и кадер. Помислиха, че делата се случват единствено със силата на раба. Казаха: “Ако злото беше създадено от Аллах, Той не би наказал Своите раби заради него. Ако ли не, това би било несправедливо.” Да се говорят подобни неща си е гнет и невежие, защото вярата в каза и кадер не заличава волята и силата на рабите. Каза означава, че Аллах знае предварително дали рабът със собствено желание ще извърши дадено нещо или не, а това – от своя страна – показва, че той е притежател на (свободна) воля. Ако да се вярва в каза унищожаваше волята на раба, то като следствие от това Аллаху теаля също би следвало да е принуден или възпрепятстван да твори, защото ако се приеме, че е знаел всичко от изначалността, то би следвало да е принуден да го твори. Ако е знаел тяхното небитие, то следва да е бил възпрепятстван да ги твори. Ако да се вярва в каза беше причина да не се вярва в битието на воля в раба, то щеше да е пречка да се вярва и в битието на воля и избор в Аллаху теаля. Както изначалното знание на Аллаху теаля по отношение на нещата, които ще сътвори, не заличава Неговото качество воля, така и изначалното Му знание по отношение делата на рабите не заличава избора и волята на рабите. Да, силата на рабите е малка. Да се каже, че делата стават единствено със силата на раба, е твърде неразумно и е върха на безумието. Учените на Маверауннехр [широка територия в Туркестан между реките

Амударя и Сърдаря] са казали, че мутезилиите се отделят от правия път и по този въпрос и техните слова се оказват по-лоши от тези на огнепоклонниците, защото огнепоклонниците приемат, че Аллаху теаля има един съдружник (огъня), а мутезилиите – безброй (рабите). [Т.е. казвайки, че рабът твори своите дела чрез силата си, се оказва, че приемат хората за Негови съдружници.]

Джебрийе пък приема, че хората не могат да решат всичко и че техните дела са безволеви, като тези на неодушевените същества. Казват: “Хората нямат воля и избор. Когато извършат добро, не печелят севаб. Когато извършат лошо деяние, няма да бъдат наказани. Когато неверниците извършат грях, ще бъдат оправдани, защото всички дела на рабите са извършвани от Аллах. Дори рабът да иска или не, Аллах създава неговите дела. Човек е длъжен да върши грях.” Тези им слова са неверие. Тези хора (от сектата джебрийе) са наречени още мурджии и са прокълнати. Казали са, че грехът не вреди на човека, защото непокорниците и грешниците няма да бъдат подложени на наказание. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Седемдесетима пейгамбери са прокълнали мурджийе.”** Тяхната секта е тотално неправилна, защото е очевиден факт, че нашите волни дела са различни от нашите рефлексии (неволни дела). Когато хванем нещо с ръка, това несъмнено става с наша воля. Това не се отнася за трептенето на окото и биенето на сърцето. Коран-и керим и хадис-и шерифите показват, че тази секта е порочна, защото в сура Седжде, Ахкъф и Вакъа по смисъл се казва **“Наказание за онова, което извършиха”**, а в сура Кехф – **“Който иска да повярва, който иска – не!”**

Тъй като повечето хора са мързеливи и имат лоша промисъл, търсят оправдания. За да се спасят от равносметка и мъчение, се доближават до ешари и дори до джебрийе. Понякога казват: “Рабът няма воля. Той върши делата само привидно (т.е. той не е реалният извършител)”, а друг път: “Волята на раба е слаба. Онзи, Който върши всичко, е Аллаху теаля.” Това твърдение се доближава до джебрийе. Тези хора изтъкват словата на някои от тасаввуфските големци. Например: “Онзи, Който върши всичко, е един. Няма нищо, освен Него. Човешката сила не оказва влияние върху делата му. Неговите движения са като движенията на дървото. И битието, и делата на човека са като мираж сред пустиня и нищо повече.” Тези слова подсилват лошите твърдения и дела на въпросните мързеливци. Само Аллаху теаля знае истината за всичко. Доколкото знаем, на тях може да им се отговори така: Ако – както твърди ешари – хората нямаха воля, Аллаху теаля не би съобщил, че рабите угнетяват. Ако човешката сила не оказваше влияние върху самото дела, а ставаше само причина за неговото сътворение, лошите дела на рабите не биха били определени за гнет. Аллаху теаля – на много места в Коран-и керим – съобщава, че хората угнетяват. Ако човешката сила не действаше, а ставаше причина за сътворение, не би употребил думата гнет. Да, в белите, които идват от

Аллаху теаля, човешката воля не се намесва. Но това не е гнет от Негова страна, защото е нашият безусловен Собственик. Всичко е само Негово и може да използва Своя имот както си пожелае, без това да е изобщо гнет. Но Той съобщава, че хората вършат гнет, и това показва, че рабът притежава воля. Думата не би могла да е в преносен смисъл, това е невъзможно.

Що се отнася до израза “Волята на раба е слаба”: Тя е истина ако се има предвид, че е слаба в сравнение с тази на Аллаху теаля или че тя самостоятелно не би могла да доведе до поява делата. Но ако се има предвид, че тя няма влияние върху появата на делата, това – както посочихме и горе – не е истина.

Аллаху теаля е повелил на Своите раби неща, които са по техните сили да изпълнят. Тъй като е създал хората слаби, във всяка заповед е посочил леснина за тях. В 27-о знамение на сура Ниса по смисъл се казва: **“Аллаху теаля пожела да Ви повели леснина (т.е. да Ви повели лесни неща), защото човек е сътворен слаб.”** Аллаху теаля е Хаким. [Всички Негови дела са уместни. Той е Рауф – съжалява онези, които не заслужават съжаление. Той е Рахим – т.е. в ахирета ще отреди Дженнета само на онези, които обича, т.е. не са били неблагоприятни към Него, т.е. на мюсюлманите.] Не подхожда на Неговите мъдрост и милост да повели неизпълними за рабите неща. Той не е повелил на рабите да вдигат непосилно тежки камъни, а лесноизпълними за всички неща, като да изпълнят къям, руку, седжде и един кратък айет, т.е. намаз. Оруджът през рамазана също е много лесен. Зекятът също; не е повелил да се дава целия имот, а една четиридесета част от него. Ако беше повелил целия или половината, това би ги затруднило. Тъй като е изключително милостив, ако заповедта Му не може да бъде изпълнена всецяло, Той я улеснява още повече. Например, ако рабът не може да вземе абдест, изпълнява тейеммум; ако не може да кланя изправен, изпълнява седнал; онзи, който не може седнал, кланя легнал; онзи, който не може да изпълни руку и седжде, кланя с има [сяда и за руку и седжде се навежда леко напред]. Т.е. дал е позволение за още много други леснини; онзи, който гледа повелите на исляма със съвест и разбиране, ги вижда. Много ясно осъзнава колко голяма милост проявява Той спрямо Своите раби. Друго свидетелство за голяма леснина в ибадетите е фактът, че много хора желаят да изпълнят повече поклонения, отколкото им е повелено. Да, не би могло да се каже, че няма такива, на които ибадетите не им се струват трудни, но това не са нормални хора. Тези развалени хора усещат трудност поради тъмата на нефса и злото на страстите в тях. Тези тъма и зло се пораждат все от нефса, който всъщност е враг на Аллаху теаля. В 13-о знамение на сура Шура по смисъл се казва: **“Да повярват и служат е трудно за мушриците”,** а в 45-о знамение на сура Бакара: **“Да изпълняват намаз не е трудно само за вярващите и боящите се от Аллаху теаля.”**

Както телесната болест затруднява ибадетите, така и духовната. Аллаху теаля изпрати исляма, за да откаже нефса от неговите страсти и привички. Желанията на нефса и исляма са две пълни противоположности. Следователно трудността, която се изпитва в ибадетите, е продиктувана от злото на нефса. Колкото нефсът е по-силен, толкова трудността е по-голяма. Когато страстите на нефса бъдат заличени, трудността изчезва.

По-горе бяхме записали част от словата на тасаввуфските големци, според които човекът не притежава воля или притежава, но тя няма никакво реално въздействие. Онези слова на тасаввуфските големци, които не съответстват на исляма, нямат никаква стойност, камо ли да бъдат приети за доказателства. Т.е. изобщо не е правилно да се показват като доказателство за аргументиране на някое твърдение или мисъл. Единствените доказателства са словата на учените на ехли суннет. Онези слова на софиййе, които са съгласувани с тези на учените, могат да бъдат приети. А другите, не. Нека да кажем отново, че онези от Софиййе-и алиййе, които имат правилни състояния и кешф, никога не са казали или направили нещо, което да не съответства на исляма. Чрез кешф разбират онези, които не съвпадат с исляма. Да се приемат за правилни слова или дела, несъгласувани с исляма, е проява на неверие.

Нека да добавим и това, че някои слова на Софиййе-и алиййе, които не съответстват на исляма, са всъщност знания, които са разбрали чрез кешф, и тъй като през това време техните разум и разсъдък е затворен, те се считат за извинени. За други хора не е джаиз да последват такива кешфове и думи. Подобни слова трябва да бъдат разтълкувани спрямо исляма, т.е. не бива да се разбират в прекия смисъл на думата, защото словата на влюбените и опиянените от любов носят различен смисъл. Трябва да изберем правилния и подходящ за тяхното величие смисъл.

[Невежи хора днес вземат подобни слова на големци като Мухйиддин-и Араби, Джеляледдин-и Руми и Ниязи Мъсри и нападат тасаввуфа и учените в него. В свои книги тълкуват грешно словата им и дори измислят клевети. Опитват се да покажат тези големи учени като врагове на исляма. Нека Аллаху теаля отреди на тези завалии да разберат исляма и тасаввуфа! Амин.]

-

**Лесно е да затвориш вратата на града,
Не е възможно да затвориш устата на врага. (1/291)**

**Първи том, двеста деветдесет и второ писмо
(1/292)**

Това писмо е написано до Абдулхамид Бингали. Съобщава някои едеби, нужни на тасаввуфския пътник, и заличава някои съмнения:

Бисмилляхиррахманиррахим. Хамд на нашия Аллах, Който ни дари с едеба на пейгамберите и нрава на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимату етеммуха ве екмелюха”! Пътниците на тази тарика се делят на две: те са или мурид, или мурад. Да им е честито на мурадите! Тях непрестанно ги привличат чрез пътя на джезбе и любов и ги довеждат до онова, което търсят. Научават ги на всички едеби, които са им нужни, чрез или без посредничеството на водач. Когато допуснат грешка, съобщават им я и не правят нищо заради нея. Ако изникне нужда от водач, даряват ги с него, без да са го потърсили или положили усилие. Казано другояче, безкрайните благо и щедрост на Аллаху теаля винаги им се притичват в помощ. С или без причина създават онова, в което се целят. В 13-и аyet на сура Шура по смисъл се казва: **“Аллаху теаля избира за Себе си когото пожелае и го напътва.”**

За талибите (т.е. муридите) нещата стоят по-различно, за тях е трудно да бъдат напътени без посредник (водач, муршид). Те се нуждаят от помощта на посредник, който е постигнал благата джезбе и сулюк, бил дарен с честта да достигне до **фена и бека**, и преминал през пътищата на **сейр-и иляллах, сейр-и филлях, сейр-и аниллях-и биллях и сейр-и фил ешйа’и биллях**. Би било безценно благо, също, ако неговото джезбе се е състояло преди сулюк и е бил превъзпитан по метода на мурад. Неговите слова са цяр за съживяване на мъртвите сърца, погледите му са като лекарства. Вкаменени сърца, постигайки любовта му, омекват. Ако не може да бъде постигнат такъв славен водач, саликът-меджзуб също се явява голямо благо. Той също може да превъзпита талибите, които с негова помощ постигат благата фена и бека. Превод на персийски стих:

Небесата са ниски в сравнение с Арша,

Но много високи в сравнение със земната повърхност.

Ако човек постигне такъв водач – който е достигнал до зрялост (кямил) и можещ да доведе другите до зрялост (мукеммил) – трябва много да го оцени. Трябва всецяло да му се отдаде. Трябва да намери своето щастие в постигане на доволството му. Онова, от което не е доволен той, трябва да го приеме като гибел за себе си. Казано най-общо, всички негови желания трябва да бъдат насочени към печелене на доволството му. Пейгамберът ни “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимату етеммуха ве екмелюха” е казал: **“Ако всички желания на един човек не се окажат онези неща, които съм донесъл аз, няма да е повярвал.”**

В този път задължително условие е да се съблюдават едебите на сохбета. Пътят на фейза се отваря само така. Ако не се придържа към тях, не се печели нищо. Не може да се извлече полза от него “каддесаллаху теаля алейхим еджма’ин”. Ще Ви съобщя част от най-необходимите едеби и условия. Слушайте внимателно:

Талибът трябва да изкара от сърце всичко и с цяло битие да се привърже към своя пир (шейх). При него – без негово позволение – не бива да

изпълнява нафиле намаз или зикр. В негово присъствие не бива да гледа нищо, освен него. С всичка сила трябва да се привърже към него и да седи. Без негова повеля не бива дори да прави зикр. Освен фарзовите и суннет намази, не бива да кланя друг. Веднъж един човек се е загледал в своята дреха в присъствие на един султан и с ръка е оправил своя пояс. Точно тогава султанът го е наблюдавал. Видял, че се заминава с нещо друго и го смъмрил: “Да бъдеш мой везир и в мое присъствие да играеш с пояса на дрехата си! Ето това не бих могъл да понеса!” Оттук трябва да ни стане ясно, че щом за долни земни дела е нужно да се съблюдают фини едеби, доколко съвършено трябва да се съблюдают едебите в неща, които довеждат до Аллах. Талибът трябва да внимава да не стои или сяде на място, на което сянката му би могла да падне върху негова дреха или сянка. Никога не бива да стъпва на място, където шейхът кланя намаз. Не бива да изпълнява абдест там, където изпълнява той. Не бива да използва неговите съдове. До него не бива да яде, пие или разговаря с никого. Не бива да поглежда към никого и нищо. Когато го няма, не бива да протяга крак към посоката, в която е. Не бива да плюе към нея посока. Всичко, което върши и казва той, дори привидно да изглежда неправилно, трябва да бъде прието за добро, защото той върши всичко с илхам и позволение. Ето защо не бива да казва нищо против нито една негова работа. Дори да има грешка в своя илхам, тя е като грешка в иджтихада. Не може да бъде порицана или да му се противопостави заради нея. За онзи, който е заобичал посредника в този път, всички дела и слова на шейха се оказват красиви и обичани. Не бива да им се противи. Във всяко дело, било то ядене, пиене, обличане, лягане или ибадети, винаги трябва да подражава на него. Трябва да се кланя като него. Трябва да изучи фъкха, наблюдавайки ибадетите му. Превод на персийски стих:

**Ако човек попадне на красавец,
Не би имал работа с лози, градини и рози.**

На нито едно негово дело или слово не бива да се противи колкото синапено зърно. Онзи, който се противи, несъмнено остава лишен. Най-долният човек е онзи, който вижда недостатъци в тези големци. Нека Аллаху теаля ни опази от тази голяма беля! Не бива да се търси никакъв керамет в него. От сърце не бива да се желае това. Нима е виждан му’мин, който да е искал чудо от някой пейгамбер? Чудеса искат неверниците. Превод на две персийски двустишия:

**Целта на чудото е да срази врага,
Да обичаш пророка означава да го следваш.
Не всеки вярва, дори чудо да види,
Вярата се постига чрез любовта.**

Ако в сърцето на талиба се появи съмнение (относно своя водач), незабавно трябва да го доложи. Ако не успее да го разреши, трябва да знае, че вината е лична. В муршида не бива да вижда никакъв недостатък. Не

бива да крие своите сънища от него. Трябва да чака тълкуванията им от него. Трябва да му доложи и своето тълкувание и да го пита дали е правилно или не. Не бива да разчита на собствен кешф; в земния живот истината е разбъркана със заблудата. Без нужда и позволение не бива да се отделя от него. Не прилича на един мурид да се отделя от своя муршид и да отива при друг. Талибът не бива да говори на по-висок глас от него; това е безобразие. Трябва да знае, че всички фейзове и кешфове, които получава, са от него. Ако насън види, че получава фейз от друг шейх, трябва да знае, че той идва от неговия собствен. Трябва да е наясно, че всички висоти и фейзове се намират в шейха и че муридът получава подходящия (от всички видове) фейз във форма на подходяща за него личност; и че това, което вижда на сън, е само едно лятифе от лятифетата на своя муршид, който придобива вида на показаната в съня личност; и че талибът е изпаднал в грешка и е помислил лятифето на своя муршид за друг шейх. Това е голяма грешка. Нека Аллаху теаля ни опази от нея и нека в името на най-високопоставения пейгамбер ни отреди правилна вяра и обич спрямо личността, която става причина за постигане на щастие (т.е. земни и ахиретски блага) “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат”. Ето защо мъдростта “Тасаввуфът е едеб от край до края” се е превърнала в поговорка. Онзи, който не съблюдава едеба, не може да постигне Аллаху теаля (да достигне до задоволството и обичта Му). Ако муридът страда заради това, че не може да изпълни някои едеби и не успява, въпреки че полага усилие, ще бъде опростен. Но трябва да доложи своя недостатък. Но ако – Аллах да пази – не съблюдава едебите и не страда заради това, никога не ще успее да се сдобие с полза и берекет от тези големци. Превод на персийски стих:

Ако не му е било писано щастие на един човек,

Не би успял да се възползва, дори да види пейгамбер.

Ако някой, с помощта на посредника, се сдобие със степените на фена и бека, вратите на илхам и фирасет се отварят за него, и ако получи вестта от него (шейха), че е постигнал зрялост, в някои от нещата, които се разбират чрез илхам, (вече) може да се отдели от него и да действа самостоятелно; това е джаиз. Защото мурид, който се е извисил дотук, се спасява от подчинение на шейха. За него вече е грешка да последва друг. Факт е, че в делата, подлежащи на иджтихад, т.е. в онези неща, които не са ясно посочени в Коран-и керим и хадис-и шерифите, Есхаб-и кирам се бяха отделили от иджтихада на онзи Сервер (Мухаммед “алейхисселям”). В някои от тези случаи иджтихадът на Есхаба се беше оказал правилен. Онези, които четат много, знаят, че това е така. Оттук се разбира, че за достигналия до зрялост е джаиз да не последва посредника. Това неподчинение не е проява на неблагоприличие. На тази степен неподчинението е проява на едеб. Ако не беше така, Есхаб-и кирам, достигнали до най-високата степен на едеба, не биха постъпили по този

начин. За имам Ебу Юсуф, например, не е било джаиз да последва имам а'зам Ебу Ханифе, след като самият той е достигнал до степената на иджитихада. За него вече е било правилно да последва собствения си рей и да не последва този на имам а'зам "радияллаху анхума". Известно е, че имам Ебу Юсуф е казал: "С Ебу Ханифе водехме шест месечен дебат по отношение на това дали Коран-и керим е създание или не." Напредъкът в изкуството е постижим чрез наслагване на идеи. Ако не беше така, не би имал никакъв напредък. Към знанията по нахв от времето на Сибевейх са били добавени нови открития и идеи и така науката е нараснала стотици пъти като обем до днес. Но той си остава нейният основател и висотата принадлежи на него. Това се отнася за всичко: най-високопоставен се явява първооткривателят, а честта да възвисят (доусъвършенстват) нещата принадлежи на последователите. Ето защо в хадис-и шериф е казано: **"Моята общност наподобява дъжда. Кой са по-добри – не се знае: тези от нейното начало или край."**

Допълнение: За да заличим съмненията на читателите, нека да добавим и това, че като се каже: "Посредникът съживява и умъртвява; той трябва да има силата да прави това", се има предвид съживяване и умъртвяване на душата, а не тялото. Съживяването и умъртвяването на душата се изразява в състоянията на фена и бека, които довеждат до виляйетската степен и съвършенство. Зрелият муршид, с позволение на Аллаху теалю, може да доведе нещата дотам. Тази личност трябва да може да умъртвява и дарява с живот. Това означава, че може да извисява до степените на фена и бека. Съживяването и умъртвяването на тялото нямат никаква връзка с този макам. Той прилича на магнит, който повлича зад себе си игли и метални парчета. Те получават от него сила на привличане. Евлиите показват керамети, не за да събират хора около себе си. Те привличат хората с невидима сила [като магнита]. Онези, които не ги познават и обичат, не могат да се възползват от тях и да се извисят. Дори да видят хиляди чудеса и керамети, не биха извлекли никаква полза. Достатъчни доказателства за нашите слова са Ебу Джахл и Ебу Лехеб. Аллаху теалю в 25-о знамение на сура Енам по смисъл казва: **"Дори да видят всички знамения, не биха повярвали. Дори когато дойдат при теб, спорят. Неверниците казват: "Това са митове и легенди на предците." Весселям.**

Първи том, двеста деветдесет и трето писмо (1/293)

Това писмо е изпратено до шейх Мухаммед Читри. Обяснява, че "Имам такова време с Аллаху теалю, че..." е хадис-и шериф; че същото е казано и от Ебу Зер-и Гифари и защо го е направил; и какво е имал предвид Абдулкадир Джейляни с думите "Стъпвам върху тила на всички евлии!"

Хамд на Аллаху теаля! Селям за избраните от Него раби! Пристигна ценното Ви писмо и ни зарадва. Колко голяма благо е за нас да се знае, че обичани от Аллаху теаля хора се сещат за тези факири. Питате ни: “Расулюллах “алейхи ве аля алихиссалевату веттеслимат” е казал: **“Имам такова време с Аллаху теаля, че...”** Същото е казал и Ебу Зер Гифари “радияллаху анх”. Как е възможно това? Освен това хазрети шейх Абдулкадир Джейляни “куддесе сиррух” е казал: “Моите крака стъпват върху тила на всички евлии.” Друг също е казал подобни неща. От време на време заради тези две слова измежду тукашните приятели се зараждат спорове. Проявявайки милост, ни обяснете какво означават те и ги разяснете в детайли, за да може да ги разбере този завалия!”

Скъпо дете! Този факир “каддесаллаху сиррахул’азиз” в своите книги бях написал, че онзи Сервер “салляллаху алейхи ве селлем” беше обект на постоянна тежеллия, но понякога имаше моменти на по-голяма близост. Тези редки моменти бяха във време на намаз. Именно затова е казал: **“Намазът е възнесението на мюсюлманина.”** Хадис-и шерифът: **“О, Билял, успокой ме!”** също доказва правотата на нашето писание. Ебу Зер Гифари, тъй като следваше по най-съвършен начин онзи Сервер и беше станал негов наследник, беше получил от същото благо, защото големците сред онези, които вървят по дирите на Мухаммед “алейхисселям”, се превръщат в негови наследници. Получават голям дял от всички негови съвършенства.

Хазрети шейх Абдулкадир Джейляни “куддесе сиррух” е казал: “Моите крака стъпват върху тила на всички евлии.” Хазрети Шихабуддин, авторът на **“Авариф”**, беше ученик на хазрети Ебуннеджиб-и Сухреверди. Беше израснал под негово възпитание. А хазрети Ебуннеджиб бе един от учениците и най-близки хора на хазрети Абдулкадир Джейляни. В книгата **“Авариф”** се казва, че подобни слова на големците, които са привидни прояви на себехвалство, са изречени най-напред към края на състоянията на секр. В книгата **“Нефехат”** е предадено едно слово на Хаммад-и Деббас (който бе един от учителите на хазрети Абдулкадир-и Джейляни), плод на неговия фирасет, гласящо: “Краката на това персийче след време ще бъдат върху тила на всички евлии.” Както се вижда той (хазрети шейхът) е бил повелен да каже това. Т.е. трябвало е да каже, че неговите крака стъпват върху тила на всички евлии. Каквото и да е, това слово на тази благословена личност е правдиво. Дори в него да има остатъци от секр и дори да е бил повелен да го каже, благословените крака на хазрети Абдулкадир Джейляни са били над вратовете на всички евлии в негово време. Т.е. всички тогавашни евлии са под неговите крака. Но трябва да се проумее, че това се отнася само за тогавашните евлии. Евлиите преди и след него са извън обсега на думите му. В предаденото горе писание на Хаммад е посочено, че краката му са върху вратовете на всички тогавашни евлии. В Багдат имаше един гавс. Абдулкадир Джейляни, Ибнуссакка и

Ебу Саид Абдуллах отидоха да го посетят. Гавсът видя нещата с фирасет и в обръщение към Абдулкадир Джейляни рече: “Виждам те на минбер в Багдат да казваш: “Тези мои две крака са върху вратовете на всички евлии”, и как тогавашните евлии прекланят глави пред теб и приемат твоята висота.” От словата на гавса се разбира също, че словата на Джейляни се отнасят само за евлиите в негово време. Ако днес Хак теалья отвори окоето на някой раб, той също ще види онова, което гавсът е видял, и ще разбере, че главите на всички тогавашни евлии са под краката на Джейляни. Това не се отнася за евлиите от другите времена. Как би могло да се отнася, при условие, че ще обхване и времето на Есхаб-и кирам “алейхимурридван”. Очевиден факт е, че Есхаб-и кирам са над Джейляни. Освен това, как времето след Джейляни би могло да се включи също, при условие, че в него попада хазрети Мехди, когото Расулюллах “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” е благовестил, че ще дойде в ахир заман (последното време) и го нарекъл халифетуллах (халифът на Аллах). Хазрети Иса “аля небиййна ве алейхиссаяту весселям”, който е от пейгамберите улюл’азм, е от сабикун. Тъй като ще последва исляма, ще стане част от Есхаба на последния Пейгамбер “алейхи ве алейхимуссалевау веттеслимат”. Този велик пейгамбер несъмнено е в пъти по-високопоставен от хазрети Абдулкадир Джейляни. Онзи Сервер “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимат”, може би, за да разкрие висотата на частта от общността, която ще дойде в края, е казал: **“Не се знае кои са по-добри: тези от началото на общността или края.”** Казано с две думи: виляйетът на хазрети Абдулкадир Джейляни е много висок и славен. Той е преминал виляйет-и хасса-и Мухаммедийе от край до края по пътя на лятифето сър и е станал главната халка на виляйетската верига. Когато се чуе за тези обяснения, не бива да се мисли, че той е най-големият евлия изобщо, защото той е основна халка на виляйет-и Мухаммеди по пътя на сър. Ако беше халка от всички гледни точки, тогава това твърдение би било правилно. Но нека да допълним и това, че да се бъде главна халка от всяка гледна точка, също не е проява на преобладаващо превъзходство. Защото друг евлия може да се превърне в наследник на пророческия кемалат на Мухаммед “алейхисселям” и да се окаже по-висок в йерархията. Някои от учениците на Абдулкадир Джейляни “каддесаллаху теалья сиррахул’азиз” прекрачват границата в обичта към него, подобно на онези, които прекаляват в обичта към хазрети Али “радияллаху теалья анх”. От словата им се разбира, че приемат хазрети Джейляни за най-големия евлия на всички времена. Не сме чували да са приели някого за по-високопоставен от него, освен пейгамберите “салевауллахи теалья алейхим еджма’ин”.

Въпрос: Абдулкадир Джейляни е показал толкова много керамети, колкото никой друг евлия. Нима отгук не следва, че е над всички останали?

Отговор: Броят на кераметите не е признак за по-голямо величие. Евлия без нито един керамет може да се окаже по-високопоставен от такъв, който проявява много керамети. В “Авариф” Сухреверди, след като обяснява кераметите на евлиите, казва: “Всички те са блага на Аллаху теалю и дарява с тях, когото пожелае. Но евлию, на когото не е даден нито един керамет, може да се окаже с по-висока степен от всички останали с керамети, защото кераметите служат за увеличаване на якин (състояние на непосредствена вяра). Онзи, който бил дарен с якин, няма нужда от керамет. Всички керамети като степен са под състоянието на зикр на сърцето.” Да се приема броя на кераметите като критерий за висота на степента е като да се приема хазрети Али за по-високопоставен от хазрети Ебу Бекр, приемайки за критерий неговите състояния на величие, защото хазрети Ебу Бекр “радияллаху анхума” не е проявил толкова много.

Скъпи братко! Кераметите са два вида: първият включва знания и познания по отношение на самия Аллаху теалю, Неговите качества и дела. Те не могат да бъдат придобити по пътя на разума и мисълта. Той дарява с тях когото пожелае. Вторият вид керамет включва неведоми нещо по отношение на материалните същества. Аллаху теалю дава тези от първата група само на напътените и обичани раби, а тези от втората – и на напътените, и на заблудените, защото неверниците, притежатели на истидрадж, също проявяват необикновени неща. Аллаху теалю е дарил с чест кераметите от първата категория. С тях дарява само обичаните. Не отрежда дял от тях за Своите врагове. Невежите хора обръщат внимание на втория вид и ги приемат за велики и ценни. Когато видят тяхно проявление в неверниците – поради своето дебелоглавие –, сякаш (от възхищение) ще се втурнат да им се прекланят. Скланят глава пред всички техни дела, било то добри или лоши. Тези ахмаци, може би, не приемат за невероятни неща тези от първата категория и не ги броят за керамети. Когато се каже “необикновено явление”, се сещат само за втория вид. Стане ли дума за керамет, си мислят, че той се изчерпва с откриване на неведоми неща в материалния свят. Че каква ценност и чест би могло да има да се откриват знайни или незнайни състояния на създанията? Може би, реално, тяхното непознаване е по-ценно от тяхното познаване. Може би да се забрави за техните състояния е по-голямо добро. Онова, което е ценно и заслужава уважение, е единствено марифетът на Аллаху теалю. Превод на персийски стих:

**Меляикето е покрило лице, шейтанът преструвничи,
Изпаднах в изумление, ще се побъркам от почуда.**

В “Меназил-ус-саирин” и в неговия шерх хазрети шейх-ул-ислям Хиреви вел-имам-ул-Енсари Абдуллах “каддесаллаху теалю сиррахул’азиз” е казал: От опит разбрах, че фирасетът на притежателите на марифет се изразява в отсяване на онези, които са годни за пътя на Аллаху теалю, от тези, които не са; да се вижда онези, които правят зикр на Аллаху теалю и

природния капацитет на онези, които са постигнали степената **джем**. Ето това е фирасетът на притежателите на марифет. Фирасетът на онези, които се подлагат на глад и трудности в уединение и прочистват своя нефс, но не се доближават до Хак теаля, служи за откриване на тънкости и неведоми нещо в света на създанията и материята. Те говорят само за създанията, защото между тях и Аллаху теаля има завеса. Притежателите на марифет, от своя страна, получават познания, които идват от Аллаху теаля. Те винаги говорят за Аллаху теаля. Тъй като повечето хора са се отвърнали от Аллаху теаля и вкопчили в земни мисли, отдават значение на онези, които откриват неща, свързани с материята. Приемат ги за ценни. Смятат, че именно те са евлии и избрани раби на Аллаху теаля. Дори и не поглеждат онези, които говорят за познанието на Аллаху теаля и не им вярват. Казват: “Ако те бяха истински евлии, както твърдят, биха разкрили нашите състояния и тези на създанията. Онзи, който не вижда състоянията им, как би могъл да знае по-ценни неща?” С тези развалена мярка (логика) отказват да повярват в евлиите, не се вслушват в техните истинни слова и не ги виждат. Не разбират, че Аллаху теаля е скрил тези големци от очите на невежи хора, опазил ги е за Себе си и не ги е оставил да бъдат с други. Ако те бяха се обърнали да погледнат състоянията на създанията, това не би подходило на състоянието им на близост към Него. Ние многократно сме виждали как подобни аллахови хора с един поглед към материята прозират онова, което другите не биха могли. Техният фирасет служи за разбиране на неща, свързани с Него и приближеността към Него. Фирасетът на онези, които прочистват своя нефс и се отнася до създанията, не може да разбере Хак теаля и нещата, които имат близост с Него. Такъв фирасет имат както мюсюлманите, така и християните, евреите и друговерците, защото Аллаху теаля не отдава значение на него. Дава го на онези, които са годни за целта. [За да не се бъркат тези два вида фирасет, фирасетът на неверниците се нарича **истидрадж**.]

**Първи том, част от двеста деветдесет и шесто писмо
(1/296)**

Това писмо е написано до неговия син хазрети хадже Мухаммед Саид “каддесаллаху теаля сиррахул’азиз”. Съобщава се, че качествата на Хак теаля са в просто състояние и не се променят при връзка със създанията.

Хамд на Аллаху теаля, Господа на световите! Салят и селям за най-високопоставения Пейгамбер, за всеки един от неговия чист Ехл-и бейт и Есхаб! Нека Аллаху теаля ти отреди безкрайно щастие! Качествата на Аллаху теаля са неразбираеми, както и Неговата същина (зат). Те са в свършено просто състояние и не се променят. Например, качеството илм (знание) никога не се променя, то е всепроникващо и е в просто състояние.

Всичко, от изначалността до извечността, се знае само с едно проникване на това качество. Качеството Му сила, по същия начин, е зряло и широко. Всичко се появява чрез него. Качеството келям (слово) също е просто, всеобхватно и непроменливо. Той говори с едно просто слово от изначалността до безкрая. Това се отнася за всички осем качества. Макар качеството илм да има много връзки с нещата, които се знаят, и качеството сила с нещата, които са създадени и престоят на бъдат създадени, в самото качество не настъпва никаква промяна. Хак теаля знае и може всичко, но Неговите качества илм и сила нямат връзка с нищо. Разумът не може да си представи това и да го разбере. Онези, които разчитат единствено на своя акъл, т.е. философите, биха казали: “Това е невъзможно. Как така Хак теаля ще знае всичко, но знанието Му няма да се свърже с нищо; как така силата му ще стига за всичко, но силата му няма да се свърже с нищо! Това не е възможно.” Нима не знаят, че в онази степен изначалността и извечността са заедно. За там не е подходяща дори и думата “миг”, но тъй като за онази степен няма по-подходяща от нея, се използва тя. Всяко битие от изначалността до безкрая съществува в онзи миг. А онези, които не съществуват, са в небитие пак в онзи миг. Той в онзи миг знае даден човек хем в състояние на битие, хем в състояние на небитие, хем преди да се роди, хем по време на детство, юношество, старост, живот, смърт, в гроба, на сорището и в Дженнета. Онзи миг няма никаква връзка с тези бития. Ако имаше, той би престанал да е миг и би се превърне в продължително време. Миналото време би се отделило от бъдещето. Всички бития в онзи миг са хем в битие, хем в небитие. Ние говорим за свършено просто и непроменливо разширение, което няма връзка с нито едно от тези бития. Всички знайни неща се знаят само с едно разширение на качеството илм. Това не е нещо чудно, защото тук противоположни неща се намират заедно в един макам и едно време. В онзи макам няма време. Във времето не настъпва никаква промяна, че да може да бъде наречено време. Човек в един и същи миг може да помисли за различните форма на една дума, например, хем като съществително, хем като глагол, хем в минало време, хем в бъдеще. Дори би могъл да каже, че ги вижда заедно в един и същи миг. Ако каже, че както вижда различните и противоположни състояния на една дума в един и същи миг, така и че тя реално няма никаква връзка с тях, философите не биха могли да възразят с нищо. Нека не оприличаваме нещата, но защо възразяват на нашите слова? Защо се двоумят дали да вярват или не? Ако се аргументират с това, че от никого преди не са чули за нещо подобно, то това не означава, че онова, за което не са чували, не би могло да се случи. Освен това, онова, което казваме, не противоречи на известните неща нито пък е нещо неподходящо за степента на безкрайно битие. Превод на персийски стих:

Какво общо има динята с дивата кратуна?

Първи том, двеста деветдесет и девето писмо
(1/299)

Това писмо е написано до шейх Ферид Рахболи. Наставлява го да търпи трудностите, които са го сполетели, съобщава му колко голямо е достойнството да се умре от чума и че е грях да се бяга от място, където вилнее чумна епидемия.

Хамд на Аллаху теаля! Салят и селям за Неговия любим Пейгамбер! Правя дуа за Вашето земно и ахиретско щастие. Пристигна ценното Ви писмо. Написали сте Вашите затруднения. В 156-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Мюсюлманите, щом ги сполети беда, казват: “Инна лиллях ве инна илейхи раджи’ун”.**” Трябва да се търпи и да се прояви доволство към съдбата. Превод на персийски стих:

**Дори да ме караш да страдам много, никога не бих се отвърнал от теб,
Колко е красиво да се търпи преструвката на любимия.**

В 30-о знамение на сура Шура по смисъл се казва: **“Каквато и беля да ви сполети, тя е заради онова, което сами сте извършили. А и много от тях ги прощavam и не ви ги пращам.”** В 41-о знамение на сура Рум по смисъл се казва: **“Заради онова, което хората извършиха, настана разруха в сушата и морето. Всичко се развали.”** При тази чумна епидемия, поради лошите ни дела, първо погинаха мишките, защото те живеят най-близо до хората. Жените, които служат за размножаване на хората и разширение на човешкия род из света, умряха повече от мъжете. Горко им на онези, които избягат от място, където вилнее чума, и се спасят! Благите вести за онези, които не избягат и умрат! Те печелят шехидски севаб. Шейх-ул-ислям шейх Ахмед бин Али бин Хаджер-и Аскаляни “рахметуллахи алейх” в своята книга **“Безл-ул-ма’ун фи фадлит-та’ун”** казва: “За умрелия от чума няма равносметка, защото става шехид като умрелия във война. Същото се отнася и за онзи, който е останал на място, където вилнее чума, казвайки: “Ако Аллаху теаля не ми е отредил да умра от чума, няма да умра”, но е починал от друга болест. За него равносметка и наказание няма да има, защото той е като онзи, който е умрял, патрулирайки във време на конфронтация с врага.” По същия начин големият ислямски учен имам Джелиледдин-и Суюти “рахметуллахи алейх” в своята книга **“Шерх-ус-судур”** е казал, че това обяснение е правилно. А онзи, който не бяга от място с чума и остава невредим, е като газииите, муджахидите и търпеливите раби. Всеки човек има еджел-и мусемма, той нито намалява, нито нараства. Онези, които бягат и се спасяват, биват спасени, защото не е дошъл техният еджел, а не заради това, че бягството ги е спасило от смъртта. По същия начин, онези, които не бягат и умират, умират, защото не е дошъл техният момент. Да се бяга от място с чума не спасява, нито пък да се търпи на място убива. Да се бяга в този случай е голям грях като да се избяга от фронта. Неумирането на

бягащите и умирането на търпящите е мекр на Аллаху теаля (т.е. подвежда ги). В 26-о знамение на сура Бакара по смисъл се казва: **“Заблуждава с него Той мнозина и напътва с него Той мнозина.”** Чухме вестта за Вашето търпение и помощите, които оказвате на мюсюлманите. Нека Аллаху теаля Ви дари с многобройни добрини в тяхна отплата! Не страдайте заради възпитанието на децата и трудностите, които Ви причиняват! Знайте, че в отплата на това ще получите много севаб! Какво да напиша още? Весселям.

Първи том, триста и първо писмо (1/301)

Това писмо е изпратено до мевляна Емануллах. Разкрива разликата между близостта на евлиите и тази на пейгамберите, и съобщава пътищата, които водят до близостта на пейгамберите.

Бисмилляхиррахманиррахим. Хамд на Аллаху теаля! Салят и селям за Неговия любим пейгамбер Мухаммед “алейхисселям”! Синко, мевляна Емануллах! Нубувветът се изразява в близост до Аллаху теаля. В тази близост няма никакъв зъл. При извисяване лицето винаги е към Аллаху теаля, а при слизане – към създанията. Тази близост е за пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”. Този макам е характерен само за тези големци “алейхимуссалевату велберекят”. Последният макам принадлежи на най-високопоставения човек – Мухаммед алейхисселям “алейхи ве аля алихисселяту весселям”. Когато хазрети Иса “аля небиййна ве алейхисселяту весселям” слезе от небето, ще последва религията на последния Пейгамбер. Заедно с това последователите и прислужниците постигат трохи от благата на своите господари. Ето защо най-видните сред онези, които следват пейгамберите “алейхимуссалевату веттеслимат”, получават дял от близостта на пейгамберите. Постигат наследство от знанията, марифетите и съвършенствата на този макам. Превод на персийски стих:

Той превръща един раб в средство за разрешаване проблемите на всички.

Това, че онези, които вървят по дирите на последния Пейгамбер “алейхимуссалевату веттеслимат”, постигат пророчески кемалят, не вреди на факта, че той “алейхи ве аля алихисселяту весселям” е последен пейгамбер. Това трябва добре да се разбере.

Синко, това го разбери добре! Нека Аллаху теаля те дари с щастие! Пътищата, които водят хората към пророчески кемалят, са като две главни улици. Първият път е този, който прекарва през съвършенствата на виляйетския макам, едно по едно. В този път се проявяват зъллове. Постигат се онези марифети на секр, които са подходящи за виляйетския макам. След като се преминат тези съвършенства и се проявят тези

теджеллии, идва ред на пророческото съвършенство. В този макам се постига същината. Да се поглежда към зъл се приема за грях. Във втория път направо се постигат пророчески съвършенства, без да се проявят виляйетски такива. Този втори път е като главна улица и бързо води до целта. Арифът, постигнал пророчески кемалят, напредва по този път, колкото Аллаху теаля е пожелал. Това е пътят на пейгамберите “алеихимуссалевау веттеслимат” и техния есхаб.

Първият път е много дълъг и води до целта бавно и мъчително. Много от евлиите “каддесаллаху теаля есрарехумул’азиз”, когато са постигнали частта да слязат надолу в този макам, са помислили, че кемалятът, който се намира в макамите на слизане, е нубуветския. Помислили, че да се намират срещу създанията – тъй като този макам е предназначен за техен призив –, е от фините състояния на пророческия макам. Това не е правилно. Тяхното слизане, подобно на тяхното изкачване, е все част от виляйетското пътешествие. Над виляйетския макам има други урудж (изкачване) и нузул (слизане), които представляват пророческия път. Тяхното обръщане към създанията не е като онова, което е в пророчеството. Техният призив е по-различен от този в пророческия макам. Но какво да сторят? Не са успели да излязат извън пределите на виляйетския кемалят. Не успели да разберат в какво се изразява пророческия. Изкачването, което е едната половина на виляйета, са го помислили за целия виляйет. Втората му част (нузул) са го помислили за нубуветски макам. Превод на персийски стих:

Бръмбар, заклещен в скална пукнатина,

Си е мислел, че земята и небесата се изчерпват с нея.

Има вероятност саликът да напредне само по първия път и да постигне заедно виляйетския и нубуветския кемалят, да ги разграничи, да извърши отделен урудж и нузул, и да разбере, че нубуветът е над виляйета. Пътниците на втория път не печелят в подробност виляйетския кемалят, но постигат неговата същина. Притежателите на виляйет постигат черупката му, а тези – същината му. Ето защо при тях в много малка степен се намират знанията на секр и проявленията на зъл. Тази разлика между тях не показва, че притежателите на виляйет са по-високи. Реално погледнато арифът, извървял втория път, приема тези знания и видения за ниски като степен. Срамува се да ги погледне. Дори ги приема за греховни и неприлични, защото онзи, който е постигнал същината, отбягва да се занимава с нейните сенки и образи. Стеснява се да ги погледне. Да се вкопчиш за зъл е проява на недостига до асл (същина). Когато се постигне асл, сянката става невидима и да се погледне към зъл се превръща в неблагоприятие.

Дете мое, пророческият кемалят се появява само с благо от страна на Аллаху теаля. Това велико благо не се печели със старание и полагане на усилие. Че кое усилие би могло да е в отплата за това голямо благо? Кои

риязети и муджахедета биха могли да доведат до тази славна благословия? Това не се отнася за виляйетския кемалат. Неговото начало е постижимо чрез риязети и муджахедета. Много малко хора могат да бъдат дарени с тях и без да са положили усилие. Виляйетът се изразява във фена и бека, а те са дар от Аллаху теаля. След като се постигне тяхното начало с полагане на усилие, Аллаху теаля дарява с тях когото пожелае. Пейгамберът ни “алейхи ве аля джеми’ил енбия-и вел-мурселин ве алелмеляикетил-мукаррабин ве аля ехл-ит-та’ати еджма’ин салевау веттеслимат” извършваше муджахедета преди и след като му бе съобщено пророчество, не за да постигне въпросното благо. В тях се криеха други ползи, като да се намали равносметката (в ахирета); да се заличат грешките, които биха могли да бъдат допуснати по природа; да се повишат степените; да се съблюдае едеба при разговор с мелаякетата, които не ядат и пият; да може да се показват много чудеса, които са нужни за пророческия макам. Пейгамберите “алейхимуссалевау веттеслимат” постигнаха това благо без посредник. Есхабът им, тъй като ги последва, се превърнаха в техни наследници. Постигнаха това благо чрез посредничеството на пейгамберите “алейхимуссалевау веттехийат”. След тях много малко хора бяха ошастливени с него. Могат да го дарят и чрез следване на други и да превърнат в наследник. Превод на персийски стих:

**Ако фейзът на Рух-ул-кудс се прояви пак,
Всеки би извършил делата на Иса.**

Смятам, че това благо е пуснало светлина върху Табиин “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”. Надявам се, че сянката му е паднала върху големците от Тебе-и табиин. Подир тях това благо започна да се прикрива. Появи се отново хиляда години след бисета на Расулюллах благодарение на следване на него и на превръщане в негов наследник. Дошлите отпосле бяха наподобени на тези от началото. Превод на персийски стих:

**Ако султанът дойде в къща на просяк,
О, ходжа, не се чуди веднага!**

Селям за онези, които вървят по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

Първи том, триста и второ писмо (1/302)

Това писмо е написано до неговия син хазрети шейх Мухаммед Ма’сум, спечелил знанията по захир и тайните на багън. Разкрива разликата между виляйет-и евлия, виляйет-и енбия и виляйет-и меле-и а’ля, и обяснява, че нубуветът е над виляйета.

Нека Аллаху теаля увеличи твоето разбиране! Под **виляйет** се има предвид приближеност към Аллаху теаля. Тази близост не може да бъде

осъществена без посредничеството на зъл. Между Аллах и раба има завеси. Наличието на зъл във виляйета на евлиите е очевиден факт. Във виляйета на пейгамберите, колкото и да е прочистен от зъл, има завеси на имена и качества. **Виляйет-и меле-и а'ля** “аля небиййна ве алейхимуссалевату веттеслимат”, колкото и да е над завесите на имената и качества, не би могъл да се спаси от завесите на итибарата и шууната на Зат-ъ иляхи. Макамът, в който няма никакви примеси на зъл, е **нубувветът** и **рисалетът**. Този макам е отвъд завесите на шуунат и итибарат, от което следва, че пророчеството е над виляйета. Близостта на нубуввета е към същината (зат). Онзи, който не е успял да разбере същината на нубуввета, си мисли, че виляйетът е над нубуввета. Както се вижда, вусул, т.е. да достигнеш до целта (без завеси), е в нубуввета, а хусул е във виляйетския макам, защото не може да има хусул без посредничеството на зъл, а вусул е отвъд зъл. Освен това в края на хусул дуализмът (да се виждат две бития) изчезва, а в края на вусул го има. Изчезването на дуализма е подходящо за виляйетския макам, а неговото оставане – за нубувветския. Тъй като изчезването на дуализма е подходящо за виляйета, в него винаги има секр. А тъй като в нубуввета има дуализъм, за него е характерен постоянният сахв. Освен това, независимо дали ще се осъществят с образи и форми или под завеси на цветове и сияния, всички теджеллии се случват във виляйетските маками и в техните начала. В нубуввета е налице вусул към асл (същината). Там вече няма нужда от теджеллии и проявления, защото те реално са сенки и образи на асл. Ако се напредва към асл по нубувветския път, дори и в началото не би имала нужда от тези теджеллии. Ако към асл се напредва по пътя на виляйета, тогава проявления има. Но тези теджеллии не идват от пътя, водещ до пророческия кемалат, а от другия. Казано иначе, теджеллиите и проявленията произлизат от зъл. Онези, които се спасяват от връзка със зъл, се спасяват и от нужда към тези теджеллии. Оттук трябва да се прозре финия момент в следния свещен айет (където по смисъл се казва): **“Окото му не се отмести.”**

Дете мое, любовните вопли, звучните прояви на любов, виковете, породени от силно желание, стенанията, продиктувани от недостигате до целта, веджд, теваджуд, друсания и подскачания са все неща, които се случват в макамите на зъл. Появяват се от проявленията на зъл. Когато се стигне до (макама на) асл, всички те изчезват. В този (нов) макам любовта се проявява като стриктност в ибадетите и човек усеща желание да изпълни казаните от ислямските учени неща. Тук вече ги няма другите прояви на удоволствие и желание, които повечето тасаввуфчии са приели неправилно за прояви на обич.

Дете мое, слушай внимателно! Тъй като във виляйета се изисква да се заличи дуализма (да се виждат две бития), евлиите се мъчат да заличат своята воля. Хазрети Баязид-и Бистами е казал: “Искам да се отърва от това да искам.” В нубувветския макам, тъй като не е нужно да се заличи

дуализма, човек не желае да се очисти от своята воля, защото тя е една от зрелите качества. Ако в нея се е появила някаква низост, тя е продиктувана от връзката на волята с нея. Т.е. качеството воля не бива да се свързва с низости. Винаги трябва да иска онова, което Хак теаля харесва.

По същия начин във виляйетския макам се полага усилие за спасение от всички човешки качества. В нубувветския макам се полага усилие за спасение от свързване на тези качества с лоши неща. Качествата в своята същност са зрели. Например, самото качество илм е зряло. Ако в него се е появило нещо ниско, то е защото се е свързало с нещо лошо. Т.е. качеството не бива да се свързва с неправилни неща, а не да бъде унищожено самото то. Това се отнася и за всички останали качества. Следователно онзи, който е дошъл в нубувветския макам по пътя на виляйета, в средата на пътя трябва да унищожи самите качества. Но онзи, който не идва от виляйетския път, не бива да унищожава качествата, а тяхната връзка с лоши неща.

Вилйетът, за който стана въпрос горе, е онзи в зъл. Той се нарича **вилйет-и сугра** или **вилйет-и евлия**. **Вилйет-и енбия** е друг и е отвъд зъл. В него човешките качества трябва да бъдат опазени от обвързване с лоши неща, а не да се унищожат самите качества. Когато се успее в това, се появява виляйет-и енбия “алейхимуссалевату веттеслимат”.

Извисяванията след виляйет-и енбия се осъществяват в макамите на кемалат-и нубуввет. Както се вижда, няма нубуввет без наличие на същината на виляйета, защото виляйетът е началото на нубуввета. Но за постигане на нубувветския кемалат изобщо не е нужен онзи виляйет, който е в зъл. В много евлии присъства и той, но в много други изобщо не се преминава от него. Това трябва добре да се проумее.

Да се унищожат самите качества е по-трудно отколкото да се унищожи тяхното обвързване с лоши неща. Ето защо да се постигне нубувветски кемалат е по-лесно и бързо в сравнение с виляйетския. Това се отнася за всичко, което има връзка с асл; то е хем по-лесно, хем по-бързо. Колкото далечината към асл расте, толкова леснината и бързината намаляват. Всеки знае, че колкото процентът на същинския елемент е по-голям в изходния материал, толкова неговото извличане е по-лесно и бързо. Ако е малък, обработката става трудна и мъчителна. Дори може да се похарчи цял живот и пак да не се успее. А онова, което горе-долу се добива, може само да уподоби същинския елемент. Има много случаи, когато това сходството изчезва с времето и придобивката се превръща в изходния материал, и всичко (сторено досега) се превръща в една лъжа и измама. Но ако процентът на същинския елемент в изходния материал е висок, той се добива с леснина и бързина, и опасността от лъжливо подобие и сходство изчезва.

Много от саликите на този път, след като изтърпят трудни рязети и тежки муджахедета, печелят един зъл от зълловете и си мислят, че

посредством трудни рязети и тежки муджахедета е възможно да се достигне до целта. Не знаят, че има по-пряк и ефективен път, който довежда до завършека на завършека. Аллаху теаля, проявявайки щедрост и благо, отрежда на избрани раби да достигнат до целта по него. Ето защо въпросният път е наречен **иджтиба**. А пътя, който са избрали те и понасят муджахедета, се нарича **инабет**. Онези, които достигат до целта по пътя на инабет, са твърде малко, а другите – твърде много. Всички пейгамбери “алейхимуссалевату веттеслимат” пропътуваха пътя на иджтиба. Техният Есхаб, тъй като ги последваха и се превърнаха в техни наследници, достигнаха до целта пак чрез него. В иджтиба понесените рязети са в израз на благодарност към постигнатата цел. Един ден попитали Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”: “При условие, че всички Ваши минали и бъдещи грехове са опростени, защо се подлагате на толкова рязети?” Отговорил: “**Да не бъда ли благодарен раб?**” Муджахедетата на пътниците на инабет, от своята страна, са за достигане до целта. Размислете върху тази разлика! В иджтиба привличат пътника и го отвеждат до целта, а в инабет – самият той върви към нея. Разликата между “да те отвеждат те” и “да отидеш ти” е твърде голяма. В първия път привличат и отвеждат до големи висоти, а във втория се пътува бавно и се остава в средата на пътя. Хазрети Бехауддин-и Бухари “куддисе сиррух” е казал: “Ние сме от благословените!” Ако не беше от тях, как краят на другите би могъл да се окаже негово начало? Това е толкова благо на Аллаху теаля, че дарява с него когото пожелае. Той е Прещедър на блага.

Нека пак се върнем обратно към темата ни. Този факир в едно от писмата, които бях изпратил на великия ми учител “куддисе сиррухума”, бях написал така: “Всичко, което исках изчезна, но самата воля е още на място.” След време му доложих, че желанието изчезна подобно на възжеланите неща. Когато Аллаху теаля отреди да станем наследници на пейгамберите Му “алейхимуссалевату веттеслимат”, разбрах, че е заличена не самата воля, а нейното свързване с лоши неща. За да може тази връзка да изчезне, не би имала нужда от изчезване на самата воля. Става така, че Аллаху теаля – с благо и щедрост от Своя страна – дарява с такива блага, че една десета от тях не би могла да бъде постигната чрез полагане на усилие и изтърпяване на трудности.

Синко, във виляйетския макам е нужно да се откаже и от земния живот, и от ахирета. Там привързаността към ахирета е като привързаността към земното; да се работи за ахирета е лошо като да се работи за светско. Имам Давуд-и Таи е казал: “За да намериш спасение, спаси се от земното! Ако искаш да придобиеш ценност, не се покланяй за ахирета!” Един от тасаввуфските големци е казал: “В 152-о знамение на сура Ал-и Имран по смисъл се казва: “**Онези, които искат земно, и онези, които искат ахиретско.**” Тук е налице оплакване и по отношение на двете групи.” Казано иначе, фена е да се забрави за всичко, освен Хак теаля. Трябва да се

забрави и земното, и ахирета. Фена и бека са двете части на виляйета. Ето защо във виляйета следва да се забрави и за ахирета. В степента на нубувветския кемалат да се обвърже от сърце със ахирета е красиво състояние. Да се работи за ахирета се харесва. В този макам дори се работи само за ахирета и се мисли само за него. В 16-о знамение на сура Седжде по смисъл се казва: **“Правят дуа, страхувайки се от мъчението на своя Господ и очаквайки милостта Му”**; в 57-о знамение на сура Исра: **“Те се боят от своя Господ и се страхуват от Неговото мъчение”**, а в 49-о знамение на сура Енбия: **“Те се надяват на милост в Съдния ден.”** Те показват състоянията на притежателите на този макам. Те, мислейки за къяметските състояния, плачат и ридаят от страх. От затрудненията в гроба винаги се осланят на Аллаху теаля. Молят Го за спасение от джехеннемското мъчение. Според тях да се страхуваш от ахирета е като да се страхуваш от Аллаху теаля, а да обичаш и искаш ахирета е като да обичаш и искаш Аллаху теаля, защото да се достигне до Аллаху теаля е обещано за ахирета и Неговото задоволство ще стане ясно там (т.е. от кого е доволен). Аллаху теаля не обича земното, а обича ахирета. Необичаното не би могло да се държи на едно ниво с обичаното, в никакъв случай, защото към обичаното е налице насоченост, а към необичаното – отвръщане. Да се отвърнеш от харесаните неща е проява на секр и възпротивяване на призива и одобрението на Аллаху теаля. В 25-о знамение на сура Юнус по смисъл се казва: **“Аллаху теаля зове към Дома на мира.”** Този свещен айет е доказателство за правотата на словата ни. Аллаху теаля призовава към ахирета настойчиво. Да се отвърне от ахирета е непослушание спрямо Него и опит за отстраняване на нещо, което Той харесва. Имам Давуд-и Таи, макар да беше много велик, бе отишъл твърде далеч във виляйета и казал: **“Да не се иска ахирета е керамет.”** Говорил е сякаш не е знаел, че всеки от Есхаб-и кирам **“алейхимуридван”** се е борил за ахирета и е треперел пред вида на тамошните мъчения. Един ден хазрети Омер-ул-Фарук **“радияллаху анх”** е преминавал през една улица, бивайки възседнал своята камила, когато един човек е речитирал седмо знамение на сура Веттури, където по смисъл се казва: **“Мъчението на твоя Господ несъмнено съществува и никой не ще може да го предотврати.”** Когато го дочул, паднал върху земята в несвяст. Занесли го у тях. Цели дни е лежал болен и всички отишли да го навестят. Да, преди да се достигне до края, в степента фена се забравя за земния и ахиретския живот. Смята се, че привързаността към ахирета е като тази към земното. Но когато ощастливят с благо то бека, т.е. когато се достигне до края и нубувветският кемалат пусне светлина, се появява състояние на ежесекундна мисъл за ахирета и страх от Джехеннема. Такъв човек постоянно се осланя на Аллаху теаля и иска Дженнета на своя Господ. Дърветата, реките, девиците и прислужниците в Рая по нищо не приличат на земните. Няма никаква връзка с тях. Дари са техни противоположности както чувството

гняв е противоположност на чувството на одобрение. Дърветата, реките и всичко в Дженнета са плодове на ибадетите и добрините, извършени в земния живот. Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“В Дженнета няма никакви дървета. Посадете много дървета там!”** Когато го запитали как да го направят, отвърнал: **“Чрез четене на тесбих, тахмид, темджид и техлил.”** Т.е. чрез казване на **“Субханаллахи велхамду лилляхи ве ля иляхе илляллаху валлаху екбер.”** В един хадис-и шериф е казал: **“Ако някой каже “Субханаллахил’азъйм ве би-хамдихи”, за него ще бъде посадено дърво в Рая.”** Както дженнетското дърво е поместено в това слово във форма на букви и звуци, така и в Дженнета тези съвършенства ще придобият вида на дърво. По същия начин всичко, което се намира в Дженнета, е в резултат от земните поклонения. Както всяко съвършенство на Аллаху теаля е поместено на тази земя в красиви слова и думи, така и този кемалят в Дженнета ще се прояви под завесите на удоволствия и блага. Ето защо Аллаху теаля харесва тамошните блага. Да се вкуси от тях е средство за вечно оставане в Дженнета и близост към Аллаху теаля. Ако горката Раабия “рахметуллахи алейха” беше проумяла този фин момент, не би помислила да изгори и разруши Дженнета. Не би приела за различна привързаността към него от тази към Аллаху теаля!

Това не се отнася за земните наслади и блага. Техните начала са все злини и подлости. Те водят само до лишение от ахиретски блага. Нека Аллаху теаля ни опази от това! Ако земните наслади са от мубахите, за тях ще има равносметка. Ако Аллаху теаля не прояви милост, горко им! Ако насладите са от харамите, ще има наказание. О, Господи! Ние угнетихме сами себе си. Ако не ни простиш и не проявиш милост към нас, ще понесем голяма загуба. Както се вижда земните наслади са едни, а ахиретските съвсем други. Земните наслади са отрови, а ахиретските са полезни лекарства. Онези, които мислят за ахирета, са или невежите мюсюлмани, или най-великите сред тях. Онези, които не са на най-високите степени, не страдат за ахирета. Казват, че същинският керамет е да не се страда за ахирета. Превод на персийски стих:

Те са такива; а аз съм такъв, я, Раб!

Първи том, триста и трето писмо (1/303)

Това писмо е написано до муеззин хаджи Юсуф и съобщава значенията на изразите в езана.

Нека първо изразя хамд на Аллаху теаля и изпълня салеват на любимия Му Пейгамбер, и Ви пожелаая добрини! Знайте, че в езана има седем израза:

АЛЛАХУ ЕКБЕР: Аллаху теаля е велик. Той не се нуждае от нищо. Той е пречист от това да се нуждае от поклоненията на Своите раби. Ибадетите не носят никаква полза за Него. За да се настани този важен смисъл в умовете, се повтаря четирикратно.

ЕШХЕДУ ЕН ЛЯ ИЛЯХЕ ИЛЛЯЛЛАХ: Въпреки че не се нуждае от поклоненията на никого – поради Своето величие –, свидетелствам и несъмнено вярвам, че никой, освен Него, не е достоен за поклонение. Нищо не е като Него.

ЕШХЕДУ ЕННЕ МУХАММЕДЕН РАСУЛЮЛЛАХ: Свидетелствам и вярвам, че Мухаммед “алейхи ве аля алихиссалюу весселям” е Пророкът, изпратен от Него; че показва пътя на харесваните от Създателя поклонения; че за Аллаху теаля са подходящи само онези ибадети, които той съобщава и показва.

ХАЙЙЕ АЛЕС-САЛЯХ, ХАЙЙЕ АЛЕЛ-ФЕЛЯХ: Думи, които зоват вярващите към намаза, който води към щастие и спасение.

АЛЛАХУ ЕКБЕР: Никой не може да изпълни поклонение, достойно за Него. Никой не може да извърши заслужавания от Него ибадет. Той е пречист от това.

ЛЯ ИЛЯХЕ ИЛЛЯЛЛАХ: Само Той има право да бъде служен и покланян. Наред с това, че никой не може да прави поклонение, достойно за Него, никой, освен Него, няма право да бъде служен.

Трябва да проумеем честта на намаза от величието на тези слова, които са избрани за призив на хората към него. Превод на персийски стих:

Берекетът на годината проличава от пролетта ѝ.

Я, Рабби! В името и честта на най-високопоставения сред пейгамберите “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат” ни стори от тези, които кланят намаз съгласно Твоето доволство, и от онези, които са спасени от наказанието Ти! Амин.

Първи том, триста и четвърто писмо (1/304)

Това писмо е написано до мевляна Абдул-хайй. На много места в Коран-и керим е посочено, че вършителите на праведни дела ще отидат в Дженнета. Кой са тези дела? В писмото се дава информация за тях, за благодарността към Аллаху теаля и за тайните на намаза.

След хамд на Аллаху теаля и салеват за Пейгамбера ни “салляллаху алейхи селлем” правим дуа за Вашето постигане на вечно щастие. Аллаху теаля в много от свещените знамения е посочил, че онези, които вършат праведни дела, ще отидат в Дженнета. От дълго време търся отговора на този въпрос. Дали става въпрос за част от тях или за всички праведни дела? Ако са визирани всички, то никой не би могъл да ги извърши! Ако са някои от тях, то кои точно? Накрая Аллаху теаля, проявявайки милост, ни

съобщи, че под “праведни дела” са визирани петте основи на исляма. Ако човек успее да ги изпълни безпогрешно, той с голяма вероятност ще се спаси от Ада, защото именно това са праведните дела и пазят от грехове и поквара. В 45-о знамение на сура Анкебут по смисъл се казва: **“Безпогрешно изпълненият намаз пази човека от вършене на скверни дела.”** Ако той успее да изпълни петте основи на исляма, ще е извършил благодарност за пратените му блага. А който извърши това, ще се опази от мъчението на Ада, защото в 146-о знамение на сура Ниса по смисъл се казва: **“Ако сте вярващи и благодарни, не бих Ви подложил на мъчение.”** Ето защо петте основи на исляма трябва да се съблюдават на драго сърце.

Намазът, сред тези пет основи, е най-важният, извършван с тяло, и е основният стълб на религията. Трябва да се кланя без да се пропуска нито един едеб (мустехаб). Ако се постигне успех в това, най-голямата и здрава основа на исляма ще бъде положена и ще се захване за здравето въже, избавящо от огън. Нека Аллаху теаля отреди на всички ни “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин” благото да изпълняваме правилен намаз!

Започвайки намаз, изричаме “Аллаху екбер”, с което съобщаваме, че Аллаху теаля не се нуждае от поклонението на нито един от Своите раби; че няма нужда от нищо и че намазите на хората не са Му от полза. А текбирите вътре в намаза сочат, че нямаме сила и възможност да правим заслужавания от Него ибадет. Тъй като тесбихите на руку съдържат същия смисъл, не ни е повелено да казваме текбир на изправяне от него. При седждетата е друго, там е повелено, защото суджудът е върха на снизхождението и човек може да си помисли, че е направил заслужения от Аллаху теаля ибадет. Ето защо, за да бъдем избавени от тази мисъл, ни е повелено (суннет е) преди и след седжде да кажем текбир, а към тесбиха в седжде да добавим “а’ля”. Тъй като намазът е ми’радж за мюсюлманина, към края на намаза ни е повелено да кажем думите (т.е. еттехиййату), които Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е имал честта да каже в нощта на Ми’раджа (Възнесението). Ето защо кланящият трябва да превърне намаза в ми’радж за себе си и в него да търси върховна близост до Аллаху теаля.

Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: **“Човек е най-близо до своя Господ, когато кланя намаз.”** Кланящият говори с Него, моли Му се, вижда Неговото величие и осъзнава факта, че всичко, освен Него, е едно нищо. Тъй като това ще предизвика страх и сливане, повелено е в края на намаза да се извършат два селяма, за да се намери покой. В един хадис-и шериф се казва: **“След всеки фарз намаз изпълнете 33 тесбиха, 33 тахмида, 33 текбира и един техлил.”** Според разбирането на този факир причината е тази, че с тесбиха (казване на Субханаллах) се прикриват пропуските в намаза и се съобщава, че не е извършен подобаващ ибадет. С казване на тахмид (Елхамдулиллях) се

признава, че честта да се кланя намаз е постижима само с благо и помощ от страна на Аллаху теаля и се оказва благодарност към това благо. С казване на текбир се посочва, че никой друг, освен Него, не заслужава поклонение.

[Не бива да се изпуска този важен суннет, дори когато има погребение. Трябва да се изпълнят Айет-ел-курси и тесбихите.]

Ако се извърши намаз съгласно неговите условия и едеби; пропуските се изглеждат по посочения начин; извърши се благодарност, че е отредена честта да се кланя намаз и от чисто сърце се каже с келиме-и тевхид, че никой друг, освен Него, няма право на поклонение, Аллаху теаля би могъл да приеме този намаз, а неговият извършител би станал от истинските изпълнители на намаз и от спасените. О, Господи! Стори ни от тези щастливци в името на Най-великия сред пророците “алейхи ве аля алихимуссалева ту веттеслимат”! Амин.

Първи том, триста и пето писмо (1/305)

Това писмо е написано до мир сейид Мухиббуллах. Съобщава нещата, които са необходими за един свършен намаз, и разкрива разликата между намазите на мубтедии и мунтехии.

Хамд на Аллаху теаля. Селям и спокойствия за избраните от Него раби! Нека Аллаху теаля да не те отделя от правия път! Според този факир свършенството на намаза зависи от изпълняването на фарзовете, ваджибите, суннетите и мустехабите, наподробно обяснени в книгите по фъкх. За доусвършенстването не е налице нищо друго, освен тези четири неща. Състоянието на хушу [снизходителното поведение на органите] зависи от тях. Худу [страх към Аллаху теаля] се появява също чрез тяхното съблюдене. Някои хора са изучили наподробно тези неща и сметнали, че техният намаз е доусвършенстван, и проявили отпуснатост при тяхното изпълнение. Ето защо успели да постигнат само нещичко от свършенствата на намаза. Някои други са обърнали внимание сърцето да е с Аллаху теаля, но проявили отпуснатост в съблюдението на едеба на органите. Изпълнили единствено фарзовете и суннетите. Те също не успели да разберат същината на намаза. Доусвършенстването на намаза са го потърсили в други неща, извън него, защото будността на сърцето не е условие на намаза. В хадис-и шериф се казва: **“Ако сърцето не е будно, намазът не става състоятелен”**, но тук се има предвид будността на сърцето в съблюдене на четирите неща, изброени горе. Т.е. трябва да се внимава да не се появи отпуснатост в тяхното изпълнение. Този факир не мога да си представя за друг вид будност на сърцето.

Въпрос: Щом свършенството на намаза зависи от съблюдението на тези четири неща и нищо друго, то каква разлика остава между намаза на

такива, които са в началото (мубтедии), като нас, и този на големците, достигнали до края (мунтехии), и дори този на невежите, които изпълняват посочените четири неща?

Отговор: Разликата произтича от изпълнителите. Двама различни хора, изпълнили едно и също дело, не получават еднакъв севаб. На любими раби се дава в пъти повече севаб, отколкото на други за същото дело. Казано е: “Делата на арифите, които са проява на (привидна) показност, носят повече севаб от искрените дела на невежите.” Колко ли получават за искрените? Именно затова Ебу Бекр “радияллаху анх” е казал: “Де да бях един сехв (неволен пропуск) на Мухаммед “алеихисселям”!”, знаейки, че един негов сехв е по-ценен от всички свои правилни и искрени дела. Поискал е да даде всички свои ибадети и да вземе един негов сехв “алеихисселяту весселям”. Т.е. поискал е да бъде един негов сехв. Приел е всички свои дела и състояние за по-ниски от един негов пропуск. Например, пожелал е да вземе един негов четирирекиятов намаз, в който погрешно е изпълнил селям на втория, в замяна на всички свои ибадети. Ето, за намаза на големците, достигнали до края, се дават много неща в земния и отвъдния живот. Това не се отнася за намаза на невежите и онези, които са в началото. Превод на персийски стих:

Каква е връзката на пръста с пречистия свят?

Нека да кажем нещо за намаза на онези, които са в края, “каддесаллаху теаля есрарехумул’азиз”, за да може останалите им неща да бъдат оприличени на тези! Става така, че мунтехията, когато чете по време на намаз, и прави тесбих или текбир, усеща своя език като дървото, което е говорело с Муса “алеихисселям”. Приема всички свои органи като средства и инструменти. Настават такива моменти, когато техният батън [сърце и душа] се отделя от захир [т.е. от сетивните органи] и поема в света на душите и меляикетата и с невидима връзка се свързва с него. Когато намазът приключи, пак се връща обратно.

В отговор на този въпрос бихме могли да кажем още, че изпълняването на тези четири неща се отрежда само на онези, които са в края. Онези в началото и невежите не биха могли. Т.е. възможно е да ги направят, но им е много трудно. Нека Аллаху теаля дари със спокойствие Своите напътени раби “каддесаллаху теаля есрарехумул’азиз”!

Първи том, част от триста и шесто писмо

(1/306)

Това писмо е написано до мевляна Салих. Съобщава част от съвършенствата на своя син хадже Мухаммед Садък “алеихиррахме”, източник на марифети и запознат с истините, и двамата свои помалки синове – хазрети Мухаммед Феррух и Мухаммед Иса “рахметуллахи алейхима”. Говори за степената фена на притежателите

на виляйет и разкрива, че за онези, които са в нубувветския път, няма нужда от фена.

Хамд за благата на Аллаху теаля и селям за избраните от Него раби! Братко, молла Салих! Изслушай онова, което сполетя хората в Серхенд! Големият ми син “радияллаху анх” и двамата му по-малки братя Мухаммед Феррух и Мухаммед Иса отидоха в ахирета. Инна лиллях ве инна илейхи раджи’ун. Правя безкраен хамд на Аллаху теаля, че първо отреди търпение на онези, които оставиха назад, и после отреди задоволство към тези бели. Превод на персийски стих:

**Колкото и да ме раняваш, не бих отвърнал лице от Теб,
да търпиш болките, причинени от Любимия, е красиво нещо.**

Покойният ми син беше знамение от знаменията на Хак теаля. Милост от милостите на Господа на световите. На двадесет и четири годишна възраст спечели такива неща, че с тях даряват малцина. Достигна до степента на професор в ислямските и природни знания. Стана така, че превъзпитани от него младежи започнаха да преподават трудни книги като тефсира на Бейдави, “**Шерх-и мевакъф**” и други подобни. Да се напише за неговите марифети и кешфове е непосилна работа. Както е известно и на Вас, на осем годишна възраст го беше обхванало такова състояние, че нашият учител “куддесе сиррух” го караше да яде от съмнителни храни на пазара, за да смекчи състоянието му, и казваше: “Не обичам никого така силно като Мухаммед Садък “рахметуллахи теаля алейхи ве аля ебихи”. И той обича нас така силно, както никой друг.” Висотата му трябва да бъде проумяна от това слово. Беше довел виляйет-и Мусевийе до последната му точка. Говореше за негови нечувани и изумителни състояния. От страх към Аллах сърцето му непрестанно трептеше и съблюдаваше едебите. Осланяше Му се, молеше Го, свеждаше чело и се покланяше. Казваше: “Всеки евлия е поискал нещо от Хак теаля, а аз поисках да Му се осланям и да Го моля.”

Какво да напиша за Мухаммед Феррух, при условие, че на единадесет годишна възраст учеше наука “рахметуллахи теаля алейхи ве аля ебихи”. Учеше рима. Изцяло разбираше онова, което му се преподаваше. Винаги се боеше от ахиретско мъчение и трепереше. Молеше се да се пресели от този свят още дете и да се спаси от ахиретско наказание. Когато беше на смъртен одър, прислужниците му бяха видели нечувани и изумителни състояния.

Какво да напиша за починалия на осем години Мухаммед Иса “рахметуллахи теаля алейх”, който беше показал многобройни керамети и невероятни състояния.

Всеки един от тримата ми синове беше невероятна драгоценост “рахметуллахи теаля алейхим еджма’ин”, поверена на нас. Хамд и шукр на Аллаху теаля, че ги върнахме по начин, подходящ за Неговото доволство. Я, Рабби! В името на Главатаря на пейгамберите “алейхи ве

алейхимуссалеваму веттеслимат” не ни лишавай от техния севаб! Подир тях не ни въвличай във фитне! Превод на персийски стих:

Без значение какво точно,

Да се говори за Приятеля е винаги най-сладко!

Фена означава да се забрави за всички създания (ма-сива) на Хак теаля. Тя служи за спасение от обич към други неща, освен Него, защото, когато те, техните качества и дела станат невидими, обичта към тях изчезва от само себе си. Във виляйетския път за спасение от обичане на други неща, освен Него, няма друг изход, освен да се забрани за всички тях. В нубувветския път за спасение от тази обич изобщо не е нужно да се забрави за създанията, защото в него любовта към красивата и сладка същина е толкова силна, че обвързването на сърцето със създанията, които са грозотии и лошотии от край до край, става невъзможно. Все едно е дали ще се забравят или не, защото по принцип знанието по отношение на създанията е лошо, защото става причина за привързване към тях. А привързаността към тях е причина за отвърщане от Аллаху теаля. Тъй като в нубувветския път не остава никаква привързаност към създанията, знанието към тях не се превръща в нещо лошо. Че как би могло при условие, че Хак теаля знае всичко. Знанието към тях е едно от съвършените качества.

**Първи том, част от триста и седмо писмо
(1/307)**

Това писмо е написано до мевляна Абдулвахид Ляхори. Разяснява красивото слово “Субханаллахи ве би-хамдихи”.

Хамд на Аллаху теаля! Дуа и селям от нас за Неговия любим Пейгамбер! Когато някой раб прави поклонение, трябва да знае, че всички красоти и добрини в него са от Аллаху теаля, защото произтичат от доброто възпитание, което е дал на раба, и от щедростта Му. Ако в поклонението се появи недостатък или низост, всички те произтичат от раба и се появяват от злото, което се намира в основата на раба. Трябва да се знае, че нито един недостатък не идва от Хак теаля. В онзи макам са налице само добрини, красоти и съвършенства. По същия начин, всяка красота и висота на този свят е от Аллаху теаля, а всички злини и низости – от създанията, защото тяхната същина е небитието (адем), а той, от своя страна, е в основата на всички злини и низости.

Красивото слово “Субханаллахи ве би-хамдихи” ясно разкрива тези два факта. Много добре съобщава, че Той е пречист от низости и злини, неподходящи за Него.

Това красиво слово съобщава да се прави шукр с хамд, защото хамдът е в началото (основата) на всеки шукр. Шукр спрямо красивите качества, дела, блага и големи щедрости на Аллаху теаля се прави с думата хамд. Ето

защо в хадис-и шериф се казва: **“Ако някой човек каже тази красива дума по сто пъти денем или нощем, никой не би спечелил севаб, колкото него, с изключение на онзи, които прави като него.”** Как поклоненията на другите биха били равни на неговото дело при условие, че той с втората част на това красиво слово ще е изпълнил благодарност към всички добрини и ибадети. Освен това първата му част отдалечава от Него всички злини и низости. Ето защо трябва да повтаряме това красиво слово по сто пъти денем и нощем! Само Аллаху теаля отрежда на хората да вършат добри дела.

- Ако извършителят на даден грях беше помислил за величието и висотата на Собственика на тези повели и грехове, не би могъл да Му се противопостави. (1/309)

- Знанието на хората в сравнение с това на Аллаху теаля е като да се сравни безкрайното битие и небитието. (1/310)

Първи том, триста и дванадесето писмо (1/312)

Това писмо е написано в отговор на въпросите на мир Мухаммед Ну’ман “куддесе сиррух”. Съобщено е, че да се сочи с пръст по време на намаз е неправилно.

Хамд на Аллаху теаля, Господа и Създателя на световите, Който ги поддържа в битие и праща техните нужди! Салят, селям и добри дуи за най-великия сред пейгамберите Мухаммед Мустафа “алейхиссаяту vessелям”, за неговите братя-пейгамбери, ангели и онези, които са постигнали честта да последват неговия път! Пристигна ценното писмо, което сте изпратили по молла Махмуд, и ни зарадва. Питате:

Въпрос: Учените са казали, че мястото Равда-и мубареке, което се намира в Медина, е по-ценно от град Мека. Въпреки това образът и същината на Мухаммед “алейхисселям” правят седжде на образа и същината на Кяабе-и муаззама. Как Равда-и мубареке би могло да се окаже по-ценно?

[Мястото, което е с дължина от 26 метра и се намира между благословения гроб на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” в мединската джамия и тогавашния минбер се нарича Равда-и мутаххера. Равда означава градина. Тогавашният благословен минбер беше от три стъпала и висок един метър. Изгоря напълно при пожара от 654 г. През различните години са били изработени различни минбери. Днешният мраморен минбер от 12 стъпала е изпратен от султан Мурад III през 998 г. по Хиджра от Истанбул.]

Отговор: Дете мое! Според този факир най-ценното място на света е Кяабе-и муаззама [и джамията около него, наречена Месджид-и харам].

След него е Равда-и мукаддесе в Медина. На трето място е самият благословен град Мека. Както се вижда да се каже, че Равда-и мутаххера е по-ценна от Мекка не е неправилно.

Въпрос: Може ли мюсюлманин в ханефитския мезхеб да повдига пръст по време на сядане в намаза?

Отговор: Дете мое, има много свещени хадиси, които сочат, че това е джаиз. Така са казали и част от учените в ханефитския мезхеб. Ако книгите на ханефитския мезхеб бъдат внимателно прочетени, ще се види, че преданията, които сочат това за джаиз, не са от знанията по усул. Не са от преданията захир в мезхеба. Макар да се казва, че имам Мухаммед Шейбани е казал: “Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” сочеше с благословения си пръст. Ние постъпваме по същия начин. Така каза и имам а’зам Ебу Ханифе”, тези му слова са от невадир, а не усул. Във **“Фетава-и гараиб”** се казва: “В **“Мухит”** пише: “В книгите по усул имам Мухаммед “рахметуллахи алейх” не е съобщил, че трябва да се сочи с показалеца на дясната ръка. Последвалите учени казаха различни неща. Някои казаха, че може, а други не може. В другите книги, извън усул, имам Мухаммед е казал, че Пейгамберът “салляллаху алейхи ве селлем” сочеше с пръст и че същото е казано и от имам а’зам “рахметуллахи алейх”. Някои са казали, че да се сочи с пръст е суннет, а други мустехаб.” Във **“Фетава-и гараиб”** след тези редове пише: “Но истината е, че да се сочи с пръст е харам.”

Във **“Фетава-и Сираджийе”** [на Али Уши “рахметуллахи алейх”] се казва: “Да се повдига показалеца, казвайки “Ешхеду ен ля” по време на намаз, е мекрух. Така е написано и в **“Кубра”**. Учените харесват този иджитхад. Такава е и фетвата, защото при изпълняване на намаз трябва да се отбягват излишни движения.”

В книгата с фетви **“Гъясийе”** [на Давуд бин Юсуф “рахметуллахи алейх”] пише: “В тешеххуд не се прави знак с показалеца. Такава е фетвата. Такъв е харесаният подход.”

Мухаммед Кухистани “рахметуллахи алейх” в **“Джами’уррумуз”** пише: “Нито се повдига пръст, нито се прегъва. Това е така според знанията по усул на мезхеба. Същото е написано и в книгата на Захиди. Такава е фетвата. Това е написано и в **“Мудмерат”**, **“Велвалджийе”**, **“Хуляса”** и в други книги. Големците са казали още, че да се повдига с пръст е суннет.”

В **“Хазине-тур-риваят”**, предавайки от **“Татарханийе”**, се казва: “По време на тешеххуд, изричайки ля иляхе илляллах, може ли да се прави знак с показалеца на дясната ръка? Това не е съобщено от имам Мухаммед в знанията по усул. Следващите учени казаха различни неща. Част от учените казаха, че не може. Това е написано и в **“Кубра”**. Такава е и фетвата. Една друга част казаха, че може.”

Както се вижда има учени, които казват, че да се повдига показалеца е харам. Налице са фетви, според които това е мекрух. Мнозинството учени са казали, че не може и това е така според знанията по усул. Следователно не е правилно за мукаллиди като нас да тръгнат да правят – твърдейки че е налице хадис-и шериф – дело, което според много фетви на муджтехидите е харам или мекрух. Ако при наличие на такива фетви някой мюсюлманин в ханефитския мезхеб тръгне да повдига пръст, това би показало наличието на два умисъла в него: Или според него големите учени, достигнали до степента на иджтихад, не са чували за тези известни хадиси за повдигане на пръст, или са ги чули, но не се подчинили на тях, а последвали свои разбирания. И двете мисли са напълно грешни. За да може да мисли така, човек трябва да е твърде долен или изключително дебелоглав. Писанието в **“Тергиб-ус-саят”**, където се казва: “Старите учени повдигаха пръст по време на намаз. По-късно шиитите прекалиха в това дело и ханефитските учени от последващите поколения забраниха на ехли суннет да повдига пръст. С това суннитите бяха разграничени от шиитите”, не е съгласувано с познанията в ценните книги, защото методът захир на учените ни съобщава, че не бива да се повдига пръст или прегъва. Т.е. старите учени са казали, че не трябва. Следователно това няма нищо общо с шиизма. Ние, съблюдавайки едеб и уважение към големците ни в исляма, които казват, че не бива, трябва да си кажем: “Ако тези големци не бяха намерили доказателство, което да сочи, че е мекрух или харам, не биха казали това. След изреждане на предания, сочещи, че да се повдига с пръст е суннет и мустехаб, не биха казали: “Въпреки това истината по въпроса е, че да се повдига пръст е харам.” Може би те са разбрали, че не преданията, които определят това дело за суннет или мустехаб, а доказателствата, които го определят за харам, са правилни.” Казано с две думи, това, че невежи хора като нас са чули за няколко хадис-и шерифа, не би могло да послужи за доказателство или аргумент (в исляма) и не би могло да е причина за отричане словата на ислямските големци. Ако се каже: “Сега вече открихме аргументи, които доказват, че те не са разбрали нещата правилно”, то знанието на мукаллиди като нас не би могло да е доказателство да определя нещо за халал или харам. За целта е нужно да предположи някой муджтехид. Много е дръзко да се смята, че словата и аргументите на муджтехидите са по-крехки от паяжина. Да се приема собственото знание за повече от това на муджтехидите, да се каже, че знанията по усул на ханефитския мезхеб са гнили и да не се отдава никакво значение на ценните предания, на които ислямските учени са базирали своите фетви, и да се каже, че са неверни, е равносилно на отваряне на голяма рана в исляма. Големите учени на исляма – тъй като живяха близо до светлото време на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”; притежаваха в пъти повече знания от последвалите ги учени и изключително се бояха от Аллаху теала и отбягваха харамите Му –

несъмнено познаваха и разбираха хадис-и шерифите по-добре от празноглави и невежи хора като нас, които си нямат на понятие от ислямски знания и си мислят, че знанието се състои от няколко приказки, които са чували тук-там. Те несъмнено разграничаваха по-добре истината от заблудата и промененото от непромененото. Несъмнено са имали причини и аргументи, за да кажат, че не бива да се следва тези хадис-и шерифи. Ние, които имаме по-малко знания и разбиране от тях, разбираме само толкова, че хадис-и шерифите, които сочат как да се повдига и прегъва пръст, са разнообразни и противоречиви. Разминаването в тях затруднява да се каже нещо категорично по въпроса. Според някои предания се прави знак без да се свиват пръстите в юмрук, според други се свиват. Част от онези предания, според които пръстите се прегъват, сочат, че ръцете трябва да изобразят числото 53, а според други 23 [В книгата **“Халеби-и Сагир”** ясно са посочени конфигурациите с пръсти, които служат за обозначаване на определени цифри]. Според други предания малките пръсти на дясната ръка се прегъват, палецът се съединява със средния пръст в халка и се прави знак с (повдига се) показалецът. Според едно предание единствено палецът се поставя върху средния пръст. Според друго – дясната ръка се слага върху лявата, китка върху китка и се прави знак. Според други предания всички пръсти се прегъват, а според други се прави знак без да се мърда показалецът. Има още такива, в които е посочено, че се прави знак по време на техийат, но не е показано къде точно, а според други се прави, когато се чете думата за шехадет. Според други предания по време на сядане, в частта за дуа, се казва: “О, Аллах мой, Който променя сърцата както си пожелае! Стори моето сърце стабилно в Твоята религия!” и междуременно се прави знак с ръка.

Когато учените на ханефитския мезхеб са видели, че хадисите на тази тема са многобройни и различни, казали, че не бива да се прави допълнително движение, което да противоречи на явните и категорични повели в намаза. Защото тук основното нещо е да се отбягват допълнителните движения и да се пази благоразумие. Освен това всички учени с единодушие са казали, че да се държат пръстите на ръцете към къбле, колкото е възможно, е суннет. Хадис-и шерифът **“В намаз, по възможност, поддържай всеки свой орган към къбле!”** ясно повелява това.

Ако се запита “Разминаванията в хадис-и шерифите ни затрудняват, докато не се намери общото между тях. От тях може да бъде извлечена обща постановка, защото има вероятност различните хадис-и шерифи да са чути и предадени в различни времена”, бихме отговорили така: В повечето предания е използвана думата кяне=беше, която в другите науки, с изключение на логиката, означава кул(с кеф)=все. Ето защо различните предания не биха могли да бъдат обединени.

Имам а'зам Ебу Ханифе е казал: “Ако видите хадис-и шериф, който да не съответства на думата ми, оставете я и последвайте свещения хадис”, но това слово се отнася за онези, които не е чувал. Т.е. оставете моята дума ако видите хадис-и шериф, който не съм чувал. Това обаче не се отнася за хадис-и шерифите, които се отнасят до правене на знак с пръст, тъй като са известни и широко разпространени. Не би могло да се каже, че има вероятност да не ги е чувал.

Ако се каже “Сред учените в ханефитския мезхеб има такива, които са казали, че може да се прави знак с пръст и са дали такива фетви. Не е ли позволено да се последва която и да е фетва от тези, които се разминават?”, бихме отговорили така: Когато има фетви, които сочат, че дадено нещо е джаиз, не е джаиз, халял или харам, се постъпва съгласно тези, които казват, че не е джаиз или харам (т.е. такъв е методът във фъкха).

Ибни Хумам “рахметуллахи алейх” е казал: “Тъй като хадис-и шерифите, сочещи, че трябва да се повдига пръст или не, са многобройни и противоречиви, и поради факта, че в намаза трябва да се отбягват излишните движения, трябва да последваме онези хадис-и шерифи, които сочат, че не бива!” Колкото и да се чудим на Ибни Хумам, ще е малко. В своята книга е написал: “Много от учените са казали, че не бива да се повдига с пръст. Тези им слова са против хадис-и шерифите и логиката”, с което изкарва големите учени на исляма, достигнали до степената на иджитихад, за невежи и глупави. Според знанията по захир и усул иджитихадът и къясът са четвъртата част на едилле-и шер'ийе. Кой би могъл да каже нещо против иджитихада? Тази личност, виждайки многообразието на преданията, е казал, че хадис-и шерифът за куллетейн, в частта за чистите води, е хадис-и даиф.

Моят умен и зрял син Мухаммед Саид “каддесаллаху теалю сиррахул'азиз” пише рисале (малка книга, брошура) на тема повдигане на пръст по време на намаз. Когато приключи с него, иншаллах ще ви изпратя едно копие. [Учениците на сеййид Абдулхаким ефенди не повдигат пръст.]

Първи том, част от триста и тринадесето писмо (1/313)

Това писмо е написано до хадже Мухаммед Хашим “рахметуллахи теалю алейх”. Съобщава величието на Есхаб-и кирам; факта, че в накшибендийе няма риязети и че пътят е свързан с хазрети Ебу Бекр; и как е възможно да се премести салик от виляйета на един пейгамбер в този на друг... Това писмо е последното от първия том. Всички те са общо 313 – толкова, колкото е броят на пейгамберите-расул и муджахидите в битката при Бедр.

Хамд на Аллаху теалю! Салют и селям за многообичания от Него Пейгамбер! Правя дуа за Вашето земно и ахиретско щастие!

Братко, Мухаммед Хашим “рахметуллахи теаля алейх”! На въпросите Ви, записани и в писмото на мир сеййид Мухиббуллах, ще отговоря колкото знам и ще ги изпратя:

Първи въпрос: За сближаване с Аллаху теаля е нужно да се преминат всички степени на фена-филлях, бека-биллях, джезбе и сулюк.

Есхаб-и кирам “ридвануллахи теаля алейхим еджма’ин” само с едно присъствие в сохбета на Най-доброто създание “алейхи ве алейхимуссалевату веттеслимат” станаха по-велики от всички евлии на общността. Дали всички тези степени на сейр, сулюк, фена и бека се появяваха в тях още тогава или този един сохбет беше по-ценен от всички тях?

Дали техните фена и бека бяха с теведжуха и тасарруфа (духовната сила) на онзи хазрет “алейхи ве аля алихиссалюту весселям” или се появяваха заради приемане на исляма? Дали знаеха за степените и състоянията на сулюк и джезбе или не? Ако ги знаеха, как са ги наименували? Ако в тяхно време отсъстваха пътищата на сулюк и джезбе, не би ли следвало да се окажат бид’ат-и хасене?

Първи отговор: На тези трудни въпроси не би могло да се отговори с писане. Нужен е дълготраен сохбет и хизмет. Нима смятате, че е лесно да се кажат от един път неща, които никой не е казал досега? Но не може и без отговор, тъй като питате. Ще се опитам да разреша този въпрос, колкото имам сили. Слушайте внимателно!

Приближаването, което се постига с фена, бека и сулюк, се нарича **курб-и виляйет**. Евлиите на общността са дарени с него. Близостта, която Есхаб-и кирам са постигнали в сохбета на Хайр-ул-енам “алейхи ве алейхимуссалюту весселям”, е **курб-и нубуввет**. Те са достигнали до задоволството на Аллаху теаля чрез следване на Расулюллах и ставане на негов наследник.

В тази близост няма нито фена, нито бека, нито джезбе, нито пък сулюк. Този курб е в пъти по-висок и ценен от виляйетския, защото доближава до асл (същина), а виляйетския – до зъл (сянка). Оттук би трябвало да се прозре колко са различни. Но не всяко разбиране е в състояние да усети насладата на този марифет. Дори и избраниците на общността в това отношение са почти като невежите.

Да, ако към пророческия кемалят се напредва по пътя на виляйетския курб, тогава състоянията на фена, бека, джезбе и сулюк се оказват нужни, защото виляйетският път е прекосим чрез тях. Но ако не се избере виляйетския, а нубувветския път (още в самото начало), не остава нужда от фена, бека, джезбе и сулюк. Есхаб-и кирам напреднаха (преминаха) по улицата на нубувветския курб. Ето защо изобщо нямаха нужда от джезбе, сулюк, фена и бека. Търсете информация за този марифет и в писмото, изпратено до мевляна Емануллах! Този факир в своите писма и книги бях написал, че моето състояние е отвъд сулюк, джезбе, теджеллии и

проявления. В онези писания визирах ето този нубуветски курб. Това благо се беше проявило, когато служех на моя муршид (Мухаммед Бакибиллях). Това състояние му го бях доложил така: В мен настана такава състояние, че в сравнение с него сейр-и енфуси стана като сейр-и афаки. За да го изява, не успях да намеря други думи, освен тези. Когато това изумително състояние се избистри след години, залових се да го опиша накратко. Хамд на Аллаху теаля, Който ни дари с това благо! Ако Аллаху теаля не го беше благоволил, не бихме могли да го открием! Пейгамберите на нашия Господ са правдиви.

От горните описания следва, че имена като фена, бека, джезбе и сулюк са поставени от шейховете отпосле. В **“Нефехат”** Мевляна Джами **“алеихиррахме”** е написал: **“Първият, който е използвал думите фена и бека, е Ебу Саид-и Харраз “куддесе сиррух”.**”

Втори въпрос: В славната тарика накшибендийе се следва сунната, но при условие, че онзи Сервер **“алеихи ве аля алихиссаяту весселям”** е понасял изумителни рязети и глад, в тази тарика е забранено да се изпълнява рязет. Дори се казва, че са вредни, защото водят до кешф на образи. Не е ли странно да се мисли, че да се следва сунната би могло да навреди?

Втори отговор: Скъпи братко! Написали сте, че в тази тарика е забрано да се прави рязет. Че откъде чухте за това? Този път се състои в непрекъснато опазване на нисбета, следване на славния суннет **“аля сахибихессаяту весселяму веттехийе”**, опит за прикриване на появилите се състояния, съблюдаване на мярка във всичко и спазване на средно положение в ядене, пиене и облекло. Всичко това са рязат-и шакка и муджахедат-и шедиде (трудни рязети и тежки муджахедета), но невежите хора изобщо не ги броят за такива. Според тях рязетите и муджахедетата се изразяват единствено и само в изтърпяване на глад. Мислят, че дългото гладуване е нещо много ценно, защото тези хора живеят като животни и за тях да се яде и пие е изключително важно. За тях отказът от ядене и пиене им се струва като много тежък рязет и солидно муджахеде. Тези неуки хора изобщо не отдават значение за опазване на нисбета, следване на сунната **“аля сахибихессаяту весселяму веттехийе”** и други подобни, и ето защо не приемат тяхното неизпълнение за грозно дело; опита за тяхното изпълнение не го приемат за рязет. Както се вижда, за големците на този път е нужно да прикрият своите състояния и да отбягват рязетите, на които невежите отдават значение. Споменатите горе рязети се харесват на невежите. Когато някой ги извърши, той става обект на слава, което води до лоши последствия. Расулюллах е казал: **“За един човек е достатъчно зло да бъде сочен с пръст в религиозните и светски дела. От това състояние би могъл да бъде опазен само онзи, когото Аллаху теаля е опазил.”**

Според този факир да се търпи продължителен глад е много лесно и леко в сравнение със съблюдаване на мярка в ядене и пиене.

Очевидно е, че риязетът, който се изразява в пазене на мярка, е по-ценен от този на дълготраен глад. Славният ми баща “куддесе сиррух” беше казал: “Видях в една книга за сулюк, че за достигане до целта е достатъчно да се съблюдава мярка в ядене и пиене. Ако се успее в това, няма нужда от допълнителен зикр и фикр (съзерцание).” Това е истината по въпроса. Да се съблюдава мярка в храната, облеклото и всичко друго е много хубаво. Превод на персийски стих:

**Не яж дотолкова, че да прелива от устата ти,
Не отбягвай храната дотолкова, че да умреш от глад!**

Хак теаля беше дарил Пейгамбера ни “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” със сила за четиридесет мъже. С нея успяваше да понесе тежък глад. Есхаб-и кирам също понасяха тази тежест с помощта на компанията на Най-добрия сред хората “алейхи ве аля алихиссаяту веттехийе”. Ето защо в техните дела не се наблюдаваше никаква нередност и отпуснатост. В състояние на глад толкова силно нападаха врага, че други хора, дори и сити, не биха успели да повторят и една десета от това. Ето защо двадесетима търпеливи души надделяваха над двеста неверници. А стотина надделяваха над хиляда. Ако други, освен Есхаб-и кирам, бяха подложени на същия глад, не биха успели да изпълнят дори мустехабите и суннетите, а много от тях биха изпаднали в състояние да не могат да изпълнят и фарзовете. Ако човек, при отсъствие на сила, се опита да оприличи себе си на Есхаб-и кирам, ще е все едно направил опит да доведе себе си до състояние да не може да изпълнява суннетите и фарзовете. Научихме, че Ебу Бекр-и Съдък “радияллаху анх” е пожелал да говее ежедневен орудж като онзи Сервер “алейхи ве аля алихиссаяту весселям”. Отслабнал и изпаднал в немощ, и един ден се сгромолясал на земята. Расулюллах “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” се е натъжил и рекъл: **“Кой измежду вас може да е като мен? Аз оставам в присъствие на моя Господ. Там се храня и пия.”** Както се вижда, човек не бива да се залавя за нещо, за което няма сила.

Есхаб-и кирам не успяха да издържат на толкова силен глад като Най-добрия сред хората “алейхи ве алейхимуссалеваду веттеслимат”, но благодарение на сохбета му бяха опазени от вредата на дългото гладуване. Това не се отнася за другите. Това състояние го бихме описали така: Явен факт е, че гладът прочиства, но при много хора [праведни мюсюлмани] той прочиства сърцето, а при много други [неверници и пристрастени към земно мюсюлмани] – нефса. Засияването на сърцето води по правия път и дарява с нур. [Такъв човек постига сияния, феъз и напътствия от алем-и емр.] Засияването на нефса, от своя страна, води до заблуда и увеличава тъматата. [Тъй като нефсът е от алем-и халк, (когато засияе) се проявяват състояния като откриване на скрити и откраднати неща, диагностика и

лечение на болести, запознанства с джинове и други. Подобни неверни и еретични хора стават причина за разваляне на вярата на мюсюлманите.] Слабоумният Платон се довери на своя засиял нефс и последва образите в своето въображение. Сметна ги за нещо ценно и се самохареса. Хазрети Иса “аля небиййна ве алейхиссаяту весселям” беше пророк във времето на Платон, но не повярва в този велик пейгамбер – Рухуллах. Рече: “Ние се избавихме от състояние на изостаналост и нямаме нужда от водач, който да ни въведе в правия път.” Ако не беше този блясък на нефса, затъмняващ сърцето му, не би последвал образите в своето съзнание и не би останал назад от това благо. Той, виждайки този тъмен блясък, се помисли за сияен. Не успя да разбере, че този блясък не е смогнал да проникне през тънката черупка на нефса и че нефсът продължава да е мръсен като преди. Не успя да види, че нефсът се е превърнал в мръсотия, покрита със захар. Това положение не се отнася за сърцето. Той е чист по сътворение и пълен с нур. Но тъй като се е приближил с нефса, повърхността му се изцапала. С малко прочистване би могъл да се върне към предишния си вид и да се изпълни с нур. Нефсът, от своя страна, е тъмен и мръсен по сътворение. Той, докато не влезе под команда на сърцето, и казано по-точно, докато не последва сунната (исляма) “аля сахибихессаяту весселяму веттехиййе”, и казано още по-точно, докато не бъде застигнат от щедростта на Аллаху теалю, не би могъл да се прочисти и да се спаси от мръсотията по сътворение. Не би могъл да постигне доброта. Платон, тъй като изобщо не му стигаше акълът, помисли блясъка на нефса за блясъка на онова сърце, което вярва в Иса “алейхиссаям”. Сметна, че самият той, подобно на собственика на това вярващо сърце, е сияен и чист. Ето защо не успя да постигне честта да последва онзи велик Пейгамбер “аля небиййна ве алейхиссаяту весселям”. Това го повлече към вечна гибел. От попадане в подобна беля се осланяме на Аллаху теалю!

Тъй като гладът може да доведе до тази опасност, големците на тази тарика “каддесаллаху теалю есрарехум” не са поели по пътя на риязет с глад, а се вкопчили за муджахеде, което се изразява в съблюдаване на мярка в ядене и пиене. Те, за да не попаднат в голямата опасност от глада, се отказали и от неговите ползи. Другите са помислили за ползите от глада и не успели да видят вредите му. Заповядали да се понася глад. Мъдреците казали, че за спасение от една вреда е редно да се откаже от много облаги. Словата на ислямските големци, а именно “Ако не може да се установи дали едно дело е сунна или бидат, трябва да се има предвид, че да не се върши бидат е по-добре отколкото да се върши сунна”, приличат на словата на тези мъдречи, защото ако нещо е бидат – значи е вредно. Ако е сунна – значи в него има ползи. На първо място по важност е да се отбягва вредното и са казали, че не бива да се върши това дело, тъй като има опасност да се окаже бидат.

Не би било странно да се каже, че суннетът на риязет с глад би могъл да доведе до вреда в други отношения. С това желаем да кажем, че има вероятност този суннет да е бил само за Есхаб-и кирам. Но тъй като този факт е споменат по изключително фин и прикрит начин, повечето тасаввуфчии не го разбрали и се подложили на този риязет. А много други са разбрали, че той се отнася за онова време, и не го направили. Само Аллаху теаля знае истината за всичко.

Трети въпрос: В книгите на тези големци пише: “Нашият нисбет е свързан с хазрети Ебу Бекр. Това не важи за останалите тарики.” Повечето пътища са свързани с имам Джафер Садък, а той с хазрети Съддък. Не следва ли и останалите тарики да се окажат свързани с хазрети Съддък?

Трети отговор: Хазрети имам Джафер-и Садък “куддесе сиррух” е свързан и с хазрети Съддък, и с хазрети Емир (Али) “радияллаху теаля анхума”. Макар, че в него се обединиха тези два нисбета, свършенствата (особеностите), характери за тях, присъстваха по разграничен начин един от друг, не бяха смесени. Мнозина взеха от хазрети имама нисбета на хазрети Ебу Бекр “радияллаху теаля анх”, тъй като те по сътворение бяха годни за него, а други взеха нисбета на хазрети Емир и се свързаха с него. Веднъж бях отишъл до брега на езеро Бенарис. В него се вливаха реките Кенк и Чемен. Виждаше се как водите на двете реки не се смесваха една с друга веднага. Сякаш ги разделяше една завеса. Онези, които бяха откъм страната на река Кенк, пиеха от нея, а другите, които бяха откъм река Чемен, от нея.

Хазрети хадже Мухаммед Париса “куддесе сиррух” в “**Рисале-и кудсийе**” казва: “Хазрети Али, освен от последния Пейгамбер “алейхи ве аля алихиссаяту весселям”, беше възпитан (духовно) и от хазрети Съддък. Ако се каже “Нисбетът на хазрети Али не е различен от този на хазрети Съддък”, бихме отговорили така: Да, дори да не са различни, те се различават в много от фините моменти. Както една и съща вода придобива различни качества в зависимост от мястото, в което се намира, така и те притежават различни особености и към тях има вероятност да се е свързала отделна тарика.”

Четвърти въпрос: В писмото, изпратено до молла Мухаммед Съддък пише: “Не е чувано талиб, който по рождение е подходящ за виляйет-и мусевийе, да е доведен до виляйет-и мухаммедийе от своя муршид.” Как е възможно това?

Четвърти отговор: Да, така пише в онова писмо. Когато го пишехме, не бяхме ставали свидетел на това състояние, но когато съобщиха, че е възможно и дариха със сила да го правим, написахме “Докараха Ви от онзи в този виляйет.” Тези писма са написани в различни времена и затова не си противоречат...

Допълнение: Накрая да кажем, че тамошните ни братя пращат едно след друго писма и казват, че в тези дни хазрети Мир [Мухаммед Нуман

“рахметуллахи теаля алейх”] е прекарвал достатъчно време с талибите; че е работел за построяване на къща; че е влагал всичко, което печели, в строежа и че учениците не можели да се възползват от него. От самия контекст е видно, че не харесват тези му дела.

Знайте, че да не се харесва онези, които са свързани с този път, е убийствена отрова. Да се опонира на словата и делата на тези големци води до извечна гибел. Повлича в пропастта. Оттук следва човек да се замисли какво би станало с онзи, който не харесва своя учител или го ранява! Онези, които не вярват в тези големци, не биха могли да се сдобият с техния берекет. Онези, които им се противят, винаги изпадат в беда и загуба. Докато не се хареса всяко слово и дело на водача “рахметуллахи теаля алейх”, не би могло да се спечели нищо от неговата висота. Ако се спечели, то става истидрадж и води до унищожение и гибел. Ако човек притежава силна любов и привързаност към своя муршид, но в сърцето си има съмнение към него колкото косъм, да знае, че то е признак на разруха и пагуба. Следва да разбере, че няма да спечели нищо от неговата висота.

Ако не хареса едно от делата на муршида и не може да се спаси от това състояние, трябва да го запита за него, но не по начин да го опонира. Днес истината и заблудата, доброто и злото са разбъркани. Ако се види, че водачът понякога прави нещо несъгласувано с исляма, талибът не бива да го повтаря, но първо трябва да прави опит да го нагласи към исляма и да търси добрите му места. Но ако не успее да намери добри и съгласувани с исляма аспекти, трябва да моли Аллаху теаля да го избави от тази беда. Трябва да Го моли през сълзи да спаси водача му от това състояние. Ако талибът изпадне в съмнение относно дело на водача, което е мубах, не бива да му обръща никакво внимание. Аллаху теаля, Собственикът на всичко, не е забранил мубахите, не ги е сторил обект на Своето недоволство; кой би могъл на своя воля да се опълчи срещу тях? Има много места, където е най-добре да не се направи по-добрия вариант на нещо, отколкото да се направи. В хадис-и шериф се казва: **“Както Аллаху теаля обича да се действа с азимет, така обича и да се действа с рухсат.”** Тъй като при хазрети Мир състоянието на кабз (страдание) е твърде силно, ако в такива моменти остави заниманието с ученици и направи опит да се развлича с няколко мубаха, нима е правилно да му се противопостави? Хазрети Абдуллах-и Истахри в подобни времена е отивал на лов в гората с кучета. А много от другите големци са слушали сима (т.е. иляхии, мевлид) и намирали утеха. Селям за онези, които са по правия път и дирите на Мухаммед Мустафа “алейхи ве аля алихиссалевау веттеслимату етеммуха ве екмелюха”!

Втори том, петдесет и осмо писмо

(2/58)

Това писмо, написано в отговор на Мухаммед Такий, дава информация за алем-и мисал; обяснява, че няма прераждане (реанкарнация, тенасух); че душите не се предават (от човек на човек) и какво представляват кумун и буруз.

Хвала на Аллаху теаля, Господа и Собственика на всички светове, и селям за Мухаммед “алейхисселям”, най-високопоставения сред пророците, и за всички негови чисти роднини и сподвижници! Бяхме отличени с честта да прочетем Вашето ценно писмо, плод на красивия Ви морал и възвишена природа. Нека Аллаху теаля Ви защити от всички недостатъци и дефекти! Вие питате за шейх Мухйиддин-и Араби “куддисе сиррух” и за един хадис-и шериф – предаден в книгата “**Футухат-и меккийе**” –, където Пророкът ни “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: “**Аллаху теаля създаде сто хиляди Адеми.**” После Мухйиддин Араби “рахметуллахи алейх” е написал за няколко неща, които е видял в алем-и мисал, и казал: “Когато извършвах таваф (обикалях около) Кяабе, до мен имаше няколко души, напълно непознати. Рецитираха две арабски двустипия, като смисълът на едното бе както следва:

**Години наред и ние като вас,
обикаляхме тази къща.**

Този куплет ме наведе на мисълта, че те вероятно са в алем-и мисал. Мислейки това, един от тях ме погледна и рече:

- Аз съм един от твоите деди.
- Преди колко време почина? – запитах го аз.
- Преди повече от четиридесет хиляди години.

Аз се учудих и рекох:

- Историците казват, че от времето на Адем “алейхисселям”, бащата на човечеството, не са изминали седем хиляди години.
- За кой Адем говориш? – отвърна той. – Аз съм от синовете на онзи Адем, който е живял много преди тези седем хиляди години.

Когато чух това, се сетих за гореспоменатия хадис-и шериф.”

[**Внимание:** Древните астрономи са заявили, че възрастта на земното кълбо – от самото създаване до Съдния ден – е равна на броя на планетите около слънцето по хиляда, т.е. на седем хиляди години, тъй като тогава са познавали само седем от тях. Седемте хиляди години, които са написани в повечето книги по история и преминали оттам в някои книги по религия, произлизат оттук. Други пък са казали, че възрастта на земята е равна на броя на зодиите по хиляда, т.е. на дванадесет хиляди години, а трети, че е равна на броя на меридианите по хиляда, т.е. на 360 000 години. И трите цифри са предположения и теории. Идрис “алейхисселям” е казал: “Ние не знаехме възрастта на земята, въпреки че бяхме пейгамбери.”

Възрастта на земята е изписана като 360 000х360 000, т.е. 129 600 000 000 години в книгата “**Мухтасар**” на Абдулвеххаб Ша’рани, която е

обобщението на книгата “Тезкире” на големия андалуски учен Ебу Абдуллах Куртуби “куддисе сиррухума”. Днешните учени в областта на природните науки смятат, че възрастта на земната кора, т.е. на земята според метода на Радиоактивното датироване е около 4,5 млрд. години. С други думи, намира се съотношението на оловото и урана, съществуващи в настурана (уранинит), и се изчислява времето, което е било нужно за образуване на наличното количество олово от урана, който е разложен в олово. Използва се разпадната константа на уран I.]

Скъпи синко! Знанията, с които Аллаху теаля дари този факир, са както следва: Всички Адеми, които са живели преди Адем “алейхисселям” – първият човек и пророк –, са били в алем-и мисал, а не в алем-и шехадет. Има само един Адем в алем-и шехадет (в този материален свят, който виждаме) и той е бил пророк. Ангелите са сторили седжде именно пред него. Аллаху теаля е направил статуя на мъж от глина и я превърнал в плът и кости.

Аллаху теаля е поставил образеца на всичко в Адем “алейхисселям” и го дарил с многобройни качества и лятифета. Дълго преди да го сътвори (в материалния свят), Аллаху теаля е създал едно от неговите качества и го преобразил в негова форма – за продължително съществуване – в алем-и мисал. Дал му негово име и изкарал наяве всички негови дела и потомци, които ще дойдат до края на света, заедно с имената им. Всички те са живели (появили се) поред, когато е дошло тяхно време. Дори са починали, настъпил е за тях Съдният ден, преминали Равносметката и са отишли в Дженнета и Джехеннема. След много дълго време – колкото Аллаху теаля е пожелал – още едно от качествата на Адем “алейхисселям” е било създадено в алем-и мисал, както преди, и когато е свършило и неговото време, е започнал периодът на третото качество. И когато е свършило и неговото време, в алем-и мисал е било изпратено четвъртото. Процесът е преминал по въпросния начин и когато всички качества и лятифета преминали своя ред, Аллаху теаля – най-накрая – е създал Адем “алейхисселям” в алем-и шехадет, т.е. в света на материята, събирайки всички качества и сили в него, и го сторил ценен. Стотиците хиляди Адеми, дошли преди него, са били части и начала на този Адем “алейхисселям”. [Такъв пример е изгревът: отначало плавно се появяват качествата на лъчите на слънцето и накрая се появява самото то.]

Дядото на Мухйиддин Араби “куддисе сиррух”, починал преди четиридесет хиляди години, е съществувал в алем-и мисал, т.е. това е било едно от силите и качествата на неговия дядо от алем-и шехадет. Той е посетил Кяабе в алем-и мисал, защото и Кяабе, подобно на всичко друго, има образ, подобие в алем-и мисал. Този факир [т.е. имам Раббани “куддисе сиррух”] мисля и полагам много усилие, но в алем-и шехадет не мога да видя повече от един Адем. Не мога да видя нищо (повече), освен образите в алем-и мисал. Човекът, който е казал “Живях преди 40 000

години” и “Аз съм един от твоите деди”, показва, че Адемите, съществували преди Адем “алейхисселям”, са образите на неговите лятифета и качества. Те не са същества, различни от него (те са частите на едно цяло), защото синовете на други Адеми не биха могли да са деди за синовете на този Адем.

След като чуят за това събитие и за други подобни, някои хора – с болни сърца и оскъдни познания – предполагат, че става въпрос за тенасух (реанкарнация). Твърдят, че светът е извечен, че не е създаден от небитието и че няма да бъде унищожен отново. Някои неверници, смятащи себе си за шейхове и муршиди, вярват в реанкарнацията (прераждането) и казват, че душата – преди да постигне съвършенство – напуска тялото и влиза в друго. Вярват, че душата прави това, докато постигне съвършенство чрез прераждане, и измислят истории за метемпсихоза. Ако човек повярва в реанкарнацията – т.е. че душата на мъртвеца преминава в тялото на дете (преражда се в ново тяло) – напуска исляма. Който казва, че съществува метемпсихоза, няма да е повярвал в ислямската религия, т.е. ще престане да бъде мюсюлманин. Тези (невежи) хора не разбират следното: Ако душите достигат до съвършенство чрез метемпсихоза, то за кого е създаден Адът, който ще бъде изтезаван там? Тази вяра е равностойна на отричане на Джехеннема и дори на съживяването след смъртта, защото според тях душата – след като стане съвършена – престава да се нуждае от тяло, което всъщност е било средство за нейното усъвършенстване. Думите на тези фалшиви шейхове са идентични с думите на древните философи [и днешните спиритуалисти и медиуми]. Философите не са вярвали в съживяването на телата и са казвали, че благословиите в Рая и мъките в Ада са само за душите. Тези хора [фалшиви шейхове] са дори по-лоши от тях, защото философите отричат метемпсихозата и казват, че мъчението ще е само за душата, а тези хем вярват в реанкарнацията, хем отричат мъчението в отвъдното. Според тях наказанието е характерно само за този свят и има за цел да очисти душите. [Джиновете могат да влизат в статуи и в тела на болни хора и деца, и да говорят (чрез тях). Това е наблюдаван факт. Хората предполагат, че онези, които говорят по посочения начин (с два различни гласа, например), притежават две души. Това предположение е равностойно на вяра в реанкарнацията.]

Въпрос: В предания за Емир (хазрети Али) “керремаллаху веджхех” и някои евлии “каддесаллаху есрарехумул’азиз” е казано, че те са правели удивителни неща много години преди да дойдат в материалния свят. Как бихме обяснили тези събития ако отречем прераждането?

Отговор: Тези дела на големците са извършени от техните души, които се преобразяват като тела. Благословените им души не влизат в други тела. Вярващите в реанкарнацията обаче приемат, че душата е имала връзка с друго тяло преди да се е настанила в сегашното. Преобразяването на душите като тела не е въпрос за метемпсихоза. Мелякетата и ангелите

придобиват човешки образи и вършат много неща, но това няма нищо общо с прераждането. Те не влизат в други тела (а само се преобразяват).

Както Аллаху теаля е дарил ангелите и джиновете със способността да приемат различни форми, така е дарил и душите на любимите Си раби с подобни възможности. Тук няма нужда от друго тяло. [Въздухът винаги съдържа невидими водни пари. Бялата мъгла, която излиза от вряща вода или от тръба на котел, не е пара. Това са миниатюрни водни капчици. Безцветните газове не се виждат. Както безцветната атмосферна влага – в студено време – кондензира във вид на капчици, които наричаме роса, така и душите могат да приемат видими образи.] Според това, което чуваме и четем, много евлии са наблюдавани да правят различни неща на различни места по едно и също време. Техните души и други сили, качества (лятифе) приемат човешки образи и се виждат като различни тела. Например, някои хаджии са казали, че са видели даден евлия до Кябе, други – в Багдат, а трети – в Истанбул в един и същи ден, при условие, че той е бил, да речем, в Индия и никога не е напускал родния си град. Тук (по същия начин) отделни сили и качества на велията придобиват различни форми. Понякога той не знае за тези събития. Когато му кажат, че са го видели, той отговаря: “Грешите! Тогава бях у дома. Никога не съм посещавал тези страни, не познавам тези градове и не знам кои сте вие.” Някои хора (по същата аналогия) са искали помощ от евлиите – живи или мъртви – за спасение от страхове и опасности. Те са наблюдавали как големците идват веднага и помагат. Въпросните евлии “каддесаллаху теаля есрарехумул азиз” понякога знаят за оказаната (от душите им) помощ. [Това състояние е наблюдавано особено много във времена на войни.] Душите и лятифетата на тези големци са онова, което помага. Техните лятифета приемат образи понякога в алем-и шехадет, а понякога в алем-и мисал. Ето защо хиляди хора сънуват Пророка ни “салляллаху алейхи ве селлем” всяка нощ и се възползват от него. Всичко това са неговите сили и качества, приели образи в алем-и мисал. По същия начин саликите (хората по тасаввуфския път) се възползват от образите на своите водачи (муршиди) в алем-и мисал и се спасяват от проблеми.

Кумунът и бурузът на евлиите не са въпроси на прераждане, защото при прераждане се вярва, че душата се свързва с друго тяло, за да му даде живот и за да го дари с чувства и движения. При буруз душата не се свързва с друго тяло, за да постигне тези неща. Прави го, за да го усъвършенства и извиси като степен. Пример за буруз е свързването на джиновете с телата на хората. Те не го правят, за да им дадат живот, защото телата и без това са живи и чуват. След като джинът се свърже с тях, в някои действия и слова на човека започват да се проявяват качества и дела (вливания) на джина. Големите евлии “каддесаллаху теаля есрарехумул азиз” не са казали нищо за кумун и буруз, и опазили неуките от въвличане в погрешни убеждения.

Според този факир няма нужда от кумун и буруз. Муршидът, за да превъзпита някой невеж човек, би могъл да отрази високите си качества в него със силата, дарена му от Аллаху теаля, без да извършва буруз. Извършвайки теведжух, той би могъл да ги помести в него. Това издига човека, който е с ниски степени, и той достига до съвършенство (кемал). Спасява се от лошите качества и се сдобива с добри такива. За целта не са нужни никакви кумун и буруз. Това е голямо благо, с което Аллаху теаля дарява, когото пожелае. Неговите блага са твърде многобройни.

Някои хора пък казват, че душите се предават. Твърдят, че когато душата достигне съвършенство, може да остави своето тяло и да премине в друго. Дори дават следния пример: “Имало е един възрастен човек, който е достигнал съвършенство и се е сдобил с тази сила. Когато младият му съсед е починал, душата на възрастния е напуснала остарялото тяло и преминала в мъртвото тяло на младежа. Тялото на стареца е умряло, а младежът възкръснал.” Тези слова не са достоверни. Това са истории за метемпсихоза. Влизането на една душа в тяло, с цел да му даде живот, се нарича тенасух. Разликата между преселването на душата и метемпсихозата е в това, че поддръжниците на второто убеждение твърдят, че душата е несъвършена и постига съвършенство чрез прераждане, докато другите считат душата за перфектна и казват, че тя може да се пресели в друго тяло след като достигне до съвършенство. Според този факир вярата в предаването на душите е по-лоша от вяра в метемпсихозата, защото онези, които приемат реанкарнацията за истина, я виждат като средство за усъвършенстване на душата. Това не е вярно. Защо му е на душата да премине в друго тяло след като е постигнало съвършенство? Защо му да е премине в млади тела, за да се наслаждава на света? Такава (зряла) душа не би искала да влиза в някое тяло, а да се отърве от него, защото целта на душата от тази връзка е постигната и е съзряла. Освен това при предаване на душите – според тях – първото тяло умира, а второто оживява. Първото (според исляма) трябваше да получи награда или наказание в гроба. Съживяването на второто тяло би означавало, че за него Къяметът в земния живот е настъпил и ще бъде подложен на равносметка. Тези, които вярват в предаване на душите, не знам дали изобщо вярват в гробното мъчение и Съдния ден? Жалко е, че тези неверници са се представили за духовници и се опитали да учат другите на религия чрез свои книги и списания. Те се опитват да обезверят младежите, като самите тях. О, Господи! Опази ни от вяра в подобни писания и попадане в заблуда! Не ни отделяй от скъпите ни религия и вяра! Само Ти си този, който би могъл да опази човека от това неверие и отклонение.

Добавка: Нека да кажем нещо и за алем-и мисал. Това е най-широкият свят от всички битуваци. Той съдържа (характерни) образи на всичко, което се намира у другите, дори на значенията и мислите, случващи се в нашите ум и въображение. Учените са казали, че Аллаху теаля няма

подобие, но има пример. Този факир бях отбелязал в писмата си, че Той – Който е на степената на свършен тензих¹¹ – няма както подобие, така и пример. В едно свещено знамение на сура Нахл по смисъл се казва: **“Не давайте примери за Аллах.”** Тук има намек за тази степен. Човекът бе наречен алем-и сагир [малък свят]. Всичко в алем-и кебир [големия свят] има копие, пример в човека. Копието, подобие на алем-и мисал в алем-и сагир е човешкото въображение, защото всяко нещо има копие в нашето въображение. По същия начин всички състояния и степени на саликите, напредващи по пътя на тасаввуфа, имат образи във въображението. Въображението е онова, които ги информира за техните състояния. Ако не съществуваше или не изпълняваше своето задължение, суфиите нямаше да ги узнаят. Ето защо тези, които достигат до степените отвъд образите (зъл), остават невежи и объркани за собствените си състояния, защото човешкото въображение е способно да показва образите на зълловете. Въображението не би могло да излезе отвъд рамките на зъл. Казахме, че Зат-и иляхи (същината на Аллаху теалю) няма образ в алем-и мисал. Следователно във въображението – което е копието на алем-и мисал у нас – не би могло да има божествен образ. Ето защо човекът по отношение на същината на Аллаху теалю не постига нищо, освен невежество, незнание и непознаване. Нищо не би могло да се каже за нещо, което не се знае. Казано е: “Онези, които познават Аллаху теалю, не са в състояние да говорят.” Хората говорят за неща, които са им известни. Когато са в света на зълловете, говорят много. Но когато го напуснат, стават безмълвни. Ето такива са състоянията на онези, които се изкачват към зълловете и същините на делата, качествата и имената на Аллаху теалю. Както се вижда, всичко, което би могло да съществува във въображението, произлиза от зъл. Но тъй като са признаци на Търсения [т.е. на същината на Аллаху теалю], довеждат до печелене на знание, наречено илм-ул-йакин. Познанията, наречени айн-ул-йакин и хакк-ул-йакин се появяват обаче над зълловете, отвъд въображението. За да се спаси от знанията на въображението, човек трябва да прекоси пътя и степените, наречени от тасаввуфа сейр-и енфуси – подобно на пътя сейр-и афаки – и да напредне отвъд афак и енфус. Повечето евлии стигат дотук едва след като починат. На този свят да се спаси от въображението е невъзможно. Много малко избраници сред големците биват удостоени с това благо още приживе. При тях знанията не се смесват с въображението, въпреки че са на този свят и постигат матлуб (търсения) без посредничеството му. Проявленията на същината на Аллаху теалю (Зат-и иляхи) – които проблясват и изчезват като светкавици за другите – са постоянни за тези големци. Те постигат Васл-и урйани.

**Да им е честито на онези, които това благо са постигнали,
Нека жалките влюбени се наситят с няколко хапки!**

¹¹ Тензих – Неприписване на несвършено качество на Аллаху теалю.

Въпрос: Някои хора – виждайки образите в алем-и мисал и въображението – сънуват, че са станали велики владетели или заели високи позиции. Или сънуват, че са станали големи учени в религията и всички хора се събират около тях да се учат. Въпреки това нито едно от тези неща не се случва в алем-и шехадет, т.е. когато са будни. Достоверни ли са тези сънища или безсмислени и неоснователни?

Отговор: Те не са празни и неоснователни. Показват, че сънуващият има потенциал за тези позиции или за учен, но не е толкова силен, че да ги реализира. Ако с благословията на Аллаху теаля той укрепне, тези неща биха могли да се превърнат в реалност. Ако ли не, всичко би останало като образ в алем-и мисал и – в зависимост от силата му – би могло да се види там. Такъв е случаят и със сънищата на пътниците в тасаввуфа. Те сънуват, че са на високи степени, на степените на евлиите. Ако това състояние се превърне в реалност в алем-и шехадет, би било много голямо благо. Но ако остане само като образ в алем-и мисал, не би имало никаква стойност. Клошарите и хамалите сънуват, че са станали съдии и паши, но в будно състояние не получават нищо. Сънищата не носят за тях никаква полза, освен скръб и съжаление. Ето защо не бива да разчитаме на сънища, а да се радваме за онова, което постигаме будни.

Аз обичам слънцето, само за него говоря.

Нямам работа с нощта, за какво ми е съня.

Ето защо нашите големци не са отдали никакво значение на сънищата и не счели за необходимо да тълкуват сънищата на учениците си. Те оценили това, което се постига в будно състояние. Отдали значение на онова, което се вижда постоянно и приели за печалба непрестанното чувство на присъствие от страна на Аллаху теаля. За тях е нещо нормално да не се сещат за нищо, освен за Него. Тази духовна зрялост не е трудна и далечна за онези, които още в началото (на пътя) са вкусили от нещата, които ще бъдат постигнати в края.

**Втори том, част от деветдесет и девето писмо
(2/99)**

Това писмо е написано до сеййид Мухаммед Ну’ман “рахметуллахи теаля алейх”. Обяснено е защо пророците се сблъскват с много беди и страдания в земния живот:

Въпрос: Пророците “алейхимуссалевату веттеслимат” и евлиите “алейхимурридван” са били винаги в трудности и притеснения. Дори е казано, че: “Най-много бели сполитат пророците, после евлиите, а след това – онези, които са като тях.” За разлика от това обаче в 30-о знамение на сура Шура по смисъл се казва: **“Каквато и беда да ви сполети, тя е наказание за вашите грешки.”** Според този свещен айет многобройността на бедите е признак за наличие на много грехове.

Следователно, онези, които не са пейгамбери и евлии, би трябвало да бъдат подложени на много бели и трудности. Защо Аллаху теая праща страдания на приятелите Си? Как би могло враговете Му да живеят сред спокойствие и блага, а възлюбените – сред трудности и проблеми?

Отговор: Не земният, а отвъдният живот е създаден за удоволствия. Земята и ахиретът са две противоположности. Ако зарадваш едната, ще си разсърдил другата. Казано иначе, да се търси удоволствие в единия свят би било причина за мъки в другия. Следователно тези, които са били сред много блага в земното [ако не са оказали нужната благодарност], ще изпитат голям страх и мъки в отвъдното. По същия начин, ако един му'мин страда много в земния живот [въпреки че е направил всичко възможно, за да се опази от опасности], той ще постигне много благословии в отвъдното. Продължителността на земния живот в сравнение с отвъдния не е дори колкото капка вода в океана. Казано иначе; как би могло нещо временно да бъде сравнено с безкрайността? Ето защо – съжалявайки Своите възлюбени раби – Той ги кара да страдат за няколко дни на този свят, за да ги дари с безкрайни благословии. От друга страна, подмамвайки Своите врагове, Той им поднася някои наслади, а после ги въвлича към горчиви болки – това се нарича истидрадж.

Въпрос: Бедният неверник страда и тук, и в отвъдното. Защо неговите земни трудности не се превръщат в ахиретски наслади?

Отговор: Неверникът е враг на Аллаху теая и трябва да понесе вечно мъчение. Освен това, фактът, че не е подлаган на изтезание в земния живот, е вид добро и наслада за него. Именно затова в хадис-и шериф се казва: **“Земята е Раят на неверника.”** Някои неверници обаче – освен че не ги изтезава – ги дарява и с допълнителни блага, а други не. Във всичко това има мъдрост и полза.

Въпрос: Аллаху теая е всемогъщ. Ако той беше дарил възлюбените Си раби с блага и в този, и в отвъдния свят, и ако тукашните блага не се превръщаха в ахиретски страдания, не би ли било по-добре?

Отговор: На този въпрос би могло да се отговори многостранно:

Първи отговор: Ако не бяха страдали тук за няколко дни, не биха оценили дженнетските наслади, нито безконечните благословии. Човек, който не е гладувал, не би усетил удоволствие от храната. Онзи, който не е страдал, не би оценил спокойствието. Даването на трудности в земния живот е нещо, което има за цел да увеличи вечните наслади. Тези трудности са всъщност блага, преобразени като проблеми, за изпитание на невежите. Това, което се представя като страдание за другите, е всъщност благословия за любимите.

Втори отговор: Трудностите са проблемни за невежите, но за големците всичко, което идва от Любимия, е сладко. Те изпитват наслада както от благата, така и от трудностите. Всъщност, тъй като белите идват само по желание на Любимия – без към тях да са примесени техни желания – те са

по-сладки от благата. Подобен вкус не би могъл да бъде доловен в благословиите, защото там е налице и желание на нефса. По време на беда нефсът страда и стене. Тези големци харесват страданията повече, отколкото благата, защото за тях те са по-сладки. Удоволствието, което те изпитват на този свят, идва от страданията. Ако не бяха бедите и мъките, светът не би имал никаква стойност за тях. Ако не бяха болезнените събития в света, той би изглеждал празен и безсмислен за тях. Превод на персийски стих:

**Обичам те, за да изпитам грижи и скърби,
ако ли не – на света наслади много.**

Следователно любимите на Аллаху теая са в удоволствие и щастие и на двата свята. Насладата, която извличат от белите тук, не става причина за намаляване на ахиретските им наслади. Онова, което заличава ахиретското удоволствие, е насладата, която търсят невежите. О, Аллах мой! Колко голяма е благосклонността, която проявяваш към приятелите Си! Както благата на другите са блага и за тях, така и страданията на другите са наслади за тях. Другите се радват, когато дойде благословия, а при беда страдат. Големците обаче са щастливи и в двата случая, защото те не обръщат внимание на красотата или грозотата на събитието. Те се взират в красотата на Вършителя на събитията. Той е най-красивия сред красивите. Както Вършителят е любим, така и делата Му са любими и сладки. Тъй като всичко на света е дело на красивия Вършител, без значение дали причинява вреда или неприятност, то за големците е обичано, желано и сладко. О, Аллах мой! Какво велико благоговение е това; пращаш тези скрити и драгоценни блага на приятелите Си, без чуждите да узнават за тях! Държиш ги в състояние на доволство от Своята воля и в среда на удоволствие и наслада! Това, което изпращаш като скръб, срам и позор за другите, е красота и съвършенство за големците. Ти постави техните желания в нежеланите (от другите) неща и стори техните земни наслади и удоволствия – за разлика от състоянието на другите – средство за увеличаване на ахиретските. Това е голямо благо на Аллаху теая и дарява с него, когото пожелае. Аллаху теая е притежател на велика щедрост.

Трети отговор: Този свят е място за изпитание. Тук истината е смесена със заблудата, а правдата с неправдата. Ако Той не беше пращал трудности и грижи на приятелите Си, а само на враговете, не би имало смисъл от изпитание и би се узнало кой какъв е. Необходимо е да се вярва, без да се вижда; всички блага на този и отвъдния свят зависят от вярата в неведомото. В 25-о знамение на сура Хадид по смисъл се казва: **“И за да разкрие Аллах кой помага на Неговите религия и пророци без да виждат...”** Ето това състояние е визирано тук. Той – показвайки Своите приятели в затруднение – ги скри от очите на враговете и превърна света в място за изпитание. Възлюбените Му раби са привидно в беда, но реално – в удоволствие и наслада. Ето така враговете изпадат в загуба и лишение.

Такъв е случаят и с борбите на пророците с враговете. Битката при Бедр беше спечелена от мюсюлманите, докато при Ухуд – от неверниците. Аллаху теаля съобщава това състояние в 140. свещен айет на сура Ал-и Имран.

Четвърти отговор: Да, Аллаху теаля е всемогъщ. Той би могъл да даде спокойствие на Своите любими раби и в този, и в следващия свят, но не е такъв обичаят Му. Той обича да крие Своята сила под Своите мъдрост и обичай. Той е скрил Своите създаване и дела зад причини. Тъй като светът и ахиретът са две крайности, приятелите – за да се сдобият с ахиретски блага – трябва да страдат на този свят. [Възлюбените раби на Аллаху теаля предприемат мерки срещу трудностите, бедите и опасностите. Те се опитват да избягат от тях. Отбягването на непоносимите неща е обичаят на пророците “алейхимуссалевату веттеслимат”. Те изпитват наслади от трудностите, които се случват въпреки предпазните мерки. Изпитването на удоволствие от белите е много висока степен. Това е нещо, което могат да направят много малко избраници.]

Същински отговор: Причината, поради която идват трудности и беди, са греховете, но неприятностите стават причина за опрощението им. Ето защо на любимите следва да им бъдат дадени много страдания, за да се очистят от грехове. [За да прости грешките на Своите възлюбени, Аллаху теаля им праща страдания. Когато те се покаят обаче, греховете им биват заличени и престава да има нужда от идване на нещастия и беди; с него – страданието си отива. Ето защо човек, за да се опази от нещастия и беди, трябва да чете много истигфар.] Не бива да мислим, че греховете на любимите са като греховете на враговете. Казано е, че: “Това, което изглежда като проява на добро за добрите, е равносилно на вършене на грехове според приятелите.” Ако те съгрешат, то не би било като греховете на другите, а като забравяне или допускане на грешка; те не са извършени целенасочено и решително. В 115-и айет на сура Таха по смисъл се казва: **“Първо казахме на Адам ала той забрави. Не го извърши преднамерено, умишлено.”** Този свещен айет е за Адем “аля небиййна ве алейхисселям”. Следователно многото беди и трудности, които сполитат приятелите, показват, че техните грехове се опрощават много, а не че греховете им са много като количество. Той – давайки много бели – опрощава греховете на Своите възлюбени и ги очиства, с което ги защитава от ахиретските страдания. Когато Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е бил на път да почине и е страдал от силни предсмъртни болки, хазрети Фатима “радияллаху анха”, която е обичала и съжалявала баща си премного, и защото Пророкът ни е казал **“Фатима е част от мен”**, също е страдала и се гърчела. След като е видял това състояние на своята дъщеря, Расулюллах е казал: **“Това страдание, което търпи баща ти, ще е само толкова – няма да види никакво друго страдание!”**

Каква голяма благословия е, че твърде горчивите мъки на Ада се елиминират с няколкодневни неприятности и в земния живот се пращат причини за отстраняване на греховете. Той, от една страна, се отнася така със Своите приятели, а, от друга страна, отлага равносметката за греховете на другите за отвъдния живот. Ето защо би следвало да прати много бели и страдания на любимите Си тук. Другите не са достойни за тази благословия, защото вършат големи грехове, но не Му се молят нито плачат и Му се осланят; вършат грехове безсрамно, умишлено и целенасочено, та дори настойчиво – с инат и упорство. Отиват толкова далеч в това, че отричат айетите на Аллаху теаля. Наказанието варира в зависимост от тежестта на провинението. Ако грехът е малък, а виновникът свежда глава от срам и умиление, той би могъл да бъде опростен чрез земни затруднения. Но ако провинението е голямо и тежко, а виновникът – упорит и безсрамен, ахиретското му наказание следва да бъде безкрайно и изключително горчиво. В 33-о знамение на сура Нахл по смисъл се казва: **“Аллаху теаля не ги угнетява, а те угнетяват себе си и заслужават тежки наказания.”**

[Грехът се състои в неправене на заповедите на Аллаху теаля и неотбягване на забраните Му. Заповедите и забраните са за мюсюлманите. С тази чест не са удостоени неверниците. Те – подобно на животните – правят каквото си пожелаят и това не се брои за грях. Те няма да бъдат измъчвани на света, заради това, че не се кланят и грешат; ще получат всякакви благословии и онова, което желаят и работят. Само угнетителите, т.е. онези, които измъчват създанията на Аллаху теаля, ще получат наказание и в земния живот. От неверниците се иска едно единствено нещо – да повярват, т.е. да станат мюсюлмани. Неподчинявайки се на тази команда, неверниците вършат само едно престъпление, но то е възможно най-тежкото. Неговото наказание е много голямо, твърде горчиво и безкрайно. Земният живот не е годен за изпълняване на това наказание; на това безкрайно наказание ще бъдат подложени в ахирета – в Джехеннема.]

Вие казвате, че невежите и идиотите се подиграват [с онези, които кланят намаз, държат орудж и изучават исляма]. [Наричат ги изостанали.] Казват: “Защо Аллах праща бели и нещастия на възлюбените Си раби, а не добрини и благословии? [Ние не се подчиняваме на заповедите Му. Защо не ни наказва? Ето ни! Удобно ни е, забавляваме си и се наслаждаваме на живота; постигаме земните наслади чрез трикове и лъжи. Вие си губите времето в намаз и орудж; бягате от светски удоволствия и живеете в затруднение! В допълнение към тези трудности, Той ви праща бели и проблеми. Ако ислямът беше пътя на щастието, вие бихте заживели по-комфортно и щастливо от нас.]” С тези долни слова отказват да повярват в думите на тези любими раби.

Неверниците казаха същото и на най-добрия сред хората. В 7-и айет на сура Фуркан по смисъл се казва: **“Неверниците казват: “Що за пратеник**

е този? “салляллаху алейхи ве селлем”. Яде и пие като нас и ходи по улиците. Ако беше пророк, щеше да му дойде ангел. Щяха да са му помощници и те също щяха да ни предупредят и сплашат с Ада. Или Господът му щеше да му прати съкровища от пари, да има овощни градини, ферми и да яде каквото му харесва...” Това са думи на онези, които отричат отвъдното, Дженнета и Джехеннема, и не могат да видят бъдещето. Човек, който знае, че дженнетските блага и джехеннемските мъчения са безкрайни, би ли могъл да отдаде някакво внимание на няколкодневните бели в земното? Той, знаейки че те ще станат причина за безкрайни блаженства, би ги посрещнал като блага и не би отдал значение на словата на невежите. Белите са непоколебимите свидетели на любовта. Какво значение би имал фактът, че ахмаците не са в състояние да я проумеят. Най-добре е да не се говори с такива невежи хора [да не се слушат техните радиостанции, гледат техните филми и четат техните вестници и книги.]

Шести отговор: Трудностите са ласото, с което Обичащият (Аллаху теалю) тегли към себе Си обичания (евлията). Те са като камшик, с който обичаният бива пазен да не поглежда към нещо друго, освен Обичания. Той връща любещия към Възлюбения. Следователно приятелите следва да получат бели и страдания. Тревогите пазят приятелите от греха на пристрастяване към друг, освен Любимия. Другите не са достойни за това благо. С тези методи приятелите биват теглени към Него. Те издърпват желаните чрез безпокойства и страдания, и ги сторват обичани. Онези, които не са желани, ги оставят да правят каквото си искат. Сред тях онзи човек, който е достоен за безкрайно щастие, ще се завърне към пътя на напътствието, ще положи усилие и с това ще постигне благоволение и добрини. А онези, които не постъпват така, да му мислят!

Както се вижда, белите ще бъдат в изобилие над главите на избраниците (мурад). Не толкова много ще бъдат за онези, които полагат усилие и имат стремеж (за напредък, т.е. не са сред избраниците (мурид)). Именно поради тази причина нашият Пророк “алейхи ве аля алихиссаяту весселям” – вождът на избраниците и короната на възлюбените – е казал: **“Никой друг пророк не е страдал, колкото мен.”** От това следва, че негодите и мъките са такива водачи-специалисти, че без да има вероятност за грешка събират приятелите (обичания и обичания) и пазят обичания от позора да гледа към друг, освен Обичания (Аллаху теалю). Що за изумително нещо е това, че ако възлюбените се домогнат до съкровища и милиони, биха ги похарчили докрай, за да си купят мъки и тегла. А този, който си няма и на понятие от божествена любов, би похарчил милиони, за да се освободи от тях.

Въпрос: Понякога приятелите (евлията на Аллаху теалю) изпитват мъка в състояние на беля и разкриват прояви на нежелание. Каква е причината за това?

Отговор: Тези нежелания и мъки са привидни и произхождат от самата природа на човека (материална същина), като тук също е спотаена мъдрост – и тя се крие именно в това, че ако липсваше нежелание, не би могло да се води джихад, борба с нефса. Страданието, на което беше подложено Пейгамберът ни “салляллаху алейхи ве селлем” на предсмъртен одър, беше заключителния етап от противоборството с нефса. Ето така той предаде и последния си дъх в стълкновение с врага. Именно тогава се състоя най-яростната схватка и в резултат от това човешките качества и желанията по природа изчезнаха. Той сведе своя благословен нефс в пълно покорство и успокоение.

Следователно мъките и белите са глашатаите на пазара на любовта. Онзи, който няма работа с обичта, какво общо би имал с възвестителя? Каква полза би му донесъл той, а и колко би струвал в очите на лишения от любов?

Седми отговор: Белите се пращат – наред с всичко това – за открояване на искрено влюбените от лъжците, които претендират обич. Искреният проявява наслада и радост, а лицемерът – болка и ридание. Ако човек е вкусил любовта, той не би могъл да чувства реална болка. Неговото страдание би било само привидно. Влюбените са в състояние да открият тези два вида страдание (привидното от истинското). Както е казано; евлиите “каддесаллаху теаля есрарехумул азиз” познават един друг...

Трети том, тридесет и първо писмо (3/31)

Това писмо, написано до Молла Бедреддин, дава информация за алем-и ервах, алем-и мисал и алем-и еджсад, и обяснява мъчението в гроба.

Хамд на Аллаху теаля. Селям за избраните и обичани от Него раби! Написали сте ни следното: “Душата – преди да се свърже с тялото – е била в алем-и мисал. След като напусне тялото, ще се върне отново там и следователно това е мястото, където ще се извърши мъчението в гроба. Въпросните болки ще се усещат така, както човек усеща болка на сън. Наред с това въпросът си има още подробности. Ако позволите, ще Ви напиша много неща за него.”

Отговор: Трябва да се знае, че тези илюзии и безпочвени думи са много далеч от истината. Страх ме е, че тези мисли ще Ви отклонят от правия път (ехли суннет). Макар да не разполагам с никакво време, ще се постарая да напиша няколко думи. Само Аллаху теаля е Онзи, Който напътва хората.

Скъпи братко! Създанията се делят в три групи (свята): алем-и ервах (свят на душите), алем-и мисал и алем-и еджсад (материален свят). Вторият се нарича още алем-и берзах (преходен), защото е между алем-и ервах и алем-и еджсад. Той е като огледало. Всички същества и значения в

другите два свята придобиват красиви образи (характерни за тях самите) и се виждат в него (като в огледало). Този алем не съдържа – от само себе си – никаква материя или значение. Тукашните образи и форми са отражения(та на истинските същества, мисли и значения) от други алеми. В огледалото няма никакви фигури или форми. Когато на него се появи образ, разбираме, че идва от другаде. Точно такъв е случаят и с алем-и мисал. След като се усвои това знание, ще кажем, че душата – преди да се свърже с тялото – също беше в собствения си свят. Светът на душите (алем-и ервах) е по-високопоставен от алем-и мисал. Когато душата влезе в тялото и се влюби в него, тя слезе в този свят на материята (алем-и еджсад). Тя няма нищо общо с алем-и мисал. Както душата не е имала връзка с алем-и мисал преди да се свърже с тялото, така няма да има и след края на тази връзка. Само от време на време – когато Аллаху теаля пожелае – някои състояния на душата се виждат в огледалото на този свят. От тях се разбира дали нейните състояния са добри или лоши. Ето така се появяват кешфове и сънищата. Много пъти се е случвало човек да вижда образите в алем-и мисал още преди да се изключат сетивата му. Когато душата се отдели от тялото, тя се извисява ако е добра или слиза надолу – ако е лоша. Между нея и алем-и мисал няма връзка. Алем-и мисал е свят, който се вижда, а не такъв, в който има същества (т.е. свят на образи, а не на реални същества). Има два свята, където има (реални) същества. Това са алем-и ервах и алем-и еджсад, т.е. светът на душите и материалният свят. Онова, което се намира в тях, не са само някакви образи, а реални същества. В алем-и мисал, от друга страна, няма никакви същества. Той е само като огледало за съществата в алем-и ервах и алем-и еджсад. По време на сън човек вижда мъките и болките в алем-и мисал. Той – в алем-и мисал – вижда образа на мъчението, което е заслужил. То му се показва, за да се събуди от нехание и съвземе.

Мъчението в гроба не се състои във виждане на образи в алем-и мисал, както става в съня. Гробното наказание изобщо не прилича на него. То е самото (реалното) мъчение (същината му), а не неговия образ. Освен това, дори да се каже, че болката на сън е самата болка (същината ѝ), тя – все пак – е като другите земни болки. Гробното мъчение обаче е от типа на ахиретските. Тези две болки изобщо не си приличат, защото земните мъки – по сравнение с ахиретските – са нищожни. Нека Аллаху теаля ни опази от тези мъчения! Ако една ахиретска искра на мъчението се яви на земята, би изгорила и унищожила всичко. Да се оприличи гробното мъчение на болките в съня е резултат от неразбиране същината на мъчението в гроба. Става така, когато самата болка се бърка с нейния образ. Това грешно предположение може да се породи и от мисълта, че ахиретските и земните мъки са едни и същи. Неправилността и дефектността на тази представа е очевидна.

Въпрос: В 42-о знамение на сура Зумер по смисъл се казва: “Аллаху теаля отделя душата на човека от тялото по време на смъртта, а на онези, които не са умрели – в съня.” Оттук проличава, че както душата се отделя по време на смъртта, така се отделя и по време на съня. Следователно как би могло да е правилно твърдението, че мъките на сън са като светските, а мъченията в гроба – като ахиретските?

Отговор: Раздялата на душата с тялото по време на съня е като веселото напускане на родината от страна на човек, който отива на пътешествие да се весели. Такъв човек ще се върне у дома щастлив. Мястото, където душата пътешества, е алем-и мисал. Има интересни и приятни неща, които би могла да види там. Не е такъв случаят с напускането на тялото по време на смъртта. Това напускане е като напускане на родината, която е опустошена и къщите ѝ са разрушени. Ето защо душата, когато се отделя от тялото на сън, не страда; тя се радва и успокоява. При раздялата по време на смъртта обаче изпитва големи болки и затруднения. Родината на спящия човек е земята и затова към него се прилагат земни дела (понася земни болки). Светът на умирация обаче рухва и той се преселва в отвъдното. Ето защо към него прилагат ахиретски дела (болката му е от типа на ахиретските). В един хадис-и шериф [предаден от Дейлеми “рахметуллахи алейх”] се казва: **“Когато човек умре, за него Къяметът наставя.”**

Внимавайте да не се отклоните от вярата на ехли суннет, предадена от суннитските учени, поддавайки се на кешфове във въображението и образи в алем-и мисал. Нека Аллаху теаля възнагради с прещедра отплата труда на тези велики учени! Не се доверявайте на сънища и илюзии, защото без да се следва тази група, която ще се спаси (избави от Ада), е немислимо за някого да се опази от мъките на ахирета. Тези, които искат да бъдат спасени в Съдния ден, трябва да се откажат от собствените си мисли и да направят всичко възможно, за да последват тези големци. [На всички езици са били написани хиляди книги, разкриващи правилната вяра на учените на ехли суннет. Известни такива са арабската касида “Емали”, нейното арабско разяснение “Нухбе” и персийската книга по акида на Турпушти. Много полезни са турската книга “Биргиви васийетнамеси” и касидата “Ехли суннет” на Хюсеин Хилми Ъшък. Тази касида е поместена във “Фаидели Билгилер” и “Джевап Веремеди”.] Задачата на вестителя е да предаде онова, което знае. Виждайки отпуснатостта във Вашите писания, се изплаших премного, че илюзиите биха могли да Ви подведат и въвлекат в бедата на изоставяне на пътя на тези големци, и че потокът на Вашите кешфове би Ви помел. Осланяме се на Аллаху теаля от злото на нефса и покварата в делата ни. Шейтанът е наш голям враг. Трябва да проявите голяма бдителност, за да не Ви отклони от правия път! От нашата раздяла с Вас не измина и една година. Какво стана с Вашата стриктност в следване на Сунната на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” [т.е. пътя,

посочен от учените на ехли суннет] и делата, които показваха, че единственият начин за спасение е да се придържа към пътя на тези големци? Колко бързо сте ги забравили! Вие се влачите зад илюзиите си. Разбирам, че нашата среща ще закъснее много. Трябва да устроиш своя живот така, че надеждата за спасение да не гасне! О, Господи! Съжали ни! Благослови ни с добри дела! Селям от нас за онези, които са по правия път.

Трети том, шестдесет и осмо писмо (3/68)

Това писмо е написано до Мухаммед Хашим-и Кешми “каддесаллаху теаля сирахул’азиз”, който е събрал писмата на третия том. Обяснява, че светът е създаден на степената вехм (въображение).

Когато казваме, че светът е мевхум (прилагателна форма на вехм), не искаме да кажем, че го ражда въображението, защото то също е част от света и не би могло да роди себе си. Искаме да кажем, че Аллаху теаля е създал света на степената на въображението (вехм). Когато Аллаху теаля твореше света, въображението не съществуваше, но го имаше в знанието Му. Мертебе-и вехм (степен на въображението) означава “онова, което не съществува, но изглежда като съществуващо”. Например, битието на окръжността, която се появява при въртене на една точка (нарича се нокта-и джеввале), е на степената (нивото на) вехм (т.е. окръжността е единствено в нашето съзнание). [Ако завържем камъче на един конец и го завъртим около ръката си, въртящият се камък (нокта-и джеввале) ще опише във въздуха кръг (който се нарича даире-и мевхуме, т.е. илюзорен, привиден, въобразяем кръг).] Кръгът реално не съществува, той е само едно илюзорно видение (недействителен образ). Аллаху теаля е създал всички творения на това ниво, но поддържа техните изяви. Ето защо да се каже, че съществуват (реално) не е грешно (защото образът е траен, не изчезва дори човешкото въображение да изчезне). Те са се спасили от нивото на въображението и са станали трайни същества (**нефс-и емри**). Ако Аллаху теаля пожелае, би могъл да превърне грозотиите в красоти. Мертебе-и вехм е изумително творение и не прилича на онова, което е на степената нефс-и емри. Няма връзка с него по отношение на време, място и посока. Нито е заедно с него, нито пък е отделно от него. Нокта-и джеввале съществува на нивото нефс-и емри (т.е. съществува реално), но окръжността, която се появява от неговото въртене, е на нивото вехм. (Т.е. камъчето е реално, но окръжността, която то описва във въздуха, е въобразяема, защото реално не съществува, просто окото не може да види онова камъче, което се върти бързо, и въображението (поради безсилие на окото) го възприема като окръжност. Ако вземем много прецизен фотоапарат и снимаме човек, който върти около ръката си камъче, завързано за конец, ще се види, че макар човешкото око да “вижда”

окръжност, на снимката тя няма да се покаже, защото е само в нашия мозък (поради недостатъчна прецизност на окото). Същото се отнася и за атомите. Около атома има атомна обвивка, която реално изобщо не съществува, но изглежда като реална поради свръх бързото движение на електроните около ядрото. Реално там няма никаква обвивка (тя е във въображението), всъщност там има само електрони, които се въртят около ядрото с голяма скорост (много по-бързо отколкото човекът в примера с камъка). Образите на всички материални същества са сбор от въображаемите атомни обвивки (т.е. всичко материално е сбор от въображаеми атомни обвивки). Ако спрем за момент електроните, атомната обвивка ще престане да се вижда и като следствие от това материалните същества също ще престанат да се виждат (ще стане ясно, че всъщност ги няма), от тях ще останат само електроните им (които са толкова малки в сравнение с общия обем на атома, че изобщо няма да се видят). Т.е. ако имахме възможност да повелим на електроните на един човек да спрат и ако те бяха спрели по наше желание, още в същия момент човекът пред нас щеше да престане да се вижда (същото се отнася и за всичко материално). Щеше да ни стане ясно, че той е съществувал само в нашето съзнание (поради бързото движение на електроните му, пораждащи атомни обвивки около ядрото). В това писмо се описва ето това състояние. Атомната обвивка е описана като даире-и мевхуме (илюзорна окръжност, сфера), а електроните като нокта-и джеввале (реално съществуваща и въртяща се точка.) Окръжността няма никаква връзка с точката. Окръжността не е в никоя част на точката и няма посока по отношение на нея. Появата на окръжността не ограничава точката. Невъзможно е да се каже, че точката е в дясната или лявата страна на окръжността, нито пък, че е под, над, пред или зад нея. Тези неща биха били мислими по отношение на окръжността ако тя беше сравнена с нещо, което също е на степента вехм (т.е. илюзорни като нея. Например, ако двама започнат да въртят по едно камъче, ще се появяват два кръга. За тях може да се каже, че единият е от дясната или лявата страна на другия, защото и двата кръга са на степента вехм (въображение). Но не може да се каже, че второто камъче е от лявата страна на кръга, описван от първото, защото кръгът се вижда, но съществува само в нашия мозък, но не и реално, а камъчето съществува и в нашия мозък, и реално. Две неща могат да бъдат сравнени по отношение на посока само ако са сътворени на една и съща степен, т.е. или и двете трябва да са на степента вехм или реални бития). След появата на сфера, в точката не е настъпила промяна, тя не е ограничила точката, т.е. не ѝ сложила граници.

Ако горният пример бъде проумян, би станало ясно положението на Аллаху теаля спрямо този свят. (Подходящ пример в случая е човешкият сън. Когато човек сънува, той вижда, но не с око, чува, но не с уши, говори, но не с език. Неговото тяло не е нито в лявата, нито в дясната

страна на съня, нито вътре в него, нито извън него. По отношение на тях (съня и човека) не може да бъде определено място и посока, защото сънят съществува само във въображението, а човекът, в сравнение със съня, в реалността. Същото важи и за Аллаху теая и Неговите творения. Творенията, в сравнение с Аллаху теая, са на степената вехм, т.е. те реално не съществуват, но изглеждат като съществуващи ала Аллаху теая съществува реално. Ето защо Той не е нито в този свят, нито извън него, нито под, над, пред или зад него, както сънуващ човек не е пред, над, зад, под, вътре и извън съня.) Сътворението на този свят не е ограничило Аллаху теая. То не го е сторило обект на време и пространство. Как за Него биха могли да се мислят такива неща, при условие, че в онзи макам подобни неща няма (немислими са). Няколко твърдоглави нещастници са помислили, че между Аллаху теая и Неговите създания са се появили подобни връзки и Му приписали място и посока (казали, че е на небето, например), отрекли, че Аллаху теая ще бъде видян в Рая. Определили това за невъзможно. Държали своите невежества и еретични убеждения на по-високо ниво от Коран-и керим и хадис-и шерифите. Казали са: “Аллаху теая, за да бъде видян, трябва да е от някоя страна на виждащия (защото за да се види дадено нещо, то трябва да е в посока срещу очите), а това би ограничило Аллаху теая в пространството.” От горния пример и последвалите обяснения става ясно, че такава връзка между Аллаху теая и Неговите раби изобщо няма. Без значение дали казват, че ще се види или не, такава връзка няма. Да, Аллаху теая ще бъде видян, но това “виждане” няма да има никаква връзка с пространство и посока. Това ще го обясним по-подробно в следващите редове. Тези хора не разбират, че ако приемем техните убеждения за верни, това би довело до отричане и на сътворението, защото поражда мисълта, че сътворените създания би трябвало да са в някоя посока на Аллаху теая и това също би довело Аллаху теая до ограничение, и би Го направило обект на място и посока. Ако кажем, че не е в определена посока по отношение на създанията, а навсякъде, това също би Го ограничило в пространството, защото това “навсякъде” също е ограничено като количество (съвкупността от всички създания, колкото и много да са те, също е ограничено).

За да може човек да се опази от тези “тесни” мисли, трябва да говори по начина на големците в тасаввуфа. Те са нарекли света мевхум и се спасили от мисли, довеждащи до приписване на място и пространство на Аллаху теая (което всъщност Го ограничава). Светът може да бъде наречен мевхум, няма нищо лошо в това, но това въображение е като същинско битие, защото безкрайните битие, блага и наказания са предназначени за него. Когато древногръцките философи-ахмаци са използвали думата “мевхум”, са влагали в нея съвсем различен смисъл. Имали предвид “утопия на човешкото въображение”.

Нека повторим още веднъж, че мевхумният (въображаем) кръг, образуван от нокта-и джеввале, не е в никоя посока на точката. Точката е извън посоките на кръга. Ако предположим, че целият кръг е око, той ще види точката без посока на поглед, защото между тях няма връзка по отношение на посока. Ако в Рая цялото тяло на му'мина стане като око, то ще види Аллаху теалю без посока. Това не е нещо, в което е трудно да се повярва. В Рая цялото тяло на мюсюлманите ще бъде като око и ще Го види непосредствено. Тъй като на този свят евлиите са окичени с нрава на Аллаху теалю (по начин съобразен със състоянията на творението), цялото им тяло става като око. Те не могат да Го видят в земното, но в тях се появява състояние като че ли са Го видели. Факт е, че Аллаху теалю винаги вижда, чува и знае. При онези, които се сдобиват с Неговия ахляк, също става така. Всяко едно от техните качества се превръща в око и вижда. Другите мюсюлмани иншааллах ще бъдат дарени с това благо в Дженнета. В това няма нищо трудно за вяране. Само Аллаху теалю знае истината за всичко [и я съобщава на онзи, когото пожелае.]

- Причините служат единствено за прикритие на силата на Аллаху теалю. (3/94)

- След като човек постигне честта да се сдобие с ислям-ъ хакики (същината на исляма), печели истидат (капацитет) за нубувветска зрялост. (2/50)

- Най-възвишеният ибадет е да се чете Коран-и керим. Неговото застъпничество е над застъпничеството на другите ибадети, велики меляикета и пейгамбери. (3/100)

- Трябва да се носят красиви дрехи – следвайки заповедта **“За намаз обличайте красивите си дрехи!”** – само с възнамерение за добър вид по време на намаз, а не с друга цел. (3/17)

- **Ел мер’у ме’а мен ехаббе**, т.е. “Човек (в ахирета ще) е с онзи, когото обича (в земния живот)” е хадис-и небевии (хадис на Расулюллах). Заедността тук е характерна само за онзи, който обича истински (верния приятел). Този хадис-и шериф е утеха за много хора в мъка. (2/36)

- Същината на вярата зависи от наличието на марифет, а той – от наличието на степента фена. Вярата преди да се постигне марифет е нейният образ, а не същина. (3/91)

- Тялото е трудно да бъде украсено с повелите на исляма без помощта на батън (духовна сила). (2/87)

- Най-лошите сред всички еретични секти са онези, които мразят сподвижниците на Расулюллах. (2/36)

- Да се уважава ехл-и бидат е равносилно да се помага за унищожение на исляма. А това е причина за унищожение на всички (добри) дела. (2/23)

- Сохбетът с ехл-и бидат е по-покваряващ от сохбета с неверник. (1/54)

- Арифът изобщо не би искал да му бъдат премахнати белите, защото знае, че те са от Обичания и идват с Негова воля. Как би могъл да иска тяхното премахване? Дори да се моли с език (за избава), го прави, за да последва повелята за правене на дуа. Но реално изобщо не го желае; той усеща наслада от всяка беля. (3/15)
- Добрите и лоши дела и нрави на падишасите [държавните управници] се разпространяват из целия народ. (1/195)
- Проявленията на качествата довеждат нефса до фена. (3/75)
- В Дженнета има дни, но няма слънце. (2/76)
- Невежеството, инатът и фанатизмът не могат да бъдат излекувани. (3/88)
- Под хулюл се има предвид нещо да се намира вътре в нещо друго, като Зейд да се намира в своя дом, например. Зухур (проявление) означава нещо да се отрази в нещо друго, като образът на Зейд да се покаже в огледало, например. (3/121)
- Виното и разбулването на жените бяха харам в едни и халял в други религии. (2/55)
- Да се прави зикр е по-високопоставено от това да се прави салеват. (2/57)
- Салеватите, изпълнени за показност, също се приемат. (3/28)
- Прелюбодеянието е неприемливо и забранено във всички религии; унищожава красотата на лицето, неговото сияние и блясък. На второ място, става причина за бедност, а на трето – скъсява живота. (3/41)
- Жените, ползвайки без позволение и пилеейки безсрамно имота на своите мъже, се превръщат в крадци и вършат този голям грях – кражбата. Би било възможно да се каже, че днес вече всички жени вършат тези грях и измяна. Има опасност да попаднат в неверие ако приемат това си поведение за халял (или го омаловажават). (3/41)
- Жените не е правилно да се красят за никого, било то за мъже или жени, освен за своите съпрузи. (3/41)
- Да се прави сулюк се изразява в следване повелите на исляма, т.е. правене на тевбе, проява на зухд (откъснатост от земно) и спазване на всички други заповеди. (3/122)
- Да се смята, че няма нужда от религията на Мухаммед “алейхисселям” е куфр (неверие). (3/118)
- Ислямът е изпратен, за да предотврати вредните традиции [грозните моди] и безумните егоизъм и самодоволство на нефса. (3/17)
- Ислямът е изпратен за корекция на нефс-и еммаре. (3/118)
- Възходът на исляма зависи от усърдието на султаните. (2/92)
- Да се четат стихове и разказват приказки [и гледат мачове] е безполезно пилеене на време. Трябва да се работи за прочистване на сърцето и да се мълчи. (1/176)
- Шехидите нямат нужда да им бъдат мити телата и за тях не е повелено да се изпълни дженазе намаз. В Коран-и керим се казва: “**Не смятайте шехидите (убитите по пътя на Аллах) за мъртви. Те са живи.**” (3/123)

- За шиитите е характерно да правят такиййе, т.е. да крият своя мезхеб и вяра.
- Ако рабът в своя стремеж да постигне целта си, напусне границите на исляма, тази му цел се превръща в негово божество. Ако ли не, не става мушрик (според тасаввуфското, а не фъкъхското значение на думата) и целта му не се приема за негово божество. **(3/3)**
- Ако я нямаше любовта и любовната тъга, никога не биха излезли наяве толкова красиви слова. **(3/118)**
- Не всеки е дарен със знание да познава състоянията. **(3/16)**
- Улемите на захир не били удостоени с фена и бека, т.е. виляйет-и хасса (специален виляйет). **(3/89)**
- Авамът не би могъл да разбере състоянията на батън на мунтехииите. Че как би могъл при условие, че захирът на мунтехията също е в безхаберие относно удоволствията на батън. **(2/43)**
- Според авам (обикновените хора) да се укрепва тялото е голяма работа, а за хавас (големците) е важно да се укрепва сърцето. **(2/92)**
- Музиката и песните са отрови, покрити със захар (мед). **(3/34)**
- За забрана на музиката е низпослан свещен айет. **(3/41)**
- За печелене на зряла вяра е абсолютно необходимо да не се приема за цел нищо, освен Аллаху теаля. **(3/3)**
- Да се уважава фасък е харам. **(3/118)**
- Фъск е да се върши голям грях. **(3/17)**
- Гръцките философи са най-невежите хора на света. **(3/23)**
- Човешкото сърце е в едно от тези две състояния: То или е повярвало в условията на вярата или не. Признакът на вяра е доволството на сърцето към тях, и като следствие от него – разширение и успокоение на сърцето. Признакът на състоянието на неверие и отричане е липсата на обич към тях, и като следствие от нея – стесняване на гърдите. **(3/51)**
- Сърцето е подвластно на окото. Ако окото не бъде затворено за харам, би било трудно да се опази сърцето. Докато сърцето остане обвързано с видения харам, би било трудно да се опазят половите органи, защото тяхното опазване от харам е възможно чрез опазване на окото. **(3/41)**
- На неверниците им е тежко – като планината Каф (легендарна планина) – да се подчинят на исляма. **(2/95)**
- Високомерието е най-низкото качество. **(2/50)**
- Кераметът е с цел да подсили състоянието на якин. Онзи, който е дарен с якин, няма нужда от керамет. **(2/92)**
- На щедрите им е достатъчен един единствен намек, за да проявят щедрост. **(2/90)**
- Кяабе не се изчерпва с неговите стени, колони и камъни. Той е Кяабе дори без тях и е мястото, към което се прави седжде. **(3/100)**
- Неверието се изразява в отричане на религиите. Ширкът е вид неверие и е отвъд пълното неверие. **(3/3)**

- В хадис-и шериф се казва: **“Има говеещи хора, които не печелят нищо, освен глад и жажда.” (2/53)**
- Според мярката на нашата логика познатите ни съвършенства са самото несъвършенство. **(2/8)**
- Онзи, който събира в себе си кемалята на захир и батън, е кибрит-и ахмер [недостижимо съкровище]. Т.е. той е много скъп и рядко се среща. **(2/57)**
- Във виляйетския кемалят, дори нефсът да е постигнал итминан, веществата на тялото не са опазени от бунтарство. В нубувветския кемалят елементите също печелят итминан. **(2/50)**
- Събирачът на смет се дразни от благоуханията на парфюмера. **(3/98)**
- Онзи, който говори за своя грях и не се покаява, е мунафък. Образът на вярата не би могъл да го спаси от наказанието на Ада. **(2/69)**
- Всичко, което идва в ума и въображението, и може да бъде видно, попада в категорията масива (всичко, освен Аллаху теаля). **(2/59)**
- Масива е несъвършенство и зло от край до край. **(2/98)**
- Най-лошото проявление на обвързаност към масива е състоянието на пристрастеност към собствения нефс. Такъв човек иска всяко добро заради нефса си. Ако заобича собственото си дете, го обича заради нефса. Същото се отнася и за обичта му към имота и позицията. **(2/42)**
- Пристрастеността към масива е реално пристрастеност към нефса. Всички бели произтичат от обичане на собствения нефс. Когато човек се спаси от себе си (своя нефс), се спасява и от масива. **(1/154)**
- Да се причинява страдание на мюсюлманина е харам. **(3/45)**
- Когато в мубахите се съблюдава крайната необходимост (т.е. ако се използват толкова, колкото е крайно необходимо), кешфове и кераметите растат. **(3/86)**
- На душата на мубтедията, достигнала до зрялост, дават нур от края на пътя чрез метода на акс (отражение). Тъй като захирът на мубтедията има тясна връзка с батън, светлината в душата му се отразява и върху неговия захир, и удоволствието на постигнатата близост се проявява върху него. **(2/43)**
- Имам Муджахид е казал: “Онзи, който не се покаява сутрин и вечер, е от угнетителите.” **(2/66)**
- За муджтехидите – в темите за иджтихад – е забранено да следват иджтихада на друг муджтехид и дори този на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем”. **(2/55)**
- Дори за грешките (в иджтихада) на муджтехидите има севаб. Да се следва дори тяхна грешка е причина за спасение. **(3/22)**
- Муджедид-и елф-и сани (Муджедидът на второто хилядолетие) е наместникът на Абдулкадир-и Джейляни. **(3/124)**
- Муджедид е онзи, чрез когото идват фейзове на актаб, евтад и цялата общност в негово време. **(2/4)**

- Любовта предполага подчинение към обичания. Когато любовта достигне до най-високото си равнище, подчинението става пълно. (2/78)
- Любовта е източникът на мъката и страданието. Когато се появи връзката на любовта, обичаният се обвързва като обичащия. (3/88)
- Любовта е над приятелството. (3/94)
- Страданията, идващи от любимия, също са любими. (3/59)
- Обичаните ги довеждат до такава степен, от която приятелите са останали назад. Но ако последват обичаните, и те биха могли да достигнат до там. (3/88)
- Разликата между напътения и заблудения е в подчинението спрямо пейгамберите. (2/95)
- Мухаммед Париса е казал: “Много хора ценят съживяването на телата, но ехлюллах (евлиите) съживяват сърцата.” (2/92)
- Мухйиддин-и Араби е казал: “Онези, които имат много керамети, съжالياват за тяхната проява преди да починат.” (2/92)
- Да се следва мезхеб е ваджиб. (3/22)
- Смъртта е мост, през който вярващият постига Възлюбения. (2/12)
- Нубувветът е отвъд границите на ума. (3/36)
- Нефс-и еммара е най-невежото творение и усилието му е насочено към себеунищожение. (3/27)
- Целта на нефс-и еммара е да не се подчинява на никого, а всеки да се подчинява на него. [Иска всеки да получава заповеди от него.] (3/60)
- Нефсът отрича повелите на Аллаху теаля. (3/60)
- Нефсът желае да се разбунтува срещу Аллаху теаля и да се подчинява на шейтана, смъртния си враг. (3/27)
- Всеки, когато каже “Аз” (според мен, мисля че), визира своя нефс. (3/62)
- Покварата на нефса прекъсва пътя (спиращ развитието и е много трудно да се бори с нея). Покварата, която е следствие от шейтанско весвесе и външно влияние, може да бъде лесно заличено. (3/27)
- Докато нефсът не бъде прочистен (докато не повярва в исляма, подобно на сърцето), не е възможно да се постигне същината на исляма. (2/50)
- Хер ки йекджа хемеджа, хер ки хеме джа хич джа. [Който следва един муршид, получава помощ от всички останали. Който следва всеки един от тях, остава лишен от помощта на всички.] (3/20)
- Не е правилно да се казва: “Всичко е самият Него”, а: “Всичко идва от Него.” (3/89)
- Звездите нямат нищо общо с живота и смъртта на този свят. (2/68)
- Не мисли, че онзи, който проявява отпуснатост в едеба на Пейгамбера и пропуска суннетите му, би могъл да бъде ариф (да опознае Аллаху теаля). Джунейд-и Багдади. (5/110)¹²

¹² Томовете с номер 4, 5 и 6 са на имам Мухаммед Ма’сум “куддисе сиррух”, третият син и най-зрял халиф на хазрети имам Ахмед Раббани.

- ... Ще се спасят и онези, които познават Аллаху теаля и мълчат, и ако видят добродетелен, го обичат, и ако видят някой да върви в заблуда, го намразват и не поддържат връзка с него... Хадис-и шериф. (4/29)

- Да се прави сейр в афак и енфус е състояние на сърцето. Онзи, който не го е изпитал, не би могъл да разбере пълното му значение. Казано е: “Онзи, който не е изпитал, не знае.” (4/205)

- Челото е място, където се проявява дали даден човек е саид (за Дженнета) или шакия (за Джехеннема), а сърцето е място за познания и тайни. (6/238)

- Да се праща салят на Ибрахим “алейхисселям” по време на тешеххуд е за възхвала на величието му. Всеки следващ пейгамбер е бил повелен да следва този велик пророк. (5/53)

- За Ебу Бекр “радияллаху анх” Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е казал: “Онова, което Аллаху теаля изля в сърцето ми, го излях в сърцето на Ебу Бекр.” (6/120)

- “Най-милостивият от моята общност спрямо нея е Ебу Бекр “радияллаху анх”.” (4/22)

- Всички хора са отговорни пред религията на Аллаху теаля; тя е дошла за всички, а не за определени личности. (4/39)

- Да се полага усилие за отстраняване на законите на исляма е проява на безбожие. (4/29)

- Състоянията и значенията в батън се проявяват във вид на образи, за да бъдат доближени до човешкото разбиране. (4/182)

- Да се цели в ахвал и меваджид е проява на пристрастеност към масива. (4/128)

- Ако хората във време на нужда не се залепят за причините, и понесат вреда заради тази си отпуснатост, ще се превърнат в грешници. (4/182)

- Да се среща с хората за съблюдаване на правата им се счита за зикр. (4/160)

- Не би могло да се помисли за наличие на (пълен) ихляс без състояния на фена и мухаббет-и затийе. (4/51)

- Никой неблагоприятник не е станал евлия. (4/182)

- Душите на зрели хора – с волята на Аллаху теаля – са придобивали образи на тела и извършили невероятни неща. (4/182)

- Да се виждат души не е проява на зрялост. Тя се изразява в забравяне на масива. (6/33)

- Хората прибягват до причини, но самото дело се създава от Аллаху теаля. (5/52)

- Да се прави истигфар за заличаване на бели и страдания е полезно и изпитано. (5/80)

- Трябва да се прави истигфар сутрин и вечер. Ако някой го направи по двадесет и пет пъти, в своя дом, семейство, страна, град и област не би срещнал нещо, което да не желае. **(5/80)**
- Да се следва исляма е над керамета като степен. **(4/151)**
- Повечето тайни не биха могли да бъдат написани. Тяхното постигане става със сохбет и взаимен диалог. **(4/123)**
- Ислямът изпадна в немощ и ще продължи да губи сила. Накрая на света няма да остане нито един, който да казва Аллах. **(4/178)**
- За Аллаху теаля се използват тези имена, значения и думи поради липса на такива, които биха могли да Го опишат напълно. Той трябва да бъде търсен отвъд думите и значенията, афак и енфус, теджеллии и проявления, тевхид и иттихад, мушахеде и мукашефе. **(6/122)**
- Всяко име на Аллаху теаля съдържа в себе си всички имена и качества. **(5/52)**
- Всичко се познава чрез своята противоположност. **(4/17)**
- Всички сахабии – с берекета на сохбета – бяха ощастливени с макама на смърт преди смъртта. **(6/24)**
- Есхаб-и кирам са на най-високата степен на виляйета. **(6/19)**
- Войните между Есхаб-и кирам не бяха продиктувани от вражда, а поради разлика в иджитхада. За грешен иджитхад също се дава един севаб. **(5/36)**
- Есхаб-и кирам достигнаха до зрялост с берекета на сохбета и се възвисиха като степен над евлиите на общността. **(4/88)**
- У Есхаб-и кирам не бяха наблюдавани много (изумителни) състояния и керамети, защото земният живот е място за дела, а ахиретът – за отплата. Ако една от отплатите бъде дадена в земния живот, тя би станала причина за намаляване на ахиретските степени. Ето защо някои хора, които са били дарени с плодовете на своите дела още приживе, са пожелали – по време на смъртта – да не им ги бяха давали никога. **(4/189)**
- Корекцията на делата зависи от корекция на сърцето, както покварата в делата произлиза от покварата в сърцето. **(6/178)**
- Източникът на весвесетата (съмненията) във вярата е Ханнас, който е шейтан, разположен в човешките гърди. **(4/190)**
- Признакът на прочистено сърце е пълното подчинение на низпосланите закони. **(4/228)**
- Няма смисъл от тевекюл в ахиретските дела. **(4/182)**
- Колкото повече недостатъци открива човек в своите дела, толкова по-ценни стават те и се доближават до състоянието да бъдат приети от Аллаху теаля. **(6/225)**
- Приемането на делата, поклоненията и състоянията на зикр зависи от наличието на ихляс. **(5/133)**
- Най-възвишенията ибадет е да се зарадва един му'мин. Хадис-и шериф. **(4/147)**

- Ще бъдете управлявани според делата ви (Т.е. ще имате такива управници, каквито са и делата ви). **(6/34)**

- Колко жалко е, че животът приключи, без да бъдат извършени никакви дела. Лицемерието на земния живот е явно. Белите и мъките идват една след друга. Приятелите и любимците се изселиха от нея, но пак не се извлича поука, не се проявява будност, не се прави тевбе и осланя на Аллаху теалю. Гафлетът расте. Увеличават се дните, прекарани в неподчинение. Че каква е тази вяра? Какъв е този ислям? Нито приемат Книгата и Сунната, нито извличат поука от явните знамения. Трябва да се поразмисли и поучи: къде останаха близките и неразделни приятели и къде отидоха? Не остана и помен от тях. Няма никакъв явен признак от тях. Като летен харман вятърът на небитието не остави и следа от тях. Следователно, за хора като нас, останали назад, е нужно да не пропилеем останалите няколко дни от живота с гафлет и сън с отворени очи [заешки сън]; да не заобичаеме този преходен дворец и да не се подвеждаме и обичаеме тази безсъвестна блудница; трябва да разходим всички сили за печелене доволството на Аллаху теалю; и да впрегнем всички сили за избава от капана на нефса и шейтана и изкараме себе си на брега на спасението, избавяйки се от водовъртежа на страстите и копнежите; гробът и Къяметът трябва да се пред очите ни ежемоментно и да приемем себе си за част от мъртъвците. На нас ни е повелено да мислим по този начин. Трябва да поемем по пътя на състоянието на смърт преди смъртта, избавяйки себе си от това привидно битие. Следва да приемем себе си за наистина мъртъв и същинско небитие. Човекът е като едно небитие, което се приема за битие и твърди, че е притежател на ценност. Ето защо съвсем на място би било да е на присмех сред народа. Човек не бива да променя себе си заради украсата на земята, защото тя е преходна и изличима. Нетрайна е. Тя е като отрова, покрита със захар и като мръсотия, покрита със злато. Очевидно е, че с тази отрова се отива към вечна смърт и безконечно съжаление. **(6/156)**

- Най-възвишеното поклонение е да се обичат приятелите и евлиите и да се оказва вражда на враговете. **(4/29)**

- Във всяко дело трябва да се извърши възнамерение. Преди да се прояви праведно възнамерение, не бива да се започва нищо. **(5/110)**

- Да се дружи с всички е признак на морално падение. **(5/6)**

- Срещай се и говори с хората, но не се обвързвай с тях от сърце. **(4/16)**

- Хората биха те заобичали толкова, колкото ти обичаш Аллаху теалю. Ще се боят от теб толкова, колкото се боиш ти от Него. Хората ще ти се подчиняват толкова, колкото ти се подчиняваш на Аллаху аззе ве джелле. Обърни се изцяло към Хак теалю и към никой друг. Нека твоят нефс не те ангажира. Не се доверявай на нищо, освен доброто на Аллаху теалю. **(5/109)**

- Онези, които са раби на идолите в афак (материалния свят), са врагове на Зат-и иляхи. Онези, които са раби на идолите в енфус (вътре в човека; желанията на нефса), са врагове на съфат-и иляхи. (6/55)
- Илхамът е съмнителен и има вероятност да се сбъдне. (6/87)
- Да се изпълни ифтитах текбир с имам е по-полезно от всички теджеллии и проявления. (5/87)
- Имам Раббани “каддесаллаху сиррахул’азиз” бе Муджедид-и елф-и сани (муджедидът на второто хилядолетие по Хиджра). (5/2)
- Сейрът на имам Раббани беше достигнал до точка, която бе много близо до същинската точка. Над нея е немислимо да има сейр. (4/63)
- Имам Раббани достигна до хакикат-ъ Мухаммедийе. (4/180)
- Сейрът на имам Раббани бе сейр-и муради. (5/101)
- Нисбетът на имам Раббани бе нисбетът на Есхаб-и кирам. (6/206)
- Имам Раббани бе постигнал теджелли-и зати. (4/183)
- Имам Раббани бе от сабикун. (5/34)
- На имам Раббани му бе вдъхновено, че всички, които ще правят тевесул с него до Къямета, ще бъдат опростени. (4/225)
- Имам Раббани бе потопен в кемалята на Есхл-и бейт-и небеви. (4/193)
- Имам Раббани бе дарен с тайните на хуруф-и мукатта в Коран-и керим. (6/157)
- Имам Газали каза, че Фараби и Ибни Сина са попаднали в неверие. (4/230)
- Или ще изпълните емр-и ма’руф и нехй-и анил мункер, или Аллаху теаля ще изпрати върху вас Своя гняв, и тогава дуите ви няма да бъдат приети. Хадис-и шериф. (4/29)
- В държава, където не се прави емр-и ма’руф, онези, които не страдат, въпреки че следват повелите на исляма, ще заслужат да бъдат погубени. (4/29)
- Аллаху теаля не приема оруджа, намаза, хаджа, умрата, джихада, фарзовете и нафилетата на ехл-и бидат (еретиците). Напускат исляма лесно както от мас се издърпва косъм. Хадис-и шериф. (5/110)
- Несъмнено най-любимият раб на Аллаху теаля е онзи, който сторва рабите да Го заобичат. Хадис-и шериф. (4/117)
- Аллаху теаля обича верния търговец. Хадис-и шериф. (4/202)
- Пророците са живи в своите гробове, но този им живот не е като земния. (5/36)
- Учените са забранили да се говори за точния брой на пейгамберите. В тази връзка няма никакви предания от софийе (тасавуфските учени). (5/36)
- Не би могло да се постигне зрялост без да бъдат последвани пророците. Ако в този вид се постигне нещо, то би било истидрадж и би довело до гибел и съжаление в ахирета. (4/29)

- Всеки пророк има характерна за него връзка и тайни със своя Господ, и никой не би могъл да е техен съдружник в това отношение. Същината на тази близост и връзка е безизвестна. (4/222)
- Един пейгамбер получи откровение да отиде при един абид и да му каже: **“Твоята откъснатост от земния живот е в името на спокойствието на твоя нефс в ахирета. Извърши ли онова дело, което е за Аллаху теаля?”** Когато пророкът бе попитан “Кое е то?”, отвърна: **“Приятелство спрямо евлиите и вражда спрямо враговете.”** Хадис-и шериф. (6/55)
- Ценността на човека е в зависимост от усилията му. (4/114)
- Ценността на човека се определя от неговите вяра и марифет, а не от неговите имот и позиция. (5/62)
- Човекът е съставен от десет лятифета. Пет от тях са от алем-и халк и още пет от алем-емр. Нефсът е от алем-и халк. (5/137)
- Колкото повече бели, страдания и трудности сполетяват даден човек, толкова повече се доближава до Аллаху теаля. (5/111)
- Висотата на човека над другите създания се изразява в желание за тегла и непристрасеност към състоянието на спокойствие. (6/38)
- **Вярата достига до зрялост, когато човек обича и не обича, дава и не дава в името на Аллаху теаля.** Хадис-и шериф. (6/55)
- Евлиите не са опазени от малки грехове, но бързо се събуждат и ги компенсират с добри дела. (4/182)
- Трябва да се съблюдават правата на семейството, но и да не се прекарва цялото време с него. (4/171)
- **Спечелете близост с Аллаху теаля, необичайки и странейки от грешници.** Хадис-и шериф. (4/29)
- Не бива да се има работа с нехайни и земни хора, колкото е възможно това. Дружейки с тях, не бива да се вреди на печалбите на сърцето. (4/201)
- **Ехл-и бидат (еретиците) са кучетата на обитателите на Джехеннема.** Хадис-и шериф. (5/110)
- Не бива да се прави сохбет с ехл-и бидат и мулхидите; те са крадци на религия. (5/89)
- Образът на вярата се постига чрез нефй (унищожение) на идолите в афак, като идолите и другите неща, на които се кланят неверниците. Същината на вярата се постига чрез унищожение на идолите в енфус, които се изразяват в страсти на нефса и пристрасеност към други неща, освен Аллаху теаля. (6/16)
- Образът на вярата е дял на авам (невежите) и не е опазен от гибел. Същината на вярата е дял на хавасс и е опазена от гибел. (4/64)
- Да се разпали батън с огъня на желанието и прекъсне връзка със създанията, и напълни с божествени истини и пречисти, зависи от постоянство в зикира, намаляване на срещите с хора и ненужните думи, и задълбочаване на любовта към големците. (4/43)
- Лесно е да се работи с щедри хора. (6/220)

- Расулюллах прокълна ехл-и бидат и каза: **“Нека проклятието на Аллаху теаля, Неговите ангели и всички хора бъде над тях.”** (4/29)
- **Шейтанът кара реформатора-еретик, който измисля бидат и го изпълнява, да върши много ибадети и плаче.** Хадис-и шериф. (5/110)
- Аллаху теаля ще изпълни със сигурност сърцето на онзи, който се отвърща от реформатора в израз на омраза към него. Ако покани еретика с усмивка, ще е омаловажил повелята на исляма. (4/29)
- Отдалечеността на телата не е причина за отдалеченост на сърцата. (4/175)
- Състоянията на фена и бека са постоянни. (4/154)
- Белята възпира обичания да погледне към нещо друго, освен обичания и е като ласо, което ги сближава. (4/54)
- Каква е причината да се отлага днешната работа за утре, при условие, че всеки следващ ден си има едно “утре”. (4/38)
- Онзи, който ранява или отрича своя пир (муршид), е лишен от напътствие. (4/41)
- Ако не се сърдиш на онзи, който е разсърдил твоя пир, ти си по-низък и от куче. Нефехат. 4/112, 4/29
- Ако има проблем с вяра в муршида, извисяването става невъзможно и това състояние няма лек. (6/222)
- **Да не се бърза е от Аллаху теаля, а да се бърза е от шейтана.** Хадис-и шериф. (4/147)
- Не бива да се тича винаги след земни дела (да се работи за земна печалба), защото е причина за пропиляване на ценния живот. (5/62)
- В земните дела не бива да се настоява много, за разлика от ахиретските. (4/207)
- Възвисяването и постигането на милост зависят единствено от подчинение на Сунната и отбягване на бидатите. (6/17)
- Да се чете Коран-и керим е като да се разговаря с Аллаху теаля. (6/93)
- Ако се извърши теббе до три часа след греха, грехът не се записва в книгата за делата. (5/110)
- Вратата на покаянието е отворена. Аллаху теаля е милостив и милосърден. Никой не е лишен от недостатъци. Трябва да се таи надежда. (5/12)
- Теведжухът на зрелия муршид може да заличи планини от страдания и зулмет от верния мурид, без значение от източника им. (6/121)
- **В Дженнета се влиза само с милостта на Аллаху теаля.** Хадис-и шериф. (4/119)
- Младостта е най-ценният период от човешкия живот, а най-ценното нещо на света е познанието на Аллаху теаля (марифетуллах). Тежко им на онези, които харчат младостта за най-лошите неща на света – страстите и копнежите на нефса –, а оставят марифетуллах за стари години – най-

лошия период от човешкия живот, за който не е сигурно дали ще дойде изобщо. (4/65)

- Много е жалко за онези способни младежи, които харчат ценния си живот за тази преходна и долна земя! Те, харчейки младини за тази земя, се обвързват с тази лъжлива блудница и в замяна на ценни драгоценности купуват саксиени парчета. (4/164)

- Несправедливостите и жестокостите на управниците и другите хора трябва да бъдат приети за дела на Аллаху теалю (т.е. Той ги праща). (6/80)

- Човек, лишен от обич и лудост, е животно. (4/114)

- Аллаху теалю не е нито вътре, нито извън света. Нито е свързан с него, нито пък далеч. (5/108)

- Най-любимият човек за Аллаху теалю е онзи, който става причина рабите да заобичат Аллаху теалю и Аллаху теалю да заобича Своите раби. Т.е. такъв, който зове рабите към Него. (4/29)

- Приятелите на Аллаху теалю са доволни от белите, които изпраща Той, но заедно с това се молят за спасение от тях. (6/206)

- Човек е създаден, за да Го опознае. (6/34)

- **Когато се върши нещо, свързано с Аллаху теалю, не бива да се бои от лоши хора.** Хадис-и шериф. (4/29)

- Земният живот е от няколко дни. Не е дълъг. В това кратко време несъмнено трябва да се мисли за гроба и Къямета. (4/105)

- С хората трябва да се общува меко. Към никого не бива да се проявява твърдост, освен ако не е в името на Хак теалю. (5/110)

- Да се служи на хората е на по-висока степен от това да се прави зикр на Аллаху теалю. (4/160)

- Появата на необикновени състояния зависи от изтърпяването на глад и рязети. Няма нищо общо с марифета на Аллаху теалю. (4/50)

- Сънят на учените е ибадет. (4/215)

- Страхът от умиране без вяра е толкова голямо благо, че само приятелите на Аллаху теалю са обзети от него. (5/152)

- На избраниците им се случват състояния, които другите не биха могли да разберат. Тези състояния трябва да бъдат прикрити от авам (невежите), за да не станат повод за фитне. (4/24)

- Да се обичат големците и да се проявява ихляс към тях е велико благо и лекарство. (6/111)

- В земния живот се иска да се постигне доволството на Аллаху теалю. Неговото опознаване е обещано за ахирета. (6/78)

- Земното е място за раздяла. (6/203)

- Езикът, подобно на главата, е постоянно място и източник на лош ахляк. (6/67)

- Онзи, който прави зикр, поне трябва да знае смисъла на онова, което изговаря. (5/104)

- Дотолкова трябва да се постоянства в правенето на зикр със сърце, че както ухото притежава качеството да чува, а окото да вижда, така и зикирът трябва да се превърне в качество на сърцето. Ето в това време гафлетът на захир не оказва влияние върху будността на батън. Сънят на тялото се свързва с теvedжуха (насочеността) на батън. **(5/99)**
- Трябва да се прояви такова постоянство в правенето на зикр, че масивата трябва да изчезне от сърцето и в неговото огледало не бива да останат дори имената и образите на масива. **(5/93)**
- Зикр-и неф-йу исбат [да се казва Ля иляхе илляллах] има пълно влияние върху прочистване на батън. **(4/14)**
- Влиянието на зикр-и неф-йу исбат е по-силно от това на другите видове зикр и дела. **(5/139)**
- Съвършенството на зикира е да се изчезне (спечели фена) в Споменавания. **(4/51)**
- Дори и Аллаху теаля споменава онзи, който Го споменава. **“Ако ме споменете, ще ви спомена и аз.”** Би ли могло да има по-голямо щастие от това? **(6/145)**
- Рабът означава муридът винаги да поддържа пред очи образа на своя муршид. **(4/165)**
- Да се прави рабът е по-полезно от зикр. **(4/198)**
- Няма по-пряк път за достигане до целта от самата рабът. **(5/113)**
- Пътят на фейза е открит в зависимост от големината на любовта и желанието. От батън към батън е отворен път. **(6/37)**
- Името на Ахмед на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е по-възвишено от името Мухаммед. **(5/1)**
- Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е по-възвишен от Кяабе-и муаззама. **(4/183)**
- Да се чете салеват на Расулюллах “салляллаху алейхи ве селлем” е причина за спасение от страха и ужаса на Съдния ден. **(5/53)**
- Саликът в началото на пътя се превръща в център на различни удоволствия, състояния, тайни и марифети. Когато привърши пътя и достигне до високи степени, се появява джехл, аджз (безпомощност) и схващане на езика. **(4/88)**
- Аттар-ъ Шибли “рахимехуллаху субханеху” плака в продължение на четиридесет години. Когато го запитаха за причината, рече: “От страх от гроба и внушителността на Къямета.” Когато запитаха защо не поглежда към небето, отвърна: “Извърших много грехове, на събрания се смях на глас. Сега се срамувам и не мога да погледна нагоре.” **(4/18)**
- Не се постига съвършенството на шерх-и садр (разширяване на сърцето), докато шейтанът не бъде изгонен оттам. **(4/190)**
- Колкото повече се следва исляма и Сунната и се отбягват бидатите, толкова повече се увеличава сиянието на батън. **(6/51)**

- Онези, които вършат дела в несъответствие с исляма и в състояние на отпуснатост, се мотаят с бадемови черупки [пилеят си времето напразно]. **(4/101)**
- Не бива да се присъства на събрания на хора, които не са окичени със законите на исляма и славния Суннет. **(6/16)**
- Да се прави шукр (благодари на Аллаху теаля) означава да се приемат законите на исляма и да се действа съгласно тях. **(4/40)**
- Шейх Ебу Саид Ебул Хайр е казал: “Да се върви по вода е лесна работа. Жабата също върви по нея. А канята и мухата летят във въздуха. Шейтанът за един дъх прекосява цялото разстояние от Запада до Изтока. Тези неща нямат никаква стойност. Онова, което се изисква, е да се намира сред хора, но и за секунда да не се забрави за Аллаху теаля.” **(5/110)**
- Шейтанът по отношение на човека е външен враг. Шейтанът вътре в него е нефсът; той е вътрешен враг. Докато вътрешният не подпомогне, външният не би могъл да окаже своето въздействие. **(6/171)**
- Правият път е пътя на исляма. Той е като права линия. Всяко минимално отклонение от него представлява пътя на шейтаните. **(6/16)**
- Страданията са причина за духовно извисяване. **(6/68)**
- Суфията привидно е с хората, но реално е далеч от тях. **(6/119)**
- Красивото изпълнение на поклоненията не се постига преди да е настанало състояние на фена. **(5/100)**
- Да се спаси сърцето е първото условие на пътя. Ето защо от него трябва да се изхвърли обичта към масива. **(4/105)**
- Искреният талиб (онзи, който искрено желае доволството на Аллаху теаля) дружи с ехл-и зикр (онези, които Го споменават). С други се среща само при наличие на зарурет. **(6/223)**
- Всички тарики произлизат от Расулюллах “алейхисселям”. Разликата между тях произтича от разликата в капацитетите на хората. **(5/106)**
- Много рядко човек, довършил виляйетския път, е постигал нубувветска близост и кемалят. **(4/35)**
- Бидатът в тариката е причина за нейното закриване. **(6/34)**
- Под “тарика” не се разбира състоянието на уединение. Той се състои от емр-и маруф, нехй-и мункер, джихад и следване на Сунната. **(4/29)**
- Тарикат-и Накшибендиййе се състои от следване на Сунната и отбягване на бидатите. **(6/121)**
- Тарикат-и Накшибендиййе се нарича още Силсиле-и зехеб (Златната верига). **(5/19)**
- В Тарикат-и Накшибендиййе талибът – посредством рабъта и обич към шейха – заприличва на него с всеки изминал час. **(5/82)**
- По отношение на захир мубтедията и мунтехията са еднакви. **(4/179)**
- Гнетът на управниците е поради покварата на делата ни. **(6/34)**

- Сърцето и душата на арифа са далеч от неговия захир и от всички създания. Гафлетът на захир не влияе върху (будността на) неговия багън. **(5/5)**
- Разумен е онзи, който печели безкрайния си живот с броените си дихания в земния. **(6/211)**
- Алем-и емр в много отношения е над алем-и халк, но цялостното превъзходство принадлежи на алем-и халк. **(6/2)**
- **Да се върши поклонение във времена на поквара е като да се извърши хиджра** (преселение) **при мен.** Хадис-и шериф. **(6/68)**
- Завесата между Аллаху теаля и раба е нефсът, а не създанията. **(6/110)**
- Любовта и страданията са онези неща, които са сторили хората повъзвишени от другите създания. **(4/114)**
- Онези, които са пленници на своя ум, не биха могли да оценят тази любов. **(6/173)**
- Духовните болести се изразяват в пристрастеност към масива. **(4/105)**
- Онези знания и дела, които са без ихляс, са неценни. Те са като тяло без душа. **(6/189)**
- Трябва да се бяга от нехайни учени, хафъзи-подмазвачи и невежи тасаввуфчии. **(5/110)**
- Усърдните хора желаят безкрайната Цел. Не си заслужава да се цени онова, което ще изчезне (т.е. има край). **(6/106)**
- Този живот е от няколко дни, но с тях се печели безкрайния имот, и ето защо те са много ценни. Не бива да се пилеят напразно. **(4/38)**
- Всяко дело, което е в името на Аллаху теаля, е зикр. **(4/160)**
- Сохбетът със заможни хора е убийствена отрова. **(6/97)**
- Фирасетът е способността да се отсеят праведните хора от останалите. **(4/50)**
- Онези нафилета, които стават причина за пропускане на фарзове, са в категорията на безполезните неща. **(6/228)**
- Бедността и немотията са помощ от Аллаху теаля спрямо избраните Му раби. **(6/208)**
- Фена е да се спаси от лошия ахляк, а бека е да се окичи с красив морал. **(6/137)**
- Състоянието на фена е в резултат от любовта. **(5/153)**
- Не би могло да се появи бека без наличие на фена. **(6/244)**
- Под фена се има предвид засияване на вярата и пълно обвързване със законите на исляма. **(4/177)**
- Във време на гняв шейтанът намира път към онзи салик, който не е постигнал фена на нефса. Гонждувани. **(4/29)**
- Първо се постига фена на сърцето, после на нефса, после нефсът печели итминан, а сетне се печели ислям-ъ хакики (същината на исляма). **(5/5)**
- Гробното наказание се премахва за неверниците през деня и нощта на петъчния ден и месец рамазан. **(6/207)**

- **Онези, които са имали силата да предотвратят греховете, но не го направили, ще възкръснат от гробовете си във вид на маймуни и свине. Хадис-и шериф. (4/29)**
- С приближаване на Къямета и увеличаване на зулмета пътят на големците и неговите сияния се прикриват от ден на ден. Няма друг лек, освен да се уедини на една страна. **(4/157)**
- Изрази като кутб-и иршад и медар са били използвани не от учените по захир. Това са термини и кешфове на софийе-и кирам. **(5/76)**
- Кутб-и медарът трябва да избере уединението. Във времето на Расулюллах също имаше кутб-и медар. **(6/105)**
- Вярата, която се появява с потвърждение на сърцето, е образ, а тази, която се появява с потвърждение на нефса, – същина. **(4/64)**
- Сърцето не стои празно. То или е заето с масива, или със зат-и иляхи. **(5/113)**
- Човек усеща и знае момента, когато сърцето му прекъсва всички връзки с масива. **(6/96)**
- Младежката сила трябва да бъде използвана за ибадети. Съживяването на нощите (т.е. прекарването на нощите по показания от исляма начин) трябва да се приеме за голяма скъпоценност. Тъмните нощи трябва да бъдат озарени със зикр, съзерцание, плач, стон и мисъл за гроба и Къямета. **(4/98)**
- Душата на покойник с кулов как не би могла да се извиси над небесата. **(4/19)**
- Трябва да се отбягва продължителния сън и многото смях, защото убиват сърцето. **(5/110)**
- Онзи, който желае кешфове и керамети, реално желае масива. Такъв човек няма близост към Аллаху теалю и не Го познава. **(4/128)**
- Лоши са онези хора, които не правят емр-и маруф и нехй-и анил мункер. **(4/29)**
- Плачът и ахиретският страх са божествени блага и водят до напредък. **(4/18)**
- Да се печели халял препитание с праведно възнамерение се приема за зикр. **(6/88)**
- Кяабе-и муаззама е посредник. Седжде реално се прави на Зат-и теалю. **(4/183)**
- Кяабе идва да посещава евлиите, без да е необходимо стените му да се отделят от местата им. **(5/36)**
- Да се сътвори неверие не е грозно (създава го Аллаху теалю). Грозен е неговият избор от страна на раба. **(6/62)**
- **Говорете с хората според техния акъл. Хадис-и шериф. (5/59)**
- Виляйетският кемалят е плод на образа на исляма, а нубувветският – на същината му. **(4/60)**

- Грехът на захир е да върши харами и мекрухи, а грехът на батън е да се привързва към масива. (4/36)
- Лятифетата на алем-и емр имат връзка с виляйетския, а тези на алем-и халк – с нубувветския кемалят. (4/213)
- Мюсюлманинът е като огледало за своя брат по религия. (6/203)
- **Имотът не намалява с даване на садака.** Хадис-и шериф. (5/11)
- **Когато рабът се занимава с безполезни неща, това е признак, че Аллаху теая се е отвърнал от него.** Хадис-и шериф. (4/85)
- Ако фейзът прекъсне, вината е в приемащия, а не в предаващия. (6/168)
- За обичащия няма покой преди да достигне до обичания. (4/145)
- Обичта към големците е в резултат от обичта към истинската Цел (Аллаху теая). (4/143)
- Мястото, където гледа Аллаху теая, е сърцето. Не е подходящо да се поддържа мястото, където гледа Той, в по-лошо и некрасиво състояние от онова, към което гледат хората. (4/48)
- Аллаху теая ще зарадва онзи, който радва един мюсюлманин. (4/47)
- Да се прави мусафеха (ръкува) е суннет при всяка среща. (4/197)
- Когато греховете се разпространят, наказанието, което ще дойде от Аллаху теая, ще обхване цялата общност. Тя ще споходи и праведниците, но после ще им стане повод за опрощение и доволство от страна на Аллаху теая. (4/29)
- **В загуба е онзи, чиито два дни са еднакви.** Хадис-и шериф. (Т.е. в загуба е онзи, който не напредва с всеки изминал ден.) (6/64)
- **Му'мин е онзи, който страда, когато извърши зло, и се радва, когато извърши добро.** Хадис-и шериф. (6/164)
- Лицемер е онзи, който твърди, че обича, но не се отвръща от враговете на обичания. (4/29)
- **Всеки се страхува от смъртта, но тя е по-добра от фитнето.** Хадис-и шериф. (4/32)
- На един мюсюлманин не му прилича да види човек, който върши грях, и да не го възпре. [Ето защо не бива да се четат книгите на еретиците и фасъците.] (4/29)
- Да се говори с жени е причина за обвързване със земно. Това води до нехание по отношение на Аллаху теая. (4/171)
- Наставленията са привидно горчиви, но истински щастливец е онзи, който усеща духовна наслада от тях. (4/112)
- Благата и добрините са дар от Аллаху теая. Праведните дела не биха били в отплата дори на състоянието на битие. (4/119)
- Макамът (мястото) на нефса е в мозъка. (6/67)
- Нефсът и шейтанът, даващ весесе, са врагове на човека. Тяхната цел е да го отвърнат от истинското Божество и да го насочат към създанията Му, с което го довеждат до явен и скрит ширк. (4/29)

- Нефсът е създаден от небитието и е взел злините си оттам. Неговият учител е Иблис, но във вършене на зло го е задминал. (5/91)
- Самият нефс е зло и неподчинение. Той приема, че всички добрини и съвършенства идват от него, заради което се е превърнал в центъра на невежеството [в неизлечимата му форма]. (6/229)
- За нефса е по-лесно да извърши добро, отколкото да не извърши зло. (5/112)
- **Нефсът е като дете.** Хадис-и шериф. (5/47)
- Целта е намазът. Всички други ибадети са като негови помощници. (4/224)
- Виляйетът е образът на нубуввета. (4/71)
- Виляйетът се състои във фена и бека и се изразява в отвръщане от земно и стремеж към ахирета. (6/217)
- Твоята цел е твоето божество. (4/142)
- Къяметът наближи. Тъмната на неверието, бидата и фъска изпокри всичко навред. Всеки е помитан от урагана на тези тъми. Търсим герой, който в едно такова време, би изкарал найава един суннет и унищожил бидатите. (4/22)
- Аллаху теаля прощава онези, които не обичат еретиците (ехл-и бидат). (4/29)
- В хадис-и шериф се казва: **“Гробът на му’мина е градина от дженнетските.”** Това състояние е характерно за евлиите. Това се отнася и за гроба и пръстга на имам Раббани. (4/70)
- Учете наука. Не мислете за ахвал и меваджид. (4/178)
- Евлиите не са пречисти от грешки. Кешфове не са илюзии, а илхам и се появяват в сърцето. Онези кешфове, които се появяват във въображението, са неценни. (4/182)
- Да се виждат души не е проява на зрялост. Зрялост е да се забрави за масива. (4/33)
- По този път се напредва чрез сохбет. (4/153)